

ישראל כרטי בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח שנתי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

תוכן העניינים

מס' סעיף	כותרת	עמוד
	מידע צופה פני עתיד	4
	דברי יושבת ראש הדירקטוריון	5
	דוח הדירקטוריון והנהלה	6
1.	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	7
1.1.	תיאור תמציתי של הקבוצה ותחומי פעילות עיקריים	7
1.2.	מלחמת "חרבות ברזל"	10
1.3.	מידע כספי תמציתי עיקרי	13
1.4.	הסיכונים העיקריים שהקבוצה חשופה להם	14
1.5.	יעדים ואסטרטגיה עסקית	15
1.6.	שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים	17
2.	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	39
2.1.	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	39
2.2.	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	51
2.3.	התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף	58
2.4.	מגזרי פעילות	66
2.5.	פעילות חברות מוחזקות עיקריות	79
3.	סקירת הסיכונים	81
3.1.	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	81
3.2.	סיכון אשראי	85
3.3.	סיכון שוק ונזילות	96
3.4.	סיכונים מובילים ומפתחים	101
4.	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים בקרות ונהלים	111
4.1.	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים	111
4.2.	גילוי לגבי בקרות ונהלים	113
	הצהרות הנהלה	114
	דוחות כספיים	118
	דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי	258
1.	הדירקטוריון והנהלה	259
1.1.	דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית	260
1.2.	חברי דירקטוריון החברה למועד חתימת הדוח	261
1.3.	נושאי משרה בכירה למועד חתימת הדוח	264
2.	מורשי חתימה עצמאיים	269
3.	הביקורת הפנימית	269
4.	שכר רואי החשבון המבקרים	270
5.	שכר והטבות לנושאי משרה ולבעלי עניין	271
6.	עסקאות עם צדדים קשורים	275
6.1.	ביטוח, שיפוי ופטור נושאי משרה	275
6.2.	נהלים לאישור עסקאות חריגות ועסקאות זניחות	278
6.3.	יוזמות רגולטוריות	282
7.	פרטים נוספים	283
7.1.	תרשים אחזקות	283
7.2.	השליטה בחברה	283
7.3.	בניינים וציוד	283
7.4.	נכסים בלתי מוחשיים	284
7.5.	ביטוח	284
7.6.	הון אנושי	285
7.7.	הסכמים מהותיים	290
7.8.	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים מהותיים	290
8.	תיאור עסקי החברה לפי מגזרי פעילות	290
9.	נספחים לדוח השנתי	291
	מילון מונחים	301
	פרטים נוספים על החברה בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) תש"ל-1970	303

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). התוצאות בפועל עשויות להיות שונות, לרבות באופן מהותי מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת מידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה: משינויים בשוק התשלומים והאשראי בישראל ו/או מחוץ לישראל, משינויים בתכנית העבודה של הקבוצה¹, מהשפעות כלכליות גלובאליות ומשקיות, הישירות ו/או עקיפות, על מצב המשק, לקוחות הקבוצה, ותחומי הפעילות השונים בהם הקבוצה פועלת, מהתנהגות הצרכנים בישראל ובעולם; מקיומם או היעדרם של משאבים שונים בידי הקבוצה; מפעילותם של גורמים ושחקנים בשווקי התשלומים והאשראי בישראל ו/או מחוץ לישראל, מהחלטות גופים וארגונים בינלאומיים שונים אשר מולם מתנהלת הקבוצה או כאלו שהקבוצה מושפעת מהחלטותיהם; משינויים בהיקפי הפעילות ומספר מחזיקי הכרטיסים של הקבוצה; מפיתוחם ויישומם של האמצעים הטכנולוגיים בקבוצה; מהתממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון המפורטים בפרק 3 "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ("דוח הדירקטוריון לשנת 2023" או "דוח דירקטוריון זה") ובדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023 "המצורף לדוח" ("דוח על הסיכונים לשנת 2023"), ממצב המשק ושווקי ההון; משינויים מאקרו כלכליים לרבות שינויים בשיעורי האינפלציה ושיעורי הריבית בישראל ו/או מחוץ לישראל ומיתון; מאופן התפתחות מלחמת "חרבות ברזל", אופיה, משכה, התרחבותה והשלכותיה המקומיות והגלובליות (ראה סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה); מהמשך התקדמות פעולות הממשלה והכנסת לשינויי חקיקה, בין היתר ביחס למערכת המשפט והשלכותיהן (ככל שיהיו); משינויים במצב הגיאופוליטי, לרבות השלכות סכסוכים מדיניים, בטחוניים ופוליטיים (מקומיים או גלובליים); משינויים רגולטוריים בעלי השלכות אפשריות על הקבוצה; משינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי; וכן משינויים בתחומים אחרים אשר עשויה להיות להם השפעה על פעילות הקבוצה והסביבה העסקית בה היא פועלת שאינם בשליטת הקבוצה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות (מלאה או חלקית) של ההערכות ו/או לשינויים בתכניות העסקיות של הקבוצה ו/או להתממשות באופן שונה, ואף מהותית, מכפי שנחזה (יחד: "גורמי אי וודאות"). מידע צופה פני עתיד עשוי להיות מאופיין במילים או בביטויים כגון: "בכוונת הקבוצה", "להערכת החברה", "הקבוצה שואפת", "החברה שוקלת", "אין ביכולתה של החברה להעריך", "על בסיס הערכות ראשוניות", "בשים לב לחוסר הוודאות", "עשוי/עלול", "צפוי", וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, והם מבוססים על הערכות ואומדני ההנהלה למועד החתימה על הדוחות הכספיים לשנת 2023 או מועד סמוך לו (לפי העניין) ("מועד חתימת הדוח") לגבי אירועים עתידיים, המושפעים או עלולים להיות מושפעים, מגורמי אי וודאות, ואשר לא ניתן לצפותם (לרבות משכך ועוצמתם) ו/או את מלוא השפעתם, מראש. כמו-כן, חלק מהמידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המבוסס על דיווחים ופרסומים של גורמים חיצוניים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, בנק ישראל, רשויות מקומיות ובינלאומיות, גורמים הפעילים בשוק התשלומים (לרבות חברות כרטיסי אשראי וסולקים אחרים) וגורמים אחרים, אשר החברה נסמכת עליהם מבלי שיש בידיה יכולת לאמתם.

¹ "הקבוצה" או "קבוצת ישראלכרט" – ישראלכרט בע"מ ביחד עם החברות המוחזקות מהותיות שלה.

דברי יושבת ראש הדירקטוריון

מועד פרסום הדוחות השנתיים הוא נקודה בזמן, בה מסכמים ומעבדים את התובנות מהשנה שחלפה ומעדכנים את הנחות העבודה ותחומי המיקוד לשנה הקרובה. השנה החולפת תיזכר כאחת השנים הקשות בתולדות מדינת ישראל, ותשאיר את חותמה על המדינה והחברה לעוד שנים רבות קדימה. השנה התאפיינה במתחים חברתיים רבים שהתעצמו במהלכה, מגמות כלכליות עולמיות שהשפיעו גם על ישראל ובאו לידי ביטוי, בין היתר, בסביבת ריבית גבוהה, האטה בענף הנדל"ן, צמצום ההשקעות בהייטק ורמת אינפלציה גבוהה.

ב-7.10 התעוררנו למציאות חדשה, שהשפעתה ניכרת על כל תחומי חיינו. נכון לעת הזו, אנו עדיין באי וודאות לגבי המשך וצפי סיום המלחמה.

בסיכום השנה, אנו רואים הבדל בין שלושת הרבעונים הראשונים של השנה לרבעון הרביעי, "רבעון המלחמה", זה שהשפעות המלחמה עליו, באו לידי ביטוי בירידה כללית במחזורי הקניות, ירידה משמעותית ביותר במחזורים בעיקר בצפון הארץ ובדרומה, וירידה חדה במחזורי התיירות היוצאת והנכנסת. רבעון זה הציף מורכבויות שטרם הכרנו.

על אף האתגרים המרובים, התגייסנו ופעלנו ברגישות, מקצועיות ואחריות רבה כדי לתת מענה ומעטפת תמיכה רחבה עבור צרכיהם המשתנים של כלל לקוחותינו שחיייהם השתנו ופגשו במציאות חדשה. יצרנו עבור לקוחותינו הפרטיים מגוון פתרונות לפריסת תשלומי האשראי, העמדנו עבור משפחות המפונים והנפגעים מערכי שירות שהגיעו פיזית למלונות ברחבי הארץ, בנוסף למוקדים שירותיים ייעודיים בטלפון ובדיגיטל. כחברה הפועלת במהלך השנה למתן כלים פיננסיים לעסקים קטנים, יצרנו הטבות ופתרונות מימון ייעודיים לאוכלוסייה זו, במטרה לאפשר את המשך הפעילות בתקופה המאתגרת.

בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2023 המשיכה ישראלכרט ביישום המוצלח של התוכנית האסטרטגית ואת מגמת הצמיחה משנת 2022. זאת, כתוצאה מיישום מתמשך של התכנית ומיקוד בהרחבת סל הפתרונות בהתאמה אישית לצרכי לקוחותינו, הפרטיים והעסקיים. עשינו זאת באמצעות מוצרי מימון חדשניים, כרטיסים ושירותים דיגיטליים מתקדמים, ביניהם אפליקציה חדשה, והרחבת מעטפת הפתרונות והתשלומים לעסקים קטנים ובינוניים במטרה להניע את צמיחתם הכלכלית.

ישראלכרט מסיימת את שנת 2023 עם רווח נקי בסך של 252 מיליון ש"ח, צמיחה של כ-63% בהשוואה לשנת 2022 וצמיחה של כ-25% בתיק האשראי למעל 9 מיליארד ש"ח. במהלך שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2023 ישראלכרט עמדה ביעדיה העסקיים והמשיכה במימוש התכנית האסטרטגית של החברה. לצד זה, תוצאות הרבעון הרביעי ממחישות ומדגישות את חוסנה, על אף הירידה החדה במחזורים ובצמיחת האשראי בכלל המשק. כל אלו משקפים את העבודה המאומצת שנעשתה על ידי עובדות ועובדי ישראלכרט, מנהלות ומנהלי החברה, במטרה משותפת להמשיך לממש את חזונה כחברת האשראי המובילה בישראל, על בסיס היסודות שנבנו במהלך השנים האחרונות. כדי להמשיך את צמיחתנו במהלך השנים הבאות, עלינו להמשיך ולפעול באחריות וגמישות למול האתגרים הצפויים במהלך השנה הקרובה.

ישראלכרט פרסמה בשנה זו, לראשונה, דו"ח ESG המביא לידי ביטוי את העשייה הרבה שלנו בתחומים אלו. אנו הראשונים מבין חברות כרטיסי האשראי בישראל המפרסמים דו"ח זה וזו גאוה לכולנו. אני גאה במיוחד בעשייה הרבה שלנו לקידום שוויון מגדרי. ישראלכרט היא מהחברות המגוונות במשק, וכוללת רוב נשי המורכב מ-70% מעובדי החברה, 60% מהנהלה הבכירה ולמעלה מ-50% מכלל הדרג הניהולי.

אבקש להודות לכל העובדות והעובדים אשר גילו בתקופה זו במיוחד, לצד המקצועיות, גם רמה מרגשת של אחריות וערכיות. תודה לרן עוז, מנכ"ל ישראלכרט ולהנהלה המקצועית והמסורה על ניווט החברה בהצלחה בתקופה סוערת זו.

בימים קשים אלה, לבנו ומחשבותינו ממשיכים להיות בכל עת עם כוחות הביטחון, משפחות הנרצחות והנרצחים, הנפולות והנופלים, הפצועות והפצועים. אנו מייחלים בכל לב לשוב ושובם של החטופות והחטופים כולם.

הלואי ובשנה הקרובה נדע ימים שקטים יותר, אחדות, וזאת לטובת המדינה ואזרחיה כולם.

שלכם,

תמר יסעור - יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 19 במרץ 2024

עמוד	נושא	טבלה
11	פרטים בדבר הטבות במסגרת ההתמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל"	1
13	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע לאורך זמן של הקבוצה	2
32	פרטים אודות כלל מקורות המימון החיצוניים של הקבוצה	3
33	פרטים אודות מסגרות אשראי וניצולן למועדים הרלוונטיים	4
33	פרטים אודות יתרת קרן אגרות חוב סחירות וההלוואות שהועמדו לקבוצה	5
36	פרטים נוספים אודות יתרות האשראי של הקבוצה	6
43	שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן	7
51	תמצית דוח רווח והפסד	8
52	התפתחות ההכנסות	9
53	התפתחות ההוצאות	10
54	התפתחויות מהותיות ברווח הכולל	11
55	נתוני פעילות של הקבוצה	12
57	השקעות והוצאות הקבוצה בגין מערך טכנולוגיית המידע	13
58	התפתחות בסעיפי נכסים	14
58	ניתוח של סעיף חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	15
59	היקף וחומרת החובות הבעייתיים	16
60	התפתחויות בהתחייבויות	17
60	פירוט יתרות האשראי החוץ מאזני של הקבוצה	18
61	הלימות ההון	19
71	התפתחויות ההכנסות וההוצאות במגזר לקוחות פרטיים	20
75	התפתחויות ההכנסות וההוצאות במגזר לקוחות עסקיים	21
79	פרטים אודות התרומה לרווח הנקי ויתרת ההשקעה ביחס לכל אחת מהחברות המוחזקות העיקריות של החברה	22
88	ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים	23
89	תנועה ביתרות חובות לא צוברים שנבחנו פרטנית	24
89	ניתוח איכות חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי	25
90	התפלגות מחיקות והוצאות להפסדי אשראי	26
91	פירוט אשראי נושא ריבית	27
91	פילוח האשראי נושא ריבית לאנשים פרטיים לפי מדרגות גודל חבות לווה	28
98	שווי הוגן מותאם של מכשירים פיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה	29
99	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של החברה וחברות מאוחדות שלה	30
99	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית	31
110	דיון בגורמי סיכון	32

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1. תיאור תמציתי של הקבוצה ותחומי פעילות עיקריים

ישראכרט בע"מ ("החברה" או "ישראכרט") נוסדה בישראל בשנת 1975 והינה חברת כרטיסי אשראי, ו/או 'סולק' כמשמעות המונח על-פי הוראות ונוהלי הפיקוח על הבנקים, וביחד עם החברות המוחזקות המהותיות שלה פועלת בעיקר בתחומי אשראי והנפקה (לרבות תפעול ההנפקה)² ללקוחות פרטיים ואשראי ופתרונות תשלום מתקדמים (לרבות סליקה של כרטיסי חיוב) ללקוחות עסקיים. החברה מפיקה (לרבות מתפעלת הנפקה) וסולקת את המותגים "Mastercard", "ישראכרט"³, "American Express" ו-"Visa" ("מותגי הקבוצה")⁴ ומציעה ללקוחותיה מוצרים ופתרונות מימון על-פי אופי פעילות הלקוח ומאפייניו תוך שימת לב לסיווגו כפרטי או עסקי.

החברה הינה חברה ציבורית החל מחודש אפריל 2019, וניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ("הבורסה").

ישראכרט וחברת הבת שלה, פרימיום אקספרס בע"מ ("פרימיום אקספרס")⁵ כפופות לפיקוחו של הפיקוח על הבנקים בקשר עם, בין היתר, פעילותן כ-חברות כרטיסי אשראי וכ-'סולק'⁶.

ביטול הסכם מיזוג עם הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל")

בחודש ינואר 2023 פנתה הראל לדירקטוריון החברה ("פניית הראל"), בהצעה להיכנס למשא ומתן לגיבוש הסכם מיזוג משולש הופכי במסגרתו הוצע כי הראל תרכוש את מלוא (100%) הונה המונפק והנפרע של החברה מבעלי מניותיה (בדילול מלא). בהמשך לפניית הראל, בחודש פברואר 2023 נחתם הסכם מיזוג בין החברה לבין הראל ("הסכם המיזוג"), אשר אושר על ידי האסיפה הכללית של החברה בחודש מרץ 2023. הסכם המיזוג כלל תנאים מתלים להשלמת המיזוג, לרבות קבלת אישורים רגולטוריים למיזוג מצד הממונה על התחרות, המפקח על הבנקים, והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. אישור המפקח על הבנקים ואישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון התקבלו בימים 7 ו-28 בדצמבר 2023, בהתאמה. יחד עם זאת, המועד האחרון להתקיימות כלל התנאים המתלים, כפי שהוארך מעת לעת, נקבע ליום 31 בינואר 2024 (כאשר להראל ניתנה אופציה (כפוף לתנאים שנקבעו) להאריך את המועד האחרון להתקיימותם לתקופה שנקבעה).

ביום 31 בינואר 2024 קיבלו החברה והראל את הודעת מ"מ הממונה על התחרות, לפיה החליט להתנגד למיזוג בין החברה להראל, ובהמשך להודעה זו, הודיעה הראל לחברה על ביטול הסכם המיזוג בניהן.

לפרטים אודות הליכים משפטיים הקשורים להסכם המיזוג, ראה ביאור 20.ד.24 ו-21.ד.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

ביטול הצעת רכש ממנורה מבטחים החזקות בע"מ ("מנורה")

לפרטים אודות הצעת רכש מיוחדת ממנורה, אשר בוטלה על ידי במהלך חודש מרץ 2023, ראה סעיף 1.1 לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (כפי שאושר ביום 12 במרץ 2023 במסגרת הדוח התקופתי של החברה לשנת 2022) ("הדוח התקופתי לשנת 2022" ו-"דוח הדירקטוריון לשנת 2022", לפי העניין).

לשלמות התמונה יצוין, כי בהתאם לפרסומים, ביום 29 בפברואר 2024 הודיע בעל עניין בחברה על כוונה להגיש לבנק ישראל בקשה לקבלת היתר אחזקת גרעין שליטה בחברה. אין בידי החברה פרטים נוספים בנושא.

² "תפעול הנפקה" ו-"מתפעל הנפקה" (לפי העניין) - ביצוע הפעולות והשירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב (למעט ההנפקה עצמה של כרטיסי החיוב וקביעת העמלות והעלויות ללקוח הכרוכות בהנפקת כרטיסי החיוב והשימוש בו). בתחום ההנפקה, כחלק מיישומן של הוראותיו של החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ("חוק שטרות"), הקבוצה מהווה 'מנפיקה' ו-'מתפעלת הנפקה' בקשר עם כרטיסים חוץ בנקאיים ו-'מנפיקה'/'מנפיקה במשותף' ו/או 'מתפעלת הנפקה' בקשר לכרטיסים בנקאיים. אלא אם צוין או משתמע אחרת מתוכן הדברים או הקשרם, תיאור פעילות ההנפקה בדוח זה הינה לרבות 'תפעול הנפקה'.

³ למועד חתימת הדוח, מספר הכרטיסים ה"מקומיים" (כרטיסים הניתנים לשימוש בבתי העסק הסולקים בארץ בלבד) של המותג הפרטי "ישראכרט" אינו מהותי.

⁴ פעילות ההנפקה והסליקה של הקבוצה מתבצעת באמצעות החברה ופרימיום אקספרס בע"מ ("פרימיום אקספרס"), חברה בת בבעלות מלאה של החברה.

⁵ המנפיקה וסולקת בבלעדיות בישראל כרטיסי חיוב מסוג "American Express". לפרטים אודות פעולת סולקים כמאגדים במותגים הסגורים "אמריקן אקספרס" ו"דיינרס" לאור חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום ויזום תשלום, התשפ"ג – 2023 ("חוק הסדרת העיסוק") ראה ביאור 2.ג.24 [א] לדוחות הכספיים לשנת 2023 וסעיף 2.1.8 (א) להלן.

⁶ לפרטים אודות רישיון הסולק שניתן לחברה ותנאיו, ראה סעיף 2.1.6 להלן.

- **'כרטיס חיוב'**, הוא שם כולל לאמצעי תשלום המאפשרים רכישת מוצרים או שירותים מאת ספק. למועד חתימת הדוח, קיימים שלושה (3) סוגים עיקריים של כרטיסי חיוב:

- **'כרטיס אשראי'**, הינו כרטיס המאפשר רכישת מוצרים או שירותים מאת ספק ללא תשלום מיידי של התמורה וכן נטילת אשראי על חשבון המסגרת המועמדת בכרטיס זה.

פירעון החיובים בכרטיסי אשראי נעשה, ככלל, באחד משני (2) אופנים: יתרת החוב משולמת במלואה במועד קבוע מדי תקופה או דחיית תשלום חלק מיתרת החוב לתקופות הבאות, תוך תשלום ריבית בגינה.

- **'כרטיס חיוב מיידי'**, הינו כרטיס שניתן לבצע בו עסקאות בכפוף לקיומה של יתרה מספקת בחשבון הבנק (כולל מסגרת אשראי בחשבון הבנק) ושחזיק הכרטיס מחויב בחשבון הבנק בסמוך לאחר ביצוע העסקה. למועד חתימת הדוח, כרטיס חיוב מיידי אינו ניתן להנפקה ככרטיס חוץ בנקאי (כהגדרתו להלן) לאור היעדר גישה ישירה של המנפיק (חברת האשראי) לחשבון הבנק של מחזיק הכרטיס;

- **'כרטיס תשלום/נטען'**, הינו סוג של כרטיס חיוב מיידי בו ניתן לבצע עסקאות עד גובה היתרה הטעונה בו (ובכרטיס נטען – לצבור יתרה כספית בדרך של טעינה חוזרת).

ככלל, כרטיסי האשראי וכרטיסי החיוב המיידי שמנפיקה הקבוצה כוללים גם אפשרות לקבלת שירותי משיכת מזומנים באמצעות מכשירים ממוכנים למשיכת מזומן (ATM).

כרטיסי החיוב של הקבוצה מחולקים ככלל לשני (2) סוגים עיקריים:

'כרטיסי חיוב בנקאיים' או **'כרטיסים בנקאיים'**, המונפקים מכוח הסדר בו קשורה הקבוצה עם בנקים שונים להנפקה ותפעול כרטיסים ממותגי הקבוצה, ואשר ככלל החיובים בקשר עימם הינם באחריות הבנק הרלוונטי. ראה גם סעיף 2.4.3 להלן.

'כרטיסי חיוב חוץ בנקאיים' או **'כרטיסים חוץ בנקאיים'**, המונפקים שלא מכוח הסדר בין הקבוצה לבנקים אלא בעיקר מכוח התקשרות החברה עם גופים וארגונים שונים להנפקת כרטיסים ממותגי הקבוצה, ואשר ככלל החיובים בקשר עימם הינם באחריות הקבוצה. ראה גם סעיף 2.4.3 להלן. יצוין, כי הקבוצה מנפיקה גם כרטיסים חוץ בנקאיים במישרין ללקוחותיה שלא באמצעות התקשרות עם גופים וארגונים כאמור.

מערכת התשלומים בכרטיסי חיוב בישראל מורכבת, על-פי רוב, ממנפיק, סולק, בעל מותג/ארגון בינלאומי (שהינו בעל מותג הכרטיס הרלוונטי), בית עסק ולקוח (מחזיק הכרטיס), כאשר הפעולות הנלוות להנפקת הכרטיס עשויות להתבצע על-ידי מתפעל הנפקה שלעיתים משמש גם כמנפיק⁷. לפרטים אודות פעילותם של מאגדים ראה סעיפים 2.1.4 ו-2.1.8 (א) לדוח דירקטוריון זה.

בתמצית, קשרי הגומלין בין הגורמים כאמור הינם כדלקמן: (1) המנפיק מנפיק ללקוחות (מחזיק הכרטיס) כרטיס חיוב, וזאת מכוח רישיון או מעמד של המנפיק בארגון הבינלאומי⁸; (2) מחזיק הכרטיס משתמש בכרטיס כאמצעי תשלום (לרבות בדרך של קבלת אשראי בכרטיס) בבית העסק לרכישת מוצרים או שירותים; (3) בית העסק מעביר לסולק את פרטי העסקה, ככלל באמצעות חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ("שב"א") – ראה סעיף 1.6.3 (א) לדוח הדירקטוריון לשנת 2023, או באמצעות הארגון הבינלאומי הרלוונטי (בעיקר ביחס לעסקאות המבוצעות מול סולק בחו"ל, אך גם בחלק מעסקאות P2P המבוצעות בארץ); (4) הסולק מעביר לבית העסק את התמורה עבור העסקה, בניכוי עמלת בית עסק⁹, וגובה את תמורתה של העסקה מהמנפיק; (5) המנפיק פועל לגבות את התמורה ממחזיק הכרטיס וכן מזכה המנפיק את הסולק בתמורה בניכוי "עמלה צולבת" (או בכינויה האחר: "עמלת מנפיק"; קרי, עמלה בגין עסקה שנעשתה בכרטיס חיוב שהנפיק המנפיק ואשר נסלקה על-ידי הסולק). לפרטים אודות מאגדים ופעילותם ראה סעיף 2.4.5. לדוח דירקטוריון זה. בהקשר זה ובהתייחס לפרויקט אקספרס, יצוין, כי הואיל ופרויקט אקספרס מנפיקה וסולקת בבלעדיות בישראל כרטיסי אשראי מסוג "AmericanExpress", כמפורט להלן, ובהתאם בעסקאות מקומיות מהווה 'מערכת סגורה' שבה פרויקט אקספרס הינה גם המנפיק וגם הסולק, תשלום עמלה צולבת לצדדים שלישיים אינו רלוונטי לפעילותה.

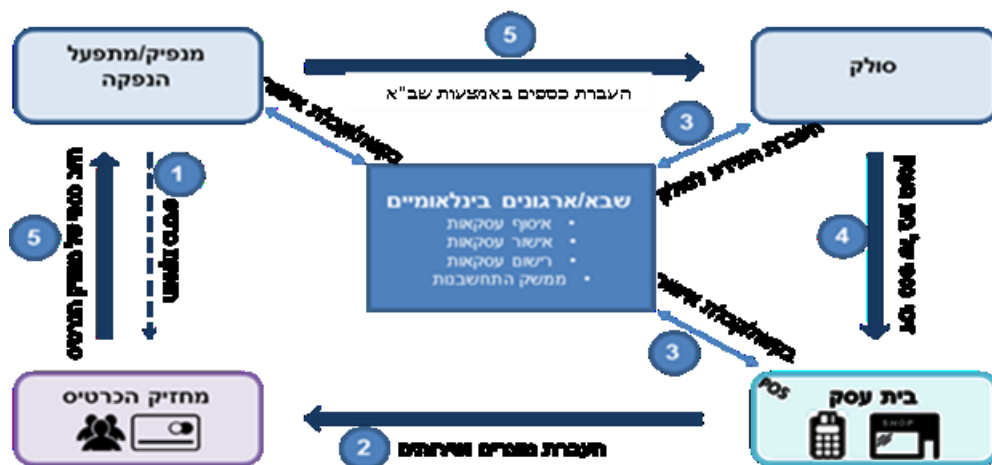
⁷ אלא אם צוין או משתמע אחרת מתוכן הדברים או הקשרם, תיאור פעילות ההנפקה בדוח זה הינה לרבות 'תפעול הנפקה'.

⁸ למעט ביחס לכרטיסים אשר לא הונפקו מכוח חברות או רישיון כאמור, כדוגמת כרטיסי המותג הפרטי "ישראכרט".

⁹ "עמלת בית עסק" הינה עמלה הנגבית על-ידי חברה סולקת מבית עסק עימו היא קשורה בהסכם שירותי סליקה, וזאת בתמורה לשירותי הסליקה שהיא מספקת לו. במסגרת הסכם שירותי הסליקה מתחייבת החברה הסולקת כלפי בית העסק, כי בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, החיובים בהם התחייבו מחזיקי הכרטיסים (הנסלקים על-ידי אותה חברה) כלפי בית העסק, בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק, ישולמו על-ידה.

להלן תרשים סכמתי של תיאור קשרי הגומלין כאמור:

מבנה מערכת התשלומים בישראל

בפעילות ההנפקה והסליקה – למועד חתימת הדוח, פעילות הקבוצה כאמור הינה בקשר עם המותגים הבאים: "Mastercard", "ישראכרט", "American Express" ו-"Visa" ("מותגי הקבוצה"), כמפורט להלן. נוסף על הקבוצה, למועד חתימת הדוח פועלות בתחומי ההנפקה והסליקה בישראל גם חברות כרטיסי האשראי הבאות: מקס איט פיננסים בע"מ ("מקס") וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("כ.א.ל"), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקות וסולקות כרטיסי חיוב מהמותגים "Visa" ו-"Mastercard" וכן סולקות כרטיסי חיוב מהמותג "ישראכרט"; וכן דיינרס קלוב ישראל בע"מ ("דיינרס"), אשר למיטב ידיעת החברה, הינה חברה בת של כ.א.ל, המנפיקה וסולקת בבלעדיות כרטיסי אשראי מהמותג הפרטי "Diners Club". למיטב ידיעת החברה, מעניק בנק ישראל מעת לעת רישיונות סליקה לגורמים נוספים. כך למשל, בחודשים אפריל 2017 ומרץ 2018, העניק בנק ישראל רישיון סולק לשתי חברות נוספות – טרנזילה בע"מ ("טרנזילה") וקארדקום סליקה בע"מ ("קארדקום"), בהתאמה, אשר למיטב ידיעת החברה נכון למועד הדוח, הצטרפו לממשק המשותף בין סולקים למנפיקים ואף משתתפות בישיבות הממשק המשותף. לפרטים אודות הממשק המשותף בין חברות כרטיסי האשראי, ראה סעיף 2.4.3 [א] לדוח הדירקטוריון לשנת 2023. לפרטים אודות השפעת כניסתם של מאגדים על תחום הסליקה, ראה סעיף 2.1.8 (א) לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

כמו-כן, למיטב ידיעת החברה, חלק מהגופים הבנקאיים התקשרו ו/או פועלים להתקשרות ישירה עם הארגונים הבינלאומיים הרלוונטיים לסכמת התשלומים. לפרטים אודות התקשרותו של בנק הפועלים עם Mastercard Inc. ("MC") או "ארגון מסטרקארד") ראה סעיף 1.6.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

תמצית פרטים אודות פעילותן העיקרית של חברות הקבוצה בתחומי ההנפקה, הסליקה והמימון:

פעילות ההנפקה והסליקה של הקבוצה מתבצעת באמצעות החברה ופרימיום אקספרס, אשר כל אחת מהן הינה חברת כרטיסי אשראי נפרדת,¹⁰ כדלקמן:

ישראכרט, פועלת כמנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי חיוב מהמותג הפרטי "ישראכרט" (מותג פרטי בבעלות החברה), כרטיסי חיוב מסוג "Mastercard", וכן כרטיסי חיוב מסוג "Visa", לשימוש בישראל ובחו"ל.

פרימיום אקספרס מנפיקה וסולקת בבלעדיות בישראל כרטיסי אשראי מסוג "American Express". תפעול מערך כרטיסי האשראי של פרימיום אקספרס נעשה על-ידי ישראכרט.

פעילות כאמור במותגים "Visa", "Mastercard" ו-"American Express" מתבצעת מכוח רישיונות שהוענקו לחברה ולפרימיום אקספרס (לפי העניין) על-ידי הארגונים הבינלאומיים האמורים וההסכמים מולם. לפרטים ראה סעיף 1.6.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

שיווק והפצת הכרטיסים כאמור, מתבצע בעיקר באמצעות התקשרויות הקבוצה עם בנקים שונים בהסדר, באמצעות התקשרויות הקבוצה עם מועדוני לקוחות וכן באמצעות שיתופי פעולה נוספים.

בנוסף, הקבוצה משווקת כרטיסים חוץ בנקאיים ממותגי הקבוצה אותם היא מפיצה במישרין, שלא באמצעות הסדרים עם ערוצי הפצה. לפרטים ראה סעיפים 1.6.2 א ו-1.6.2 ב לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

¹⁰ יצוין, כי פרימיום אקספרס מסווגת כסולק לא מהותי בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 והוראה מספר 631 להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, ובהתאם לכך חלות עליה הקלות דיווח מסוימות.

בפעילות ההנפקה, כחלק מיישומן של הוראותיו של החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשנ"ז–2017 ("חוק שטרות") (ראה ביאור 2.ג.24[א] 10 לדוחות הכספיים לשנת 2023), הקבוצה מהווה 'מנפיקה' ו-'מתפעלת הנפקה' בקשר עם כרטיסים חוץ בנקאיים ו-'מנפיקה'/'מנפיקה במשותף' ו/או 'מתפעלת הנפקה' (לפי העניין) בקשר לכרטיסים בנקאיים.

בפעילות המימון, מציעה הקבוצה ללקוחותיה מוצרים ופתרונות מימון על-פי אופי פעילות הלקוח ומאפייניו תוך שימת לב לסיווגו (אשראי לאנשים פרטיים; אשראי מסחרי). לפרטים אודות מוצרי האשראי של הקבוצה, ראה סעיף 2.4 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

בהתאם לגישת הנהלת החברה, החל מהרבעון הראשון של שנת 2023 פעילות הקבוצה מוצגת בשני מגזרי פעילות המהווים את ליבת פעילותה (חלף שלושה מגזרים כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2022),¹¹ היינו: (א) **מגזר לקוחות פרטיים** (ובכלל זה אשראי לאנשים פרטיים, הנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי חיוב); ו-(ב) **מגזר לקוחות עסקיים** (ובכלל זה אשראי מסחרי ופתרונות תשלום מתקדמים, לרבות סליקה של כרטיסי חיוב). הצגה מגזרית כאמור בנויה על תפיסה של שני שווקים מובחנים - קרי, לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים - להם מוכרת הקבוצה מוצרים פיננסיים וכן מוצרים משלימים ונלווים אגב הפעילות הפיננסית, תוך מתן מעטפת הכוללת מגוון פתרונות בהתאם לצרכי הלקוחות. הצגה זו תואמת את השינוי שעבר ועובר השוק בו פועלת החברה בשנים האחרונות, את ההתפתחויות הקיימות והצפויות בשווקים הרלוונטיים ואת התכנית האסטרטגית של הקבוצה. הגילויים הנדרשים ומספרי השוואה, מוצגים בדוח דירקטוריון זה בהתאם למגזרי הפעילות לעיל, ראה סעיף 2.4 לדוח הדירקטוריון זה.

לפרטים אודות מגמות, התפתחויות ושינויים מהותיים בענפי פעילות הקבוצה והליכי רגולציה, ראה סעיף 2.1 לדוח הדירקטוריון זה וביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

רואה החשבון המבקר

משרד רואי החשבון סומך חייקין (KMPG), החל לכהן כרואה החשבון המבקר של החברה מחודש ינואר 1999.

1.2. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023 החלה מתקפת טילים על מדינת ישראל ומתקפת טרור על יישובי עוטף עזה, שבעקבותיה הכריזה ממשלת ישראל על מצב מלחמה, מלחמת "חרבות ברזל" ("המלחמה" או "מלחמת חרבות ברזל"), והחלה בגיוס כוחות מילואים בהיקף משמעותי. בעקבות המלחמה, פונו מספר יישובים בדרום ובצפון הארץ ועסקים שונים נסגרו לפעילות.

למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח חלק מעסקים אלו נפתחים בהדרגה לפעילות וחלקם עדיין סגורים. גם עם הפתיחה ההדרגתית של עסקים, נציפת ירידה בפעילות העסקית במשק, בין היתר, לאור חשש ביטחוני של הציבור והצרכנים ומצב הרוח הלאומי. המצב הביטחוני התפתח גם לגזרה הצפונית של המדינה, כך שהיקף האוכלוסייה והעסקים המושפעים ישירות התרחב. החברה פועלת כל העת כדי לוודא שפעילות החברה תמשיך ברציפות תוך רגישות מוגברת לצורכי הלקוחות והקשיים עימם הם מתמודדים.

הקבוצה נקטה בצעדים שונים במטרה לסייע ללקוחותיה להתמודד עם השלכות המלחמה בהיבט הפיננסי. צעדים אלו כוללים, בין היתר: הקמת מוקדים ייעודיים לתושבים, בעלי עסקים ומשפחות הנפגעים והנעדרים; הקלות בדחיית החזרי הלוואות; פריסת החיוב החודשי; חיוב חודשי קבוע וכיו"ב. בנוסף, חלות על החברה מספר הוראות דין והוראות רגולטוריות שנחקקו כהוראות שעה בקשר למלחמה. לפרטים ראה ביאור 2.ג.24[א] לדוחות הכספיים לשנת 2023 תחת הכותרת "רגולציה בקשר עם מלחמת חרבות ברזל".

כאמור, במהלך המלחמה, ולמועד חתימת הדוח, הקבוצה העניקה ומעניקה הטבות והקלות שונות ללקוחותיה, חלקן בהתאם למתווה בנק ישראל וחוק דחיית תשלומים (ראה ביאור 2.ג.24[א] לדוחות הכספיים לשנת 2023) וחלקן ביוזמת הקבוצה. להלן תמצית ההטבות שניתנו על ידי הקבוצה, מידע נוסף על פעילויות לטובת לווים והנחות החברה בנוגע להיקף מימוש הקלות רגולטוריות והטבות אחרות בקשר למלחמה על ידי לקוחות הקבוצה:

¹¹ קרי, מגזר ההנפקה, מגזר הסליקה ומגזר המימון.

טבלה 1 – פרטים בדבר הטבות במסגרת ההתמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל"

לשנה שהסתיימה יום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	מסחרי	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח			
השפעת הטבות שהקבוצה העניקה במסגרת ההתמודדות עם המלחמה			
2	*-	2	שינויים בתנאי חובות ⁽¹⁾
-	-	-	הלוואות ללא ריבית או ריבית מופחתת
3	*-	3	ויתור על עמלות
1	*-	1	הטבות אחרות
6	*-	6	סך הכל הטבות שהקבוצה העניקה
2	*-	2	הטבות שהקבוצה העניקה ונוצלו לאחר תאריך המאזן
27	1	26	הטבות שטרם נוצלו
35	1	34	סך הכל אומדן הטבות בהנחת ניצול מלא
מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה			
466	134	332	יתרת אשראי עם שינויים בתנאי החובות ⁽¹⁾
40	22	18	סכום התשלומים שנדחו ⁽²⁾
	3	3	דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים ⁽²⁾
30	2	28	מזה: אשראי בעייתי
-	-	-	מזה: אשראי שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי

(*) סכום הנמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.

(1) לרבות ויתור על ריבית, ויתור על קרן, דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופת פירעון.

(2) דחיית תשלומים, לרבות הארכת תקופת פירעון. דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.

הנתונים בטבלה לעיל, בנוגע להטבות שטרם נוצלו, מייצגים את הערכות החברה סמוך למועד חתימת הדוח, ויכולים להשתנות, בין היתר, כתוצאה מאי הודאות הכרוכה בהימשכות המלחמה, התרחבותה האפשרית, תקופת וטיב ההטבות הניתנות על ידי הקבוצה ללקוחותיה, והנחות החברה בנוגע להיקף מימוש הקלות רגולטוריות והטבות אחרות בקשר למלחמה על ידי לקוחות הקבוצה.

החברה ממשיכה כל העת בניטור פעילותן העסקית של חברות הקבוצה, מיפוי צורכי לקוחותיהן ובחינת הצורך בנקיטת פעולות בקשר לכך. כמו כן, החברה יישמה צעדים רלוונטיים להבטחת המשכיות עסקית בהתאם לתכניות הקבוצה (בהתאמות הנדרשות) להתמודדות עם מצבי חירום בתרחישים שונים, שיעודם הבטחת המשך מתן שירות בערוצים השונים.

להערכת החברה, למצב המלחמתי עשויות להיות השפעות על פעילות המשק בשנת 2024 ואולי אף מעבר לכך וכנגזרת מכך על פעילות ותוצאות החברה. חלק מההשפעות תלוי בפעולות שיינקטו על ידי ממשלת ישראל, תגובות בינלאומיות לפעולות כאמור, משך הלחימה והתרחבותה, והוראות רגולטוריות שיינתנו בקשר לכך.

למלחמה השפעה משמעותית על היקף הקניות של אזרחי ישראל בכרטיסי חיוב בישראל ובחו"ל וכן על קניות בישראל של תיירות נכנסות, בפרט בענפי משק בעלי פוטנציאל גבוה לפגיעה בהכנסות. המלחמה הובילה לירידה משמעותית בקניות בכרטיסי חיוב ברוב ענפי המשק ברבעון הרביעי לשנת 2023, אולם במהלך חודש דצמבר 2023 ועד למועד חתימת הדוח ניכרה התאוששות מסוימת בחלק מענפי המשק, שיכולה להיות מושפעת בהמשך, בין היתר, מהמצב המלחמתי והשלכותיו. בנוסף, למועד חתימת הדוח, ניכר כי ענף התיירות, הן הנכנסות והן היוצאות, הוא הענף המושפע ביותר מהתמשכות המלחמה והתרחבותה. למידע בדבר הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל והבנקים הגדולים, ראה סעיף 2.1.5 לדוח דירקטוריון זה.

למועד חתימת הדוח, קיים חוסר ודאות לגבי עליית הסיכון באשר לאינדיקטורים המרכזיים של הפעילות הפיננסית בישראל ולגבי היקפי הפגיעה של המלחמה ונגזרותיה על המשק הישראלי (לפרטים ראה סעיף 2.1.5 לדוח דירקטוריון זה). כמו כן, קיימת אי ודאות רבה בדרכי ההתמודדות של הממשלה במהלך המלחמה ולאחריה, לשמירה על יציבות המשק, טיפול בעובדים שהוצאו לחל"ת, מסלולי הפיצוי לעסקים ולכוחות המילואים ועוד. למעורבות הממשלתית פוטנציאל השפעה על סיכוי התמשכות סיכונים בחברה (בדגש על סיכונים אשראי – לפרטים בדבר החמרה בהפרשה הקבוצתית של החברה להפסדי אשראי בעקבות המלחמה ראה סעיף 3.2 לדוח דירקטוריון זה).

יובהר, כי השפעת מלחמת "חרבות ברזל" ונגזרותיה על פעילותה של הקבוצה יכולה להשפיע על נושאים שונים, כגון: פעילותם של עסקים, מחזורי הפעילות בכרטיסי חיוב (וזאת גם כתלות בעיתוי והיקף הוצאת עובדים במשק לחל"ת), ירידה בביקושים לאשראי ופגיעה אפשרית בכושר הפרעון של לוויים. למועד חתימת הדוח אין ביכולתה של החברה לאמוד את השפעתה הכוללת של המלחמה על תוצאות הקבוצה, וזאת, בין היתר לאור אי הוודאות ביחס להימשכות המלחמה, הסלמתה והשלכותיה הישירות והעקיפות על הקבוצה, אשר עלולות להשפיע עליה מהותית לרעה. לפרטים נוספים ראה סעיפים 1.5 ו-3 לדוח דירקטוריון זה בקשר למעקב החברה אחר השפעת מלחמת "חרבות ברזל".

יצוין, כי עד לפרוץ המלחמה, התקיימה במשק הישראלי מחלוקת הולכת וגוברת ואי וודאות ביחס להשלכות הצפויות (כלכליות ואחרות) של רפורמה משפטית שקידמה ממשלת ישראל ביחס למערכת המשפט. למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח ועל רקע המלחמה, נראה כי הרפורמה המשפטית אינה עומדת על סדר היום. בשלב זה, לא ניתן לדעת מתי תחזור הרפורמה המשפטית לשולחן הכנסת, אם בכלל ובאיזה היקף.

יובהר, כי הואיל והאירועים בסביבה הכלכלית האמורים לעיל בעקבות פרוץ המלחמה מאופיינים בשינויים תכופים ובלתי ניתנים לחיזוי, קיים קושי מובנה וייחודי בהערכת השפעותיהם, אשר חוצות ענפים רבים במשק ובכלכלה המקומית. בהתאם, יובהר כי הערכות החברה והמגמות אשר עשויות להשתקף מהנתונים האמורים לעיל, אינן וודאיות ואינן בשליטת החברה, והינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך.

הערכות אלו מבוססות, בין היתר, על הערכות ותחזיות החברה בנוגע למצב הכלכלי במשק ובשוק ההון, על הפרסומים בנושא השלכות הסביבה האינפלציונית במשק ובנושא שוק האשראי באופן ספציפי, הפעולות שנקטות להתמודדות עם השפעות הגורמים האמורים לעיל, ניסיונה של הנהלת החברה בתחומי פעילות החברה (לרבות בסביבת משברים כלכליים ובטחוניים), על הערכת הנהלת החברה בדבר היכולת והאפקטיביות של האמצעים האפשריים שעומדים לרשות החברה להתמודדות עם ההשפעות השונות של משברים מהסוג המתואר לעיל, ועל הנחות העבודה והערכות החברה באשר להיקף מתן ומימוש הטבות והקלות על ידי הקבוצה לאוכלוסיות שונות של לקוחותיה בקשר למלחמת "חרבות ברזל". הערכות אלו עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה, לרבות באופן מהותי, מכפי שנצפה או הוערך על-ידי החברה, כתוצאה ממספר גורמים, וביניהם אופן התפתחות מלחמת "חרבות ברזל", אופיה, היקפה ומשכה, תקופת וטיב הטבות הניתנות על ידי הקבוצה ללקוחותיה בקשר למלחמה, היקף מימושו של הטבות והקלות בקשר למלחמה על ידי לקוחות הקבוצה מאוכלוסיות שונות, אי הצלחת הפעולות הננקטות להתמודדות עם האירועים האמורים לעיל, הערכות מוטעות לגבי היכולת והאפקטיביות של האמצעים האפשריים שעומדים לרשות הקבוצה להתמודדות עם ההשפעות השונות של האירועים האמורים לעיל, שינוי בתוכניות הקבוצה, שינויים בסביבה התחרותית והעסקית, שינויים בשווקים הפיננסיים ובמקורות הנזילות הזמינים, שינויים בהעדפות צרכנים ומגמות בשוק האשראי, וכן מהתממשותם של איזה מגורמי הסיכון המפורטים בפרק 3 ("סיכונים הסיכונים") לדוח דירקטוריון זה ודוח על הסיכונים לשנת 2023.

1.3. מידע כספי תמציתי עיקרי¹²

הנתונים התוצאתיים בפרק זה לשנים 2019-2022 מוצגים בנטרול אירועים חד-פעמיים, כמפורט להלן, אלא אם נאמר אחרת, לפיכך קיים הבדל בין חלק מהנתונים המוצגים בטבלאות להלן לבין הנתונים המדווחים, כפי שמופיעים בדוחותיה הכספיים של החברה. לפרטים אודות השפעות אפשריות של מלחמת "חרבות ברזל" על תוצאותיה של החברה ראה סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה.

טבלה 2 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע לאורך זמן של הקבוצה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019	2020	2021	2022	2023	
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח (במיליוני ש"ח)					
244	93	343	155	252	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות החברה מדווח
(1)296	(1)181	(1)319	(1)220	252	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות החברה בנטרול השפעות חד פעמיות
1,864	1,606	1,838	2,087	2,159	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
376	433	430	565	932	הכנסות ריבית, נטו
168	247	62	124	347	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,760	1,667	1,758	2,269	2,466	הוצאות תפעול, מכירה ושיווק, הנהלה וכלליות ותשלומים לבנקים מדווח*
(1)1,692	(1)1,553	(1)1,735	(1)2,184	2,466	הוצאות תפעול, מכירה ושיווק, הנהלה וכלליות ותשלומים לבנקים בנטרול השפעות חד פעמיות*
(1)348	(1)372	409	(1)453	458	*מזה: שכר נלוות בנטרול השפעות חד פעמיות ⁽²⁾
רווח נקי למניה רגילה בשנת הדיווח (בש"ח המיוחס לבעלי המניות)					
1.22	0.46	1.72	0.78	1.26	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה מדווח
(1)1.48	(1)0.91	(1)1.60	(1)1.10	1.26	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה בנטרול השפעות חד פעמיות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019	2020	2021	2022	2023	
במיליוני ש"ח					
24,720	23,917	22,436	22,683	22,513	סך כל הנכסים
23,617	22,798	16,594	19,394	20,225	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי וסכומים לקבל מבנקים, נטו*
3,997	4,070	4,114	5,817	7,103	*מזה אשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה (ברוטו)
1,284	892	945	1,456	1,955	*מזה אשראי מסחרי באחריות החברה (ברוטו)
460	545	697	843	817	נכסים אחרים
22,293	21,471	19,659	19,877	19,503	סך כל התחייבויות
15,549	15,630	17,615	18,079	16,556	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1,079	840	600	360	526	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
561	705	941	1,048	1,054	התחייבויות אחרות
2,427	2,446	2,777	2,794	2,997	סך ההון המיוחס לבעלי מניות החברה

ראה הערות בעמוד הבא

¹² המינוח 'כרטיס אשראי'/'כרטיס' כפי שמופיעים בסעיף זה הינם בהתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמים על-ידי המפקח על הבנקים והינו בהתחשב בכלל הכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, בהתאם להגדרות בסעיף 1.1 לעיל.

טבלה 2 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע לאורך זמן של הקבוצה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019	2020	2021	2022	2023	
מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים)					
9.3%	3.8%	13.1%	5.6%	8.7%	שיעור תשואת הרווח הנקי - המדווח להון הממוצע
11.3%	7.4%	12.2%	7.9%	8.7%	שיעור תשואת הרווח הנקי - המנוטרל להון הממוצע
12.5%	5.6%	18.5%	8.5%	11.6%	שיעור תשואת הרווח לפני מסים - המדווח להון הממוצע
15.1%	10.3%	17.4%	11.5%	11.6%	שיעור תשואת הרווח לפני מסים - המנוטרל להון הממוצע
1.0%	0.4%	1.5%	0.7%	1.0%	שיעור תשואת הרווח הנקי - המדווח ליתרת נכסים ממוצעת
1.3%	0.8%	1.4%	1.0%	1.0%	שיעור תשואת הרווח הנקי - המנוטרל ליתרת נכסים ממוצעת
13.1%	13.3%	14.8%	13.1%	13.1%	יחס הון עצמי רובד 1
8.1%	8.2%	10.0%	9.7%	10.3%	יחס המינוף
9.5%	8.8%	9.9%	11.6%	12.5%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים
9.5%	8.8%	9.7%	11.6%	12.5%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים מנוטרל
85.5%	93.3%	79.0%	91.1%	89.3%	יחס הוצאות (כולל הפסדי אשראי) להכנסות המדווח
82.5%	87.7%	80.9%	87.8%	89.3%	יחס הוצאות (כולל הפסדי אשראי) להכנסות המנוטרל
מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים)⁽³⁾⁽⁴⁾					
1.42%	1.44%	1.11%	0.80%	1.00%	שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים הכנסות ריבית בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.99%	3.85%	3.58%	2.83%	3.55%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.83%	2.67%	0.72%	1.16%	2.46%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.11%	1.76%	0.95%	1.05%	1.68%	שיעור מחיקות נטו בגין חייבים מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
נתונים נוספים (במיליוני ש"ח)					
867	73	28	149	68	דיבידנד שחולק לבעלי מניות החברות ⁽⁵⁾

(1) תוצאות הפעילות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הינן בנטרול הוצאות שכר בסך של כ-29 מיליון ש"ח (כ-22 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) בגין תוכנית התייעלות לצמצום מצבת המשרות; הוצאה של כ-25 מיליון ש"ח (כ-19 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) הנובעת מגידול בהפרשה לשומות מע"מ; הוצאה של כ-10 מיליון ש"ח (כ-8 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) הנובעת מקיצור תקופת השכירות החוזית ב"בית ישראלכרט" הישן ברחוב המסגר בתל-אביב ("בית ישראלכרט הישן"); וכן הוצאות בסך של כ-21 מיליון ש"ח (כ-16 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) הנובעות מהפסדים מירידת ערך שהוכרו בגין הפחתה של פרויקטים טכנולוגיים שונים, אשר נכללו בסעיף "הוצאות תפעול".

תוצאות הפעילות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 הינן בנטרול רווח הון ממכירת "בית ישראלכרט הישן" בסך של כ-52 מיליון ש"ח (כ-42 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) אשר נכלל בסעיף "הכנסות אחרות" וכן מהוצאה חד פעמית בגין האצת פחת בסך של כ-23 מיליון ש"ח (כ-18 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) הקשורה באופן ישיר למכירה זו.

תוצאות הפעילות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 הינן בנטרול תוכנית התייעלות בסך של כ-45 מיליון ש"ח (כ-35 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס) אשר נכללה בהוצאות שכר (בסעיפי השכר השונים בהוצאות תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות) וכן בנטרול הוצאה חד פעמית בגין הפסקת פרויקט טכנולוגי בסך של כ-69 מיליון ש"ח (כ-52 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס).

תוצאות הפעילות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 הינן בנטרול מענק היפרדות לעובדי החברה בסך של כ-68 מיליון ש"ח (כ-52 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס).

(2) כולל שכר, נלוות ועלות הטבה מוגדרת שאינה עלות שירות.

(3) ראה גם טבלה 25 להלן.

(4) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה. למידע נוסף, ראה ביאור 1.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

(5) לפרטים ראה ביאור 1.23 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

1.4. הסיכונים העיקריים שהקבוצה חשופה להם

פעילותה של הקבוצה כרוכה בסיכונים שונים אשר העיקריים שבהם: סיכון תפעולי, סיכון שוק, סיכון אשראי, סיכון נזילות, סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר), סיכון משפטי, סיכון רגולטורי, סיכון אסטרטגי ותחרות וסיכון ציות (כולל גם את הסיכון ההתנהגותי (Conduct-risk)).

ביום 7 לאוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" אשר הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים ובכללם סיכון אשראי. נכון למועד חתימת הדוח, קיימת אי וודאות בנוגע למשך האירוע והשלכותיו העתידיות על פעילות ותוצאות הקבוצה, המשק המקומי, לקוחות הקבוצה ואופן התממשות העלייה בסיכונים השונים לאור השפעותיה האפשריות של המלחמה. לפרטים, על הסיכונים ככלל, לרבות אודות גורמי הסיכון להם חשופה הקבוצה ועל פוטנציאל השפעות מלחמת "חרבות ברזל", ראה סעיף 1.2 לעיל ופרק 3 "סקירת הסיכונים" בדוח דירקטוריון זה, וכן דוח על הסיכונים לשנת 2023.

1.5. יעדים ואסטרטגיה עסקית

שוק התשלומים בכלל ושוק כרטיסי האשראי בפרט, כמו גם תחום האשראי, מצויים בתקופה של שינויים משמעותיים הנגזרים בין היתר משינויים רגולטוריים, מהתפתחויות טכנולוגיות ומשינויים בהעדפות הצרכן. שינויים אלו מגבירים את הדינמיקה התחרותית, בין היתר לאור כניסה של שחקנים חדשים והרחבת פעילויות של שחקנים קיימים, ומייצרים איומים לצד הזדמנויות בשוק.

בחודש דצמבר 2022 אישרו הנהלת הקבוצה והדירקטוריון תכנית אסטרטגית ותכניות עבודה רב שנתיות לשנים 2023 עד 2025 בהן נכללו יעדי צמיחה בתיק האשראי הכולל וגידול ברווח השנתי הנקי עד לשנת 2025 (ראה סעיף 1.5 לדוח הדירקטוריון לשנת 2022). הגם כי החברה ממשיכה לראות ביעדים כאמור כיעדיה העסקיים, להערכת החברה תקופת השגתם צפויה להתארך וזאת בין היתר לאור התפתחויות כלכליות ואי הוודאות הנובעת ממלחמת "חרבות ברזל" והשפעתה על המשק המקומי בכלל והחברה בפרט, אתגרים רגולטוריים ואחרים בסביבת פעילותה של החברה ומגורמים נוספים שאינם בשליטת החברה. לגבי השלכות מלחמת "חרבות ברזל", ראה גם סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה.

האסטרטגיה ותכניות העבודה גובשו על ידי הקבוצה תוך התייחסות למצבה של הקבוצה באספקטים העסקיים והארגוניים, לצד תמורות בסביבה העסקית בה פועלת הקבוצה, לשינויים בענפי האשראי ובתחום התשלומים בדגש על ענף כרטיסי האשראי, כמו גם לדינמיקה התחרותית והרגולטורית בתחומי פעילות הקבוצה, ותוך שימת לב לניהול הסיכונים, בהתאם לתיאבון לסיכון שאישר הדירקטוריון, ועדכנו השוטף בתהליכים סדורים על פעילות הקבוצה ותוצאותיה.

בלב התוכנית עמד המשך תהליך הטנספורמציה ארוכת הטווח ברמה הארגונית, התרבותית והעסקית, מארגון תפעולי ממוקד בענפי הסליקה וההנפקה, לחברת תשלומים ואשראי מתקדמת, המציעה פתרונות ושירותים פיננסיים ללקוחות פרטיים ועסקיים על גבי תשתית טכנולוגית יציבה ותוך שימוש מתקדם בניתוח נתונים, והכל תוך ניהול סיכונים מושכל.

אסטרטגיית הקבוצה קוראת למיקוד הפעילות העסקית בצרכי הלקוחות תוך חתירה להגדלת רווחיות החברה על ידי מינוף מיצובה וניצול יתרונותיה היחסיים בשוק המאפשרים לה לייצר ערך עבור לקוחותיה ובעלי העניין.

אסטרטגיית הקבוצה מתווה מיקוד בשני מנועי צמיחה עיקריים ומשמשת את הנהלת החברה בקבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה:

א. צרכנים ולקוחות פרטיים

הקבוצה תפעל לחיזוק והרחבת תחום האשראי הצרכני באמצעות מגוון פתרונות ללקוחות הפרטיים, בהתבסס, בין היתר, על מיצובה החזק בעולם התשלומים - הן בהפצה ישירה לצרכן, תוך שימוש בתשתית דיגיטלית מתקדמת ויכולות שיווק וניתוח נתונים, והן באמצעות שיתופי פעולה ומתן שירות למנפיקים אחרים.

ב. לקוחות עסקיים ופתרונות לעסקים

הקבוצה תמצב עצמה כבית לעסקים, וכחברת תשלומים ואשראי מובילה, המספקת פתרון כולל למגוון סוגי עסקים ובפרט לעסקים קטנים ובינוניים. הקבוצה תמנף את הקשר הישיר, יכולות הגיוס וההיכרות רבת-השנים עם בתי העסק לצורך צמיחה משמעותית באמצעות הצעת פלטפורמת פתרונות תשלומים ומימון מתקדמת, מותאמת לצרכים הייחודיים של בתי העסק, לרבות שירותי התאמות כרטיסי אשראי, שירותי ערך מוסף ועוד.

לצורך המיקוד בשני מנועי הצמיחה האמורים, הקבוצה תפעל, בין היתר, באופנים הבאים:

- מיקוד בהמשך הגדלת תיק האשראי העסקי

הקבוצה תמשיך להתמקד במכירת אשראי עסקי והגדלת התיק תוך שימוש בפלטפורמת הבית לעסקים כמו גם בערוצים נוספים בהם מספקת הקבוצה פתרונות מימון עבור לקוחותיה.

- המשך מובילות בתחומי ההנפקה והסליקה

הקבוצה תמשיך לפעול לחיזוק מובילותה בתחומי ההנפקה והסליקה, תוך שימור ויצירת ערך עבור לקוחותיה הישירים ושותפיה וכבסיס למיקודים העסקיים.

- הצעת ערך מבוססת דאטה

הקבוצה תפעל להעמיק את הקשר הישיר עם לקוחותיה ותסייע להם באמצעות מעטפת פתרונות דיגיטליים מתקדמים מבוססי דאטה, הן באופן עצמאי והן באמצעות שיתופי פעולה עסקיים. הקבוצה תפעל לסיוע ללקוחות לשיפור יכולותיהם לטובת ניהול וצמיחה פיננסית, ולביצוע רכישות מוצרים ושירותים מותאמים אישית באופן דיגיטלי ונוח.

- פעילות המותג "American Express"

בכוונת הקבוצה להמשיך ולהתמקד באוכלוסיית הפרימיום, על-ידי הרחבה של הצעת הערך הרלוונטית הן בתחום של מגוון הטבות ייחודיות מותאמות ללקוח והן באמצעות הוספת שירותים ייחודיים, והכל תוך שמירה על רמת השירות ובהלימה למנועי הצמיחה שבמיקוד. אוכלוסיית הפרימיום במותג "American Express" מורכבת מלקוחות עם זיקה גבוהה להצעת הערך הייחודית של אמריקן אקספרס בעולמות התעופה, נופש, קולינריה ולייפסטייל.

על מנת להתאים את עצמה למציאות המשתנה ובכדי לייצר קפיצה משמעותית, מהירה ועוצמתית בתחומי פעילות הליבה ומנועי הצמיחה, הקבוצה תפעל לקיום שיתופי פעולה עם גופים חיצוניים מגוונים למטרת יישום המיקודים האסטרטגיים, תוך בחינת הזדמנויות לביצוע השקעות, מיזוגים ורכישות בעולמות תוכן משיקים. להערכת החברה, שיתופי הפעולה האסטרטגיים יאפשרו סינרגיה בין נכסי ופעילות הקבוצה לפעילות השותפים, למטרת יצירת ערך לשותפים וללקוחות. הטמעת פתרונות חדשניים אשר יתבססו על הנכסים הקיימים תאפשר לקבוצה לשמש גוף מוביל לפינטק וחדשנות.

לפרטים אודות השינויים בסביבה הרגולטורית, בסביבה המקרו-כלכלית והתחרותית והשינויים הטכנולוגיים ביחס לענפי הפעילות של הקבוצה, ראה סעיף 2.1 לדוח דירקטוריון זה, וביאור 2.4 ג.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023, וכן לפרטים תחת הכותרת "מגמות בולטות בשנים האחרונות במגזר" בתיאור כל אחד ממגזרי הפעילות של הקבוצה כמפורט בסעיף 2.4 לדוח דירקטוריון זה.

הערכות, תחזיות ותוכניות החברה כאמור בסעיף זה לעיל אודות אופן ומתווי פעילותה, לרבות תחומים במיקוד וכיוצ"ב ותחזית הצמיחה בתיק האשראי והגידול ברווח הנקי, הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על החלטות, הערכות ואומדני הנהלת הקבוצה למועד חתימת הדוח, לרבות בקשר עם שווקי הפעילות ולקוחותיה, צרכיהם, התנהגותם ומצבם הפיננסי וכן על הנחות עבודה ביחס למצב המשק והשפעות אקסוגניות עליו (כגון מלחמת "חברות ברזל"). בהקשר זה יצוין, כי תחזית הרווח והיקף פעילות האשראי כפי שאושרו בחודש דצמבר 2022 הביאה בחשבון, בין היתר, המשך מצב עסקים רגיל (בהתאם להסכמים ארוכי טווח עם ערוצי הפצה (בנקים ומועדונים)), תחזיות מקרו כלכליות, לרבות ביחס לעליה בשיעורי הריבית והאינפלציה, ולאי וודאות הכרוכה בתכנון לטווח של מספר שנים, אך עובר לפרוץ מלחמת "חברות ברזל". בהמשך לכך ועל בסיסם הונח המשך צמיחה במחוללים העסקיים, וביניהם, מחזורי האשראי. התחזית האמורה ביחס לרווח ולהיקף פעילות האשראי לא הביאה בחשבון השפעות ושינויים רגולטוריים מהותיים וכן השפעות אפשריות של פרוץ מלחמה (שלא הייתה ידועה באותו מועד).

יודגש כי הערכות, תחזיות ותוכניות החברה כאמור בסעיף זה לעיל עלולות שלא להתממש ו/או להתממש באופן שונה ואף מהותית בפועל מכפי שהונח והוערך על-ידי הקבוצה (ואף במקרים קיצוניים לא להתממש כלל), ובהתאם להביא לשינוי (לרבות מהותי) במתווי הפעולה והאסטרטגיה של הקבוצה נכון למועד חתימת הדוח, וזאת בין היתר לאור שינוי בהנחות והערכות אל מול התפתחות מצב השווקים בפועל, שינויים רגולטוריים ואחרים בתחומי פעילותה של הקבוצה, השפעות כלכליות גלובאליות ומשקיות, התמשכותם והשפעותיהם, הישירות והעקיפות, על מצב המשק, לקוחות החברה ותחומי הפעילות השונים בהם החברה פועלת, מאופן התפתחות מלחמת "חברות ברזל", אופיה, משכה, התרחבותה והשלכותיה המקומיות והגלובליות, וכן כתוצאה מהתממשות גורמי הסיכון החלים על פעילות הקבוצה (כולם או חלקם) כמתואר בדוח זה.

1.6.1. התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים

פעילות ההנפקה והסליקה של הקבוצה במוטגי "Mastercard", "American Express" ו-"Visa", נעשית מכוח התקשרויות הקבוצה עם ארגוני המותגים הבינלאומיים האמורים ("הארגונים הבינלאומיים")¹³, מכוח מעמדה של הקבוצה במסגרת רישיונות שהוענקו לה, וכן מכוח מעמדם של שותפיה העסקיים מול אותם ארגונים. הקבוצה רואה חשיבות בהתקשרות עם מספר ארגונים בינלאומיים במקביל לצורך שימור יכולתה להציע ללקוחותיה שירותים ממגוון מותגי כרטיסים בינלאומיים. פעילות הקבוצה עם הארגונים הבינלאומיים בתחומי ההנפקה והסליקה הינה רבת שנים, אך עם זאת המשך פעילות כאמור מותנה, בין היתר, בעמידת הקבוצה בתנאי הארגונים הבינלאומיים כפי שיהיו מעת לעת ובהוראות ההסכמים (ככל שקיימות) בקשר לתקופת ההתקשרות בין הקבוצה לארגון הרלוונטי.

למיטב ידיעת החברה, על-פי ההוראות והכללים שנקבעו על-ידי כל אחד מהארגונים הבינלאומיים (כללים המשתנים מעת לעת לפי שיקול דעתו הבלעדי של אותו ארגון) ("כללי ה-MC", "כללי Amex" ו-"כללי ארגון ויזה", בהתאמה), הנפקה, סליקה ו/או תפעול (לפי העניין) של כרטיסי חוב ממותג הארגון הבינלאומי הרלוונטי מותרים (על-פי רוב) רק לגופים עסקיים אשר הינם חברים באותו ארגון (בהתאם למדרג מעמדות הקיים באותו ארגון (כגון Principal Member, Associate Member, או MC Member; או Principal Member, Associate Member, או Participant Member בארגון ויזה) הנבדלים ביניהם, בין היתר, בסוג הפעולות המותרות לכל מעמד חברות, האחריות המוטלת עליהם וכדומה, והכל בהתאם לכללי אותו ארגון בינלאומי); או לגופים עסקיים אשר קיבלו רישיון לכך (כגון הרישיון שניתן לפרמייום אקספרס מ-Amex כאמור בסעיף (ב) להלן).

במסגרת ההתחשבות של הקבוצה עם כל אחד מהארגונים הבינלאומיים נדרשת הקבוצה לתשלום עמלות שונות (כפי שנקבעות בכללים של אותו ארגון ובהסכמות עסקיות משתנות עם הארגון), חלקן קבועות וחלקן בשיעורים/סכומים משתנים, הנגזרות, בעיקר, ממחזורי פעילות סליקה והנפקה, וכן מגורמים נוספים, ביניהם בין היתר כמות כרטיסים, ולעיתים בהתאם למהלכים עסקיים שונים המבוצעים על-ידי הקבוצה להרחבת היקף הפעילות במוטגי (לעיתים כזיכויים/החזרים). כמו-כן, הפעילות עם הארגונים הבינלאומיים עשויה גם להיות מושפעת מהוראות רגולטוריות בקשר לפעילות סליקה/הנפקה במדינות/טריטוריות מסוימות בהן נעשית פעילות תיירות יוצאת על-ידי מחזיקי כרטיסים ממוטגי הקבוצה (בין פעילות e-Commerce ובין פעילות ישירה מול בתי עסק במדינות חוץ), החלות למיטב ידיעת החברה גם על מתחרותיה.

כללי הארגונים הבינלאומיים כוללים עילות שונות אשר בהתקיימן רשאים הארגונים הבינלאומיים (בכפוף להסדרים ותנאים שנקבעו, לרבות בקשר עם מתן הודעה מראש, זכות ריפוי וכיוצ"ב, לפי העניין) להפסיק את חברותו ו/או להטיל מגבלות על רישיונו של מי מחבריה (כגון להשעותם, לשלול את בלעדיות הרישיון (בהתייחס לפרמייום אקספרס) ובנסיבות מסוימות אף לסיים את תוקפו של הרישיון) ו/או להטיל קנסות (אשר עלולים בנסיבות מסוימות להסתכם בסכומים מהותיים)¹⁴, לפי העניין, וביניהן בין היתר¹⁵: (1) אי עמידה בתשלום עמלות לארגון הבינלאומי ו/או אי תשלום קנסות שהוטלו על החבר/בעל הרישיון על-ידי הארגון הבינלאומי; (2) אם נתקיים ביחס לחבר/בעל הרישיון הליך כגון פירוק, פשיטת רגל, חדלות פירעון, או התקבלה החלטת רשות מרשויות המדינה על הפסקת פעילותו, וכדומה; (3) שינוי בבעלות/שליטה בחבר/בעל הרישיון (וביחס לפרמייום אקספרס – שינוי כאמור אף בהיקף של עשרים וחמישה אחוזים (25%) או יותר) או ניסיון לשינוי כאמור (לפי העניין), מיזוג של החבר/בעל הרישיון עם ישות אחרת ו/או מכירת עיקר נכסיו; (4) אם פעילות החבר/בעל הרישיון מסכנת את ערך המותג; (5) אם החבר/בעל הרישיון פועל בניגוד לכללי הארגון הבינלאומי או בוצעה על-ידו הפרה מהותית שלהם (ואף במקרים מסוימים אם ישנו חשש מהותי כי החבר/בעל הרישיון עלול שלא לעמוד בכללים האמורים); (6) אם החבר/בעל הרישיון אינו עומד בהיקפי תכנית פעילות עסקית ו/או יעדים שנקבעו; (7) אם החבר/בעל הרישיון מבצע פעולה הפוגעת או גורעת מזכויותיו של הארגון הבינלאומי בסימני המסחר של המותג שלו; (8) אם חבר פועל תחת חסותו של חבר אחר ונותן החסות הסיר את החסות האמורה; וכדומה.

¹³ Mastercard Europe SA ("ארגון מסטקארד" או "MC"), American Express Company ("ארגון אמריקן אקספרס" או "Amex") ו-Visa Inc. ("ארגון ויזה" או "Visa") הינם ארגונים בינלאומיים העוסקים בתחום פתרונות ואמצעי תשלום במספר רב של מדינות ברחבי העולם.

¹⁴ בהתאם לנסיבות העניין קנסות כאמור עשויים להיות מושגים על-ידי הקבוצה על בית העסק. בשנת הדוח, קנסות שהוטלו על-ידי מי מהארגונים הבינלאומיים על ישראל, או על פרמייום אקספרס (לפי העניין), אשר לא הושגו על בית העסק, הסתכמו בסכומים לא מהותיים.

¹⁵ כל ארגון והעילות הרלוונטיות לו.

פעילות הסליקה ו/או ההנפקה מכוח התקשרויות הקבוצה עם הארגונים הבינלאומיים כאמור, כרוכה בין היתר בהקצאת מספרים סידוריים (BINs) המוקצים על-ידי הארגונים הבינלאומיים והסדרה טכנולוגית לצורך הפעילות כאמור. הבעלות ב-BINs מאפשרת לבעלים להחליף מתפעל הנפקה תוך שמירה על מספרי הכרטיסים של הלקוחות מחזיקי הכרטיס (ללא צורך בהחלפת כרטיסים לכרטיסים חדשים עם מספרי כרטיס שונים)¹⁶. החלפת מתפעל הנפקה בידי הבנקים תחייב השלמת התאמות טכנולוגיות והיערכות מתאימה. יצוין, כי למועד חתימת הדוח, רובו של מלאי הכרטיסים הקיים של הקבוצה ממותגי Mastercard (עיקר כרטיסי הקבוצה) הינו על BINs של החברה¹⁷.

בעלות ישירה של בנקים על BINs וכן התקשרויות ישירות של בנקים במעמד Principal עם הארגונים הבינלאומיים ובין היתר יכולתם של הבנקים השונים לבחור את מותג הכרטיסים שיונפקו/יתופעלו במסגרת ההסדר עם החברה, עשויים לפגוע ביכולת החברה לעמוד ביעדים שנקבעו מול הארגון הבינלאומי המזכים בתעריפים מיטביים יותר ו/או בהחזרים/זיכויים וזאת ככל שתהיה ירידה בהיקף הכרטיסים והמחזורים המיוחסים לחברה. לעניין זה יצוין, כי למיטב ידיעת החברה, בנק הפועלים ובנק לאומי קשורים בהסכם עם ארגון Mastercard ומנפיקים כרטיסי חיוב חדשים של מותג Master Card על גבי BINs בבעלותם ובמעמד Principal.

במסגרת כפיפותה של הקבוצה להוראות הארגונים הבינלאומיים, נדרשת הקבוצה גם לעמידה בתקני אבטחה טכנולוגיים שונים. בהקשר זה יצוין, כי למועד חתימת הדוח מתקיימים מגעים ו/או הסכמות עקרוניות (לפי העניין) בין הקבוצה לבין הארגונים הבינלאומיים לגבי יישומו של תקן PCI, העוסק באבטחת מידע הקשור בכרטיסי אשראי בנוגע למתווה קידום ויישומו של התקן בקבוצה. במהלך שנת 2019 גיבשה החברה מול כל אחד מהארגונים הבינלאומיים תכנית מוסכמת לקידום ויישום הוראות התקן כאמור וליישומה של תכנית כאמור ("תכנית PCI")¹⁸ ולהערכתה, יישומה אינו כרוך בתוספת עלות מהותית לקבוצה.

הערכת החברה כאמור הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. הערכה כאמור מבוססת על תכנית PCI והיערכות החברה ליישומה למועד חתימת הדוח, על ההתנהלות וההסכמים מול הארגונים הבינלאומיים בעבר (בין מול הקבוצה ובין מול שחקנים אחרים בשוק בארץ ובעולם). הערכות כאמור עלולות שלא להתממש ו/או להתממש באופן שונה, ואף מהותית מזה שנחזה, וזאת בין היתר כתוצאה משינוי גישה של הארגונים הבינלאומיים.

להלן תמצית עקרונות נוספים מהתקשרויות הקבוצה עם הארגונים הבינלאומיים כאמור:

א) הסדרים עם Mastercard

הרישיון שניתן לישראל כרטיס מארגון מסטראקארד בקשר להנפקת וסליקת המותג "Mastercard" אינו קצוב בזמן, וזאת בכפוף לשמירה וקיום על כללי MC המהותיים. החברה הינה בעלת מעמד של Principal Member ב-MC.

חלק מהבנקים עימם קשורה החברה בהסכמים עשויים להיות בעלי מעמד עצמאי ב-MC (ואף של Principal Member), וזאת שלא במסגרת התקשרותם עם הקבוצה או בעלי מעמד של Affiliate Member וזאת מכוח מעמדה של ישראל כרטיס כ-Principal Member.

למיטב ידיעת החברה, כל החברים ב-MC (לרבות Affiliate Members) כפופים לכללי MC, אשר לפיהם, ישראל כרטיס, במעמדה כ-Principal Member, אחראית לקיומם המלא של כללי MC על-ידי כל אחד מה-Affiliate Members הנספחים לחברות ב-MC, ונושאת באחריות על הפרה מצידם של כללי MC, וזאת במקביל ובנוסף לאחריותו של כל Affiliate Member לפעולותיו בקשר עם חברות ב-MC¹⁹. החל מחודש מרץ 2019 בנק הפועלים והחברה אחראים כלפי MC, להבטחת התחייבויותיה של החברה כלפי MC, בחלוקה כפי שנקבעה ביניהם, כאשר בנק הפועלים נושא באחריות בגין כרטיסי חיוב בהם בנק הפועלים הוא המנפיק/מנפיק במשותף (קיימים וחדשים) בעוד שהחברה אחראית בגין יתרת הכרטיסים.

¹⁶ כפי הנדרש בעת החלפת מתפעל הנפקה כאשר המנפיק אינו הבעלים ב-BINs.

¹⁷ פעילות פרימיום אקספרס במותג American Express הינה 'במערכת סגורה' בה הקבוצה פועלת בבלעדיות מול הארגון הבינלאומי ולבנקים לא מוקנות זכויות ב-BINs בקשר למותג זה. כמפורט בסעיף (ג) להלן, למועד חתימת הדוח, פעילות החברה במוטג Visa הינה על גבי BINs בבעלות החברה.

¹⁸ בקשר לכך יצוין, כי בחודש ספטמבר 2021 קיבלה החברה ויתור (WAIVER) מארגון VISA בקשר ליישום חלק מתכנית PCI וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2023. נכון למועד הדוח, החברה נמצאת בתהליך להארכת הויתור מול ארגון VISA.

¹⁹ יצוין, כי על-פי כללי ה-MC, כל אחד מהחברים אחראי כלפי MC בגין כל נזק, הוצאה או אחריות אחרת שתוטל על MC בגין הפרת הוראות וכללים כאמור על-ידי אותו חבר. כמו-כן, חבר אשר מתקשר עם צדדים שלישיים לצורך תפעול מערך כרטיסי האשראי שלו, על-פי רוב יישא גם באחריות הנלווית לכך כלפי MC.

בחודש מרץ 2022, הועמדה ל-MC ערבות בנקאית אוטונומית באמצעות אחד הבנקים, בתוקף עד ליום 6 במרץ 2025, בסכום שנקבע להבטחת התחייבויותיה של החברה כלפי MC (תוך התחייבות החברה לשיפוי הבנק מעמיד הערבות הבנקאית האמורה, במקרה של מימושה). לפרטים נוספים ראה ביאור 24.ח לדוחות הכספיים לשנת 2023.

מעת לעת, עשוי ארגון MC (לפי שיקול דעתו) לשנות את תעריפי ומבנה העמלות הקשורות להנפקת וסליקת כרטיסי Mastercard, באופן החל גם על החברה. שינויי תעריפים כאמור מהווים ייקור תעריפים עלולים להשפיע לרעה על תוצאות פעילות החברה.

פעילות החברה בתחום ההנפקה והסליקה של כרטיסי מותג "Mastercard" הינה מכח הסכם רישיון משנת 1976, אשר אינו קצוב בזמן. זאת בכפוף לשמירה וקיום על כללי ארגון MC המהותיים. בנוסף, החל מחודש אוקטובר 2013, מוסדרת מערכת היחסים העסקית בין החברה לבין MC במסגרת הסכם אשר הגדיר את התנאים הכלכליים הנוגעים, בין היתר, לעמלות המשולמות לארגון הבינלאומי, מנגנוני הפחתת עמלות, יעדים, ומתווים מסחריים לשיתופי פעולה (בסעיף זה: "**ההסכם המקורי**"). במהלך חודש נובמבר 2019 התקשרה החברה עם ארגון MC בהסכם המאריך ומעדכן את ההסכם המקורי, כך שתנאי ההסכם יחולו מיום 1 באוקטובר 2019 ובתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2024, כאשר לחברה קיימת אופציה להאריך את ההסכם, בכפוף למתן הודעה, בשנה (1) נוספת (היינו, עד יום 31 בדצמבר 2025). ההסכם מסדיר את ההתחשבנות המסחרית בין הצדדים, לפיה נקבעים התשלומים נטו המשולמים ל-MC בתחומים שהוגדרו בהסכם ובגין פעילויות שונות, וכן מנגנוני שיתוף פעולה עסקי בתחומים שונים. היקף התשלומים הכלכליים נטו, יושפע, בין היתר, מסך מחזורי הפעילות, סוגי העסקאות, סוגי כרטיסי החיוב ועמידה ביעדים שונים על פני תקופות שונות בהסכם. עוד הוסדרו במסגרת ההסכם, היבטים הנוגעים לאופן ומועדי תשלום העמלות על-ידי החברה, ובכללם מנגנוני הפחתת עמלות המותנים בהשגת יעדים עסקיים בשיעורים ובמועדים שפורטו בהסכם (יצוין, כי אי עמידה ביעדים עסקיים תאפשר בתנאים מסוימים ל-MC להביא את ההסכם לסיומו), מתווים מסחריים שונים לשיתופי פעולה בין החברה ל-MC על מנת לקדם את המותג וכן חובות דיווח שונות.

למיטב ידיעת החברה, למועד הדוח, היא עומדת בתנאים המהותיים של כללי ה-MC ולא ידוע לה כי מי מבין ה-Affiliate Members תחת חסותה מצוי בהפרה מהותית של כללים כאמור.

מרבית פעילותה של החברה הן בפעילות ההנפקה והן בפעילות הסליקה הינה במותג "Mastercard". לחברה תלות מהותית בהתקשרות עם MC ובתנאיה. ליום 31 בדצמבר של השנים 2022 ו-2023, שיעור הכרטיסים הפעילים²⁰ ממותג "Mastercard" שהונפקו על-ידי החברה היווה כ-88% וכ-87%, בהתאמה, מסך כל הכרטיסים הפעילים שהונפקו על-ידי החברה נכון לאותם מועדים.

(ב) הסדרים עם Amex

רישיון מותג "American Express" הינו בלעדי בישראל והינו בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2026 ("**רישיון Amex**"). בחודש יוני 2019 נחתם הסכם בין פרימיום אקספרס לבין Amex, אשר עידכן את ההסכם וההסכמות שהיו קיימים בין הצדדים עד אותו מועד (בסעיף זה: "**הסכם הבסיס**"), ובמסגרת זו הוסכם, בדומה להסכם הבסיס, כי בתמורה לזכויות המוענקות לפרימיום אקספרס במסגרת הרישיון ולשירותים הנוספים המוענקים על-ידי Amex לצורך תפעולו, תהיה זכאית לתשלומים ממחזור העסקאות של פרימיום אקספרס, שהיקפם בפועל יושפע, בין היתר, מסך מחזורי הפעילות, סוגי העסקאות וסוגי הכרטיסים. עוד הוסדרו במסגרת ההסכם היבטים הנוגעים לאופן ומועדי התשלומים על-ידי פרימיום אקספרס; יעדים עסקיים בשיעורים ובמועדים שפורטו בהסכם; שיתופי פעולה בין פרימיום אקספרס לבין Amex על מנת לקדם את המותג וכן חובות דיווח שונות. כמו-כן, כחלק מההסכם הוסדר נושא הבטחת התחייבויות פרימיום אקספרס כלפי Amex, לרבות ערבות החברה להתחייבויותיה של פרימיום אקספרס כאמור.

במסגרת פעילותה השוטפת של פרימיום אקספרס מכוח הרישיון, מעורבת Amex באופן פעיל בהליכי קבלת ההחלטות ביחס לנושאי תפעול שונים (לרבות שיווק, פרסום במדיה חיצונית, מתן הטבות ללקוחות, יחסי ציבור, גיוס כרטיסים, גיוס בתי עסק וכדומה).

²⁰ "כרטיס פעיל" – כרטיס שתקף בתום תקופת הדיווח ובוצעו בו עסקאות במהלך הרבעון האחרון בתקופת הדיווח.

למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח, פרימיום אקספרס עומדת בתנאים המהותיים של רישיון Amex. יצוין, כי להתקשרות הקבוצה עם Amex ותנאיה השפעה מהותית על תוצאות הקבוצה. ליום 31 בדצמבר של השנים 2022 ו-2023 שיעור הכרטיסים הפעילים ממותג "Amex" שהונפקו על-ידי פרימיום אקספרס היווה כ-10% עד 11% בכל שנה, מסך כל הכרטיסים הפעילים שהונפקו על-ידי הקבוצה נכון לאותם מועדים. לפרטים נוספים בדבר ההשפעות הרגולטוריות על פעילות החברה במותג Amex ראה סעיף 2.1.8(א) לדוח דירקטוריון זה.

(ג) הסדרים עם Visa

פעילות החברה בתחום ההנפקה והסליקה של כרטיסי מותג "Visa" בישראל הינה מכוח חברותה של החברה בארגון ויזה, במעמד של Principal Member ועל גבי BINs בבעלות החברה.

הרישיון שניתן לחברה מארגון ויזה אינו קצוב בזמן, וזאת בכפוף לשמירה וקיום על כללי ארגון ויזה המהותיים. למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח, החברה עומדת בתנאים המהותיים של כללי ארגון ויזה ולא ידוע לה כי מי מבין הבנקים תחת חסותה מצוי בהפרה מהותית של כללים כאמור. מעת לעת, עשוי ארגון ויזה (לפי שיקול דעתו) לשנות את תעריפי ומבנה העמלות הקשורות להנפקת וסליקת כרטיסי Visa, באופן החל גם על החברה. שינויי תעריפים כאמור המהווים ייקור תעריפים עלולים להשפיע על תוצאות פעילות החברה.

גם שנכון למועד חתימת הדוח פעילות הקבוצה במותג "Visa" אינה רחבה כביתר מותגי הקבוצה, הקבוצה רואה בהמשך הפעילות ובהתקשרות עם מותג "Visa" חשיבות ותרומה ליכולתה להתמודד עם שינויים עסקיים וטכנולוגיים בענף כרטיסי האשראי, והמשיכה להעמיק את פעילות ההנפקה במותג "Visa" במהלך שנת הדוח.

1.6.2. ערוצי הנפקה והפצה

למועד חתימת הדוח לקבוצה שני (2) ערוצי הנפקה והפצה עיקריים של כרטיסים ממותגי הקבוצה:

- ערוץ הנפקה והפצה בנקאי ("הערוץ הבנקאי"), במסגרתו מונפקים ללקוחות הבנקים עימם קשורה הקבוצה בהסדר, כרטיסים בנקאיים ממותגי הקבוצה; ו-
- ערוץ הנפקה והפצה באמצעות מועדונים ("ערוץ המועדונים"), במסגרתו הקבוצה מנפיקה ללקוחות המבקשים להימנות על קבוצת המועדון הרלוונטי (ללא קשר לשיוך הבנקאי שלהם) כרטיסים חוץ בנקאיים. כמו-כן, כחלק מפעילות ההנפקה והפצה בערוץ זה, מונפקים ללקוחות הבנקים עימם קשורה הקבוצה בהסדר הנפקה והפצה בערוץ הבנקאי, ואשר סוכמו עימם תנאי ההצטרפות להסדר המועדון הרלוונטי, כרטיסי מועדון שהינם כרטיסים בנקאיים²¹.

בנוסף לשני ערוצי ההנפקה וההפצה לעיל, הקבוצה מנפיקה ללקוחותיה כרטיסים חוץ בנקאיים ממותגי הקבוצה אותם היא מפיצה במישרין ללקוחותיה שלא באמצעות הסדרים עם ערוצי הפצה.

יצוין, כי הקבוצה מקיימת מעת לעת מגעים עם מי משותפיה בערוצי ההפצה (בערוץ הבנקאי ו/או בערוץ המועדונים) לעריכת התקשרויות חדשות ו/או לעדכונים בהתקשרויות קיימות, לרבות (ולפי העניין) להוספת שירותים, מוצרים ו/או לעדכון תנאי התקשרויות קיימים, וביניהם בנוגע להעברת כספים בין אנשים פרטיים (P2P) באמצעות פתרונות התשלום Moneysend (לגבי כרטיסי המותג MC) ו- Visa Direct (לגבי כרטיסי המותג Visa) וההתחשבות עם שחקני ההנפקה וההפצה בקשר לכך, במישרין ובעקיפין.

²¹ לפרטים נוספים אודות כרטיסים בנקאיים וחוץ בנקאיים ראה גם סעיפים 1.1 ו-2.2 (טבלה 12) לדוח דירקטוריון זה.

[א] התקשרויות עם בנקים שונים בהסדר הנפקת כרטיסי חיוב בנקאיים

למועד חתימת הדוח, הקבוצה פועלת מכוח התקשרויות והסכמות שונות (בין מכוח הסכמות בכתב ובין מכוח הסכמות מכוחן פועלים הצדדים בפועל) בין ישראל כרטיס ו/או פרימיום אקספרס (לפי העניין) לבין בנק הפועלים, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ, קבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, ו-וואן זירו הבנק הדיגיטלי בע"מ (יחד: "הבנקים בהסדר" ו-"ההסדרים עם הבנקים בהסדר", בהתאמה), אשר מהותן הסדרת מערכות היחסים בין הצדדים בקשר עם הנפקת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב ממותגי הקבוצה (כולם או חלקם לפי העניין) ללקוחות הבנקים בהסדר, ובכלל זאת בקשר להתחשבות הכספית בין הצדדים בקשר עם ההנפקה, התפעול, ההפצה והשימוש בכרטיסי החיוב ואחריות הצדדים לכיבוד חיובים ושימושים בכרטיסי החיוב כאמור.

להלן, בתמצית, תיאור כללי של עיקרי העקרונות שבבסיס ההסכמות עם הבנקים בהסדר (ביחס לבנק הפועלים ראה גם סעיף [ב](א) "הסדרים והסכמים עם בנק הפועלים – הסכמי הנפקה ותפעול" להלן) כפי שהינם למועד חתימת הדוח (יצוין כי ההסדרים האמורים יכולים להשתנות מעת לעת בהסכמת הצדדים ו/או בהתאם לדרישות הדין):

(א) לכל אחד מהבנקים בהסדר הוקנתה הסמכות לקבוע מי מבין לקוחותיו יימצא ראוי להצטרף להסדר הכרטיסים של הקבוצה ולהמליץ לקבוצה על צירופו. כמו-כן, ככלל, לבנק הוקנתה סמכות לקבוע את מסגרת האשראי בכרטיסי האשראי ואת תנאיה.

(ב) כל בנק בהסדר אחראי לכיבוד מלוא החיובים ולתשלום הסכומים בהם יחויבו לקוחותיו בקשר לפעילותם בכרטיסי החיוב הבנקאיים שהונפקו להם על-ידי הקבוצה (בקשר עם אותו בנק), למעט ביחס לסיטואציות ונסיבות מסוימות שנקבעו בהסדר עם כל בנק²².

(ג) במסגרת ההסכמות הספציפיות בין הקבוצה לבין כל אחד מהבנקים האמורים בהסדר, הוסדרו, בין היתר, התחשבויות כספיות שונות בקשר עם ההנפקה, התפעול, ההפצה והשימוש בכרטיסי החיוב הבנקאיים ביחס לכל בנק, באופן שכל אחד מהצדדים זכאי לתשלומים מסוימים או להשתתפות בהוצאותיו/הכנסותיו של האחר בקשר עם ההסדר, הנבדלים ביניהם הן בסוג התשלומים המשולמים לכל בנק והן בסכומים/שיעורים המשולמים בגין כל סוג תשלום כאמור ו/או סוג/מותג הכרטיס ו/או השיך המועדוני של הכרטיס וכדומה. ההתחשבות נעשית בדרך של קיזוז.

במסגרת ההתחשבויות האמורות עם הבנקים בהסדר, משלמת הקבוצה, בין היתר (לפי כל מקרה ומקרה):

(א) שיעורים משתנים מתוך מחזור העסקאות אשר נעשו על-ידי לקוחות הבנק בכרטיסים שבהסדר המשויכים לאותו בנק כפי שסוכם בכל הסכם (כאשר השיעור מדמי המחזור עשוי להשתנות, בין היתר, בהתאם לסוגי העסקאות ולהתעדכן מעת לעת בהתאם לשינויים בשיעור העמלה הצולבת או בהתאם לבסיס הצמדה אחר שנקבע או בהתאם לשינויים בהיקפי מחזור העסקאות של לקוחות). לגבי כרטיסים בנקאיים שהינם כרטיסי מועדון, נקבע שיעור משתנה (נמוך יותר) ממחזור וזאת במסגרת הסכמות בין הקבוצה לבנק לצירופו של הבנק להסדר הנפקת כרטיסי המועדון אשר הקבוצה צד לו (כפי שנקבע באופן פרטני ביחס לכל מועדון); ו-(ב) שיעורים משתנים מהכנסות הקבוצה, בין היתר, מעמלות תעריפון (בעיקר דמי כרטיס ועמלות עסקאות במט"ח), הרשומות או הנגבות בפועל, לפי העניין, בהתאם להסדרים עם כל בנק;

ומנגד, במסגרת ההתחשבות עם הבנקים בהסדר מקבלת הקבוצה, בין היתר (לפי כל מקרה ומקרה):

(א) תשלומים, בשיעורים משתנים, בקשר לתפעול מוצרי אשראי מסוימים, המחושבים על בסיס יתרות האשראי כאמור שהועמד ללקוחות הבנק באמצעות כרטיסי האשראי (כפוף, בין היתר, למנגנוני חישוב שונים שנקבעו לצורך כך ובתלות בסוגי האשראי שהועמדו ללקוח); (ב) תשלומים בקשר לתפעול הנפקה; (ג) החזר הוצאות, ועמלות תפעוליות שונות המבוססות על תעריפון הבנק; ו-(ד) תשלום בסכומים משתנים בגין משלוח כרטיסים וחידושים.

(ד) ההסכמות עם הבנקים בהסדר כוללות קביעת תקופת הסכם קצובה, לרבות, לפי העניין, הוראות בדבר אפשרות הארכתה לתקופות נוספות.

²² כגון אחריות לשימוש בכרטיס לאחר ביטולו (בתלות בתקופת הזמן שחלפה בין מועד הביטול לשימוש), פקיעת תוקפו, אובדנו או גניבתו; אחריות למשיכת מזומנים (בתלות האם בוצעה בישראל או בחו"ל); וכדומה.

(א) הסכמי הנפקה ותפעול:

במהלך חודש נובמבר 2022 נחתם בין החברה לבין בנק הפועלים הסכם, המסדיר את תנאי הנפקה ותפעול ההנפקה בקשר להנפקתם ותפעולם של כרטיסי חיוב בנקאיים של מותגי "ישראכרט" "Mastercard" ו-"Visa" ללקוחות בנק הפועלים, לתקופה של שמונה שנים החל מחודש אפריל 2022 עד ליום 31 במרץ 2030.

ביום 19 במרץ 2023 חתמו חברת הבת פרימיום אקספרס ובנק הפועלים על הסכם מפורט חדש, המסדיר את תנאי ההנפקה, תפעול ההנפקה וזכויות וחובות הצדדים להסכם, בקשר להמשך הנפקתם ותפעולם של כרטיסי חיוב בנקאיים של המותג "American Express" ללקוחות בנק הפועלים, לתקופה של שמונה שנים החל מחודש אפריל 2022 ועד ליום 31 במרץ 2030, וזאת חלף תנאי התקשרות קודמים בין הצדדים (ההסכם מנובמבר 2022 וההסכם ממרץ 2023 ייקראו להלן בסעיף זה: "ההסכמים").

ההתקשרויות האמורות הינן בהמשך להבנות עקרוניות מחודש יולי 2022 בין החברה ופרימיום אקספרס (בסעיף זה, ביחד ולחוד: "הקבוצה") ובנק הפועלים, להתקשרות בהסכמים חדשים להסדרת תנאי ההנפקה ותפעול ההנפקה של כרטיסי חיוב בנקאיים של מותגי הקבוצה ללקוחות בנק הפועלים, לרבות ההתחשבוניות הכספיות בין הצדדים בין היתר בקשר לשיעורים משתנים מתוך מחזור העסקאות ומתוך הכנסות מעמלות תעריפון כתלות בסוגי הכרטיסים ובמחזורי העסקאות בהם, ותשלומים משתנים בקשר לתפעול אשראי וכרטיסים (בסעיף זה: "ההסכמות העקרוניות").

הוראות ההסכמים כאמור מחילות על הצדדים הוראות ביחס לנושאים שונים הקשורים לתפעול והנפקה של כרטיסי החיוב במהלך תקופת ההסכמים, זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסכמות בתחומי התפעול והממשק שבין הצדדים. כמו כן, עיקרן של ההסכמות הכספיות בין הצדדים הינן בקשר להתחשבוניות הכספיות השונות בין היתר בקשר לשיעורים משתנים מתוך מחזור העסקאות כתלות בסוגי הכרטיסים ובמחזורי העסקאות בהם, ותשלומים משתנים בקשר לתפעול אשראי וכרטיסים, וזאת באופן דומה במהותו (ובהתאמות עסקיות ואחרות לפי העניין) להסדרים הקיימים עם בנקים אחרים, כמפורט בס"ק [א] לעיל. בין הצדדים נקבעו יעדים עסקיים ותמריצים להעמקת הפעילות.

החברה סבורה, כי המשך שיתוף הפעולה של הקבוצה עם בנק הפועלים, ההתקשרויות המעודכנות עימו לתקופה משמעותית כאמור לעיל ושימור בסיס הלקוחות הרחב במסגרתן הינם אסטרטגיים עבור הקבוצה, ובעלי פוטנציאל ליצור ודאות לתקופה ארוכה, לבסס את הקשר של הקבוצה עם השותף המרכזי שלה בפעילות ההנפקה ותפעול ההנפקה ולסייע לחברה לממש את תוכנית העבודה שלה ולפתח את מנועי הצמיחה שלה (כמפורט בסעיף 1.5 לדוח דירקטוריון זה) על בסיס ההיקף הרחב של לקוחותיה, לרבות ביכולת הצעת מוצרי אשראי חוץ בנקאיים.

לצד זאת, לאור שינויים בשוק ההנפקה ותפעול ההנפקה, ההסכם וההסכמות העקרוניות הביאו לשינוי בחלוקת התקבולים בין הצדדים, באופן שהגדיל משמעותית את שיעור התשלומים לבנק הפועלים בהשוואה להסכמים שהיו קיימים בין הצדדים עד כניסתם לתוקף, בדומה לתנאי השוק במועד יישום ההסכמות העקרוניות.

במהלך שנת 2023 (שנת פעילות מלאה בה יושמו ההסכמים כאמור) ולמועד חתימת הדוח, לא חל שינוי בהערכת החברה בדבר הגידול בהיקף התשלומים לבנק הפועלים כמפורט בסעיף 1.6.2 א. לדוח הדירקטוריון לשנת 2022. היקף התשלומים העתידיים לבנק הפועלים בגין ההסכמים יושפע, בין היתר, מגידול, ככל שיחול, במחזורי הפעילות של הכרטיסים ובאשראי שיועמד על ידי החברה ללקוחותיה, וכן כתלות בתנאי שוק נוספים במהלך תקופת ההסכמים, שלא ניתן להעריכם באופן מלא וודאי.

לעניין הגשת תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית כנגד החברה, מנכ"ל החברה, חברי הדירקטוריון שלה וכנגד בנק הפועלים, בקשר להסכמים בין הקבוצה לבנק הפועלים (אשר היוו בסיס להתקשרות בהסכמים המפורטים האמורים לעיל), ראה ביאור 14.ד.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

מובהק, כי המידע האמור לעיל אודות הערכות החברה, ובכללן בנוגע להשפעות ההסכמים על הוצאותיה, הינם מידע צופה פני עתיד, כהגדרת מונח זה בחוק ניירות ערך, אשר בשלב זה אין ביכולתה של החברה להעריך באופן מלא ו/או וודאי. הערכות כאמור מבוססות, בין השאר, על הערכות ותחזיות החברה, וכן על נתח השוק של הקבוצה ממחזורי העסקאות בכרטיסים, על הערכות החברה בדבר בסיס היקפי הפעילות (קיימת ו/או עתידית) של בנק הפועלים עם הקבוצה במהלך תקופת ההסכם ומבנה העלויות והעמלות, הערכות החברה בדבר התנהגות צרכנית ובדבר התפתחויות בתחומי הפעילות של הקבוצה, הערכותיה בדבר השפעתן האפשרית של הוראות רגולטוריות קיימות או עתידיות והערכות החברה את התפתחות שווקי הפעילות של הקבוצה בכלל ושוק ההנפקה ותפעול ההנפקה בשנות ההסכמים בפרט, והשפעתם של אלו על תוצאות הפעילות של הקבוצה. הנחות והערכות כאמור עלולות להתממש באופן שונה, ואף מהותית, מכפי שהוערך, וזאת כתוצאה מגורמים שונים שאינם בשליטת הקבוצה, לרבות הערכות לא מיטביות, קישון בהיקפי פעילות החברה ובנק הפועלים המוסדרת תחת ההסכמים במהלך תקופתם, אשר יכולות להיות מושפעות גם משינויים ומגמות בשווקי הפעילות של הקבוצה בכלל ובשוק ההנפקה ותפעול ההנפקה בפרט וכן מהתממשות מי מגורמי הסיכון החלים על פעילות הקבוצה, כמפורט בסעיף 3 (סקירת הסיכונים) לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

(ב) הסכמים נוספים:

במסגרת התקשרות נוספת בין הקבוצה לבנק הפועלים הוסדרו בין היתר הנושאים הבאים: (א) צירוף כרטיסים בנקאיים וחץ בנקאיים שונים של בנק הפועלים ושל הקבוצה לארנקים. ההסכם לעניין זה הינו בתוקף עד ליום 2 בפברואר 2026, וכולל הוראות שונות, בין היתר בנוגע לעמידה במועדים, ולזכויות הצדדים לסיום ההסכם טרם תום תקופו; (ב) פיתוח ויישום על-ידי הקבוצה של פתרונות תשלום מתקדמים בין אנשים פרטיים, על-פי מועדים שנקבעו, שימוש בנק הפועלים בפתרונות אלה באמצעות הקבוצה; ו-(ג) והמשך סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב על-ידי בנק הפועלים באמצעות הקבוצה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

לפרטים נוספים אודות חלקו של בנק הפועלים בפעילות ההנפקה של הקבוצה וכן אודות השלכות אפשריות של ירידה בהיקפי הפעילות של הקבוצה עם בנק הפועלים, ראה סעיף 1.6.2 א. להלן.

למועד חתימת הדוח, בנק הפועלים והקבוצה פועלים בתחומים משיקים ובתחומים מתחרים, כגון: הנפקה, אשראי, הפעלת תכניות נאמנות (הטבות) ייעודיות ללקוחות, או פתרונות אחרים המושתתים על כרטיסי אשראי או על אמצעים אחרים ומתן אפשרות לתשלום בעסקים.

יודגש, כי מעבר למפורט לעיל ולמפורסם מעת לעת על ידי בנק הפועלים, אין לחברה מידע לגבי תכניות בנק הפועלים ופעולותיו בתחומי הפעילות של הקבוצה כמו גם בנוגע לתכניותיו בקשר עם היחסים המסחריים עם הקבוצה לרבות היקפי הפעילות עימה. להחלטות הבנק ולהוצאתן אל הפועל של תכניותיו בהקשרים האמורים, עשויה להיות השפעה לרעה על החברה, ובכלל זאת בקשר עם היבטים כגון הפחתת עוצמת הקשר של הקבוצה עם לקוחותיה והאפשרות של הבנק להציע להם מוצרים נוספים/נלווים ולהתחרות בקבוצה בתחומי פעילותה השונים.

ג] פרטים נוספים אודות הערוץ הבנקאי

להלן פרטים אודות הבנקים עימם קשורה החברה בהסדרים כאמור, אשר שיעור הכרטיסים הבנקאיים הפעילים²³ מכוח ההסדר עימם ליום 31 בדצמבר של השנים 2022 ו-2023, היווה 10% או יותר מסך כרטיסי הקבוצה הפעילים לאותם מועדים:

שיעור כרטיסים פעילים מתוך סך כרטיסי הקבוצה הפעילים		
קבוצה/בנק ³⁹	31.12.2023	31.12.2022
בנק הפועלים	39%	39%
ב'ב'	14%	14%

תוצאותיה הכספיות של הקבוצה בתחום ההנפקה בכל אחת מהשנים 2022 ו-2023 הושפעו באופן מהותי, עד כדי תלות, מפעילותה של הקבוצה עם בנק הפועלים והיקפה של אותה פעילות. לאור הוראותיו של חוק שטרות והארכת הגנות הינוקא על פיו לפי התכנית הכלכלית (ראה סעיף 2.1.8(ג) להלן וביאור 24.ג.2.10[א] לדוחות הכספיים לשנת 2023), ובשים לב להתקשרותו של בנק הפועלים עם חברות כרטיסי אשראי נוספות בהסכמי תפעול הנפקה ופעילותו של בנק הפועלים, למיטב ידיעת החברה, עם חברות כרטיסי האשראי האחרות, הרי שהיקף השינוי בפעילותה של הקבוצה עם בנק הפועלים אינו ידוע ו/או ודאי וזאת בשים לב בין היתר לכך כי על הבנק נאסר להנפיק עם חברה מתפעלת אחת יותר מ-52% מכרטיסי האשראי החדשים.²⁵ להפחתה משמעותית בהיקף פעילות הקבוצה עם בנק הפועלים כתוצאה מיישום הוראות חוק שטרות והארכת הגנות הינוקא כאמור, יש ועשויה להיות השפעה מהותית לרעה על היקף ותוצאות פעילותה של החברה.

מעצם היותו של בנק הפועלים מהבנקים המובילים בארץ בהיקף לקוחותיו, וכן לאור המגבלות החלות על בנקים נוספים לאור חוק שטרות והארכת הגנות הינוקא, ובשים לב לתחרות השוררת בשוק ואי הוודאות לגבי תנאי התקשרות עתידיים, יכולתה של הקבוצה לפצות באופן מלא על ירידה בהיקפי הפעילות מול בנק הפועלים כאמור, באמצעות חיזוק והעמקת ערוצי הפצה בנקאיים אחרים, מוגבלת.

להערכת החברה, הפחתה משמעותית בהיקף פעילות הקבוצה עם הבנקים בהסדר ו/או שינוי בתנאי ההתקשרות עימם, עלולים להשפיע על תנאי התקשרותה של הקבוצה עם מי מהבנקים בהסדר ובהתאם, להשפיע (ואף בנסיבות מסוימות מהותית) לרעה על הכנסותיה של הקבוצה, תוצאותיה העסקיות ו/או על המוניטין שלה (לפי המקרה).

יצוין, כי התקשרויות הקבוצה עם כל אחד מהבנקים בהסדר, עשויות להתאפיין בשונות (ולעיתים אף גבוהה) של תנאי ההתקשרות הפרטניים כפי שסוכמו עם כל בנק/קבוצה בנקאית, וזאת, בין היתר, לאור מועד ההתקשרות ותנאי התחרות בשוק באותו מועד וכן שיקולים נוספים שנלקחו בחשבון על-ידי הקבוצה, כגון נתח שוק אסטרטגי, מספר לקוחות, פוטנציאל הצעת כרטיסים חוץ בנקאיים ואשראי חוץ בנקאי ללקוחות, תרומה למוניטין וכיוצ"ב. בהתאם, השפעתה של כל התקשרות עם בנק בהסדר על פעילותה של הקבוצה ותוצאותיה עשויה להיות שונה.

לפרטים אודות מגבלות והשפעות צפויות של חקיקה על התקשרויות הקבוצה עם הבנקים בהסדר, ראה סעיף 2.1.8(ג) לדוח הדירקטוריון לשנת 2023 וביאור 24.ג.2.10[א] לדוחות הכספיים לשנת 2023.

²³ לרבות כרטיסים בנקאיים שהינם כרטיסי מועדון.

²⁴ בנק או קבוצה בנקאית, לפי העניין ובהתאם לראיית החברה את אופי ההתקשרות.

²⁵ למועד חתימת הדוח הוראה זו בתוקף לגבי בנק הפועלים עד ליום 30 בינואר 2029.

במסגרת פעילות מועדוני הלקוחות של הקבוצה, על-פי רוב, מתקשרת הקבוצה מעת לעת עם גופים שונים המייצגים קבוצות שונות של לקוחות, להנפקת ותפעול כרטיסים לאלו הנמנים על אותן קבוצות לקוחות ("עמיתי המועדון") ובחלק מהמקרים מוקמים ומנוהלים מועדוני הלקוחות על-ידי הקבוצה עצמה.

התקשרויות מועדוני הלקוחות הינן לרוב לתקופה של כחמש עד עשר (5-10) שנים ועל-פי רוב הן מתחדשות (או ניתנות לחידוש) לתקופות נוספות אשר במהלכן מוקנות לצדדים, ככלל, זכויות לסיום ההסכם בהודעה מראש כפי שנקבע בכל הסכם. התקשרויות להקמת מועדונים נעשות לעיתים אף בדרך של הקמת חברה משותפת במסגרתה מוסדרת מערכת היחסים בין הצדדים, ובכלל זאת שיעורי ההחזקה של כל צד בהון ובזכויות החברה המשותפת. למיטב ידיעת והערכת החברה, על-פי רוב, התקשרויות המועדונים בשוק התשלומים הינן בפועל עם קבוצת כרטיסי אשראי אחת.²⁶

יצוין, כי ניכרת מגמה של תחרות גוברת בתחום המועדונים המתבטאת בין היתר בפניות מתחרים למועדונים קיימים ולעיתים בתימחור הצעות על-ידי מועדונים המוצאת ביטוי בין היתר ולפי העניין בהתייקרות עלויות (שוטפות, חד פעמיות, ו/או אחרות) בגין חידוש/שימור מועדונים קיימים ו/או הרכשתם של מועדונים חדשים. יכולתה של הקבוצה להתמודד עם הצעות כאמור, בין במהלך התקופה ההסכמית של המועדון ובין לקראת מועד פקיעתה של התקופה כאמור, מותנית, בין היתר, בזמינות משאבים העומדים לרשותה במועד הרלוונטי, ובהערכתה את פוטנציאל הרווחיות העתידי של המועדון, ואין ודאות בדבר יכולתה לשמר את מלוא התקשרויותיה הקיימות עם מועדונים.

הכרטיסים המונפקים לעמיתי המועדון יכול שיקנו להם, בדרך כלל ולפי העניין, הנחות (לרבות הנחות/פטור מדמי כרטיס לתקופות מסוימות), אשראי בתנאים מייטיבים, מתנות הצטרפות, הטבות ושירותים מיוחדים במגוון בתי עסק המכבדים את כרטיסי המועדון, והכל בהתאם לתנאי כל אחד מהמועדונים. ניתן לסווג את מועדוני הלקוחות של הקבוצה לשני (2) סוגים עיקריים: (1) מועדוני ארגונים ומקצועות חופשיים כגון מועדון "חבר" (למשרתי הקבע והגמלאים, כוחות הביטחון, חברי ארגון נכי צה"ל ובני/ות זוגם), מועדון "הוט" (להנדסאים, טכנאים, אקדמאים במדעי החברה והרוח, עובדים סוציאליים ובני/ות זוגם), מועדון "אשמורת" (לחברי הסתדרות המורים, בני/ות זוגם ולסטודנטים להוראה), וכן מועדוני ארגוני עובדים כגון "רפאל", "אגד", ו-"תעשייה אווירית"; ו-(2) מועדוני לקוחות לקמעונאים ורשתות כגון "לייף סטייל" ו-"רמי לוי"²⁷. בנוסף, מועדוני הלקוחות של פרימיום אקספרס כוללים גם קטגוריית פרימיום כגון מועדון תעופה "FLY CARD".

יצוין, כי ההתקשרות להקמתו של מועדון, כמו גם הקמתו בפועל ופעולות השיווק להחדרתו (ובהתאם לנסיבות העניין, אף חידוש התקשרות עם מועדון קיים), כרוכות בהשקעות כספיות מצידה של הקבוצה, חד פעמיות ו/או על פני תקופות משתנות, אשר עלולות להסתכם לעיתים בסכומים מהותיים (לרוב במהלך השנים הראשונות לתקופת ההתקשרות). עלויות כאמור, כאשר נזקפות לדוח רווח והפסד, מיוחסות לסעיף "הוצאות מכירה ושיווק".

התשלומים במהלך חיי הסכם המועדון מושפעים בעיקרם מהיקפי פעילות עמיתי המועדון בכרטיסי המועדון וכוללים, על-פי ההסכמות הספציפיות בין הקבוצה לבין כל מועדון מעת לעת, תשלומים שונים הנבדלים ביניהם הן בסוג התשלומים המשולמים לכל מועדון והן בסכומים/שיעורים המשולמים בגין כל סוג תשלום כאמור ו/או סוג כרטיס, כגון: (א) שיעורים משתנים מתוך מחזור העסקאות כפי שסוכם בכל הסכם אשר נעשו על-ידי עמיתי המועדון בכרטיסים המשויכים לאותו מועדון (שיעור כאמור עשוי להתעדכן מעת לעת בהתאם לשינויים בשיעור העמלה הצולבת או בהתאם לבסיס הצמדה אחר שנקבע); (ב) שיעורים משתנים מתוך הכנסות הקבוצה מאשראי שהועמד לעמיתי המועדון או מתוך יתרות אשראי שהועמד לעמיתי המועדון (כפוף לניכויים ולמנגנוני חישוב שנקבעו לצורך כך); (ג) תשלומים לצרכי שיווק והעמקת השימוש בכרטיסי המועדון ו/או בקשר עם הפקה, הדפסה ודיוור של חומרים ייעודיים לחברי המועדון; (ד) שיעורים משתנים מהכנסות הקבוצה בגין דמי כרטיס שנגבים מעמיתי המועדון; (ה) תשלומים שונים בגין כרטיסים קיימים ו/או חדשים מסוימים (בהתאם להגדרות בהסכם המועדון); (ו) השתתפות בהוצאות מסוימות על הטבות שניתנות ללקוחות המועדון; (ז) תשלומים שונים להבטחת הכנסות המועדון עד לגובה יעד מינימום מוסכם; ו-(ח) עמלת המרת נקודות.

²⁶ יחד עם זאת, קיימות גם התקשרויות שאינן בלעדיות כאמור, כגון FLY CARD.
²⁷ להשלמת התמונה, יצוין כי הקבוצה מנפיקה בנוסף (בין היתר מכוח ההסדרים עם הבנקים שבהסדר), כרטיסי אשראי שונים לפלחי אוכלוסייה ספציפיים כגון "ישראכרט צעיר" (לבני נוער בגילאים 16 עד 22), מועדון "יותר" (לחיללים בשירות סדיר או עתודאים), "קמפוס קארד" לסטודנטים, "עדיף" לנכים ועוד.

עלויות כאמור הינן חלק מביאור הוצאות מכירה ושיווק בדוחות הכספיים כאשר העלויות המפורטות בסעיפים (א), (ב), (ד), (ה) ו-(ז) לעיל משויכות לסעיף 'דמי ניהול מועדונים' בדוחות הכספיים כאמור.

במסגרת התקשרויות הקבוצה עם מועדונים כאמור, נוהגת הקבוצה, מעת לעת ולפי מהותו של המועדון ונסיבות העניין, להתקשר עם הבנקים בהסדר (כולם או חלקם, לפי שיקול דעת החברה) בהסכמים להנפקת כרטיסים גם ללקוחותיהם כחלק מהסדר המועדון הרלוונטי, תוך קביעת הסדרים שונים בין הקבוצה לכל בנק מהבנקים בהסדר בקשר עם חלוקת ההכנסות שינבעו מכרטיסי המועדון הבנקאיים שיונפקו על-ידי הבנק בהסדר ללקוחותיו (בנוסף לעמלות המשולמות על-ידי הקבוצה למועדון) וכן בקשר להשתתפות הבנק בהוצאות המועדון בהן מחויבת הקבוצה, ראה גם סעיף 1.6.2.א. לעיל. יצוין, כי תמהיל כרטיסי המועדונים (בחלוקה לכרטיסי מועדון בנקאיים וחוץ-בנקאיים) משתנה בין המועדונים השונים. כך למשל ישנם מועדונים שמרבית הכרטיסים בהם הינם בנקאיים וישנם מועדונים שמרבית הכרטיסים בהם הינם חוץ-בנקאיים.

השפעתו של כל מועדון על פעילותה של הקבוצה ותוצאותיה עשויה להיות שונה. שיקולי ההתקשרות של החברה עם כל מועדון (או חידוש ההתקשרות) מושפעים, בין היתר, ממצב התחרות בשוק ומהתנהגות והצעות מצד שחקנים אחרים, וההתקשרות נעשית בין היתר, תוך שקלול הערכותיה של הקבוצה בקשר עם פוטנציאל הפעילות הצפויה מכל מועדון על פני זמן ובכלל זה פוטנציאל הצעת אשראי ללקוחות, היקפי ההשקעה הנדרשים על פני זמן לחידוש ו/או הרכשת המועדון, נפחי המחזורים, כמות הכרטיסים, התרומה למוניטין וכדומה, אשר אין ודאות שיתממשו. יצוין, כי התקשרויות הקבוצה בערוץ המועדונים מאופיינות בשונות (ולעיתים אף גבוהה) של תנאי ההתקשרות הפרטניים כפי שסוכמו בקשר עם כל מועדון, וזאת בין היתר לאור מועד ההתקשרות ותנאי התחרות בשוק באותו מועד וכן שיקולים נוספים שנלקחו בחשבון על-ידי הקבוצה אגב כל התקשרות כגון נתח שוק אסטרטגי, מספר לקוחות, תרומה למוניטין וכיוצא ב.

נכון למועד חתימת הדוח, הקבוצה רואה בהתקשרויותיה עם המועדונים "אשמורת", "הוט", "חבר", "לייף סטייל", "FLY CARD" ו-"רמי לוי", כהתקשרויות בעלות חשיבות במסגרת פעילות המועדונים של הקבוצה, וזאת ביחס לאחד או יותר מההיבטים הבאים: היקף הוצאות/הכנסות הנגזר מההתקשרות, נתח שוק אסטרטגי, מספר לקוחות, תרומה למוניטין וכיוצא ב. הפסקת התקשרות עם מי מהמועדונים העיקריים או אי חידושה עלולים להוביל לפגיעה, ואף מהותית בנסיבות מסוימות, בקבוצה בקשר עם מי מאותם היבטים רלוונטיים.

החברה מנהלת מעת לעת משאים ומתנים עם מועדונים לשינויים והתאמות בהסכמים הנוהגים עימם. להלן התפתחויות בהתקשרויות עם מועדונים בשנת הדוח ועד לסמוך למועד חתימת הדוח:

א. בחודש יולי 2022, התקשרו ישראלכרט ופרימיום אקספרס עם שותפות המורכבת מהחברות הבאות: קבוצת גולף א.ק. בע"מ, סטימצקי (2005) בע"מ וסונוול ישראל בע"מ, בהסכם לתקופה של 10 שנים להקמה ותפעול של מועדון לקוחות משותף, לפיו, בין היתר, החברה תנפיק כרטיס אשראי חוץ בנקאי ללקוחות שיצטרפו למועדון האמור. ההסכם, כפי שעודכן בחודש דצמבר 2023, מתייחס, בין היתר, להקמת פלטפורמת נאמנות טכנולוגית ולתשלומים שונים כמקובל בהסכמים מסוג זה על פני תקופת ההסכם. להערכת החברה יש בהסכם שיתוף הפעולה בין הצדדים כדי לסייע לחברה לממש את מנועי הצמיחה שלה.

ב. למועד חתימת הדוח, החברה, רשת חנויות רמי לוי שיווק השיקמה 2006 בע"מ והמועדון של רמי לוי בע"מ ("חברת המועדון") מנהלות מגעים עם ישראייר תעופה ותיירות בע"מ ("ישראייר") לכניסתה של ישראייר כשותפה בחברת המועדון. להערכתה הראשונית של החברה, לכניסתה של ישראייר כשותפה בחברת המועדון, ככל שהמגעים יבשילו לכדי הסכם מחייב, לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאותיה הכספיות של החברה בשנים הקרובות.

להערכת החברה, להתקשרויות הנ"ל לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאותיה הכספיות של הקבוצה בתקופת ההסכם, אולם יש בהארכת שיתוף הפעולה בין הצדדים או בהתקשרות בו (לפי העניין) כדי לסייע לחברה לממש את מנועי הצמיחה שלה כמתואר בסעיף 1.5 לעיל.

נכון ליום 31 בדצמבר של כל אחת מהשנים 2022 ו-2023 סך שיעור הכרטיסים הפעילים במועדונים העיקריים, כאמור לעיל, מתוך כלל הכרטיסים הפעילים של הקבוצה נכון לאותם מועדים, הינו כ-34%.

הקבוצה נוהגת להתקשר מעת לעת ולפי הצורך בהתקשרויות עם ספקים לקבלת שירותים בתחומים שונים ובכלל זאת, שירותים טכנולוגיים למיניהם ושירותים להפעלת מוקדי שירות ומכירה. להלן פרטים אודות ספקי השירות העיקריים של הקבוצה:

(א) מס"ב ושב"א

למיטב ידיעת החברה, מרכז סליקה בנקאי בע"מ ("מס"ב") מתפעלת מערכת לסליקה אלקטרונית של זיכויים וחובים המועברים באמצעים אלקטרוניים בין בנקים ולקוחותיהם של בנקים שונים, לשם חיוב או זיכוי (לפי העניין) של חשבונות בנק. הקבוצה משתמשת בשירות מס"ב באופן קבוע ושוטף.

שב"א משמשת כמתג תקשורת בין בתי העסק לבין מנפיקים וסולקים. למיטב ידיעת החברה, שב"א מתפעלת מערכת לאיסוף עסקאות המבוצעות בכרטיסי חיוב בישראל, מרכזת את המידע על העסקאות שמבוצעות בבתי העסק השונים, ממיינת אותן על-פי זהות הסולק הרלוונטי עימו קשור בית העסק ומעבירה את המסרים האלקטרוניים לסולקים ומנפיקים לאישור ביצוע העסקה. בנוסף, שב"א מתפעלת עבור חברות כרטיסי האשראי את התנועות ביניהן ביחס לעסקאות צולבות ולפעולות סליקה. למיטב ידיעת החברה, בחודש ספטמבר 2017 נקבע על-ידי בנק ישראל כי שב"א תעמיד ללא תמורה את פרוטוקול התקשורת המשמש לביצוע עסקאות בכרטיסי חיוב לרשות כלל המשתמשים בשוק. לשם יישום העברת הפרוטוקול כאמור, הורתה רשות התחרות על הקמת עמותה (שם העמותה: "עמותת הפרוטוקול") (שתפקודה בידי בנק ישראל), שאליה תעביר שב"א את כלל זכויותיה בפרוטוקול התקשורת ללא תמורה. בהתאם להנחיית רשות התחרות, העמותה תאפשר לכל משתמש בפרוטוקול להצטרף אליה, וזכויות ההצבעה בעמותה ייקבעו באופן שנותן ייצוג הולם לכל המשתמשים.

בחודש אוגוסט 2022 הכריז נגיד בנק ישראל על מערכת "פרוטוקול אשראי אי.אם.וי" המופעלת על ידי העמותה לניהול פרוטוקול מסופי אי.אם.וי בישראל (ע"ר) כעל מערכת מבוקרת לפי חוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008. בהתאם להודעת בנק ישראל, ההכרזה תאפשר לפקח על המערכת כדי לוודא את יציבותה, יעילותה ופעילותה התקינה. ישראלכרט ופרימיום אקספרס חברות בעמותה החל מחודש מרץ 2020.

מרבית העסקאות בכרטיסים ממותגי הקבוצה מתבצעות דרך מערכות שב"א ומס"ב.²⁸

למועד חתימת הדוח, לקבוצה תלות מהותית בשירותים המסופקים על-ידי שב"א ומס"ב. בהיעדר קבלת שירותים כאמור לעיל, עלולה פעילות הקבוצה להיפגע בצורה משמעותית. למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח לא קיים גורם מקומי חלופי משמעותי אשר יכול לספק בשוק בישראל, ובכלל זה לקבוצה, שירותים חלופיים לכלל השירותים הניתנים לחברות כרטיסי האשראי על-ידי שב"א ומס"ב. עם זאת יצוין, כי למיטב ידיעת החברה, פעילותן של החברות כאמור כפופה בין היתר להוראות דיני התחרות ומגבלות מכוח הנחיות שהוציא הממונה על התחרות ביחס לפעילותן (במסגרתן הוגבלה יכולתן של שב"א ומס"ב לסרב לספק שירותים לקבוצה או לשנות את תעריפיהן) וכן פעילותה של שב"א מפקחת על-ידי בנק ישראל.

חיוב החברה על-ידי שב"א ומס"ב בגין שירותיהם הינו בעיקרו על-פי תעריפון המפורסם על-ידן ושהינו למיטב ידיעת החברה אחיד לכלל חברות כרטיסי האשראי בישראל.

בכל אחת מהשנים 2022 ו-2023, הסתכמו הוצאות הקבוצה לשב"א ומס"ב (במצטבר) בטווח שבין 5%-6% מסך הוצאות התפעול של הקבוצה. ראה גם ביאור 6 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

(ב) דפוס בארי (שותפות מוגבלת) ("דפוס בארי")

בין הקבוצה ודפוס בארי קיימת מערכת הסכמית (המתעדכנת מעת לעת) במסגרתה מספק דפוס בארי לקבוצה שירותי הפקה, הדפסה ועיטוף של פירוט החיובים והזיכויים ששולחת הקבוצה על בסיס חודשי למחזיקי הכרטיסים ולבתי העסק וכן, שירותי עיטוף ומשלוח כרטיסים של הקבוצה.

במסגרת ההתקשרות עם דפוס בארי כאמור מוסדרות הוראות מקובלות שונות, בין היתר, לגבי חישוב התמורה בגין השירותים שיוענקו לקבוצה (המחושבת, בין היתר, על-פי קריטריונים של כמות החומר המודפס, סוג ההדפסה וכיוצ"ב); לגבי שמירה על סודיות המידע המועבר בין הצדדים; לגבי אחריות לנזקים ושיפוי בגינם; וכדומה.

²⁸ למעט חיובים/זיכויים דרך חשבונות המתנהלים בחלק מהבנקים, המבוצעים בדרך כלל בממשק ישיר מול הבנק הרלוונטי עצמו, וכן למעט עסקאות מול בתי עסק הנסלקים בחו"ל, או עסקאות הנסלקות בארץ באמצעות הארגונים הבינלאומיים.

בחודש יוני 2023 נחתם הסכם בין הקבוצה לדפוס בארי לעניין שירותי הפקה, הדפסה ועיטוף של פירוט החיובים והזיכויים למחזיקי הכרטיסים ולבתי העסק, שירותי עיטוף ומשלוח כרטיסים של הקבוצה ושירותי הטבעת והנפקת כרטיסי חיוב. ההסכם בין הצדדים הינו לתקופה של 10 שנים, עם אפשרות יציאה מוקדמת לקבוצה, כפי שנקבע בהסכם. להערכת החברה, במקרה של ביטול ההתקשרויות עם דפוס בארי מסיבה בלתי צפויה או ללא היערכות מוקדמת מראש, יהיה לקבוצה קושי זמני בקבלת השירות ברמה הניתנת כיום. יחד עם זאת, ניתן יהיה להיערך מראש לקבלת שירותים דומים מחברות אחרות.

יצוין, כי במהלך המתקפה הקשה על קיבוץ בארי בראשית מלחמת "חרבות ברזל", הופסקה פעילות מפעל דפוס בארי השוכן בקיבוץ בארי לתקופה קצרה, שלאחריה חזר דפוס בארי באופן מדורג לפעילות סדירה ולהספקת מלוא השירותים הניתנים לקבוצה על ידו. בנוסף, הקבוצה ערוכה להעניק ללקוחותיה שירותים חליפיים במידת הצורך.

בשנים 2022 ו-2023, הסתכמו הוצאות הקבוצה לדפוס בארי בטווח של בין 4%-5% מסך הוצאות התפעול של הקבוצה.

(ג) מוקדי שירות לקוחות במיקור חוץ

במסגרת התקשרויותיה של הקבוצה עם ספקים חיצוניים להפעלת מוקדי שירות ומכירה ללקוחות פרטיים של הקבוצה, לחברה התקשרות עם מספר ספקים במסגרת הסכם המתחדש מעת לעת לתקופות של עד שלוש שנים (ואשר לכל צד זכות להביא לידי סיום בהודעה מראש של שישים (60) ימים). מוקדי השירות והמכירה המתופעלים על-ידי ספקים חיצוניים מתממשים לצורך פעילותם עם תשתיות טכנולוגיות מלאות של הקבוצה (מחשב, מרכזיה וכדומה).

לפרטים אודות הוצאות בגין מוקדי שירות לקוחות ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

להערכת החברה, סיום ההתקשרות בקשר עם הפעלת מוקדי שירות לקוחות כאמור, ללא היערכות מוקדמת מראש, עלול להשית על הקבוצה עלויות ו/או לפגוע ברציפות ו/או איכות פעילות הקבוצה מול לקוחותיה, לרבות פגיעה במוניטין הקבוצה, בין היתר לאור הוראות סעיף 3א5(ד)(1) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 426 בנושא "מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי".

(ד) ספקי שירות טכנולוגיים

למועד חתימת הדוח, קשורה הקבוצה עם מספר ספקי שירותים טכנולוגיים עיקריים בהתקשרות לתקופות משתנות (המתחדשות מעת לעת), כמפורט להלן:

(1) IBM הינו הספק הגדול ביותר מבחינת ההיקפים הכספיים והמהותיים של שירותי IT ופלטפורמות מחשב בקבוצה. הקבוצה קשורה (וכן מתקשרת מעת לעת לפי הצורך והעניין) עם IBM בהסכמים לקבלת שירותים שונים הנדרשים לה בתחום מערכות המידע, לרבות הסכמי רכישת ציוד, תחזוקתו, רכישת תוכנות ושירותים מקצועיים. מרבית ההסכמים שנחתמים עם IBM הינם לתקופות של שלוש עד ארבע שנים (וחלקם לתקופות קצרות או ארוכות יותר, לפי מהות העניין). ראה גם סעיף 7.3 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

למועד חתימת הדוח, עלות ההתקשרות השנתית של הקבוצה עם IBM (הוצאות והשקעות) מוערך בסכום של כ- 8 מיליון דולר לשנה בנושאים שפורטו.

(2) Oracle - הקבוצה קשורה במספר התקשרויות בקשר למוצרים של חברת Oracle, ביניהן ביחס לתשתיות בסיסי נתונים ומערכת ERP פיננסית ולוגיסטית. למועד חתימת הדוח, עלות ההתקשרות השנתית אינה מהותית לקבוצה.

(3) Microsoft - לקבוצה מגוון פתרונות תוכנה מבית Microsoft, חלקם לעמדות העבודה וחלקם פתרונות לשרתים ולמערכות ארגוניות, דוגמת מערכת ה-CRM (Customer Relationship Management), מסדי נתונים ומערכות הפעלה. למועד חתימת הדוח, עלות ההתקשרות השנתית אינה מהותית לקבוצה.

(4) Tera Data הינה פלטפורמת מחסן הנתונים הארגוני בקבוצה. למועד חתימת הדוח, עלות ההתקשרות השנתית אינה מהותית לקבוצה.

לחברה הסכמים לקבלת שירותי אירוח באתרים המיועדים לאכסון מערכות מחשב ותקשורת בשגרה ובחירום.

להערכת החברה, סיום התקשרות הקבוצה עם מי מספקי השירותים הטכנולוגיים האמורים ללא היערכות מוקדמת מראש, עלול להשית על הקבוצה עלויות משמעותיות ו/או לפגוע באופן זמני ברציפות פעילות הקבוצה ובהתאם עלול גם לפגוע בתוצאותיה.

מערכות הליבה של החברה עליהן מבוססת פעילות התשלומים הינן מערכות המעבדות היקפי פעילות גדולים מאוד. למערכות כאמור יכולת לקלוט ולתפעל היקפי פעילות גבוהים מאלו הקיימים בקבוצה. מערכות אלו הינן מערכות ותיקות ומורכבות ומשכך היכולת להטמיע בהן שינויים והתאמות, הינה מורכבת יחסית. החברה פועלת מעת לעת לשדרוג המערכות הטכנולוגיות המשמשות את כלל תחומי פעילותה (ובכלל זאת בתחום האשראי).

להלן פירוט, נכון למועד חתימת הדוח, בדבר הפרויקטים העיקריים של החברה בתחומי המערכות הטכנולוגיות:

(א) תכנית הדיגיטל - פעילות הדיגיטל בקבוצה כוללת אתרים, אפליקציות, IVR (מענה קולי אוטומטי) ומכלול החוויה הדיגיטלית ללקוחות הקצה. הקבוצה פועלת לשיפור חוויית הלקוח בתחום הדיגיטלי, להוספה מתמדת של שירותים ומידע לערוצים הדיגיטליים ולצירוף ועידוד לקוחות לשימוש בערוצים הדיגיטליים המתקדמים וחותרת לספק חוויית שימוש ושירות רחבה, יעילה ומהירה יותר עבור הלקוחות, ובזמינות גבוהה. במסגרת הפעילות כאמור משקיעה הקבוצה בשדרוג והשקת אפליקציות ואתרים חדשים הכוללים פונקציונליות מתקדמת וחוויה חדשנית וכן באפשרות לביצוע תשלומים באמצעות מכשירים ניידים, וכן משדרגת הקבוצה את התשתיות הטכנולוגיות עבור הפעילות הדיגיטלית.

(ב) פתרונות לעסקים - הקבוצה מפתחת פלטפורמה תשלומים מתקדמת עם ממשק דיגטלי מלא הכולל אפליקציה מותאמת אישית, שמטרתה לספק לעסקים קטנים ובינוניים כלים לצמיחה והתמודדות בניהול העסק ויכולת להשתלב בעולם הדיגיטלי, לרבות ניהול תזרים המזומנים של העסק במקום אחד ומתן מענה כולל לסליקת מכירות העסק - קופה וירטואלית אשר תאפשר סליקת הכנסות ממגוון אמצעי תשלום, תשלום הוצאות העסק, מימון הפעילות השוטפת באמצעות קווי אשראי ופתרונות מימון נוספים בתהליכים דיגיטליים.

יצוין, כי לאור אירועי מלחמת "חרבות ברזל" השלכותיה משכה והיקפה, יתכן ויחולו עיכובים באיזה מן הפרויקטים הטכנולוגיים העיקריים של החברה, אולם להערכת החברה, למועד חתימת הדוח לא צפויים עיכובים מהותיים כאמור.

רקע

(א) למועד חתימת הדוח, עיקר ההשפעה על תזרים המזומנים של הקבוצה הינו בתחום התשלומים (הנפקה וסליקה) של עסקאות בכרטיסי חיוב (כאשר חלק משמעותי ביותר מהכרטיסים הינו כרטיסים בנקאיים), וכן נפחי העמדה ופירעונות אשראי. פעילות התשלומים מייצרת באופן שוטף יתרות לחיוב (גבייה) מבנקים, מחזיקי כרטיס וחברות כרטיסי אשראי אחרות ומנגד יתרות לזיכוי אל מול בתי עסק וסולקים אחרים. ככלל, מועדי התשלום בין הגופים השונים בסכמה הינם בהתאם למערכת ההסכמית ביניהם, בכפוף להוראות רגולטוריות (בין היתר כמפורט להלן). בתי עסק הסולקים עם הקבוצה מזוכים לרוב בגין עסקאות במועדים שונים (בהתאם להסכמי הסליקה עימם) אשר למועד חתימת הדוח, העיקריים שבהם הינם ה-2 וה-8 בכל חודש (ב-2 לחודש העוקב בגין עסקאות שנקלטו במערכות החברה בין ה-2 ל-15 לחודש, וב-8 לחודש העוקב בגין עסקאות שנקלטו בבית העסק בין ה-15 לחודש ל-1 לחודש העוקב) - לפרטים נוספים בקשר למועדי זיכוי בתי עסק ראה סעיף (ב) להלן; בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 470 ("נב"ת 470"), בגין הכרטיסים הבנקאיים (מרבית הכרטיסים) הבנקים מעבירים את הכספים במועד שבו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח וללא תלות בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה ואילו לקוחות מחזיקי כרטיסים חוץ בנקאיים מחויבים באחד מבין ארבעה מועדים (בהתאם להסכם שבין הקבוצה ללקוח), שהינם 2, 10, 15 ו-20 בחודש.

כן יצוין, כי בהתאם להסכם הסליקה שבין מדינת ישראל לחברה, מועד העברת הכספים על-ידי החברה למדינה עבור עסקאות שיתבצעו בין ה-1 בחודש (כולל) ועד ל-31 בחודש (כולל), יהיה ביום ה-2 בחודש העוקב. ההסכם האמור בתוקף עד יום 24 בינואר 2024 והוארך עד ליום 31 בינואר 2025 (עם אופציה למדינת ישראל להאריך בתקופות נוספות שלא יעלו, בסך הכל, על שנה אחת). תנאי הזיכוי כאמור משפרים את פרופיל הנזילות של החברה בהיבט של היקף ניצול מקורות המימון במהלך החודש, וכן מקטין, באופן לא מהותי, את עלויות המימון של החברה.

זיכויים וחייבים אלו בתאריכים שונים במהלך החודש, יוצרים פער תזרימי (חיובי ושלילי) משתנה במהלך ימי החודש. פער תזרימי זה ביחד עם כלל פעילויות החברה, ובשים לב להונה העצמי משפיע על צורכי הנזילות של החברה, אשר באים לידי ביטוי בניצול On-Call במהלך החודש אשר היקפו המקסימלי בנקודת השיא שונה מהניצול הממוצע. ראה טבלה 6 להלן בסעיף 1.6.5, לעניין יתרות ניצול מקסימלי וניצול ממוצע של מסגרות האשראי של הקבוצה. פער תזרימי זה, מושפע, בין היתר, מהמשקולות השונות של התזרים הנכנס והיוצא בגין הרכיבים שתוארו לעיל במועדים השונים, מהיקף העסקאות לחודש החולף, סוגן ומועדן, וכן מהשפעות תזרימיות בגין עסקאות שבוצעו בחודשים קודמים. מרבית היתרות האמורות מסולקות במהלך תקופה של החודש השוטף להיווצרותן.

יצוין, כי בדוחות על המצב הכספי של החברה מוצגות היתרות של סוף החודש הרלוונטי למועד החתך – קרי, בתחום העסקאות בכרטיסי אשראי, משקף את היתרה בפועל שטרם נפרעה מצד החייבים (בעיקר מחזיקי הכרטיס ובנקים) ומנגד, בהתחייבויות, את התשלום שטרם שולם לבתי העסק.

(ב) יצוין כי, בהתאם להוראות חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019 ("חוק שירותי תשלום"), מועד העברת כספים מסולק לבית עסק מהסוג המוגדר בחוק שירותי תשלום יהיה מיידי או במועד סביר אחר שהוסכם עם בית העסק. ההשפעה של ההוראות כאמור תלויה במספר גורמים לרבות קצב ההצטרפות של בתי עסק לזיכוי המיידי (ככל שיותר בתי עסק יצטרפו לזיכוי מיידי כאמור, כך עשויה להיווצר עליה בניצול הממוצע). נכון לחודש דצמבר 2023 בהשוואה לחודש המקביל אשתקד, קיימת עליה בניצול הממוצע של מסגרות האשראי של הקבוצה. למועד חתימת הדוח, אין ביכולתה של החברה לאמוד בוודאות את היקף ההשפעות העתידיות האמורות.

(ג) ביום 1 ביולי 2021 נכנסה לתוקף הוראה שניתנה על ידי הממונה על התחרות בדבר זיכוי יומי בין מנפיק לסולק (במסגרת החלטתו בדבר מתן פטור בתנאים מאישיור הסדר כובל ביחס להסכם התפעולי המסדיר את הפעלת הממשק המשותף בין חברות האשראי בשנת 2018 (לפרטים ראה סעיף 1.6.5 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023), המובילה לכך שהחל מאותו מועד הקבוצה מזוכה על-ידי הבנקים בגין עסקאות בכרטיסי חיוב בנקאיים שנקלטו במערכות החברה, יומיים ממועד הקליטה במקרה של עסקאות בתשלום בודד ובתחילתו של כל חודש (בדרך כלל ב-2 לחודש בגין קליטות עד סוף החודש) במקרה של עסקאות בתשלומים ("זיכוי יומי").

העברת כספים ממנפיק לסולק בגין עסקאות המבוצעות בתשלום בודד, תתבצע לא יאוחר מיום לאחר מועד שידור העסקה מבית העסק. כאמור לעיל, לאור הוראת ניהול בנקאי תקין (נב"ת 470), החל מהמועד האמור, זיכוי מתפעל הנפקה על-ידי המנפיק הבנקאי מבוצע באופן יומי.

להוראת הממונה על התחרות בדבר זיכוי יומי השפעה על הפעילויות השונות של החברה, כגון: בהיבט המימון, בפעילות הסליקה ובפעילות האשראי, וכן על היקף ניצול מקורות המימון כמתואר בפרק זה. המשך השפעתה של ההוראה וכיוונה תלויות במספר גורמים, בין היתר: (1) מידת חדירת כרטיס חיוב מיידי (דביט) והיקפי הפעילות בעסקאות חיוב נדחה; (2) תמהיל כרטיסים בנקאיים/חוץ בנקאיים; (3) נתח שוק הסליקה של החברה ביחס לכרטיסים שהיא מנפיקה/מתפעלת הנפקה; (4) המצב התחרותי בתחום הסליקה מול בתי העסק; (5) קצב ההצטרפות של בתי עסק לזיכוי מיידי ו-(6) התנהגות קמעונאית של בתי העסק בתחום התשלומים והצעות הערך ללקוח.

(ד) יצוין, כי פרופיל הנזילות של הקבוצה מושפע גם מעונתיות, באופן שמחזורי הפעילות הגבוהים במהלך השנה מתבצעים בעיקר בתקופות החגים (חגי תשרי ופסח), אשר חלים ברבעונים שונים בשנים שונות, וכן בחודשי הקיץ, ואלו מגדילים את צרכי מימון בהתאם לפער התזרים באותן תקופות.

למועד חתימת הדוח, פער התזרים בגין פעילות התשלומים (הנפקה וסליקה) וכן פעילות האשראי לאנשים פרטיים ואשראי מסחרי, ממומן באמצעות מקורות עצמיים; הון עצמי ומסגרות אשראי מובטחות מבנקים; הלוואות לזמן קצר והלוואות מסוג On-Call מבנקים שונים בישראל; מסגרת חח"ד (חשבון חוזר דביטורי); אגרות חוב סחירות, ניירות ערך מסחריים סחירים והלוואות לזמן ארוך מבנקים.

צרכי הנזילות של הקבוצה וניהולם הינם משמעותיים ביותר לצורך פעילותה השוטפת של הקבוצה ומימוש האסטרטגיה העסקית שלה. למועד חתימת הדוח, לחברה מקורות מימון מגורמים שונים במערכת הבנקאית ושוק ההון המספקים לקבוצה את כלל הצרכים הנדרשים לתמיכה בפעילותה השוטפת, בגידול בפעילותה ובמימוש האסטרטגיה העסקית שלה וכן לצורך עמידה בתרחישי קיצון (בדגש על עיתות משבר). החברה בוחנת מעת לעת את הרכבי מקורות המימון שלה והיקפם.

לפרטים אודות שינויים מסגרות אשראי של החברה במספר בנקים ראה להלן תחת הכותרת "התפתחויות משמעותיות במקורות המימון בשנת 2023 ועד למועד חתימת הדוח". לפרטים אודות סיכון הנזילות של הקבוצה וניהולו וכן הערכת השפעת גורם הסיכון כאמור על פעילותה של הקבוצה, ראה סעיף 3.4 וטבלה מספר 32 – "דיון בגורמי הסיכון" לדוח דירקטוריון זה, בהתאמה.

(ה) ניהול הנזילות לטווח קצר - בהתאם לפרופיל הנזילות של הקבוצה המתואר לעיל, ניהול הסיכון הינו בראייה כוללת בשים דגש על הטווח הקצר. בשל גורמי הסיכון הגלומים בחלק ממקורות המימון עליהם נסמכת הקבוצה, כדוגמת מקורות מימון הניתנים למשיכה מיידיים מסיבות שונות, כמתואר בסעיף זה להלן, למועד חתימת הדוח לקבוצה קיימות מסגרות אשראי מובטחות,²⁹ וכן מסגרות אשראי ייעודיות מובטחות נוספות המשמשות לצורך עמידה במודל הנזילות שלה וכן הניתנת לניצול באשראי לזמן קצר בהתאם לצרכי הקבוצה השוטפים (אגב הודעה לבנק בדבר רצונה לנצל מסגרת זו). בנוסף ובכדי לשמור על מגוון מקורות המימון עליהם נסמכת הקבוצה, מפזרת הקבוצה את ניצול מקורות המימון באמצעות לקיחת הלוואות לזמן קצר והלוואות מסוג On-Call מגופים שונים. היקף מסגרות האשראי המובטחות של הקבוצה כמו גם החלטות על הגדלתן, נבחנים באופן שוטף בהתאם לצרכי הקבוצה וגם למול תרחישי קיצון.

מודל הנזילות הפנימי – המודל הפנימי לניהול הנזילות מבוסס על הכללים שפרסם בנק ישראל במסגרת נוהל בנקאי תקין מספר 342 ("נב"ת 342"), בהתאמות הנדרשות לפעילות הקבוצה ומשמש לאמידת תזרים מזומנים נטו לתקופות פירעון שונות, והוא מהווה את אחד הכלים בניהול סיכון הנזילות. תכנון הנזילות וזיהוי פערי מימון מבוצע בהתאם לתוצאות המודל הפנימי והמגבלות שנקבעו לפי מדדי הסיכון. במסגרת ניהול סיכון הנזילות, מופק אומדן פנימי לתזרים מזומנים לתקופות שונות לפירעון (עד חודש, עד שלושה חודשים, עד חצי שנה, עד שנה ומעל שנה), כאשר המודל כולל הנחות והערכות ביחס להתנהגות תזרים המזומנים, על מנת לספק הערכה ביחס לחשיפה לסיכון נזילות.

המודל כולל הנחות שונות ביחס לרמת הנזילות של הנכסים השונים שבידי הקבוצה וביחס להתנהגות מקורות המימון שלה, והתזרים היוצא נטו. תוצאות המודל מספקות אינדיקציה באשר למצב הנזילות הנוכחי של חברות הקבוצה וכן מסייעות בזיהוי פערי מימון בטווחי זמן שונים.

²⁹ מסגרת אשראי מובטחת, הינה מסגרת אשראי אשר בגינה קיימת התחייבות של מעמיד המסגרת להעמדת אשראי עד לגובה המסגרת ובהתאם לתנאיה, בדרך כלל לתקופה של שנה.

להערכת החברה, למועד חתימת הדוח לחברה מקורות מימון מספקים, כפי שתואר לעיל, לצורך הפעילות השוטפת וכן לצמיחה בתחום האשראי. מלחמת "חרבות ברזל" לא השפיעה מהותית על סיכון הנזילות ומקורות המימון של הקבוצה. בהנחה שהמשק יחזור בהדרגה למתכונת פעילות רגילה, החברה אינה צופה כי יחול שינוי מהותי בזמינות מקורות המימון שלה. יחד עם זאת, הערכת החברה עשויה להשתנות וכפופה לאי הוודאות בדבר משכה והתפתחותה של מלחמת "חרבות ברזל" והשלכתה על הכלכלה.

הערכותיה של החברה כאמור לעיל הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על הערכותיה של הקבוצה והבנתה את הגורמים המשפיעים על שוק התשלומים והאשראי בו פועלת הקבוצה, בשים לב, בין היתר, לחוסר הוודאות השורר בשוק כתוצאה מגורמים שונים, ובהם סביבת האינפלציה ושיעורי הריבית (בישראל ומחוצה לה), כתוצאה מאופן התפתחות מלחמת "חרבות ברזל", אופיה ומשכה, השפעות של החלטות פוליטיות על הכלכלה, סכסוכים מדיניים בטחוניים מקומיים וגלובליים וכדומה, ועוצמם והשפעותיהם על המשק והתנהגות הצרכנים בישראל ובעולם. הערכות אלה עלולות שלא להתממש, כולן או חלקן או להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהצפוי, בין היתר, כתוצאה מהנחות וניתוחים לא מיטביים, מהתפתחויות שלא ניתן להעריך באופן מלא (או בכלל) בקשר עם השלכות הגורמים האמורים לעיל, משכן ועוצמתן ו/או התממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון החלים על החברה.

מקורות המימון של הקבוצה

למועד חתימת הדוח, הקבוצה מממנת את פעילותה בעיקר באמצעות: מקורות עצמיים; הון עצמי; מסגרות אשראי מובטחות מבנקים הלוואות לזמן קצר והלוואות מסוג On-Call מבנקים שונים בישראל; אגרות חוב סחירות, ניירות ערך מסחריים סחירים והלוואות לזמן ארוך מבנקים וכן מסגרות אשראי ייעודיות מובטחות נוספות הניתנת לניצול באשראי לזמן קצר בהתאם לצרכי הקבוצה השוטפים (אגב הודעה לבנק בדבר רצונה לנצל מסגרת זו). לפרטים בדבר הורדת דירוג מדינת ישראל ובנקים ישראלים מסוימים, ראה סעיף 2.1.5 לדוח דירקטוריון זה. למועד חתימת הדוח, אין ביכולתה של החברה לאמוד בוודאות את היקף ההשפעות העתידיות האמורות על זמינות ועלות מקורות המימון של החברה.

טבלה 3 - פרטים אודות כלל מקורות המימון החיצוניים של הקבוצה

להלן פרטים, בתמצית, אודות כלל מקורות המימון החיצוניים של ישראלכרט והחברות המאוחדות שלה:³⁰

מאפיינים כלליים	היקף ההתחייבויות לימים ⁽¹⁾			זהות החייב	סוג האשראי	זהות הנושה
	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	בסמוך למועד חתימת הדוח 13 במרץ 2024			
	במיליוני ש"ח					
הלוואות בנקאיות הנפרעות לשיעורין.	222	1,367	1,336	ישראלכרט	טווח ארוך	המערכת הבנקאית
מסגרות אשראי מובטחות לטווח קצר ו/או On Call.	-	-	2,341	ישראלכרט וחברות מאוחדות	טווח קצר	
הלוואה מגוף פיננסי לפירעון בתשלומים.	168	-	-	ישראלכרט	טווח ארוך	המערכת החוץ בנקאית
	-	-	-		טווח קצר	
יתרת האג"ח תפרע במאי 2024	360	120	120	ישראלכרט	טווח ארוך	אגרות חוב סחירות ⁽³⁷⁾
	-	406	410	ישראלכרט	טווח קצר	ניירות ערך מסחריים ⁽³⁷⁾
	750	1,893	4,207	-	-	סך הכל

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
(1) כולל ריבית לשלם.

³⁰ לפרטים אודות אגרות החוב (סדרה א') וניירות הערך המסחריים (סדרות 1 ו-2) של החברה, תנאיהם והתחייבויות החברה העיקריות במסגרתם, ראה ביאור 19 לדוחות הכספים לשנת 2023. יצוין, כי בימים 31 במאי 2023 ו-30 בנובמבר 2023 (בדומה לשנת 2022) פרעה החברה את שני התשלומים לשנת 2023 בגין קרן אגרות החוב (סדרה א') בסך של כ-120 מיליון ש"ח ערך נקוב כל אחד. במהלך שנת הדוח ולמועד חתימת הדוח, עומדת החברה בהתחייבויותיה בהתאם לאגרות החוב (סדרה א') וניירות הערך המסחריים.

פרטים נוספים אודות התקשרויות כאמור

במסגרת הסכמות בין חברות הקבוצה הרלוונטיות לבין כל אחד מהגופים המעמידים להן אשראי כאמור (לפי העניין), נקבעו, בין היתר, עילות מקובלות שונות אשר בהתקיימן יהיה רשאי מי מהגופים המממנים (בכפוף לתנאים וסייגים שנקבעו) להעמיד לפירעון מידי את יתרת האשראי שהעמיד לחברה הרלוונטית, וכן לעשות שימוש בבטוחות שיינתנו לו (ככל שיינתנו לו) לצורך כך.³¹ בין העילות המקובלות כאמור, בין היתר: אם החברה הרלוונטית תפר או לא תעמוד בהתחייבויותיה השונות כלפי המלווה, לרבות אי תשלום חובות במועד; אם תשתנה השליטה/בעלות/אחזקה בחברה הרלוונטית (כהגדרת מונחים אלה או המקבילים להם בכל הסכם רלוונטי); אם התקבלה החלטה או בוצע שינוי מבנה של החברה הרלוונטית (כהגדרת מונח זה או מקביל לו בכל הסכם רלוונטי); אם תידרש החברה הרלוונטית לפרוע בפירעון מוקדם חובות והתחייבויות שהיא חייבת ו/או תחוב בהם לנושים אחרים שלא על-פי לוח הסילוקין הקבוע להם (ובחלק מהמקרים אף אם אירע אירוע הפרה והחברה הרלוונטית טרם נדרשה לפרעם); אם ייראה לגוף המממן, לפי שיקול דעתו, כי אירע מאורע העלול לפגוע ביכולתה הכספית של החברה הרלוונטית; אם החברה הרלוונטית תודיע לגוף המממן כי אין ביכולתה לפרוע את חובותיה כסדרם או אם חדלה לפרוע את חובותיה ו/או לנהל את עסקיה; במקרים מסוימים של הליכי פירוק, פשיטת רגל, הקפאת הליכים, הסדר נושים, כינוס נכסים, עיקולים, הוצאה לפועל וכדומה; אם יבוטל/יושעה לתקופה שנקבעה רישיון/זיכיון/היתר/הסכמה/אישור/הרשאה שהינו מהותי לפעילות החברה הרלוונטית. שימוש בסמכויות אלו על-ידי מי מהגופים המממנים האמורים, עלול לפגוע באופן מהותי במקורות המימון העומדים לרשות הקבוצה ואף בתוצאותיה הכספיות וביכולתה לעמוד בהתחייבויותיה.

מקורות המימון העיקריים של הקבוצה

לפרטים נוספים ראה תחת הכותרת "התפתחויות משמעותיות במקורות המימון בשנת 2023 ועד למועד חתימת הדוח" להלן.

ריכוז פרטים אודות מסגרות האשראי המובטחות ומסגרות האשראי שאינן מובטחות של הקבוצה

טבלה 4 - פרטים אודות מסגרות אשראי וניצולן למועדים הרלוונטיים

להלן פרטים, בתמצית, אודות מסגרות האשראי האמורות וניצולן למועדים הרלוונטיים:

31.12.2022	31.12.2023	בסמוך למועד חתימת הדוח 13 במרץ 2024	
במיליוני ש"ח			
7,272	8,314	8,269	סך מסגרות אשראי מובטחות
-	-	-	סך מסגרות אשראי שאינן מובטחות
7,272	8,314	8,269	סה"כ מסגרות אשראי (מובטחות ושאין מובטחות)
*-	-	2,341	סך ניצול אשראי כספי מתוך המסגרות המובטחות לתאריך
-	-	-	סך ניצול אשראי כספי מתוך המסגרות שאינן מובטחות לתאריך
-	-	2,341	סה"כ ניצול אשראי כספי ממסגרות (מובטחות ושאין מובטחות)

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ריכוז פרטים אודות יתרת אגרות חוב סחירות והלוואות נוספות שהועמדו לקבוצה

טבלה 5 - פרטים אודות יתרת קרן אגרות חוב סחירות והלוואות שהועמדו לקבוצה

להלן פרטים אודות יתרת קרן אגרות חוב (סדרה א') והלוואות שהועמדו לקבוצה למועדים הרלוונטיים:

31.12.2022	31.12.2023	בסמוך למועד חתימת הדוח 13 במרץ 2024	
במיליוני ש"ח			
359	526	531	יתרת קרן אגרות חוב סחירות (סדרה א') וניירות ערך מסחריים (סדרה 1+2) ⁽¹⁾
389	1,367	1,336	סה"כ יתרת קרן הלוואות

⁽¹⁾ לפרטים אודות אגרות החוב (סדרה א') של החברה וניירות ערך מסחריים (סדרות 1 ו-2), תנאיהם והתחייבויות החברה העיקריות במסגרתם, ראה ביאור 19 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

³¹ יובהר, כי לא כל העילות המפורטות להלן קיימות ביחס לכל אשראי. נכון למועד חתימת הדוח, וליום 31 בדצמבר 2023, הקבוצה עמדה במגבלות החלות עליה מכוח האשראי כאמור.

- א. בקשר עם מסגרות אשראי שהועמדו לחברה על ידי אחד הבנקים המעמידים לה מסגרות אשראי מובטחות - ביום 21 במרץ 2023 הועמדו לחברה מהבנק האמור שתי הלוואות בסך כולל של 400 מיליון ש"ח, כדלקמן: (א) הלוואה בסך 200 מיליון ש"ח (במח"מ של כ-3 שנים), הנושאת ריבית משתנה בשיעור שנתי של פריים בניכוי מרווח בטווח של 0.2%-1.2% (בתשלומים חצי שנתיים); ו-(ב) הלוואה בסך 200 מיליון ש"ח (במח"מ של כ-3 שנים), הנושאת ריבית קבועה בשיעור שנתי בטווח של 4%-5% (בתשלומים חצי שנתיים). ההלוואות האמורות אינן צמודות (קרן וריבית) לבסיס הצמדה ו/או למטבע כלשהו, והן תיפרענה (קרן) בשישה תשלומים שנתיים שווים כל אחת עד ליום 21 במרץ 2029 (כולל). בהתאם להוראות כל אחת מהסכמי ההלוואות, בין היתר: (א) הבנק יהיה רשאי להעמיד לפירעון מיידי את יתרת ההלוואה, כולה או מקצתה, בתנאים שנקבעו, בין היתר ולפי העניין כמפורט לעיל תחת הכותרת 'פרטים נוספים אודות התקשרויות כאמור'; (ב) לחברה ניתנה זכות לפירעון מוקדם של ההלוואה, בכל מועד, בכפוף לתשלום עמלת פירעון מוקדם. התחייבויות החברה לפירעון ההלוואות לא הובטחו בבטוחות. לפרטים אודות מימון נוסף (מסגרות אשראי מובטחות) שהועמד לחברה מהבנק האמור, ראה סעיף קטן ד' תחת כותרת זו להלן.
- ב. ביום 3 באפריל 2023 הנפיקה החברה לציבור (ורשמה למסחר בבורסה) 144,693,000 ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 1), בתמורה (ברוטו) לערכם הנקוב. לפרטים אודות תנאי ניירות הערך המסחריים האמורים, ראה ביאור 19.ב לדוחות הכספיים לשנת 2023.
- ג. ביום 14 בספטמבר 2023 התקשרה החברה עם אחד הבנקים המעמידים לה מסגרות אשראי והלוואות בהסכם להעמדת מסגרת אשראי מובטחת לחברה בהיקף של 700 מיליון ש"ח, אשר תהיה בתוקף עד ליום 13 בספטמבר 2024, ואשר תשמש לניצול באשראי לזמן קצר וזאת בנוסף למסגרת אשראי מובטחת בסך 100 מיליון ש"ח, והלוואות בסך 700 מיליון ש"ח, שהועמדו לקבוצה מהבנק האמור באותו מועד. בהתאם להוראות הסכם מסגרת האשראי, בין היתר, הבנק יהיה רשאי להעמיד לפירעון מיידי את סכומי האשראי, כולם או חלקם, בתנאים שנקבעו, בין היתר ולפי העניין כמפורט לעיל תחת הכותרת 'פרטים נוספים אודות התקשרויות כאמור'. התחייבויות החברה לפירעון האשראי המנוצל בגין מסגרת זו אינן מובטחות בבטוחות, שעבודים כלשהם או בכל אופן אחר. שיעור הריבית על ניצול המסגרת האמורה יהא מבוסס פריים, בתוספת מרווח שייקבע מעת לעת בכל משיכה ואשר להערכת החברה צפוי להיות בתנאי שוק כפי שיהיה בכל מועד. כמו-כן, מסגרת האשראי כוללת עמלת אי ניצול, אשר שיעורה הינו בטווח המפורט בטבלה 6 להלן.
- ד. בקשר עם שתי מסגרות אשראי מובטחות שהועמדו לחברה על ידי אחד הבנקים המעמידים לה מסגרות אשראי: (א) האחת מסגרת אשראי כללית בהיקף כולל של 2,100 מיליון ש"ח, המשמשת לניצול אשראי לזמן קצר (בסעיף זה: "**מסגרת האשראי הכללית**"); (ב) והשנייה מסגרת אשראי ייעודית בהיקף של 300 מיליון ש"ח, המשמשת את החברה לצורך עמידה במודל הנזילות שלה וכן ניתנת לניצול באשראי לזמן קצר בהתאם לצרכי החברה השוטפים (אגב הודעה לבנק בדבר רצונה לנצל מסגרת זו) (בסעיף זה: "**מסגרת האשראי הייעודית**"); ביום 13 בנובמבר 2023 התקשרה החברה עם הבנק האמור להארכת תוקף שתי מסגרות האשראי האמורות עד ליום 12 בנובמבר 2024, תוך הגדלתן כדלקמן: (1) מסגרת האשראי הכללית תגדל בסך של 200 מיליון ש"ח, כך שתעמוד על סך כולל של 2,300 מיליון ש"ח; ו-(2) מסגרת האשראי הייעודית תגדל בסך של 200 מיליון ש"ח, כך שתעמוד על סך כולל של 500 מיליון ש"ח. התחייבויות החברה לפירעון האשראי המנוצל בגין מסגרות אלה אינן מובטחות בבטוחות, שעבודים כלשהם או בכל אופן אחר.³² שיעורי הריבית על ניצול המסגרות האמורות יהא מבוסס פריים, בתוספת מרווח שייקבע מעת לעת בכל משיכה ואשר להערכת החברה צפוי להיות בתנאי שוק. כמו-כן, מסגרות האשראי כוללות עמלת אי ניצול, בשיעור בטווח המפורט בטבלה 6 להלן. ביחס למסגרת האשראי הכללית, הבנק יהיה רשאי להעמיד לפירעון מיידי את סכומי האשראי, כולם או מקצתם, בתנאים שנקבעו; וביחס למסגרת האשראי הייעודית, ככלל, הבנק לא יהיה רשאי לצמצם או לבטל את מסגרת האשראי ו/או להעמיד לפירעון מיידי אשראי שניטל מתוכה.
- ה. ביום 21 בנובמבר 2023 הנפיקה החברה לציבור (ורשמה למסחר בבורסה) 255,000,000 ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 2), בתמורה (ברוטו) לערכם הנקוב. לפרטים אודות תנאי ניירות הערך המסחריים האמורים, ראה ביאור 19.ג לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.

³² ביחס למסגרת האשראי הכללית - בכפוף לזכויות קיזוז, עיכוב, עיכובן וזכויות דומות אחרות.

ו. ביום 21 בפברואר 2024 התקשרה החברה עם אחד הבנקים המעמידים לה מסגרות אשראי כדלקמן: (א) לחידוש ועדכון מסגרת אשראי כללית, באופן שהיקף המסגרת הכולל יעמוד על כ- 2,500 מיליון ש"ח, בתוקף עד ליום 29 בדצמבר 2024, כאשר מסגרת זו משמשת לניצול אשראי לזמן קצר (עד שנה), אשראי קצר מועד (און קול), מסגרות חח"ד וערבויות; (ב) לחידוש וצמצום מסגרת אשראי ייעודית להיקף כולל של 300 מיליון ש"ח, בתוקף עד ליום 29 בדצמבר 2024, כאשר מסגרת זו תשמש את החברה לצורך עמידה במודל הנזילות שלה וכן ניתנת לניצול באשראי לזמן קצר בהתאם לצרכי החברה השוטפים (אגב הודעה לבנק בדבר רצונה לנצל מסגרת זו). התחייבויות החברה לפירעון האשראי המנוצל בגין מסגרות אלו אינן מובטחות בבטוחות, שעבודים כלשהם או בכל אופן אחר.

שיעור הריבית על ניצול המסגרות האמורות יהא מבוסס פריים, בתוספת מרווח שייקבע מעת לעת בכל משיכה ואשר להערכת החברה צפוי להיות בתנאי שוק. בסמוך למועד הדוח, הריבית הממוצעת המשוקללת בגין המסגרות האמורות הינה בטווח של 4%-5%. כמו-כן, מסגרות האשראי כוללות עמלת אי ניצול, כאשר ביחס למסגרת האשראי הכללית שיעורה הינו בטווח המפורט בטבלה 6 להלן, וביחס למסגרת האשראי הייעודית, שיעורה גבוה יותר (בהיקף לא מהותי) והינו כמקובל ביחס למסגרות אשראי מסוג זה.

ביחס למסגרת האשראי הכללית, הבנק יהיה רשאי להעמיד לפירעון מיידי את סכומי האשראי, כולם או מקצתם, בתנאים שנקבעו, בין היתר ולפי העניין כמפורט לעיל תחת הכותרת 'פרטים נוספים אודות התקשרויות כאמור'; וביחס למסגרת האשראי הייעודית, ככלל, הבנק לא יהיה רשאי לצמצם או לבטל את מסגרת האשראי ו/או להעמיד לפירעון מיידי אשראי שניטל מתוכה.

יצוין, כי בנוסף למסגרות האמורות, נטלה החברה מהבנק האמור הלוואה שיתרתה נכון ליום 31 בדצמבר 2023 עומדת על סך של 108 מיליון ש"ח, הנושאת ריבית קבועה בשיעור בטווח שבין 1.5% ל-2.5%, וצמודה (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן. קרן ההלוואה והריבית בגינה תיפרענה בשלושים ושישה תשלומים חודשיים רצופים החל ממועד העמדת הלוואה כאמור. בהתאם להוראות הסכם ההלוואה, בין היתר: (א) הבנק יהיה רשאי להעמיד לפירעון מיידי את יתרת ההלוואה, כולה או מקצתה, בתנאים שנקבעו (ראה לעיל תחת הכותרת 'פרטים נוספים אודות התקשרויות כאמור'); (ב) לחברה ניתנה זכות לפירעון מוקדם של ההלוואה, בכל מועד, בכפוף לתשלום עמלת פירעון מוקדם. התחייבות החברה לפירעון ההלוואה לא הובטחה בבטוחות.

ז. בחודש מרץ 2024 הודיעה החברה כי היא בוחנת מהלך של הנפקה לציבור ורישום למסחר בבורסה של אגרות חוב של החברה (סדרה חדשה), על-פי דוח הצעת מדף שיפורסם (ככל שיפורסם) מכח תשקיף המדף של החברה הנושא תאריך 18 במאי 2022 ("דוח הצעת המדף"). לפרטים ראה דוחות מיידיים של החברה מהימים 6, 14 ו-19 במרץ 2024 בדבר 'הודעה על בחינת מהלך של הנפקה ורישום למסחר בבורסה' (אסמכתאות מספר: 2024-01-019678, 2024-01-022519 ו-2024-01-023590, בהתאמה) או כל דוח מיידי כאמור שיפורסם בהמשך לדוחות אלו.

למועד חתימת הדוח אין כל ודאות לגבי ביצוע ההנפקה, עיתויה, היקפה ו/או תנאיה ואין באמור לעיל כדי להוות אינדיקציה או ליצור התחייבות כלשהי מצד החברה להנפקת ניירות הערך כאמור. כמו-כן, פרסום דוח הצעת המדף וביצוע ההנפקה, אם וככל שיבוצעו, כפופים, בין היתר, לקבלת כל האישורים הנדרשים על-פי דין, ובכלל זה אישור דירקטוריון החברה ואישור הבורסה לרישום למסחר של אגרות החוב וניירות הערך המסחריים.

טבלה 6 - פרטים נוספים אודות יתרות האשראי של הקבוצה (כפי שהיו בתוקף בכל מועד רלוונטי) (*)

זהות הנושה		בסיס הצמדה	לזמן ארוך (כולל חלויות		לזמן קצר			
			יתרה במאזן	שיעור ריבית ממוצעת משוקללת (בתוך השווח) ⁽¹⁾	יתרה במאזן	ניצול מקסימלי של מסגרות האשראי בשנה	ניצול ממוצע של מסגרות האשראי בשנה	שיעור ריבית ממוצעת משוקללת (בתוך השווח)
בסמוך למועד חתימת הדוח - 13 במרץ 2023 (במיליוני ש"ח)								
מקורות בנקאיים	מסגרות אשראי (מובטחות) כולל חח"ד בש"ח ובמט"ח ^{(**)(**)(**)(**)}	ריבית משתנה ^(**)	-	-	2,341	5,092	1,329	5%-6%
			512	0.1%-2.5%	-	-	-	
			619	5%-6%	-	-	-	
			205	4.5%-5.5%	-	-	-	
מקורות חוץ בנקאיים	ניירות ערך מסחריים	ריבית משתנה ^(****)	-	-	410	410	400	4.5%-5.5%
			120	1.49%	-	-	-	
			1,456		2,751	5,502	1,729	
			סה"כ					
ליום 31 בדצמבר 2023 (במיליוני ש"ח)								
מקורות בנקאיים	מסגרות אשראי (מובטחות) כולל חח"ד בש"ח ובמט"ח ^{(**)(**)(**)(**)}	ריבית משתנה ^(**)	-	-	-	5,806	1,562	5%-6%
			551	0.1%-2.5%	-	-	-	
			613	5%-6%	-	-	-	
			203	4.5%-5.5%	-	-	-	
מקורות חוץ בנקאיים	ניירות ערך מסחריים	ריבית משתנה ^(****)	-	-	406	406	136	4.5%-5.5%
			120	1.49%	-	-	-	
			1,487		406	6,212	1,698	
			סה"כ					
ליום 31 בדצמבר 2022 (במיליוני ש"ח)								
מקורות בנקאיים	מסגרות אשראי (מובטחות) כולל חח"ד בש"ח ובמט"ח ^{(**)(**)(**)(**)}	ריבית משתנה ^(**)	-	-	-	4,208	358	3.5%-4.5%
			133	0.1%-1.1%	-	-	-	
			89	3%-4%	-	-	-	
			168	1.25%-2.25%	-	-	-	
מקורות חוץ בנקאיים	ניירות ערך מסחריים	ריבית משתנה ^(****)	-	-	-	-	-	-
			360	1.49%	-	-	-	
			750		-	4,208	358	
			סה"כ					

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) פרט לאגרות החוב הסחירות, בגין שיעור הריבית הנקובה.

(**) שיעורי הריבית המפורטים בטבלה ביחס למסגרות אשראי כוללים גם עמלות אי ניצול (בטווח של 0.1%-1.1%).

(**) פריים או בעיקר פריים.

(****) שיעורי הריבית המפורטים ביחס להלוואות אלו אינם כוללים שיעורי ריבית בגין הלוואות בהיקף זניח אשר שיעורי הריבית בגינה חורגים משיעורי הריבית ביחס ליתר ההלוואות האמורות.

(****) ריבית בנק ישראל בתוספת מרווח.

ערבויות

במסגרת פעילות הקבוצה מול הארגונים הבינלאומיים, העמידה החברה ערבויות כלפי הארגונים הבינלאומיים (בין בערבותה כלפי פעילות חברה בת ובין במסגרת ערבויות בנקאיות). לפרטים אודות התקשרויות הקבוצה עם הארגונים הבינלאומיים, ראה סעיף 1.6.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

בנוסף, במסגרת מהלך העסקים הרגיל העמידה הקבוצה מעת לעת ערבויות בנקאיות כלפי צדדים שלישיים, בין היתר בגין השתתפות במכרזים, ביצוע עבודות בניה ושיפוץ, שכירויות וכו'. היקף הערבויות האמורות אשר היו בתוקף ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 עמד על סך של כ-13 מיליון ש"ח וכ-9 מיליון ש"ח, בהתאמה.

מעת לעת מעמידה ישראלכרט ערבויות לטובת גורמים שונים, להבטחת התחייבויות מסוימות שלה ושל חברות מוחזקות שלה כלפי אותם גורמים. סמוך למועד חתימת הדוח וכן ליום 31 בדצמבר 2023, עמד היקף הערבויות האמורות אשר היו בתוקף בכל אחד מאותם מועדים (במצטבר, למעט ערבויות לחברות בנות), על סך של כ-52 מיליון ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר 2022.

לפרטים נוספים ראה ביאור 24.א לדוחות הכספיים לשנת 2023.

שעבודים

לפרטים אודות שעבודים שהעמידה הקבוצה לטובת תאגידים בנקאיים להבטחת התחייבויותיה כלפיהם, במהלך העסקים הרגיל, ראה ביאור 24.ג לדוחות הכספיים לשנת 2023.

שונות

הלוואות בין חברות הקבוצה – ישראלכרט מעמידה הלוואות לחברות הקבוצה לצורך מימון פערי תזרים בפעילותן השוטפת. בנוסף, פרימיום אקספרס מעמידה הלוואות לישראלכרט בהתאם לעודפי המזומנים היומיים שלה. הלוואות אלו ניתנות בשקלול התנאים שהועמדו מהתאגידים הבנקאיים והגופים הפיננסיים, אשר משקפים ריבית שוק.

שיפוי – לפרטים אודות כתבי שיפוי שנתנה ישראלכרט לחברות בקבוצה, ראה ביאור 24.ו לדוחות הכספיים לשנת 2023. בנוסף, יצוין כי ישראלכרט התחייבה, בקשר עם הוראת ניהול בנקאי תקין 439, לשפות (ללא הגבלה בסכום) בנקים, בגין, בין היתר, כל נזק ו/או הפסד שייגרמו לבנקים בקשר עם הוראות לחיוב חשבוניותיהם של לקוחות ישראלכרט שיועברו לבנקים מעת לעת, בכפוף לתנאי השיפוי כאמור.

להלן פירוט התפתחויות לגבי התקשרויות עיקריות נוספות בשנת 2023 ועד למועד חתימת הדוח:

(א) הסכם להקמת חברה בתחום האשראי הצרכני

בחודש ספטמבר 2021, התקשרה החברה בהסכם עם צד שלישי ("השותף"), להקמת חברה משותפת ("חברת המיזם") אשר תעסוק במתן אשראי צרכני לרכישת שירותים ו/או מוצרים קמעונאיים (בסעיף זה: "ההסכם") לרבות בשיטת ה-BNPL ("Buy Now Pay Later"). בהתאם להסכם, החברה תחזיק בכ- 19.9% מהון המניות המונפק והנפרע של חברת המיזם ובכפוף להתקיימות תנאים מסוימים, תקום לחברה הזכות לממש אופציות לקבלת מניות נוספות של החברה.

במסגרת ההסכם החברה והשותף התחייבו להשקיע בחברת המיזם סכומים שאינם מהותיים לחברה וכן הוסכם, כי החברה תעמיד לחברת המיזם, בכפוף לתנאים מסוימים, מימון לשיעורין לצורך העמדת האשראי הצרכני, עד לסכום מצטבר של 300 מיליוני ש"ח, והכל בהתאם לתנאי המימון שנקבעו בהסכם. למועד חתימת הדוח טרם נחתם ההסכם המימון.

יובהר, כי למועד חתימת הדוח אין ודאות כי פעילות המיזם המשותף תצא אל הפועל (לרבות היקפה) ו/או המועד בו תצא פעילות זו אל הפועל (ככל שתצא), והיא כפופה להתקיימות תנאים שונים כמפורט לעיל.

(ב) הסכמים עם מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ ("מימון ישיר")

בחודשים אוגוסט 2022, ינואר 2023 ואפריל 2023, התקשרה ישראלכרט מימון בע"מ ("ישראלכרט מימון"), חברה בת בבעלותה המלאה של החברה עם מימון ישיר בהסכמי המחאה לרכישת תיקי הלוואות רכב שהעמידה מימון ישיר ללווים (בסעיף זה: "תיקי ההלוואות" ו-"ההסכמים"), במועדי המחאה, המחאה מימון ישיר לישראלכרט מימון בהמחאה גמורה, מוחלטת ובלתי חוזרת (True Sale) – על דרך המכר, את כל זכויותיה והתחייבויותיה בהלוואות הכלולות בתיקי הלוואות, בהיקף של כ-150 מיליוני ש"ח כ-290 מיליוני ש"ח, וכ-300 מיליוני ש"ח בהתאמה (בסעיף זה: "ההלוואות המומחות") ובכלל כך את זכויותיה של מימון ישיר בביטחונות שניתנו על ידי הלווים למימון ישיר לשם הבטחת פירעון ההלוואות המומחות.

בהתאם להוראות ההסכמים, בין היתר, נקבע כי החל ממועד ההמחאה מימון ישיר תעניק שירותי גבייה ומעקב בקשר עם ההלוואות המומחות, וזאת בתמורה לתשלום דמי תפעול חודשיים למימון ישיר.

החברה בוחנת מעת לעת רכישת תיקים נוספים ממימון ישיר בסכומים שונים.

(ג) מיזם משותף להעמדת אשראי צרכני

ביום 1 בינואר 2023 התקשרו ישראלכרט וחברת הבת ישראלכרט מימון עם חברת הפניקס אשראי צרכני בע"מ ("הפניקס אשראי") במזכר הבנות להקמת מיזם משותף להעמדת אשראי צרכני "סולו" (ללא בטחונות) משותף (בסעיף זה: "המיזם המשותף" ו-"מזכר ההבנות", בהתאמה).

בהתאם למזכר ההבנות, בתוך תקופה של שישים (60) ימים ממועד חתימה עליו, הצדדים יפעלו לחתימת הסכם מחייב ומפורט (בסעיף זה: "ההסכם"). בתקופה זו הצדדים הסכימו לנהל משא ומתן לצורך התקשרות בהסכם ועל הימנעות מלנהל משא ומתן בקשר עם שיתוף פעולה בתחום העמדת אשראי צרכני עם מתחרים ישירים. על פי מזכר ההבנות, ככל שהצדדים לא יתקשרו בהסכם בפרק הזמן האמור, תוקפו של מזכר ההבנות יגיע לכדי סיום.

ביום 2 במרץ 2023 תמה תקופת השישים (60) הימים ממועד החתימה על מזכר ההבנות, מבלי שהצדדים התקשרו בהסכם מחייב. לפיכך, תוקפו של מזכר ההבנות הגיע לכדי סיום במועד האמור.

לפרטים אודות הליכים משפטיים הקשורים למיזם המשותף, ראה ביאור 20.ד.24 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.

(ד) הסכם תפעולי בנק פועלים

בקשר עם ההסכם תפעולי בנק הפועלים, ראה סעיף 1.6.2 א. לדוח דירקטוריון זה.

החברה בוחנת מעת לעת אפשרויות שונות להשקעות במיזמים שונים שהינם ברוב המקרים בעלי זיקה לתחומי פעילותה על שלל שלבי החיים המרכזיים, אשר להערכת החברה עשויים לתרום להרחבת ו/או העמקת פעילותה של הקבוצה, וזאת באופן של השקעה במניות, שיתופי פעולה והעמדת מקורות מימון עם צדדים שלישיים, ומתקשרת מעת לעת בהסכמים לשיתוף פעולה ו/או לרכישת החזקה בגופים כאמור.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1. ענף כרטיסי האשראי בישראל

למיטב ידיעת החברה: בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, סך ההכנסות של חברות כרטיסי האשראי בישראל מעסקאות בכרטיסי אשראי בלבד מוערך בכ-4.1 מיליארדי ש"ח. מחזור העסקאות בכרטיסי חיוב המונפקים על ידי חברות כרטיסי האשראי בישראל עומד נכון ליום 30 בספטמבר 2023 על כ-385 מיליארדי ש"ח, כ-166 מיליארד ש"ח מתוכם משויכים לכרטיסים ממותגי הקבוצה. נכון ליום 30 בספטמבר 2023, בישראל יש כ-10.9 מיליון כרטיסי חיוב פעילים (בנקאיים וחוץ בנקאיים) כאשר למיטב ידיעת החברה כ-36% מתוכם הינם כרטיסים חוץ בנקאיים.³³

מספרם של כרטיסי חיוב מידי פעילים עמד ליום 30 בספטמבר 2023 על כ-1.5 מיליון כרטיסים, גידול של כ-8.5% מתחילת שנת 2023.³⁴

מעריך התשלומים בישראל נמצא בשנים האחרונות במצב של שינויים תכופים ומהותיים בסביבה התחרותית והעסקית, כתוצאה מיישום רפורמות רגולטוריות שונות, חקיקה בתחומי הפעילות ובתחומים צרכניים, התפתחויות טכנולוגיות והתפתחויות גלובליות וביצוע מהלכים עסקיים מצד שחקנים שונים בשוק.

להלן פרטים אודות מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים שחלו בשנים האחרונות בענפים בהם פועלת הקבוצה:

2.1.2. התפתחויות טכנולוגיות

מעריך התשלומים בישראל ובעולם הולך וצובר תאוצה בשנים האחרונות, והתשלומים האלקטרוניים (בין היתר, עסקאות בכרטיסי חיוב) תופסים את מקומן של עסקאות באמצעים מבוססי נייר כגון: מזומן וצ'קים. ההתפתחות הטכנולוגית הביאה ליצירת אמצעי תשלום שמאפשרים לצרכנים לשלם מרחוק בדרכים חדשות כגון באמצעות טלפונים, שעונים וצמידים חכמים במקום/בנוסף לכרטיסי חיוב פיזיים.

להלן פרטים אודות השינויים הטכנולוגיים העיקריים בתחום אמצעי התשלום המתקדמים וכרטיסי החיוב בשנים האחרונות:

(א) בנק ישראל הודיע על פתיחת מערכת זה"ב דרך מס"ב בתקן ISO9200 שתאפשר דרישת תשלום ותאפשר לבתי עסק לעבוד בתשתית A2A.

(ב) מעבר לתקן EMV³⁵ – על בסיס הניסיון הבינלאומי, המעבר לתקן זה הדורש מהלקוח זיהוי באמצעות קוד בעת ביצוע עסקה במסוף, עשוי להעלות את רמת האבטחה בענף ולהוריד את כמות הזיופים וההונאות בפעילות בכרטיסי חיוב במסמך מלא (קרי, עסקה במסגרתה קיים שימוש פיזי בכרטיס). מאידך, המעבר לתשתית EMV מאפשר מבחינה טכנולוגית את חיבורם של סולקים חדשים לתשתית הסליקה. בהתאם למתווה המעבר לתקן ה-EMV שפרסם בנק ישראל, נכון למועד הדוח הכספי, כלל בתי העסק בישראל עברו ליישום התקן (למעט ענף הדלק, לגביו נקבע מועד מאוחר יותר).

(ג) ביצוע עסקאות ללא-מגע (Contactless) – פתרון טכנולוגי המאפשר העברת נתונים ללא מגע לצורך ביצוע תשלומים, כאשר הטכניקה הנפוצה ביותר הינה שימוש בתקן "NFC".³⁶ עסקאות ללא מגע מאפשרות תשלום מבוסס כרטיסי חיוב גם בתחומים נוספים שאינם מסורתיים. עסקאות בכרטיסי חיוב הפועלות בטכנולוגיית Contactless יכולות להתבצע באמצעות כרטיס החיוב הפיזי, התקן הצרוב בטלפון הסלולרי או במכשור לביש. ביצוע תשלום ללא מגע מתאפשר בבית העסק רק עם קורא ייעודי המוטמע במסופי התשלום או מחובר אליו כהתקן חיצוני.

³³ מקור: דוחות כספיים של החברה, והדוחות הכספיים של מקס ו.כ.א.ל.

³⁴ מקור: בנק ישראל, לוח 1- https://www.boi.org.il/boi_files/Pikuah/j010.xls

³⁵ תקן EMV הינו אוסף מפרטים אשר פותחו במטרה לספק מתכונת אחידה ומאוחדת לביצוע עסקאות תשלום בכרטיס חיוב בעל שבב ("כרטיס חכם" עליו מוצמד שבב אלקטרוני ייחודי לכל כרטיס). מטרתו של התקן הינה לצמצם הונאות אשראי בנקודות המכירה הפיזיות. מכשיר לקריאת כרטיסי אשראי אשר תומך ב-EMV קורא את השבב האלקטרוני שעל גבי כרטיס האשראי לקורא EMV בעמדת המוכר בקופה והקשת קוד סודי (בדומה למשיכת כספים בכספומט) או ללא הכנסת כרטיס – Contactless על מנת לאמת את זהות בעל הכרטיס לפני אישור סופי של העסקה בפועל ("תקן EMV").

³⁶ "Near Field Communication" – טכנולוגיית תקשורת ללא מגע.

(ד) ביצוע תשלומים באמצעים טכנולוגיים - התקדמות טכנולוגית בפיתוח ושימוש בטלפונים חכמים, שעונים חכמים וכד', מאפשרת צפייה במידע וביצוע פעולות באמצעות מכשירים חכמים כאמור. כמו-כן, תחום התשלומים חווה התפתחות טכנולוגית בתחום "הארנקים הדיגיטליים" ואפליקציות תשלום והעברת כספים אחרות (כגון BIT ו-Pay Box) וכן הגברת מודעות לפלטפורמות אלו בקרב צרכנים ובתי עסק (עבור עסקאות בית עסק לבית עסק, בית עסק לאנשים פרטיים, אנשים פרטיים לבית עסק ואנשים פרטיים לאנשים פרטיים – B2B, P2B, B2P, P2P, בהתאמה),³⁷ כאשר אלו משמשים הן לצורך העברת כספים והן לצורך ביצוע רכישות. בהקשר זה יצוין, כי למועד חתימת הדוח עיקר השימוש ב-"ארנקים דיגיטליים" בישראל הינו באפליקציות תשלומים במכשיר הטלפון הנייד שפותחו על-ידי גופים מסוג Big-Tech (כגון Google ו-Apple) אשר נכנסו לשוק התשלומים בישראל במהלך שנת 2021 והחברה מקיימת עמם שיתופי פעולה.

(ה) טכנולוגיית "בלוקצ'יין ומטבעות דיגיטליים" – טכנולוגיה חדשנית המאפשרת, בין היתר, ניהול עסקאות כספיות דיגיטליות באופן מבוזר. לטכנולוגיה פוטנציאל למגוון רחב של יישומים העלולים להוביל לשינוי בעולם התשלומים, כגון החלפת מערכות תשלום מרכזיות מסורתיות ושימוש במטבעות דיגיטליים אלטרנטיביים.

(ו) הוראות חיוב דיגיטליות - בנק ישראל מקדם בניית מתווה ליישום הוראות חיוב דיגיטליות. מדובר בדיגיטציה של הצ'ק נייר, כאשר המטרה העיקרית הינה מזעור חזרת המחאות בשל בעיות טכניות.

2.1.3. שינויים בהעדפות וציפיות הצרכן

עם התפתחות הטכנולוגיה, העדפות הצרכן ואופי השימוש באמצעי תשלום משתנים, כאשר לשוק חודרים אמצעים מתקדמים לביצוע העברות כספיות ותשלומים אגב עסקאות אשר עשויים לתפוס נתח שוק על חשבון האמצעים המסורתיים הקיימים בשוק.

כמו-כן, למיטב ידיעת החברה ועל-פי פרסומים שונים: תחום הסחר האלקטרוני בישראל (e-Commerce) נמצא בצמיחה בשנים האחרונות כאשר כחלק מהצמיחה בתחום זה צומח גם תחום התשלומים ב-"מובייל" והופך להיות הפלטפורמה המובילה בפעילות הלקוחות. להמשך צמיחתו של תחום ה-e-Commerce תרומה חיובית לתוצאות פעילות הקבוצה.

ציפיותיהם של הלקוחות הינן לקבלת פתרונות פשוטים, מיידיים ומהירים בעלי חווית משתמש פרסונלית-ייחודית, יעילה ומותאמת אישית. יחד עם זאת, התגברות המודעות הצרכנית גורמת גם לעלייה ברגישות למחיר, לטיב השירות במגוון ערוצי השירות השונים, ולמכלול התנאים הנלווים. הצרכנים הופכים למודעים ובררניים יותר ומקבלים החלטות רבות על בסיס המלצות ודעות שמפורסמות ברשת האינטרנט וברשתות חברתיות. במקביל לכך, קיימת ירידה בנאמנות למותגים ותיקים, בעיקר בקרב הצרכנים הצעירים יותר, ונכונות לצרוך מוצרים פיננסיים מחברות חדשות מוטות טכנולוגיה.

2.1.4. הרחבת התחרות בענפי פעילות הקבוצה

בין היתר כתוצאה מהשינויים הטכנולוגיים והרגולטוריים והשינויים בהעדפות וציפיות הצרכן כאמור לעיל, חווים ענפי הפעילות התגברות תחרות, הן מצד מתחרים קיימים והן כניסה של מתחרים חדשים (כגון המערכת הבנקאית, נותני אשראי חוץ בנקאי, מנפיקים, סולקים ומאגדים), לרבות מפתחי פלטפורמות תשלום ללא תיווך של חברות כרטיסי האשראי או של המערכת הבנקאית כמפורט להלן. לפרטים ראה סעיפים 2.1.8(א-ד), 2.4.4 ו-2.4.5. לדוח דירקטוריון זה.

בשנים האחרונות קיימת הסדרה של פעילות סליקה של בתי עסק באמצעות מאגדים - הן מאגדים של בתי עסק בעלי מחזור סליקה שנתי נמוך, בהתאם להוראות בנק ישראל, והן מאגדים בהתאם להוראות חוק שטרום וחוק הסדרת העיסוק.³⁸ לפרטים בדבר השפעת כניסתם של מאגדים כאמור על תחום הסליקה, ראה סעיף 2.1.8(א) לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

³⁷ יצוין, כי חלק מהשירותים כאמור נעשים ללא תיווך של המערכת הבנקאית ו/או של חברות כרטיסי אשראי.
³⁸ לפרטים ראה ביאור 2.ג.24[א] 11 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

שחקנים מעולמות משיקים לענף התשלומים מרחיבים את פעילותם ויוצרים איומים על השחקנים המסורתיים בענף הבנקאות והתשלומים, ומגבירים את התחרות המקומית, לרבות (למיטב ידיעת החברה, בין היתר על בסיס פרסומים פומביים):

(א) מוסדות בנקאיים (כגון בנק הפועלים ובנק דיסקונט) השיקו פתרונות תשלומים מבוססי אפליקציות (BIT, ו-PayBox). פתרונות אלה הינם בשימוש P2P (העברת כסף מאדם לאדם), P2B (העברת כסף מאדם לעסק, בין במישרין דרך האפליקציה ובין באמצעות סריקת קוד והצגתו בקופת בית העסק) ו-B2P (כגון קבלת זיכויים מחברות ביטוח וקופות חולים).

(ב) גופים פיננסיים שאינם בנקים מעמיקים חדירה לתחומי האשראי הצרכני והעסקי בניסיון להוות יעד פנייה ראשון של הלקוחות;

(ג) רשתות קמעונאיות מקומיות מרחיבות את הצעת הערך במטרה לתת אשראי ללקוחותיהן ופתרונות תשלומים עצמאיים;

(ד) ענקיות טכנולוגיה (כגון "Facebook", "Apple" ו-"Google") ממנפות את נכסי המידע והקרבה ללקוח לצורך הפיכה ל-"One Stop Shop" בתחום הפיננסי, במיוחד בתחום התשלומים (לדוגמא - ארנק דיגיטלי), ולאחרונה גם צעדי כניסה לתחום הבנקאות והניהול הפיננסי (לדוגמא - ניהול חשבון בעזרת שיתוף פעולה עם בנקים).

(ה) שחקניות Fintech מאמצות טכנולוגיות חדשניות לפיתוח מוצרי תשלומים מתקדמים חלופיים לשירותים המסורתיים אותם מספקות חברות כרטיסי האשראי;

(ו) חברות ניכיון (כגון גמא ניהול וסליקה בע"מ ("גמא"), אשר למיטב ידיעת החברה עוסקת, בין היתר, בפעילויות כגון ניכיון שוברי כרטיסי אשראי עסקי ואשראי חוץ בנקאי) ממנפות את הקשר שלהן מול בתי עסק, בין היתר על מנת לשמש כמאגדות או להציע לבתי העסק שירותים פיננסיים נוספים כגון הלוואות.

בחלק מהמקרים מתחרים כאמור הינם בעלי מאפייני ומבנה פעילות עסקית שונים מזו של החברה, או שכפופים לפיקוח ולהוראות דין שונות מאלה שהחברה כפופה אליהן, אשר עשויים להקנות להם יתרון תחרותי ולהביא לפגיעה בנתחי שוק של החברה וברמות מחירים בתחום הפעילות הרלוונטית.

ראה גם סעיף 2.4 לדוח דירקטוריון זה תחת הכותרת "תחרות" בכל אחד ממגזרי הפעילות.

2.1.5. סקירה כלכלית ופיננסית והשפעת התפתחויות בסביבה הכלכלית על תוצאות פעילות הקבוצה

2.1.5.1. סקירה כלכלית ופיננסית³⁹

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

למועד חתימת הדוח, נמצאת מדינת ישראל בעיצומה של מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה ביום 7 לאוקטובר 2023. תקופת המלחמה מאופיינת במידה גבוהה של אי ודאות, בין היתר בנוגע להתפתחות המלחמה והשלכותיה הכלכליות. בהתאם, תחזיות בנק ישראל מאופיינות גם הן ברמה גבוהה במיוחד של אי ודאות, בין היתר על רקע אי ודאות בנוגע למשך, היקף ואופי המלחמה.

בנק ישראל, בדומה לבנקים מרכזיים אחרים בעולם, נקט במדיניות מוניטרית מצמצמת בתקופה שקדמה לפרוץ מלחמת חרבות ברזל. מדיניות מצמצמת זו הובילה להאטה בפעילות הכלכלית במשק הישראלי.⁴⁰

תחזית בנק ישראל⁴¹ לצמיחה בשנים הקרובות מבוססת על ההנחה שההשפעה הכלכלית הישירה של המלחמה על המשק הייתה בשיאה ברבעון הרביעי של 2023, ותימשך במהלך 2024 בעצימות פוחתת. בשנת 2025 צפויה התאוששות שתתמוך בחזרה של רמת התוצר לרמות שאפיינו אותו ערב התפרצות מגפת הקורונה. התוצר צפוי לצמוח ב-2% בשנים 2023 ו-2024 וב-5% בשנת 2025 לפי תחזיות בינלאומיות שפורסמו בתחזית בנק ישראל.

בנק ישראל מעריך כי שיעור האבטלה יעמוד על כ-4.5% בשנת 2023, יעלה ל-5.3% בשנת 2024 וירד בהדרגה ל-3.2% בשנת 2025.

יצוין, כי בסמוך לאחר פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" הודיעו סוכנויות הדירוג הבינלאומיות MOODY'S ו-FITCH על הורדת אופק הדירוג של ישראל ל-"שלילי" וכניסתו למעקב, ללא הורדת רמת הדירוג עצמו. כמו כן, חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P הודיעה על הורדת תחזית הדירוג של ישראל מ-"יציבה" ל-"שלילית". בפברואר 2024, על רקע המצב הביטחוני, הודיעה חברת הדירוג MOODY'S על הורדת דירוג האשראי של ישראל מרמה של A1 (החמישית בגובהה) לרמה של A2 עם תחזית שלילית. הורדת דירוג כאמור עשויה להוביל לעלייה במחיר החוב הממשלתי. סמוך לאחר מכן, חברת הדירוג MOODY'S הודיעה כי גם דירוגם של חמשת הבנקים, בנק לאומי, בנק הפועלים, בנק מזרחי טפחות, בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי ירד מ-A2 ל-A3. בדומה להחלטת דירוג המדינה, גם כאן הציבה חברת הדירוג אופק שלילי לבנקים.

יצוין כי למועד חתימת הדוח, קיימת במשק הישראלי אי ודאות ביחס להתפתחות המלחמה וגבולותיה ועוצמת ההשלכות הצפויות נוכח המלחמה והשפעותיה, ואשר עשויה להיות להם, בין היתר, השפעה שלילית מהותית על מגוון תחומים כלכליים וכדומה. למועד הדוח אין ביכולתה של החברה להעריך ו/או לאמוד השלכות פוטנציאליות כאמור על פעילותה ו/או עסקיה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

האינפלציה בישראל ירדה לקצב שנתי של 3% בחודש דצמבר 2023, המשיכה לרדת בפברואר 2024 לקצב שנתי של 2.5% ונמצאת בטווח היעד של בנק ישראל.

במסגרת החלטת הריבית של בנק ישראל מחודש ינואר 2024, לאחר 10 העלאות ריבית רצופות בין אפריל 2022 למאי 2023 - משיעור אפסי לרמה של 4.75%, בנק ישראל הוריד את הריבית ב-0.25% לרמה של 4.5%. בנק ישראל הותיר ריבית זו על כנה בהחלטתו בסוף חודש פברואר 2024.

על פי תחזית בנק ישראל, הריבית המוניטרית צפויה לעמוד על 3.75% או 4% ברבעון הרביעי של 2024.

³⁹ למיטב ידיעת החברה, ועל בסיס מקורות חיצוניים.

⁴⁰ החל מהרבעון הראשון לשנת 2023 החלה הממשלה לקדם תכנית לביצוע שינויים במערכת המשפט בישראל, אשר הובילו למחלוקת הולכת וגוברת ואי וודאות ביחס להשלכות הכלכליות ואחרות הצפויות מרפורמה זאת. למיטב ידיעת החברה, על רקע מלחמת "חרבות ברזל", נראה כי הרפורמה אינה עומדת על סדר היום. בשלב זה, לא ניתן לדעת מתי תחזור הרפורמה המשפטית לשולחן הכנסת, אם בכלל ובאיזה היקף.

⁴¹ על פי הודעה לעיתונות של בנק ישראל מיום 1 בינואר 2024, שכותרתה: "התחזית המקרו-כלכלית של חטיבת המחקר, ינואר 2023".

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן ירד בחודש דצמבר 2023 ב-0.1% בהשוואה לחודש נובמבר 2023, כאשר בשנת 2023 עלה מדד המחירים לצרכן ב-3.0%. מדד המחירים לצרכן לחודש ינואר 2024 היה ללא שינוי ובחודש פברואר 2024 עלה ב-0.4% ובכך גרם לשיעור האינפלציה המחושב ל-12 חודשים אחורה לרדת ל-2.5%.

לפי תחזית בנק ישראל, שיעור האינפלציה בשנת 2024 צפוי לעמוד על 2.4%. התמתנות האינפלציה, משקפת מגמה שהחלה עוד טרם המלחמה, בהשפעת ההתפתחויות בעולם והמדיניות המוניטרית המקומית, אשר נוסף על אלו, בעקבות המלחמה, מושפעת גם מהפגיעה בסנטימנט הצרכני ובביקוש לצריכה. עם זאת, הכוחות המשפיעים על התמתנות האינפלציה צפויים להיות מקווזים בחלקם, בעיקר בטווח הקצר, על ידי הפרעות בשרשראות אספקה כתוצאה מהמלחמה ואלו עשויות להתבטא בייקור מוצרים ושירותים. בנק ישראל מניח כי השפעת צמצום הביקוש חזקה יותר, כך שבסופו של דבר השפעת המלחמה על האינפלציה היא מרסנת.

במהלך הרבעון הרביעי של 2023, השקל התחזק מול הדולר בכ-4.6% ומול האירו בכ-2.9%. לעניין השפעת הגורמים המקרו כלכליים המפורטים לעיל על החברה ופעילויותיה, ראה סעיף 3.3 בדוח דירקטוריון זה.

התפתחויות בכלכלה העולמית

ברבעון הרביעי לשנת 2023 סביבת האינפלציה בעולם מאטה במרבית המדינות אך עדיין שיעור האינפלציה מעל טווח היעד של הבנקים המרכזיים. בארה"ב, שיעור האינפלציה בחודש דצמבר עמד על 3.4% ביחס לחודש המקביל אשתקד, עלייה מ-3.1% בחודש נובמבר 2023, ונמוך משמעותית מהשיא של חודש יוני 2022 כאשר האינפלציה הגיעה ל-9.1%. במקביל, אינפלציית הליבה, מדד האינפלציה בנטרול מזון ואנרגיה בארה"ב עלתה בחודש דצמבר ב-2.9% ביחס לחודש המקביל אשתקד, לעומת 3.2% בחודש הקודם. הפדרל ריזרב החליט בחודש ינואר 2024 להותיר את הריבית המוניטרית ללא שינוי, על טווח שבין 5.25% – 5.5%. שיעור האינפלציה באיחוד האירופי עלה קלות, כאשר בחודש דצמבר 2023 עמד על 2.9%, לעומת 2.4% בחודש נובמבר 2023. הבנק המרכזי האירופי הותיר גם הוא את הריבית על כנה בחודש ינואר 2024 בשיעור של 4.5%. בבריטניה שיעור האינפלציה עמד על 4.2% בחודש דצמבר, ללא שינוי ביחס לנובמבר 2023. הבנק המרכזי בבריטניה הותיר את הריבית ללא שינוי בחודש ינואר 2024 על שיעור של 5.25%.

לפי תחזיות בינלאומיות שפורסמו בתחזית בנק ישראל, מוערך כי צמיחת המשקים המפותחים תסתכם ב-1.3% בשנת 2023, 0.8% בשנת 2024 ו-1.5% בשנת 2025.

טבלה 7 - שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן (בסיס 2018 = 100) ושיעורי השינוי הם:

ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
102.9	108.3	111.5	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) - בגין
3.110	3.519	3.627	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
3.519	3.753	4.012	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

שיעור השינוי באחוזים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
2.8	5.2	3.0	מדד המחירים לצרכן - בגין
(3.3)	13.2	3.1	שער הדולר של ארה"ב
(10.8)	6.6	6.9	שער אירו

2.1.5.2 השפעת ההתפתחויות בסביבה הכלכלית על תוצאות פעילות הקבוצה

על מנת להתמודד עם העלייה בסביבת האינפלציה בשנים האחרונות נקטו בנקים מרכזיים בעולם במדיניות מוניטרית מצמצמת והעלו את שיעורי הריבית, ובפרט ארה"ב שבחודש יולי 2023 העלתה את הריבית לרמה של 5.5% אשר נכון לחודש פברואר 2023 נותרה ללא שינוי. ברבעון הרביעי לשנת 2023 סביבת האינפלציה בעולם מאטה במרבית המדינות אך עדיין שיעור האינפלציה מעל טווח היעד של הבנקים המרכזיים.

ריבית בנק ישראל, אשר נותרה ללא שינוי במשך תקופה ממושכת, עלתה מרמה של 0.1% בראשית שנת 2022 עד לרמה של 4.75% בסוף שנת 2023, בדומה למגמה העולמית של עליית הריבית. במסגרת החלטת הריבית של בנק ישראל מחודש ינואר 2024, בנק ישראל הודיע על הורדה של הריבית ב-0.25% לרמה של 4.5% והותיר ריבית זו על כנה בהחלטתו בסוף חודש פברואר 2024.

ככלל, הנכסים וההתחייבויות הקיימים בחברה מושפעים בחלקם משיעורי ריבית בנק ישראל ובחלקם צמודים למדד המחירים לצרכן. כמו כן, חלק מיתרות האשראי שנוטלת החברה מתאגידים בנקאיים, מבוסס ריבית משתנה וחלקם בריבית קבועה, צמודה ולא צמודה.

עליית הריבית המתמשכת והמדד מגדילה ללקוחות החברה את גובה הפירעון החודשי של ההלוואות בריבית משתנה ומעלה חשש לגבי יכולות ההחזר של הלקוחות ואיכות תיק האשראי. בשנת 2023, עליית שיעור הריבית (השפעת מחיר בלבד) הביאה לגידול בהכנסות המימון נטו בסך של כ-208 מיליוני ש"ח.

בנוסף, העלאת שיעור הריבית ב-1% עשויה להביא לירידה בסך של כ-13 מיליוני ש"ח בהתחייבות בגין עובדים, בשל הגידול בשיעור ההיוון. השפעת השינוי בשיעור הריבית מוכרת ברווח כולל אחר. ההערכה האקטוארית ליום 31 בדצמבר 2023, בהשוואה להערכה ליום 31 בדצמבר 2022, הושפעה בעיקר כתוצאה מעלייה בשיעור ההיוון, על רקע העלאת שיעורי הריבית במשק.

עליית מדד המחירים לצרכן כמצוין לעיל עשויה להביא, מחד גיסא, לגידול בהיקפי מחזורי הפעילות של החברה ומאידך גיסא לשחיקת כוח הקניה של לקוחות החברה, פגיעה ביכולות ההחזר של לקוחות החברה, וכתוצאה מכך לעלייה בנזקי אשראי.

למידע נוסף בדבר השפעת סביבת הריבית, ראה טבלאות 31 ו-32 בסעיף 3.3 לדוח דירקטוריון זה.

על מנת להתמודד עם ההתפתחויות כאמור, החברה עוקבת כל העת אחר המגמות בשוק התשלומים והאשראי בישראל ובעולם.

במסגרת היערכותה של החברה בקשר עם התפתחויות אלה, החברה מקיימת תהליכי בקרה וניטור שוטפים של סיכונים אשראי בפעילות העסקית, כגון: אישור חשיפות אשראי, עדכון שוטף של נהלי החיתום וכיו"ב. למועד חתימת הדוח, תהליכים אלה מבוצעים בניטור מוגבר לנוכח מלחמת "חרבות ברזל".

לפרטים בדבר הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל ושל בנקים ישראלים, ראה סעיף 2.1.5.1 לדוח דירקטוריון זה.

למועד חתימת הדוח, אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשפעה של גורמים אלה והיקפם, חוסר יכולת שמתגבר נוכח קיומה של מלחמת "חרבות ברזל" ובכלל זה הורדת דירוג האשראי של המדינה ושל הבנקים. החברה מנסרת באופן שוטף את תיק האשראי ואת השפעות התפתחויות אלה על פרופיל הסיכון בתיק והשלכותיהן על הפעילות העסקית והפסדי האשראי בתקופות דיווח עוקבות.

2.1.6. מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים מהותיים החלים על הקבוצה

קבוצה העוסקת בהנפקה וסליקה של כרטיסי חיוב, בתפעול מערך כרטיסי חיוב ובמתן אשראי, ובדומה לחברות כרטיסי אשראי אחרות בענף בארץ, חלים על הקבוצה דינים והוראות שונים בקשר עם פעילותה בתחומים אלה, כגון: חוק שירותי תשלום;⁴² חוק הבנקאות רישוי; חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות (שירות ללקוח)"); חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021; פקודת הבנקאות, 1941 ("פקודת הבנקאות"); חוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993 ("חוק אשראי הוגן"); חוק שטרם (ותיקוני החקיקה העקיפים מכוחו); חוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 ("חוק איסור הלבנת הון") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001 ("צו איסור הלבנת הון"); וכן התקנות, הצווים והכללים שהוצאו מכוחם המטילים עליה חובות ומגבלות שונות. כמו-כן, חלות על הקבוצה הוראות שונות שמוציא מעת לעת הפיקוח על הבנקים במסגרת חוזרים, מכתבים והנחיות, החלים על חברות כרטיסי אשראי או סולקים, כגון נוהל בנקאי תקין מספר 470 (כרטיסי חיוב).⁴³

יצוין, כי פעילותה של החברה כפופה, בין היתר, לרישיון סולק מאת הפיקוח על הבנקים (מכוח חוק הבנקאות רישוי ("רישיון הסולק"), וכן להוראת נב"ת 472 ("נב"ת 472").⁴⁴

בהתאם לרישיון הסולק, ישראל כרטיס רשאית לעסוק, בין היתר, בתחומי הפעילות הבאים: הנפקה, סליקה ותפעול של כרטיסי חיוב או אמצעי תשלום; מתן אשראי (למעט אשראי לדיור); ניהול ותפעול מועדוני לקוחות ותכניות נאמנות של לקוחות ישראל כרטיס; ניהול וניהול דאטה פיננסית וניהול סיכונים; מתן שירותים ללקוחות ישראל כרטיס אגב רכישת מוצרים; ניהול חשבון תשלום; שיווק ומכירת ביטוח וכן שיווק פוליסות חיסכון קופות גמל להשקעה (ללא סיכוני חיתום);⁴⁵ וכל פעילות אחרת הנלווית לתחומי הפעילות האמורים או הנדרשת לשם ביצועם.

כמו-כן הותר לחברה להמשיך ולשלוט בכל אמצעי השליטה בחברות הקבוצה, פרימיום אקספרס, ישראל כרטיס מימון בע"מ, צמרת מימונים בע"מ ("צמרת מימונים"), גלובל פקטורינג בע"מ ("גלובל פקטורינג"),⁴⁶ ישראל כרטיס (נכסים) 1994 בע"מ ("ישראל כרטיס נכסים"), ישראל כרטיס סוכנות לביטוח (2020) בע"מ ("הסוכנות") ואיזימץ בע"מ ("איזימץ").

תחילת פעילותה בחלק מתחומי העיסוק שברישיון הסולק כפופה למתן הודעה לפיקוח על הבנקים על השלמת ההיערכות ליישום ופירוט האמצעים שנקטו לזיהוי הסיכונים בפעילות, ניהולם ובקרתם ולא התנגדות הפיקוח בתוך פרק זמן שנקבע. כמו-כן, בין היתר, נקבעו הכללים לעניין הרחבת עיסוקים מעבר לכלול ברישיון הסולק, כניסת החברה לתחומי פעילות חדשים או לשליטה או החזקה בשיעור העולה על 20% מאמצעי השליטה בתאגיד שעיסוקיו אינם מפורטים ברישיון הסולק. בנוסף, בהיות החברה "סולק בעל היקף פעילות רחב" (כהגדרתו בסעיף 36יב(א) לחוק הבנקאות רישוי), נכללת הקבוצה ברשימת הגופים הפיננסיים המשמעותיים בהתאם להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד – 2013 (בסעיף זה – "חוק הריכוזיות").⁴⁷

יצוין, כי נוסף לדינים הרלוונטיים לפעילות ישראל כרטיס באופן ספציפי כאמור לעיל, חלים על פעילותה גם דינים כלליים יותר, כגון: חוק ניירות ערך; חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988; חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, וכדומה, וכן תקנות, צווים וכללים שהוצאו מכוחם. מכוח חוקים כאמור עשויות לחול על החברה ו/או ביחס להיבטים מסוימים בפעילותה, וכן נדרשת החברה לקיום, מגבלות ו/או הנחיות שונות מצד הרגולטור הרלוונטי וכן, ולפי העניין, עלולה החברה להיות חשופה לקנסות ו/או סנקציות שבסמכות הגורם המפקח כאמור.

⁴² חוק המסדיר את מערכת היחסים שבין גותן שירותי תשלום לבין הלקוח בנוגע לאמצעי תשלום (ובכלל זה כרטיס חיוב) ומתן שירותי תשלום, וכולל בין היתר הסדרים כגון הצורך בחוזה שירותי תשלום, ביצוע פעולות תשלום והאחריות לה במקרים שונים, האחריות לביצוע פעולות תשלום ועוד.

⁴³ ההוראה כוללת, בין היתר, הנחיות לגבי ההתנהלות השוטפת של הנפקת כרטיסים ותפעולם, שיווק ודיוור וכן הוראות בדבר סיום חוזה כרטיס חיוב. בנוסף, מפרטת ההוראה רשימה של הוראות נוהל בנקאי תקין החלות על חברות כרטיסי האשראי, ביניהן הוראות בדבר הרכב הדיסקטוריון ופעולותיו, ניהול הסיכונים, עסקאות עם אנשים קשורים, ניהול טכנולוגיות מידע, מדידה והלימות הון ועוד.

⁴⁴ ההוראה כוללת, בין היתר, הנחיות לגבי הסדרת הפעילות השוטפת של תאגידים המספקים שירותי סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב כגון דרישות הון הנדרשות מסולקים, יחסי סולק ובית העסק והעברת כספים בסוגי עסקאות שונות (חיוב נדחה או מייד). בנוסף, מפרטת ההוראה רשימה של הוראות נוהל בנקאי תקין החלות על סולקים, ביניהן הוראות בדבר הרכב הדיסקטוריון ופעולותיו, ניהול הסיכונים, עסקאות עם אנשים קשורים, חלוקת דיבידנד, ניהול טכנולוגיית המידע, ניהול הגנת הסייבר, מדידה והלימות הון ועוד.

⁴⁵ לפרטים נוספים ראה סעיף 2.5.6. לדוח דירקטוריון זה.

⁴⁶ לפרטים בדבר מיזוג גלובל פקטורינג לתוך צמרת מימונים ראה סעיף 2.5.4. לדוח דירקטוריון זה.

⁴⁷ לפרטים אודות תיקון לחוק הריכוזיות בהקשר זה, אשר יכנס לתוקף בחודש יוני 2024, ראה ביאור 24[א]ג. לדוחות הכספיים לשנת 2023 וכן סעיף (ה) בטבלה להלן.

2.1.7. שינויים רגולטוריים מהותיים בענף כרטיסי האשראי בישראל

בהמשך לאמור בסעיף 2.1.6 לעיל, בשנים האחרונות ניכרת עלייה משמעותית בחקיקה, בהוראות רגולטוריות וברפורמות בענף הבנקאות בכלל ובענף כרטיסי האשראי והמימון לאנשים פרטיים בפרט, כאשר נראה כי כוונת הרגולטור היא לקדם את התחרות בענפים אלו. חלק מהוראות הרגולציה והחקיקה כאמור, ובוודאי שהוראות אלה כמכלול, הינן בעלות השפעה מהותית על פעילותה של הקבוצה.

לפרטים אודות המגמות וההליכים הרגולטוריים העיקריים כאמור בשנים האחרונות ואודות השלכות האפשריות העיקריות שלהם על הקבוצה ועל תחומי פעילותה בסביבת הפעילות העסקית בה היא פועלת (לרבות השלכות אפשריות עתידיות של הליכים כאמור אשר חלקם טרם הושלמו נכון למועד חתימת הדוח), ראה ביאור 2.4.3 ג.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023, וסעיפים 2.1.8 ו- 2.4.3 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

2.1.8. השפעת ההתפתחויות הרגולטוריות על הקבוצה ותחומי הפעילות בהם היא פועלת

להערכת החברה, לריבוי הליכי הרגולציה בענפי פעילות הקבוצה, ובאופן ספציפי לשינויי הרגולציה הנוגעים לפעילות הקבוצה, צפויות ו/או עשויות להיות (לפי המקרה) השלכות מהותיות על ענפי הבנקאות, השירותים והמוצרים הפיננסיים וכרטיסי האשראי בכלל ועל הקבוצה ותחומי פעילותה בפרט (לרבות השלכות אשר עלולות להשפיע מהותית לרעה על עסקי הקבוצה ותוצאותיה במי מתחומי פעילותה), אשר למועד חתימת הדוח אין ביכולתה של החברה לאמוד או לכמת.

להלן פרטים אודות הליכים רגולטוריים עיקריים (בישראל), שיכולים להיות להם, להערכת החברה, השלכות בסביבת הפעילות העסקית בה פועלת הקבוצה, ושקודמו בתקופת הדוח ועד מועד חתימת הדוח, לרבות הליכים כאמור אשר חלקם טרם הושלם נכון למועד חתימת הדוח ולרבות אודות הוראות רגולטוריות הנובעות ממלחמת "חברות ברזל" והשלכותיה:

ההוראה	ראה:	פירוט
(א)	ביאור 2.4.5.2.4.9 [א]2.9 לדוחות הכספיים לשנת 2023	למועד חתימת הדוח, פרימיום אקספרס קשורה בהסכמים עם מספר מאגדים, המקנים להם יכולת להציע לבתי עסק שירותי סליקה במודל מאגד של המותג "אמריקן אקספרס" בתנאים שהוסכמו עם כל מאגד. בהמשך למכתב מנכ"ל האוצר מחודש אוגוסט 2022, לפיו, בין היתר, על מנפיקים במותגים הסגורים ("אמריקן אקספרס" ו-"דיינרס") יאפשרו לכל בעל רישיון סולק להתקשר עימם בהסכם מאגד, בחודש יוני 2023 פורסם ברשומות חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום שבין היתר מעגן את ההרחבה שבמכתב מנכ"ל משרד האוצר הנ"ל, לפיה סולק כרטיסי חיוב גדול (כהגדרתו בחוק האמור) לא יסרב להתקשר גם עם מאגד שהוא סולק. בחודש יולי 2023 חתמו פרימיום אקספרס וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("כ.א.ל") על הסכם מפורט בקשר להתקשרות בהסכם מאגד (לאחר חתימה על מזכר עקרונות בקשר לכך מספר חודשים קודם לכן), אשר במסגרתו יתאפשר לכ.א.ל. לשמש כמאגד של בתי עסק בישראל במותג "אמריקן אקספרס". בנוסף, חתמו החברה ודיינרס קלוב ישראל בע"מ ("דיינרס") על הסכם מפורט בקשר להתקשרות בהסכם מאגד (לאחר חתימה על מזכר עקרונות בקשר לכך מספר חודשים קודם לכן), אשר במסגרתו יתאפשר לחברה לשמש כמאגד של בתי עסק בישראל במותג "דיינרס". ההסכמים המפורטים כוללים תנאים המקובלים בהסכמי מאגד, והינם בתוקף ל-12 חודשים ויתחדשו מאליהם לתקופות נוספות של 12 חודשים כל פעם, עד ל-5 שנים בסך הכל, אלא אם מי מהצדדים הודיע על רצונו לבטל איזה מההסכמים קודם לכן, בהתאם לקבוע בהם. יצוין, כי להערכת החברה, להתקשרות עם דיינרס לא צפויה השפעה מהותית על תוצאותיה.⁴⁹ בחודש ינואר 2023 חתמו פרימיום אקספרס וטרנזילה על הסכם בקשר להתקשרות בהסכם מאגד, אשר במסגרתו יתאפשר לטרנזילה לשמש כמאגד של בתי עסק בישראל במותג "אמריקן אקספרס". כמו כן, וללא קשר למכתב הנ"ל של מנכ"ל משרד האוצר, בחודש נובמבר 2022 חתמו פרימיום אקספרס וגמא על הסכם בקשר להתקשרות בהסכם מאגד, אשר במסגרתו יתאפשר לגמא לשמש כמאגד של בתי עסק בישראל במותג "אמריקן אקספרס". מזכר העקרונות וההסכמים עם טרנזילה וגמא כוללים תנאים דומים, המתייחסים, בין היתר, לניהול סיכונים, מגבלות סכומים, עריכת ביקורות, אחריות המאגד, ותנאים מסחריים בקשר עם התמורה שתשולם לפרימיום אקספרס. להערכת החברה בשלב זה, חתימה על הסכמי מאגד מפורטים במותג "אמריקן אקספרס", עשויה להגביר את תחרות הסליקה במותג, ולהביא לירידה בהכנסות פרימיום אקספרס מסליקת בתי עסק קיימים בסכום עולה של בין 5-5 מיליון ש"ח לכ-25 מיליון ש"ח לשנה, על פני תקופה של ארבע שנים מיום תחילת הפעלת הממשקים הטכנולוגיים בין החברות, ומאידך גיסא להרחבת שיעור כיסוי המותג האמור בשוק הסליקה לבתי עסק נוספים והגדלת מחזורי ההנפקה והסליקה בשל כך.
(ב)	ביאור 2.4.5.2.4.9 [א]2.9 לדוחות הכספיים לשנת 2023	בחודש מאי 2023 עבר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, אשר קובע כללים שונים בקשר למתן שירותי ייזום בסיסי ושירותי ייזום מתקדם (כהגדרתם בחוק האמור). ככלל, מערכת תשלומים מיידיים מבוססת על העברות ישירות בין חשבונות בנק, וככזו עלולה להוות מסלול העוקף את השימוש במערכות כרטיסי החיוב. לצד זאת, הקמת והפעלת התשתית עשויה להיות בעלת

⁴⁸ "מאגד" ו-"סולק מתארח", כהגדרת מונחים אלו בסעיף 2.4.5.2.4.9 (י) לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

⁴⁹ מובהר, כי הערכות החברה האמורות הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרת מונח זה בחוק ניירות ערך, אשר אין בשלב זה בידי החברה להעריך באופן מלא ו/או ודאי. הערכות כאמור מבוססות, בין השאר, על הערכות החברה בדבר התנהגות השחקנים השונים בשוק הסולקים והמאגדים והיקף וקצב הסתת מחזורים מבתי עסק קיימים עימם קשורה הקבוצה. הערכות כאמור עלולות להתמש באופן שונה, ואף מהותית, מכפי שהוערך, וזאת כתוצאה מגורמים שונים שאינם בשליטת הקבוצה, לרבות הערכות לא מיטביות, אשר יכולות להיות מושפעות, בין היתר, משינויים בשוק הסליקה, מהתפתחויות רגולטוריות, מהשפעות גורמים חיצוניים כגון השלכות סביבת האקלים והיריבות (בישראל ומחוצ' ישראל) וסכסוכים מדיניים בטחוניים מקומיים וגלובליים על תחומי הפעילות של החברה ו/או מהתממשות מי מגורמי הסיכון החלים על פעילות הקבוצה.

	ההוראה	ראה:	פירוט
			השפעה חיובית על פעילות החברה ועסקיה, זאת בשל כניסה אפשרית של החברה לפעילות תשלומים בהם לא פעלה בעבר. להערכת החברה, הסדרת שירותי תשלום ופעילות ייזום תשלומים צפויה להגביר את התחרות במערך התשלומים, בין היתר, על-ידי כניסתם של שחקנים חדשים, שיציעו פתרונות לביצוע תשלומים ישירות בין חשבונות תשלום, שעלולים להוות מסלול העוקף את השימוש במערכות כרטיסי החיוב. לצד זאת, הקמת והפעלת התשתית עשויה להיות בעלת השפעה חיובית על פעילות החברה ועסקיה, זאת בשל כניסה אפשרית של החברה לפעילות תשלומים בהם לא פעלה בעבר.
(ג)	חוק שטרם; תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981 ("הצעת חוק הבנקאות שירות ללקוח") מתוך פרק "בנקאות ואשראי" מתוך התכנית הכלכלית	ביאור 2.ג.24[א]10 ו-12 לדוחות הכספיים לשנת 2023	להערכת החברה, הפרדת כ.א.ל מבנק דיסקונט תחיל 'מגרש משחקים' רגולטורי דומה בין חברות כרטיסי האשראי ולתנאי בסיס תחרותיים מימוניים דומים. בחודש מאי 2023 אישרה הכנסת בקריאה שנייה ושלישית תיקון לחוק הבנקאות שירות ללקוח, במסגרתו, בין היתר, הוארך הסעיף האוסר על בנק בעל היקף פעילות רחב לפנות ללקוח בעל כרטיס אשראי ולהציע לו לחדש את כרטיסו שלא במסגרת 45 הימים שלפני מועד תום תוקף הכרטיס, וכן מעוגנת חובת התאגיד הבנקאי לאפשר לגוף מתפעל (כדוגמת החברה), החל מיום 1 בספטמבר 2023, לבקש ולקבל את הסכמת הלקוח לעשות שימוש במידע אודותיו שהגיע לגוף המתפעל אגב ביצוע ההנפקה או תפעול ההנפקה, לצורך מתן שירותים פיננסיים ללקוח, לגביהם מפקח הגוף המתפעל; והכל בהתאם למפורט בתיקון האמור. התיקון האמור צפוי לסייע לקבוצה בתפעול הנפקה ובהרחבת היצע הלקוחות הפוטנציאליים להצעת כרטיסי אשראי ומוצרי אשראי, בעיקר לאור היכולת לפנות ללקוחות בנקים עבורם היא מתפעלת הנפקה בהצעות בקשר לכך. מאידך גיסא, החובה המוטלת על בנקים לעבוד עם יותר ממתפעל הנפקה אחד מביא לתחרות גוברת בין מתפעלי ההנפקה השונים, ביניהן הקבוצה, ועלול להביא לגידול בתשלומים לבנקים עקב משא ומתן בין מתפעלי ההנפקה השונים לבנקים.
(ד)	בנקאות פתוחה, חוק שירות מידע פיננסי, חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג – 2023	ביאור 2.ג.24[א]2 לדוחות הכספיים לשנת 2023	בשנים האחרונות התפתחה רגולציה מעמיקה בתחום הבנקאות הפתוחה, שבין היתר, מחזקת את השליטה של הלקוח במידע הפיננסי אודותיו, ומאפשרת ומעודדת כניסה של שחקנים חדשים בעולמות התשלומים, המידע, השיווק והתיווך, בהם קיים פוטנציאל תחרותי גבוה. בנוסף, על-פי החזון האמור, "יישום הבנקאות הפתוחה בישראל הינו בעל פוטנציאל להשפעה מהותית על השירותים הפיננסיים והדרך בה הלקוחות צורכים אותם. משכך, הבנקאות הפתוחה מציבה אתגרים בפני הבנקים וחברות כרטיסי האשראי, וזאת לצד הזדמנויות חדשות ללקוחות, לבנקים, לחברות כרטיסי האשראי ולשחקנים נוספים במשק". כניסתו לתוקף של הוראות הדין בענין בנקאות פתוחה פותחת את תשתית הבנקאות הפתוחה בישראל בפני גופים בנקאיים וחוז' בנקאיים. בהחלטת הממשלה בנושא נכתב, בין היתר, כי הנגשת המידע הפיננסי צפויה להסיר חסמים למעבר בין ספקים פיננסיים שונים ולעודד תחרות במערכת הפיננסית, ותאפשר ללקוחות, בין השאר, להשוות באופן קל, מהיר ופשוט בין מוצרים ושירותים המוצעים על ידי ספקים פיננסיים שונים ומחיריהם ולקבל ייעוץ פיננסי. מכאן, שיישום רגולציה בתחום הבנקאות הפתוחה יכולה, מחד גיסא, לשפר את המידע שבידי החברה ולאפשר לה להציע הצעות למגוון לקוחות, מעבר למידע הקיים בידיה כיום, ומאידך גיסא, יכולה להביא מידע זה גם לצדדים שלישיים ולאפשר להם להשתמש בו ובכך להתחרות בשירותים שיוצרו על-ידי החברה ללקוח על בסיס מידע זה. בחודש מאי 2023 עבר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום הקובע, בין היתר, כי לחוק שירות מידע פיננסי יתווסף סל מידע חדש אודות נתוני סליקה, בהתאם למפורט בחוק האמור.
(ה)	אופן הכללת סולק בעל היקף פעילות רחב ברשימת הגופים הפיננסיים המשמעותיים בהתחשב בשווי נכסיו	ביאור 2.ג.24[א]9.ג לדוחות הכספיים לשנת 2023	עם כניסתו לתוקף של התיקון לחוק הריכוזיות, החל מיום 1 ביוני 2024, החברה לא תיכלל בהגדרת גוף פיננסי משמעותי כהגדרתו בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 רק מעצם היותה סולק בעל היקף פעילות רחב.

ריבוי ההוראות והשינויים בעולם התשלומים, ובכלל זה יישום הוראות חוק שטרום ועיגון הוראות מתוכו לתקופת זמן נוספת במסגרת הצעת חוק הבנקאות שירות ללקוח, בנקאות פתוחה, הרחבת פעילות סליקת מאגדים במותג הסגור "אמריקן אקספרס", הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, פעילות אפליקציות התשלומים, וכניסת מתחרים חדשים לתחומי הפעילות של הקבוצה, וכן המגמות בשוק זה, בין אם מפורטים בטבלה לעיל ובין אם לאו, ובנוסף, ריבוי הוראות הרגולציה בקשר למלחמת "חרבות ברזל" ושינויים תכופים בהן, עלולים להשפיע מהותית לרעה על הקבוצה, אך בשלב זה טרם ניתן לאמוד באופן וודאי את השפעתם הכוללת.

סיכום

להערכת החברה נכון למועד חתימת הדוח, ההשפעות העיקריות של ההתפתחויות הרגולטוריות האמורות חוצות את כלל פעילות הקבוצה, והן עשויות להיות בין היתר כדלקמן:

- 1. הנפקה:** מחד גיסא, גידול טבעי במחזורים, הרחבת שיעור כיסוי המותג "אמריקן אקספרס" עקב כניסת מאגדים והגדלת מחזורי ההנפקה במותג עקב כך והארכת הגנות הינוקא על פי חוק שטרום בהתאם לתכנית הכלכלית (כגון: החובה לאפשר למתפעל ההנפקה לעשות שימוש במידע המתקבל בידיו אגב תפעול ההנפקה; החובה המוטלת על בנקים לעבוד עם יותר ממתפעל הנפקה אחד והאיסור לפנות ללקוח בהצעה להחלפת כרטיס שלא במסגרת ב- 45 הימים שלפני מועד חידושו של הכרטיס הקיים), מאפשרים לקבוצה להציע ללקוחות מוצרים ושירותים חוץ-בנקאיים; מאידך גיסא, קיימת שחיקה בפעילות ההנפקה לאור מתווה ההפחתה בעמלה הצולבת ופוטנציאל להמשך השחיקה בהתאם להתקדמות מתווה ההפחתה, ובנוסף, הארכת הגנות הינוקא כאמור מהווה סיכון בהפיכת הקבוצה לגורם תפעולי בעל זיקה חלשה יותר מול לקוחות הקצה, לאיבוד נתח שוק בבנק הפועלים עקב הארכת הגנות הינוקא האמורות, ולסיכון לגידול בתשלומים לבנקים עקב משא ומתן בין מתפעלי ההנפקה השונים לבנקים.
- 2. סליקה:** מחד גיסא, העצמת התחרות בסליקה, תוך כניסה של שחקנים חדשים (סולקים ומאגדים במותגים שונים) לתחום, עובדה היכולה להגביר את תחרות הסליקה, לפגוע בנתח השוק של הקבוצה ובפגיעה בהכנסותיה מפעילות זו; שחיקת מחירים והפחתתם, בין היתר, כתוצאה מתחרות וממתווה הירידה בעמלה הצולבת - הינם גורמים הפועלים כגורם מקזז לגידול במחזורי העסקאות. מאידך גיסא, קיים פוטנציאל להרחבת שיעור כיסוי המותג "אמריקן אקספרס" בשוק הסליקה לבתי עסק נוספים והגדלת מחזורי הסליקה בשל כך.
- 3. העברה מחשבון לחשבון:** להערכת החברה, לשימוש עתידי מוגבר (ככל שיתפתח בעתיד) באפליקציות תשלום המבוססות על העברה מחשבון לחשבון, כאמצעי תשלום חליפי לכרטיס אשראי או שלא בהתאם להתקשרות בהסכם סליקה, עלולה להיות השפעה מהותית לרעה על פעילות הקבוצה ועסקיה הן כתוצאה מתחרות ישירה של בנקים ושל גופים נוספים, קיימים ועתידיים, בפעילות ההנפקה ובתחום הסליקה מול בתי העסק והן לעניין הצעת מוצרי אשראי ואחרים תוך שימוש בפלטפורמת האפליקציות כאמור. יצוין, כי אפשרות העברתן של פעילות האפליקציות כאמור אל מחוץ לסכמת כרטיסי החיוב תלויה בין היתר בהתקיימות מספר תנאים ובהם היתכנות טכנולוגית, כלכלית ורגולטורית וכן כפופה לשיקולים נוספים כגון מגמות והעדפות צרכניות וכן לשיקולי מפעילי האפליקציות (בנוגע, בין היתר, לכדאיות המשך הפעלת אפליקציות התשלומים על גבי סכמת כרטיסי האשראי). יצוין, כי כל עוד פעילות תשלומים כאמור מבוצעת על גבי סכמת כרטיסי החיוב, הדבר תורם לגידול במחזורים של הקבוצה. אך במקרים של מספר בעלי ארנקים כוללת תשלום של החברה לבעל הארנק עבור ביצוע העסקאות בכרטיסים החוץ בנקאיים של הקבוצה. עם זאת, ככל שביצוע תשלומים באמצעות האפליקציות ייעשה מחוץ לסכמת כרטיסי חיוב, הרי שהדבר עלול להיות בעל השפעה מהותית לרעה על פעילות הקבוצה ועסקיה. זאת ועוד, הסדרת תחום ייזום התשלומים יכול שייצור הסטת פעילות מתשלומים בכרטיסי חיוב לתשלומים באמצעות העברה מחשבון לחשבון.
- 4. אשראי:** מחד, קיים פוטנציאל משמעותי לקבוצה לצמוח בפעילות זו הן עקב חוק שטרום והן עקב היתרונות הקיימים לקבוצה, כגון מומחיות חיתום, מידע וכו', ומאידך הוראות רגולטוריות שונות, הרגולציה בעניין מאגר נתוני אשראי והבנקאות הפתוחה, צפויות להקל על שחקנים נוספים בהנגשת חלק מהמידע הנוגע לאשראי לאנשים פרטיים ולעסקים קטנים ובינוניים לכלל השחקנים וכן לאור כניסת שחקנים חדשים לתחום. כמו-כן, החלת הוראות רגולטוריות שונות בתחום האשראי על השחקנים השונים בשוק על-ידי הרגולטורים השונים עלול ליצור ארביטראז' רגולטורי ביניהם.
- 5. נזילות והון:** ראה בהקשר זה סעיף 1.6.5 לדוח דירקטוריון זה וכן ההתייחסות לתיקון חוק הבנקאות רישוי.

למועד חתימת הדוח הקבוצה פועלת במספר מישורים על מנת להיערך להשלכות הרגולציה המפורטת לעיל ומשקיעה משאבים רבים לצורך כך (הן בהיבט ההון האנושי והן בהיבט ההשקעה הכספית). לפרטים נוספים ראה סעיפים 1.5 ו-3.1 לדוח דירקטוריון זה בקשר למעקב החברה אחר השפעת מלחמת "חרבות ברזל".

הערכותיה של החברה כאמור בסעיף זה לעיל הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס, בין היתר, על הערכותיה של הנהלת הקבוצה והבנתה את המגמות בשוק התשלומים והאשראי בישראל ובעולם, ביחס למגמות והשפעות התחרות וכן על ניסיון העבר ואת השלכותיהן האפשריות של הוראות הדין החלות על הקבוצה (ובכללן הוראות שטרם הוחלו או טרם הפכו למחייבות), נכון למועד חתימת הדוח. הערכות אלה עלולות שלא להתממש, כולן או חלקן או להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהצפוי, בין היתר, כתוצאה מהנחות וניתוחים לא מיטביים, משינויים בתכנית העבודה של הקבוצה, מהשפעות הוראות רגולטוריות זמניות או קבועות נוספות שיפורסמו על-ידי הרגולטורים, משינויים (טכנולוגיים ואחרים) בלתי צפויים בשוק התשלומים והאשראי בישראל ו/או מחוץ לישראל, משינויים רגולטוריים נוספים, מהשפעות גורמים חיצוניים, כגון: השלכות סביבת האקלים והריבית (בישראל ומחוצה לה), אופן התפתחות מלחמת "חרבות ברזל", אופייה, משכה והשלכותיה; השלכות המשך התקדמות פעולות הממשלה והכנסת לשינויי חקיקה ביחס למערכת המשפט (ככל שיהיו), היקף מימוש מתווה הפיקוח וסכסוכים מדיניים ביטחוניים ופוליטיים (מקומיים או גלובליים) על תחומי הפעילות של הקבוצה ו/או התממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון המפורטים בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח דירקטוריון זה וכן בדוח על הסיכונים לשנת 2023.

2.1.9. גילוי בדבר הפניית תשומת לב רואי החשבון המבקרים

בדוחות הכספיים של החברה לשנת 2023, רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב, מבלי לסייג את חוות דעתם, לאמור בביאור 2.ג.24[א] בדבר הליכי רגולציה ובביאור 24.ד.23-24 בדבר תביעות שהוגשו נגד החברה לרבות בקשה לאישורן כייצוגיות.

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל אחר⁵⁰

טבלה 8 - תמצית דוח רווח והפסד

2022	2023	
בנטרול השפעות חד פעמיות (1)	מדוח	
במיליוני ש"ח		
1,243	1,288	הכנסות מבתי עסק, נטו
844	871	הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
565	932	הכנסות ריבית, נטו
(24)	59	הכנסות (הוצאות) אחרות
2,628	3,150	סך הכל הכנסות
124	347	הוצאות בגין הפסדי אשראי
979	1,141	הוצאות התפעול
630	681	הוצאות מכירה ושיווק
122	141	הוצאות הנהלה וכלליות
453	503	תשלומים לבנקים
2,308	2,813	סך כל ההוצאות
320	337	רווח לפני מסים
103	84	ההפרשה למסים על הרווח
3	*-	חלק החברה ברווחים (הפסדים) לאחר השפעת מס של חברות כלולות
*-	(1)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
220	252	הרווח הנקי של החברה
1.1	1.26	הרווח למניה של החברה (בש"ח)
7.9%	8.7%	שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע
11.5%	11.6%	שיעור תשואת הרווח לפני מס להון הממוצע
		התפתחות הרווח הכולל
(1)	10	התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
219	262	הרווח הכולל של החברה

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ראה הסבר בטבלה 2 לעיל.

⁵⁰ אלא אם נאמר אחרת או משתמע אחרת מתוכן הדברים או הקשרם, המידע הכספי אודות 'החברה' הינו במאוחד. המינוח 'כרטיס אשראי'/'כרטיס' כפי שמופיעים בסעיף זה הינם בהתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמים על-ידי המפקח על הבנקים. כמו-כן, השימוש במונח 'כרטיס אשראי'/'כרטיס' הינו בהתחשב בכלל הכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, בהתאם להגדרות בסעיף 1.1 לעיל.

סביבה עסקית

הקבוצה פועלת בסביבה דינמית ותחרותית ומושפעת, בין היתר, משינויי חקיקה ורגלוציה אשר באו לידי ביטוי בתוצאות פעילותה בשנת 2023 ובתקופה המקבילה אשתקד. בהמשך למתווה הירידה בעמלה הצולבת⁵¹ מ-0.6% ל-0.575% בשנת 2020, ומ-0.575% ל-0.55% בשנת 2021, ומ-0.55% ל-0.525% בשנת 2022, החל מיום 1 בינואר 2023 חלה הפחתה נוספת מ-0.525% ל-0.50%. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2021, חלה ירידה בשיעור העמלה הצולבת בעסקאות חיוב מידי מ-0.3% ל-0.275% בשנת 2021 והחל מיום 1 בינואר 2023 חלה הפחתה נוספת מ-0.275% ל-0.25%. השפעות אלו הובילו לירידה בהכנסות מעמלת מנפיק וכן לירידה בהכנסות מבתי עסק (ירידה בעמלה הצולבת כאמור, משפיעה גם על עמלת בית העסק הממוצעת).

לפרטים אודות ההסכמים אליהם הגיעה הקבוצה עם בנק הפועלים והשלכותיהם המוערכות על הגידול בהיקף התשלומים לבנק הפועלים ראה סעיף 1.6.2 א. לדוח דירקטוריון זה.

בתחום האשראי חלה עלייה ביתרות האשראי לאנשים פרטיים בשנת 2023 בהשוואה לשנת 2022 בסך של כ-1,286 מיליון ש"ח. לפרטים אודות רכישת תיקי הלוואות רכב והלוואות משלימות לרכב ממימון ישיר ראה סעיף 1.6.6 (ב) לדוח דירקטוריון זה.

טבלה 9 - התפתחות ההכנסות

שינוי		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
		2022	2023	
(ב-%)	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
3.6	45	1,243	1,288	הכנסות מבתי עסק, נטו
3.2	27	844	871	הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
65.0	367	565	932	הכנסות ריבית, נטו
-	83	(24)	59	הכנסות (הוצאות) אחרות
19.9	522	2,628	3,150	סך הכל הכנסות

להלן עיקרי ההשפעות בהתפתחות סעיפי ההכנסות וההוצאות:

הכנסות מבתי עסק, נטו - הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מעלייה בהיקפי מחזורי הסליקה המקומיים ומעלייה בפעילות תיירות נכנסת, אשר קוזזו חלקית מירידה על פי הרגלוציה בשיעור העמלה הצולבת ומהתחרות בענף. יצוין כי סעיף זה הושפע במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 מירידה במחזורי הסליקה המקומיים ומירידה בפעילות תיירות נכנסת בעקבות המלחמה.

הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי - הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מגידול במחזורי תיירות יוצאת ומגידול מעמלות עסקאות בחו"ל. יצוין כי סעיף זה הושפע במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 מירידה במחזורי הקניות בישראל ובמחזורי תיירות יוצאת ומירידה בעמלות עסקאות בחו"ל בעקבות המלחמה.

הכנסות ריבית, נטו - הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד, נובע בעיקר מעלייה בהיקף תיק האשראי ומגידול בשיעור הריבית הממוצעת השנתית. לפרטים בדבר הגידול בהיקף תיק האשראי ראה סעיף 1.6.6 ב. לדוח דירקטוריון זה; לפרטים בדבר הגידול בשיעורי הריבית ראה סעיף 2.1 תחת הכותרת "המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית" לדוח דירקטוריון זה.

הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו - עיקר הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בין היתר, מהפרשי שער בגין עסקאות מט"ח (של מחזיקי כרטיס בתיירות יוצאת ו-e-Commerce) ומהשפעת שינויים בשערי מט"ח על התחשבנות עם הארגונים הבינלאומיים, ומפעילות סליקת עסקאות במט"ח.

לפרטים אודות השפעה אפשרית של מלחמת "חרבות ברזל" על תוצאותיה של החברה בתקופות עתידיות ראה סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה.

⁵¹ בגין "עסקה בכרטיס חיוב" (כהגדרתה בצו הצולבת, כהגדרתו בביאור 24.א[א] לדוחות הכספיים לשנת 2023).

שינוי		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
		2022	2023	
		בנטרול השפעות חד פעמיות ⁽¹⁾	מדווח	
(ב-%)	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
179.8	223	124	347	הוצאות בגין הפסדי אשראי
16.5	162	979	1,141	הוצאות תפעול
8.1	51	630	681	הוצאות מכירה ושיווק
15.6	19	122	141	הוצאות הנהלה וכלליות
11.0	50	453	503	תשלומים לבנקים
21.9	505	2,308	2,813	סך כל ההוצאות*
1.1	5	453	458	*מתוכם הוצאות שכר

(1) ראה הסבר בטבלה 1 לעיל.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את ההוראות החדשות בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL), תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה (לפרטים, ראה ביאור 1.ג.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023). בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד, חל גידול בהוצאות הפסדי אשראי הנובע בעיקר מגידול בהפרשה הקבוצתית, כתוצאה מהיישום לראשונה של שיטת החישוב החדשה CECL, מגידול בהיקף תיק האשראי, מגידול במחיקות, מגידול בהפרשה הפרטנית ומהשלכות מלחמת "חרבות ברזל" שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, שהביאה עימה, בין היתר, למצב אי וודאות של המשק, בהיקפי הפעילות בו ולעליית הסיכון בפעילות הפיננסית בישראל, ובשל כך החמירה הקבוצה באינדיקטורים המקרו כלכליים המשמשים בבסיס חישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. כמו כן, בתקופה מקבילה אשתקד, הקטינה החברה את שיעורי ההפרשה הקבוצתית כתוצאה משיפור באומדנים המקרו – כלכליים וזאת עם חזרת המשק לפעילות טרום משבר הקורונה.

סך הוצאות השכר⁵² (תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות) - הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 לעומת אשתקד, נובע מגידול בהוצאות שכר שוטפות, בין היתר, מתוספת שכר בהתאם להסכם הקיבוצי החל על הקבוצה כמפורט בסעיף 7.6 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023 בקיזוז השפעת תוכנית התייעלות.

הוצאות התפעול - מושפעות משינויים בהיקפי הפעילות של הקבוצה בארץ ובחו"ל ומפעילות האשראי, כמו גם בהוצאות הפחת כתוצאה מהשקעות הנדרשות על-ידי הקבוצה.

הוצאות התפעול, בנטרול הוצאות שכר גדלו בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בשיעור של כ-14.2%, בהשוואה לאשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בהוצאות המשתנות, כגון תשלומים לארגונים הבינלאומיים, נוכח הגידול בהיקפי פעילות הקבוצה ומגידול בתשלומי תפעול בפעילות המימון, אשר קוזזו חלקית מקיטון בהוצאות נזקים משימושים לרעה בכרטיסי אשראי (לפרטים ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים לשנת 2023). יצוין כי במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 חלה ירידה בהוצאות המשתנות בעקבות המלחמה.

הוצאות מכירה ושיווק, בנטרול הוצאות שכר גדלו בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בשיעור של כ-8.3% בהשוואה לאשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול במבצעי מתנות למחזיקי כרטיס, מגידול בהיקף דמי ניהול מועדונים כתוצאה מעלייה במחזורי הפעילות, ומנגד חל קיטון בהוצאות פרסום בגין קמפיינים שיווקיים וקיטון במוקדי גיוס ומכירות. יצוין כי במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 חלה ירידה בהוצאות מבצעי מתנות למחזיקי כרטיס ודמי ניהול מועדונים בעקבות המלחמה.

הוצאות הנהלה וכלליות בנטרול הוצאות שכר גדלו בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בשיעור של כ-34.5% בהשוואה לאשתקד. עיקר הגידול נובע מהוצאות בגין ייעוץ מקצועי, לרבות בגין עסקת הראל.

תשלומים לבנקים - עיקר הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד, נובע מגידול במחזורי הפעילות המתקזז בחלקו מירידה בשיעור העמלה הצולבת, אשר השפיעה על ההתחשבנות עם הבנקים ומגידול בהוצאות תשלומים כתוצאה מיישום מלא של ההסכם עם בנק הפועלים, כמפורט בסעיף 1.6.2 א[ב] לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

⁵² הוצאות השכר (תפעול, שיווק ומכירה והנהלה וכלליות) כוללות הוצאות בגין פנסיה, לרבות פיצויים ותגמולים ורכיבי עלות הטבה מוגדרת שאינם עלות שירות.

טבלה 11 - התפתחויות מהותיות ברווח הכולל

שינוי ב-%	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022 ⁽¹⁾	2023	
	במיליוני ש"ח		
14.5	220	252	רווח נקי
(1,100.0)	(1)	10	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מסים
19.6	219	262	הרווח הכולל

⁽¹⁾ בנטרול השפעות חד פעמיות. לפרטים ראה הסבר בטבלה 1 לעיל.

התפתחות הרווח הכולל

הגידול ברווח הכולל בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד, נובע בעיקר מהשינוי ברווח הנקי, ובנוסף, נובע מהתאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה וכן מהפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. לפרטים נוספים, ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

לפרטים נוספים בדבר התפתחויות בהכנסות ובהוצאות בשנה, ראה טבלה 6 בסעיף 9 לדוח ממשל תאגידי של שנת 2023.

טבלה 12 - נתוני פעילות של הקבוצה

מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2023

סך הכל	כרטיסים לא פעילים*	כרטיסים פעילים	
3,920	722	3,198	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,500	380	1,120	סיכון אשראי על החברה
198	84	114	סיכון אשראי על אחרים
1,698	464	1,234	
5,618	1,186	4,432	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2022

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,890	724	3,166	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,566	420	1,146	סיכון אשראי על החברה
243	132	111	סיכון אשראי על אחרים
1,809	552	1,257	
5,699	1,276	4,423	סך הכל

(*) עיקר הקיטון לעומת אשתקד נובע מביטול מצבת הכרטיסים הלא פעילים.

מצבת הכרטיסים הבנקאיים ויכולתה של הקבוצה להפיץ כרטיסים חוץ בנקאיים ללקוחות הבנקים בהסדר מושפעת מיישום הוראותיו של חוק שטרומ, בעיקר במסגרת פעילותה של החברה עם בנק הפועלים.

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי הקבוצה (במיליוני ש"ח)

שינוי ב-%	2022	2023	
4.0	162,453	168,994	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
5.2	40,263	42,374	סיכון אשראי על החברה
20.3	3,479	4,186	סיכון אשראי על אחרים
6.4	43,742	46,560	
4.5	206,195	215,554	סך הכל

הגדרות:

כרטיס אשראי תקף: כרטיס שהונפק ולא בוטל עד ליום האחרון של תקופת הדיווח, לא כולל כרטיסים נטענים חד פעמיים (שאינם ניתנים לטעינה חוזרת) או המכובדים ברשימה סגורה של בתי עסק.
 כרטיס אשראי פעיל: כרטיס אשראי שתקף בתום תקופת הדיווח ובוצעה בו עסקה אחת לפחות במהלך הרבעון האחרון של שנת הדיווח.
 כרטיס בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על-פי הסכמים שיש לקבוצה עם הבנקים והחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.
 כרטיס חוץ בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על-פי הסכמים שיש לקבוצה עם הבנקים, ואינו באחריות הבנקים.
 מחזור עסקאות: מחזור העסקאות שבוצע בכרטיסי הקבוצה בתקופת הדיווח.

השקעות והוצאות הקבוצה בגין מערך טכנולוגיית המידע

החברה מהוונת עלויות פיתוחי תוכנה לשימוש עצמי רק כאשר השלב הראשוני בפרויקט הושלם וההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן, באופן ישיר או עקיף, פרויקט לפיתוח תוכנה, וכן צפוי כי הפיתוח יושלם והתוכנה תשמש לביצוע שימושה המיועד. בעת פיתוח תוכנה לשימוש עצמי, החברה מהוונת עלויות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכו וכן עלויות שכר עבודה לעובדים הקשורים באופן ישיר לפעילות פיתוח. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות בשלב הראשוני של הפרויקט נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

החברה מיישמת את הוראות נושא 350 בקודיפיקציה לפי כללי החשבונאות האמריקאיים (US GAAP) בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ואחרים". נוכח המורכבות החשבונאית בתהליך היוון עלויות תוכנה ולאור מהותיות סכומי עלויות התוכנה שהונו, קבע הפיקוח על הבנקים הנחיות לחברה בנושא היוון עלויות תוכנה לפיהן נקבע סף מהותיות להיוון. כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סך עלויותיו נמוכות מסף מהותיות שנקבע נזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד.

ההגדרות הרלוונטיות למידע המוצג:

הוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע: פעולה או תהליך אשר משמרים תקינות ובטיחות של מוצר. תחזוקת מוצרים קיימים בין אם תוכנה או חומרה, שירות ותמיכה במערכות / מוצרים, תשלום עבור רישיונות וכוח אדם המטפל בתחזוקה של מערכות קיימות.

נכסים בגין מערך טכנולוגיות המידע: רכישת תוכנות, מוצרים וכוח אדם פרויקטלי. פיתוח מערכות חדשות לשימוש עצמי, קניית מערכות חדשות, קניית מוצרים חדשים וכוח אדם המטפל בפיתוח מערכות חדשות/מוצרים חדשים.

תוכנה: עלויות בגין כתיבת קוד, פיתוח תוכנות לשימוש עצמי ו/או רכישות תוכנה.

טבלה 13 - השקעות והוצאות הקבוצה בגין מערך טכנולוגיית המידע

להלן פירוט הוצאות ששימשו לתחזוקה ופיתוח מערך טכנולוגיית המידע ונכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע בשנת 2023:

סך הכל	אחר	חומרה ⁽²⁾	תוכנה ⁽¹⁾	
הוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע כפי שנכללו בדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח)				
47	7	8	32	הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות
56	-	-	56	הוצאות בגין רכישות או רישיונות שימוש שלא הונו לנכסים
82	-	-	82	הוצאות בגין מיקור חוץ
153	2	20	131	הוצאות בגין פחת והפחתות
37	29	5	3	הוצאות אחרות ⁽⁵⁾
375	38	33	304	סך הכל
תוספות לנכסים⁽³⁾ בגין מערך טכנולוגיית המידע שלא נזקפו כהוצאה (במיליוני ש"ח)				
48	-	-	48	עלויות בגין שכר עבודה ונלוות
46	-	-	46	עלויות בגין מיקור חוץ
72	-	22	50	עלויות רכישה או רישיונות שימוש
1	1	-	-	עלויות ציוד בניינים ומקרקעין
167	1	22	144	סך הכל
יתרות נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע				
378	19	48	311	סך הכל עלות מופחתת ⁽⁴⁾
216	-	-	216	**מזה: בגין שכר עבודה ונלוות ^(*)

להלן פירוט הוצאות ששימשו לתחזוקה ופיתוח מערך טכנולוגיית המידע ונכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע בשנת 2022:

סך הכל	אחר	חומרה ⁽²⁾	תוכנה ⁽¹⁾	
הוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע כפי שנכללו בדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח)				
39	5	8	26	הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות ^(**)
39	-	-	39	הוצאות בגין רכישות או רישיונות שימוש שלא הונו לנכסים
86	-	-	86	הוצאות בגין מיקור חוץ
156	1	17	138	הוצאות בגין פחת והפחתות
38	29	8	1	הוצאות אחרות ⁽⁵⁾
358	35	33	290	סך הכל
תוספות לנכסים⁽³⁾ בגין מערך טכנולוגיית המידע שלא נזקפו כהוצאה (במיליוני ש"ח)				
46	-	-	46	עלויות בגין שכר עבודה ונלוות
51	-	-	51	עלויות בגין מיקור חוץ
110	-	37	73	עלויות רכישה או רישיונות שימוש
1	1	-	-	עלויות ציוד בניינים ומקרקעין
208	1	37	170	סך הכל
יתרות נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע				
363	17	48	298	סך הכל עלות מופחתת ⁽⁴⁾
212	-	-	212	**מזה: בגין שכר עבודה ונלוות ^(*)

(*) כולל עלויות בגין מיקור חוץ.

(**) הוצאות השכר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 כוללות הוצאה חד-פעמית בגין תכנית התייעלות לצמצום משרות בקבוצה (לפרטים ראה ביאור 21. לדוחות הכספיים לשנת 2023) ובהם גם לעובדי טכנולוגיות המידע. הנתונים המוצגים הינם בנטרול הוצאה זו, בסך של כ-4 מיליון ש"ח.

(1) עלויות בגין כתיבת קוד, פיתוח תוכנות לשימוש עצמי ו/או רכישות תוכנה.

(2) לרבות תשתיות תקשורת.

(3) לרבות הוצאות מראש בגין מערך טכנולוגיות המידע.

(4) ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

(5) הוצאות שהוצאו על-ידי מערך טכנולוגיות המידע לרבות הוצאות שוטפות בגין שימוש בתקשורת וטלפוניה, דואר, חשמל וכיו"ב.

2.3. התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף⁵³

טבלה 14 - התפתחות בסעיפי נכסים

שינוי ב-%	ליום 31 בדצמבר		
	2022	2023	
	במיליוני ש"ח		
מאזן			
(51.3)	1,854	902	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים
(9.5)	6,928	6,271	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
12.8	12,829	14,468	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
41.6	(363)	(514)	הפרשה להפסדי אשראי
11.9	12,466	13,954	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ⁽¹⁾
(60.6)	66	26	יתרת ניירות ערך
22.4	49	60	השקעות בחברות כלולות
1.5	455	462	יתרת בניינים וציוד
(4.5)	22	21	מוניטין
(3.1)	843	817	יתרת נכסים אחרים
(0.7)	22,683	22,513	סך הכל נכסים

(1) ראה טבלה 15 להלן.

להלן ניתוח של סעיף חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו:

טבלה 15 - ניתוח של סעיף חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו

שינוי ב-%	ליום 31 בדצמבר		
	2022	2023	
	במיליוני ש"ח		
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי:			
(4.2)	3,672	3,516	יתרות חייבים בגין כרטיסי אשראי לאנשים פרטיים
(78.8)	(104)	(22)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי לאנשים פרטיים
4.8	581	609	יתרות חייבים בגין כרטיסי אשראי מסחריים
(60.0)	(10)	(4)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי מסחרי
אשראי:			
22.1	5,817	7,103	יתרות אשראי לאנשים פרטיים
111.0	(181)	(382)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים
34.3	1,456	1,955	יתרות אשראי מסחרי
182.9	(35)	(99)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי מסחרי
חייבים אחרים:			
(3.2)	1,248	1,208	חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי
40.0	55	77	הכנסות לקבל ואחרים
(78.8)	(33)	(7)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים אחרים
11.9	12,466	13,954	סך חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו

⁵³ המינוח 'כרטיס אשראי'/'כרטיס' כפי שמופיעים בסעיף זה הינם בהתאם להוראות הדיווח לציבור כפי שמפורסמים על-ידי המפקח על הבנקים. כמו-כן, השימוש במונח 'כרטיס אשראי'/'כרטיס' הינו בהתחשב בכלל הכרטיסים שמנפיקה וסולקת הקבוצה, בהתאם להגדרות בסעיף 1.1 לעיל.

הקישון ביתרות חייבים בגין כרטיסי אשראי לאנשים פרטיים, נובע בעיקר מירידה במחזורי עסקאות בכרטיסי אשראי המונפקים על ידי הקבוצה לאור "מלחמת חרבות ברזל".

הגידול ביתרת האשראי לאנשים פרטיים ומסחרי נובע בעיקר מגידול בהיקף תיק האשראי. לפרטים אודות רכישת תיקי הלוואות רכב והלוואות משלימות לרכב ממימון ישיר, ראה סעיף 1.6.6(ב) לדוח דירקטוריון זה.

הגידול ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים ואשראי מסחרי נובע בעיקר מגידול ביתרות אשראי לאנשים פרטיים ואשראי מסחרי, מגידול בהפרשה הקבוצתית, כתוצאה מהיישום לראשונה של שיטת החישוב החדשה CECL ומהשלכות מלחמת "חרבות ברזל" שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, שהביאה עימה, בין היתר, לאי וודאות במשק, בהקפי הפעילות בו ולעליית הסיכון בפעילות הפיננסית בישראל, ובשל כך החמירה הקבוצה באינדיקטורים המקרו כלכליים המשמשים בבסיס חישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

לפרטים אודות השפעת היישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL), ראה ביאור 1.ג.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023. לפרטים בדבר מלחמת "חרבות ברזל" ראה סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה.

הקישון בחברות ואירגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי נובע בעיקר מקישון ביתרת נכיונות שוברים לאור מלחמת חרבות ברזל אשר קוזה משינויים נטו במחזורי הפעילות בישראל, הן ככובעה של החברה כמנפיק והן ככובעה כסולק, וכן כתוצאה מפער ההתחשבנות מול האירגונים הבינלאומיים לאור ההפרש בגין מחזורי פעילות התיירים בארץ (תיירות נכנסת) למול מחזורי הפעילות של ישראלים בחו"ל (תיירות יוצאת).

טבלה 16 - היקף וחומרת החובות הבעייתיים

שינוי ב-%	ליום 31 בדצמבר		
	2022	2023	
	במיליוני ש"ח		
41.2	102	144	יתרת החובות הלא צוברים
22.0	41	50	יתרת החובות הנחותים
33.9	245	328	יתרת החובות בהשגחה מיוחדת
34.5	388	522	סך הכל סיכון האשראי הבעייתי

הגידול בסיכון האשראי הבעייתי נובע בעיקר מגידול ביתרת החובות בסיווג השגחה מיוחדת ומגידול ביתרת החובות הלא צוברים. לפרטים בדבר התפתחות סיכון האשראי הבעייתי, ראה סעיף 3.2 לדוח דירקטוריון זה.

להלן ניתוח של סעיפים מאזניים נוספים:

הקישון ביתרת ניירות ערך נובע בעיקר ממכירת ההשקעה במניות MC (השקעה במניות שאינן למסחר). לפרטים ראה ביאור 13 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

הגידול ביתרת השקעות בחברות כלולות נובע בעיקר כתוצאה מרווחי (הפסדי) אקוויטי וכן מהשקעות נוספות בהן קיימת לחברה השפעה מהותית.

הגידול ביתרת בניינים וציוד, נובע בעיקר מהשקעה בפרויקטים טכנולוגיים.

הקישון ביתרת נכסים אחרים נובע בעיקר כתוצאה מקישון ביתרה מול רשויות המס אל מול גידול ביתרת מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים, שעיקרם הפסדי אשראי, קישון ביתרה השוטפת של נכס זכות שימוש ומנגד גידול ביתרת הוצאות מראש.

טבלה 17 - התפתחויות בהתחייבויות

שינוי ב-%	ליום 31 בדצמבר		
	2022	2023	
	במיליוני ש"ח		
מאזן - התחייבויות			
250.5	390	1,367	יתרת אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
46.1	360	526	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
(8.4)	18,079	16,556	יתרת זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.6	1,048	1,054	יתרת התחייבויות אחרות
(1.9)	19,877	19,503	סך כל ההתחייבויות

הגידול באשראי מתאגידים בנקאיים נובע בעיקר מגידול בהיקף פעילות האשראי של החברה.

אגרות חוב סחירות הונפקו בחודש אפריל 2019 וכוללות ריבית לשלם שנצברה. עד ליום 31 בדצמבר 2023 נפרעו שמונה (8) תשלומי קרן אג"ח בסך של כ-120 מיליון ש"ח כל תשלום. כמו-כן, בחודש אפריל 2023 ובחודש נובמבר 2023 הנפיקה החברה **ניירות ערך מסחריים** סחירים בהיקף של כ-145 מיליון ש"ח ו-255 מיליון ש"ח, בהתאמה (לפרטים ראה בראשית 19 לדוחות הכספיים לשנת 2023).

הקישון ביתרות זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נובע בעיקר מירידה בפעילות כרטיסי אשראי מקומית לאור "מלחמת חרבות ברזל".

2.3.1. טבלה 18 - פירוט יתרות האשראי החוץ מאזני של הקבוצה:

שינוי ב-%	ליום 31 בדצמבר		
	2022	2023	
	במיליוני ש"ח		
אשראי חוץ מאזני			
6.2	15,001	15,928	תרות מסגרות אשראי בכרטיס שלא נוצלו באחריות החברה
18.5	26,344	31,219	תרות מסגרות אשראי בכרטיס שלא נוצלו בערבות בנקים
(11.5)	183	162	תרות מסגרות אשראי בכרטיס שלא נוצלו באחריות אחרים
(46.7)	(15)	(8)	תרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין כלל מסגרות אשראי בכרטיס של החברה שלא נוצלו
1,300.0	8	112	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
(8.1)	751	690	חשיפה בגין התחייבויות וערבויות אחרות
(23.5)	(17)	(13)	תרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין מסגרות בתי עסק, התחייבויות וערבויות

פעילויות חוץ מאזניות בגין התחייבויות וערבויות אחרות

פעילות זו כוללת, בין היתר, ערבויות והתחייבויות אחרות בגין:

התחייבות בגין פקטורינג, לרבות פקטורינג רכש ליום 31 בדצמבר 2023 בסך של כ-49 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-68 מיליון ש"ח לסוף שנת 2022, קישון בשיעור של כ-28%. לפרטים אודות פעילות גלובל פקטורינג ראה סעיף 2.5.4 להלן.

לפרטים נוספים בדבר התפתחות בנכסים והתחייבויות – מידע רב רבעוני לסוף תקופות ביניים, ראה טבלה 7 בסעיף 9 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

2.3.2. הון, הלימות ההון ומינוף

תחולת היישום

למועד הדוח, ההוראות בנושא מדידה והלימות הון חלות על החברה וכן על פרימיום אקספרס. למועד הדוח לחברה חברות בנות מאוחדות כדלקמן: ישראלכרט מימון, ישראלכרט נכסים, פרימיום אקספרס, צמרת מימונים, גלובל פקטורינג, ישראלכרט סוכנות לביטוח (2020) בע"מ ואיזימין.

ככלל, דרישת ההון של החברה מבוססת על הדוחות הכספיים, הערוכים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין -201 211 בדבר "מדידה והלימות הון" ("נב"תים 201-211"), הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף" ("נב"ת 218") והוראת ניהול בנקאי תקין 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

טבלה 19 - הלימות ההון

שינוי	2022	2023	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס הון			
8.7	2,735	2,974	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים ⁽¹⁾⁽²⁾
9.0	221	241	הון רובד 2 – הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי
8.8	2,956	3,215	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
8.5	17,583	19,079	סיכון אשראי
(10.4)	308	276	סיכוני שוק
12.3	2,980	3,346	סיכון תפעולי
8.8	20,871	22,701	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס הון לרכיבי סיכון			
	13.1%	13.1%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
	14.2%	14.2%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾
	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
4. יחס מינוף			
	9.7%	10.3%	יחס המינוף
	4.5%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾

⁽¹⁾ בחודשים ספטמבר 2023, מרץ 2023, אוגוסט 2022 ומרץ 2022 חילקה ישראלכרט דיבידנד לבעלי מניותיה בסכום של כ-42.3 מיליון ש"ח, כ-25.6 מיליון ש"ח, כ-28.6 מיליון ש"ח, וכ-120 מיליון ש"ח, בהתאמה.

⁽²⁾ כולל התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2025.

⁽³⁾ ביום 20 בדצמבר 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יחס מינוף", המהווה עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218. בהתאם לחוזר, הוראת השעה שפורסמה במסגרת "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה" מיום 15 במאי 2022, לפיה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% (חלף 5% עובר לחוזר), הוארכה עד ליום 31 בדצמבר 2025.

לפרטים נוספים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 של ועדת באזל (קרי, הוראות לעניין האופן וההיקף של המידע (האיכותי והכמותי) המוצג לציבור בדבר הסיכונים שהחברה חשופה אליהם) ("נדבך 3"), ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023 המצורף לדוח.

חברה בת משמעותית – פרימיום אקספרס

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2023 עמד על כ-13.8% בהשוואה לכ-23.4% ליום 31 בדצמבר 2022. לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד מפרימיום אקספרס לישראלכרט בשנת 2023 ראה סעיף 2.5.1 לדוח דירקטוריון זה.

2.3.3. יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, בין היתר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9% ויחס הון כולל של 12.5%.

בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב. ההוראה כוללת הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי מסולק בעל יתרות חייבים העולה על 2 מילארד ש"ח, בדוח הכספי השנתי האחרון, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון). אולם על-פי האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל המינימלי לא יפחת מ-11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2024 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון המזעריים, כמפורט בסעיף 2.3.4 להלן.

2.3.4. יעד הלימות ההון המזערי

יעד הלימות ההון המזערי של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהו, נאמדו והוערכו על-ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון.

להלן יעדי הלימות ההון המזעריים של החברה כפי שאושרו על ידי דירקטוריון החברה בחודש פברואר 2024:

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 10%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 11.75%.

ההנהלה אחראית לגיבוש המלצות בנוגע לשינויים הנדרשים, ביעדי ההון שקבע הדירקטוריון בעבר, בעקבות מסקנות תהליך הערכת הנאותות ההונית.

2.3.5. ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על-ידי דירקטוריון החברה, בכפיפה להוראות הרגולטור בהיבט דרישת ההון תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:

- בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של החברה).

- התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון.

- שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

2.3.6. עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים.

ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

2.3.7. הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים).

החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתו נבנתה תכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על-פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות נב"מ 201-211, וזאת אל מול יעדי הלימות ההון ותיאבון הסיכון.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות ("נב"ת 221") אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת נב"ת 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

ביום 2 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנב"ת 221 ובו נכתב כי החל מאותו מועד, חברות כרטיסי אשראי יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני תנאים:

- (א) החברה תחזיק מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה ומאפייניהם.
 - (ב) החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.
- לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה, ואמצעי נזילות להתמודדות עם צרכים אלה גם בתרחשי קיצון.

2.3.9. יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת נב"ת 218 בנושא יחס המינוף (בסעיף זה: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף, שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי. יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. לפרטים נוספים ראה ביאור 23.ג.ה לדוחות הכספיים לשנת 2023.

בהקשר זה יצוין, כי ביום 20 בדצמבר 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יחס מינוף", המהווה עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218. בהתאם לחוזר, הוראת השעה שפורסמה במסגרת "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה" ביום 15 במאי 2022, לפיה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% (חלף 5% עובר לחוזר), הוארכה עד ליום 31 בדצמבר 2025.

בסמוך למועד חתימת הדוח ונכון לימים 31 בדצמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2022, עומדת החברה בכל דרישות ההון, הלימות ההון והמינוף המפורטות לעיל. להערכת החברה, לחברה מבנה הון איתן, והחברה תעמוד ביחסי ההון והמינוף המינימליים שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים או ביעדי ההון שנקבעו על-ידי דירקטוריון החברה.⁵⁴

⁵⁴ הערכות החברה כאמור מהוות מידע ציפה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, והינן למיטב הבנתה ושיקול דעתה של הנהלת החברה נכון למועד חתימת הדוח, המבוססים על יחסי ההון והמינוף של החברה למועד חתימת הדוח ועל הערכות הנהלת החברה והבנתה את הגורמים המשפיעים על שוק התשלומים והאשראי בו פועלת הקבוצה (לרבות בהתבסס על פרסומים של גופים רשמיים כגון בנק ישראל, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד האוצר, ובהסתמך על ניסיונה והיכרותה עם הענף תוך שילוב של כלי ניטור ובקרה) והשפעתם המסתברת של אלה על יחסי ההון והמינוף של החברה, והכל בשים לב לחוסר הוודאות השורר בשוק כתוצאה מגורמים שונים, ובהם עליית האינפלציה ושיעורי הריבית (בישראל ומחוצה לה), סכסוכים מדיניים בטחוניים מקומיים וגלובליים (לרבות מלחמת "חרבות ברזל") וכדומה, עוצמתם והשפעותיהם על המשק והתנהגות הצרכנים בארץ ובעולם. בהתאם, הערכות כאמור עשויות להתעדכן באופן שוטף מעת לעת על-ידי הנהלת החברה, לרבות בשים לב לנתוני פעילות החברה בפועל, אשר עשויים להיות שונים, לרבות מהותית, מהצפוי, בין היתר, כתוצאה מהנחות וניתוחים לא מיטביים, מהתפתחויות שלא ניתן להעריך באופן מלא בקשר עם השלכות הגורמים האמורים לעיל, משכן, עוצמתן, חומרתן והשפעתן על תחומי הפעילות של הקבוצה ומצבם הפיננסי של לקוחותיה, החלטות ארגוניים בינלאומיים בקשר עם תנאי ההתקשרות עם חברות עימם הם קשורים, שינויים רגולטוריים ו/או כתוצאה מהתממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון החלים על החברה כמפורט בדוח זה.

מגבלות חיצוניות על חלוקת דיבידנדים:

כמפורט לעיל ובביאור 23 לדוחות הכספיים לשנת 2023, על ישראל כרט לעמוד בדרישות יחסי הון (לרבות יעדי הלימות הון), כיסוי נזילות ומינוף מסוימים.

כמו-כן, ומעבר למבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, החברה כפופה למגבלות על חלוקת דיבידנד החלות על תאגידים בנקאיים (בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331). למועד הדוח, מגבלות כאמור קובעות, בין היתר, כי לא יחולק דיבידנד בחברה: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של החברה (בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפרסמה, אינה חיובית או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום ליתרת עודפים כאמור; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש (3) השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת בשלושת (3) הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם החלוקה תגרום לכך שיחס הון החברה לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביה; (ה) מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר או מתוך קרנות הון; ו- (ו) במידה שלאחר החלוקה, הנכסים הלא-כספיים של החברה יעלו על הונה העצמי.

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים תוכל החברה לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, וזאת במידה שהחברה קיבלה מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר על-ידי הפיקוח על הבנקים.

יצוין, כי החברה כפופה למגבלות על רכישה עצמית החלות על תאגידים בנקאיים (בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 332).

בנוסף, החברה כפופה למגבלות מסוימות המוטלות עליה מכוח פקודת הבנקאות, בין היתר, לעניין סמכותו של הפיקוח על הבנקים לאסור על חלוקת דיבידנד בחברה בשל אי עמידה בדרישותיו באופן הקבוע בפקודת הבנקאות (כגון במידה ולא תוקן ליקוי או פעולה שבוצעו על-ידי העשוי לפגוע ביכולתה לקיים את התחייבויותיה).

למגבלות על חלוקה אשר עשויות בנסיבות מסוימות לחול על החברה מכוח שטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א') של החברה ומכוח תנאי ניירות הערך המסחריים (סדרות 1 ו-2) של החברה, ראה ביאור 19 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

דרישות והוראות כאמור עלולות להגביל את יכולתה של החברה לבצע חלוקה ו/או להשפיע על היקפה.

מדיניות חלוקת דיבידנד:

ביום 12 במרץ 2023 אושרה מדיניות חלוקת דיבידנד על ידי דירקטוריון החברה בגין שנת 2023 כדלקמן:

בכפוף להוראות הדין והחלטות דירקטוריון החברה, כפי שתהיינה מעת לעת, מדיניות חלוקת דיבידנד של החברה, הינה חלוקת דיבידנד חצי שנתי, מתוך יתרת 'הרווחים' (כהגדרת המונח בסעיף 302 לחוק החברות) של החברה בשיעור של עד 35% מהרווח הנקי החצי שנתי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים האחרונים לתקופת הצטברות 'הרווחים' בגינה יחולק הדיבידנד (תוצאות החברה בחציון הראשון ותוצאות החברה בחציון השני), והכל, בכפוף לאישור או אי התנגדות הפיקוח על הבנקים (ככל שנדרשים) ולהוראות כל דין, ובכלל זה מבחני החלוקה הקבועים בסעיף 302 לחוק החברות.

בעת דיון בחלוקת דיבידנד וקביעת שיעור הדיבידנד שיחולק בפועל (ככל שיחולק), דירקטוריון החברה יתחשב בין היתר בשיקולים עסקיים, לרבות תכנית ההשקעות של החברה, מצבה הפיננסי, עמידתה בדרישות פיננסיות ומגבלות המוטלות עליה (לרבות דרישות עמידה ביעדי הלימות הון, כיסוי נזילות ומינוף) ועניינים נוספים.

מדיניות החלוקה לעיל תיבחן על-ידי דירקטוריון החברה לפחות אחת לשנה. יצוין, כי על-פי אישור הפיקוח, על החברה לבחון את מדיניות חלוקת דיבידנד מחדש לכל הפחות במקרה בו תיווצר חריגה מהותית מיחסי ההון שהוצגו למפקח על הבנקים בפניית החברה אליו לאישור השינוי במדיניות כאמור, או במקרה של ירידה משמעותית ביחס ההון בתרחישי הקיצון שעורכת החברה.

ביום 19 במרץ 2024, אישר דירקטוריון החברה מחדש את מדיניות חלוקת דיבידנד האמורה לעיל גם ביחס לשנת 2024.

חלוקת דיבידנד:

ביום 12 במרץ 2023, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-35% מהרווח הנקי המאוחד של החברה לחצי שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (חציון שני), בסך של 25.6 מיליון ש"ח, אשר שולם ביום 27 במרץ 2023 (בחודש אוגוסט 2022 חולק דיבידנד בסך של כ-28.6 מיליון ש"ח).

ביום 15 באוגוסט 2023, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-35% מהרווח הנקי המאוחד של החברה לחצי שנה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2023 (חציון ראשון), בסך של 42.3 מיליון ש"ח, אשר שולם ביום 3 בספטמבר 2023.

ביום 19 במרץ 2024, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-35% מהרווח הנקי המאוחד של החברה לחצי שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (חציון שני), בסך של 45.9 מיליון ש"ח, אשר ישולם בפועל ביום 16 באפריל 2024.

2.4. מגזרי פעילות

2.4.1. כללי

מגזר פעילות הוא מרכיב בקבוצה אשר עוסק בפעילויות שמהן היא עשויה להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. מתכונת הדיווח על מגזרי הפעילות של החברה, בהתאם לגישת ההנהלה, ערוכה בהתאם לאופן שבו המידע מוצג למקבל ההחלטות התפעוליות הראשי של החברה, כאמור בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

בהתאם לגישת הנהלת החברה, החל מהרבעון הראשון של שנת 2023 פעילות הקבוצה מוצגת בשני מגזרי פעילות המהווים את ליבת פעילותה (חלף שלושה מגזרים כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2022)⁵⁵, וזאת כדלקמן: (א) מגזר לקוחות פרטיים (ובכלל זה אשראי ללקוחות פרטיים, הנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי חיוב) ו-(ב) מגזר לקוחות עסקיים (ובכלל זה אשראי מסחרי ופתרונות תשלום מתקדמים, לרבות סליקה של כרטיסי חיוב). הצגה מגזרית כאמור בנויה על תפיסה של שני שווקים מובחנים - קרי, לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים - להם מוכרת הקבוצה מוצרים פיננסיים וכן מוצרים משלימים ונלווים אגב הפעילות הפיננסית, תוך מתן מעטפת הכוללת מגוון פתרונות בהתאם לצרכי הלקוחות. הצגה זו תואמת את השינוי שעבר ועובר השוק בו פועלת החברה בשנים האחרונות, את ההתפתחויות הקיימות והצפויות בשווקים הרלוונטיים ואת התכנית האסטרטגית של הקבוצה. הגילויים הנדרשים ומספרי השוואה, מוצגים בדוח דירקטוריון זה ובדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 בהתאם למגזרי הפעילות לעיל.

לפרטים נוספים ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.

לפרטים אודות השפעה אפשרית של מלחמת "חרבות ברזל" על תוצאותיה של החברה בתקופות עתידיות ראה סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה.

2.4.2. עונתיות

פעילות החברה, הן במגזר הלקוחות הפרטיים והן במגזר הלקוחות העסקיים, נתונה לתנודתיות בהכנסות ובתוצאות הפעילות, בראש ובראשונה עקב גידול בצריכה בעיקר בתקופות החגים (חגי תשרי ופסח), אשר חלות ברבעונים שונים בשנים שונות, וכן בחודשי הקיץ, המביא בהתאמה לגידול בשימוש בכרטיס האשראי וכן בנטילת הלוואות ושימוש במוצרי אשראי אחרים לצורך מימון הצריכה.

2.4.3. הסדרי עמלה

עמלה צולבת מקומית (עמלת מנפיק)

עמלה צולבת בין סולק ומנפיק מקומיים הינה התשלום מסולק למנפיק בגין ביצוע עסקה בבית עסק שנסלק על ידי הסולק, ואשר שולמה בכרטיס חיוב שהונפק על ידי המנפיק.

(א) הסדרי עמלה צולבת במותגים "Visa", "Mastercard" ו"ישראכרט"

בחודש נובמבר 2018 פורסם ברשומות צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב של עסקאות חיוב מידי), התשע"ט-2018 ("צו הצולבת"). בהתאם לצו, העמלה הצולבת בגין עסקאות מסוג חיוב נדחה תפחת באופן מדורג החל מחודש ינואר 2019 משיעור ממוצע של 0.7% לעסקאות השונות, עד לשיעור צולבת אחיד⁵⁶ של 0.5% (החל מיום 1 בינואר 2023); העמלה הצולבת בגין עסקאות מסוג חיוב מידי תופחת באופן מדורג משיעור ממוצע של 0.3% עד לשיעור של 0.25% (החל מיום 1 בינואר 2023). לפרטים נוספים אודות מתווה ההפחתה בעמלה הצולבת וכן השפעות ההפחתה כאמור על הקבוצה ראה ביאור 24.ג.2[א] לדוחות הכספיים לשנת 2023. יצוין, כי הואיל והעמלה הצולבת בעסקאות חיוב מידי פחותה משמעותית משיעור העמלה הצולבת בעסקאות אחרות, הרי שלמגמת העמקת חדירת כרטיסי חיוב מידי לשימוש על-ידי מחזיקי כרטיסים (ולהוראות רגולטוריות המקדמות מגמה כאמור) עלולה להיות השפעה לרעה על תוצאות פעילות הקבוצה. לפרטים אודות גידול במצבת כרטיסי החיוב המידי הפעילים בישראל, ראה גם סעיף 2.1.1 בדוח הדירקטוריון לשנת 2023 לעיל.

⁵⁵ קרי, מגזר ההנפקה, מגזר הסליקה ומגזר המימון.

⁵⁶ לאור המעבר לשיעור אחיד, הרי שככל שתמהיל העסקאות בשוק לא ישתנה באופן מהותי, להערכת החברה אין השפעה מהותית לשינוי השיטה (מעבר משיעור עמלה צולבת ממוצע לשיעור אחיד) לעניין הכנסות החברה במגזר הלקוחות הפרטיים.

לפרטים אודות ההסכם המקומי בין סולקים ומנפיקים ראה ביאור 1.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

תוצאות מגזרי לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים הושפעו בתקופת הדוח מהירידה בשיעור העמלה הצולבת בהתאם למתווה הפחתת העמלה הצולבת (החל מיום 1 בינואר 2023 מ-0.525% ל-0.5% בעסקאות חיוב נדחה ומ-0.275% ל-0.25% בעסקאות חיוב מיידי).

(ב) תמצית הסדרי שימוש ברישיון מותג "ישראלכרט" והעמלה הצולבת בגינו

בשנת 2012 התקשרה ישראלכרט בהסכמים (נפרדים) עם מקס ועם כ.א.ל. (בסעיף זה, ישראלכרט ומקס או ישראלכרט וכ.א.ל. - "**הצדדים**", לפי העניין), במסגרתם, בין היתר, ניתן למקס ולכ.א.ל. על-ידי ישראלכרט רישיון לסלוק כרטיסי חיוב ממותג "ישראלכרט" (בסעיף זה: "**סליקה צולבת של מותג ישראלכרט**" ו-"**ההסכם**" או "**ההסכמים**", לפי העניין).⁵⁷ בהמשך לחתימת ההסכמים ולבקשת הצדדים, ניתן להם במהלך אותה שנה פטור בתנאים מאישור הסדר כובל מאת הממונה על התחרות. הפטור כאמור הוארך מעת לעת, ולאחרונה הוארך עד ליום 31 במרץ 2024. ביום 15 בספטמבר 2022 הורחב הפטור כך שיחול גם על ההסכם של ישראלכרט עם קארדקום בע"מ, אשר התקשרה עם החברה בחודש פברואר 2022 בהסכם לסליקה צולבת של המותג "ישראלכרט" (בסעיף זה: "**הפטור**").

במסגרת תנאי הפטור, נכון למועד חתימת הדוח, מוטלות על הצדדים מגבלות, בין היתר, כדלקמן: (1) בקשר עם סכומי העמלות והסכומים האחרים שישראלכרט תהא רשאית לגבות; (2) מגבלות על העברת מידע ביניהן, בין היתר בקשר עם תנאי התקשרות הצדדים עם לקוחותיהן וספקיהן; ו-(3) הסליקה הצולבת של המותג "ישראלכרט" תהיה כפופה לתנאים כמפורט בפטור.

תקופת הרישיון בהסכמים האמורים עם מקס וכ.א.ל., מתחדשת באופן אוטומטי לתקופות נוספות של שנים-עשר (12) חודשים כל אחת, אלא אם מי מהצדדים הודיע לצד שכנגד בכתב ומראש (על-פי תקופה שנקבעה) לפני תום תקופת הרישיון הרלוונטית, על רצונו שלא לחדש את תקופת הרישיון לתקופה נוספת. במקרה כזה תבוא תקופת הרישיון וההסכם לקיצו בתום תקופת הרישיון. תקופת הרישיון בהסכם עם קארדקום החלה בפברואר 2022 ותסתיים ביום 31 במרץ 2024 (בכפוף לקיומו של רישיון סולק בתוקף לקארדקום). בחודש מרץ 2024 הודיעה הרשות כי אין צורך להמשיך לפנות לקבל פטור מאישור הסדר כובל להסכמים אלו.

בכל אחת מהשנים 2023, 2022 ו-2021, הסתכמו סך התקבולים של ישראלכרט מהחברות הסולקות האחרות הקשורות עימה בהסכמים, בגין ההסכמים כאמור, בסכומים לא מהותיים.

הסדרי עמלות במותג "American Express"

למועד חתימת הדוח, פרימיום אקספרס הינה בעלת הרישיון הבלעדי להנפקה וסליקה של כרטיסי מותג "American Express" בישראל. עבור שירותי הסליקה שפרימיום אקספרס מספקת לבתי העסק איתם היא קשורה בהסכמי סליקה, משלם לה בית העסק עמלת בית עסק בהתאם להתקשרות האמורה בין הצדדים. בהתאם להודעת משרד האוצר לפרימיום אקספרס מחודש יולי 2017, בדבר מתווה להפחתת העמלות הנגבות על-ידי מבתי העסק בעסקאות המקומיות, העמלה המקסימלית לא תעלה על 1.99%. נכון למועד חתימת הדוח, הקבוצה עומדת בהוראות המתווה. לפרטים אודות פעולת סולקים כמאגדים במותגים הסגורים "אמריקן אקספרס" ו"דיינרס" לפי חוק הסדרת העיסוק ראה ביאור 2.ג.24[א]9.9 לדוחות הכספיים לשנת 2023 וסעיף 2.1.8(א) לדוח דירקטוריון זה.

⁵⁷ ההסכמים כאמור נחתמו בהמשך לתיקון 18 לחוק הבנקאות רישוי משנת 2012, במסגרתו, בין היתר, הוטלה חובה על "מנפיק בעל היקף פעילות רחב" (כדוגמת ישראלכרט) לאפשר סליקה צולבת של המותג אותו הוא מנפיק.

תחת מגזר זה נכללים, בין היתר, אשראי ללקוחות פרטיים, הנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי חיוב.

הצטרפות הלקוח כמחזיק כרטיס ממותג הקבוצה נעשית עם חתימתו של הלקוח על חוזה כרטיס חיוב וקבלת הכרטיס. מחזיק הכרטיס מתחייב לפרוע את הסכומים המגיעים ממנו בגין שימושי כרטיס בהתאם לתנאי ההתקשרות המפורטים בחוזה כרטיס החיוב כאמור.⁵⁸ עבור שירותי ההנפקה והתפעול של הכרטיס, משולמים על-ידי לקוחותיה של הקבוצה עמלות תעריפון שונות והיא זכאית לקבל עמלה צולבת (עמלת מנפיק) בגין המותגים MC, "ישראכרט" ו-Visa, וכן החלק המיוחס למגזר ההנפקה בגין מותג American Express.

עמלות התעריפון כאמור כפופות להוראות הדיווח ובכללן "כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), התשס"ח – 2008" והקבוצה רשאית לעדכן אותן בכפוף ליידוע או לאישור הפיקוח על הבנקים, לפי העניין.

כמו כן וכחלק מפעילותה במגזר, מספקת החברה למחזיקי כרטיסי אשראי וללקוחות פרטיים אחרים מגוון מוצרי ופתרונות אשראי, לרבות: הלוואות, אשראי המקושר לכרטיס מסוגים קרדיט, מהיר ומתגלגל ועוד.

ניתן לאפיין את כרטיסי האשראי בקבוצה תחת שתי קטגוריות שונות:

כרטיסי חיוב בנקאיים – כרטיס המונפק על-ידי הבנק בו מנהל הלקוח את חשבונו. הבנק מנפיק את הכרטיס באמצעות חברת כרטיסי האשראי איתה התקשר בהסדר להנפקת ו/או לתפעול כרטיסי חיוב. ככלל, בכרטיסי אשראי בנקאיים האשראי מועמד על-ידי הבנק ומסגרת האשראי ותנאיה נקבעים על-ידו על-פי שיקוליו. סיכוני האשראי והאחריות לכיבוד כלל השימושים בכרטיסים הבנקאיים, מוטלים ככלל על הבנק. יצוין, כי עיקר פעילות הקבוצה בענף הנפקת כרטיסי אשראי מתבצעת מכוח התקשרויות והסכמות של הקבוצה עם הבנקים בהסדר – ראה סעיף 1.6.2. א. לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

כרטיסי חיוב חוץ-בנקאיים – כרטיסי חיוב⁵⁹ המונפקים על-ידי הקבוצה ללקוחות שלא במסגרת הסדר הקבוצה עם מי מהבנקים בהסדר. כרטיסי האשראי החוץ בנקאיים מחויבים באמצעות הרשאה לחיוב חשבון עליה חותם הלקוח. למועד הדוח, הנפקת כרטיסים חוץ בנקאיים נעשית בעיקר באמצעות שיתוף פעולה עם מועדוני לקוחות, כמפורט בסעיף 1.6.2. ב. לדוח הדירקטוריון לשנת 2023. האשראי בכרטיסי האשראי החוץ בנקאיים מועמד על-ידי הקבוצה ומסגרת האשראי ותנאיה נקבעים על-ידה על-פי שיקוליה. סיכוני האשראי והאחריות לכיבוד כלל השימושים בכרטיסים החוץ בנקאיים, מוטלים על הקבוצה ולא על הבנק בו מתנהל חשבון הלקוח. לשם התמודדות עם האחריות האמורה והסיכונים הנובעים ממנה, מפעילה הקבוצה, בין היתר, מערכות Credit Scoring (מערכות לדירוג אשראי של הלקוחות). עוד יצוין, כי אחריות כאמור על הקבוצה, מוטלת גם במקרים של כל נזק אחר שנגרם בקשר עם השימוש בכרטיס, לרבות מחמת אובדן, גניבה ו/או שימוש לרעה בכרטיס. לעניין נתונים בדבר כרטיסים בנקאיים וכרטיסים חוץ-בנקאיים ראה טבלה 12 – "נתוני פעילות של הקבוצה" בסעיף 2.2. לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

למיטב ידיעת החברה, לימים 30 בספטמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2022, נתח השוק של פרימיום אקספרס בפעילות המותג American Express בענף הנפקת כרטיסי האשראי בישראל (ביחס למחזורי פעילות) הינו בטווח שבין 6.5%-7.5% ונתח השוק של הקבוצה בפעילות יתר המותגים בענף ההנפקה כאמור הינו בטווח של שבין 36%-37.5%.⁶⁰ לפרטים אודות מחזורי ההנפקה של הקבוצה ראה טבלה 12 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023. להערכת החברה, יישום הוראות חוק שטרום ותכניות הבנקים השונים בקשר ליישומם, ובכלל זה הנפקה ישירה של בנקים על BINs בבעלותם, הצעת תכניות הטבות של הבנקים עצמם (ולא של חברות כרטיסי האשראי) למחזיקי הכרטיסים, וכניסת אמצעי ותשתיות תשלום חדשים (כגון אפליקציות תשלומים) עלולים להשפיע לרעה על הכנסותיה של הקבוצה במגזר לקוחות פרטיים – ראה גם סעיף 1.6.2. א. לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

⁵⁸ במסגרת ההתקשרות בין הצדדים, מוסדרים, בין היתר: אופן החיוב והזיכוי של מחזיק הכרטיס; מטרות השימוש בכרטיס, הסדרי האשראי השונים בכרטיס; התחייבויות שונות שעל מחזיק הכרטיס לקיים בקשר עם שימוש בכרטיס; ועוד.

⁵⁹ למועד חתימת הדוח, הקבוצה מנפיקה כרטיסי חיוב חוץ בנקאיים שהינם כרטיסי אשראי וכרטיסים נטענים בלבד.

⁶⁰ בהתאם להערכת החברה ודוחותיה הכספיים, וכן בהתבסס על דוחותיהן הכספיים של חברות מתחרות כפי שפורסמו.

א. מגמות בולטות בשנים האחרונות במגזר לקוחות פרטיים

בשנים האחרונות ניכרת מגמת גידול משמעותי באשראי הניתן למגזר הצרכני. תחום האשראי החוץ-בנקאי מתחזק בשנים האחרונות, בין היתר הודות לכניסתם של גופים חוץ-בנקאיים לשוק האשראי ללקוחות פרטיים בעידוד רגולטורי. בין היוזמות ו/או ההוראות הרגולטוריות כאמור ניתן למנות, בין היתר, את חוק אשראי הוגן; גיוס אג"ח מהציבור כנגד הלוואות חוץ-בנקאיות במגבלות ובתנאים שנקבעו בחוק הבנקאות רישוי (תיקון נאוי); יצירת מאגר נתוני אשראי לאומי, בין היתר במטרה לקדם תחרות באשראי ללקוחות פרטיים; הליכי שיקום לחייבים בהתאם למנגנונים שנקבעו בחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תהליך כניסת בנקאות פתוחה; וכדומה.

בהתאם, שוק האשראי החוץ-בנקאי מתפתח בשנים האחרונות באופן מואץ ומושך אליו שחקנים חדשים, תוך התגברות התחרות בתחום, בין היתר גם מצד הבנקים.

לפרטים אודות שינויים רגולטוריים המשפיעים בין היתר על פעילות הקבוצה בתחום ההנפקה, ראה ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

לפרטים אודות השפעות שינויים כאמור ראה סעיף 2.1.8 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

ב. מוצרים ושירותים

הקבוצה מציעה מגוון של כרטיסים (כגון כרטיסי עלית, סנטוריון, פלטינום, גולד וכדומה), בהתאם למותג. בכל אחד מהכרטיסים כאמור מציעה הקבוצה ללקוחותיה, בנוסף לשימוש כאמצעי תשלום, הצעות ערך נוספות, בין במסגרת תכניות הטבות של הקבוצה ובין כחלק ממועדוני הלקוחות. לחברה כרטיס אשראי חוץ בנקאי (ישראכרט TOP), המופץ על-ידה ללא שותפים (D2C – Direct to Customer) המיועד לקהל הרחב הנותן, בין היתר, מענה לרכישה באונליין בארץ ובעולם תוך מתן הטבות שונות. כמו-כן, מציעה הקבוצה מוצרים ושירותים נוספים, כגון, כרטיסי מתנה, כרטיסי רכש ייעודיים, כרטיסים נטענים ושירותי מידע ואישורים.

אשראי ללקוחות פרטיים מוענק בהתאם לתהליך חיתום האשראי ודירוג הסיכון הקיים בחברה (ראה סעיף 3.2 לדוח דירקטוריון זה). להלן בתמצית, פירוט השירותים הפיננסיים העיקריים כאמור:

- (1) קרדיט בתשלומים קבועים- תשלומים שחלים מהחודש העוקב למועד העסקה בפירעון חודשי קבוע.
- (2) אשראי מהיר- אשראי המועמד ללקוח על חשבון המסגרת שלו בכרטיס.
- (3) "אשראי מתגלגל"- מבוסס על החזר חודשי קבוע של שיעור או סכום מהחוב הצבור בכרטיס.
- (4) הלוואות לכל מטרה ללא בטחונות- הלוואות הניתנות על-פי דירוג סיכון הלקוח, בהתאם לנוהלי העבודה, חוקה עסקית ומדרג סמכויות האשראי המקובלים בחברה; וכן הלוואות ייעודיות, ללא כרטיס.
- (5) הלוואות לרכישת רכבים- הלוואות למימון רכישת רכבים כאשר הרכבים משועבדים כבטוחה עד לפירעון. לפרטים אודות התקשרותה של ישראלכרט מימון בהסכמי המחאה לרכישת תיקי הלוואות רכב ממימון ישיר ראה סעיף 1.6.6 ב. לעיל.

ג. פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

בתקופות המדווחות, מיוחסות למגזר הלקוחות הפרטיים כל ההכנסות וההוצאות הכרוכות בגיוס הלקוח מחזיק הכרטיס והטיפול השוטף בו, לרבות ניהול מועדוני הלקוחות כאמור לעיל וכן בהעמדת מוצרי האשראי השונים, לרבות "אשראי מתגלגל", אשראי בכרטיס והלוואות מסוגים שונים ותפעולם השוטף.

ההכנסות העיקריות הנובעות לקבוצה ממגזר הלקוחות הפרטיים הינן בגין: (1) הכנסות מימון (נטו) ממתן אשראי; (2) עמלה צולבת (כהגדרתה בסעיף 1.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023) בגין המותגים MC, "ישראכרט" ו-Visa, וכן החלק המיוחס למגזר ההנפקה בגין מותג American Express; (3) דמי כרטיס - תשלום הנגבה ממחזיק הכרטיס על-פי תעריפון המשתנה בהתאם לסוג הכרטיס ובהתאם למבצעים השונים; (4) עמלות מעסקאות חו"ל - עמלות אשר נגבות מעסקאות המבוצעות מול הארגונים הבינלאומיים בחו"ל במטבע שאינו ש"ח, שבגין מחויבים מחזיקי הכרטיסים בש"ח; וכן (5) עמלות שונות נוספות בהתאם למפורסם בתעריפוני הקבוצה.

לפרטים אודות פילוח הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי והכנסות והוצאות ריבית ראה ביאורים 3 ו-4 לדוחות הכספיים לשנת 2023, בהתאמה.

ההוצאות העיקריות המשויות למגזר הינן בגין: הפסדי אשראי, שיווק, שימור, פרסום וניהול מועדוני לקוחות (ראה סעיף 1.6.2 ב.לעיל), תכניות הטבה שונות, הנפקה ומשלוח הכרטיס על צרופותיו, הפקה ומשלוח הודעות חיוב, תשלומים לבנקים וכן ייחוס הוצאות תפעוליות שונות.

ד. שיווק ומכירה

פעילויות השיווק והמכירה המיוחסות למגזר זה מבוססות על עקרון של מיקוד בצרכיהם המשתנים של לקוחות פרטיים, מחזיקי כרטיס ושאינם מחזיקי כרטיס. הקבוצה פועלת במספר מישורים, ביניהם פעילות, בין בעצמה ובין משותפת עם בנקים, מועדוני לקוחות ושותפים עסקיים אחרים למתן אשראי ללקוחות פרטיים, להנפקת כרטיסים בנקאיים וחוץ בנקאיים, ובכלל זה שיווק וקידום מכירות, שימוש במדיות חיצוניות, בדיגיטל ובפלטפורמות שיווקיות פנימיות ופנייה טלפונית יזומה ומגיבה על-ידי המוקדים.

כמו-כן, הקבוצה מפעילה אתרי אינטרנט ואפליקציות המיועדות, בין היתר, למחזיקי הכרטיסים, ובמסגרתם ניתן ללקוחות מידע אודות מוצרים ושירותים המוצעים להם, מידע אודות תעריפי הקבוצה, מבצעים, הטבות וכדומה, באופן קל ונגיש.

כחלק מהעמקת הקשר עם מחזיקי הכרטיסים והעשרת עולם ההטבות המוענק להם, מציעה הקבוצה ללקוחותיה תכניות הטבות, המאפשרת ללקוחות קבלת הטבות מתאימות.⁶¹ בנוסף לאמור לעיל, במסגרת פעילות השיווק וההפצה של פרימיום אקספרס, ולאור מיתוגו של כרטיס "American Express" ככרטיס פרימיום, ניתנים על-ידי פרימיום אקספרס מגוון הטבות ושירותים ייחודיים אשר מותאמים ללקוח, בעיקר בעולמות התעופה, נופש, קולינריה ולייפסטייל. כמו כן, מנהלת פרימיום אקספרס בישראל שתי תכניות נאמנות אשר צוברות נקודות בהתאם לאמור בתקנון התכניות, אותן יכולים הלקוחות להמיר בתמורה להטבות שונות. לפרטים ראה ביאור 18.ד.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

למיטב ידיעת והערכת החברה, מרבית הלקוחות בוחרים להצטרף להסדר עם חברת כרטיסי אשראי בהתבסס על מספר פרמטרים עיקריים, ביניהם: התקשרות עם חברת כרטיסי אשראי שיש לה הסדר עם הבנק בו מתנהל חשבונו של הלקוח; הצעות ערך רלוונטיות ללקוחות כגון תכנית הנאמנות של הקבוצה, שיתופי פעולה במסגרת מועדוני לקוחות, הטבות ושירותים שונים הניתנים אגב הנפקת הכרטיס והשימוש בו; תדמית חברת כרטיסי האשראי ומותגי הכרטיסים המונפקים על-ידיה; ורמת השירות ללקוח.

הקבוצה רואה בשיווק כרטיסי הקבוצה באמצעות הבנקים בהסדר ומועדוני הלקוחות, כערוצי שיווק מהותיים של הקבוצה. לפרטים ראה סעיפים 1.6.2 א ו-1.6.2 ב. לדוח דירקטוריון זה.

מטרתיה העיקריות של הקבוצה בפעילות השיווק בתחום הכרטיסים הינן: (1) גיוס לקוחות חדשים והרחבת פעילות הקבוצה במסגרת קבוצות אוכלוסיות חדשות וייעודיות; (2) הגברת הנאמנות, שימור לקוחות ומתן הטבות שונות; (3) העמקת השימוש בכרטיסים (נתח ארנק), בארץ, בחו"ל ובקניות אונליין; (4) מתן פתרונות אשראי למחזיקי כרטיס וללקוחות אחרים; ו-(5) חיזוק תדמית הקבוצה והמותגים המונפקים על-ידיה.

⁶¹ יצוין, כי למיטב ידיעת החברה, כחלק ממהלכים תחרותיים של בנקים שונים השיקו ו/או מתכוונים בנקים כאמור להציע ללקוחותיהם תכניות הטבות עצמאיות, שאינן של הקבוצה.

ה. התפתחויות ההכנסות וההוצאות במגזר לקוחות פרטיים

טבלה 20 - התפתחויות ההכנסות וההוצאות במגזר לקוחות פרטיים

שינוי		2022 ⁽¹⁾	2023	
ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
התפתחויות ההכנסות וההוצאות במגזר				
2.1	34	1,622	1,656	סך כל ההכנסות מעמלות
69.9	290	415	705	הכנסות ריבית, נטו
(172.4)	50	(29)	21	הכנסות (הוצאות) אחרות
18.6	374	2,008	2,382	סך הכל הכנסות המגזר
145.1	177	122	299	הוצאות בגין הפסדי אשראי
10.8	74	684	758	הוצאות התפעול
11.1	60	541	601	הוצאות מכירה ושיווק
7.2	6	83	89	הוצאות הנהלה וכלליות
11.0	50	453	503	תשלומים לבנקים
19.5	367	1,883	2,250	סך הכל הוצאות המגזר
5.6	7	125	132	רווח המגזר לפני מסים
(23.3)	(10)	43	33	ההפרשה למסים על הרווח במגזר
20.7	17	82	99	רווח לאחר מיסים
-	(3)	3	*	חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
-	-	-	*	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ב(רווחים) הפסדים, נטו
16.5	14	85	99	הרווח הנקי של המגזר
		71.2%	73.3%	יחס ההוצאה להכנסה במגזר, לפני תשלומים לבנקים
		3.7%	4.2%	שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע של המגזר

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ההשפעה החד פעמית בגין תכנית התייעלות לצמצום מצבת משרות בקבוצה בשנת 2022 לא הוקצתה לתוצאות המגזרים השונים ונכללה כפריט 'הוצאות לא מוקצות, נטו ממש'. לפיכך הניתוח מתייחס לתוצאות בנטרול ההשפעה האמורה.

הגידול בהכנסות מעמלות בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מגידול במחזורי יוצאת ומגידול מעמלות עסקאות בחו"ל. יצוין כי סעיף זה הושפע במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 מירידה במחזורי הקניות בישראל ובמחזורי תיירות יוצאת ומירידה בעמלות עסקאות בחו"ל בעקבות המלחמה.

הגידול בהכנסות ריבית, נטו בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מעלייה בהיקף תיק האשראי ללקוחות פרטיים ומגידול בשיעור הריבית הממוצעת השנתית.

הגידול בהכנסות (הוצאות) אחרות בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מהשפעת הפרשי שער בגין עסקאות מט"ח (של מחזיקי כרטיס בתיירות יוצאת ו-e-Commerce) ומהשפעת שינויים בשערי מט"ח על התחשבות עם הארגונים הבינלאומיים.

הגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מגידול בהפרשה הקבוצתית, כתוצאה מהיישום לראשונה של שיטת החישוב החדשה CECL, מגידול בהיקף תיק האשראי, מגידול במחיקות ובהפרשה הפרטנית וכן מהשלכות מלחמת "חברות ברזל" שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, שהביאה, בין היתר, למצב של אי וודאות של במשק, בהקפי הפעילות בו ולעליית הסיכון בפעילות הפיננסית בישראל, ובשל כך החמירה הקבוצה באינדיקטורים המקרו-כלכליים המשמשים בבסיס חישוב ההוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי. כמו כן, בתקופה המקבילה אשתקד, הקטינה החברה את שיעורי ההפרשה הקבוצתית כתוצאה משיפור באומדנים המקרו-כלכליים וזאת עם חזרת המשק לפעילות טרום משבר הקורונה.

הוצאות התפעול - מושפעות משינויים בהיקפי הפעילות של הקבוצה בארץ ובחו"ל. הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מגידול בהוצאות המשתנות, כגון תשלומים לארגונים הבינלאומיים, נוכח הגידול בהיקפי פעילות הקבוצה ומגידול בתשומות תפעוליות בפעילות המימון. יצוין כי במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 חלה ירידה בהוצאות המשתנות בעקבות המלחמה.

הגידול בהוצאות מכירה ושיווק בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע מגידול בהוצאות מבצעי מתנות למחזיקי כרטיס ומגידול בהוצאות דמי ניהול מועדונים אשר הושפעו בעיקר מגידול במחזורים.

הגידול בתשלומים לבנקים בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע מגידול במחזורי הפעילות, המתקזז בחלקו מירידה בשיעור העמלה הצולבת אשר השפיעה על ההתחשבנות עם הבנקים ומגידול בהוצאות תשלומים כתוצאה מיישום מלא של ההסכם עם בנק הפועלים, כמפורט בסעיף 1.6.2.א[ב] לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

ו. לקוחות

כרטיסי החיוב המונפקים על-ידי הקבוצה משרתים לקוחות במגזרים שונים שעיקרם לקוחות פרטיים משכבות אוכלוסייה גילאים ורקעים שונים (כאשר מגוון הכרטיסים המונפקים על-ידי הקבוצה מותאמים לכל מגוון הלקוחות כאמור בהתאם לצרכי כל אוכלוסייה). יצוין, כי כרטיסי מותג American Express מותאמים בעיקר לפלחי אוכלוסייה ספציפיים (כגון לקוחות פרימיום). נכון ליום 31 בדצמבר 2023 לקבוצה כ-3.6 מיליון לקוחות. למועד הדוח, אין לקוח (בנקאי ו/או חוץ בנקאי), אשר שיעור מחזורי העסקאות שביצע בכרטיסי הקבוצה היווה 10% או יותר מסך מחזורי העסקאות בכרטיסי הקבוצה בשנת 2023.

יצוין, כי במסגרת פעילות מתן אשראי, לקוחות הקבוצה מפולחים לפי דירוג הסיכון שלהם, אשר ניתן על סמך מודל דירוג סיכון פנימי של הקבוצה. בנוסף, חלים על הקבוצה חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על המערכת הבנקאית וחברות כרטיסי האשראי בישראל, כדוגמת: הפיקוח על הבנקים, הממונה על התחרות ועוד, אשר עלולים (במקרים מסוימים) להגביל, לצמצם או למנוע העמדת מימון ללקוחות הקבוצה.

לפרטים אודות מגמות ושינויים רגולטוריים אשר צפויים להשפיע על פעילות הקבוצה בתחום, ראה ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

ז. גורמי הצלחה קריטיים במגזר הפעילות

להערכת החברה, גורמי ההצלחה הקריטיים העיקריים במגזר הלקוחות הפרטיים, הינם: (1) הנפקת כרטיסי חיוב מכוח רישיונות בינלאומיים; (2) שיתופי פעולה עם תאגידים בנקאיים ומועדונים כערוצי הפצה מרכזיים, כמו גם שיתופי פעולה עם גורמים עסקיים שונים במשק למתן שירותים פיננסיים; (3) מקורות מימון זמינים ויכולת גיוס הון; (4) הון אנושי איכותי ומנוסה; (5) ניהול ופיתוח מערך קמעונאי זמין ונגיש ללקוח למכירה ולשיפור השירות המקצועי, זמני תגובה וכיוצ"ב; (6) מערך תפעולי הכולל מערכות מידע, טכנולוגיות, תקשוב ותשתיות מתקדמות; (7) מערך תפעולי הכולל מערכות מידע, טכנולוגיות ותשתיות מתקדמות המאפשרות מתן מענה לשינויים ופיתוח מוצרים חדשים; (8) מערך ניהול סיכונים ובקרת אשראי, לרבות מודלים סטטיסטיים מתקדמים לדירוג לקוחות אשראי; וכן (9) יכולת גיוס לקוחות ושימורם באמצעות מערך שיווק ייעודי.

ח. חסמי הכניסה העיקריים של מגזר הפעילות

להערכת החברה, חסמי הכניסה העיקריים למתן אשראי ללקוחות פרטיים ושירותי הנפקה של כרטיסי חיוב הינם: (1) הצורך בקבלת רישיון מאת ארגון בינלאומי להנפקת המותג המונפק וקבלת זכות שימוש בסימן המסחר, הכרוכים, בין היתר, בעמידה בתנאי כשירות מסוימים (לרבות פיננסיים) משמעותיים כתנאי לקבלת רישיון הנפקה; (2) הצורך באמצעים פיננסיים, מקורות מימון וניסיון וידע רב לשם ביצוע ההשקעות הנדרשות במערך התפעול, המימון, הפרסום והשיווק והשקעה מרובה בתשתיות טכנולוגיות הכוללות, בין היתר, מערכות מידע ותקשורת מתוחכמות, אבטחת מידע, פרסום, מכירות ושיווק בפריסה רחבה; (3) עמידה בדרישות הון מינימליות בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים ולהוראות הדין ובכללן הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים; (4) פיתוח וניהול מערכות דירוג ובקרת אשראי ואיסוף מידע המאפשר את קביעת רמת הסיכון ללקוח; וכן (5) מערך מכירות ושיתופי פעולה נרחב.

ט. תחליפים למוצרי מגזר הפעילות

אמצעי תשלום חלופיים כגון: מזומן, הוראות קבע, אמצעים דיגיטליים שונים להעברות מזומנים, המחאות, תווי קנייה וכרטיסים נטענים ואפליקציות התשלומים של הבנקים ככל שהינן חיצוניות לסכמת כרטיסי החיוב מהווים ויכולים להיות תחליף לשירותים המסופקים על-ידי חברות כרטיסי האשראי בישראל. הלוואות ומוצרי אשראי נוספים אשר ניתנים על-ידי גורמים שונים במשק, בין באמצעות בנקים ובין באמצעות גורמים פיננסיים אחרים, מהווים גם הם תחליף לשירותי האשראי והמימון הניתנים על-ידי הקבוצה. ראה גם סעיף 2.1.2 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

י. תחרות

תחום האשראי והנפקת כרטיסי חיוב הינו תחום המאופיין בתחרותיות הולכת וגוברת, אשר גברה בשנים האחרונות, ומתמקדת בכל הסקטורים ופלחי האוכלוסייה הרלוונטיים למגזר זה. פעילות האשראי ללקוחות פרטיים מאופיינת בתחרותיות גבוהה ובמסגרתה פועלים מוסדות בנקאיים וגופים פיננסיים אחרים, כגון חברות מימון, חברות ביטוח, חברות כרטיסי האשראי האחרות וחברות ניכיון. התחרותיות בענף מתבטאת ברמת השירות ובמגוון המוצרים, במחירים, בתנאים להעמדת המימון הנדרש ובמהירות התגובה.

התחרות ביחס למחזיקי הכרטיסים ניכרת במספר מישורים: (1) הפיכתם של הבנקים למתחרים ישירים של חברות כרטיסי האשראי בתחום ההנפקה; (2) צירוף לקוחות חדשים (שאינם בעלי כרטיס חיוב או שהינם בעלי כרטיס חיוב של חברות מתחרות) להסדר כרטיסי חיוב עם הקבוצה וכן בשימור לקוחות קיימים ומניעת נטישתם לטובת חברות מתחרות, דבר המחייב השקעת מאמצים ומשאבים; (3) תחרות על נתח הארנק של מחזיק הכרטיס (אשר לעיתים מחזיק כרטיסים המונפקים על-ידי מספר חברות) במטרה שיבצע חלק עיקרי מהצריכה השוטפת שלו באמצעות כרטיסים המונפקים על-ידי הקבוצה, תוך הגדלת תמהיל המוצרים המונפקים על-ידי הקבוצה ו/או הגדלת היקף השימושים; (4) פתרונות תשלומים חדשים, בין היתר מבוססי אפליקציות; ו-(5) ארנקים דיגיטליים.

לפרטים אודות ענף כרטיסי האשראי בישראל והגורמים הפועלים בו, וכן אודות מגמות והתפתחויות רגולטוריות להן השפעה מהותית על התחרות במגזר זה, ראה סעיפים 2.1.4 ו-2.1.8 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023 וכן ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

לצורך התמודדותה עם התחרות במגזר נוקטת הקבוצה את הפעולות העיקריות הבאות: (1) השקעת משאבים לשיפור השירות למחזיקי הכרטיסים, לשימור מחזיקי הכרטיסים כלקוחות הנפקה ואשראי ולהגברת נאמנותם; (2) חדשנות ודיגיטציה - מתן מענה לצרכי הלקוחות בפיתוח מוצרים ושירותים חדשים שיענו על דרישות מגזרי הלקוחות של הקבוצה ועל צרכי השוק ופיתוח אפליקציות ואמצעי תשלום מתקדמים; (3) חיזוק מעמדה ותדמיתה של הקבוצה באמצעות פרסום, הטבות מגוונות המותאמות ללקוחות ומבצעים שונים למחזיקי הכרטיסים; (4) פעילות שיווק וקידום מכירות, לרבות במסגרת ההתקשרויות עם הבנקים בהסדר; (5) שימוש במידע הקיים בידי החברה על מנת להציע ללקוחותיה הצעות ערך בתחום האשראי מותאמות לצורכיהם; (6) שיפור של מודלי האשראי של החברה לצורך הערכת סיכון נכונה יותר של הלקוח ושיפור מערכי הגבייה; וכן (7) השקעה בהון אנושי ושיפור מערכות ממוכנות תומכות.

הגורמים החיוביים המשפיעים על מעמדה התחרותי של הקבוצה כוללים, בין היתר: (1) הקבוצה מובילה בתחום הנפקת כרטיסי חיוב בישראל ולה כמות הכרטיסים המונפקת הגדולה ביותר בישראל באופן המבסס ממשק והכרות עם היקף רחב של לקוחות; (2) תדמית הקבוצה ומותגיה; (3) היתרון לגודל והמובילות מעניקים יתרונות נוספים כגון חסכון במבנה העלויות של הקבוצה; (4) לקבוצה התקשרויות עם מספר רב של בנקים להנפקה של כרטיסי חיוב וכן מערכת ההסכמים עם מועדוני לקוחות וארגונים, המייצגים מגזרים שונים מהאוכלוסייה בישראל; (5) מגוון מוצרים ושירותים המוצעים לקשת רחבה של לקוחות; (6) מאגר נתונים רחב היקף המאפשר הקטנת סיכון והצעות ערך ממוקדות ורלוונטיות ללקוח ומערכות ממוכנות תומכות פעילות אשראי וכן (7) מבנה הון איתן, גישה למקורות מימון ותזרים מזומנים חיובי.

הגורמים השליליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של הקבוצה כוללים, בין היתר: (1) ריבוי שינויים רגולטוריים משמעותיים – ראה ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023 וסעיף 2.1.8 לדוח דירקטוריון לשנת 2023; (2) התפתחויות טכנולוגיות אשר יוצרות אפשרות לפיתוח של אמצעי תשלום חליפיים, בין היתר, בתחומים כגון תשלומים באמצעות טלפונים סלולריים, העלולים לגרום לירידה בביקוש להנפקת כרטיסי חיוב ועקיפת סכמת כרטיסי החיוב; (3) כניסת בנקים, גורמים קמעונאים ואחרים לתחום ההנפקה ו/או הרחבת הפעילות של גורמים מתחרים קיימים, בין השאר, באמצעות מיזמים ושיתופי פעולה אסטרטגיים להנפקת כרטיסים; (4) מקורות הון יקרים ביחס לבנקים, בהיעדר גיוס פיקדונות; (5) מידע חסר על לווים לעומת הבנקים; וכן (6) בניגוד למלווים חוץ בנקאיים אחרים – הצורך לעמוד בדרישות רגולציה של הפיקוח על הבנקים.

למועד חתימת הדוח, פועלת הקבוצה בתחום הסליקה של המותגים "Visa", "Mastercard" ו-"American Express" וכן מעניקה ללקוחות עסקיים מגוון שירותים פיננסיים ופתרונות מימון.

למיטב ידיעת החברה, ועל-פי פרסומים של בנק ישראל, לימים 30 בספטמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2022, נתח השוק של פרימיום אקספרס בפעילות המותג American Express הינו בטווח של 7%-8% משוק הסליקה; ונתח השוק של חברת ישראלכרט בפעילות יתר המותגים בשוק הסליקה הינו בטווח של 41%-42%, תוך מגמה בשנים האחרונות, עם התגברות התחרות בסביבה העסקית, של שחיקה בנתח השוק של הקבוצה כאמור. המשך מגמת השחיקה מושפע מהכוחות התחרותיים בשוק הסליקה, שינויים רגולטוריים, וכן מדיניות החברה בקשר עם שיעורי העמלה בתחום הסליקה.

מגמות בולטות בשנים האחרונות במגזר לקוחות עסקיים

לפרטים אודות התפתחויות רגולטוריות וטכנולוגיות בעלות השפעה אפשרית על התפתחויות במגזר לקוחות עסקיים ראה סעיפים 2.1.2, 2.1.4 ו-2.1.8 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023 וכן ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

א. מוצרים ושירותים

נוסף על המימון ושירותי הסליקה המסורתיים אותם מספקת הקבוצה למגוון סוגי עסקים, מציעה הקבוצה לבתי עסק (לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם צדדים שלישיים) גם שירותים נוספים כגון:

(א) שירותי סליקה, כגון: PAYWARE – אפליקציה לסליקה מהנייד בצורה מאובטחת בתקן EMV ללא צורך בחומרה נוספת.

(ב) ישראלכרט 360 – מערכת תשלומים מתקדמת המאפשרת לבית עסק לנהל את העסק ולחייב את הלקוחות על-ידי שליחת דרישת תשלום. המערכת מודולרית ומאפשרת הוספה והסרה של שירותים נוספים. שירותי ערך מוסף לבתי עסק כגון:

1. TARGET – שירות המיועד לבתי עסק ומאפשר חשיפה ממוקדת להצעת הערך של בית העסק, במספר ערוצים בקמפיין שיווק דיגיטלי מבוסס DATA.

2. שירותי התאמות – שירות, המספק על-ידי חברה בת, המאפשר לבית העסק מעקב בזמן אמת אחר פעילות החיוב והזיכוי של בית העסק על-ידי חברות האשראי וחברות ניכיון וקבלת פקודות יומן.

אשראי במגזר זה מוענק לבתי עסק וללקוחות עסקיים אחרים, המפולחים לפי דירוג הסיכון שלהם, אשר ניתן על סמך מודל דירוג סיכון פנימי של הקבוצה, בהתאם לתהליך חיתום האשראי ודירוג הסיכון הקיים בחברה (ראה סעיף 3.2 לדוח דירקטוריון זה).

בתמצית, פירוט השירותים הפיננסיים העיקריים כאמור:

- (1) הלוואות- הלוואות שקליות בריבית משתנה, קבועה לא צמודה או קבועה צמודה למדד המחירים לצרכן.
- (2) כרטיסים עסקיים- מסגרת אשראי בכרטיס עסקי לצורך רכישות שוטפות עבור עסקים.
- (3) הקדמות בסילוק מוקדם- סילוק מוקדם של התחייבויות הסולק לבית עסק.
- (4) ניכיון שוברי כרטיסי חיוב- הקדמת תשלום של תקבולים המגיעים לבית העסק מאת סולק בעבור עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיסי חיוב, בתמורה להמחאת זכותו של בית העסק בגין אותם תקבולים.
- (5) פעילות פקטורינג רכש- הינה עסקה בה פונה החייב לקבוצה בבקשה למימון חשבונית שקיבל מאת הספק לצורך הארכת ימי אשראי הספקים של החייב.

ב. פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

בתקופות המדווחות, יוחסו למגזר הלקוחות העסקיים כל ההכנסות מבתי העסק וכל ההוצאות הכרוכות בגיוס בתי העסק, הטיפול השוטף בהם ופעילות האשראי לבתי עסק ולקוחות עסקיים אחרים. ההכנסות העיקריות במגזר כוללות עמלות מבתי עסק בניכוי העמלה הנזקפת לפעילות ההנפקה, הכנסות ממוצרי סליקה וכן הכנסות מימון (נטו) המיוחסות למגזר ממוצרי האשראי השונים. לפרטים אודות פילוח הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי והכנסות והוצאות ריבית, ראה ביאורים 3 ו-4 לדוחות הכספיים לשנת 2023, בהתאמה.

ההוצאות העיקריות המשויכות למגזר כוללות הפסדי אשראי, הוצאות גיוס ושימור בתי עסק, פרסום משותף עם בתי עסק, סליקת שוברים והפקה ומשלוח הודעות זיכוי וכן ייחוס הוצאות תפעוליות שונות.

ג. שיווק ומכירה

פעילות השיווק והמכירה של הקבוצה במגזר לקוחות עסקיים מבוססת על עקרון של מיקוד בצרכי הלקוח העסקי ובפרט של בתי העסק ומתבצעת באמצעות מערך מכירות ותמיכה ייעודי.

מטרותיה העיקריות של הקבוצה בפעילות השיווק במגזר זה הינן: (1) שימור בתי עסק כלקוחות, בין היתר באמצעות הידוק הקשר עם בית העסק, הענקת שירותים שיווקיים, פיננסיים ותפעוליים, הכוללים שילוב קופונים ומסרים אישיים בהודעות החיוב למחזיקי הכרטיסים, מידע אודות זיכויים קודמים ועתידיים של בית העסק; (2) חיזוק תדמית החברה; (3) מעטפת שירות תשלומים ופתרונות אשראי מלאה לבתי עסק קטנים ובינוניים; וכן (4) גיוס בתי עסק חדשים והרחבת פעילות הקבוצה. הקבוצה מפעילה אתרי אינטרנט המספקים מידע כספי אודות זיכויי בית העסק, מידע עסקי מורחב וכן מאפשרים הגשת בקשות אשראי ועוד.

על-פי בדיקות אותן עורכת הקבוצה מעת לעת עולה, כי בתי עסק בוחרים להצטרף להסדר סליקה עם הקבוצה בהתבסס על קיום קשר אישי עם בית העסק ויכולתה של הקבוצה להיענות לצרכי בתי העסק ולהציע לו סל שירותים שונים.

הפעילות השיווקית של הקבוצה במגזר, לוקחת בחשבון את הפרמטרים האמורים ובהתאם הקבוצה משקיעה מאמצים בשימור בתי עסק קיימים וגיוס בתי עסק חדשים לשירותים המוצעים על-ידה.

ה. התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר

טבלה 21 - התפתחויות ההכנסות וההוצאות במגזר לקוחות עסקיים

שינוי		2022 ⁽¹⁾	2023	
ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
התפתחות ההכנסות וההוצאות במגזר				
8.2	38	465	503	סך כל ההכנסות מעמלות
51.3	77	150	227	הכנסות ריבית, נטו
660.0	33	5	38	הכנסות אחרות
23.9	148	620	768	סך הכל הכנסות המגזר
2,300.0	46	2	48	הוצאות בגין הפסדי אשראי
9.1	32	351	383	הוצאות התפעול
(10.1)	(9)	89	80	הוצאות מכירה ושיווק
33.3	13	39	52	הוצאות הנהלה וכלליות
17.0	82	481	563	סך הכל הוצאות המגזר
47.5	66	139	205	רווח המגזר לפני מסים
8.5	4	47	51	ההפרשה למסים על הרווח במגזר
67.4	62	92	154	רווח לאחר מיסים
-	(1)	*	(1)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ב(רווחים) הפסדים נטו
66.3	61	92	153	הרווח הנקי של המגזר
		77.6%	73.3%	יחס ההוצאה להכנסה במגזר
		19.0%	28.7%	שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע של המגזר

⁽¹⁾ ההשפעה החד פעמית בגין תכנית התייעלות לצמצום מצבת משרות בקבוצה בשנת 2022 לא הוקצתה לתוצאות המגזרים השונים ונכללה כפריט 'הוצאות לא מוקצות, נטו ממס', לפיכך הניתוח מתייחס לתוצאות בנטרול ההשפעה האמורה.

הגידול בהכנסות מבתי עסק, נטו הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מעלייה בהיקפי מחזורי הסליקה המקומיים ומעלייה בפעילות תיירות נכנסת, אשר קוֹזְזו חלקית מירידה על פי הרגולציה בשיעור העמלה הצולבת ומהתחרות בענף. יצוין כי סעיף זה הושפע במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023 מירידה במחזורי הסליקה המקומיים ומירידה בפעילות תיירות נכנסת בעקבות המלחמה.

הגידול בהכנסות ריבית, נטו בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מעלייה בהיקף תיק האשראי המסחרי ומגידול בשיעור הריבית הממוצעת השנתית.

הגידול בהכנסות אחרות, נטו בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מהפרשי שער בגין פעילות סליקת עסקאות במט"ח ומהכנסות ממוצרים ושירותים נוספים אגב סליקה.

הגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי - בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מגידול בהפרשה הקבוצתית, כתוצאה מהיישום לראשונה של שיטת החישוב החדשה CECL ומגידול בהיקף תיק האשראי, מגידול במחיקות ובהפרשה הפרטנית וכן מהשלכות מלחמת "חרבות ברזל" שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, שהביאה, בין היתר, למצב של אי וודאות במשק, בהיקפי הפעילות בו ולעליית הסיכון בפעילות הפיננסית בישראל. בשל כך החמירה הקבוצה באינדיקטורים המקרו-כלכליים המשמשים בבסיס חישוב ההוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי. כמו כן, בתקופה המקבילה אשתקד, הקטינה החברה את שיעורי ההפרשה הקבוצתית כתוצאה משיפור באומדנים המקרו-כלכליים וזאת עם חזרת המשק לפעילות טרום משבר הקורונה.

הוצאות התפעול, מושפעות משינויים בהיקפי הפעילות של הקבוצה בארץ ובחו"ל. הגידול בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מגידול בהוצאות המשתנות, כגון תשלומים לארגונים הבינלאומיים, נוכח הגידול בהיקפי פעילות הקבוצה ומגידול בתשלומי תפעוליות בפעילות המימון אשר קוֹזְזו חלקית מקיטון בהוצאות נזקים משימושים לרעה בכרטיסי אשראי (לפרטים ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים לשנת 2023).

הקיטון בהוצאות מכירה ושיווק, נטו בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מקיטון בהוצאות פרסום בגין קמפיינים שיווקיים.

לפרטים אודות השפעה אפשרית של מלחמת "חרבות ברזל" ראה סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה.

ו. לקוחות

לקוחות הקבוצה במגזר הינם מגוון לקוחות עסקיים, הכוללים גם בתי עסק רבים הקשורים עמה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים.

לקוחות המגזר להם הועמד אשראי, מפולחים לפי דירוג הסיכון שלהם, אשר ניתן על סמך מודל דירוג סיכון פנימי של הקבוצה. עוד יצוין, כי במסגרת פעילות מתן האשראי במגזר, חלים על הקבוצה חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על המערכת הבנקאית וחברות כרטיסי האשראי בישראל, כדוגמת: הפיקוח על הבנקים, הממונה על התחרות ועוד, אשר עלולים (במקרים מסוימים) להגביל, לצמצם או למנוע העמדת מימון ללקוחות הקבוצה. בהקשר זה יצוין, כי במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין, חלות על הקבוצה מגבלות בקשר עם היקפי האשראי ללקוחותיה.⁶²

דירקטוריון החברה קובע מעת לעת מגבלות לריכוזיות האשראי לענפי משק מסוימים וכן מגבלת חשיפה מקסימלית ללווה יחיד ועל-פי סיכון האשראי של הלווה כפי שהיא באה לידי ביטוי במערכת הדירוג הפנימית.

בשנת 2023, לא היה לקוח אשר הכנסות החברה ממנו מסליקה ו/או מתן אשראי היוו עשרה אחוזים (10%) או יותר מסך הכנסות הקבוצה.

לפרטים אודות מגמות ושינויים רגולטוריים אשר צפויים להשפיע על פעילות הקבוצה בתחום והערכת החברה בדבר השפעותיהם, ראה סעיפים 2.1.8 ו-2.4.3 לדוח הדירקטוריון של שנת 2023 וביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

⁶² למועד חתימת הדוח החברה עומדת במגבלות כאמור. ראה בהקשר זה גם סעיף 3.2 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

ז. גורמי הצלחה קריטיים במגזר הפעילות

להערכת החברה, גורמי הצלחה קריטיים העיקריים במגזר הסליקה ואשר הקבוצה משקיעה מאמצים ומשאבים בהשגתם/שימורם (לפי העניין), הינם: (1) היכולת לסלוק כרטיסי חיוב מכוח רישיון בינלאומי; (2) אפיון ופיתוח של מערכות סליקה וניהול אשראי ומידע מתאימות ושימור רמה טכנולוגית יציבה; (3) קיומם של מקורות מימון זמינים, יכולת גיוס הון וניהול תזרים פעילות הסליקה; (4) מערך ניהול סיכונים ובקורות אשראי מנוסה הכולל מודלים סטטיסטיים מתקדמים לדירוג לקוחות אשראי; (5) איכות השירות לבתי העסק וכן יכולת גיוס בתי עסק ושימורם; (6) מתן שירותים נלווים לבתי העסק הכוללים, בין היתר, שירותים פיננסיים ותפעוליים שונים, אשר מגובים בתהליכי בקרה ודיווח; (7) יעילות תפעולית וניצול יתרון הגודל; וכן (8) הון אנושי איכותי וניסיון מצטבר בתחום הסליקה של כרטיסי חיוב.

ח. חסמי הכניסה העיקריים של מגזר הפעילות

חסמי הכניסה העיקריים למתן שירותי סליקה של כרטיסי חיוב הינם: (1) הצורך באמצעים פיננסיים, ניסיון וידע רב לשם ביצוע השקעות גבוהות הנדרשות בתשתיות טכנולוגיות, ומערך תפעול; (2) הצורך בקבלת רישיון ובכלל זה רישיון מאת הארגונים הבינלאומיים לסליקת המותגים שבבעלותם, תוך עמידה מתמדת בתנאים הנקובים בכל רישיון ובכללי הארגון הרלוונטי; (3) פריסת מערך תקשורת שיאפשר את ביצוע תפעול הסליקה; (4) צורך בביצוע סליקה בהיקפים גבוהים לצורך החזר ההשקעה בתשתיות, מערכות סליקה ועלויות אחרות; (5) פיתוח מערכת מידע אמינה לניהול התחשבוניות; (6) פיתוח וניהול מערכות דירוג ובקרת אשראי ואיסוף מידע המאפשר את קביעת רמת הסיכון ללקוח; (7) הצורך בהון לשם עמידה בהוראות הפיקוח על הבנקים בנושא יחס הון לרכיבי סיכון; וכן (8) יכולת ניהול סיכונים וניטור הונאות.

יחד עם זאת, חוק שטרם קבע תנאים לפעילותם וכניסתם לפעילות בתחום של סולקים מתארחים ולמאגדים, אשר מקלים על שחקנים חדשים להיכנס למגזר הסליקה (לא כסולקים מלאים בעלי רישיון, אלא כשחקנים הנתמכים בתשתיות הסליקה של הסולקים). לגופים אלו רף כניסה נמוך יותר לענף (לדוגמא: למאגדים לא נדרש רישיון מהארגון הבינ"ל; השקעות קטנות יותר בתשתיות וכיוצ"ב) ובהתאם, חסמי כניסה כאמור עשויים שלא להיות רלוונטיים, או להיות פחותים בעוצמתם, בקשר לפעילותם.

ט. התחליפים למוצרי מגזר הפעילות

אמצעי תשלום חלופיים כגון הוראות קבע, העברות בנקאיות, המחאות ואפליקציות התשלומים של גופים שונים שיכולים לעבוד שלא דרך מערכות הסליקה של כרטיסי אשראי, ומהווים יכולים להוות מוצר תחליפי לשירותי הסליקה הניתנים על-ידי הקבוצה במגזר. ראה גם סעיף 2.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

שירותי אשראי והלוואות אשר ניתנים על-ידי גורמים שונים במשק, בין באמצעות בנקים ובין באמצעות גורמים פיננסיים אחרים, מהווים תחליפים לשירותי האשראי והמימון הניתנים על-ידי הקבוצה.

י. תחרות

תחום הסליקה של כרטיסי חיוב מאופיין בתחרות גבוהה מאוד, הן בצד המחירים והן בצד הגורמים המתחרים בקבוצה.

בין הגורמים המתחרים או שיכולים להתחרות בפעילות הסליקה ניתן למנות, בין היתר, את חברות כרטיסי האשראי, וכן את המאגדים והסולקים המתארחים כמשמעותם בחוק שטרם.

מאגד הינו גוף המרכז מספר בתי עסק ומספק להם שירותי סליקה (בניגוד לחלופה הנוהגת במסגרתה מתקשרים בתי העסק בהסכמי סליקה נפרדים ובאופן ישיר עם הסולק), הפועל מול החברות הסולקות. כחלק מחוק שטרם, ובמטרה לעודד את התחרות בתחום סליקת בתי העסק, נקבעו הוראות שונות בקשר עם הסדרת פעילותם של המאגדים בישראל (שאינה מותנית כשלעצמה ברף עסקאות שנתי כאמור) ובעיקר לעניין הטלת מגבלות על סירוב סולק להתקשר עם מאגד מטעמים בלתי סבירים. לפרטים אודות פעולת סולקים כמאגדים במותגים הסגורים "אמריקן אקספרס" ו"דיינרס" לפי חוק הסדרת העיסוק ראה ביאור 2.1.8.ג.24[א] ד. לדוחות הכספיים לשנת 2023 וסעיף 2.1.8(א) לדוח דירקטוריון זה.

למועד חתימת הדוח, החברה פועלת עם מספר מאגדים (בהיקף מחזור עסקאות מצרפי שאינו מהותי לחברה), בהתאם להסכמים מסחריים שהוסכמו בין הצדדים.

סולק מתארה הינו סולק בעל רישיון סליקה שאינו מחובר באופן ישיר למערכת התשלומים ומבצע סליקה באמצעות סולק אחר. בהתאם לחוק שטרם, נקבעו הוראות שונות בקשר עם הסדרת התקשרותם של סולקים מתארחים עם סולקים קיימים, ובכלל זה הטלת מגבלות על סירוב סולק להתקשר עם סולק מתארח מטעמים בלתי סבירים. יצוין, כי למועד חתימת הדוח יישום הוראות החוק בנושא סולק מתארח כרוך בביצוע התאמות מהותיות, טכנולוגיות ואחרות, מצד הקבוצה, ובהתאם, למועד חתימת הדוח טרם יושם מבנה פעילות זה עם צדדים שלישיים על-ידי הקבוצה.

למועד הדוח, קשורה הקבוצה עם בתי עסק ביחס לכ-154 אלף נקודות מכירה (למעלה מ-100 אלף לקוחות עסקיים). התחרות בפעילות הסליקה מתמקדת בשימור בתי העסק הקיימים כלקוחות סליקה ומניעת נטישתם לטובת חברות מתחרות, בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה עם הקבוצה, בהיעדר חסמי ועלויות מעבר מהותיים, דבר המחייב השקעת מאמצים ומשאבים מרובים, והוצאות שיווק ומכירה גבוהות. היבט נוסף של התחרות בפעילות הסליקה, מתמקד בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי העסק.

לפרטים אודות ענף כרטיסי האשראי בישראל והגורמים הפועלים בו, וכן אודות מגמות והתפתחויות רגולטוריות להן השפעה מהותית על התחרות במגזר זה, ראה ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023 וסעיף 2.1.8 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

התחרות במגזר מאופיינת בשחיקת מרווח הסליקה בשנים האחרונות (הפער בין עמלת בית העסק לעמלה הצולבת) וכן במעבר בתי עסק בין סולקים.

פעילות המימון לעסקים מאופיינת בתחרותיות גבוהה ופועלים בה מוסדות בנקאיים וגופים פיננסיים אחרים, כגון חברות כרטיסי האשראי האחרות, חברות ניכיון, חברות ביטוח וחברות מימון חוץ בנקאי אחרות. התחרותיות בענף מתבטאת במגוון המוצרים, במחירים, בתנאים להעמדת המימון הנדרש, ברמת השירות ובמהירות התגובה.

לצורך התמודדות עם התחרות במגזר זה הקבוצה נוקטת את הפעולות העיקריות הבאות: (1) הפעלת מערך שיווק ומכירה מקצועי, מנוסה ומיומן המתמחה במתן פתרונות לבתי העסק השונים וכן מערך שירות מנוסה, מקצועי ומיומן; (2) השקעת משאבים לשיפור השירות ולשימור בתי העסק כלקוחות ולהגברת נאמנותם תוך התאמת המוצרים והשירותים לצרכי הייחודיים של בית העסק; (3) פיתוח מוצרי ערך מוסף על פני שרשרת הערך בתשלומים; (4) שימוש במידע הקיים בידי החברה על מנת להציע ללקוחותיה הצעות ערך בתחום האשראי מותאמות לצורכיהם; (5) שיפור של מודלי האשראי של החברה לצורך הערכת סיכון נכונה יותר של הלקוח ושיפור מערכי הגבייה של החברה; וכן (4) דינמיות ויכולת להיענות לצרכים המשתנים של בית העסק והצעת סל שירותים רחב.

הגורמים החיוביים המשפיעים על מעמדה התחרותי של הקבוצה כוללים, בין היתר: (1) מותג בעל נוכחות ועוצמה; (2) הון אנושי מקצועי, מיומן ומנוסה האמון על מערך שיווק, מכירה ושירות, המתמחה במתן פתרונות מתאימים לבתי עסק תוך שמירה על קשר שוטף עימם; (3) סל מוצרים ושירותים רחב כדוגמת שירותים שיווקיים ותפעוליים; (4) מאגר נתונים רחב היקף המאפשר הקטנת סיכון והצעות ערך ממוקדות ורלוונטיות ללקוח; וכן (4) מבנה הון איתן וגישה למקורות מימון.

הגורמים השליליים המשפיעים או אשר עשויים להשפיע על מעמדה התחרותי של הקבוצה כוללים, בין היתר: (1) ריבוי שינויים רגולטוריים משמעותיים; (2) התפתחויות טכנולוגיות, כגון: אפליקציות התשלומים של הבנקים או של גופים אחרים, אשר יוצרות אפשרות לפיתוח של אמצעי תשלום חליפיים; (3) שינוי סכמת התחרות על-ידי כניסתם של מתחרים בתחום הסליקה, כגון מאגדים; (4) היעדר חסמי עלות מעבר מהותיים - כלומר בתי עסק יכולים להחליף סולקים שונים, בעיקר במוטגי "Mastercard" ו-"Visa", על-פי החלטתם; (5) מקורות הון יקרים יחסית לבנקים בהיעדר גיוס פיקדונות מהציבור; וכן (6) בניגוד למלווים חוץ בנקאיים - הצורך לעמוד בדרישות רגולציה של הפיקוח על הבנקים.

לפרטים אודות מגמות, התפתחויות רגולטוריות ומגבלות רגולטוריות החלות על הקבוצה מכוח דיני התחרות, להן השפעה מהותית על התחרות במגזר זה, ראה ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023 וסעיפים 2.1.6, 2.1.8 ו-2.4.3 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

2.5. פעילות חברות מוחזקות עיקריות

לחברה מספר חברות בת בבעלותה המלאה וכן חברת בת בשיעור אחזקה של 51% המפורטות להלן. כמו-כן, למועד חתימת הדוח, לחברה מספר הסכמי שיתוף פעולה והשקעות בחברות ומיזמים נוספים העשויים להקנות לה החזקות מיעוט (בשיעורי אחזקה של עד 20% מהון המונפק),⁶³ אשר למועד חתימת הדוח כל אחת מהן אינה מהותית לחברה. ראה גם ביאור 14 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

לפרטים אודות רישיון סולק קבוע, ובו התייחסות להחזקת החברה בחברות המוחזקות העיקריות, ראה סעיף 2.1.6 לעיל.

טבלה 22 - פרטים אודות התרומה לרווח הנקי ויתרת ההשקעה ביחס לכל אחת מהחברות המוחזקות העיקריות של החברה

יתרת ההשקעה בחברה המוחזקת ליום 31 בדצמבר		תרומת הרווח הנקי של החברה המוחזקת לתוצאות פעילות החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני ש"ח				
654	404	71	27	פרימיום אקספרס ⁽¹⁾
907	832	132	3	ישראלכרט מימון ⁽¹⁾
180	188	9	8	צמרת מימונים ⁽¹⁾
69	71	8	2	גלובל פקטורינג ⁽¹⁾
28	29	2	1	ישראלכרט נכסים
(27)	(29)	(24)	(2)	ישראלכרט סוכנות לביטוח
10	11	*-	1	איזימק'

⁽¹⁾ הקישון ברוחיות בשנת 2023 נובע בעיקר משינוי באופן ההתחשבות בין ישראלכרט, לפרימיום אקספרס, ישראלכרט מימון, צמרת מימונים וגלובל פקטורינג. למידע נוסף ראה ביאור 2.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

2.5.1. פרימיום אקספרס – לפרטים אודות פעילותה ראה תחת סעיף 1.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

לפרטים אודות הפרשה למבצעי מתנות (תכנית הנקודות) למחזיקי כרטיסי אשראי, ראה ביאור 18.2.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

בחודש מאי 2023 חילקה פרימיום אקספרס לחברה (בעלת מניותיה) דיבידנד בסכום כולל של 300 מיליון ש"ח.

2.5.2. **ישראלכרט מימון** – הוקמה בשנת 2004. למועד חתימת הדוח, ישראלכרט מימון הינה מוסד כספי (כהגדרת מונח זה בחוק מס ערך מוסף). ישראלכרט מימון עוסקת במתן אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים בקבוצה, במתן הלוואות לבתי עסק הסולקים עסקאות באמצעות הקבוצה ובמתן אשראי ללקוחות פרטיים שלא באמצעות כרטיס אשראי.

2.5.3. **צמרת מימונים** – הוקמה והתאגדה בשנת 1999. צמרת מימונים פועלת בשוק האשראי החוץ בנקאי (מול כלל בתי העסק הסולקים, ללא תלות בחברת הסליקה עימה קשור בית העסק), בעיקר בתחום ניכיון עסקאות בכרטיסי אשראי והלוואות חוץ בנקאיות לבתי עסק הקשורים עימה בהסכמי ניכיון שוברים.

2.5.4. **גלובל פקטורינג** – הוקמה בשנת 2005 ועוסקת במתן אשראי מסחרי. מתווה פעילותה של גלובל פקטורינג כולל כיסוי ביטוחי על עיקר האשראים שהועמדו על-ידיה, כאשר נכון ליום 31 בדצמבר 2023, לגלובל פקטורינג פוליסת ביטוח אשראי אשר חודשה לאחרונה בחודש פברואר 2024 לתקופה של שנתיים נוספות.

ביום 19 באוקטובר 2023 התקשרה צמרת מימונים עם גלובל פקטורינג בהסכם מיזוג, בדרך של מיזוג סטטוטורי (בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני של חוק החברות, התשנ"ט-1999 והתקנות מכוחו), על פיו גלובל פקטורינג תתמזג עם ולתוך צמרת מימונים ויועברו אל צמרת מימונים כל נכסיה, זכויותיה והתחייבויותיה של גלובל פקטורינג וזאת בתוקף מהמועד הקבוע בהסכם המיזוג ובהתאם להסכמות בין הצדדים. עם השלמת המיזוג, ביום 31 בדצמבר 2023, גלובל פקטורינג חדלה להתקיים כישות משפטית נפרדת, פעילותה חוסלה ללא פירוק, הון המניות שלה בוטל והיא נמחקה מרשמי רשם החברות.

⁶³ יצוין, כי בהתאם להסכמי ההשקעה בחלק מהחברות האמורות, לחברה זכויות להגדלת חלקה בהון בכפוף להוראות כל דין, וכן, ולפי העניין, זכויות עודפות לרווחים באותן חברות (ככל שהיו) מעבר לחלקה בהון, והכל כפוף לתנאים שנקבעו.

2.5.5. **ישראלכרט נכסים** – הוקמה בשנת 1994. עד ליום 31 בדצמבר 2021, החזיקה ישראלכרט נכסים במשותף עם צד שלישי בלתי קשור, בחלקים שווים ובלתי מסוימים (מושע) של זכויות הבעלות בבית ישראלכרט הישן. בשנת 2021 מכרה ישראלכרט נכסים לצד השלישי את זכויותיה של בבית ישראלכרט הישן בתמורה לכ-126 מיליון ש"ח בצירוף מע"מ. הרווח מהמכירה, בניכוי הוצאות ולאחר מס, שנרשם בספרי החברה בשנת 2021, הינו כ-42 מיליון ש"ח. בנוסף, פעילותה של ישראלכרט נכסים כוללת ניהול כספים בפקדונות בגין תקבולים ממכירת כרטיסי מתנה על-ידי החברה מיום קבלתם ועד יום התשלום לבתי העסק.

2.5.6. **ישראלכרט סוכנות לביטוח** – פועלת על פי רישיון מאת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון מחודש אוגוסט 2020 ומתמקדת בשיווק ביטוח רכב, כאשר הרחבה למוצרי ביטוח נוספים, מעבר לרכב ודירה, כמפורט ברישיון הביטוח שקיבלה הסוכנות טעונה, בין היתר, דיווח לפיקוח על הבנקים קודם לתחילת הפעילות. החברה החלה לפעול, בתחום הביטוח לרכב ברבעון האחרון של שנת 2021 ובתחום ביטוחי נסיעות לחוץ לארץ ברבעון השלישי של שנת 2023. החברה בוחנת מעת לעת כניסה לתחומי ביטוח נוספים.

2.5.7. **איזימץ'** – פועלת במתן שירותי התאמות ובקרה לבתי עסק. עד ליום 29 בדצמבר 2022 החזיקה החברה ב-20% מהון המניות של איזימץ', אשר טופלה בהתאם לשיטת השווי המאזני. ביום 30 בנובמבר 2022 הודיעה החברה לאיזימץ' כי תממש אופציות לרכישת 31% נוספים מהון המניות המונפק של איזימץ', כך שהחל מיום 30 בדצמבר 2022 מחזיקה החברה ב-51% מהון המניות של איזימץ'.

לפרטים אודות תרשים אחזקות החברה למועד הדוח, ראה סעיף 7.1 בדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

3. סקירת הסיכונים

3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פעילותה של הקבוצה כרוכה בסיכון פיננסי, סיכון אשראי וסיכונים אחרים שאינם פיננסיים, כגון הסיכון הרגולטורי והסיכון התפעולי. סיכונים נוספים אליהם חשופה הקבוצה מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי. חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, כמפורט ברישא לדוח דירקטוריון זה.

מיום פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ועד מועד החתימה על הדוח, נקטה הקבוצה בפעולות שונות שמטרתן לצמצם את השפעת הפגיעה של המלחמה בקבוצה ככל שניתן ולהבטיח את המשך פעילותה התקינה ובכלל זה מתן שירותים רציף ללקוחותיה במגזרי הפעילות השונים. הקבוצה עוקבת אחר השפעות המלחמה על הסיכונים השונים הקשורים בפעילותה ונערכת בעניין בהתאם להתפתחויות. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה.

נכון למועד הדיווח, לא ניתן להעריך את כלל השלכות מלחמת "חרבות ברזל" על רמת הסיכונים השונים בקבוצה. אי הוודאות של משך תקופת הלחימה, עוצמת הלחימה, התמודדות הממשלה ותמיכתה בעורף העסקי והאזרחי, הינם גורמים משמעותיים, אשר ייתכן וישפיעו במישרין או בעקיפין על עליה בחשיפת הקבוצה לסיכונים השונים ואופן התממשותם. מאז פרוץ המלחמה הקבוצה נוקטת בתהליכי ניטור ובקרה מוגברים בהיבטי הסיכונים השונים, ובהתאם להתפתחויות יכול ויותאמו תהליכי עבודה ובקרה נוספים.

לפרטים נוספים אודות הסיכונים הכרוכים בפעילות הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2023 ולעדכונים אודות גורמי הסיכון בשנת 2023, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023 המצורף לדוח.

(א) תיאור כללי של הסיכונים

סיכון אשראי: הסיכון הנובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

סיכון שוק: הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז' מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של הקבוצה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך ועוד.

סיכון תפעולי: סיכון תפעולי הינו סיכון להפסד הנובע מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי ואינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

סיכונים אבטחת מידע ותקריט קיברנטיים (סייבר): הסיכון לאירועי דלף מידע והיבטי טכנולוגיית המידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות הקבוצה.

סיכון משפטי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה הנובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות הקבוצה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד מי מחברות הקבוצה.

סיכון רגולטורי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה הנובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של הקבוצה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לקבוצה.

סיכון אסטרטגי ותחרות: הסיכון לפגיעה ברווח ובהון הקבוצה כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית והעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמא מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי הקבוצה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מוניטין: הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון הקבוצה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לקבוצה בקרב מחזיקי עניין ועלולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכות, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון ציות: סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר הקבוצה עלולה לספוג כתוצאה מכך שאין היא מקיימת את הוראות הציות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, ובהתאמה לפעילות הקבוצה, הוראות הליבה בתחום הציות הן: ניגוד עניינים, הוגנות כלפי הלקוח, איסור הלבנת הון ומימון טרור, אכיפה מנהלית בניירות ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטי טכנולוגיית המידע) והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות.

בנוסף לאמור לעיל, ביום 4 בינואר 2024, פרסמה החברה לראשונה דוח ESG המתמקד בנושאים הבאים: היבטי סביבה (ENVIRONMENT), לרבות אקלים וסיכונים מעבר, חברה (SOCIAL) וממשל תאגידי (GOVERNANCE).

(ב) תיאבון לסיכון

תיאבון לסיכון (Risk Appetite) הינו קביעה ברמת על, מהו הסיכון שהתאגיד מוכן לקבל בהתחשב במאפייני סיכון/תשואה. נתפס לרוב כמבט צופה פני עתיד של קבלת הסיכון. תיאבון הסיכון מבטא את רמת המוכנות של התאגיד, כפי שמשתקף בהחלטותיו, ליטול סיכונים במסגרת פעילותו העסקית. התיאבון לסיכון מביע את רצון החברה להימנע מסיכונים ומתייחס להפסד המקסימלי אותו היא מוכנה לספוג ממכלול פעילויותיה לשם השגת יעדיה.

סיבולת לסיכון (Risk Capacity) הינה קביעה ספציפית יותר של רמת ההשתנות שתאגיד מוכן לקבל סביב מטרותיו העסקיות, הנחשבת לרוב לסכום הסיכון שתאגיד מוכן לקבל. סיבולת לסיכון מבטאת את החשיפה המקסימלית לסיכונים בה מסוגלת החברה לשאת. הסיבולת לסיכון מקבלת ביטוי, הלכה למעשה, ברמות ההון הפנוי אשר ברשות החברה הזמן לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשות סיכונים, וביכולתה של החברה לנהל סיכונים ולהגיב באופן מהיר ויעיל, וכך לצמצם את ההפסד הנגרם מהתממשות הסיכונים, כאמור.

פרופיל **סיכון** הינו הערכת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות העסקית של החברה לנקודת זמן ספציפית, באמצעות שימוש בכלים ואמצעים שונים.

התיאבון לסיכון נתחם בגבולות הסיבולת לסיכון, שכן התיאבון לסיכון מבטא את מידת הסיכון בה מעוניינת החברה לשאת על מנת לעמוד ביעדיה העסקיים והאסטרטגיים, מבלי לחרוג מיכולותיה לשאת בסיכונים, הן במצב עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון.

"הצהרת התיאבון לסיכון" תוחמת, ברמת על, את פרופיל הסיכון של התאגיד והיא מהווה אמצעי מנחה המגדיר את המחויבות לעמוד בגבולותיה ומשפיע על תהליך התכנון האסטרטגי בטווח הקצר והארוך. ההצהרה כוללת הגדרות איכותיות וכמותיות ביחס לרמת החשיפה לסיכונים שהתאגיד ייטול, תיאור מגבלות סיכון פרטניות והתייחסות למקרים של אפס סובלנות לסיכון (לדוגמא – בתחום איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור וציות). הצהרת התיאבון לסיכון מהווה בסיס לכינון מערכת של מגבלות כמותיות ואיכותיות ברמת מגבלות "על" וברמת מגבלות פרטניות, ביחס לכל אחד מהסיכונים המהותיים אליהם נחשף התאגיד אשר מטרתן להבטיח כי במהלך ההתנהלות העסקית השוטפת, תממש הקבוצה את רמת התיאבון לסיכון שנקבעה ולא תחרוג ממנה. מערכת המגבלות מהווה את הבסיס לתהליכי ניהול הסיכונים. הצהרת התיאבון מעודכנת מדי שנה, בהתאם ליעדים העסקיים והאסטרטגיים של הקבוצה וליכולת הסיכון שלה ומאושרת על-ידי ההנהלה והדירקטוריון.

עקרונות ניהול הסיכונים

הקבוצה מיישמת את העקרונות לניהול סיכונים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 "ניהול סיכונים" ("נב"ת 310").

הפיקוח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם.

הקבוצה פועלת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר מנהל הסיכונים הראשי ופונקציית ניהול הסיכונים ומיישמת את דרישות ההוראות.

מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר ההנהלה האחראי על חטיבת ניהול סיכונים הינו מר יונתן רגב.

חברי ההנהלה האחראים על ניהול סיכון האשראי הינן הגב' יפית גריאני, המשנה למנכ"ל, סמנכ"ל לקוחות עסקיים, והגב' גילה להר, סמנכ"ל אשראי.

חברת ההנהלה הממונה על ניהול סיכונים שוק ונזילות הינה הגב' רונית זלמן-מלאך, סמנכ"ל כספים, CFO.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי הגב' נועה נוה, היועצת המשפטית הראשית, חברת הנהלה.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר מנוהל על-ידי מר עופר לוינגר, סמנכ"ל טכנולוגיות וחבר הנהלה.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

עקרונות המפתח לניהול הסיכונים הם כללים מחייבים העומדים בבסיסה של תפיסת ניהול הסיכונים הכוללת ותהליכי הליכה של ניהול הסיכונים, ומטרתם להביא להגשמה ומימוש של יעדי תפיסת ניהול הסיכונים.

יישום עקרונות אלו והבטחת עדכניותם, תוך שילובם בהחלטות אסטרטגיות ובפעילות העסקית של חברות הקבוצה, מבטיח את עקביותה ואת שלמותה של תפיסת ניהול הסיכונים בשלבי התפתחותה השונים לאורך זמן.

ניהול סיכונים כולל בין היתר תהליכי זיהוי סיכונים, הערכת סיכונים ומדידת חשיפות אליהם, ניטור חשיפות לסיכון וקביעת צורכי ההון המתאימים באופן שוטף, ניטור והערכה של החלטות לגבי נטילת סיכון, קביעת אמצעי הפחתת סיכון ודיווח להנהלה הבכירה והדירקטוריון. כמו-כן, ניהול סיכונים כולל גישה משולבת לזיהוי, להערכה, לניטור, ולניהול של כלל הסיכונים בראיה קבוצתית.

להלן עקרונות המפתח לניהול הסיכונים:

- הדירקטוריון מפקח אחר עבודת ההנהלה בתחום ניהול הסיכונים, בכפוף להוראות כל דין.
- הנהלת החברה הינה הגורם האחראי ליישום החלטות הדירקטוריון בתחום ניהול הסיכונים.
- כל יחידה עסקית ו/או יחידת תפעול הינה אחראית לניהול הסיכונים הנוצרים במסגרת פעילותה השוטפת, ובכלל זה היא מוסמכת לקבל החלטה ביחס לנטילת הסיכונים (בכפוף למגבלות החשיפה).
- המבנה הארגוני של ניהול הסיכונים ותהליכי ניהול הסיכונים יתנו ביטוי הולם לעקרונות הממשל התאגידי (Corporate Governance Principles) של החברה ותרמו, בדרך הטובה ביותר, לקיומה של שרשרת פיקוח אפקטיבית על פעילותן, בכפוף להוראות הדין.
- ניהול הסיכונים יהיה פרו-אקטיבי, ויפעל באופן יזום לטיפול בסיכונים המהותיים השונים אליהם חשופות חברות הקבוצה ולא יסתפק במתן מענה בדיעבד להתפתחויות ואירועים.
- מקבלי ההחלטות בנושא ניהול הסיכונים יפעלו מתוך ראייה כוללת של טובת החברה ולא מתוך ראייה פונקציונאלית-חלקית.
- הסיכונים אליהם חשופה החברה ינוהלו תוך שמירה על הפרדה בין קווי העסקים נוטלי הסיכון לבין פונקציית ניהול סיכונים בלתי תלויה באחריות מנהל הסיכונים הראשי (לרבות מחלקת ניהול סיכונים, קצין ציות ואיסור הלבנת הון) והביקורת הפנימית.
- החברה תקיים תהליכים מתמשכים לזיהוי, הערכה ופיקוח אחר סיכונים מהותיים כמיתים ושאינם כמיתים אליה היא חשופה, על מנת להבטיח בכל עת כי הסיכונים המהותיים מולם קיימת חשיפה מזהים ומנוהלים.
- עבור כל אחד מהסיכונים המהותיים אליהם חשופה החברה ממונה נושא משרה בכיר, במעמד של חבר הנהלה, אשר נושא ב"אחריות על" Accountability (נשיאה מוחלטת באחריות, שאינה ניתנת להאצלה) - ביחס לסיכון.
- שרשרת האחריות ביחס לניהול הסיכונים בנויה במדרג היררכי, כאשר כל דרג ניהולי נושא באחריות לסיכונים במרחב הפעילות שלו, באופן שתובטח מצרפיות (אגריגציה) של ניהול הסיכונים בכל דרגי הניהול, עד לחבר הנהלה האחראי לסיכון.
- תפיסת ניהול הסיכונים תומכת בייעול תהליכי קבלת החלטות, ומאפשרת לקבל החלטות מושכלות יותר על-ידי ראיית תמונה עסקית רחבה יותר.
- תפיסת ניהול הסיכונים מעודדת שקיפות בכל הנוגע לסמכות, לאחריות לנטילת סיכונים ולניהולם בתקשורת פנים ארגונית אפקטיבית, ובזרימת מידע נאות לכל הגורמים המעורבים בטיפול בסיכונים.
- תהליך ניהול הסיכונים הוא דינאמי וצפוי להתפתח לאורך זמן בהתאם לצרכים המשתנים של החברה, הוראות רגולציה, פרקטיקה מקובלת בארץ ובעולם ותנאי הסביבה הכלכלית. על-כן, הוא יעבור בחינה, תיקוף וריענון תקופתיים על מנת לתמוך בהשגת תפיסת ניהול הסיכונים של חברות הקבוצה.

שימוש במבחני תרחישי קיצון

מבחני הקיצון הינם כלי חשוב לניהול סיכונים. מבחני קיצון משמשים מוסדות פיננסיים ככלי משלים לזיהוי, מדידה וניטור של סיכונים בתרחישים החורגים ממהלך העסקים הרגיל ושאינם מקבלים מענה פעמים רבות באמצעות הכלים והמודלים המשמשים לניהול הסיכונים באופן שוטף. הפיקוח על הבנקים מקדם את השימוש בתרחישי קיצון כחלק מאימוץ הנחיות באזל ובמסגרת הוראות נוספות, לרבות נב"ת 310 הקובע כי: "תאגיד בנקאי ישתמש במבחני קיצון צופי פני עתיד ככלי משלים לגישות ניהול סיכונים המבוססות על מודלים כמותיים מורכבים".

מבחני הקיצון משמשים על מנת לזהות חשיפות לסיכונים שאינן מובהקות במהלך העסקים הרגיל, לבחון השפעת תנאי קיצון על הפוזיציות של הקבוצה (כגון: היווצרות של ריכוזיות בקיצון, עלייה במתאמים בין גורמי סיכון), להתריע בפני ההנהלה על תוצאות חמורות בלתי צפויות הקשורות למגוון סיכונים, ומספקים אינדיקציה באשר להון שיידרש לספיגת ההפסדים במקרים של זעזועים גדולים.

המוסד הפיננסי עשוי, לחלופין, לנקוט פעולות אחרות כדי לסייע להפחית את רמות הסיכון ההולכות וגדלות להתממשות תרחיש הקיצון.

השימושים העיקריים של מבחני הקיצון הינם:

- תכנון הון ונזילות.
- בחינת תיאבון הסיכון של החברה.
- זיהוי ריכוזי סיכונים קיימים או פוטנציאליים.
- פיתוח כלים להפחתת סיכונים ותכניות להמשכיות עסקית.

החברה בוחנת כחלק מתהליך ניהול הסיכונים השוטף סדרה של תרחישים ותרחישי קיצון להערכת החשיפה לסיכוני אשראי, תפעולי, שוק ונזילות. תרחישים אלו משמשים גם במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית להערכת דרישות ההון כנגד הסיכונים השונים.

למידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ולמידע נוסף על הסיכונים, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023.

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון האשראי מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכונים האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון בתיק האשראי בכלל המישורים; מודלי אשראי, תהליכי המכירה והחיתום, ניטור וגבייה וזאת באמצעות תהליכי בקרה הולמים.

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה בתחום האשראי לאנשים פרטיים והאשראי המסחרי. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, וזאת תוך ניהול סיכונים מושכל. בהמשך לגידול היקף יתרות האשראי בשנת 2022, בשנת 2023 המשיכה מגמת העלייה בהיקף יתרות תיק האשראי לאנשים פרטיים בעיקר במחצית הראשונה של השנה, כאשר במחצית השנייה של השנה ניכרה יציבות. בשנת 2023 חל גידול משמעותי בהיקף יתרות תיק האשראי המסחרי, כאשר במחצית השנייה של השנה מגמה זו התמתנה ביחס למחצית הראשונה של השנה.

הגידול ביתרות האשראי ללקוחות פרטיים והאשראי המסחרי מגדיל את סיכון האשראי של הקבוצה. עליית הריבית המתמשכת לאחר שנים של ריבית נמוכה, העלתה ללקוחות את גובה הפירעון החודשי של ההלוואות בריבית משתנה ומעלה חשש לגבי יכולות ההחזר של משקי הבית והלקוחות העסקיים ועלולה להשפיע על איכות תיק האשראי. כמו כן, תחזית בנק ישראל מחודש ינואר 2024⁶⁴, מעריכה כי "התוצר צפוי לצמוח בשיעור של 2% בכל אחת מהשנים 2023-2024". עוד מעריכה התחזית כי "שיעור האבטלה הרחב בגילי העבודה העיקריים שעלה ברבעון הרביעי של 2023, ירד בהדרגה במהלך 2024, ויתכנס לרמתו לפני המלחמה רק במהלך 2025". לפרטים נוספים ראה סעיף 2.1.5 לעיל.

נכון למועד הדיווח, טרם נצפתה התממשות סיכון אשראי כתוצאה מהשלכות מלחמת "חרבות ברזל" על הלוויים הפרטיים והעסקיים. עם זאת, עקב קושי בגבייה בחודשים הראשונים לפרוץ מלחמת "חרבות ברזל", בין היתר עקב סגירת הוצ"פ, נצפתה עליה במחיקות. אי הוודאות של משך תקופת הלחימה, עוצמת הלחימה, התמודדות הממשלה ותמיכתה בעורף העסקי והאזרחי, הינם גורמים משמעותיים, אשר ייתכן וישפיעו במישרין או בעקיפין על סיכון האשראי. מאז פרוץ המלחמה הקבוצה נוקטת בתהליכי ניטור ובקרה מוגברים אחר תיק האשראי. כמו כן החברה בוחנת את השפעת המלחמה על מודלי חיתום האשראי. ובהתאם להתפתחויות יכול ויותאמו תהליכי עבודה ובקרה נוספים.

במבט צופה פני עתיד, ישנה אי וודאות להתפתחות מדדי הסביבה המאקרו כלכלית והשפעותיה על הקבוצה. הקבוצה עוקבת אחר מגמות השוק ובוחנת באופן שוטף שינויים בסביבה המאקרו כלכלית והשפעותיה על החשיפות השונות, בהן חשיפת האשראי.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" ("נב"ת 311") המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות. כמו כן, מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין A311 "ניהול אשראי צרכני" העוסקת בהיבטי ניהול סיכון אשראי צרכני, מדיניות אשראי, מדיניות שיווק ייזום והיבטי הוגנות.

יחידת בקרת האשראי העצמאית בחברה כפופה למנהל הסיכונים הראשי, בהתאם לדרישה בהוראת נב"ת מספר 311.

החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם.

פעילות מכירת האשראי נעשית בחטיבות לקוחות פרטיים ועסקיים בהלימה לסוג הפעילות. פעילות ניהול ותפעול הגבייה מבוצעת בחטיבת אשראי. המבנה הארגוני לניהול סיכונים האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלושת (3) מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול סיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייתרת את אחריות החטיבות העסקיות לביצוע בקרה במסגרת מעגל הבקרה הראשון, ביחס לסיכונים שבאחריותן וזאת באמצעות יחידות בקרה ייעודיות.

מעגל הבקרה הראשון כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכונים האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות העוסקות במתן האשראי ומעגלי הבקרה אחריות לניטור ובקרת האשראי.

⁶⁴ הודעה לעיתונות של בנק ישראל מיום 1 ינואר 2024 שכותרתה: "התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר, ינואר 2024".

מעגל הבקרה השני כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכונים אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכונים האשראי של החברה.

מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכונים האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכונים האשראי:

גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים.

מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדות האשראי השונות (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה.

ההוראות החדשות בנושא הפרשה להפסדי אשראי צפויים (CECL) - בחינת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה, בחינת הלימת ההפרשה לחשיפות החברה לסיכון האשראי, איכות ניהול הסיכון ותהליכי החיתום והבקרה.

בקרת ניהול סיכונים אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכונים האשראי המבוצעות על-ידי מחלקת ניהול סיכונים.

מעגל הבקרה השלישי כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדירקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על-ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתכנית הביקורת המאושרת על-ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטית.

לפרטים אודות מתווים רגולטוריים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" הנוגעים לתנאי תשלום חובות, ראה ביאור 2.24 ג.א]א] לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 תחת הכותרת "רגולציה בקשר עם מלחמת "חרבות ברזל".

עיקרי פעילות החברה בנושאי ניהול סיכונים האשראי

החברה פועלת על-פי מסמך מדיניות אשראי שמאושר אחת לשנה בהנהלה ובדירקטוריון.

החברה קובעת מגבלות למתן אשראי על-פי דירוג סיכון וחוקת אשראי, תוך פילוח על-פי מוצרי אשראי (בהתאם לרמת הסיכון שלהם) בכדי למנוע פגיעה באיכות תיק האשראי של החברה ובכך להפחית את סיכון האשראי הנובע מאיכות הלוואים.

החברה מבצעת בקרה פנימית אחר ניהול סיכונים האשראי עבור כל סוג מוצר אשראי בהתאם לסיכון הנגזר ממנו.

החברה קבעה מגבלות ענפיות בכדי למנוע ריכוזיות ענפית בתיק האשראי.

החברה פועלת בהתאם להנחיות בנק ישראל בהוראת נב"ת 313 - מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים. עבודה על-פי הנוהל וקביעת מגבלות פנימיות מקטינה את סיכון ריכוזיות הלוואים.

החברה מנסרת ומפקחת אחרי עסקאות עם אנשים קשורים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 תוך התאמה לתכנית האכיפה הפנימית.

עקרונות לניהול סיכון ריכוזיות האשראי

ריכוזיות לווים - מעקב שוטף אחר הלוואים הגדולים של החברה, עמידה במגבלות על-פי דרישות הוראת נב"ת 313. בנוסף מדווחת החברה לבנק ישראל מידי רבעון על-פי הוראות הנוהל.

פיזור על פני מגוון מוצרי אשראי - תיק האשראי של החברה מורכב ממגוון מוצרי אשראי בסיכון שונה. מוצרי האשראי הם: קרדיט בכרטיסי אשראי, הלוואות בכרטיסי אשראי, הלוואות לרכישת רכבים, הלוואות לפרטיים, הלוואות ללקוחות עסקיים, הקדמות תשלום לבתי עסק, ניכיון שוברים ופקטורינג רכש.

קביעת דירוג סיכון ללקוח על-פי מודלים סטטיסטיים

ניהול סיכונים האשראי של החברה מתבסס על מספר מודלים סטטיסטיים שבאמצעותם נקבע דירוג ללקוח הפרטי או העסקי. דירוג זה משמש כבסיס תומך להחלטה על סוג האשראי, היקף האשראי וגובה הריבית שייקבעו ללקוח הפרטי או העסקי. המודלים עוברים בדיקות טיוב וכיול תקופתיות וקבועות בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות.

החברה משקיעה באופן שוטף במודלים לדירוג סיכון אשראי של לקוחות פרטיים ועסקיים. המודלים מתאימים למוצרי האשראי, מצב המשק ואוכלוסיית היעד למתן האשראי.

המודלים נחלקים באופן הבא:

מודל A.S (Application Scoring) - מודל לדירוג בקשה ללקוחות חדשים בעת חיתום למוצר חדש.

מודל B.S (Behavior Scoring) - מודלים התנהגותיים של לקוחות החברה לפי סגמנטים של פעילות.

מודל S.M.E (Small-Medium Enterprises) - מודלים לדירוג לקוחות סולקים שאינם בעלי אשראי.

מודל B.B.S (Business Behavior Scoring) - מודל התנהגותי של לקוחות עסקיים שנטלו אשראי.

המודלים לדירוג סיכון בשילוב עם חוקת האשראי משמשים כבסיס תומך החלטה לגבי: סוג האשראי, היקף האשראי וגובה הריבית שייקבעו לגבי הלקוח הפרטי או העסקי.

המודלים מצויים בבקרה, ניטור ומעקב שוטף אחר התפתחות דירוגי הסיכון בתיק האשראי.

המודלים מפותחים ומתוחזקים על ידי חטיבת אשראי ועוברים בדיקות טיוב וכיול תקופתיות על-ידי יחידת תיקוף המודלים בחטיבת ניהול סיכונים. כמו-כן, מבוצע תיקוף טכנולוגי של קוד המודלים ונתוני המודלים ביחידת התיקוף במערכות מידע בחטיבת טכנולוגיות. החברה מדרגת בדירוג ידני ללקוחות עסקיים עם בעלי היקף אשראי גבוה. הדירוג הידני מתבסס בעיקרו על הנתונים הכספיים של הלקוח העסקי.

מדיניות האשראי

מדיניות האשראי של החברה מאושרת לכל הפחות אחת לשנה על-ידי דירקטוריון החברה.

מדיניות האשראי מותאמת לדרישה בהוראת נב"ת 311, ו-A311 ומנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים.

מדיניות האשראי מתייחסת לעקרונות למתן אשראי, לסוג החשיפה בכל אחד ממגזרי הפעילות, למגבלות החשיפה, הן כמותיות והן איכותיות, לריכוזיות האשראי, לתמחור ובטחונות, לטיפול בלקוחות בקשיים, למדרג סמכויות אשראי, לקביעת קריטריונים להעמדת אשראי, מדיניות שיווק ייזום וכו'.

קביעת מדרג סמכויות במתן אשראי

קביעת המדרג מיועדת לשמור על איכות תיק האשראי של החברה, תוך פיקוח על אישורי האשראי בהתאם לסמכות המקצועית המתאימה. מתן האשראי בחברה נעשה על-פי מדרג סמכויות הכולל:

- אישור לחשיפה מקסימלית לפי סמכות הגורם המטפל (בהתאמה למודל דירוג הסיכון).
- הגדרת סמכויות גלישה לעסקאות חריגות על-פי סמכות גורם מטפל.
- הגדרת מדרג סמכויות בקביעת ריבית האשראי.

ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

עד ליום 31 בדצמבר 2022, יישמה החברה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". החל מיום 1 בינואר 2023, מיישמת החברה את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL).

טבלה 23 – ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

ליום 31 בדצמבר 2022				ליום 31 בדצמבר 2023				
סך הכל	בערבות בנקים ואחר	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים		סך הכל	בערבות בנקים ואחר	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים		
		מסחרי	אנשים פרטיים			מסחרי	אנשים פרטיים	
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽¹⁾								
10,559	-	1,987	8,572	12,338	-	2,476	9,862	סיכון אשראי מאזני
15,187	-	1,300	13,887	16,219	-	1,382	14,837	סיכון אשראי חוץ מאזני
25,746	-	3,287	22,459	28,557	-	3,858	24,699	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
603	-	-	603	323	-	-	323	לא בעייתי
286	-	17	269	378	-	37	341	בעייתי ⁽⁴⁾ צובר
78	-	33	45	144	-	51	93	בעייתי ⁽⁴⁾ לא צובר
967	-	50	917	845	-	88	757	סך סיכון אשראי מאזני
74	-	-	74	32	-	-	32	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
1,041	-	50	991	877	-	88	789	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: חובות שצוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר
סיכון אשראי - אחרים ⁽⁵⁾								
10,087	10,087	-	-	8,477	8,477	-	-	לא בעייתי
-	-	-	-	-	-	-	-	בעייתי ⁽⁴⁾ צובר
24	24	-	-	-	-	-	-	בעייתי ⁽⁴⁾ לא צובר
10,111	10,111	-	-	8,477	8,477	-	-	סך סיכון אשראי מאזני
27,026	27,026	-	-	31,860	31,860	-	-	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
37,137	37,137	-	-	40,337	40,337	-	-	סך סיכון אשראי אחרים ⁽⁵⁾
63,924	37,137	3,337	23,450	69,771	40,337	3,946	25,488	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור ⁽²⁾
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:								
102	24	33	45	144	-	51	93	חובות לא צוברים
102	24	33	45	144	-	51	93	סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.

(2) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) סיכון אשראי בעייתי – סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(5) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

טבלה 24 - תנועה ביתרת חובות לא צוברים שנבחנו פרטנית⁽¹⁾

2022	2023	
במיליוני ש"ח		
75	66	יתרת חובות לא צוברים לתחילת שנה
-	(13)	השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים
21	34	יתרות שסווגו כחובות לא צוברים במהלך השנה
(4)	-	חובות שחזרו לסיווג צובר
(2)	(28)	מחיקות חשבונאיות
(24)	(13)	גביית חובות שסווגו כלא צוברים בשנה ⁽²⁾
-	-	אחר
66	46	יתרת חובות לא צוברים לסוף שנה ⁽³⁾

⁽¹⁾ חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

⁽²⁾ גבייה מבתי עסק נעשית ברובה באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

⁽³⁾ יתרת ההפרשה הפרטנית בגין חובות אלו בשנת 2022 ו-2023 הינה בסך של 28 מיליון ש"ח, 43 מיליון ש"ח, בהתאמה.

טבלה 25 - מדדי ניתוח איכות חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

2022		2023		
מסחרי	אנשים פרטיים	מסחרי	אנשים פרטיים	
באחוזים (%)				
				ניתוח איכות האשראי לציבור
1.62	0.47	1.99	0.88	א שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.62	0.47	1.99	0.88	ב שיעור יתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.45	3.31	3.43	4.09	ג שיעור יתרת חייבים בעייתיים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽¹⁾
1.50	1.34	2.23	1.70	ד שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
				ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח
0.34	1.48	2.46	2.77	ה שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרת הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.29	1.31	0.81	1.86	ו שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
				ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2.21	3.00	4.02	3.80	ז שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(*)	(*)	(*)	(*)	ח שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת חייבים שאינם צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר בגין פעילות בכרטיסי אשראי
9.00	2.64	5.42	2.04	ט יחס ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

(*) גבוה מ-100%.

⁽¹⁾ לפרטים אודות השינוי ביתרות החובות הבעייתיים, ראה טבלה 16 לעיל.

טבלה 26 - התפלגות מחיקות והוצאות להפסדי אשראי

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
2022	2023	2022	2023	
באחוזים (%)				
1.31	1.86	1.48	2.77	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי לאנשים פרטיים
				קניות:
1.03	1.31	0.56	1.03	אנשים פרטיים
0.37	0.81	0.37	0.81	מסחרי
				אשראי:
1.53	2.17	2.19	3.74	אנשים פרטיים
0.25	0.81	0.33	3.05	מסחרי

ניתוח איכות האשראי

במסגרת ניהול תיק האשראי וניהול הסיכונים השוטף של החברה מנוטר באופן שוטף הפיגור ביתרות החוב. ממצאי הניטור כאמור משמשים כאחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. משך הפיגור בחוב משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (ככל שהפיגור בחוב ממושך יותר כך הוא מסווג כבעל איכות נמוכה יותר) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה עקבית בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, זאת תוך ניהול סיכונים מושכל. במחצית הראשונה של שנת 2023 המשיכה מגמת הצמיחה באשראי לאנשים פרטיים אשר הביאה לגידול ביתרות האשראי. החל מהמחצית השנייה של שנת 2023 ובעיקר ברבעון הרביעי של שנה זו, עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", נצפתה האטה חדה בביקושים לאשראי פרטי וכן יושם ניהול סיכונים מושכל/אחראי שהוביל להקשחת ספים/קריטריונים אשר ביחד תרמו לירידה ביתרות תיק האשראי ביחס ליתרות האשראי ללקוחות פרטיים ברבעונים השני והשלישי של שנת 2023.

אימוץ ההוראות החדשות בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) לצד הגידול ביתרות האשראי והחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, עליית הריבית במשק וכן השפעות מלחמת "חרבות ברזל" שהחלה בישראל ביום 7 באוקטובר 2023, כל אלה הביאו לעלייה בעיקר במדדים הבאים:⁶⁵

- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי.
- שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי.
- שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי.

⁶⁵ ראו סעיפים ה'ז' כמפורט בטבלה 26 לעיל.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 סיכון האשראי בגין אנשים פרטיים עמד על סך של 10,619 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9,489 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של כ-11.9%.

ניתן לחלק את מוצרי האשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה למספר קבוצות עיקריות להן מאפייני סיכון נבדלים כדלקמן:

(1) "קניות" - תשלומים בכרטיס אשראי שאינם נושאים ריבית - רמת הסיכון הנמוכה ביותר, מח"מ קצר מאוד, ושיעורי גבייה גבוהים יחסית. נכון ליום 31 בדצמבר של השנים 2022 ו-2023 יתרת הקניות עומדת על כ-3,516 מיליון ש"ח וכ-3,672 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי נושא ריבית (שאינו אשראי "מתגלגל") - אשראי זה ניתן הן על חשבון מסגרת האשראי בכרטיס אשראי ("אשראי בתוך הכרטיס") והן שלא על חשבון מסגרת האשראי בכרטיס אשראי ("אשראי מחוץ לכרטיס"). אשראי מחוץ לכרטיס הינו בעל מח"מ גבוה יותר. טווח המח"מ של היתרה העומדת נכון ליום 31 בדצמבר של השנים 2022 ו-2023, הינו בין 20-24 חודשים. רמת סיכון של אשראי זה גבוהה יותר בהשוואה לקניות. כאשר הוא ניתן בתוך הכרטיס הוא מתפקד לעיתים כמסגרת נוספת עבור הלקוח.

טבלה 27 - פירוט אשראי נושא ריבית (שאינו אשראי "מתגלגל")

יתרה ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
1,380	1,023	
3,439	5,023	"אשראי בתוך הכרטיס"
4,819	6,046	"אשראי מחוץ לכרטיס"
		סה"כ

(3) אשראי מתגלגל" - מבוסס על החזר חודשי קבוע - בעל רמת סיכון תלויה, בין היתר, בשיעור ההחזר החודשי מתוך יתרת האשראי הבלתי מסולקת. נכון ליום 31 בדצמבר של השנים 2022 ו-2023, אשראי זה עמד על כ-1,057 מיליון ש"ח וכ-998 מיליון ש"ח, בהתאמה.

טבלה 28 - פילוח האשראי נושא ריבית לאנשים פרטיים (קבוצות (2) ו-(3) לעיל) לפי מדרגות גודל חבות לווה

יתרה ליום 31 בדצמבר		מדרגת גודל חבות הלווה (בש"ח)
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
323	298	1-10,000
996	970	10,001-30,000
1,172	1,154	30,001-50,000
3,326	4,681	+50,000
5,817	7,103	סה"כ

לנתונים נוספים לגבי איכות האשראי לאנשים פרטיים ופיגורים, ראה ביאור 12.ג.1 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

ככלל, אשראי לאנשים פרטיים אינו מבוסס על בטחונות (למעט אשראי לרכישת רכבים, כמפורט בסעיף 2.4.4(ב) לדוח הדירקטוריון לשנת 2023). האשראי המועמד לאנשים פרטיים מותאם, ככלל, לדירוג הסיכון של הלקוח.

ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים כולל תהליכי חיתום וכן ניטור ומעקב שוטף אחרי סיכון הלקוחות.

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה עקבית בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות.

הרחבת פעילות העמדת אשראי לאנשים פרטיים מבוצעת באמצעות פעילות מגיבה ויזומה מבוססת צרכי לקוח המציעה ללקוחות את מגוון מוצרי האשראי הקיימים בחברה - לפרטים אודות מוצרי האשראי הפרטי ראה סעיף 2.4.4(ב) לדוח הדירקטוריון לשנת 2023. הרחבת פעילות האשראי הפרטי כאמור מבוצעת בין היתר באמצעות הרחבת מגוון מוצרים, הגדלת סכומי האשראי בהתאם לסיכון ופנייה לשכבות אוכלוסייה שונות.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך חיתום האשראי ודירוג הסיכון לאנשים פרטיים מתבסס על מודלים סטטיסטיים מתקדמים. מודלים אלו משמשים כבסיס תומך החלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח. המודלים עוברים תהליכי ניטור ובקרה שוטפים בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות.

החיתום מתבצע בשני אופנים: חיתום אוטומטי המבוסס על מודלי דירוג וחוקה עסקית, הנכתבים בכלים מתקדמים מתוך ראיית כלל פעילות הלקוח בחברה, וחיתום ידני המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר לחיתום האוטומטי.

בהתאם להוראות הרגולציה, לחברה מדיניות ונהלים המטפלים בתהליכי העבודה ובכללים בגין פנייה יזומה למכירת אשראי לאנשים פרטיים. כאמור, נוהל עבודה בנושא מתן אשראי ללקוחות הפרטיים המתבסס על המדיניות, קובע, בין היתר, הגדרת תסריטי שיחה למכירת אשראי אשר כוללים מתן מידע ללקוח בנוגע לתנאי האשראי כגון: סכום האשראי, תקופת האשראי, ריבית נומינלית ומתואמת, סכום משוער לפירעון חודשי וכן דרכי התקשרות לצורך בירורים. כמו-כן, קובע הנוהל התייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו וכן תיעוד של נתוני הפנייה ללקוחות. בנוסף, הנוהל מכיל הגדרה של אוכלוסייה אשר אליה לא תתבצע פנייה יזומה למתן אשראי וזאת על מנת לעמוד בכללי הרגולציה.

בחודש אפריל 2019 נכנס לתוקפו חוק נתוני אשראי, שעל בסיסו הוקם מאגר נתוני אשראי.

ביום 3 במאי 2021 נכנסו לתוקף הסעיפים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311A בנושא "ניהול אשראי צרכני" ("הוראה 311A") הנוגעים לשיווק אשראי צרכני. הקבוצה נערכה ליישום יתר סעיפי הוראה 311A אשר נכנסו לתוקף, ביום 3 בנובמבר 2021.

חיתום אוטומטי

מעל ל-90% מהחלטות האשראי מתקבלות באמצעות תהליך החיתום האוטומטי. תהליך זה מבוסס על דירוג לקוחות חדשים וקיימים במודלים סטטיסטיים מתוקפים (תשע (9) רמות דירוג סיכון שונות ודירוג סיכון נוסף במקרה של כשל, ובסך הכל עשר (10) רמות דירוג). המודלים משולבים בתוך חוקה עסקית הבוחנת את מצבו של הלקוח על סמך נתונים הנאספים ממקורות המידע של החברה וממקורות מידע חיצוניים נוספים. תהליך החיתום האוטומטי מדרג את רמת הסיכון של הלקוח. על סמך דירוג זה ועל סמך חוקה עסקית מוצע ללקוח אשראי בהיקף, במחיר ולתקופה התואמים את הערכת הסיכון וכושר ההחזר שלו המשתקף במערכות החברה וכן את תיאבון הסיכון של החברה. דירוג הסיכון של הלקוח מתעדכן ומנוטר באופן שוטף לאורך תקופת האשראי שניתנה ללקוח.

חיתום ידני

תהליך החיתום הידני מתבצע במקרים בהם סכום האשראי המבוקש גבוה ו/או כאשר המערכת האוטומטית קובעת כי יש צורך במידע נוסף לגבי הלקוח. במקרים אלה, מועברת הבקשה לחיתום האשראי על-ידי חתמי חטיבת האשראי בהתאם לסמכויות האשראי. הבקשה מועברת בליווי מידע מפורט של תהליך החיתום האוטומטי. החלטת האשראי הסופית מבוססת הן על המלצת המודל והן על ניתוח המידע הנוסף שהתקבל. החלטת החיתום הידני מתועדת במערכת.

תהליכי ניטור ומעקב

החברה עוקבת אחר שינוי במאפייני הסיכון. כחלק מתהליכי הניטור והמעקב בנושא ניהול הסיכון, מעת לעת נעשות פעולות התאמה ועדכון עקרונות תהליכי חיתום האשראי במטרה להפחית את הסיכון כגון:

- עדכון מודלים.
 - התאמת החוקה העסקית ועדכון סכומי הלוואות פוטנציאליות ללקוחות למול הסיכון ופוטנציאל החשיפה שלהם.
 - התאמת שיעור הריבית לסיכון לוויים.
- החברה מנהלת את סיכון האשראי לאנשים פרטיים באמצעות מדיניות האשראי, נהלים ותהליכי בקרה שוטפים ותקופתיים, הפעילות נחלקת לפעילות ניהול הסיכון ופעילות בקרה.

פעילות ניהול הסיכון

- ניהול חשיפות האשראי ללקוחות פרטיים מתבצע לפי חשיפה מקסימלית ללקוח הנקבעת בהתאם לפרמטרים שונים כגון: דירוג סיכון, מוצרי אשראי, ותק הלקוח, היסטוריית פירעונות, נתונים ממאגר האשראי ועוד.
- מדיניות תמחור האשראי לאנשים פרטיים מותאמת לדירוג הסיכון של הלקוחות, בכפוף להוראות כל דין ובכלל זה חוק אשראי הוגן.
- מגבלות האשראי בחברה מגבילות את החשיפה ללקוחות פרטיים ברמת סיכון גבוהה, מתוך סך תיק האשראי לאנשים פרטיים.
- מדרג סמכויות האשראי בחברה מגביל את יכולת אישור חשיפות אשראי לאנשים פרטיים בהתאם להיררכיית סמכויות פנימית.
- שיעור המימון לאשראי לרכב, שהועמד על ידי החברה, נקבע עבור כל לקוח בהתאם לבחינה פרטנית של הלקוח ובכפוף למדיניות האשראי של הקבוצה.

פעילות הגבייה

פעילות הגבייה מעוגנת בנוהלים ותהליכי עבודה המסדירים את אופן הטיפול בהליכי גבייה, בהחזרים והעברתם לטיפול משפטי במידת הצורך.

חטיבת האשראי הינה האחראית על ניהול כלל פעילות הגבייה בחברה ועל מטה הגבייה, אסטרטגיה ומדיניות הגבייה, קיום נהלים ובקורות, ביקורות עורכי דין, דיווחים ורגולציה וכן על תפעול הגבייה הרכה ועל גבייה משפטית.

פעילות הבקרה

פעילות הבקרה כוללת שני (2) מעגלי בקרה. מעגל הבקרה הראשון כולל פיקוח ומעקב אחר סיכון האשראי לאנשים פרטיים, הנעשה באופן שוטף. עיקרי פעולות הפיקוח על סיכון האשראי הינן: מעגל הבקרה הראשון מבוצע בחטיבת אשראי ובחטיבות העסקיות בחברה. הניטור מתחיל הן ביחידה העסקית האחראית על העמדת האשראי לאנשים פרטים בסיוע פעילות אנליזה של אשראי צרכני והן במסגרת פעילות הבקרה של יחידת מטה, בקרה ורגולציה.

פעילות מעגל הבקרה הראשון:

- בקורות העוסקות בעיקר בעמידה במגבלות אשראי וסמכויות.
 - בדיקת סכומים חריגים שהועמדו ותקינות הריביות שהועמדו בהלוואות באמצעות הכרטיס והן באשראי מחוץ לכרטיס.
 - בתחום הלוואות הרכב עמידה במגבלות, שעבודים ומשכוננים ותקינות מסמכים משפטיים.
 - בקורות על פעילות תפעול האשראי בחברה (אחריות ישירה ועקיפה).
 - בקרה על טיפול בהתראות והחזרים.
 - בקורות בנושא ציות והוגנות, תקינות מסמכים והזרמות, האזנות לשיחות מכירה.
- מעגל הבקרה השני מבוצע בחטיבת ניהול סיכונים. במסגרת מעגל בקרה זה פועלת יחידת בקרה עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי. ליחידה תכנית בקרה שנתית המותאמת להנחיות בנושא הבקרה כפי שמופיעות בנב"ת 311. התכנית כוללת הערכה בלתי תלויה ומתמשכת של תהליכי ניהול סיכון האשראי, כאשר תוצאות סקירות אלו מדווחות ישירות לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה בחברה.

במסגרת מעגל הבקרה השני מבוצעות סקירות אשראי כדלקמן:

- נבדק אשראי מהותי.
- נבדק מדגם מספק של אשראי אחר שאינו מהותי.
- נבדק אשראי בעייתי לסוגיו השונים (נחות, פגום ובהשגחה מיוחדת).
- נבדק אשראי אשר תנאיו שונים, אולם אינו מסווג כבעייתי.
- נבדק אשראי שנקבע על-ידי החברה או על-ידי הפיקוח על הבנקים כמחייב תשומת לב מיוחדת של ההנהלה.
- נבדק אשראי מתוך אשראי לאנשים קשורים.
- נבדק אשראי היוצר מוקדי ריכוזיות של סיכון האשראי.

עומק הסקירות המבוצעות כולל מספר היבטים, לרבות:

- איכות האשראי (לרבות ביצועי הלווה).
- ציות למדיניות הדירוג ולמדיניות הסיווג, כולל חוות דעת על דירוג הלקוח.
- עמידה בהתניות שנקבעו בהסכם האשראי.

מדיניות האשראי של החברה מאושרת אחת לשנה על-ידי הנהלת ודירקטוריון החברה. החברה מגדירה יעדי איכות אשראי בתחום האשראי לאנשים פרטיים אשר מנוטרים במסגרת תכנית העבודה השנתית של החברה. מעגל הבקרה הראשון מכין דיווח המציג את ניתוח תיק האשראי של החברה. הניתוח מציג, בין היתר, את פילוח התיק לפי מוצרי אשראי, דירוגי סיכון, עמידה במגבלות רגולטוריות ופנימיות, ניתוח מרווחים, ועוד. המידע מוצג ברמה רבעונית להנהלת החברה ולדירקטוריון החברה. מעגל הבקרה השני בראשותו של מנהל הסיכונים הראשי מדווח דיווח בלתי תלוי הכולל מסמך המתאר את סיכוני האשראי של החברה. המידע מדווח להנהלת החברה בתדירות חודשית ואחת לרבעון לדירקטוריון החברה.

החברה מקבלת החלטות לגבי תפעול וניהול האשראי לאחר בחינה ועיון בתוצאות הדוחות של מעגל הבקרה הראשון והשני יחדיו. לחברה נהלי עבודה בתחום אשראי לאנשים פרטיים. הנהלים מעודכנים באופן שוטף על-ידי המחלקות השונות.

השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

למועד חתימת הדוח, הקבוצה נקטה במספר צעדים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" בתחום האשראי לאנשים פרטיים, בין היתר:

פעולות בהמשך להוראות דין-

1. דחיית תשלומים שוטפים בהתאם ל"מתווה מקיף שאומץ על ידי חברות כרטיסי האשראי לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל", מיום 23 באוקטובר 2023, שנכנס לתוקף ביום 31 באוקטובר 2023, שגיבש בנק ישראל ללקוחות חברות כרטיסי אשראי, בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל" ("מתווה הפיקוח").
2. יישום חוק דחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (חוקה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד – 2023, מיום 18 באוקטובר 2023, לדחיית מועדים לעשיית פעולה בידי אדם הזכאי לדחיית מועד, ככל שהמועד האמור חל בתקופה הקובעת (הכל כמוגדר ובכפוף לתנאים כמפורט בחוק האמור).

לפרטים ראה ביאור 2.ג.24 [א] תחת הכותרת "רגולציה בקשר עם מלחמת "חרבות ברזל" לדוחות הכספיים לשנת 2023.

פעולות לצורך התאמת ההפרשה להפסדי אשראי-

1. החמרת האינדיקטורים המקרו כלכליים המשמשים בבסיס חישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בעקבות חוסר הוודאות בנוגע להשפעות המלחמה על לקוחות הקבוצה.
2. יישום חוזר בנק ישראל מחודש אוקטובר 2023 בנושא מכתב בנושא מלחמת "חרבות ברזל" – דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור", כפי שמפורט בביאור 2.ג.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

כמו כן, התאימה הקבוצה את תנאי החיתום לעלייה החדה באי הוודאות במשק, בהקפי הפעילות בו ולעליית הסיכון בפעילות הפיננסית בישראל, וכן, מנטרת באופן הדוק את סיכון האשראי ללקוחות פרטיים מחשש מעליית הסיכון, כאמור.

אשראי מסחרי

מוצרי האשראי המסחרי העיקריים הינם: הלוואות לבתי עסק ולקוחות עסקיים, מתן אשראי בכרטיסים עסקיים, נכיון שוברים (אשראי זה מועמד בעיקר אל מול שוברי כרטיסי אשראי שתמורתם משמשת כמקור לסילוק החוב, ואשר חלקם יכול שיבוטל על-ידי מחזיקי הכרטיסים בהעדר קבלת מוצר/שירות, בהתאם להוראות חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו – 1986) ופקטורינג רכש. עיקר החיתום המסחרי מבוצע ידנית בהתבסס על הנתונים הכספיים של הלקוח כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 311 וכן על מידע ממאגרים פנימיים וחיצוניים. שנת 2023 מצביעה על עליה בביקושים לאשראי מסחרי שהביא לגידול ביתרות האשראי המסחרי, אם כי בצורה מתונה יותר במהלך רבעון רביעי של שנת 2023.

השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

מלחמת "חרבות ברזל" עשויה להשפיע לרעה על יתרות וסיכון האשראי המסחרי, בעיקר לירידה חדה, עד כדי הפסקה בתחומי פעילות מסויימים במשק (כגון: פנאי, הלבשה, תיירות ונופש). עיקר ההפרשה הפרטנית נבעה מלקוחות בתחום ההלבשה, תרבות ופנאי ומנוטרת ברמה השוטפת על-ידי החברה.

בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" הוחלט על שורת צעדים בקבוצה (כולל בחברות בנות) וביניהם:

1. דחיית תשלומים שוטפים לעסקים בהתאם למתווה הפיקוח. לפרטים ראה ביאור 2.ג.24[א] תחת הכותרת "רגולציה בקשר עם מלחמת "חרבות ברזל"" לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.
2. החמרת האינדיקטורים המקרו כלכליים המשמשים בבסיס חישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בעקבות חוסר הוודאות בנוגע להשפעות המלחמה על לקוחות הקבוצה.
3. יישום חוזר בנק ישראל מחודש אוקטובר 2023 בנושא מכתב בנושא מלחמת "חרבות ברזל" – דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור", כפי שמפורט בביאור 2.ג.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.
4. הקשחת ספי חיתום לענפים בסיכון גבוה.

לשם קביעת אומדן שיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי עושה החברה שימוש בהנחות מקרו כלכליות, המבוססות, בין היתר, על פרסומים של בנק ישראל, תחזיות של גופים פיננסיים והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בנוסף בקביעה כאמור משולבות גם הערכותיה של החברה על בסיס ניסיונה והיכרותה עם הענף תוך שילוב של כלי ניטור ובקרה, אולם קיימת רמה גבוהה של אי וודאות המחייבת הפעלת שיקול דעת משמעותית בהערכת הפסדי האשראי הצפויים, אשר באה לכיטוי ביתר שאת בהקשר של מלחמת "חרבות ברזל". לפרטים נוספים ראה סעיף 4.1 בדוח דירקטוריון זה בדבר אומדנים קריטיים וביאור 4.2.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.

יצוין, כי כאמור קיימת רמה גבוהה של אי וודאות המחייבת שיקול דעת משמעותי בהערכת הפסדי האשראי הצפויים במסגרת התרחישים המפורטים לעיל, לרבות התמשכות הלחצים לצד ההשפעה האפשרית של המלחמה על פעילות המשק הצפויה. בהתאם, לאורך זמן, ככל שיעמוד לרשות החברה מידע משמעותי נוסף לגבי מצב הלווים וסיכויי הגבייה לגבי לוויים בעייתיים, יעודכנו האומדנים המשמשים לקביעת שיעורי ההפרשה, כאמור. בהתאם, קיימת אפשרות שהפסדי האשראי יתפתחו באופן שונה ואף מהותית מהערכות החברה ובין היתר יגדלו במהלך הרבעונים הבאים של שנת 2024, אף מעבר להערכות החברה, ויתכן שאף מעבר לתרחיש הפסימי, אך למועד חתימת הדוח, אין ביכולתה של החברה להעריך מתי ובאיזו מידה.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לוויים

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת נב"ת 313 (בנושא מגבלות על חבות לווה בודד וקבוצת לוויים). העדכון הינו בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית, ועל רקע המלצות ועדת באזל בנושא חשיפות גדולות. בין היתר, הגדרת ההון צומצמה להון רובד 1, והמגבלה על חבות של קבוצת לוויים בנקאית לתאגיד בנקאי שונתה ל-15% במקום 25%. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט לעניין הגדרת הון, בה הופחתה התוספת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018.

בהתאם להוראת נב"ת 313, נכון לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 וכן בסמוך למועד חתימת הדוח לא קיימת קבוצת לוויים שיתרת חבותם עולה על 15% מהון החברה (כהגדרתו נב"ת 313).

בחודש אוגוסט 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנב"ת 313 לצורך הקלה במגבלות שיחולו על חברות כרטיסי האשראי המופרדות בקבלת מימון (מכוח מגבלות לווה בודד או קבוצת לוויים). במסגרת זו, לבנקים המחזיקים בחברות כרטיסי האשראי המופרדות הוקנתה תקופת יישום, במהלכה יידרשו להקטין את חשיפות האשראי לחברות כרטיסי האשראי המופרדות שבבעלותם באופן מדורג, תוך שלוש שנים ממועד ההפרדה של חברת כרטיסי האשראי מהתאגיד הבנקאי.

בהתאם לכך, צמצמה החברה את מסגרות האשראי בבנק הפועלים כמפורט בסעיף 1.6.5 לעיל. בהמשך לאמור ולצורך היערכותה לשינויים כאמור, הודיעה החברה לגורמים רלוונטיים, ביניהם שותפים עסקיים, על ביטולם העתידי של אישורי המחצת זכות על דרך המכר שניתנו על-ידי החברה לאותם גורמים, אשר יאפשרו לחברה התנהלות נאותה בהיבטי הון ונזילות.

נכון למועד חתימת הדוח, כחלק מפעילות הקבוצה, לקבוצות הבנקים בהסדר ולחברות כרטיסי האשראי האחרות חבות לקבוצה מעל למגבלת לווה בודד (15% לפי נב"ת 313). יחד עם זאת, בהתאם להוראות נב"ת 313, עד ליום 31 בדצמבר 2024, חבות של קבוצת לוויים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה כפופה למגבלה זו. החברה מעריכה, שלאור אופי פעילות הקבוצה, בדגש על תחום ההנפקה, גם לאחר תום תקופת הפטור מהמגבלה, חשיפות האשראי של הקבוצה לתאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי אינו צפוי להצטמצם.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפת אשראי שאינה מהותית לארגונים הבינלאומיים: ארגון מסטראקארד, ארגון ויזה וארגון אמריקן אקספרס ובנקים בינלאומיים, בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינם טרם זוכתה החברה על-ידי הארגונים הבינלאומיים.

למידע המפורט על סיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ולמידע נוסף על הסיכונים, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023.

3.3. סיכון שוק ונזילות

המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכון השוק והנזילות

מערך ניהול סיכונים שוק ונזילות בחברה מושתת על מערך אינטגרטיבי לניהול החשיפות המורכב מהפונקציות הבאות: מנהל סיכונים שוק ונזילות (CFO) ומנהל סיכונים ראשי (CRO).

מנהל הסיכונים הראשי אחראי על גיבוש מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ומנהל סיכונים שוק ונזילות אחראי על יישומה והטמעתה ובכלל זה:

- אחריות על החשיפות הפיננסיות בחברה בכפוף למגבלות שאושרו על-ידי הדירקטוריון.
- נהלי מעקב ובקרה בנושאים הקשורים לניהול חשיפות.
- דיווח רבעוני לדירקטוריון על סיכונים השוק והנזילות.
- דיווח חודשי לדירקטוריון על סיכונים השוק והנזילות השוטפים.
- ניהול סיכונים המט"ח, כולל קבלת החלטות על גידור חשיפות מט"ח ארוכות טווח.
- ניהול נכסים והתחייבויות (ננ"ה).
- מדידה ובקרה שוטפת של מדדי סיכון שוק ונזילות של החברה.
- עריכת דו"חות סיכונים הריבית.
- ניתוח תוצאות ועריכת ממצאים לדיון בהנהלה ובדירקטוריון.

מנהל סיכונים ראשי

מנהל הסיכונים הראשי של החברה אחראי מתוקף תפקידו בין היתר לבקרת ניהול סיכונים השוק והנזילות של החברה. במסגרת זאת, הינו אחראי לפקח אחר יישומה של המדיניות ותהליכי הניהול והבקרה של סיכונים השוק והנזילות בחברה וכן על גיבוש מדיניות נאותה.

סיכון שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז' מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההגון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, מדד מחירים לצרכן, מחירי מניות, סחורות וכדומה. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריביות (שקלית ומט"ח), בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.

מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 לניהול סיכונים שוק, הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש יולי 2023. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדו לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.

תפיסת ניהול סיכונים השוק והריבית תואמת את המתואר במסמך מסגרת ניהול סיכונים השוק של הקבוצה.

מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק והריבית בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים.

סיכונים השוק והריבית של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה וחברות הבנות שלה על בסיס מאוחד. מנהל סיכונים השוק והריבית של החברה הינו CFO.

על מנת ליישם את הנדרש על-פי מדיניות ניהול סיכונים השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכונים השוק אינה מהותית.

(א) סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בבסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר לרבות השפעה על פריטים חוץ מאזניים, כגון: שינויים בשערי החליפין ו/או מדד המחירים לצרכן. החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכוני שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

(ב) סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה על-פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על-פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות.

החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים והתחייבויות בריבית קבועה ומשתנה במח"מ שונה.

לאור אי הוודאות הקיימת בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", משכה והיקפה, אין ביכולתה של החברה להעריך את היקף ואופן השפעת המלחמה על סיכון הריבית של החברה, אם בכלל.

(ג) סיכון מטבע

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שער חליפין על מחזורים בגין עסקאות בהן יש המרת מטבע בעסקאות תיירים בארץ (תיירות נכנסת) לתיירות ישראלים בחו"ל (תיירות יוצאת) ובהתחשבות מול הארגונים הבינלאומיים וכן חשיפה לפרטים חוץ מאזניים. למועד חתימת הדוח, השינויים בשערי החליפין אשר נגרמו בשל מלחמת "חרבות ברזל" לא השפיעו מהותית על תוצאות החברה וזאת בשל פעולות גידור המתבצעות באופן שוטף על ידי החברה.

לאור אי הוודאות הקיימת בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", משכה והיקפה, אין ביכולתה של החברה להעריך את היקף ואופן השפעת המלחמה על סיכוני המטבע העתידיים של החברה, אם בכלל.

(ד) חשיפה לשווי ניירות ערך

מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך.

(ה) מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים. הפעילות היחידה המותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי.

ניהול חשיפות ריבית

ניטור החשיפה נעשית באמצעות בחינת תרחישי השפעה של שינוי בריבית באופן שוטף. פעילותה הפיננסית של החברה מאופיינת לרוב בהקבלה בין משך החיים הממוצע (מח"מ) של הנכסים וההתחייבויות (בעיקר לזמן קצר), קרי פעילות לקוחות, מחזיקי כרטיס ("חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי"), לעומת התחייבויות לבתי עסק ("זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי"). עם זאת קיימת חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית הנובעת מהעמדת וגיוס אשראי בריבית קבועה לטווחי זמן בינוניים אשר יוצרת פער מח"מ.

החברה משתמשת לעיתים במכשירי גידור IRS (Interest Rate Swap) ו-FRA (Forward Rate Agreement) לצורך גידור כלכלי של פוזיציות ריבית שאלה היא חשופה. רכישת עסקאות אלו מתבצעת על מנת לצמצם את הסיכון ששינויים בלתי צפויים בשערי הריבית יפגעו בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות של החברה וכך במצבה הפיננסי.

ניהול חשיפות מטבע חוץ

מדיניות החברה הינה לצמצם את החשיפה במטבע חוץ. ניהול החשיפה המטבעית של החברה מבוצע על-ידי התאמה יומית בין הנכסים וההתחייבויות במט"ח (והצמודות למט"ח) באמצעות חשבונות עו"ש מט"ח בבנקים, כאשר המטרה הינה לצמצם את הפוזיציה נטו, בסוף כל יום (קרי, הפער בין כספי תיירות נכנסת לתיירות יוצאת).

למידע המפורט על סיכון השוק בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ולמידע נוסף על הסיכונים, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023 המצורף לדוח.

טבלה 29 - שווי הוגן מותאם של מכשירים פיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה⁽¹⁾

31 בדצמבר 2023					
סך הכל	מטבע חוץ(*)		מטבע ישראלי		
	צמוד מדד	לא צמוד	צמוד מדד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח					
21,137	165	293	601	20,078	
116	-	59	-	57	נכסים פיננסיים
18,740	9	182	549	18,000	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
110	-	54	-	56	התחייבויות פיננסיות
2,403	156	116	52	2,079	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
(55)	-	-	-	(55)	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים
2,348	156	116	52	2,024	השפעת התחייבויות לזכויות עובדים
					שווי הוגן מותאם ⁽¹⁾

31 בדצמבר 2022					
סך הכל	מטבע חוץ(*)		מטבע ישראלי		
	צמוד מדד	לא צמוד	צמוד מדד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח					
21,256	173	341	169	20,573	
69	-	69	-	-	
19,141	6	201	151	18,783	
69	-	-	-	69	
2,115	167	209	18	1,721	
(85)	-	-	-	(85)	
2,030	167	209	18	1,636	

^(*) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 28 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

טבלה 30 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של החברה וחברות מאוחדות שלה⁽¹⁾

שינוי בשווי הוגן מותאם ⁽¹⁾		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ^(*)					
		סך הכל	מטבע חוץ ^(**)		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
באחוזים (%)	במיליוני ש"ח						
31 בדצמבר 2023							
שינויים מקבילים							
(0.2)	(5)	2,343	155	116	45	2,027	עלייה במקביל של 1%
0.0	(1)	2,347	157	116	59	2,015	ירידה במקביל של 1%
שינויים לא מקבילים							
0.2	5	2,353	157	116	50	2,030	התללה ⁽²⁾
(0.3)	(7)	2,341	155	116	52	2,018	השטחה ⁽³⁾
(0.3)	(7)	2,341	155	116	49	2,021	עליית ריבית בטווח הקצר
0.3	7	2,355	157	116	55	2,027	ירידת ריבית בטווח הקצר
31 בדצמבר 2022							
שינויים מקבילים							
(0.3)	(7)	2,023	166	209	16	1,632	עלייה במקביל של 1%
0.0	(1)	2,029	168	209	20	1,632	ירידה במקביל של 1%
שינויים לא מקבילים							
0.4	7	2,037	168	209	17	1,643	התללה ⁽²⁾
(0.4)	(8)	2,022	166	209	18	1,629	השטחה ⁽³⁾
(0.4)	(8)	2,022	166	208	17	1,631	עליית ריבית בטווח הקצר
0.4	7	2,037	168	210	19	1,640	ירידת ריבית בטווח הקצר

^(*) בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

^(**) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים, ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים.

⁽²⁾ התללה – ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

⁽³⁾ השטחה – עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 31 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽¹⁾

	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל ⁽³⁾	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל ⁽³⁾
	ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 בדצמבר 2022		
	במיליוני ש"ח					
	73	*-	73	78	*-	78
עלייה במקביל של 1%	(73)	*-	(73)	(78)	*-	(78)
ירידה במקביל של 1% ⁽²⁾						

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

⁽¹⁾ השפעת התרחישים על הרווח והפסד לוקחת בחשבון פירעונות בפועל הצפויים במהלך 12 החודשים הקרובים ומגלגלת אותם בריבית החדשה עד לתום התקופה הנמדדת. ההשפעה בפועל תלויה בפרמטרים שונים כגון: מחזור בפועל של הפירעונות ושיקולים עסקיים לגבי ריבית הבסיס, ולפיכך התוצאה בפועל עשויה להיות שונה.

⁽²⁾ בתרחיש ירידה קיימת מגבלת עקום ריבית שלילי במגזר הלא צמוד.

⁽³⁾ לאחר השפעות מקזוזות.

למידע המפורט על סיכון שוק בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023.

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

מטרתו של תהליך ניהול סיכוני הנזילות הינו להבטיח, בהלימה לסיבולת הסיכון שנקבעה, את יכולתה של החברה לממן את הגידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעונן, וזאת מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרמו לה הפסדים מהותיים, לרבות הפסדים העלולים להיגרם בעקבות נזקי מוניטין מחוסר יכולת לממן את פעילותה העסקית של החברה.

סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בה, אשר יכול להתממש מאירועים של פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות אשר אושרה בדירקטוריון בחודש יולי 2023, אשר מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 והוראות ניהול בנקאי תקין 342 (ניהול סיכון נזילות) תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה.

מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכוני הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכוני הנזילות של החברה הינו ה-CFO.

לפרטים אודות המימון של הקבוצה, ראה סעיף 1.6.5 לדוח דירקטוריון זה.

יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין 221 (בנושא יחס כיסוי נזילות) אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

ביום 2 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 221 לפיו החל מיום זה, חברות כרטיסי האשראי יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני (2) תנאים:

(א) החברה תחזיק מודל פנימי לניהול סיכון הנזילות, המביא בחשבון את צורכי הנזילות שלה ומאפייניהם.

(ב) החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.

לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המנטר באופן יומי את צורכי הנזילות שלה. החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו להבטיח היקף נאות של מקורות המימון. החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342 (בהתאמות הנדרשות לפעילות הקבוצה) ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם.

דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון הסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון, הכוללת מגבלה מינימלית למקורות מימון מובטחים. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניות העסקית ומצב השווקים.

למועד חתימת הדוח, הקבוצה מממנת את פעילותה בעיקר באמצעות: מקורות עצמיים; הון עצמי; מסגרות אשראי מובטחות מגופים פיננסיים (בעיקר בנקים) מסגרות אשראי מובטחות יעודיות; הלוואות לזמן קצר והלוואות מסוג On-Call מבנקים שונים בישראל; מסגרת חח"ד (חשבון חוזר דביטורי); אגרות חוב סחירות, ניירות ערך מסחריים והלוואות לזמן ארוך מבנקים. כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון בנקאיים שונים בכל פעם, לפי תנאי השוק המשתנים. החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו להבטיח פיזור נאה של מקורות המימון. לפרטים נוספים, לרבות אודות שינויים רגולטוריים אשר עשויים להשפיע על צרכי והיקפי המימון להם תידרש הקבוצה ואף על תנאיו, ראה גם סעיף 1.6.5 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023 ולפרטים נוספים בדבר נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות פירעון ראה ביאורים 26 ו-27 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

למידע המפורט על סיכון הנזילות בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ולמידע נוסף על הסיכונים, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023 המצורף לדוח.

למידע נוסף בנוגע להשלכות מלחמת "חרבות ברזל", ראה סעיף 1.6.5 בדוח דירקטוריון זה.

למועד חתימת הדוח, החברה מעריכה כי יש לה מקורות מימון מספקים לצורך הפעילות השוטפת לרבות בתחום האשראי. מלחמת "חרבות ברזל" וכן הורדת הדירוג של מדינת ישראל והבנקים בישראל על ידי חברת הדירוג מודל'ס לא השפיעה מהותית על סיכון הנזילות ומקורות המימון של הקבוצה בשלב זה. להערכת החברה, לקבוצה מקורות מימון מספקים לצורך הפעילות השוטפת וכן לצמיחה בתחום האשראי. בהנחה שהמשק יחזור בהדרגה למתכונת פעילות רגילה, החברה אינה צופה כי יחול שינוי מהותי בזמינות מקורות המימון שלה. יחד עם זאת, הערכת החברה יכולה להשתנות וכפופה לאי הוודאות בדבר משכה והתפתחותה של מלחמת "חרבות ברזל" והורדות דירוג נוספות (במידה ויהיו) והשלכותם.

3.4. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הקבוצה, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הקבוצה במהלך השנה הקרובה. לעומת זאת, סיכון מתפתח מוגדר כאשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הקבוצה (בדרך כלל, מעבר לשנה הקרובה).

ניהול הסיכונים בקבוצה מתואר בהרחבה בדוח על הסיכונים לשנת 2023.

כמפורט בסעיף 1.2 לדוח הדירקטוריון זה, מלחמת "חרבות ברזל" הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים ובכללם סיכון אשראי. נכון למועד חתימת הדוח, קיימת אי ודאות בנוגע למשך האירוע והשלכותיו העתידיות על פעילות ותוצאות הקבוצה, המשק המקומי ולקוחות הקבוצה.

מיום פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ועד מועד החתימה על הדוח, נקטה הקבוצה בפעולות שונות שמטרתן לצמצם את השפעת הפגיעה של המלחמה בקבוצה ככל שניתן ולהבטיח את המשך פעילותה התקינה ובכלל זה מתן שירותים רציף ללקוחותיה במגזרי הפעילות השונים. הקבוצה עוקבת אחר השפעות מלחמת רבות ברזל על הסיכונים השונים הקשורים בפעילותה ונערכת בעניין בהתאם להתפתחויות. לפרטים נוספים ראו סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה.

נכון למועד חתימת הדוח, לא ניתן להעריך את כלל השלכות מלחמת "חרבות ברזל" על רמת הסיכונים השונים בקבוצה. אי הוודאות של משך תקופת הלחימה, עוצמת הלחימה, התמודדות הממשלה ותמיכתה בעורף העסקי והאזרחי, הינם גורמים משמעותיים, אשר ייתכן וישפיעו במישורין או בעקיפין על עליה בחשיפת הקבוצה לסיכונים השונים והתממשותם. מאז פרוץ המלחמה הקבוצה נוקטת בתהליכי ניטור ובקרה מוגברים בהיבטי הסיכונים השונים, ובהתאם להתפתחויות יכול וייתאמו תהליכי עבודה ובקרה נוספים.

במבט צופה פני עתיד, ישנה אי ודאות להתפתחות מדדי הסביבה המקרו כלכלית והשפעותיה על הקבוצה. הקבוצה עוקבת אחר מגמות השוק ובוחנת באופן שוטף שינויים בסביבה המקרו כלכלית והשפעותיה על החשיפות השונות, בהן חשיפת האשראי, ובין היתר, סיכונים הונאות ומעילות המתעצמים בתקופות של חוסר יציבות כלכלית.

הסיכונים הבאים זהו על-ידי החברה כסיכונים מובילים ומתפתחים הרלוונטיים ביותר נכון למועד דיווח זה:

3.4.1. סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכונים האשראי מסייע לחברה לבחון את סיכון האשראי על-פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו.

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, וזאת תוך ניהול סיכונים מושכל. בחציון השני לשנת 2023 קיימת יציבות בהיקף יתרות תיק האשראי לאנשים פרטיים וכן עליה מתונה בתיק האשראי המסחרי, לעומת החציון הראשון לשנת 2023. לאור השפעות מלחמת "חרבות ברזל" על המשק, תתכן האטה בקצב הצמיחה ואף שחיקה בתיק האשראי ברבעונים הבאים, בין היתר כתלות בהימשכות המלחמה והיקפה.

הגידול המתמשך ביתרות האשראי ללקוחות פרטיים והאשראי המסחרי מגדיל את סיכון האשראי של הקבוצה. עליית הריבית שנמשכה בשנת 2023 לאחר שנים של ריבית נמוכה, שהחלה לרדת בחודש ינואר 2024, מגדילה ללקוחות את גובה הפירעון החודשי של ההלוואות בריבית משתנה ומעלה חשש לגבי יכולות ההחזר של משקי הבית ואיכות תיק האשראי. כמו כן, מלחמת "חרבות ברזל" אשר פרצה ביום 7 באוקטובר 2023 והינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות אשר משפיע, בין היתר, גם על סיכון זה. בנוסף, על פי תחזיות שונות (כגון תחזית בנק ישראל מחודש ינואר 2024),⁶⁶ קיימת ציפייה לעלייה בסיכון האשראי, אולם נכון למועד החתימה על הדוח, טרם נצפה מימוש של תחזיות אלו.

3.4.2 סיכון תפעולי

תחומי פעילות הקבוצה מאופיינים במורכבות תפעולית גבוהה מאד, אשר נובעת, בין היתר, מהמספר הגדול של לקוחות ובתי עסק עימם קשורות חברות הקבוצה בתחומי פעילותה השונים, ובכלל זה הסכמי הנפקה, סליקה ומימון (לפי העניין); ממורכבות אותם הסכמים; מקיומם של מגוון גדול של מוצרים אותם משווקת הקבוצה (ובכללם מוצרי אשראי מסוגים ובעלי תנאים שונים, הסכמי ותנאי סליקה ועמלות בית עסק, סוגי ותנאי כרטיסים שונים, שירותים שונים לעסקים, ארנקים דיגיטליים, סוגי הטבות למחזיקי כרטיס ותנאיהן ועוד); משינויים מעת לעת בתנאי ההתקשרות של החברה עם לקוחותיה, בתי עסק ושותפים עסקיים עימם היא קשורה (לרבות כתוצאה מתנאי הסביבה התחרותית אשר מכתיבים לקבוצה את הצורך בהתאמה שוטפת של הצעות שיווקיות, מוצרים); מההיקף הנרחב של כוח האדם בקבוצה והאתגרים הנובעים מניהולו ומאכיפת נהלי הקבוצה בתחומי פעילותה על כלל העובדים; ממורכבות הסדרי ההתחשבות השונים (אשר משתנים מעת לעת) שבין חברות הקבוצה לבין לקוחותיה, בתי עסק עימם קשורה הקבוצה, שותפיה העסקיים להפצה והנפקה והארגונים הבינלאומיים; ממורכבות המערכות התומכות בפעילות הקבוצה והצורך בהתאמתן למגוון המוצרים המשתנה אותו מציעה הקבוצה ולשינויים בהסדרי ההתחשבות האמורים לעיל; וכן לאור ריבוי הוראות רגולטוריות המשתנות מעת לעת (ובאופן מיוחד בשנים האחרונות), המשליכות על נוסחי התקשרויות קיימים ועתידיים של הקבוצה עם לקוחותיה, בתי עסק ושותפיה העסקיים השונים, ואשר בהן על החברה לעמוד בקשר עם הפצת, שיווק, מכירת ותפעול מוצריה ושירותיה; ועוד.

המורכבות התפעולית כאמור עלולה לגרום מעת לעת לקשיים ולתקלות מסוגים שונים ובהתאם גם לחשיפות שונות של הקבוצה (לרבות חשיפה משפטית לתביעות וקנסות בקשר לטענות בדבר אי קיום הוראות דין והן בקשר לאי קיומן המלא של הוראות הסכמים, וחשיפות בהיבטים כספיים ו/או חשבונאיים הנגזרים מהאמור), אשר למועד חתימת הדוח אין בידי החברה לצפות את היקפן. הקבוצה משקיעה באופן שוטף משאבים על מנת לצמצם ולמנוע חשיפות כאמור. כן כולל הסיכון התפעולי גם את הסיכון לביטול או הפרתו של הסכם מהותי לקבוצה מצד הגורם עימו קשורה הקבוצה, וכן את הסיכון לביטול או התלייתו של אישור או רישיון המהותי לפעילות הקבוצה על-ידי מעניק הרישיון, בין אם כתוצאה מטענה להפרה מצד הקבוצה ובין אם מכל סיבה אחרת. אירוע כאמור בקשר עם הסכם או רישיון המהותי לפעילות הקבוצה עלול להשפיע לרעה, ואף באופן מהותי, על החברה ותוצאותיה הכספיות (לעניין רישיונות מהותיים מכוחם פועלת החברה ולעניין הסכמים מהותיים בהם קשורה החברה, ראה סעיף 1.6.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023).

במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים, הוגדר המבנה הארגוני התומך בניהול סיכונים תפעוליים, לרבות תפקידי הדירקטוריון וועדת הנהלה לניהול סיכונים בראשות המנכ"ל. במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים התפעוליים וכחלק מהעמידה בהוראות נב"ת 211-201 בנושא זה, ננקטו הצעדים הבאים:

- זוהו הסיכונים התפעוליים לרבות בתהליכים ובמוצרים חדשים.
- נקבעו בקרות מתאימות.
- מערכת לניהול ובקרת סיכונים תפעוליים מתעדכנת באופן שוטף.
- נקבעו תכניות המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום.
- עודכנו נהלי החירום בחברה.

מנהלי הסיכון התפעולי הינם חברי הנהלה בחברה, כל חבר הנהלה בתחומו. מנהל הסיכונים הראשי בחברה אחראי על פיקוח בלתי תלוי אחר אופן ניהול הסיכון בחברה (מעגל בקרה שני). ניהול הסיכונים התפעוליים בחברה נועד למזער הפסדים באמצעות קביעת תהליכים מוסדרים שמטרתם צמצום הסיכונים התפעוליים אליהם חשופה החברה.

⁶⁶ על פי הודעה לעיתונות של בנק ישראל מיום 1 בינואר 2024, שכותרתה: "התחזית המקרו-כלכלית של חטיבת המחקר, ינואר 2024".

הדבר נעשה תוך קביעת מסגרות של סמכות ואחריות והקניית תרבות ניהול סיכונים תפעוליים בקרב כלל המנהלים והעובדים, בהלימה עם הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 של בנק ישראל.

ניהול הסיכון התפעולי, כולל בין היתר, תהליכים למניעת הונאות הנובעים בעיקר משימושים לרעה בכרטיסי אשראי, כאשר אלה מנוטרים בקבוצה באופן שוטף באמצעות תהליכים מתקדמים.

לחברה מדיניות לניהול סיכונים תפעוליים, המאושרת אחת לשנה על-ידי ההנהלה והדירקטוריון, הכוללת את היעדים הבאים:

- ניהול סיכונים תפעוליים כחלק אינטגרלי מתהליכי העבודה בחברה לרבות הכנסת מוצרים ותהליכים חדשים.
- קיום בקורות אפקטיביות לסיכונים בהתאם לדירוג הסיכון.
- הבטחת זיהוי אפקטיבי של הסיכונים התפעוליים בכל התהליכים העיקריים בחברה.
- יצירת תרבות עבודה המעודדת תרבות ארגונית של ניהול סיכונים.
- דיווח אירועי הפסד באופן שוטף על-פי הכללים שהוגדרו במדיניות.
- עמידה בדרישות החוק והרגולציה בהקשר לסיכונים התפעוליים.
- ניהול והקצאת הון אופטימאליים בגין הסיכונים התפעוליים.
- קביעת תכנית המשכיות עסקית והערכות לשעת חרום.

בחודש פברואר 2024 הודיע המפקח על הבנקים לחברה, כי הוא מטיל עליה עיצום כספי בסך 250 אלפי ש"ח לאור הפרת סעיפים 3א5(ג) ו-1(ד)(1) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 (להלן: "החוק"), לפיהם משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי אצל תאגיד בנקאי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, בכל הנוגע לשירותי טיפול בתקלה, בירור חשבון וסיום התקשרות, לא יעלה על 6 דקות מתחילת השיחה.

המשכיות עסקית

פעילותה העסקית של הקבוצה מתנהלת בסביבה תחרותית ועסקית משתנה, במוצרים אותם היא מספקת וברגולציה לה כפופה הקבוצה. פעילות זו חשופה לאירועי אסון אשר השלכותיהם עלולות לגרום לפגיעה ברציפות הפעילות העסקית. חוסר מוכנות להשלכות אלו, עלול לחשוף את החברה לנזק כלכלי, משפטי ותדמיתי חמור ואף לאיים על יכולת שרידותה העסקית. על כן, הבטחת הפעילות בסביבה זו מחייבת את החברה להיערך להשלכות אירועי חירום. ההיערכות להמשכיות עסקית תתייחס לחיי אדם כאל ערך עליון.

3.4.3 סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר)

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשרידות, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו.

המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכוון או שלא במתכוון על-ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על-ידי גורמים חיצוניים.

החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה.

אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף לאור השינויים במפת האיומים המשתנה וכן מהתפתחויות טכנולוגיות, ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות על-פי השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהם.

החברה בוחנת באופן שוטף את עמידתה בהוראות הדין בהקשר כאמור, ויחד עם זאת במסגרת פעילותה השוטפת עשויה החברה להיות חשופה לסיכונים תפעוליים, לרבות בגין אירועים נקודתיים, אשר יובילו בין היתר לטענות בדבר הפרות בהקשר כאמור (וככל שיתבררו כמוצדקות אף להפעלת סמכויות מצידה של הרשות להגנת הפרטיות) - ראה גם סעיף 3.4.2 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

למועד חתימת הדוח לא ידוע לחברה על אירועים שעלולה להיות להם השפעה מהותית על תוצאותיה הכספיות של החברה.⁶⁷

סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות אירוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. אירוע סייבר הינו אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על-ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל.

החברה פועלת, בין היתר, בהתאם להוראות החוק והרגולציה, לרבות, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357 בנושא ניהול טכנולוגיית המידע, הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 363 בנושא ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 362 בנושא מחשוב ענן, עמדות הרשות לניירות ערך ובהתאם לתקנות הגנת הפרטיות. ההוראות כוללות את עקרונות היסוד לניהול הגנת הסייבר ואבטחת מידע ובין היתר מפרטות ההוראות באופן סדור את הדרישה לקיום תהליכי ניהול סיכונים סייבר. בשנים האחרונות משקיעה החברה משאבים ניכרים בתחום זה ועם פרסום ההוראות החברה נערכה עם תכנית פעולה שאושרה בהנהלה, לשילוב הדרישות בהוראות החדשות בחברה בנוסף להוראות אחרות החלות עליה בנושא זה, כגון: המשכיות עסקית, ניהול סיכונים וכל זאת בהתאם להבהרות שניתנו על-ידי בנק ישראל בנוגע לאופן ומועדי היישום. כמו כן, החברה מוסמכת לתקן אבטחת מידע ISO27001.

פרטים אודות בחינות שעורך דירקטוריון החברה וועדותיו בקשר עם איומי הסייבר על הקבוצה כחלק מתהליך (KRI Key Risk Indicators) ארגוני, מוצגת לדירקטוריון בכל רבעון, תמונת המצב בחברה בהיבטי הגנת הסייבר ואבטחת המידע. מדדי הסיכון כוללים בעיקר הפרות/אירועים שונים בתחום הסייבר ואבטחת המידע.

הדירקטוריון וועדותיו מקיימים דיונים תקופתיים אחת לשנה לקביעת מדיניות הסייבר ואבטחת מידע ועדכונה בנושאים הבאים: (א) התווית אסטרטגית הגנת סייבר ואבטחת מידע ואישורה; (ב) אישור מסגרת לניהול סיכונים סייבר ומדיניות הגנת הסייבר ואבטחת מידע; (ג) קביעת אופן המעקב והפיקוח לגבי יישום ניהול סיכונים סייבר; ו-(ד) דיווח וסקירה על אירועי סייבר ואבטחת מידע משמעותיים. מדיניות הגנת הסייבר ואבטחת מידע אושרה בדירקטוריון החברה בחודש ינואר 2024.

הביקורת הפנימית פועלת על-פי תכנית העבודה מבקרת בתדירות שנתית את פעילות החברה בתחום הגנת הסייבר ואבטחת המידע הן בתהליכי בקרה בדיקה ישירה לתחום הסייבר ואבטחת המידע, והן בביקורות נוספות בהן נסקרות גם בקורות הרלוונטיות לתחום. דוחות הביקורת הפנימית נידונים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון. המעקב אחר הטיפול בממצאים מתבצע באופן חציוני.

סקר סיכונים תלת שנתי מבוצע כחלק ממערך ניהול הסיכונים בחברה, כולל תהליכי סייבר ואבטחת מידע. הממצאים מוצגים לדירקטוריון. בנוסף, אחת לשנה מתקיים סקר ייעודי לסיכונים סייבר ואבטחת מידע הכולל ניתוח מפת האיומים העדכנית ומשמעויות מתרחשי מתקפות הסייבר, הערכת רמת הסיכון בהם, ניתוח רמת הבשלות של בקורות ההגנה, וכנגזרת מכך אומדן רמת הסיכון השיווי במרחבים השונים. תמונת הסיכונים שנבנתה בסקר, מהווה בין היתר בסיס לתוכנית העבודה של מחלקת הגנת הסייבר ואבטחת מידע, לצורך חיזוק מערך ההגנה והפחתת הסיכונים. כל אירוע משמעותי בתחום הסייבר ואבטחת המידע מדווח הן להנהלת החברה והן לדירקטוריון.

סקרים רוחביים בתחום הסייבר ואבטחת המידע מבוצעים באופן שוטף על מערכות החברה וממצאיהם מדווחים להנהלת החברה והדירקטוריון.

תקריות קיברנטיות עלולות להתרחש כתוצאה מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים. התקפות קיברנטיות כוללות, בין היתר, השגת גישה לא מורשית למערכות ממוחשבות על מנת לבצע שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש, חבלה במידע או שיבושים בפעילות.

⁶⁷ הערכת החברה כאמור הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. הערכה כאמור מבוססת, בין היתר, על מהות האירועים הנקודתיים האמורים, מספרם והיקפם (לרבות לאורך זמן), על אופי הליכי הדיווח והבדיקה שמתנהלים מול הרשות להגנת הפרטיות כאמור, על קיומה של פוליסת ביטוח לכיסוי אירועים כאמור (כמפורט בסעיף זה להלן) ועל הערכותיה של הנהלת החברה והבנתה את השלכותיהן האפשריות של הוראות הדין החלות על הקבוצה בהקשר זה. הערכות אלה עלולות שלא להתממש, או להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהצפוי, בין היתר כתוצאה מהתגברות אירועים כאמור ו/או התרחשות אירועים בעלי פוטנציאל נזק גבוה יותר ו/או גילוי אירועים לאחר תקופת זמן ארוכה (הכל לרבות על רקע התגברות מתקפות הסייבר על ישראל במהלך מלחמת "חרבות ברזל"), משינויים מהותיים במדיניות האכיפה של הרשות להגנת הפרטיות ו/או מאכיפה מחמירה כלפי הקבוצה, מהנחות וניתוחים לא מיטביים של סיכונים סייבר החלים על הקבוצה, משינויים רגולטוריים ו/או מנזקים עקיפים כתוצאה מאירועים כאמור או מפרסומם (כגון פגיעה במוניטין).

התקפות קיברנטיות עשויות להתבצע באופן שלא דורש השגת גישה לא-מורשית, כגון התקפות המיועדות להשבתת השירות של אתרי אינטרנט.

בשנים האחרונות חל גידול מתמיד בחשיפת מוסדות פיננסיים בארץ ובעולם לאיומי סייבר. האיומים מתאפיינים, בין היתר, בתחום הולך וגובר של המתקפות, המושג גם על ידי שימוש התוקפים בטכנולוגיות AI, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי ובקושי לזהות מתקפות. נוכח העובדה שישראל, ובפרט המגזר הפיננסי, מהווים יעד להתקפה מצד יריבים שונים, התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי בארץ חשופים אף יותר לאיומי סייבר ואיום זה מועצם מתחילת מלחמת "חרבות ברזל". לצד האיומים המתגברים, אנו עדים באופן כללי לעליה בחשיפה לטכנולוגיות חדשות כדוגמת מחשב ענן, הרחבת השירותים הדיגיטליים והרחבת תצורת העבודה מהבית, המביאים לעליה בסיכון השורשי של סיכון הסייבר ואבטחת המידע, וחושפים את החברות השונות למגוון איומים רחב. לשם כך נקטה מחלקת הגנת הסייבר ואבטחת מידע בצעדים שונים למיפוי וצמצום הסיכון, ביניהם בניית בקורות, עיבוי קווי ההגנה באופן משמעותי והגברת מודעות העובדים לסיכונים הסייבר. החל מפרוץ מלחמת "חרבות ברזל", מערך הגנת הסייבר ואבטחת המידע בחברה נמצא בהיערכות וכוננות מוגברת עקב מצב החירום, ובין היתר בוצעו מספר פעילויות מניעה אקטיביות להפחתת הסיכון. הקבוצה עוקבת באופן שוטף אחרי מפת האיומים המשתנה לאור המצב, ומתאימה את רמת האבטחה והבקורות הנדרשות, בהתאם לרמת הסיכון הנגזרת ממנה.

על מנת להתמודד עם התפתחות האיומים ומתוך הכרה בחשיבות ההגנה על פרטיות לקוחות החברה וכמתחייב מדרישות הדין והוראות ניהול בנקאי תקין, לרבות, הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 357, 362, 361 ו-363 החברה משקיעה משאבים רבים ותשומות שיאפשרו ניהול אפקטיבי של הגנת מידע ותשתיות מחשוב מפני איומי סייבר, כחלק ממערך ניהול הסיכונים ומסגרת העבודה להמשכיות עסקית בחברה. בין היתר כחלק ממדיניות החברה בנושא, מנוהלים שלושה קווי הגנה לתחום הגנת הסייבר ואבטחת מידע. במסגרת זו, קו ההגנה ראשון הינו מחלקה ייעודית לנושא הגנת סייבר ואבטחת מידע, כאשר חטיבת ניהול סיכונים משמשת כקו הגנה שני והביקורת הפנימית כקו הגנה שלישי. מערך זה מאוּש במומחים בתחום וכן מבוצע שימוש ביועצים חיצוניים, במטרה להרחיב את המענה לאיומים ולאתגרים המתגברים.

כחלק מההיערכות המוקדמת של החברה להתמודדות עם תקיפות סייבר, החברה מתפעלת מערך גילוי וזיהוי אירועי סייבר בכל שעות היממה, המנוהל ע"י צוותים ייעודיים (פנימיים וחיצוניים) במרכז אבטחת המידע של החברה (ISOC), לרבות צוותי ניטור, צוותי תגובה, ואיסוף מודיעין. פעילות המערך מעוגנת במערך נהלים, ונתמכת במערכות טכנולוגיות, ומסגרות תומכות לרבות, שגרת תרגול סייבר לדרגים השונים, מערך מודעות סייבר, תיקשורים והרצאות בנושא.

החברה מאפשרת לתומכים במערכות ולרוב המכריע של העובדים התחברות מרחוק באופן מאובטח ומנוטר בכל שעה ביום, על מנת להבטיח רציפות תפקודית בכלל הערוצים.

בחמש השנים האחרונות לא אירעו בחברה אירועי סייבר מהותיים אשר השפיעו על הדוחות הכספיים ו/או הגשת תביעות, פגיעה במוניטין וכדומה. עד ליום 8 באפריל 2019 (בסעיף זה: "המועד הקובע") בוטחה ישראל כרטיס תחת הפוליסה הבנקאית של בנק הפועלים (ביטוח קבוצתי לבנק וחברות הבנות שלו). הבנק התחייב כי ביטוח בנקאי זה ימשיך לכסות, במהלך 7 שנים מהמועד הקובע, תביעות שיוגשו בגין הפעילות עובר ועד למועד הקובע. החל מהמועד הקובע, רוכשת החברה מדי שנה פוליסה עצמאית לביטוח אחריות מקצועית ופשיעה. בחודש נובמבר 2023 חידשה החברה פוליסה בגבול אחריות בסך 80 מיליון דולר למקרה ובסך הכל לתקופת ביטוח של 12 חודשים, המכסה באופן עצמאי תביעות שיוגשו נגדה בגין פעילות החברה מהמועד הקובע ואילך. פוליסה זו כוללת אופציה מובנית לתקופת גילוי מוארכת של 7 שנים, אשר הייתה אמורה להיות מופעלת במקרה של השלמת עסקת המיזוג עם הראל. לנוכח ביטול השלמת עסקת המיזוג עם הראל (ראה סעיף 1.1 לדוח דירקטוריון זה), האופציה בוטלה מאליה. פוליסת האחריות המקצועית נערכה על-מנת לשפות את החברה בגין סכומים ששילמה לצדדים שלישיים כפיצוי על נזק שנגרם להם עקב מעשה או מחדל רשלני של החברה.

פוליסת הפשיעה מכסה את הנזקים הפיננסיים הישירים שייגרמו לחברה עקב מעילות עובדים, או מעילות על-ידי צד ג' במקרים כגון תשלום שבוצע תוך הסתמכות על מסמכים מזויפים, מעשה גניבה, פשעי מחשב מסוימים על-ידי צד שלישי חיצוני בלתי מורשה באמצעות מערכת המחשוב של החברה.

כמו-כן, בחודש מאי 2023, חידשה החברה את הפוליסה לביטוח סיוכני סייבר לתקופת ביטוח של 16 חודשים, בגבול אחריות של 15 מיליון דולר למקרה. פוליסת ביטוח סייבר מספקת כיסוי לנזקים העלולים להיגרם לחברה עצמה עקב אירוע סייבר לרבות נזקים תוצאתיים, הוצאות הנדרשות להקטנת הנזק ועוד.

כמו-כן, פוליסת ביטוח הסייבר מספקת כיסוי לאחריותה של החברה בגין נזקים העלולים להיגרם לצדדים שלישיים, כגון תביעות שיוגשו על-ידי צד ג' בעקבות דליפת מידע, הפרת פרטיות ועוד. על אף שהחברה מבוטחת בפוליסת ביטוח סייבר כנגד נזקים שונים אשר עלולים להיגרם בקשר לפעילותה, לא כל הסיכונים האפשריים מכוסים או ניתנים לכיסוי מלא וזאת לנוכח כשל שוק שנוצר לאחרונה בשוק ביטוחי הסייבר המאופיין בירידה בקיבולת הביטוח המוצעת על ידי מבטחים, עליה בפרמיות, הגדלת השתתפויות עצמיות וצמצום היקף הכיסוי הביטוחי. לפיכך תקבולי הביטוח, ככל שיתקבלו, לא בהכרח יכסו את מלוא היקף הנזקים ו/או את כל ההפסדים האפשריים (לעניין נזקים לצדדים שלישיים, אבדן הכנסות אפשרי לחברה ונזקים אחרים כגון דרישת כופר). כמו כן, אין כל וודאות כי בעתיד ניתן יהיה לרכוש פוליסה מתאימה לביטוח סייבר בתנאים מסחריים סבירים או בכלל. החברה יכולה להחליט שלא לערוך ביטוח סייבר מלא או שלא לערוך כלל מטעמים שונים כגון היעדר כדאיות כלכלית. גבולות האחריות בפוליסות וההשתתפויות העצמיות ייקבעו על-ידי החברה מפעם לפעם בהתאם להערכת הסיכון הכרוך בפעילות בקבוצת ישראלכרט, לעלות הביטוח במועד חידוש הפוליסות, וכחלק ממדיניות ניהול הסיכונים הכוללת.

3.4.4 סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות ו/או בהון הקבוצה הנגרם כתוצאה משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של הקבוצה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לקבוצה, ובכך עשויים לפגוע ברווחיותה. הסיכון הינו צופה פני עתיד במהותו, מכיוון שהוא מתייחס לסיכון הגלום בשינויים מהותיים אפשריים בחקיקה וברגולציה. ניהול הסיכון הרגולטורי מאופיין במסמך מדיניות אשר אושר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. תהליך זיהוי סיכון רגולטורי כולל שני היבטים מרכזיים:

תהליך תקופתי לזיהוי סיכונים רגולטוריים - מבוסס על מיפוי של הרגולציה המתהווה הרלוונטית ומעקב אחר שינויים ביחס לסבירות התממשות הסיכון. תהליך זיהוי סיכונים הנובעים מהשלכות אפשריות של רגולציה מתגבשת רלוונטית, בין היתר, בעת השקת מוצר/פעילות חדשים.

על מנת להפחית את החשיפה לסיכון רגולטורי, נוקטת החברה בפעולות הבאות: גיבוש תכניות פעולה - עבור הנושאים שזוהו על בסיס גורמי הסיכון הרגולטוריים המרכזיים שזוהו, ואשר הוערכו על-ידי מנהל הסיכון הרגולטורי כמהותיים.

החברה מטפלת בתהליך התהוות של רגולציה רלוונטית, בין השאר באמצעות מתן תגובה לפרסום טיוטה של הוראות רגולטוריות, ועדות של רשויות רגולטוריות והצגת עמדת החברה ביחס לרגולציה מתהווה בפני הגורמים המתאימים.

במסגרת ניהול הסיכון מוצגים דיווחים כמפורט להלן:

דיווחים רבעוניים של מנהל הסיכון הרגולטורי ומנהל סיכונים ראשי הכוללים דיווח על תוצאות הערכת החשיפה וניתוח השפעתם של הסיכונים הרגולטוריים העיקריים אליהם חשופה החברה.

דיווח שנתי של מנהל הסיכונים הראשי להנהלה ולדירקטוריון במסגרת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון (ICAAP) בו מדווחים ממצאים ביחס לסיכון המובנה כמו גם לאפקטיביות ניהול הסיכון הרגולטורי בחברה, לרבות, מידת היישום של מדיניות ניהול הסיכון, נאותות תהליכי זיהוי הסיכונים הרגולטוריים ושלמות הזיהוי של הסיכונים העיקריים.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק התשלומים והאשראי, ובכלל זה התיקונים לדיני הגנת הפרטיות, כניסת נותני שירותי תשלום, בנקאות פתוחה, חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, חקיקות והוראות לעניין מלחמת "חרבות ברזל" וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך בוודאות את היקפה והשלכותיה.

מלחמת "חרבות ברזל" והשפעותיה האפשריות העתידיות על משקי הבית ובתי העסק יכול ויביאו שינויים רגולטוריים נוספים כחלק ממאמץ הממשלה, הכנסת והרגולטורים השונים להקל על האוכלוסייה. נכון למועד הדיווח, לא ניתן להעריך את כלל השלכות השינויים הרגולטוריים העתידיים כתוצאה ממלחמת "חרבות ברזל" על הפעילות העסקית של החברה. אי הוודאות של משך תקופת הלחימה, עוצמת הלחימה, התמודדות הממשלה ותמיכתה בעורף העסקי והאזרחי, הינם גורמים משמעותיים, אשר ייתכן וישפיעו במישרין או בעקיפין על החברה ויעדיה.

לפרטים נוספים אודות ההשפעות הרגולטוריות על תחומי הפעילות של החברה ראה סעיף 2.1.8 לדוח הדירקטוריון של שנת 2023 וביאור 2.ג.24. לדוחות הכספיים לשנת 2023.

3.4.5. סיכון אסטרטגי ותחרות

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון לפגיעה ברווחי ובהון החברה כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית. הסיכון האסטרטגי מושפע מגורמי סיכון פנימיים וחיצוניים.

גורמי סיכון פנימיים כוללים גורמים פנים ארגוניים המביאים לכך שהחברה אינה עומדת בתכניות העבודה שלה. גורמי סיכון חיצוניים כוללים בין היתר את הסביבה העסקית/תחרותית בה פועלת החברה המאופיינת בתחרות עזה, הולכת וגוברת, הן מצד הגופים העיקריים הפועלים בתחום והן מצד גופים חדשים העתידים להתחיל ולפעול בתחומי הפעילות בהם עוסקת החברה, לרבות כתוצאה מהוראות רגולטוריות מקלות/מעודדות לכניסתם של שחקנים חדשים ו/או שייעודן להגברת התחרות בתחומי הפעילות של החברה; וכן, שינויים טכנולוגיים המשפיעים על התנהגות צרכנים ועל עולם התשלומים, המחייבים את החברה להתאים את עצמה לסביבה עסקית משתנה. תחרות כאמור מובילה ועשויה להוביל לשינויים מהירים בשוק, לרבות השפעה על נתחי שוק ומחירים וכן על המודל העסקי של החברה. התרחשותם במקביל של שינויים כאמור מעלה את הסיכון האסטרטגי ותחרות.

לפרטים אודות שינויים טכנולוגיים ושינויים בהעדפות וציפיות הצרכן, ראה סעיפים 2.1.2 ו-2.1.3 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

לפרטים אודות כניסת מתחרים חדשים לענפי פעילות הקבוצה, ראה סעיף 2.1.4 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023. לפרטים אודות שינויים רגולטוריים בתחומי פעילות החברה, ראה ביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023; למידע בדבר השפעתם האפשרית של שינויים כאמור על הקבוצה ותחומי פעילותה, ראה סעיף 2.1.8 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023 (לרבות תחת הכותרת 'סיכום' באותו סעיף).

בשל אופי הפעילות והשירותים הניתנים בתחום, יכולתה של הקבוצה להבדיל את עצמה באופן משמעותי ביחס למתחריה, להתמודד עם כלל היבטיה של תחרות זו, לשמור על נתחי שוק ולצמצם פגיעה אפשרית בתוצאותיה כתוצאה מתחרות כאמור, הינה מוגבלת.

כמו-כן, כוללים גורמים חיצוניים כאמור ספקים מהותיים עימם קשורה הקבוצה, אשר הפסקת ההתקשרות עימם באופן לא מתוכנן, עלולה להביא לפגיעה ביכולתה של החברה לממש את האסטרטגיה שלה ולהביא לפגיעה בתוצאותיה העסקיות. היעדים האסטרטגיים של החברה נקבעים תוך התאמה לתיאבון לסיכון, וליעדי ההון באמצעות תכנון ההון. זיהוי מוקדי הסיכון האסטרטגיים נעשה באמצעות תהליך רבעוני לזיהוי מוקדי הסיכון האסטרטגיים ועל-ידי זיהוי הסיכונים בעת השקת מוצר חדש/פעילות חדשה.

ההנהלה, באמצעות מנהלת חטיבת אסטרטגיה, אחראית להערכת החשיפה לסיכונים האסטרטגיים כפי שזוהו בתהליכי זיהוי הסיכונים ולהערכה סובייקטיבית של השפעתן על תכניות העבודה, בהתחשב בין היתר, בצעדים שנוקטת החברה להפחתת הסיכון. תהליך הערכת החשיפה נערך בשיתוף הגורמים הרלוונטיים בקבוצה.

נכון למועד הדיווח, לא ניתן להעריך את כלל השלכות מלחמת "חרבות ברזל" על רמת ההשפעה על הפעילות העסקית והיעדים האסטרטגיים שהוגדרו לחברה. אי הוודאות של משך תקופת הלחימה, עוצמת הלחימה, התמודדות הממשלה ותמיכתה בעורף העסקי והאזרחי, הינם גורמים משמעותיים, אשר ייתכן וישפיעו במישרין או בעקיפין על הצורך בעדכון אסטרטגיית החברה ויעדיה.

3.4.6. סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאין הוא מקיים את הוראות הציות.

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 308, ובהתאמה לפעילות הקבוצה, הוראות הליבה בתחום הציות הן: ניגוד עניינים, הוגנות כלפי הלקוח, איסור הלבנת הון ומימון טרור, אכיפה מנהלית בניירות ערך והגנה על הפרטיות (למעט היבטי טכנולוגיית המידע).

קצין הציות הראשי של הקבוצה משמש גם כאחראי בקבוצה לפי חוק איסור הלבנת הון. בהתאם לתכנית האכיפה הפנימית בניירות ערך, שאושרה בדירקטוריון החברה בחודש פברואר 2024, קצין הציות הוא הגורם הממונה על אכיפת התכנית הפנימית. הקבוצה נוקטת במדיניות של ציות מלא לכל הוראות החוק והרגולציה.

לצורכי ניהול הסיכון והגדרת תהליכי הציות המהותיים אשר לגביהם קיימת הקפדה יתירה, כמפורט להלן:

- **סיכון להלבנת הון ומימון טרור** - אי-ציות של הקבוצה או מי מעובדיה להוראות העוסקות באיסור הלבנת הון ומימון טרור ובפשיעה פיננסית, וכן בגין ליקויים בתהליכים שנועדו להבטיח ציות כאמור או בגין חסרונם של תהליכים כאמור.
- **סיכון פעילות עם נותני שירותים פיננסיים** - אי ציות של הקבוצה או מי מעובדיה ו/או אחריות בגין אי ציות הנובעת מפעילות נותני שירותים פיננסיים.
- **סיכון הוגנות** - טיפול בלתי הוגן בלקוחות הקבוצה ו/או ניצול לרעה של מעמד התאגיד.
- **סיכון עבירות על דיני ניירות ערך** - אי-ציות של קבוצת ישראלכרט או מי מעובדיה לדיני ניירות ערך .
- **סיכון מניעת ניגוד עניינים** - אי ציות של פונקציות בקבוצה להוראות ניגוד עניינים.
- **סיכון עבירה על דיני הגנת פרטיות ומידע אישי** - אי ציות של הקבוצה או מי מעובדיה לדיני ותקנות הגנת פרטיות והגנת מידע.
- **סיכון עבירה על חוקי דיני התחרות** - הסיכון לנזק מהותי בגין עיצום כספי ו/או סנקציה מצד רשות כלשהי בגין אי ציות של הקבוצה או מי מעובדיה לדיני התחרות.
- **סיכון הוראות הביטוח** - אי ציות של הקבוצה או מי מעובדיה אחר דינים והוראות בתחום הביטוח.

ציות להוראות הדין וקיומה של תרבות ציות הם תנאים הכרחיים לניהולה התקין של הקבוצה.

ציות להוראות הרגולציה והחוק הוא אבן יסוד של התרבות הארגונית של הקבוצה וחל על כל גורם בקבוצה, ומהווה חלק בלתי נפרד מהפעילויות העסקיות היומיומיות של הקבוצה. הנהלת הקבוצה מחויבת להטמיע את הוראות הציות לאורך ולרוחב הארגון על מנת למנוע חשיפה לסיכונים ציות העשויים לגרום נזקים פיננסיים ומוניטין לקבוצה והן נזקים ללקוחותיה ולכלל בעלי העניין.

נוכח חשיפת הקבוצה, בגין התממשות סיכונים ציות, לנזקים כלכליים מהותיים ולנזק מוניטין, תיישם הנהלת הקבוצה באמצעות קצין ציות ראשי, או מי מטעמו, תהליכי בדיקה וטיפול בהפרה במידה וקיימת.

מטרת מדיניות הציות הינה הסדרת ניהול הסיכון ומחויבות עובדי הקבוצה לציית לכל ההוראות החלות על פעילותה ולסייע להנהלת הקבוצה בהטמעה של תרבות ציות, בכל הדרגים, תוך כדי ניהול סיכונים אפקטיבי, ניהול נטילת סיכונים נאותה, זיהוי וטיפול מיידי בסיכונים מתפתחים מעבר לתיאבון הסיכון של הקבוצה, וכן קביעת קווים מנחים לניהול.

הקבוצה מחויבת לציות מלא להוראות חוק, הנחיות, מדיניות, נהלים וכל הוראה ציטית אחרת לרבות הקוד האתי של הקבוצה. דירקטוריון הקבוצה, ביחד עם ההנהלה הבכירה של הקבוצה, מאמינים כי ניהול של סיכונים ציות רציף ואפקטיבי הינו הדבר הנכון עבור לקוחות הקבוצה, ועבור היציבות העסקית והתפעולית של הקבוצה. מחויבות זו היא מאבני היסוד של מדיניות הציות של קבוצת ישראלכרט.

פונקציית הציות אחראית, במסגרת קו הגנה שני, לשמש כמעגל הבקרה השני לניהול סיכונים ציות. תפקידה הוא להשלים את ניהול הסיכונים של קו העסקים ולהיות אחראית לתכנון, לתחזוקה ולפיתוח השוטף של מסגרת העבודה לניהול סיכונים ציות בקבוצה.

פונקציית הציות אחראית על ניהול סיכונים ציות, לרבות מדידה והערכה בהתאם למתודולוגיה שנקבעה לצורך ניהול סיכונים ציות. המתודולוגיה האמורה מהווה את התשתית ליישום גישה מבוססת סיכון על-ידי הקבוצה, ובין השאר מסייעת בהקצאה הולמת של משאבים להפחתת הסיכונים שזוהו.

התממשות סיכון ציות כולל סיכון לסנקציות, הגבלות משפטיות או רגולטוריות, הפסד כספי משמעותי או פגיעה במוניטין של קבוצת ישראלכרט או של מי מעובדיה ומנהליה כתוצאה מהפרה של חוק/צו/תקנה/הנחיה/הוראה כלשהי אשר הקבוצה מחויבת לפעול על פיהם. אי הקפדה על קיום הוראות הציות עלולה לחשוף את הקבוצה להפסדים מהותיים ופרסומים שליליים, אשר עלולים להוביל לפגיעה בתדמית ובמוניטין של הקבוצה. תיאבון הסיכון נקבע על ידי דירקטוריון הקבוצה בהתאם לאסטרטגיית הקבוצה וכולל הצהרות איכותיות ומגבלה כוללת. באחריות הגורמים הרלוונטיים בקבוצה, ובכללם גורמי בקרה, בהתאם לתחומי אחריותם, לוודא עמידה בתיאבון הסיכון בנושאי הציות המהותיים ולהקצות לצורך כך את המשאבים הנחוצים, הן בהיבט האנושי מקצועי והן בהיבט התשתית הטכנולוגית, וכאשר קיימת חריגה, לתת את המענה ההולם והדיווח לגורמים המתאימים.

מלחמת "חברות ברזל" הגבירה את הסיכון להלבנת הון ומימון טרור. מאז פרוץ המלחמה הקבוצה נוקטת בתהליכי ניטור ובקרה מוגברים בהיבטי סיכונים ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור, לרבות נקיטת צעדים לגידור הסיכון.

3.5.1 סיכון משפטי

סיכון להפסד הנובע, כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) נגד החברה, או שתוצאותיו עשויות להשפיע בצורה שלילית על פעילות החברה או על מצבה הפיננסי. מעצם פעילותה של החברה ופריסתה הגבוהה באוכלוסייה, חשופה החברה מעת לעת לתביעות ייצוגיות בסכומים משמעותיים. החברה מקפידה על תהליכי התקשרות נאותים מבחינה משפטית ומבצעת את פעילותה העסקית תוך סיוע וגיבוי משפטי מתאים.

ניהול הסיכון המשפטי מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון.

במסגרת ניהול הסיכון מבוצעות מכלול פעילויות, שמטרתן להבטיח כי כל גורמי הסיכון ומאפייניהם יזוהו ביחס לכל מוצר ופעילות של החברה, כך שתימנע האפשרות בה החברה תימצא בחשיפה לסיכון שלא זוהה או שזוהה באופן חלקי.

תהליך זיהוי סיכונים משפטיים כולל שני היבטים מרכזיים:

- תהליך תקופתי לזיהוי החשיפה לסיכונים משפטיים המבוצע במסגרת תהליך ה-ICAAP.
- תהליך תקופתי לזיהוי סיכונים משפטיים וזיהוי סיכונים פרטני בעת השקת מוצר חדש / פעילות חדשה.

הייעוץ המשפטי הינו הגורם האחראי להערכת החשיפה לסיכונים משפטיים בהתייחס לגורמי הסיכון, באמצעות נתונים, ביחס לתביעות משפטיות, המועברים ממחלקת פניות הציבור באופן תקופתי, והדיווחים השוטפים של הגורמים השונים בחברה. להלן יוצג אופן הערכת החשיפה לסיכונים משפטיים.

הערכת החשיפה לתביעות משפטיות מתבצעת תוך התייחסות לגורמים הבאים:

- היקף החשיפה לסיכון - לדוגמא, סכום תביעה שהוגשה נגד החברה והסתברות להתממשות הסיכון (הצלחת תביעה נגד החברה).
- אחת לרבעון נערכת בחינה כמותית של תוחלת ההפסד הצפוי בגין התממשות סיכונים משפטיים למול רמות ספי ההתרעה שנקבעו. בחינה זו, מאפשרת לערוך בקרה על ניהול פעילותה של החברה בנושאים השונים בגינם מוגשות תביעות משפטיות.

הייעוץ המשפטי משתמש בכלים להפחתת הסיכון כגון: שימוש בנוסחים משפטיים אחידים, אישור הסכמים משפטיים של עסקאות מיוחדות ומעקב אחר הליכים משפטיים, ישיבות הנהלה ודירקטוריון.

3.5.2 סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי העניין. תפיסת תדמית שלילית יכולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכות, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון המוניטין הינו סיכון הגלום בכל תחומי הפעילות של החברה בתחום ההנפקה, בתחום הסליקה, בתחום האשראי והן בשירותים והמוצרים הנוספים אותם מציעה החברה. סיכון המוניטין מאופיין בכך שהוא עשוי לנבוע מגורמי סיכון ישירים או כתוצאה מהתממשותם של סיכונים אחרים.

החברה רואה במוניטין שלה נכס מהותי בעל חשיבות גבוהה, ותימנע מפעילויות אשר יש בהן סכנה לפגיעה בו. בהתאם, סיכוני המוניטין יובאו בחשבון בכל החלטה מהותית.

ניהול סיכון מוניטין מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה, אושר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון ומתעדכן ומאושר מחדש מדי שנה או לפי הצורך.

תהליך זיהוי סיכוני המוניטין כולל שני היבטים מרכזיים: תהליך שנתי לזיהוי סיכוני המוניטין; זיהוי סיכונים פרטני בעת השקת מוצר חדש/פעילות חדשה.

על מנת להפחית את הנזק הפוטנציאלי כתוצאה מהתממשות סיכוני מוניטין, מיושמים תהליכי ניטור שוטפים המאפשרים זיהוי מוקדם של סיכונים אפשריים ונקיטת צעדים מפחיתי סיכון, כגון: ישיבות הנהלה ודירקטוריון, מעקב אחר התפתחויות בענף התשלומים, תהליכי דיווח וכו'.

במסגרת ניהול הסיכון מוצגים על-ידי מנהל הסיכונים הראשי דיווחים להנהלה ולדירקטוריון.

טבלה 32 - דיון בגורמי סיכון

המיפוי, הערכת הסיכונים והשפעתם הינה הערכה סובייקטיבית של הנהלת החברה. להלן מיפוי הסיכונים החלים על החברה בפעילותה והערכתם על ידי דירקטוריון החברה בדבר מידת חשיפת החברה לסיכונים כאמור, נכון למועד חתימת הדוח, כמפורט להלן:

גורמי סיכון					השפעת הסיכון	
					גבוהה	בינונית-גבוהה
סיכונים פיננסיים						
1.	סיכון אשראי					✓
1.1.	סיכון בגין איכות הלווים ו/או ביטחונות					✓
1.2.	סיכון בגין ריכוזיות ענפית ⁽¹⁾		✓			
1.3.	סיכון בגין ריכוזיות לוויים/קבוצת לוויים ⁽²⁾		✓			
2.	סיכון שוק		✓			
2.1.	סיכון ריבית		✓			
2.2.	סיכון אינפלציה/סיכון שער חליפין			✓		
3.	סיכון נזילות		✓			
סיכונים תפעוליים ומשפטיים						
4.	סיכון תפעולי ⁽³⁾				✓	
5.	סיכון משפטי			✓		
סיכונים אחרים						
6.	סיכון מוניטין			✓		
7.	סיכון רגולטורי ⁽⁴⁾			✓		
8.	סיכון אסטרטגי ותחרות			✓		
9.	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר)			✓		
10.	סיכון ציות ⁽⁵⁾			✓		

(1) ירידה ברמת סיכון ריכוזיות ענפית (מ"בינונית" ל"נמוכה-בינונית") לאור פיזור ענפי גבוה בתיק האשראי הכולל של החברה הכולל אשראי ללקוחות פרטיים ואשראי עסקי המפוזר במגוון ענפים.

(2) עלייה ברמת סיכון ריכוזיות לוויים (מ"נמוכה" ל"נמוכה-בינונית"), לאור גידול בחשיפת האשראי העסקי של החברה למספר לקוחות עם חוב ממוצע גבוה ביחס לאשתקד.

(3) עלייה ברמת הסיכון התפעולי (מ"בינונית" ל"בינונית גבוהה") על רקע ריבוי התאמות (טכנולוגיות וידיניות בתהליכים תפעוליים) שהחברה נדרשת לעשות באופן מיידי, בין היתר, בעקבות הוראות רגולטוריות, כחלק מההתמודדות עם מצב המלחמה והמענה ללקוחותיה. שינוי זה בהשפעת הסיכון נקבע בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2023.

(4) עלייה ברמת סיכון רגולטורי (מ"נמוכה-בינונית" ל"בינונית") על רקע שינויים רגולטוריים עתידיים אפשריים שייקבעו על ידי הרגולטורים השונים על מנת להקל על האוכלוסייה הפרטית והעסקית אגב ההתמודדות עם מצב המלחמה, אשר יכול וישפיעו על תוצאות החברה. שינוי זה בהשפעת הסיכון נקבע בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2023.

(5) עלייה ברמת סיכון הציות (מ"בינונית" ל"בינונית גבוהה"), לאור תקופת המלחמה אשר העלתה את הסיכון הן בהיבטי מימון טרור – חשש למעבר כספים לארגוני טרור, והן בהיבטי הלבנת הון – חשש מניצול התקופה ע"י גורמים עבריינים, כמו גם הקלות שניתנו ע"י רשויות הפיקוח, בין היתר, בתהליכי הזיהוי של הלקוחות. כמו כן, המיקוד הרגולטורי והצרכני בהיבטי השירות.

בעקבות מלחמת "חברות ברזל" חלה עלייה ברמת הסיכונים הבאים: אשראי, נזילות, מוניטין, סייבר ואסטרטגי. יחד עם זאת, להערכת החברה, עלייה זו אינה בעוצמה המצריכה שינוי בדירוג "השפעת הסיכון" כפי שהוצג בטבלה בדוח הדירקטוריון לשנת 2022.

יחד עם זאת יובהר, כי בשל אי הוודאות הרבה השוררת, בשלב זה לא ניתן להעריך את מלוא ההשפעות העתידיות של השינויים בסביבה הכלכלית והבטחונות על חומרתם של כל גורמי הסיכון. הערכות החברה בדבר השלכות אפשריות של השינויים והשפעותיהם על השווקים בכלל ועל החברה בפרט, הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בפרק מידע צופה פני עתיד. הערכות אלה אינן וודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהאמור לעיל.

4. מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים בקרות ונהלים

4.1. מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה לשנת 2023 ערוכים על-פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנהיגותיו, שעיקרם מפורט בביאור 2 "כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית". בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת החברה בהנחות, הערכות ואומדנים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של החברה.

חלק מההערכות והאומדנים כרוכים במידה רבה של אי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה לרבות מהותית מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים לשנת 2023 הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי נכון למועד עריכת הדוחות הכספיים לשנת 2023.

להלן נושאים עיקריים בהם נעשה שימוש בהערכות ואומדנים ולפיכך, נחשבים על-ידי החברה כנושאים חשבונאיים קריטיים:

הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא "הפרשה להפסדי אשראי צפויים" (CECL). השפעת היישום של הכללים החדשים על הפרשה להפסדי אשראי הסתכמה בגידול בסך של כ-29 מיליוני ש"ח (לפני השפעת מס), ונזקפה לעודפים במועד היישום לראשונה.

מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמצמצם פרו-מחזוריות של ההפרשות להפסדי אשראי, גורם לתגובה מוקדמת יותר של ההפרשות להפסדי אשראי להרעה צפויה באיכות האשראי של לווים, ושמחזק את הקשר בין האופן בו מנהלים סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.

עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של חברות כרטיסי האשראי בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של החברה לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

ככלל, אומדני החברה מבוססים על הפסדים היסטוריים תוך התאמתם למאפייני תיק האשראי, תנאים נוכחיים ומידע צופה פני עתיד לגבי תחזיות סבירות ניתנות לביסוס. מובהר כי קיימת רמה גבוהה של אי וודאות אשר כרוכה במידה רבה של שיקול דעת בהערכת הפסדי האשראי הצפויים.

החברה מודדת את הפסדי האשראי הצפויים על בסיס שיטת הסתברות לכשל/הפסד בהינתן כשל (PD/LGD). אומדן ההפרשה להפסדי אשראי כולל התאמות מאקרו-כלכליות אשר מבוססות על תחזיות החברה בקשר לפרמטרים מאקרו-כלכליים, לרבות: שיעורי אבטלה, מדד מחירים לצרכן, תוצר מקומי גולמי ועוד. כמו כן, אומדן ההפרשה כולל ההתאמות למודל בגין גורמים איכותיים המתייחסים, בין היתר, לשינויים בהיקף האשראי, יעדי אשראי, אחוזי כשל בפועל, מדיניות ונהלי מתן האשראי של החברה, לרבות, תהליכי חיתום וגורמים נוספים.

החברה בוחנת את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשבת, בין היתר, בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על ידי החברה לקביעת ההפרשה.

למידע נוסף בנוגע לאימוץ ההוראות החדשות בדבר כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בדבר "הפרשה להפסדי אשראי צפויים" (CECL) החל מיום 1 בינואר 2023, ראה ביאור 1.ג.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.

בעקבות פרוץ מלחמת "חברות ברזל" נוצרה רמה גבוהה של אי וודאות בנוגע להתפתחות המלחמה ולהשלכותיה הכלכליות: עוצמת המשבר בעקבות המלחמה ומשך הזמן בו הוא צפוי להשפיע; החשש מהסלמות נוספות במצב הביטחוני, שינויים ארוכי טווח בשוק העבודה, בדפוסי הצריכה ובהיקפה; שינויים בהיקף תמיכת הממשלה (כגון: חל"ת, הקלות בהתמודדות עם השלכות המלחמה למשקי בית ועסקים); שינויים רגולטוריים וכיו"ב.

במסגרת הערכה שביצעה החברה, בדוחות הכספיים לשנת 2023 הוחמרו הפרמטרים המשמשים כבסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להערכות מעודכנות של נתונים מקרו-כלכליים ומקדמי החמרה המבוססים על הערכת הסיכון של הענפים השונים.

בנוסף, יצוין כי ההפרשה להפסדי אשראי נבחנה, בין השאר, גם אל מול חישוב בתרחישים שונים, שהחברה עורכת מעת לעת. יודגש כי התהליך לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי, בפרט נוכח אי הוודאות הרבה בעקבות המלחמה, רגיש לשינויים אפשריים באומדנים ו/או בהערכות הסובייקטיביות, כך שסטיה בגורמים אלו עלולה לשנות באופן משמעותי את סכום ההפרשות להפסדי אשראי.

לאורך זמן, ככל שיעמוד לרשות החברה מידע נוסף לגבי השפעות צפויות נוספות של המלחמה (כגון: מצב הלווים, סיכויי גבייה, נתונים מקרו כלכליים עדכניים וכיו"ב), אומדני ההפרשה יעודכנו בהתאם. ראה גם סעיף 1.2 לדוח דירקטוריון זה אודות השפעת המלחמה ואי הוודאות הכרוכות בה.

התחייבויות תלויות

הנהלת החברה כוללת בדוחות הכספיים לשנת 2023 הפרשות נאותות, במידת הצורך, לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות כולל שלטונות מע"מ ומס הכנסה, וזאת בהתבסס על חוות דעת משפטיות של המחלקה המשפטית בחברה וכן, לעיתים, גם מיועצים משפטיים חיצוניים. הערכות אלה של יועצים משפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם, בהתחשב בשלב שבו מצויים ההליכים. יש להביא בחשבון, כי בתחום המשפטי אין אפשרות לקיים הערכה "ודאית" או "קרובה לודאית", וזאת לא רק בשלבים הראשונים של חיי התובענה, אלא עד וסמוך לקבלת פסק הדין, ולפיכך, תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגביה. לאור האמור לעיל, יתכן שתוצאות התביעות בפועל תהיינה שונות מההפרשות שנעשו.

זכויות עובדים

החברה מיישמת את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הטבות לעובדים וכן את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיה הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

במסגרת חישוב התחייבות החברה בגין סיום יחסי עובד מעביד, מובאים בחשבון, בין היתר, הנחות אקטואריות ושיעורי היוון, המתבססים על הערכות החברה ובהתחשב בניסיון העבר. אומדנים והנחות אלה כוללים, בין היתר: שיעור היוון, שיעור עזיבה, שיעור גידול בתגמול וכד'. שינוי בכל אחד מאומדנים והנחות אלה ישפיע על התחייבותה של החברה בגין הטבות לעובדים. כך למשל, גידול של 1% בשיעור ההיוון יקטין את ההתחייבות בסך של כ-13 מיליון ש"ח בעוד שקיטון של 1% בשיעור ההיוון יגדיל את ההתחייבות בסך של כ-19 מיליון ש"ח. כמו כן, גידול של 1% בשיעור עליית התגמול יגדיל את ההתחייבות בסך של כ-16 מיליון ש"ח בעוד שקיטון של 1% בשיעור עליית התגמול יקטין את ההתחייבות בסך של כ-9 מיליון ש"ח.

יתרת ההתחייבות בגין הטבות לעובדים המחושבת על בסיס אקטוארי ליום 31 בדצמבר 2023 הינה בסך של כ-225 מיליון ש"ח. התחייבות מוצגת במאזן בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית.

החברה בוחנת ועוקבת אחר האומדנים וההנחות המשמשים לקביעת המחויבות על בסיס רבעוני. למידע נוסף ראה ביאור 21 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

היוון עלויות תוכנה לשימוש עצמי

החברה מיישמת את הוראות תת נושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר תוכנה לשימוש עצמי וכן את הנחיות הפיקוח הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה.

ככלל, תהליך היוון עלויות פיתוח עצמי של תוכנה הינו תהליך אשר טומן בחובו מורכבות חשבונאית רבה, אשר במסגרתו בוחנת החברה ירידת ערך של עלויות תוכנה שהונו בהתקיים אירועים או נסיבות המצביעים על ירידת ערך. במסגרת הבחינה כאמור, עושה החברה שימוש באומדנים הכרוכים באי-וודאות משמעותית ומצריכים הפעלת שיקול דעת. למידע נוסף וכן דוגמאות לאירועים או שינויים בנסיבות אשר עשויים להצביע על ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי, ראה ביאור 16.ד.2 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

4.2. גילוי לגבי בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל, CFO, והחשבונאי הראשי של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה, CFO והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ועל מערך בקורות הגילוי.

רן עוז
מנהל כללי

תמר יסעור
יו"ר הדירקטוריון

19 במרץ 2024

הצהרת המנהל הכללי (Certification)

אני, רן עוז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של ישראל כרטיס בע"מ ("החברה") לשנת 2023 ("הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁽¹⁾ וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

רן עוז
מנהל כללי

19 במרץ 2024

⁽¹⁾ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

הצהרת סמנכ"לית הכספים (Certification)

אני, רונית זלמן-מלאך, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של ישראלכרט בע"מ ("החברה") לשנת 2023 ("הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁽¹⁾ וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

רונית זלמן-מלאך
סמנכ"לית כספים, CFO

19 במרץ 2024

⁽¹⁾ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

הצהרת החשבונאי הראשי (Certification)

אני, ניר כרמון מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של ישראל כרמון בע"מ ("החברה") לשנת 2023 ("הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי⁽¹⁾ וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ניר כרמון

חשבונאי ראשי

19 במרץ 2024

⁽¹⁾ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה" (פרק 620).

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של חברת ישראלכרט בע"מ ("החברה") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של החברה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023 בוקרה על-ידי רואי החשבון המבקרים של החברה סומך חייקין רואי חשבון, כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד מספר 112 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023.

ניר כרמון

חשבונאי ראשי

רונית זלמן-מלאך

סמנכ"לית כספים, CFO

רן עוז

מנהל כללי

תמר יסעור

יו"ר הדירקטוריון

19 במרץ 2024

ישראל כרט בע"מ והחברות המאחדות שלה

דוחות כספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

תוכן העניינים

עמוד	נושא
121	דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ – דוחות כספיים שנתיים
123	דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
124	מכתב הסכמה בקשר לתשקיף מדף של החברה מחודש מאי 2022
125	דוחות רווח והפסד
126	דוחות על הרווח הכולל
127	מאזנים
128	דוחות על השינויים בהון
129	דוחות על תזרימי המזומנים
132	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של החברה ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של חברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של החברה ובמיוחד - לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של החברה ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו-כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ג.24.א [א] בדבר הליכי רגולציה ובביאור 24.ד.24-23 בדבר בקשות לאישור תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה שלא ניתנות להערכה.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 19 במרץ 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של החברה.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

הפרשה להפסדי אשראי

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

בהתאם למתואר בביאורים 2 ו-12 לדוחות הכספיים המאוחדים, ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מאזני וחוז-מאזני בדוחות המאוחדים של החברה מסתכמת לסך של כ-536 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023 וכוללת הפרשה על בסיס פרטני והפרשה על בסיס קבוצתי בגין סיכון האשראי.

בתהליך אמידת ההפרשה להפסדי אשראי, החברה מעריכה את ההפסד הצפוי בתיק האשראי. תהליך הערכת ההפסד, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות וכן על הערכות סובייקטיביות.

החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326) - CECL. בחישוב ההפרשה על בסיס קבוצתי, אומדן ההפסדים הצפויים לאורך חיי האשראי (Life Time) נערך בהתאם למתודולוגיה ומודלים מבוססי דירוג סיכון (כגון הסתברות לכשל והפסד בהינתן כשל) במסגרתם נאמד סכום ההפסד הצפוי במקרה של התממשות כשל. המודלים מתבססים, בין היתר, על נתונים היסטוריים והתאמות נוספות לצורך חיזוי הפסדי האשראי הצפויים. קביעת האומדנים במודלים ובהם המתודולוגיה, ההנחות והנתונים, וקביעת ההתאמות הנוספות כרוכה בשיקול דעת משמעותי בבחירתם ובנייתם.

זיהינו את האומדנים האמורים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי, כעניין מפתח בביקורת. לשינוי באומדנים או בהערכות אלו, עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של החברה.

ביקורת על ההפרשה להפסדי אשראי דורשת שיקול דעת של המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות השימוש במודלים, התחשיבים וההתאמות ששימשו את ההנהלה בקביעת אומדן ההפרשה להפסדי אשראי.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

להלן הנהלים העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה במסגרת ביקורתנו:

- בחינת תהליכי העבודה לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי ואפקטיביות התכנון והתפעול של בקורות פנימיות מסוימות על דיווח כספי הקשורות לקביעת אומדן ההפרשה, לרבות בקורות בתהליך הקשורות לבחינת נאותות המתודולוגיה, הנתונים העיקריים וסבירות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה;
- בחינת המתודולוגיה לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי והתאמתה לכללי החשבונאות שחלים על החברה;
- בדיקה מדגמית של נתונים עיקריים שמשמשים במודלים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי;
- בחינת סבירות נאותות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה;

השנה שבה התחיל משרד רואי חשבון סומך חייקין להיות רואה חשבון מבקר של החברה הינה 1999.

סומך חייקין

רואי חשבון

19 במרץ 2024

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של ישראלכרט בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד: "החברה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission ("COSO"). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- PCAOB Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברת כרטיסי אשראי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברת כרטיסי אשראי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאות מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להוראות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו-כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של חברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של החברה ומאוזחים - לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של החברה ומאוזחים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 19 במרץ 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 2.ג.24. [א] בדבר הליכי רגולציה ובביאור 24.ד.23-24 בדבר בקשות לאישור תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה שלא ניתנות להערכה.

סומך חייקין

רואי חשבון

19 במרץ 2024

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

19 במרץ 2024

לכבוד

הדירקטוריון של

ישראלכרט בע"מ ("החברה")

א.ג.נ.

הנדון: מכתב הסכמה בקשר לתשקיף מדף של החברה מחודש מאי 2022

הננו להודיעכם כי אנו מסכימים להכללה (לרבות בדרך של הפניה) של הדוחות שלנו המפורטים להלן בקשר לתשקיף המדף של החברה מחודש מאי 2022:

1. דוח רואה החשבון המבקר מיום 19 במרס 2024 על הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 ו-2022 לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023.
2. דוח רואה החשבון המבקר מיום 19 במרס 2024 על ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023.

בברכה,

סומך חייקין

רואי חשבון

דוחות רווח והפסד

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2021	2022	2023	2021	2022	2023	ביאור	
הכנסות							
1,390	1,561	1,603	1,838	2,087	2,159	4	מעסקאות בכרטיסי אשראי
12	114	216	430	565	932	3	הכנסות ריבית, נטו
18	23	160	35	(24)	59	5	הכנסות (הוצאות) אחרות
1,420	1,698	1,979	2,303	2,628	3,150		סך כל ההכנסות
הוצאות							
15	6	30	62	124	347	12	בגין הפסדי אשראי
750	880	838	872	1,057	1,141	6	תפעול ⁽¹⁾
348	421	359	515	637	681	7	מכירה ושיווק ⁽¹⁾
92	98	69	114	122	141	8	הנהלה וכלליות ⁽¹⁾
171	352	397	257	453	503	ט.24	תשלומים לבנקים
1,376	1,757	1,693	1,820	2,393	2,813		סך כל ההוצאות
44	(59)	286	483	235	337		רווח (הפסד) לפני מסים
11	(14)	74	147	83	84	9	הפרשה למסים על הרווח
33	(45)	212	336	152	253		רווח (הפסד) לאחר מסים
חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות מוחזקות (במאוחד-כלולות)							
310	200	40	7	3	*-		רווח נקי:
343	155	252	343	155	253		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	(1)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
343	155	252	343	155	252		המיוחס לבעלי מניות החברה
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)							
1.72	0.78	1.26	1.72	0.78	1.26		
מספר המניות הרגילות ששימש לחישוב (במיליונים)							
200	200	200	200	200	200		

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) מזה: בגין שכר ונלוות במאוחד בשנים 2021 ו-2022, 458 מיליון ש"ח, 482 מיליון ש"ח ו-409 מיליון ש"ח, בהתאמה. בסעיפים אלה כלולים בין היתר רכיבי עלות הטבה מוגדרת שאינם עלות שירות בשנים 2021 ו-2022, 2023 בסך של כ-6 מיליון ש"ח, 4 מיליון ש"ח ו-8 מיליון ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמר יסעור	רון עוז	רונית זלמן-מלאך	ניר כרמון
יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי	סמנכ"לית כספים, CFO	חשבונאי ראשי

19 במרץ 2024

דוחות על הרווח הכולל

במיליוני ש"ח

מאוחד וחברה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	ביאור
343	155	253	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	(1)	(רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
343	155	252	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות החברה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים:			
21	(2)	12	10,21 התאמות בגין הטבות לעובדים ⁽¹⁾
21	(2)	12	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(5)	1	(2)	השפעת המס המתייחס
16	(1)	10	רווח (הפסד) כולל אחר
359	154	262	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות החברה לאחר מיסים

⁽¹⁾ בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזנים

במיליוני ש"ח

החברה		מאוחד			
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר			
2022	2023	2022	2023	ביאור	
נכסים					
1,787	819	1,854	902	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
5,863	5,309	6,928	6,271		סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
4,076	4,071	12,829	14,468	12	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ⁽¹⁾
(83)	(23)	(363)	(514)	12	הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
3,993	4,048	12,466	13,954		חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ⁽¹⁾
66	26	66	26	13	ניירות ערך
1,870	1,566	49	60	14	השקעות בחברות מוחזקות (במאוחד - כלולות)
442	451	455	462	15	בניינים וציוד
-	-	22	21		מוניטין
8,911	10,054	843	817	16, ב.15	נכסים אחרים
22,932	22,273	22,683	22,513		סך כל הנכסים
התחייבויות					
385	1,364	390	1,367	17	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
16,451	14,794	18,079	16,556	18	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
360	526	360	526	19	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
2,942	2,592	1,048	1,054	20, 21, 22	התחייבויות אחרות
20,138	19,276	19,877	19,503		סך כל ההתחייבויות
				24	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
2,794	2,997	2,794	2,997	23	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
-	-	12	13		זכויות שאינן מקנות שליטה
2,794	2,997	2,806	3,010		סך כל ההון
22,932	22,273	22,683	22,513		סך כל ההתחייבויות וההון

⁽¹⁾ החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות חוזר בנק ישראל בדבר "עדכונים בדיווח על סולקים", לפרטים ראה ביאור 3.ג.2 להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון במיליוני ש"ח

הון המניות הנפרע	פרמיה על מניות	קרנות הון		סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל	זכויות שאינן סך הכל ההון מקנות שליטה	סך הכל ההון
		מבטלות	מבטלות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות						
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	-	-	-	79	(27)	2,394	2,446	-	2,446
רווח נקי בשנה	-	-	-	-	-	343	343	-	343
דיבידנד	-	-	-	-	-	(28)	(28)	-	(28)
התאמות ושינויים הנובעים מ:									
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס ⁽¹⁾	-	-	-	-	16	-	16	-	16
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	-	-	-	79	(11)	2,709	2,777	-	2,777
רווח נקי בשנה	-	-	-	-	-	155	155	-	155
דיבידנד ⁽²⁾	-	-	-	-	-	(149)	(149)	-	(149)
התאמות ושינויים הנובעים מ:									
זכויות שאינן מקנות שליטה בגין צירוף עסקים	-	-	-	-	-	-	-	12	12
מהנפקת מניות לעובדים ⁽³⁾	4	-	-	-	4	-	4	-	4
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁴⁾	-	8	8	-	8	-	8	-	8
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס ⁽¹⁾	-	-	-	-	(1)	-	(1)	-	(1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	4	8	79	91	(12)	2,715	2,794	12	2,806
השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות ⁽⁵⁾	-	-	-	-	-	(9)	(9)	-	(9)
יתרה ליום 1 בינואר 2023	4	8	79	91	(12)	2,706	2,785	12	2,797
רווח נקי בשנה	-	-	-	-	-	252	252	1	253
דיבידנד ⁽²⁾	-	-	-	-	-	(68)	(68)	-	(68)
התאמות ושינויים הנובעים מ:									
מהנפקת מניות לעובדים ⁽³⁾	1	-	-	-	1	-	1	-	1
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁴⁾	-	17	-	17	-	-	17	-	17
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס ⁽¹⁾	-	-	-	-	10	-	10	-	10
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	5	25	79	109	(2)	2,890	2,997	13	3,010

(1) ראה ביאור 10.

(2) ראה ביאור 23.

(3) ראה ביאור 21.

(4) ראה ביאור 22.

(5) השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף, ראה ביאור 1.ג.2 להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים

במיליוני ש"ח

מאוחד			החברה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2022	2021	2023	2022	2021
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
253	155	343	252	155	343
רווח נקי לשנה לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות:					
-*	(3)	(7)	(40)	(200)	(315)
חלק החברה ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות (במאוחד - כלולות)					
160	158	135	154	135	130
פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)					
347	124	62	30	6	15
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
-*	-*	(56)	-*	-*	2
(רווח) הפסד ממימוש בניינים וציוד					
17	8	-	16	7	-
הוצאות הנובעות מתשלום מבוסס מניות					
(9)	60	(21)	39	(6)	(16)
מסים נדחים, נטו					
(18)	23	(34)	(18)	23	(32)
שינויים בהפרשות והתחייבויות לעובדים					
-*	(1)	2	-*	(1)	2
שיערוך פיקדונות בתאגידים בנקאיים					
-	(2)	-	-	(2)	-
רווח ממימוש רעיוני בגין חברה שאוחדה לראשונה					
(2)	3	(3)	(2)	3	(3)
(רווח) הפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך					
-	-	-	300	90	-
דיבידנד שהתקבל מחברת בת					
-	1	-	-	1	-
דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני					
(22)	10	22	(18)	12	20
התאמות בגין הפרשי שער					
-	-*	-	1	(1)	-
אחר					
שינויים בנכסים שוטפים					
728	(635)	6,299	522	(394)	5,490
שינוי בחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי וסכומים לקבל מבנקים, נטו					
59	(198)	72	(1,196)	(2,296)	(30)
שינוי בנכסים אחרים, נטו					
שינויים בהתחייבויות שוטפות					
(1,523)	464	1,985	(1,657)	303	1,732
שינוי בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו					
6	1	1	6	1	1
הפרשי צבירה שנכללו בפעילות השקעה ומימון					
38	46	11	(321)	86	1,334
שינוי בהתחייבויות אחרות, נטו					
34	214	8,811	(1,932)	(2,078)	8,673
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת					

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד			החברה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2022	2021	2023	2022	2021
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(161)	(172)	(180)	(155)	(161)	(166)
(12)	(7)	(10)	(12)	(13)	(10)
-	(5)	-	-	(5)	-
-	(5)	-	-	-	-
*-	*-	126	*-	*-	*-
42	-	-	42	-	-
(12)	(14)	(8)	(12)	(14)	(8)
12	14	7	12	14	7
שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו, לרבות פקטורינג					
(1,946)	(2,287)	(158)	*-	(31)	5
(2,077)	(2,476)	(223)	(125)	(210)	(172)
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
(68)	(149)	(28)	(68)	(149)	(28)
(240)	(239)	(239)	(240)	(239)	(239)
400	-	-	400	-	-
977	(118)	(3,793)	979	(118)	(3,716)
1,069	(506)	(4,060)	1,071	(506)	(3,983)
תזרימי מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון					
(974)	(2,768)	4,528	(986)	(2,794)	4,518
1,846	4,624	118	1,779	4,585	87
22	(10)	(22)	18	(12)	(20)
894	1,846	4,624	811	1,779	4,585
ריבית, מסים ודיבידנדים ששולמו ו/או התקבלו					
1,095	578	462	442	180	49
125	30	41	180	67	36
1	17	3	301	107	3
135	173	144	23	27	31
116	21	41	29	14	36

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים					
8	29	77	8	29	77
רכישת בניינים וציוד כנגד התחייבות לספקים					

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
נספח ב' - נכסים והתחייבויות של החברות הבנות שאוחדו וזרימת מזומנים לרכישת חברות בנות שאוחדו, ליום הרכישה:			
-	*_	-	מזומנים שנרכשו
-	(8)	-	נכסים (למעט מזומנים)
-	8	-	התחייבויות
-	*_	-	נכסים והתחייבויות מזוהים
-	(22)	-	מוניטין
-	12	-	צרוף זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(10)	-	סך הכל עלות הרכישה
-	5	-	בניכוי – תמורה שלא במזומן לרכישת חברות בנות שאוחדו
-	(5)	-	תמורה ששולמה במזומן
-	*_	-	בניכוי – מזומנים שנרכשו
-	(5)	-	זרימת מזומנים לרכישת חברות בנות שאוחדו לראשונה

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ישראל כרטיס בע"מ ("החברה" או "ישראל כרטיס") נוסדה בישראל בשנת 1975 והינה חברת כרטיסי אשראי, ו/או 'סולק' כמשמעות המונח על-פי הוראות ונוהלי הפיקוח על הבנקים, וביחד עם החברות המוחזקות המהותיות שלה פועלת בעיקר בתחומי אשראי והנפקה (לרבות תפעול ההנפקה) ללקוחות פרטיים ואשראי ופתרונות תשלום מתקדמים (לרבות סליקה של כרטיסי חיוב) ללקוחות עסקיים. החברה מנפיקה (לרבות מתפעלת הנפקה) וסולקת את המותגים "Mastercard", "ישראל כרטיס", "American Express" ו-"Visa" ("מותגי הקבוצה") ומציעה ללקוחותיה מוצרים ופתרונות מימון על-פי אופי פעילות הלקוח ומאפייניו תוך שימת לב לסיווגו כפרטי או עסקי. החל מחודש אפריל 2019 (ונכון ליום 31 בדצמבר 2022 ("מועד הדוח") ולמועד חתימת הדוח), ישראל כרטיס הינה חברה ציבורית אשר מניותיה, אגרות חוב וניירות ערך מסחריים שהנפיקה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ("הבורסה"). הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על-ידי הדירקטוריון ביום 19 במרץ 2024.

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023 החלה מתקפת טילים על מדינת ישראל ומתקפת טרור על יישובי עוטף עזה, שבעקבותיה הכריזה ממשלת ישראל על מצב מלחמה, מלחמת "חרבות ברזל" ("המלחמה" או "מלחמת "חרבות ברזל""), והחלה בגיוס כוחות מילואים בהיקף משמעותי. בעקבות המלחמה, פונו מספר ישובים בדרום ובצפון הארץ ועסקים שונים נסגרו לפעילות.

למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח חלק מעסקים אלו נפתחים בהדרגה לפעילות וחלקם עדיין סגורים. גם עם הפתיחה ההדרגתית של עסקים, נצפית ירידה בפעילות העסקית במשק, בין היתר, לאור חשש ביטחוני של הציבור והצרפנים ומצב הרוח הלאומי. המצב הביטחוני התפתח גם לגזרה הצפונית של המדינה, כך שהיקף האוכלוסייה והעסקים המושפעים ישירות התרחב. החברה פועלת כל העת כדי לוודא שפעילות החברה תמשיך ברציפות תוך רגישות מוגברת לצורכי הלקוחות והקשיים עימם הם מתמודדים. הקבוצה נקטה בצעדים שונים במטרה לסייע ללקוחותיה להתמודד עם השלכות המלחמה בהיבט הפיננסי. צעדים אלו כוללים, בין היתר: הקמת מוקדים ייעודיים לתושבים ובעלי עסקים ומשפחות הנפגעים והנעדרים; הקלות בדחיית החזרי הלוואות; פריסת החיוב החודשי; חיוב חודשי קבוע; וכיו"ב. בנוסף, חלות על החברה מספר הוראות דין והוראות רגולטוריות שנחקקו כהוראות שעה בקשר למלחמה. לפרטים ראה ביאור 2.ג.24 [א] להלן תחת הכותרת "רגולציה בקשר עם מלחמת "חרבות ברזל"". כאמור, במהלך המלחמה, ולמועד חתימת הדוח, הקבוצה העניקה ומעניקה הטבות והקלות שונות ללקוחותיה, חלקן בהתאם למתווה בנק ישראל וחוק דחית תשלומים (ראה ביאור 2.ג.24 [א] להלן) וחלקן ביוזמת הקבוצה.

החברה ממשיכה כל העת בניטור פעילות העסקית של חברות הקבוצה, מיפוי צורכי לקוחותיהן ובחינת הצורך בנקיטת פעולות בקשר לכך. כמו כן, החברה יישמה צעדים רלוונטיים להבטחת המשכיות עסקית בהתאם לתכניות הקבוצה (בהתאמות הנדרשות) להתמודדות עם מצבי חירום בתרחישים שונים, שייעודם הבטחת המשך מתן שירות בערוצים השונים.

להערכת החברה, למצב המלחמתי עשויות להיות השפעות על פעילות המשק בשנת 2024 ואולי אף מעבר לכך וכנגזרת מכך על פעילות ותוצאות החברה. חלק מההשפעות תלוי בפעולות שיינקטו על ידי ממשלת ישראל, תגובות בינלאומיות לפעולות כאמור, משך הלחימה והתרחבותה, והוראות רגולטוריות שיינתנו בקשר לכך. למלחמה השפעה משמעותית על היקף הקניות של אזרחי ישראל בכרטיסי חיוב בישראל ובחו"ל וכן על קניות בישראל של תיירות נכנסת, בפרט בענפי משק בעלי פוטנציאל גבוה לפגיעה בהכנסות. המלחמה הובילה לירידה משמעותית בקניות בכרטיסי חיוב ברוב ענפי המשק ברבעון הרביעי לשנת 2023, אולם במהלך חודש דצמבר 2023 ועד למועד חתימת הדוח ניכרת התאוששות מסוימת בחלק מענפי המשק, שיכולה להיות מושפעת, בין היתר, מהמצב המלחמתי והשלכותיו. בנוסף, למועד חתימת הדוח, ניכר כי ענף התיירות, הן הנכנסת והן היוצאת, הוא הענף המושפע ביותר מהתמשכות המלחמה והתרחבותה.

למועד חתימת הדוח, קיים חוסר ודאות לגבי עליית הסיכון באשר לאינדיקטורים המרכזיים של הפעילות הפיננסית בישראל ולגבי היקפי הפגיעה של המלחמה ונגזרותיה על המשק הישראלי. כמו כן, קיימת אי ודאות רבה בדרכי ההתמודדות של הממשלה במהלך המלחמה ולאחריה, לשמירה על יציבות המשק, טיפול בעובדים שהוצאו לחל"ת, מסלולי הפיצוי לעסקים ולכוחות המילואים ועוד.

יובהר, כי השפעת מלחמת "חרבות ברזל" ונגזרותיה על פעילותה של הקבוצה יכולה להשפיע על נושאים שונים, כגון: פעילותם של עסקים, מחזורי הפעילות בכרטיסי חיוב (וזאת גם כתלות בעיתוי והיקף הוצאת עובדים במשק לחל"ת), ירידה בביקושים לאשראי ופגיעה אפשרית בכוח הפרעון של לווים. למועד חתימת הדוח אין ביכולתה של החברה לאמוד את השפעתה הכוללת של המלחמה על תוצאות הקבוצה, וזאת, בין היתר לאור אי הוודאות ביחס להימשכות המלחמה, הסלמתה והשלכותיה הישירות והעקיפות על הקבוצה, אשר עלולות להשפיע עליה מהותית לרעה.

ביאור 1 (המשך)

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

1. מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

כמו כן, בעקבות השלכות מלחמת "חרבות ברזל", הסוגיות הכלכליות הנובעות מהמלחמה והשפעותיה הרבות, ובכדי לסייע לציבור לצלוח תקופה מאתגרת זו, ביום 23 באוקטובר 2023 הודיע בנק ישראל על "מתווה מקיף שאומץ על ידי חברות כרטיסי האשראי לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל". לפרטים ראה ביאור 2.ג.24 [א] תחת הכותרת "רגולציה בקשר עם מלחמת "חרבות ברזל" להלן.

2. שינוי במבנה מגזרי הפעילות

בהתאם לגישת הנהלת החברה, החל מהרבעון הראשון של שנת 2023, פעילות הקבוצה מוצגת בשני (2) מגזרי פעילות מהווים את ליבת פעילותה (חלף שלושה (3) מגזרים כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2022), וזאת כדלקמן: (א) מגזר לקוחות פרטיים (ובכלל זה אשראי לאנשים פרטיים, הנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי חיוב); ו-(ב) מגזר לקוחות עסקיים (ובכלל זה אשראי מסחרי ופתרונות תשלום מתקדמים, לרבות סליקה של כרטיסי חיוב).

הצגה מגזרית כאמור בנויה על תפיסה של שני שווקים מובחנים, לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים, להם מוכרת הקבוצה מוצרים פיננסיים וכן מוצרים משלימים ונילוויים אגב הפעילות הפיננסית, תוך מתן מעטפת הכוללת מגוון פתרונות בהתאם לצרכי הלקוחות. הצגה זו תואמת את השינוי שעבר ועובר השוק בו פועלת החברה בשנים האחרונות, את ההתפתחויות הקיימות והצפויות בשווקים הרלוונטיים ואת התכנית האסטרטגית של הקבוצה.

הגילויים הנדרשים ומספרי השוואה, מוצגים בהתאם למגזרי הפעילות לעיל.

3. ביטול הסכם מיזוג עם הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל")

בחודש ינואר 2023 פנתה הראל לדירקטוריון החברה ("פניית הראל"), בהצעה להיכנס למשא ומתן לגיבוש הסכם מיזוג משולש הופכי במסגרתו הוצע כי הראל תרכוש את מלוא (100%) הונה המונפק והנפרע של החברה מבעלי מניותיה (בדילול מלא). בהמשך לפניית הראל, בחודש פברואר 2023 נחתם הסכם מיזוג בין החברה לבין הראל ("הסכם המיזוג"), אשר אושר על ידי האסיפה הכללית של החברה בחודש מרץ 2023. הסכם המיזוג כלל תנאים מתלים להשלמת המיזוג, לרבות קבלת אישורים רגולטוריים למיזוג מצד הממונה על התחרות, המפקח על הבנקים, והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. אישור המפקח על הבנקים ואישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון התקבלו בימים 7 ו-28 בדצמבר 2023, בהתאמה. יחד עם זאת, המועד האחרון להתקיימות כלל התנאים המתלים, כפי שהוארך מעת לעת, נקבע ליום 31 בינואר 2024 (כאשר להראל ניתנה אופציה (כפוף לתנאים שנקבעו) להאריך את המועד האחרון להתקיימותם לתקופה שנקבעה).

ביום 31 בינואר 2024 קיבלו החברה והראל את הודעת מ"מ הממונה על התחרות, לפיה החליט להתנגד למיזוג בין החברה להראל, ובהמשך להודעה זו, הודיעה הראל לחברה על ביטול הסכם המיזוג בניהן.

לפרטים אודות הליכים משפטיים הקשורים להסכם המיזוג, ראה ביאור 20.ד.24 ו-21.ד.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

4. ניירות ערך מסחריים

לפרטים אודות הנפקת ניירות ערך מסחריים (סדרות 1 ו-2), בחודשים אפריל ונובמבר 2023, בהתאמה, ראה ביאור 19 להלן.

5. מיזוג גלובל פקטורינג לצמרת מימונים

ביום 19 באוקטובר 2023 התקשרה צמרת מימונים בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של החברה (להלן: "צמרת"), עם גלובל פקטורינג בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של החברה (להלן: "גלובל") בהסכם מיזוג, בדרך של מיזוג סטטוטורי (בהתאם להוראות הפרק הראשון לחלק השמיני של חוק החברות, התשנ"ט-1999 והתקנות מכוחו), על פיו גלובל תתמזג עם ולתוך צמרת ויועברו אל צמרת כל נכסיה, זכויותיה והתחייבויותיה של גלובל וזאת בתוקף מהמועד הקבוע בהסכם המיזוג.

עם השלמת המיזוג, ביום 31 בדצמבר 2023, חדלה גלובל להתקיים כישות משפטית נפרדת, התחסלה ללא פירוק, הון מניותיה בוטל והיא נמחקת מרשמי רשם החברות. למיזוג לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאות הקבוצה.

בדוחות כספיים אלה:

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על-ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ניירות ערך בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי מס' 168 (תת נושא 10-105 בקודיפיקציה), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי מס' 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על-ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

תקני דיווח כספי בינלאומיים ("IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על-ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS), לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על-ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על-ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

1. החברה - ישראלכרט בע"מ.
2. הקבוצה - החברה וחברות מאוחדות שלה.
3. חברות בנות / מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא עם דוחות החברה.
4. חברות כלולות - חברות לרבות שותפויות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת החברה בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
5. חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.
6. צדדים קשורים ובעלי עניין - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.
7. מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל.
8. סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת של לשכת רואי חשבון בישראל.
9. סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
10. עלות - עלות בסכום מדווח.
11. דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
12. מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה פועלת החברה.
13. מטבע הצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
14. יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.
15. שווי הוגן - המחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP). בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

הביאורים לדוחות הכספיים השנתיים מתייחסים לדוחות הכספיים של החברה ולדוחות הכספיים המאוחדים של החברה והחברות המאוחדות שלה, פרט למקרים בהם צוין בביאור כי הוא מתייחס לחברה בלבד או למאוחד בלבד.

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

3. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד;
- מכשירים פיננסיים המסווגים כניירות ערך;
- התחייבויות בגין תשלום מבוסס מניות אשר יסולקו במזומן;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות כלולות.

4. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מהתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2023, מיישמת החברה הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושאים המפורטים להלן:

1. הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 29 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים", וזאת בהמשך למכתב מיום 28 במרץ 2018 בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". החוזר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה ואשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמצמצם פרו-מחזוריות של ההפרשות להפסדי אשראי, גורם לתגובה מוקדמת יותר של ההפרשות להפסדי אשראי להרעה צפויה באיכות האשראי של לוויים, ושמצמצם את הקשר בין האופן בו מנוהלים סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.

עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי האשראי בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; מדידת ההפרשה להפסדי אשראי תתבסס על חלוקת תיק האשראי של החברה לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

כמו-כן, ההגדרות הקיימות בהוראות הדיווח לציבור של חובות פגומים ושל סיכון אשראי פגום הוחלפו בהגדרות של חובות שאינם צוברים ושל סיכון אשראי שאינם צוברים, כך שהן כוללות כעת חובות שאינם צוברים, וסיכון אשראי שאינם צוברים, במקום חובות פגומים וסיכון אשראי פגום, כמפורט בהוראה.

בנוסף, ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר, נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת לצמצם השפעות בלתי צפויות על ההון הפיקוחי של יישום לראשונה של הכללים החדשים, בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ורשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ובמדינות אחרות בעולם.

במסגרת היערכותה של החברה ליישום ההוראות החדשות, ביצעה החברה, בין היתר: מיפוי של ההוראות החדשות והשלכותיהן האפשריות על החברה; סקירת הפרקטיקות הנהוגות היום לניהול סיכונים האשראי ולאומדן ההפרשה להפסדי אשראי; זיהוי אתגרים והדרכים להתמודדות עימם; פילוח תיק האשראי לקבוצות בעלי מאפייני סיכון דומים; קביעת מתודולוגיות ואומדנים שיעשה בהן שימוש במסגרת קביעת אומדן ההפרשה להפסדי אשראי; זיהוי השינויים הנדרשים על מנת להתאים את מערכות המידע; וכן יצירת תהליכים ובקורות בקביעת סכומי ההפרשה להפסדי אשראי.

כתוצאה מיישום התקן שינתה החברה תהליכים מסוימים בקשר לסיווג ובחינת האשראי הבעייתי, הגדרת אשראי כלא צובר הכנסות ריבית, ושיטות למדידת ההפרשה. כמו כן, דרישות הגילוי הותאמו לדרישות התקינה החשבונאית בארה"ב, כפי שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים במסגרת הוראות הדיווח לציבור, והכל כמפורט להלן.

החברה יישמה את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי החל מיום 1 בינואר 2023 תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. כמו כן, החברה אימצה במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות פריסת השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רובד 1 על פני 3 שנים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו (75% ב-1 לינואר לשנת היישום הראשונה, 50% בשנה השנייה ו-25% בשנה השלישית).

עיקר ההשפעה, כפי שמוצגת במסגרת ביאור הפרופורמה להלן, נבעה מעדכון שיטות המדידה של ההפרשה להפסדי אשראי, עדכון של יתרות המיסים הנדחים המתייחסות וכן, השפעות על ההון הרגולטורי כתוצאה מזקיפת הגידול בהפרשה להפסדי אשראי תוך פריסה בהתאם להוראות המעבר שנקבעו כאמור לעיל.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

1. הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות (המשך)

מובהר כי במסגרת יישומן של ההוראות החדשות, החברה פיתחה מודלים שונים לקביעת אומדן ההפרשה, לרבות התאמת מערכות המידע ויצירת תהליכים ובקורות בקביעת סכומי ההפרשה להפסדי אשראי. החברה פועלת כל העת לשיפור וייעול של הליך קביעת אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, אשר אלה עשויים להוביל לשינויים מסוימים באופן מדידת ההפרשה.

1 בינואר 2023	השפעת יישום הכללים החדשים	31 בדצמבר 2022	
במיליוני ש"ח			
1. מאזן			
427	29	398	ההפרשה להפסדי אשראי
327	15	312	מזה: הפרשה להפסדי אשראי - אנשים פרטיים
100	14	86	מזה: הפרשה להפסדי אשראי - מסחרי ואחר
2. הון עצמי			
2,686	(29)	2,715	יתרת עודפים (לפני השפעת המס)
20	20	-	השפעת המס
2,706	(9)	2,715	יתרת עודפים (לאחר השפעת המס)
3. הלימות הון ומינוף*			
13.09%	-0.01%	13.10%	יחס הון עצמי רובד 1
14.15%	-0.01%	14.16%	יחס הון כולל
9.65%	-0.01%	9.66%	יחס המינוף

(*) לאחר יישום ההקלה כמפורט לעיל. למידע נוסף בדבר השפעת יישום התקן על הלימות הון ומינוף, ראה ביאור 2.23 ד. להלן.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

2. דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 18 באוקטובר 2023, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "מלחמת "חרבות ברזל" – דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור". דגשים אלו כוללים:

- א. כללי - הפיקוח על הבנקים מעודד תאגידים בנקאיים לפעול כדי לאפשר באופן זמני ללווים אשר הושפעו מהמלחמה גמישות נוספת בפירעון הלוואות, לטובת האינטרס ארוך הטווח של התאגידים הבנקאיים, של הלווים שלהם ושל הכלכלה בכללותה.
- ב. מצב הפיגור - מצב הפיגור של חובות כאמור יקבע לפי התנאים החוזיים של החוב, כפי שהם עודכנו בהתאם להסדר הפירעון החדש, בין אם הוא סוכם עם הלווה הספציפי, ובין אם הוא נקבע באופן גורף לכל הלווים באזור המושפע. לפיכך, חוב כאמור שלא היו בגינו תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, לא ידווח כחוב בפיגור אם לא קיים פיגור בתשלומים בהתאם לתנאים המעודכנים של החוב. בנוסף, בהתייחס לחובות שהיו בגינם תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, יש להתאים את מצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה במועד תחילת המלחמה, ולמעשה להקפיד אותו במשך תקופת דחיית התשלום.
- ג. חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות - יש להפעיל שיקול דעת כדי לקבוע אם יש לסווג חובות שעברו הסדרי פירעון כאמור כחובות בעייתיים. ככלל, לא נדרש בשל הסדרי פירעון כאמור לסווג את החובות כחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי. ככל שנצבר מידע חדש המצביע על כך שחלה ירידה בסיכויי הפירעון של הלוואה ספציפית או שהלוואה ספציפית לא תשולם, על תאגיד בנקאי לפעול בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות.
- ד. גילוי לציבור – כאשר משמעותי, יש לתת גילוי לחובות לוויים שהושפעו מהמלחמה שנעשו להם הסדרי פירעון חדשים כאמור. הגילוי יכלול מידע כמותי, לרבות פירוט של יתרת החובות לפי תחומי האשראי העיקריים (לפחות לפי חלוקה למסחרי ואנשים פרטיים), וגילויי שיבהיר את סוגי ההסדרים העיקריים שבוצעו, משך הזמן שלהם ומשמעותם.

עוד יצוין בהקשר זה, כי ביום 12 באוקטובר 2023, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "דגשי הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"". המכתב כולל דגשים שעל המערכת הבנקאית להביא בחשבון בפעילותה, בין היתר, בהתייחס להיבטים הבאים: זמינות ורציפות שירותים בנקאיים; טיפול, סיוע ומענה לפניות לקוחות על רקע המלחמה; הקלה בנטל וסיוע ללקוחות בעמידה בהתחייבויות; שירות טלפוני ללקוחות; היבטי סייבר והונאת לקוחות; הערכת ניהול סיכונים.

3. חוזר בנושא עדכונים בדיווח לציבור של סולקים

בחודש פברואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכונים בדיווח לציבור של הסולקים", המתאים את הגילוי הניתן על ידי סולקים לגילוי הניתן על ידי תאגידים בנקאיים בישראל ולגילוי הניתן על ידי חברות כרטיסי אשראי ותאגידים בנקאיים בארה"ב, ובכללם, הוספת התייחסות להתפתחויות בשיעורי הכנסות ריבית מאשראי לאנשים פרטיים ומאשראי מסחרי, עדכון מתכונת הגילוי על סיכון אשראי בעייתי והחלפת מתכונת הגילוי של שיעורי הכנסות והוצאות ריבית החלה על סולק. ההוראות שנקבעו בחוזר זה חלות מיום 1 בינואר 2023 ואילך.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1. מטבע חוץ והצמדה

מטבע פעילות

מטבע פעילות של ישות הוא המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הישות. בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה ישות מפיקה מזומנים. מטבע הפעילות של החברה הינו ש"ח. כל עסקה שאינה במטבע הפעילות, הינה עסקה במטבע חוץ.

עסקאות במטבע חוץ

במועד ההכרה בעסקה במטבע חוץ, כל נכס, התחייבות, הכנסה, הוצאה, רווח או הפסד, הנובעים מהעסקה, מתורגמים במועד ההכרה לראשונה למטבע הפעילות של החברה לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה. בכל מועד דיווח, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום שבו נקבע השווי ההוגן.

פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

רווחים או הפסדים מתרגום עסקאות במטבע חוץ והנובעים מהתנודתיות של המטבעות בין מועדי העסקאות לבין מועד הסילוק/מועד המאזן, מוכרים בדוח רווח או הפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום (הכנסות/הוצאות אחרות).

הצמדה

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד נמדדים לפי המדד שנקבע בתנאים לגבי כל נכס או התחייבות.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים, מדד המחירים לצרכן (בסיס 2018 = 100) ושיעורי השינוי בהם:

ליום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
102.9	108.3	111.5	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) - בגין
3.110	3.519	3.627	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1)
3.519	3.753	4.012	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

שיעור השינוי באחוזים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
2.8	5.2	3.0	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) - בגין
(3.3)	13.2	3.1	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1)
(10.8)	6.6	6.9	שער אירו (בש"ח ל-1 אירו)

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

2. השקעות בחברות מוחזקות

צירופי עסקים

עסקאות צירופי עסקים מטופלות על ידי יישום שיטת הרכישה (acquisition method), למעט צירופי עסקים תחת אותה שליטה. ביישום שיטת הרכישה החברה קובעת את מועד הרכישה ומכירה בנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו, בהתחייבויות שניטלו ובזכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת ומודדת אותם בשוויים ההוגן במועד הרכישה. מועד הרכישה הינו המועד בו הרכשת משיגה שליטה על הנרכשת.

בצירוף עסקים שהושג בשלבים, החברה מודדת מחדש זכויות הונות שהוחזקו לפני כן בנרכשת בשווי הוגן למועד הרכישה ומכירה ברווח או בהפסד כלשהו שנוצר בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

הקבוצה מכירה במוניטין למועד הרכישה, הנמדד כעודף של הסכום הכולל של התמורה שהועברה לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכויות הונות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על ידי החברה, על הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו.

בתקופות עוקבות המוניטין אינו מופחת, אלא נבחן לצורך ירידת ערך. ראה סעיף 13 להלן.

צירופי עסקים תחת אותה שליטה

רכישת זכויות בעסקים שבשליטת בעל המניות השולט בקבוצה, מטופלת כאילו בוצעה הרכישה ביום בו הושגה השליטה לראשונה על-ידי בעל השליטה בקבוצה. לצורך כך, מוצגים מחדש מספרי ההשוואה. הנכסים וההתחייבויות שנרכשו מוצגים לפי הערכים כפי שהוצגו קודם לכן בדוחות הכספיים המאוחדים של בעל השליטה בקבוצה. ההפרש בין התמורה שנקבעה בעסקה עבור הרכישה לבין הערך בספרים של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו ביום השגת השליטה נזקף ישירות להון.

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על-ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום אובדן השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה מייצגות את החלק בהון בחברת בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה. זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן.

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח (הפסד) כולל אחר מיוחסים לבעלים של החברה ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח (הפסד) כולל אחר מיוחס לבעלים של החברה ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

פעילות משותפת

כאשר לקבוצה יש זכויות לנכסים ומחויבויות להתחייבויות המיוחסות להסדרים משותפים היא מכירה בנכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות של הפעילות המשותפת בהתאם לזכויותיה בפרטים אלו, כולל חלקה בפרטים המוחזקים או שהתהוו במשותף. רווחים או הפסדים מעסקאות עם פעילויות משותפות מוכרות רק בגובה חלקם של הצדדים האחרים בפעילות משותפת. כאשר עסקאות אלה מספקות ראיה לירידת ערך של אותם נכסים, הפסדים אלה מוכרים במלואם על-ידי הקבוצה.

השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה (במישרין או בעקיפין) בשיעור של 20% עד 50% יותר מזכויות ההצבעה במוחזקת מקנה השפעה מהותית, אלא אם כן ניתן להוכיח בעליל שאין זה המקרה. בקביעה אם לחברה קיימת השפעה מהותית על ישות מושקעת, זכויות הצבעה פוטנציאליות אינן מובאות בחשבון.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

2. השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. כאשר החברה משיגה השפעה מהותית לראשונה בהשקעה שטופלה בעבר בשיטה שאיננה שיטת השווי המאזני, החברה מוסיפה את עלות הרכישה של ההשקעה הנוספת לבסיס הנוכחי של ההשקעה הקודמת, ומיישמת את שיטת השווי המאזני מכאן ואילך.

בעת עלייה בשיעור ההחזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור השפעה מהותית, הקבוצה מיישמת את שיטת הרכישה רק בגין אחוזי ההחזקה הנוספים בעוד שההחזקה הקודמת נותרת ללא שינוי (Step-by-Step).

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות, רווח או הפסד וברווח כולל אחר של יישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

השקעה בחברה כלולה נבחנת בכללותה לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבה.

אם השווי ההוגן של ההשקעה נמוך מערכה בספרים, החברה בוחנת אם ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני. במסגרת זו, החברה בוחנת את משך הזמן שבו השווי ההוגן של ההשקעה נמוך מערכה בספרים, מצבה הכספית של החברה המוחזקת (לרבות תחזיות לתקופות קרובות), וכן את הכוונה והיכולת של החברה להחזיק בהשקעה עד להשבת ערכה. אם נקבע כי ירידת הערך בעלת אופי אחר מזמני, החברה מכירה בהפסד מירידת ערך בגובה ההפרש בין השווי ההוגן לבין הערך בספרים של ההשקעה. הפסד שהוכר מירידת ערך, אם קיים, נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "חלק החברה ברווחים לאחר מס של חברות מוחזקות (במאחד כלולות)" ואינו מבוטל בתקופות עוקבות.

3. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

א. הכנסות מעמלות סליקה, בניכוי החזרי עמלה, מוכרות בדוח רווח והפסד במועד קליטת העסקה בחברה על בסיס מצטבר עם השלמת השירות. בעסקאות תשלומים הממומנות על-ידי בית העסק, נזקפות ההכנסות לגבי כל תשלום כעסקה נפרדת.

ב. הכנסות מעמלות שירות ועמלות מעסקאות מט"ח, הנגבות ממחזיקי כרטיס מוצגות על בסיס ברוטו כאשר החברה היא ספק השירות העיקרי ומחיר העסקה נשלט על-ידי החברה ומוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס מצטבר.

ג. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות לא צוברים, המוכרת כהכנסה על בסיס הגבייה בפועל.

ד. תשלומים המשולמים על-ידי החברה בעת חתימה על חידוש/הארכת הסכמי מועדונים, מוכרים לאורך תקופת ההסכם. כאשר נזקפים לדוח רווח והפסד, מיוחסים בדוחות הכספיים לסעיף הוצאות מכירה ושיווק. הוצאות והכנסות שטרם נרשמו בדוח רווח והפסד נכללו בסעיף הוצאות מראש.

ה. ניירות ערך ומכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיפים 5 ו-6, בביאור 2, בהתאמה.

ו. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

4. חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי - מדיניות חשבונאית שיושמה החל מיום 1 בינואר 2023

זיהוי וסיווג חובות לא צוברים (חלף חוב פגום)

החברה קבעה נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות לצורך אבחנה ביו חובות בסיווג בעייתי לרבות חובות לא צוברים, לבין חובות תקינים. בהתאם לנהלים אלו, החברה מסווגת את כל החובות הבעייתיים שלה ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חוב בהשגחה מיוחדת הינו חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם לא יטופלו, התוצאה של חולשות פוטנציאליות אלו עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון של האשראי או במעמד של החברה כנושה בתאריך עתידי מסוים. חוב מסווג כחוב לא צובר כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהחברה לא תוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לה לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

4. חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי – מדיניות חשבונאית שיושמה החל מיום 1 בינואר 2023 (המשך)

זיהוי וסיווג חובות לא צוברים (חלק חוב פגום) (המשך)

ככלל, חוב מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך, החברה עוקבת אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל ממועד הסיווג כלא צובר, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב לא צובר"). כמו כן, כל חוב שתנאיו שונים במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב לא צובר. החברה בחרה לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרם החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי והפרשות להפסדי אשראי) הינה 500 אלפי ש"ח או יותר.

הפרשה להפסדי אשראי - מדידה

כאמור לעיל, החל מיום 1 בינואר 2023, החברה מיישמת את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) - מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי.

כחלק מיישום התקן, החברה קבעה נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלה. בנוסף, החברה קבעה נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי וכן, מביאה בחשבון פירעונות מוקדמים בהתבסס על מידע עבר. בעת פיתוח אומדן הפסדי האשראי הצפויים, החברה מביאה בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים, ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה של הנכסים הפיננסיים.

ככלל, חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מוערך על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הינם בעלי מאפייני סיכון דומים, כגון: דירוגי אשראי; סוג הנכס הפיננסי; גודל; שנת העמדת האשראי.

תיק האשראי של החברה מחולק לסגמנטים בהתאם לתפיסתה העסקית תוך הבחנה בין אשראי לאנשים פרטיים ואשראי מסחרי. לכל סגמנט, החברה מחשבת את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם שיטת הסתברות לשל/ הפסד בהינתן כשל (PD/LGD). להערכת החברה, שיטה זו צפויה להביא לידי האומדן הטוב ביותר של ההפרשות להפסדי אשראי.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, החברה מתבססת על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות וניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי.

לצורך קביעה זו, החברה מביאה בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה, כגון: המצב הכספי של הלווה, דירוג האשראי שלו, איכות הנכס, יכולתו של הלווה לבצע תשלומי קרן או ריבית במועד שנקבע, יתרת הזמן לפירעון, ההיקף והחומרה של נכסים פיננסיים בפיגור, מדיניות ונהלי מתן האשראי של החברה, לרבות שינויים באסטרטגיית מתן האשראי, תהליכי חיתום ועוד.

לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחיים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, החברה קבעה כי התקופה הסבירה וניתנת לביסוס הינה שנה אחת. עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, החברה חוזרת להשתמש במידע היסטורי, שאינו מותאם בגין תנאים כלכליים קיימים או בגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, כגון: שינוי בשיעור האבטלה, תמ"ג ועוד.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

4. חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי – מדיניות חשבונאית שיושמה החל מיום 1 בינואר 2023 (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי – מדידה (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי – אשראי המוערך על בסיס ספציפי

בהתאם להנחיות שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה, כאשר החברה זיהתה כי אין לנכס פיננסי מאפייני סיכון משותפים שדומים למאפייני הסיכון של נכסים פיננסיים אחרים, החברה מעריכה את ההפרשה להפסדי אשראי עבור נכסים אלו על בסיס פרטני. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כלא צובר. הפרשה פרטנית בגין אשראי מסחרי מוערכת על בסיס פרמטרים שונים וביניהם יתרת השוברים הקיימת לבית עסק ושטרם שולמו לו.

הפרשה להפסדי אשראי – חשיפות אשראי חוץ מאזניות

חשיפות אשראי חוץ מאזניות כוללות חשיפות אשראי בגין מחויבות למתן אשראי, כתבי אשראי בתעודה, ערבויות פיננסיות שאינן מטופלות כביטוח, ומכשירים דומים אחרים.

ההפרשה להפסדי אשראי בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה ומבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי בעת כשל של סיכון החשיפה החוץ מאזנית. שיעור המימוש הצפוי בעת כשל מחושב על ידי החברה עבור כל סוג של חשיפה חוץ מאזנית, בהתבסס על ניסיון העבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי בעת כשל.

החברה לא מחשבת אומדן הפרשה להפסדי אשראי צפויים בגין מחויבות חוץ מאזנית למתן אשראי, אשר ניתנת לביטול ללא תנאי על ידי החברה.

בחירת הנאותות הכוללת של ההפרשה

בנוסף לכך, החברה בוחנת את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמישומות על ידי החברה לקביעת ההפרשה.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כלא צובר, החברה מגדירה את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיקה לצבור בגינו הכנסות ריבית.

מחיקה חשבונאית

החברה מוחקת חשבונאית כל חוב או חלק ממנו שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהלת החברה מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים).

לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי מחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי החברה.

דרישות הגילוי

החברה מיישמת דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת הוראות תת נושא 10-310 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובהתאם לדרישות הגילוי בסעיף 20-326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי – מכשירים הנמדדים בעלות מופחתת", על בסיס מאוחד. ראה גם ביאור 5 בדבר "סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי" להלן.

החברה התאימה גילויים אלו למתכונת הגילוי החדשה ולגילוי בדבר חובות לא צוברים חלף חובות פגומים, תוך סיווג מחדש של מספרי השוואה על מנת להתאימם למתכונת הגילוי החדשה, למעט דרישות הגילוי בגין איכות אשראי לפי שנת העמדת אשראי אשר לא נדרשים לגבי נתונים השוואתיים לתקופות שלפני היישום לראשונה.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

5. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי – מדיניות חשבונאית שיושמה עד ליום 31 בדצמבר 2022

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישמת החברה, את נושא 310 בקודיפיקציה בדבר חובות ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף מיישמת החברה את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו-כן מיישמת החברה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, מעת לעת מעדכן הפיקוח על הבנקים את הוראות הדיווח לציבור ואת קובץ השאלות והתשובות המנחות לגבי אופן היישום של ההוראות בנושא חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, זאת במטרה לשלב בהם את ההוראות שחלות על הבנקים בארה"ב בנושא זה, לרבות הנחיות של רשויות הפיקוח בארה"ב.

חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (לרבות אשראי לבתי עסק ואשראי למחזיקי כרטיס) ויתרות חוב אחרות המדווחות בספרי החברה לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.

זיהוי וסיווג חובות פגומים

החברה מסווגת את כל החובות הבעייתיים שלה ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב בהשגחה מיוחדת הינו חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם לא יטופלו, התוצאה של חולשות פוטנציאליות אלו עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון של האשראי או במעמד של החברה כנושה בתאריך עתידי מסוים.

חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהחברה לא תוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לה לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב.

ככלל, חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך החברה עוקבת אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל ממועד הסיווג כפגום, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע"). כמו-כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

הפרשה להפסדי אשראי

החברה קבעה נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלה. בנוסף, החברה קבעה נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". כמו-כן, החברה בוחנת את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על-ידי החברה לקביעת ההפרשה.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - החברה בוחנת לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי והפרשות להפסדי אשראי) הינה 500 אלפי ש"ח או יותר. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו-כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום וייבחן פרטנית. הפרשה פרטנית בגין אשראי מסחרי מוערכת על בסיס פרמטרים שונים וביניהם יתרת השוברים הקיימת לבית עסק ושטרם שולמו לו.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

5. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי – מדיניות חשבונאית שיושמה עד ליום 31 בדצמבר 2022 (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - משקפת הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-ASC 450 (FAS 5) טיפול חשבונאי בתלויות, ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, בהתבסס על הנוסחה לחישוב ההפרשה הקבוצתית כמפורט בהוראות הפיקוח על הבנקים בדבר הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, בטווח של שנים לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים, וזאת תוך הבחנה בין אשראי בעייתי לאשראי שאינו בעייתי ובין אנשים פרטיים לבין מסחרי, ארגונים בינלאומיים וחברות כרטיסי אשראי. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, החברה גיבשה שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלוונטיים. בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי בכל מועד הדיווח בהתייחס למוצע שיעורי הפסד בטווח השנים. מהאמור מוצג אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו בנושא 450 בקודיפיקציה. ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי הצפוי מחושב על-ידי החברה בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות נב"ת 203 ("נב"ת 203"), מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית.

ארגון מחדש של חוב בעייתי

חוב אשר עבר ארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, החברה שינתה את תנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של מספר תשלומים שנדרשים מהחייב).

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, החברה בוחנת האם למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, מסווגים כחוב פגום ומוערכים על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

מחיקה חשבונאית

החברה מוחקת חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גבייה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהלת החברה מאמצי גבייה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי החברה.

למרות האמור לעיל, לגבי חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי, נבחן הצורך במחיקה מיידית. בכל אופן, חובות כאמור נמחקים חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום החברה מגדירה את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיקה לצבור בגינו הכנסות ריבית.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

6. ניירות ערך

א. ניירות הערך בהם משקיעה החברה מסווגים כמניות שאינן למסחר, באופן הבא:

- מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי עלות בניכוי ירידת ערך בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשינויים במחירים נצפים כאמור, נזקפים לדוח רווח והפסד.

ב. הכנסות מדיבידנד והפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

ד. לעניין חישוב שווי הוגן - ראה ביאור 2.ג.7 להלן.

ה. לעניין ירידת ערך של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, החברה מבצעת בכל תקופת דיווח הערכה איכותית המביאה בחשבון אינדיקטורים לירידת ערך על מנת להעריך האם חלה ירידת ערך. אם לפי הערכה זו חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות, החברה מעריכה את השווי ההוגן של ההשקעה במניות לצורך קביעת סכום ההפסד מירידת ערך. סכום ההפרש בין הערך בספרים של ההשקעה לבין שוויה ההוגן מוכר בדוח רווח והפסד. בבחינת קיומה של ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, מתחשבת החברה בין היתר, באינדיקטורים הבאים:

- הרעה משמעותית ברווחיות, דירוג אשראי, איכות נכסים או בהערכות עסקיות לגבי המושקעת;
- שינוי שלילי משמעותי בסביבה הרגולטורית, הכלכלית או הטכנולוגית של המושקעת;
- שינוי שלילי משמעותי במצב השוק הכללי של האזור הגיאוגרפי או הענף בו פועלת המושקעת;
- הצעה בתום לב לרכישת מניות המוצעות למכירה על-ידי המושקעת או תהליך מכירה פומבית שהושלם להשקעה וזהה או דומה, בסכום הנמוך מערכה בספרים של אותה השקעה;
- גורמים אשר מעוררים ספקות משמעותיים לגבי יכולתה של המושקעת להמשיך לפעול כעסק חי, כגון תזרימי מזומנים שליליים מפעילויות, גירעון בהון חוזר או אי עמידה בדרישות הון סטטוטוריות או בתנאי חוב.

7. מכשירים פיננסיים נגזרים

החברה מחזיקה במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור כלכלי של החשיפה לסיכונים מסוימים (כגון: סיכוני ריבית, סיכוני מטבע חוץ). חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של החברה (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים באופן שוטף ברווח והפסד עם היווצרותם ומוצגים בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות אחרות", בהתאם למטרת השימוש בנגזרים.

8. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מירבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של החברה.

תת נושא 10-820 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לחברה יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

8. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ניירות ערך

השווי ההוגן של מניות שאינן למסחר נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק עיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו, השווי ההוגן של השקעת החברה בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת השווי ההוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של החברה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה).

אם מחיר שוק מצוטט זה אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מירבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה), פרט למניות שאינן למסחר שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין הנמדדות כמפורט בביאור 5.ג.2 לעיל.

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים, הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ופיקדונות בבנקים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

9. חייבים וזכאים בגין עסקאות בכרטיסי אשראי

במועד קליטת עסקה בכרטיסי אשראי, כוללת החברה במאזן חוב של מחזיק הכרטיס, במידה והיא החברה המנפיקה או חוב של חברה מנפיקה אחרת וזאת כנגד התחייבות לתשלום לבית העסק. אם בית העסק אינו מקבל שירותי סליקה מהחברה, רושמת החברה התחייבות לתשלום לחברה סולקת אחרת.

10. קיזוז נכסים והתחייבויות

החברה מקזזת נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציגה במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן התחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- גם החברה וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

החברה מקזזת נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציגה במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות החברה בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז.

11. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

העברות של נכסים פיננסיים

החברה מיישמת את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתת נושא 10-860 בקודיפיקציה בדבר העברות ושירות של נכסים פיננסיים, לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

11. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות (המשך)

העברות של נכסים פיננסיים (המשך)

העברה של נכס פיננסי שלם, של קבוצת נכסים פיננסיים שלמים, או של זכות משתתפת בנכס פיננסי שלם, שבה המעביר מוותר על השליטה בנכסים פיננסיים אלה, נרשמת כמכירה (true sale), אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכסים הפיננסיים שהועברו בודדו מהמעביר והינם מעבר להישג יד של המעביר ונושיו גם במקרה של פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר; (2) לכל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יש זכות לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ואין תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; וכן (3) המעביר אינו משמר שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים שהועברו.

במידה ומדובר על העברה של חלק מנכס פיננסי שלם, החברה בוחנת האם ההעברה כאמור מקיימת את ההגדרה של זכות משתתפת. לזכות משתתפת (participating interest) יש את כל המאפיינים הבאים: (א) מתאריך ההעברה ואילך, היא מייצגת זכות בעלות יחסית (pro rata) בנכס פיננסי שלם; (ב) ממועד ההעברה ואילך, כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכס הפיננסי השלם מחולקים באופן יחסי בין מחזיקי הזכויות המשתתפות בסכום השווה לחלקם בבעלות; (ג) לזכויותיהם של כל אחד ממחזיקי הזכויות המשתתפות (לרבות המעביר כמחזיק זכויות משתתפות) יש קדימות זהה, ולא קיימת זכות של מחזיק זכות משתתפת כלשהו, הנחותה לעומת זכות של מחזיק זכות משתתפת אחרת; ו-(ד) לאף צד אין את הזכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם, אלא אם כל מחזיקי הזכויות המשתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם.

במידה וההעברה מקיימת את התנאים לרישום כמכירה, החברה מכירה בכל הנכסים שהתקבלו ובכל התחייבויות שנגרמו לראשונה ומודדת אותם לראשונה בשווי הוגן.

במידה וההעברה איננה מקיימת את התנאים לרישום כמכירה כאמור לעיל, או אם העברה של חלק מנכס פיננסי שלם אינה מקיימת את ההגדרה של זכות משתתפת, ההעברה כאמור מטופלת כחוב מובטח (secured borrowing) עם שיעבוד של ביטחון (pledge of collateral).

סילוק התחייבויות

החברה גורעת התחייבות אם ורק אם היא סולקה. התחייבות סולקה בהתקיים אחד משני התנאים הבאים: (א) החברה שילמה למלווה והשתחררה מחיובותה בגין התחייבות; או (ב) החברה שוחררה משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה, מהיותה החייבת העיקרית בגין ההתחייבות.

בהתאם, החברה גורעת התחייבויות לבתי עסק בעת הפירעון המוקדם של החובות כלפי בית העסק ושחרור מחיובותה כלפי בית העסק.

12. רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע, לרבות פריטי נדל"ן להשקעה, נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כמו-כן, בהתאם להוראות הדיווח לציבור החברה מסווגת בסעיף בננינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי. למידע נוסף בדבר הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה לשימוש עצמי ראה ביאור 2.ג.14 להלן.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

12. רכוש קבוע (בניינים וציוד) (המשך)

פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקע בבעלות החברה אינה מופחתת.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

אומדן אורך החיים השימושי לשנה השוטפת ולתקופות השוואה הינו כדלקמן:

בניינים ונדל"ן להשקעה	50 שנים
התקנות ושיפורים במושכר	10-20 שנים
מחשב וציוד היקפי	3-4 שנים
עלויות תוכנה	4-5 שנים
ריהוט וציוד משרדי	5-16 שנים
כלי רכב	6 שנים
אחר	4 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר, נבחנים מחדש כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים בעת הצורך.

ירידת ערך

החברה בוחנת נכס (או קבוצת נכסים) לא שוטף לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה.

הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף (או קבוצת נכסים) אינו בר-השבה ועולה על שווי ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים הלא מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס הלא שוטף (או קבוצת נכסים) וממימושו.

ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של הנכס הלא שוטף (או קבוצת נכסים) לבין שווי ההוגן ונזקפים לדוח רווח והפסד.

כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הלא שוטף (או קבוצת נכסים) מהווה בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוטלים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

13. נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הינם נכסים לא כספיים, חסרי מהות פיזית, הנרכשים כנכסים בודדים או כחלק מקבוצת נכסים (למשל, כחלק מצירוף עסקים).

נכסים בלתי מוחשיים שנרכשו, נמדדים לראשונה בסכום המזומן ששולם או בשווי ההוגן של הנכסים שניתנו בכדי לרכוש אותם.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר מופחתים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

האומדנים בדבר אורך החיים השימושיים של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר נבחנים מחדש מידי תקופה בכדי לקבוע אם אירועים או נסיבות מצדיקים שינוי ביתרת התקופה להפחתה ומותאמים במידת הצורך.

למידע נוסף בדבר בחינת ירידת ערך, ראה ביאור 14.ג.2 לעיל.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

13. נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין (המשך)

מוניטין

מוניטין נוצר כתוצאה מרכישה של חברות בנות.

ככלל, מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי, אלא נבחן לצורך ירידת ערך לכל הפחות על בסיס שנתי, או באופן תכוף יותר, במידה ומתרחשים או שינויים בנסיבות המצביעים על ירידת ערך.

לצורך בחינת ירידת ערך, החברה מקצה את המוניטין ליחידת דיווח (reporting unit) ומבצעת השוואה בין שוויה ההוגן של יחידת הדיווח הכוללת מוניטין לבין ערכה בספרים.

הפסד מירידת ערך יוכר בגובה הסכום בו הערך בספרים של היחידה המדווחת עולה על שוויה ההוגן. בכל מקרה, הסכום שיוכר כהפסד מירידת ערך לא יעלה על ערכו בספרים של המוניטין המיוחס לאותה יחידת דיווח נבחנת. כאשר מוכר הפסד מירידת ערך מוניטין, הערך בספרים המתואם של המוניטין מהווה בסיס עלות חדש. הפסד מירידת ערך מוניטין שהוכר בתקופות קודמות אינו מבוטל בתקופות עוקבות, גם אם מתרחשת עליית ערך.

14. עלויות תוכנה לשימוש עצמי

החברה מיישמת את הוראות תת נושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר תוכנה לשימוש עצמי וכן את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה.

הכרה ומדידה

תוכנה אשר נרכשה או פותחה באופן עצמי על-ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. החברה מהוונת עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי רק כאשר: (1) השלב הראשוני בפרויקט הושלם; ו- (2) ההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן, באופן ישיר או עקיף, פרויקט לפיתוח תוכנה וכן, צפוי כי הפיתוח יושלם והתוכנה תשמש לביצוע שימושה המיועד.

בעת פיתוח או השגת תוכנה לשימוש עצמי, החברה מהוונת עלויות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכו וכן עלויות שכר עבודה לעובדים הקשורים באופן ישיר לפעילות פיתוח או השגת התוכנה. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות בשלב הראשוני של הפרויקט נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

עלויות עוקבות

עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהוונים רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. עלויות עוקבות אחרות מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

הפחתות

עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי שהונו מופחתות לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושיים של התוכנה, החל מהמועד שבו התוכנה מוכנה לשימושה המיועד. תוכנה מוכנה לשימושה המיועד לאחר שהושלמו כל הבדיקות המשמעותיות.

ירידת ערך

החברה בוחנת את הצורך בהפרשה לירידת ערך, כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה. הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של התוכנה אינו בר-השבה ועולה על שוויה ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים בערכים לא מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו הסופי.

ההפסדים מירידת ערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של התוכנה לבין שוויה ההוגן ונזקפים לדוח רווח והפסד עם התהוותם. כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של התוכנה מהווה בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוטלים בתקופות עוקבות, גם אם מתרחשת עליית ערך.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

14. עלויות תוכנה לשימוש עצמי (המשך)

דוגמאות לאירועים או שינויים בנסיבות אשר עשויים להצביע על ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב הינם:

- (1) לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- (2) חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- (3) בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- (4) העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש.

כאשר לא צפוי שפרויקט פיתוח התוכנה והשימוש בו יושלם, החברה מעדכנת את הערך בספרים של התוכנה כך שגובהו יהיה לפי הנמוך מבין ערכו בספרים לשווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה. בהקשר זה, קיימת הנחה ניתנת לסתירה כי שוויה ההוגן של תוכנה שלא הושלמה הינו אפס.

15. חכירות

החברה מיישמת את הוראות נושא 842 בקודיפיקציה בדבר חכירות. כל חוזי החכירה בהם מתקשרת החברה הינם חוזי חכירה תפעולית בהם חוכרת החברה נדל"ן (בעיקר שטחי משרדים).

חוזה חכירה הינו חוזה המעביר לחברה את הזכות לשלוט בשימוש בנכס מזוהה לתקופת זמן עבור תמורה. תקופת החכירה הינה התקופה שאינה ניתנת לביטול הכוללת תקופות המכוסות על-ידי אופציה של החברה להאריך או לבטל את החכירה, אם ודאי באופן סביר (reasonably certain) שהחברה תממש אופציה זו.

תשלומי החכירה הינם תשלומים אשר החברה התחייבה לשלם למשכיר בגין הזכות להשתמש במושכר במהלך תקופת החכירה. תשלומי החכירה כוללים, בין היתר: תשלומים קבועים בניכוי תמריצי חכירה; תשלומי חכירה משתנים (לרבות תשלומים התלויים במדד או בשיעור ריבית); תשלומי קנסות לביטול החכירה אם תקופת החכירה משקפת את מימוש האופציה לבטל את החכירה על-ידי החוכר; וכן ערבויות לערך שייר.

החברה מיישמת את ההקלות הפרקטיות הבאות: (1) חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו תשלומי החכירה נזקפים לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בהתחייבות בגין חכירה ובכנס זכות שימוש; וכן (2) שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון דמי ניהול, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

הכרה ומדידה

מועד תחילת החכירה (commencement date) הינו המועד שבו הנכס זמין לשימוש על-ידי החוכר. במועד התחילה, מוכרת התחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של תשלומי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה מהוונים בשיעור הריבית התוספתי של החברה, ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש, בניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות ראשוניות שהתהוו בחכירה. התחייבויות בגין חכירה ונכסי זכות שימוש מוצגים במאזן בסעיף "התחייבות אחרות" ו- "נכסים אחרים", בהתאמה.

מדידה עוקבת

בתקופות עוקבות למועד ההכרה לראשונה, ההתחייבות בגין חכירה נמדדת בהתאם לערך הנוכחי של תשלומי החכירה שטרם שולמו, מהוונים בשיעור ההיוון של החכירה, כפי שנקבע במועד תחילת החכירה. הנכס זכות שימוש, נמדד בגובה העלות המופחתת של ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו בניכוי תמריצי חכירה שטרם הופחתו, בתוספת עלויות ישירות ראשוניות שטרם הופחתו, ובניכוי הפסדים מירידת ערך כלשהם שנצברו. למידע נוסף בדבר בחינת ירידת ערך, ראה ביאור 12.ג.2 לעיל.

תשלומי החכירה מוכרים לפי שיטת הקו הישר לאורך תקופת החכירה, ומדווחות בסכום אחד במסגרת "הוצאות תפעול" בדוח רווח והפסד. השפעת השינויים בגין תשלומי חכירה משתנים התלויים במדד או בריבית, מוכרים בדוח רווח והפסד בתקופת השינוי בפועל.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

15. חכירות (המשך)

מדידה מחדש

החברה מעריכה מחדש את תקופת החכירה כאשר מתקיים אחד מהבאים: (1) חל אירוע משמעותי או שינוי משמעותי בנסיבות אשר בשליטתה של החברה ומשפיע באופן ישיר על ההחלטה אם ודאי באופן סביר שהחברה תממש או לא תממש אופציה להאריך או לבטל את החכירה (2) החברה בוחרת לממש אופציה שלא נכללה קודם לכן בקביעת תקופת החכירה (3) החברה בוחרת שלא לממש אופציה שנכללה קודם לכן בקביעת תקופת החכירה.

בהתאם, החברה מבצעת מדידה מחדש של תשלומי החכירה, בהתקיים אחד מהבאים: תיקון חכירה (קרי, שינוי בחוזה שלא מטופל כחוזה חכירה נפרד); התבררות תלויה בעקבותיה תשלומי חכירה משתנים הפכו לתשלומים קבועים; חל שינוי בתקופת החכירה; או חל שינוי בסכומים שצפוי כי יחויבו על החוכר במסגרת ערך שייר מובטח. בעת מדידה מחדש של ההתחייבות בגין חכירה, תשלומי חכירה משתנים התלויים במדד או בריבית נמדדים מחדש בהתאם למדד או לריבית הרלוונטיים באותו מועד. סכום המדידה מחדש של ההתחייבות בגין חכירה מוכר כהתאמה לנכס זכות שימוש עד לאיפוסו, והיתרה, ככל שקיימת, נזקפת לדוח רווח והפסד.

16. הפרשה למבצעי מתנות (תכנית הנקודות) למחזיקי כרטיסי אשראי

הדוחות הכספיים של החברה כוללים הפרשה בגין תכניות נאמנות למחזיקי כרטיסי אשראי.

ההפרשה מוכרת בהתאם לצבירה החוזית של מחזיקי הכרטיס ובהתבסס על אומדן העלויות העתידיות הצפויות וכן שיעורי הניצול החזויים של הטבות שנצברו על-ידי מחזיקי הכרטיס. אומדן שיעורי הניצול החזויים נקבע בהתבסס על שיעורי הניצול ההיסטוריים ומאפיינים רלוונטיים אחרים. ההתחייבות מופחתת בעת מימוש, חילוט או פקיעה של הטבות ו/או הנקודות.

לפרמיום אקספרס שתי תכניות הטבות בנקודות, תכנית בגין כרטיסי פרימיום ותכנית בגין יתר סוגי הכרטיסים.

לישראל כרטיס תכנית מסלול תעופה לכרטיסים נבחרים. השתתפות הלקוחות בתכנית מותנה ברישום מראש. במסגרת התכנית צוברים הלקוחות זכויות להמרה לנקודות תעופה בחברת התעופה אל על.

ההטבות בתכניות לעיל ניתנות למימוש בתוך תקופה קצובה בהתאם לתקנון הרלוונטי של כל תכנית.

17. הסכמי הנפקה עם מועדוני לקוחות

בחלק מפעילותה של הקבוצה עם מועדוני הלקוחות, מתקשרת הקבוצה מעת לעת עם גופים שונים המייצגים קבוצות שונות של לקוחות, להנפקת ותפעול כרטיסים לאלו הנמנים על אותן קבוצות לקוחות ("מועדונים"). הסכמים אלה, בין היתר, מסדירים את אופן ההתחשבות בין הצדדים לגבי הכנסות שינבעו מכרטיסי המועדון, וכן הסכמות בקשר עם השתתפות בהוצאות מסוימות לרבות בהיבטי שיווק, הפקה, הדפסה ודיוור ללקוחות המועדון.

התשלומים כאמור מושפעים בעיקרם מהיקפי הפעילות של לקוחות המועדון וכוללים, על פי הסכמות ספציפיות עם כל מועדון, תשלומים שונים הנבדלים ביניהם הן בסוג התשלומים המשולמים לכל מועדון והן בסכומים/שיעורים המשולמים בגין כל סוג תשלום ו/או סוג כרטיס.

ככלל, סכומים המשולמים למועדונים מוכרים באופן שוטף במסגרת סעיף הוצאות מכירה ושיווק בדוחות הכספיים.

18. זכויות עובדים

החברה מיישמת את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הטבות לעובדים וכן את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיה הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

החברה מחויבת מתוקף דין, הסכם ונוהג בתשלומי הטבות פרישה לעובדים, אשר כוללים תשלומים לפי תכניות להטבה מוגדרת בגין פנסיה (כגון: תשלומי פנסיה, פיצויי פיטורין ופרישה).

התחייבויות החברה לתשלום פיצויים, פנסיה והטבות אחרות, מטופלות כתכנית להטבה מוגדרת ומחושבות על בסיס אקטוארי ובהתחשב בהסתברויות על בסיס וניסיון העבר. המחויבות בגין הטבה חזויה מוצגת במאזן בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

18. זכויות עובדים (המשך)

שיעור ההיוון המשמש להיוון התחייבויות החברה בגין הטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, המרווח נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח.

המחויבות בגין הטבה חזויה למועד הדיווח, משקפת את הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן. מדידת המחויבות כוללת הנחות אקטואריות המתאימות למועד הדיווח של החברה, לרבות: תחלופה, שיעורי תמותה, שיעור היוון וכד' ונתוני מפקד אוכלוסין נכון למועד זה.

אם המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית, החברה מכירה במאזן בהתחייבות השווה להתחייבות הלא ממומנת בגין ההטבה החזויה. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין הטבה חזויה, החברה מכירה במאזן בנכס השווה להתחייבות שמומנה ביתר בגין ההטבה החזויה.

עלות הפנסיה נטו לתקופה הינו הסכום המוכר בדוח רווח והפסד בגין ההטבות האמורות וכוללת את המרכיבים הבאים: עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי תכנית, הפחתה של רווח או הפסד אקטוארי נטו, הפחתה של עלות או זיכוי בגין עלות שירות קודם ורווח והפסד כתוצאה מסילוק ו/או צמצום.

רווח או הפסד אקטוארי, הינו שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית. רווחים והפסדים אקטואריים נכללים במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ומופחתים כרכיב של עלות פנסיה נטו לתקופה לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על-פי התכנית. החברה בוחנת את הנחותיה על בסיס רבעוני.

החברה מכירה ברווחים או הפסדים בגין סילוקים בתכניתיה להטבה מוגדרת, כאשר התשלומים החד-פעמיים הצפויים המתייחסים לתכנית יהיו, באופן מצטבר במהלך השנה, גבוהים מסך עלות השירות ועלות הריבית השנתיות. גובה הרווח או ההפסד מחושב בהתאם לשיעור שבו קטנה המחויבות האקטוארית כתוצאה מהסילוק, מוכפל ביתרה המצטברת של הרווחים וההפסדים האקטואריים הכלולים ברווח כולל אחר.

הטבות עובד לטווח קצר (כדוגמת: שכר עבודה, חופשה ומענקים) נמדדות על בסיס לא מהוון וההוצאה נוקפת בעת שניתן השירות המתייחס.

19. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיות של החברה. מתכונת הגילוי הינה על-פי הוראות הפיקוח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד החברה מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זה נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
 2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 20% וקטנה או שווה ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אך ניתן לה גילוי.
 3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.
- תביעה שלגביה יש קביעה של הפיקוח על הבנקים כי החברה נדרשת להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהחברה נדרשת להשיב.
- במקרים בהם, הנהלת החברה קבעה, בהסתמך על יועציה המשפטיות, כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה או בגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית, לא נכללה הפרשה.
- בהתאם להוראות בנק ישראל, החברה מחויבת להעריך את סיכויי ההתממשות של חשיפה לסיכון בגין תביעה ייצוגית לאחר ארבעה דוחות כספיים שיפורסמו לאחר שהוגשה התביעה עם בקשה להכרתה כייצוגית.
- לפרטים נוספים ראה ביאור 2.4 בדבר "הליכים משפטיים ותלויות" להלן.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

20. ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים בימוש הערבות. התחייבות בגין ערבות מוכרת בספרים בסכום שווה ההוגן גם אם לא צפוי שהתשלומים יבוצעו בעתיד. במקרים בהם במועד ההכרה לראשונה החברה נדרשת להכיר בהפרשה להפסד תלוי בגין הערבות בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, ההתחייבות בגין הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה לפי הגבוה מבין השווי ההוגן וסכום ההפרשה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד שבו החברה משוחררת מהסיכון. מועד השחרור מהסיכון בגין הערבות תלוי במהות הערבות. בדרך כלל, החברה גורעת את ההתחייבות במועד סילוק ההתחייבות. כאשר הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, המדידה העוקבת מתבצעת גם כן בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

הוראות ההכרה והמדידה במועד ההכרה לראשונה אינן חלות על ערבויות אשר ניתנו בין חברה אם לחברה בת, בין שתי חברות אחיות או בין בעל החברה לחברה.

21. עסקאות תשלום מבוסס מניות

עסקאות תשלום מבוסס מניות הינן עסקאות בהן החברה רוכשת את שירותי העובד באמצעות הנפקה של מניות, אופציות למניות, או מכשירים הוניים אחרים או באמצעות נטילת התחייבות, בהתקיים אחד מהתנאים הבאים: (1) הסכומים מבוססים, לפחות בחלקם, על מחיר המניה או מכשירים הוניים אחרים של החברה; (2) המענק דורש או עשוי לדרוש סילוק באמצעות הנפקת מניות או מכשירים הוניים אחרים של החברה.

החברה מכירה בשירותים המתקבלים בעסקאות תשלום מבוסס מניות במועד בו מסופקים השירותים, כנגד גידול מקביל בהון או בהתחייבות, על פי הקריטריונים לסיווגו של המענק כהוני או כהתחייבות.

עסקאות תשלום מבוסס מניות המסווגות כמענקים הוניים, נמדדות בהתאם לשווי ההוגן במועד ההענקה של המכשירים ההוניים. עלות ההטבה של המכשירים ההוניים נמדדת במועד ההענקה בהתאם לאומדן השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שיוענקו כאשר העובדים ישלימו את תקופת השירות הנדרשת ויעמדו בכל יתר התנאים הדרושים על מנת להיות זכאים למענק. אומדן השווי ההוגן מתבסס, בין היתר, על מחיר המניה ופרמטרים רלוונטיים אחרים, כגון תנודתיות צפויה.

הכרה בהוצאה בגין מענקים אם תנאי ביצוע מבוססת על התוצאה הצפויה של תנאי הביצוע. הוצאה מוכרת אם צפוי (probable) שתנאי הביצוע יושג. החברה לא מכירה בהוצאה בגין מענקים שחולטו בשל אי עמידה של העובד בתנאי שירות או תנאי ביצוע. ככלל, תנאי ביצוע או תנאי שירות המשפיעים על ההבשלה, אינם מובאים בחשבון באומדן השווי ההוגן של המענק במועד ההענקה.

בעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות על ידי מספר משתנה של מניות החברה על בסיס שווי קבוע מסווגות כהתחייבות, עלות ההטבה נמדדת במועד הענקה בהתבסס על השווי ההוגן של ההתחייבות שהתהוותה. בסוף כל תקופת דיווח ועד למועד סילוק ההתחייבות, החברה מבצעת מדידה מחדש של השווי ההוגן, כאשר שינויים בשווי ההוגן במהלך תקופת ההבשלה או לאחריה מוכרים ברווח והפסד, כחלק מעלות ההטבה בתקופה בה התרחשו השינויים, כנגד התחייבות. הפרש כלשהו בין הסכום שבו סולק המענק לבין שווי ההוגן במועד הסילוק, מהווה התאמה לעלות ההטבה במועד הסילוק.

21. הוצאות מסים על ההכנסה

הדוחות הכספיים כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. ההפרשה למסים על ההכנסה של החברה וחברות מאוחדות שלה שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף.

החברה מקצה את הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות רגילות, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון עצמי.

מסים שוטפים

מסים שוטפים הינם סכומי המסים על ההכנסה ששולמו או שעתידים להיות משולמים (או מוחזרים) עבור השנה השוטפת, כפי שנקבע על-ידי יישום הוראות דיני המס שנחקקו על הכנסה חייבת במס. הוצאות המסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

21. הוצאות מסים על ההכנסה (המשך)

מסים נדחים

התחייבויות מסים נדחים ונכסי מסים נדחים מייצגים את ההשפעות העתידיות על מסים על הכנסה הנובעות מהפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף שנה.

החברה מכירה בהתחייבויות מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים החייבים במס.

החברה בנכסי מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכירה בהפרשה נפרדת (valuation allowance) עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. החברה מפחיתה את נכסי המסים הנדחים בסכומן של הטבות מס כלשהן שאינן צפויות להתממש בהתבסס על הראיות הזמינות – הן הראיות החיוביות התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות התומכות ביצירת הפרשה בגין נכס מס נדחה, כדי לבחון האם ניתן להכיר בנכס מס נדחה נטו.

התחייבות מסים הנדחים או נכס מסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופות שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש.

הכנסות והוצאות בגין מסים על ההכנסה

החברה מסווגת הכנסות והוצאות ריבית בגין מסים על הכנסה בסעיף "הפרשה למסים על הרווח". כמו-כן, החברה מסווגת קנסות לרשויות המס בסעיף "הפרשה למסים על הרווח".

קיצוץ נכסי והתחייבויות מסים נדחים

החברה מקזזת את כל ההתחייבויות ונכסי המסים הנדחים, כמו גם כל ה-valuation allowance (הפרשה לנכס מס נדחה) הקשורות, עבור רכיב משלם מס מסוים ובגבולותיו של תחום שיפוט מיסוי מסוים.

פוזיציות מס לא וודאיות

החברה מיישמת את כללי ההכרה המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת FIN 48. בהתאם להוראות אלה, החברה מכירה בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על-ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בשנה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

22. רווח למניה

החברה מיישמת את הוראות נושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה" ומציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של החברה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במהלך התקופה.

הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד המתייחס לבעלי המניות הרגילות של החברה והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, הכוללות, בין היתר, כתבי אופציות למניות שהוענקו לעובדים. בחישוב הרווח המדולל למניה החברה אינה כוללת מניות שינבעו מהמרה, מימוש או הנפקה מותנית של ניירות ערך שההשפעה שלהם על הרווח למניה היא אנטי-מדללת.

23. דוח על תזרימי המזומנים

החברה מיישמת את הוראות תת נושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי מזומנים" וכן את הוראות הפיקוח על הבנקים. הדוח על תזרימי המזומנים מוצג תוך חלוקה לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה ומפעילות מימון. תזרימי המזומנים הנובעים מפעילויות עיקריות של הקבוצה מסווגים לפעילות שוטפת. החברה מציגה את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת לפי הגישה העקיפה.

סעיף המזומנים ושווי מזומנים כולל מזומנים ופיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

24. דיווח על מגזרי פעילות

החברה מיישמת את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא "דיווח מגזרי", כאמור בנושא 280 בקודיפיקציה. בהתאם, מתכונת הדיווח על מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה ערוכה בהתאם לאופן שבו המידע מוצג למקבל החלטות התפעוליות הראשי של החברה.

מגזר פעילות הוא מרכיב בחברה אשר: (1) עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן היא עשויה להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; (2) תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן (3) קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

25. בעלי עניין וצדדים קשורים

המידע על יתרות מאזניות וחץ מאזניות והמידע על תוצאות העסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים ניתן לגבי כל אדם המוגדר כבעל עניין או צד קשור לפי ההגדרה כאמור בסעיף 80 בהוראות הדיווח לציבור, או כאיש קשור בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312 בדבר "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". בנוסף לדרישות הגילוי הנדרשות מכוח הוראות הדיווח לציבור, החברה מיישמת גם את הוראות הגילוי המתחייבות מיישום הוראות נושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור".

26. עסקאות עם בעלי שליטה

החברה מיישמת את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך הטיפול החשבונאי בעסקאות בין החברה לבין בעל השליטה בה ולבין חברות שבשליטתה. לגבי עסקאות כאמור שאין לגביהן התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, מיישמת החברה את תקן חשבונאות 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בדבר הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. בין היתר, האמור כולל עסקאות של העמדת הלוואות או גיוס פיקדונות בין חברות בתוך הקבוצה.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת החברה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. עדכון תקינה 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי

ביום 31 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא "הפרשות להפסדי אשראי", המהווה עדכון להוראות נושא 326 בקודיפיקציה (להלן: "העדכון"). העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים אשר חווים קשיים פיננסיים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי למחיקות ברוטו שנרשמו לפי שנת העמדת אשראי.

ביום 19 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שינויים בתנאים של חובות של לוויים בקשיים פיננסיים" אשר משלב בהוראות הדיווח לציבור את העדכון, לרבות הנחיות רלוונטיות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב. בהתאם לחוזר, עיקרי השינויים הינם, בין היתר: המונח "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" שונה למונח "שינויים בתנאים של חובות של לוויים בקשיים פיננסיים"; עדכון דרישות הגילוי בדוחות הכספיים כך שיינתן גילוי על כל שינוי בתנאי החוב, ללווה בקשיים פיננסיים, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים; בוטלה הדרישה לחשב את ההפרשה להפסדי אשראי בשיטת היוון תזרים מזומנים עבור חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי; וכן נוספה דרישה לגילוי על מחיקות ברוטו במסגרת הגילוי שניתן על "איכות אשראי לפי שנת העמדת אשראי".

ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו על תאגידים בנקאיים ועל סולקים החל מיום 1 בינואר 2024 ואילך. במסגרת זו, במועד היישום לראשונה, תאגיד בנקאי רשאי לקבוע את יתרת החובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31.12.2023 לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31.12.2023, ובלבד שיינתן לכך גילוי.

החברה נערכת ליישום ההוראות החדשות. להערכת החברה, ליישום ההוראות החדשות לא צפויה להיות השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים.

2. עדכון תקינה 2023-07 בדבר דיווח על מגזרי פעילות

בחודש נובמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2023-07 בדבר "שיפורים בדרישות הגילוי על דיווח מגזרי", המהווה עדכון להוראות נושא 280 בקודיפיקציה (להלן: "העדכון").

תכליתו של העדכון הינו שיפור דרישות הגילוי אודות הדיווח המגזרי באמצעות הרחבת היקף ותדירות הגילויים הנדרשים, לרבות, בין היתר: מתן מידע על הוצאות מגזריות משמעותיות המסופקות באופן סדיר למקבל ההחלטות התפעוליות ואשר נכלל במידע המגזרי; מתן הסבר לאופן שבו מקבל ההחלטות התפעולי הראשי (CODM) עושה שימוש בדיווח המגזרי; הרחבת דרישות גילוי שנתיות מסוימות לתקופות ביניים; ציון תוארו ותפקידו של מקבל ההחלטות התפעולי הראשי (CODM); וכן הבהרה כי נושא 280 בקודיפיקציה חל גם על ישויות בעלות מגזר פעילות יחיד.

הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023 ותקופות ביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת היישום לראשונה, נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע לכל התקופות המוצגות בדוחות הכספיים, אלא אם הדבר אינו מעשי.

להערכת החברה, ליישום ההוראות החדשות לא צפויה להיות השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים.

3. עדכון תקינה 2023-09 בדבר מסים על הכנסה

בחודש דצמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2023-09 בדבר "שיפורים בדרישות הגילוי על מסים על הכנסה", המהווה עדכון להוראות נושא 740 בקודיפיקציה (להלן: "העדכון"). תכליתו של העדכון הינו שיפור השקיפות ויעילות הגילויים הקשורים למסים על הכנסה. התיקונים במסגרת העדכון כוללים, בין היתר, הוספה של דרישות גילוי משופרות לצד הסרת דרישות גילוי מסוימות.

הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת היישום לראשונה, נדרש ליישם את התיקונים בדרך של מכאן ולהבא.

להערכת החברה, ליישום ההוראות החדשות לא צפויה להיות השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים.

ביאור 3 - הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

החברה			מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
						הכנסות מבתי עסק
1,185	1,270	1,315	1,530	1,683	1,746	עמלות בתי עסק
6	6	13	6	7	14	הכנסות אחרות
1,191	1,276	1,328	1,536	1,690	1,760	סך כל ההכנסות מבתי עסק, ברוטו
(335)	(409)	(431)	(351)	(447)	(472)	עמלות למנפיקים אחרים
856	867	897	1,185	1,243	1,288	סך כל ההכנסות מבתי עסק, נטו
						הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
368	443	446	405	496	504	עמלת מנפיק
120	163	168	181	225	237	עמלות שירות
46	88	92	67	123	130	עמלות מעסקאות בחו"ל
534	694	706	653	844	871	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
1,390	1,561	1,603	1,838	2,087	2,159	סך כל ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 4 - הכנסות ריבית, נטו

במיליוני ש"ח

החברה			מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
						א. הכנסות ריבית
5	4	3	367	441	806	מאשראי לאנשים פרטיים
10	10	17	102	142	277	מאשראי מסחרי
1	12	15	1	13	19	מפיקדונות בבנקים
34	153	403	*-	*-	*-	מנכסים אחרים
50	179	438	470	596	1,102	סך הכל הכנסות ריבית
						ב. הוצאות ריבית
24	19	154	27	22	158	לתאגידים בנקאיים ואחרים
1	37	56	*-	*-	*-	על התחייבויות אחרות
13	9	12	13	9	12	על אגרות חוב סחירות
38	65	222	40	31	170	סך הכל הוצאות ריבית
12	114	216	430	565	932	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - הכנסות (הוצאות) אחרות

במיליוני ש"ח

א. הרכב

החברה			מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
-	-	-	3	*-	-	מהשכרת נכסים
38	44	118	*-	*-	-	דמי תפעול/ניהול מחברות בנות ⁽¹⁾
(38)	(43)	27	(46)	(59)	10	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן ריבית, נטו ⁽²⁾
18	22	15	78 ⁽³⁾	35	49	אחרות
18	23	160	35	(24)	59	סך כל הכנסות (הוצאות) אחרות

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

⁽¹⁾ ראה ביאור 24 ו'.

⁽²⁾ ראה ביאור 5.5 להלן.

⁽³⁾ כולל הכנסה חד פעמית בסך של כ-52 מיליון ש"ח בגין מכירת נכס בית ישראל.

ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן ריבית, נטו

החברה			מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
(44)	(59)	18	(52)	(75)	1	הפרשי שער, נטו
-	*-	6	-	*-	6	הוצאות נטו בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות:						
-	(6)	(1)	-	(6)	(1)	הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר
3	17	1	3	17	1	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
3	3	3	3	3	3	רווחים שטרם מומשו
-	2	-	-	2	-	רווח ממימוש רעיוני בגין חברה שאוחדה לראשונה
6	16	3	6	16	3	סך הכל מהשקעה במניות שאינן למסחר
(38)	(43)	27	(46)	(59)	10	סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן ריבית, נטו

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 6 - הוצאות תפעול

במיליוני ש"ח

החברה			מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
211	246	184	241	280	253	שכר ונלוות ⁽¹⁾⁽²⁾
39	39	12	55	58	71	עיצוב נתונים ואחזקת מחשב
41	43	49	45	48	51	שרותי בנקאות אוטומטיים (ש.ב.א.)
144	166	223	183	214	275	תשלומים לארגונים הבינלאומיים
130	135	154	135	158	160	פחת והפחתות ⁽⁴⁾
6	5	4	7	5	6	תקשורת
59	56	68	71	68	80	הפקה ומשלוח
6	⁽⁵⁾ 21	11	7	⁽⁵⁾ 22	15	נזקים משימושים לרעה בכרטיסי אשראי
45	58	24	48	66	46	שכר דירה ואחזקת מבנה
12	13	12	13	14	16	עמלות בנק
4	2	2	4	2	3	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) הטבה מוגדרת (ללא עלות שרות) ⁽³⁾
36	44	37	39	49	48	מוקדי שירות לקוחות
17	52	58	24	73	117	אחרות
750	880	838	872	1,057	1,141	סך כל הוצאות התפעול

(1) ראה ביאור 21.ח.

(2) מזה הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות בסך של כ-6 מיליון ש"ח (בשנים 2022 ו-2021 סך של כ-3 מיליון ש"ח וכ-1 מיליון ש"ח בהתאמה).

(3) ראה ביאור 21.ג.א.

(4) ראה ביאור 15.א.

(5) מרבית הסכום נובע מנזקים בגין ניצול לרעה של חוסר יציבות במטבע הלירה הלבנונית.

ביאור 7 - הוצאות מכירה ושיווק

במיליוני ש"ח

החברה			מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
84	110	66	102	132	133	שכר ונלוות ⁽¹⁾⁽²⁾
32	37	21	48	63	57	פרסום
34	33	29	42	43	40	שימור וגיוס לקוחות ⁽³⁾
16	19	24	109	126	166	מבצעי מתנות למחזיקי כרטיסי אשראי
5	5	5	7	7	8	אחזקת רכב
156	195	198	181	229	246	דמי ניהול מועדונים
2	1	1	2	1	2	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) הטבה מוגדרת (ללא עלות שרות) ⁽⁴⁾
13	14	10	17	28	22	מוקדי גיוס ומכירות ⁽⁵⁾
6	7	5	7	8	7	אחרות
348	421	359	515	637	681	סך כל הוצאות מכירה ושיווק

(1) ראה ביאור 21.ח.

(2) מזה הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות בסך של כ-5 מיליון ש"ח (בשנים 2022 ו-2021 סך של כ-2 מיליון ש"ח וכ-1 מיליון ש"ח בהתאמה).

(3) כולל בעיקר הוצאות שיווקיות להעמקת השימוש בכרטיסי אשראי בקרב מועדוני לקוחות.

(4) ראה ביאור 21.ג.א.

(5) כולל בעיקר עלויות מיקור חוץ בגין מוקדי מכירות.

ביאור 8 - הוצאות הנהלה וכלליות

במיליוני ש"ח

מאוחד			החברה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
66	66	59	34	56	50	שכר ונלוות ⁽¹⁾⁽²⁾
45	31	31	16	20	21	שירותים מקצועיים
7	6	6	4	5	5	ביטוח
1	1	1	*-	1	1	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) הטבה מוגדרת (ללא עלות שירות) ⁽³⁾
22	18	17	15	16	15	אחרות
141	122	114	69	98	92	סך כל הוצאות הנהלה וכלליות

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

⁽¹⁾ ראה ביאורים 21.ו. ו-21.ח.

⁽²⁾ מזה הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות בסך של כ-8 מיליון ש"ח (בשנים 2022 ו-2021 סך של כ-4 מיליון ש"ח וכ-2 מיליון ש"ח בהתאמה), מתוכה הוצאה

בסך של כ-2 בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים (בשנים 2022 ו-2021 סך של כ-1 מיליון ש"ח וכ-2 מיליון ש"ח בהתאמה).

⁽³⁾ ראה ביאור 21.ג.א.

ביאור 9 - הפרשה למסים על הרווח

במיליוני ש"ח

1. הרכב הסעיף:

מאוחד			החברה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2023	2022	2021	2023	2022	2021	
101	104	133	35	-	5	מסים שוטפים בגין שנת החשבון
(9)	(81)	35	*-	(8)	22	מסים שוטפים בגין שנים קודמות
92	23	168	35	(8)	27	סך כל המסים השוטפים
						בתוספת (בניכוי):
(9)	(21)	6	39	(13)	1	מסים נדחים בגין שנת החשבון
1	81	(27)	*-	7	(17)	מסים נדחים בגין שנים קודמות
(8)	60	(21)	39	(6)	(16)	סך כל המסים הנדחים
84	83	147	74	(14)	11	הפרשה למסים על ההכנסה

הטבלה לעיל אינה כוללת את השפעות המס בגין פריטים מסוימים המוכרים ישירות בהון ובגין פריטים שהוכרו ברווח כולל אחר. לפריטים נוספים ראה ביאור 10 להלן.

ביאור 9 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

במיליוני ש"ח

2. מס תיאורטי:

החברה			מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
44	(59)	286	483	235	337	רווח (הפסד) לפני מס
23%	23%	23%	23%	23%	23%	שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על החברה
10	(14)	66	111	54	78	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
1	3	8	1	3	8	הוצאות לא מוכרות
(1)	(4)	*-	(1)	(4)	*-	הכנסות פטורות
-	-	-	(4)	-	-	הכנסות חייבות בשיעור מס מיוחד
5	(1)	*-	8	*-	(9)	מסים בגין שנים קודמות
-	-	-	-	-	1	מסים נדחים בין שנים קודמות
(5)	-	-	(5)	-	-	יצירת מיסים נדחים בגין הפסד מועבר שבגיניו לא נרשמו מיסים נדחים בעבר
1	1	*-	3	6	1	הפרשי עיתוי שאין בגינם מסים נדחים
-	-	-	33	23	*-	הפרש בשיעור המס החל על מוסד כספי
-	1	-	1	1	5	הפרש אחר
11	(14)	74	147	83	84	הפרשה למסים על ההכנסה

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

3. לחברה ולחברות הבנות שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2019, למעט חברת הבת איזימק', לה שומת מס סופית עד וכולל שנת 2020, לרבות שומות הנחשבות כסופיות על-פי פקודת מס הכנסה.

ביאור 9 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

במיליוני ש"ח

4. תנועה במסים נדחים (מאוחד)

שיעור מס ממוצע 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו להון ⁽¹⁾	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	
במיליוני ש"ח						נכסי מסים נדחים
32.5%	195	-	20	45	130	מהפרשה להפסדי אשראי
23.0%	9	-	-	(4)	13	מהפרשה לחופשה, הבראה ומענקים
23.0%	18	(2)	-	(5)	25	מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
23.0%	4	-	-	(32)	36	הפסדים מועברים לצורך מיסים
23.0%	23	-	-	-	23	אחר
	249	(2)	20	4	227	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
						התחייבויות מסים נדחים
23.0%	1	-	-	(8)	9	מגירות ערך
23.0%	2	-	-	2	-	רכוש קבוע
23.0%	2	-	-	2	-	אחר
	5	-	-	(4)	9	יתרת התחייבות מסים נדחים, ברוטו
	244	(2)	20	8	218	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

שיעור מס ממוצע 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו להון	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	
במיליוני ש"ח						נכסי מסים נדחים
29.9%	130	-	-	(88)	218	מהפרשה להפסדי אשראי
23.0%	13	-	-	(1)	14	מהפרשה לחופשה, הבראה ומענקים
23.0%	25	1	-	5	19	מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
23.0%	36	-	-	27	9	הפסדים מועברים לצורך מיסים
23.0%	23	-	-	(3)	26	אחר
	227	1	-	(60)	286	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
						התחייבויות מסים נדחים
23.0%	9	-	-	-	9	מגירות ערך
23.0%	-	-	-	-	-	רכוש קבוע
	9	-	-	-	9	יתרת התחייבות מסים נדחים, ברוטו
	218	1	-	(60)	277	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

⁽¹⁾ השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף, ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

ביאור 9 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

במיליוני ש"ח

5. תנועה במסים נדחים (חברה)

שיעור מס ממוצע 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו להון ⁽¹⁾	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	
באחוזים	במיליוני ש"ח					
						נכסי מסים נדחים
23.0%	12	-	(13)	(2)	27	מהפרשה להפסדי אשראי
23.0%	8	-	-	(4)	12	מהפרשה לחופשה, הבראה ומענקים
23.0%	18	(2)	-	(5)	25	מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
23.0%	4	-	-	(32)	36	הפסדים מועברים לצורך מיסים
23.0%	19	-	-	(1)	20	אחר
	61	(2)	(13)	(44)	120	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
						התחייבויות מסים נדחים
23.0%	1	-	-	(8)	9	מניירות ערך
23.0%	2	-	-	2	-	רכוש קבוע
23.0%	1	-	-	1	-	אחר
	4	-	-	(5)	9	יתרת התחייבויות מסים נדחים, ברוטו
	57	(2)	(13)	(39)	111	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

שיעור מס ממוצע 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו להון	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	
באחוזים	במיליוני ש"ח					
						נכסי מסים נדחים
23.0%	27	-	-	(25)	52	מהפרשה להפסדי אשראי
23.0%	12	-	-	(1)	13	מהפרשה לחופשה, הבראה ומענקים
23.0%	25	1	-	5	19	מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
23.0%	36	-	-	28	8	הפסדים מועברים לצורך מיסים
23.0%	20	-	-	(1)	21	אחר
	120	1	-	6	113	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
						התחייבויות מסים נדחים
23.0%	9	-	-	-	9	מניירות ערך
23.0%	-	-	-	-	-	רכוש קבוע
	9	-	-	-	9	יתרת התחייבויות מסים נדחים, ברוטו
	111	1	-	6	104	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

⁽¹⁾ השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף, ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

ביאור 9 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

6. שינויים בשיעורי המס

א. מס חברות

להלן שיעורי מס החברות הרלוונטיים לחברה:

מס משולב ⁽¹⁾	מס חברות	מס משולב ⁽¹⁾
34.2%	23%	מס משולב

⁽¹⁾ שיעור המס המשולב (מס חברות ומס רווח) של חברה בת בקבוצה המסווגת כמוסד כספי.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס כאמור.

ב. עדכון מס ערך מוסף ומס רווח

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"ים ומוסדות כספיים) (התיקון). התשע"ו-2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים יירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015.

ביום 11 במרץ 2024, אישרה מליאת הכנסת את הצעות ההחלטה בדבר צו ערך מוסף. על פי הצווים האמורים, שעליהם החליטה הממשלה ואושרו בחודש פברואר על ידי ועדת הכספים, החל מיום 1 בינואר 2025 יעלה שיעור המע"מ באחוז אחד, כך שהמס על עסקה בישראל ועל יבוא טובין יעמוד על 18% במקום 17% כיום. להערכת החברה, לאמור לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה
(27)	(27)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
16	16	שינויים נטו במהלך השנה
(11)	(11)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(1)	(1)	שינויים נטו במהלך השנה
(12)	(12)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
10	10	שינויים נטו במהלך השנה
(2)	(2)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ולאחר השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
הטבות לעובדים:			
9	(2)	7	רווח אקטוארי נטו השנה
3	*_	3	הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾
12	(2)	10	שינוי נטו במהלך השנה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
הטבות לעובדים:			
(5)	2	(3)	(הפסד) אקטוארי נטו השנה
3	(1)	2	הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾
(2)	1	(1)	שינוי נטו במהלך השנה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
הטבות לעובדים:			
14	(3)	11	רווח אקטוארי נטו השנה
7	(2)	5	הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾
21	(5)	16	שינוי נטו במהלך השנה

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

⁽¹⁾ הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד תחת שורת "הוצאות בגין פנסיה" במסגרת הוצאות התפעול, הוצאות מכירה ושיווק והוצאות הנהלה וכלליות, בהתאמה. לפירוט נוסף ראה ביאור 21 בדבר "הטבות לעובדים".

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

במיליוני ש"ח

החברה		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
279	209	346	292	מזומנים
1,500	602	1,500	602	פיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים
1,779	811	1,846	894	סך הכל מזומנים ושוי מזומנים
8	8	8	8	פיקדונות אחרים בבנקים
1,787	819	1,854	902	סך הכל

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי**

במיליוני ש"ח

א. אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

החברה		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
				סיכון אשראי:
3,107	2,942	9,489	10,619	אנשים פרטיים ⁽¹⁾
3,107	2,942	3,672	3,516	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾
-	-	5,817	7,103	מזה: אשראי ⁽³⁾⁽²⁾
250	259	2,037	2,564	מסחרי
220	228	581	609	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾
30	31	1,456	1,955	מזה: אשראי ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾
3,357	3,201	11,526	13,183	סך הכל סיכון אשראי
				חייבים אחרים:
713	864	1,248	1,208	חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי
6	6	55	77	הכנסות לקבל
4,076	4,071	12,829	14,468	סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

(**) החל מיום 1 בינואר 2023, החברה מיישמת את חוזר בנק ישראל בדבר "עדכונים בדיווח לציבור של סולקים".

(1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בעמוד 5-621 בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".

(2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות.

אשראי נושא ריבית - כולל קרדיט בתשלומים קבועים, אשראי מהיר, אשראי מתגלגל, הלוואות ועסקאות אחרות.

(3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 586 מיליון ש"ח במאוחד (31 בדצמבר 2022 - 220 מיליון ש"ח).

(4) מזה: אשראי לבתי עסק בסך של כ-1,708 מיליון ש"ח במאוחד (31 בדצמבר 2022 - 1,243 מיליון ש"ח).

מזה: אשראי לבתי עסק 32 מיליון ש"ח בחברה (31 בדצמבר 2022 - 30 מיליון ש"ח).

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
		מסחרי		אנשים פרטיים		
סך הכל סיכון אשראי	חייבים אחרים ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
398	37	36	13	198	114	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022
29	(3)	25	(8)	91	(76)	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽⁶⁾
427	34	61	5	289	38	יתרה ליום 1 בינואר 2023
347	(5)	53	5	255	39	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(288)	(21) ⁽⁵⁾	(14)	(10)	(173)	(70)	מחיקות חשבונאיות
50	-	-(4)	5	25	20	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(238)	(21) ⁽⁵⁾	(14)	(5)	(148)	(50)	מחיקות חשבונאיות, נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
536	8	100	5	396	27	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2023**
						* מזה:
21	-	1	1	14	5	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
1	1	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים וסכומים לקבל מבנקים

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
סך הכל סיכון אשראי	חייבים אחרים ⁽³⁾	מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
386	40	35	13	167	131	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021
124	(4)	4	2	102	20	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(159)	*-	(3)	(5)	(95)	(56)	מחיקות חשבונאיות
47	1	(4)-	3	24	19	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(112)	1	(3)	(2)	(71)	(37)	מחיקות חשבונאיות, נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
398	37	36	13	198	114	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022**
**מזה:						
32	1	1	3	17	10	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
5	5	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים וסכומים לקבל מבנקים

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						
סך הכל סיכון אשראי	חייבים אחרים ⁽³⁾	מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
412	31	53	13	191	124	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2020
62	12 ⁽⁵⁾	(16)	(1)	30	37	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(133)	(3)	(3)	(6)	(75)	(46)	מחיקות חשבונאיות
45	*-	1 ⁽⁴⁾	7	21	16	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(88)	(3)	(2)	1	(54)	(30)	מחיקות חשבונאיות, נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
386	40	35	13	167	131	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021**
**מזה:						
29	1	2	3	14	9	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
7	7	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים וסכומים לקבל מבנקים

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי נושא ריבית – כולל עסקאות קרדיט בתשלומים קבועים, אשראי מהיר, אשראי מתגלגל, הלוואות ועסקאות אחרות.

(3) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(4) גבייה מבתי עסק נעשית ברובה באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

(5) עיקר הסכום נובע בשל סיכון כשל תמורה בגין בניכיונות בחברת הבת צמרת מימונים בעיקר מענפי תעופה, תיירות, פנאי ואחרים.

(6) השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

בחברה

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
סך הכל סיכון אשראי	חייבים אחרים ⁽³⁾	מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
96	7	1	5	-	83	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022
(58)	(1)	(1)	(2)	-	(54)	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽⁵⁾
38	6	-	3	-	29	יתרה ליום 1 בינואר 2023
30	(4)	6	-	-	28	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(59)	-	(3)	(4)	-	(52)	מחיקות חשבונאיות
19	-	(4)	3	-	16	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(40)	-	(3)	(1)	-	(36)	מחיקות חשבונאיות, נטו
28	2	3	2	-	21	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2023**
**מזה:						
5	-	-	1	-	4	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
5	5	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים וסכומים לקבל מבנקים

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

בחברה

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
סך הכל סיכון אשראי	חייבים אחרים ⁽³⁾	מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
114	8	3	6	-	97	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021
6	(2)	1	*-	-	7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(43)	-	(3)	(3)	-	(37)	מחיקות חשבונאיות
19	1	-(4)	2	-	16	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(24)	1	(3)	(1)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות, נטו
96	7	1	5	-	83	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022**
**מזה:						
10	1	*-	1	-	8	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
5	5	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים וסכומים לקבל מבנקים

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

בחברה

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						
סך הכל סיכון אשראי	חייבים אחרים ⁽³⁾	מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
114	11	4	6	-	93	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2020
15	(3)	(1)	(3)	-	22	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(34)	*-	*-	(2)	-	(32)	מחיקות חשבונאיות
19	*-	(4)-	5	-	14	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(15)	*-	*-	3	-	(18)	מחיקות חשבונאיות, נטו
114	8	3	6	-	97	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021**
**מזה:						
10	1	*-	2	-	7	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
6	6	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים וסכומים לקבל מבנקים

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי נושא ריבית - כולל עסקאות קרדיט בתשלומים קבועים, אשראי מהיר, אשראי מתגלגל, הלוואות ועסקאות אחרות.

(3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(4) גבייה מבתי עסק נעשית ברובה באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

(5) השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

ליום 31 בדצמבר 2023						
		מסחרי		אנשים פרטיים		
סך הכל	חייבים אחרים ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
2,014	311	1,419	282	2	-	שנבדקו על בסיס פרטני
19,646	8,166	536	327	7,101	3,516	שנבדקו על בסיס קבוצתי
21,660	8,477	1,955	609	7,103	3,516	סך הכל חובות⁽¹⁾
מזה:						
144	-	49	2	63	30	חובות לא צוברים
-	-	-	-	-	-	חובות בפיגור של 90 ימים או יותר
378	-	31	6	303	38	חובות בעייתיים אחרים
522	-	80	8	366	68	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
74	3	68	1	2	-	שנבדקו על בסיס פרטני
441	5	31	3	380	22	שנבדקו על בסיס קבוצתי
515	8	99	4	382	22	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
74	-	28	1	32	13	מזה: בגין חובות לא צוברים
44	-	4	1	33	6	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

ראה הערות בעמוד הבא

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022**						
		מסחרי		אנשים פרטיים		
סך הכל	חייבים אחרים ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
1,775	510	1,006	247	6	6	שנבדקו על בסיס פרטני
19,862	9,601	450	334	5,811	3,666	שנבדקו על בסיס קבוצתי
21,637	10,111	1,456	581	5,817	3,672	סך הכל חובות⁽¹⁾
מזה:						
102	24	31	2	18	27	חובות לא צוברים
-	-	-	-	-	-	חובות בפיגור של 90 ימים או יותר
286	-	12	5	215	54	חובות בעייתיים אחרים
388	24	43	7	233	81	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
65	27	29	3	2	4	שנבדקו על בסיס פרטני
301	9	6	7	179	100	שנבדקו על בסיס קבוצתי
366	36	35	10	181	104	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
54	24	13	1	4	12	מזה: בגין חובות לא צוברים
72	-	2	2	45	23	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

(**) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. מספרי ההשוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פגומים. למידע נוסף ראה ביאור 2.ג.1.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי נושא ריבית. אשראי זה כולל עסקאות קרדיט בתשלומים קבועים, אשראי מהיר, אשראי מתגלגל, הלוואות ועסקאות אחרות.

(3) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

בחברה

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023						
		מסחרי		אנשים פרטיים		
סך הכל	חייבים אחרים ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
62	1	-	61	-	-	שנבדקו על בסיס פרטני
10,144	7,004	31	167	-	2,942	שנבדקו על בסיס קבוצתי
10,206	7,005	31	228	-	2,942	סך הכל חובות⁽¹⁾
מזה:						
25	-	3	1	-	21	חובות לא צוברים
-	-	-	-	-	-	חובות בפיגור של 90 ימים או יותר
36	-	2	4	-	30	חובות בעייתיים אחרים
61	-	5	5	-	51	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
-	-	-	-	-	-	שנבדקו על בסיס פרטני
23	2	3	1	-	17	שנבדקו על בסיס קבוצתי
23	2	3	1	-	17	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
11	-	1	*-	-	10	מזה: בגין חובות לא צוברים
6	-	2	*-	-	4	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

ראה הערות בעמוד הבא

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

בחברה

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022**						
		מסחרי		אנשים פרטיים		
סך הכל	חייבים אחרים ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
53	-	-	49	-	4	שנבדקו על בסיס פרטני
11,682	8,378	30	171	-	3,103	שנבדקו על בסיס קבוצתי
11,735	8,378	30	220	-	3,107	סך הכל חובות⁽¹⁾
מזה:						
21	-	1	1	-	19	חובות לא צוברים
-	-	-	-	-	-	חובות בפיגור של 90 ימים או יותר
43	-	1	2	-	40	חובות בעייתיים אחרים
64	-	2	3	-	59	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
3	-	-	1	-	2	שנבדקו על בסיס פרטני
83	6	1	3	-	73	שנבדקו על בסיס קבוצתי
86	6	1	4	-	75	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
9	-	1	1	-	7	מזה: בגין חובות לא צוברים
15	-	*-	1	-	14	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

(**) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. מספרי ההשוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פגומים. למידע נוסף ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) אשראי נושא ריבית. אשראי זה כולל עסקאות קרדיט בתשלומים קבועים, אשראי מהיר, אשראי מתגלגל, הלוואות ועסקאות אחרות.
 (3) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

3. איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

ליום 31 בדצמבר 2023									
סך הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב					2023	
			קודם	2019	2020	2021	2022		
3,516	-	-	-	-	-	19	96	3,401	אנשים פרטיים – חייבים בגין כרטיסי אשראי – סה"כ
3,419	-	-	-	-	-	19	94	3,306	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
58	-	-	-	-	-	-	2	56	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג
9	-	-	-	-	-	-	-	9	בפיגור 30-89 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 ימים או יותר
30	-	-	-	-	-	-	-	30	אשראי שאינו צובר
7,103	-	1,039	4	88	182	367	1,838	3,585	אנשים פרטיים – אשראי – סה"כ
6,443	-	932	4	80	164	330	1,686	3,247	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
563	-	107	-	8	18	37	152	241	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג
34	-	-	-	-	-	-	-	34	בפיגור 30-89 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 ימים או יותר
63	-	-	-	-	-	-	-	63	אשראי שאינו צובר
609	-	-	-	-	-	2	5	602	מסחרי – חייבים בגין כרטיסי אשראי – סה"כ
601	-	-	-	-	-	2	5	594	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
4	-	-	-	-	-	-	-	4	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג
2	-	-	-	-	-	-	-	2	בפיגור 30-89 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 ימים או יותר
2	-	-	-	-	-	-	-	2	אשראי שאינו צובר
1,955	-	50	-	8	8	21	393	1,475	מסחרי – אשראי – סה"כ
1,875	-	50	-	6	8	21	378	1,412	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
26	-	-	-	-	-	-	7	19	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג
5	-	-	-	-	-	-	-	5	בפיגור 30-89 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 ימים או יותר
49	-	-	-	2	-	-	8	39	אשראי שאינו צובר
1,285	-	-	-	-	-	6	22	1,257	חייבים אחרים – סה"כ
1,285	-	-	-	-	-	6	22	1,257	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור 30-89 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 ימים או יותר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו צובר
14,468	-	1,089	4	96	190	415	2,354	10,320	סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ג. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 בדצמבר 2023						
חובות צוברים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		תקינים	
בפיגור של 90 יום או יותר ועד 89 יום(3)	בפיגור של 30 יום		לא צוברים	צוברים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
9	-	3,516	30	38	3,448	חייבים בגין כרטיסי אשראי
34	-	7,103	63	303	6,737	אשראי
מסחרי						
2	-	609	2	6	601	חייבים בגין כרטיסי אשראי
5	-	1,955	49	31	1,875	אשראי
-	-	8,477	-	-	8,477	חייבים אחרים ⁽⁴⁾
50	-	21,660	144	378	21,138 ⁽⁵⁾	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2022**						
חובות צוברים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		תקינים	
בפיגור של 30 יום עד 89 יום ⁽³⁾	בפיגור של 90 יום או יותר		לא צוברים	צוברים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
23	-	3,672	27	54	3,591	חייבים בגין כרטיסי אשראי
16	-	5,817	18	215	5,584	אשראי
מסחרי						
1	-	581	2	5	574	חייבים בגין כרטיסי אשראי
1	-	1,456	31	12	1,413	אשראי
-	-	10,111	24	-	10,087	חייבים אחרים ⁽⁴⁾
41	-	21,637	102	286	21,249 ⁽⁵⁾	סך הכל

(**) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. מספרי ההשוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פגומים. למידע נוסף ראה ביאור 1.2 ג. לעיל.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות לא צוברים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.

(3) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(5) מזה: חובות אשר דירוג האשראי שלהם במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה הינם בסך של 20,815 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022 - 20,646 מיליון ש"ח).

ביאור 12 - סיכון אשראי, ואשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

איכות האשראי

במסגרת ניהול תיק האשראי וניהול הסיכונים השוטף של החברה מנוטר באופן שוטף הפיגור ביתרות החוב. ממצאי הניטור כאמור משמשים כאחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. משך הפיגור בחוב משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (ככל שהפיגור בחוב ממושך יותר כך הוא מסווג כבעל איכות נמוכה יותר) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים

א. חובות לא צוברים והפרשה

ליום 31 בדצמבר 2023						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
אנשים פרטיים						
-	30	30	-	13	30	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	63	63	-	32	63	אשראי
מסחרי						
-	2	2	-	1	2	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	49	49	-	28	49	אשראי
-	-	-	-	-	-	חייבים אחרים ⁽³⁾
-	144	144	-	74	144	סך הכל**
מזה:						
-	34	34	-	7	34	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(4) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

מאוחד

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

א. חובות לא צוברים והפרשה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022**						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
אנשים פרטיים						
-	27	27	-	12	27	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	18	18	-	4	18	אשראי
מסחרי						
-	2	2	-	1	2	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	31	31	-	13	31	אשראי
-	24	24	-	24	24	חייבים אחרים ⁽³⁾
-	102	102	-	54	102	סך הכל***
מזה:						
-	19	19	-	6	19	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(**) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. מספרי ההשוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פגומים. למידע נוסף ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) יתרת חוב רשומה.
- (3) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (4) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

במאות

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

ב. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי⁽²⁾

יתרת חוב רשומה		
ליום 31 בדצמבר 2022**	ליום 31 בדצמבר 2023	
אנשים פרטיים		
7	12	חייבים בגין כרטיסי אשראי
6	21	אשראי
מסחרי		
*_	*_	חייבים בגין כרטיסי אשראי
6	1	אשראי
-	-	חייבים אחרים ⁽³⁾
19	34	סך הכל

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(**) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. מספרי ההשוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פגומים. למידע נוסף ראה ביאור 1.ג.2.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(3) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

במאות

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

ג. מידע על חובות שעברו ארגון מחדש

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
		ארגונים מחדש שבוצעות בשנת הדיווח ⁽²⁾			
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽³⁾		יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים				
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
2	136	16	16	1,068	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*3	175	20	20	1,392	אשראי
מסחרי					
-	10	3	3	128	חייבים בגין כרטיסי אשראי
* -	2	*1	*1	28	אשראי
-	-	-	-	-	חייבים אחרים ⁽⁴⁾
5	323	40	40	2,616	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022**					
		ארגונים מחדש שבוצעות בשנת הדיווח (2)			
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו(3)		יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה				
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
5	411	27	27	1,836	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*_	7	1	1	27	אשראי
מסחרי					
1	26	2	2	92	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*_	5	*_	*_	10	אשראי
-	-	-	-	-	חייבים אחרים(4)
6	449	30	30	1,965	סך הכל

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 12 - סיכון אשראי, אשראי וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

במיליוני ש"ח

במאות

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

ג. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021**					
		ארגונים מחדש שבוצעות בשנת הדיווח (2)			
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו(3)		יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים				
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
7	439	27	27	1,631	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*_	7	*_	*_	26	אשראי
מסחרי					
1	19	2	2	80	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*_	12	*_	*_	16	אשראי
-	-	-	-	-	חייבים אחרים(4)
8	477	29	29	1,753	סך הכל

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(**) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. מספרי ההשוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פגומים. למידע נוסף ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך ארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.

(3) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(4) סכומים לקבל מבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחובות אחרים.

ד. מידע נוסף - פעילות רכישת אשראי

פעילות רכישת אשראי בקבוצה מבוצעת באמצעות חברות בנות במסגרת פעילות פקטורינג רכש, ניכיון שוברי כרטיסי אשראי וכן כוללת רכישת תיקי הלוואות רכב והלוואות משלימות לרכב.

האשראי שנרכש בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הינו בסך של כ-3,575 מיליון ש"ח (מזה: אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-621 מיליוני ש"ח).

האשראי שנרכש בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הינו בסך של כ-3,284 מיליון ש"ח (מזה: אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-162 מיליוני ש"ח).

לפרטים נוספים ראה ביאור 1.ב.24 להלן.

ביאור 12א' - חייבים⁽¹⁾ בגין פעילות בכרטיסי אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני^{(1),(3)} לפי גודל החבות של הלווה

במאות

31 בדצמבר 2023			
סיכון אשראי חוץ מאזני ^{(1),(3)}	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	מספר לוויים ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח			
			תקרת האשראי (באלפי ש"ח)
			יתרות לווה עד 5
827	123	674,221	יתרות לווה מעל 5 עד 10
1,654	325	272,470	יתרות לווה מעל 10 עד 15
3,036	670	298,036	יתרות לווה מעל 15 עד 20
1,559	602	121,385	יתרות לווה מעל 20 עד 30
2,702	1,110	153,193	יתרות לווה מעל 30 עד 40
2,016	1,028	85,811	יתרות לווה מעל 40 עד 80
2,716	2,827	102,543	יתרות לווה מעל 80 עד 150
1,046	2,558	33,786	יתרות לווה מעל 150 עד 300
430	1,923	11,718	יתרות לווה מעל 300 עד 600
134	280	1,100	יתרות לווה מעל 600 עד 1,200
85	114	242	יתרות לווה מעל 1,200 עד 2,000
50	94	90	יתרות לווה מעל 2,000 עד 4,000
76	119	67	יתרות לווה מעל 4,000 עד 8,000
93	262	62	יתרות לווה מעל 8,000 עד 20,000
163	562	59	יתרות לווה מעל 20,000 עד 40,000
110	319	15	יתרות לווה מעל 40,000 עד 200,000
195	504	10	יתרות לווה מעל 200,000 עד 400,000
-	-	-	יתרות לווה מעל 400,000 עד 800,000
-	971	2	
16,892	14,391	1,754,810	סך הכל
-	77	-	הכנסות לקבל ואחרים
16,892	14,468	1,754,810	סך הכל

⁽¹⁾ חייבים בגין הפעילות בכרטיסי אשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

⁽²⁾ מספר הלוויים לפי סך הכל חייבים וסיכון אשראי חוץ מאזני.

⁽³⁾ סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של הלווה (לא כולל מסגרות אשראי באחריות בנקים).

ביאור 12א' - חייבים⁽¹⁾ בגין פעילות בכרטיסי אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני^{(1),(3)} לפי גודל החבות של הלווה (המשך)

במאוחד

31 בדצמבר 2022**			
סיכון אשראי חוץ מאזני ^{(1),(3)}	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	מספר לוויים ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח			
			תקרת האשראי (באלפי ש"ח)
			יתרות לווה עד 5
868	137	648,190	יתרות לווה מעל 5 עד 10
1,193	348	265,310	יתרות לווה מעל 10 עד 15
2,636	743	302,305	יתרות לווה מעל 15 עד 20
1,642	612	115,733	יתרות לווה מעל 20 עד 30
2,849	1,157	146,612	יתרות לווה מעל 30 עד 40
1,842	1,008	77,513	יתרות לווה מעל 40 עד 80
2,727	2,717	94,764	יתרות לווה מעל 80 עד 150
1,016	2,105	28,898	יתרות לווה מעל 150 עד 300
342	1,184	7,372	יתרות לווה מעל 300 עד 600
137	246	990	יתרות לווה מעל 600 עד 1,200
90	122	254	יתרות לווה מעל 1,200 עד 2,000
53	87	89	יתרות לווה מעל 2,000 עד 4,000
83	154	83	יתרות לווה מעל 4,000 עד 8,000
59	165	42	יתרות לווה מעל 8,000 עד 20,000
200	573	57	יתרות לווה מעל 20,000 עד 40,000
46	222	11	יתרות לווה מעל 40,000 עד 200,000
160	182	5	יתרות לווה מעל 200,000 עד 400,000
-	-	-	יתרות לווה מעל 400,000 עד 800,000
-	1,012	2	
15,943	12,774	1,688,230	סך הכל
-	55	-	הכנסות לקבל ואחרים
15,943	12,829	1,688,230	סך הכל

(**) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות חוזר בנק ישראל בדבר "עדכונים בדיווח על סולקים". מספרי ההשוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה. למידע נוסף ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

(1) חייבים בגין הפעילות בכרטיסי אשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

(2) מספר הלוויים לפי סך הכל חייבים וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של הלווה (לא כולל מסגרות אשראי באחריות בנקים).

ביאור 13 - ניירות ערך

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות	הערך במאזן	
26	(7) ⁽²⁾	-(2)	33	26	השקעה במניות שאינן למסחר ⁽⁴⁾
26 ⁽³⁾	(7) ⁽²⁾	-(2)	33	26	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
26			-	26	סך הכל ניירות ערך שאינם למסחר

31 בדצמבר 2022					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות	הערך במאזן	
66	(6) ⁽²⁾	37 ⁽²⁾	35	66	השקעה במניות שאינן למסחר
27 ⁽³⁾	(6) ⁽²⁾	-(2)	33	27	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
66			35	66	סך הכל ניירות ערך שאינם למסחר

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד, למעט בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01).
- (3) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות שלא אותו מנפיק.
- (4) ביום 12 בינואר 2023 מכרה החברה את השקעתה במניות MC תמורת 42 מיליון ש"ח.

ביאור 14 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה

במיליוני ש"ח

א. הרכב

31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2023			
סה"כ	חברות מאוחדות	חברות כלולות	סה"כ	חברות מאוחדות	חברות כלולות	
א. מאוחד:						
49	-	49	60	-	60	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
49	-	49	60	-	60	סך כל ההשקעות
24	-	24	24	-	24	מזה - רווחים שנצברו ממועד הרכישה
פרטים בנושא מוניטין						
32	32	-	31	31	-	הסכום המקורי
22	22	-	21	21	-	יתרה בספרים
ב. החברה:						
1,870	1,821	49	1,566	1,506	60	השקעות בהון ושטרי הון לפי שיטת השווי המאזני
1,870	1,821	49	1,566	1,506	60	סך כל ההשקעות
1,890	1,866	24	1,930	1,906	24	מזה - רווחים שנצברו ממועד הרכישה

ב. חלק החברה ברווחים או בהפסדים של חברות מוחזקות (במאוחד - כלולות)

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
452	298	52	9	4	3	חלק החברה ברווחים לפני השפעת מס של חברות מוחזקות (במאוחד - כלולות)
-	-	-	-	-	-	הפסדים מירידת ערך של חברות מוחזקות (במאוחד - כלולות)
						הפרשה למסים:
141	32	60	2	1	3	מסים שוטפים
(4)	66	(48)	-	-	-	מסים נדחים
137	98	12	2	1	3	סך כל ההפרשה למסים
315	200	40	7	3	*-	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת מס של חברות מוחזקות (במאוחד - כלולות)

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 14 - השקעות בחברות מוחזקות (במאוחד - כלולות) ופרטים על חברות אלה (המשך)

ג. פרטים על חברות בת מאוחדות וחברות כלולות מהותיות

שם החברה ועיסוק (2)(1)		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות הצבעה		השקעה בהון לפי שווי מאזני ⁽³⁾		דיבידנד שנרשם		השקעות הוניות אחרות		תרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות החברה		הפסד מירידת ערך	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
באחוזים												במיליוני ש"ח			
א. חברות בנות															
ישראלכרט מימון בע"מ															
עיסוק: מתן אשראי	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	907	832 ⁽¹⁰⁾	-	-	-	-	3	132
ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ															
עיסוק: חברת נכסים	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	28	29	-	-	-	-	1	2
גלובל פקטורינג בע"מ ⁽⁴⁾															
עיסוק: פקטורינג לרבות פקטורינג רכש	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	69	71	-	-	-	-	2	8
אזימק' בע"מ ⁽⁸⁾															
עיסוק: התאמות כרטיסי אשראי	51%	51%	51%	51%	51%	51%	51%	10	11	-	-	-	-	1	*-
צמרת מימונים בע"מ															
עיסוק: ניכיון עסקאות בכרטיסי אשראי	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	180 ⁽⁹⁾	188 ⁽⁹⁾	-	-	-	-	8	9
פרימיום אקספרס בע"מ ⁽⁵⁾⁽⁶⁾															
עיסוק: חברת כרטיסי אשראי וסולק עוסק	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	654	404 ⁽¹⁰⁾	300	-	-	-	27	71
ישראלכרט סוכנות לביטוח (2020) בע"מ															
עיסוק: סוכנות ביטוח	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	(27)	(29)	-	-	-	-	(2)	(24)
ב. חברות כלולות															
לייף סטייל מימון בע"מ ⁽⁷⁾															
עיסוק: מתן אשראי	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	14	17	-	-	-	-	3	3
המועדון של רמי לוי בע"מ															
עיסוק: מועדון צרכנות	20%	20%	20%	20%	20%	20%	20%	12	15	-	-	-	-	3	3

(1) הפירוט לפי סעיף 32.ז. להוראות הדיווח לציבור, דוח כספי שנתי.

(2) כל החברות מוחזקות על-ידי החברה באופן ישיר.

(3) לרבות יתרות עודפי עלות מיוחסים ומוניטין, בניכוי הפסדים מצטברים לירידת ערך.

(4) במהלך חודש פברואר 2019, הועמדה ערבות עבור גלובל פקטורינג לטובת בנק הפועלים בסכום של כ-80 מיליון ש"ח. לפרטים בנושא מיזוג גלובל עם חברת צמרת, ראה ביאור 1.ב.5.

(5) פרימיום אקספרס עומדת בדרישות הון רגולטוריות על-פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.

(6) במהלך חודש מרץ 2019, הועמדה ערבות עבור פרימיום אקספרס לטובת ארגון אמריקן אקספרס שאינה מוגבלת בסכום ואשר תעמוד בתוקפה במהלך תקופת ההסכם עם ארגון אמריקן אקספרס עד לסוף שנת 2026.

(7) ליום 31 בדצמבר 2023, הועמדו ערבויות עבור לייף סטייל מימון בע"מ לטובת גופים בנקאיים בסכום של כ-48 מיליון ש"ח.

(8) ביום 30 בדצמבר 2022, מימשה ישראלכרט אופציות להגדלת שיעור האחזקה באזימק' בע"מ מ-20% ל-51%.

(9) כולל שטר הון שהונפק בחודש מרץ 2010 לבעלי המניות לפירעון החל מיום 2 בינואר 2016, ללא ריבית וללא הצמדה בהיקף של כ-65 מיליון ש"ח.

(10) כולל את השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

ביאור 14 - השקעות בחברות מוחזקות (במיוחד - כלולות) ופרטים על חברות אלה (המשך)

ד. פרטים על חברות בנות שאוחדו לראשונה

רכישת חברת איזימץ' בע"מ ("איזימץ")

עד ליום 29 בדצמבר 2022, החזיקה החברה ב-20% מהון המניות של חברת איזימץ', אשר עיקר פעילותה הינו במתן שירותי התאמות ובקרה לבתי עסק, השקעה אשר טופלה בהתאם לשיטת השווי המאזני. ביום 30 בנובמבר 2022 הודיעה החברה לאיזימץ' כי תממש אופציות לרכישת 31% נוספים מהון המניות המונפק של חברת איזימץ', כך שהחל מיום 30 בדצמבר 2022 מחזיקה החברה ב-51% מהון המניות של איזימץ'. במועד צירוף העסקים, חלק מערכם של הנכסים וההתחייבויות שניטלו במסגרת צירוף העסקים, נקבעו באופן ארעי מאחר והערכת הקצאת עודפי עלות של נכסים והתחייבויות אלו טרם הושלמה.

תיאומים לצירוף עסקים שטופל באופן ארעי בתקופות קודמות

במהלך תקופת הדוח, התקבלה הערכת הקצאת עודפי עלות הסופית והושלם הטיפול החשבונאי בצירוף העסקים עם חברת איזימץ'. בהתאם לכך, במהלך התקופה הכירה החברה בתיאומים לסכומים ארעיים שדווחו בדוחותיה הכספיים בתקופת הדיווח הקודמת שבה אירע צירוף העסקים. כמו כן, הכירה החברה בתקופה השוטפת בהשפעה של תיאומים אלה אשר קיבלו ביטוי במסגרת הוצאות הפחת. לתיאומים כאמור לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 14 - השקעות בחברות מוחזקות (במיוחד - כלולות) ופרטים על חברות אלה (המשך)

במיליוני ש"ח

ה. מידע תמציתי על חברות כלולות מהותיות

1. להלן מידע תמציתי על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר 2023					
שיעור בעלות	סך נכסים	סך התחייבויות	הון המיוחס לבעלים של חברה	ערך בספרים של ההשקעה בחברה כלולה	
15%	431	315	116	17	לייף סטייל מימון בע"מ ⁽¹⁾
20%	76	3	73	15	המועדון של רמי לוי בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2022					
שיעור בעלות	סך נכסים	סך התחייבויות	הון המיוחס לבעלים של חברה	ערך בספרים של ההשקעה בחברה כלולה	
15%	459	365	94	14	לייף סטייל מימון בע"מ ⁽¹⁾
20%	61	3	58	12	המועדון של רמי לוי בע"מ

2. להלן מידע תמציתי על תוצאות הפעילות

שיעור בעלות		רווח נקי לשנה	חלק החברה ברווח הנקי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
15%	22	3	לייף סטייל מימון בע"מ ⁽¹⁾ המועדון של רמי לוי בע"מ
20%	16	3	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
15%	21	3	לייף סטייל מימון בע"מ ⁽¹⁾ המועדון של רמי לוי בע"מ
20%	16	3	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
15%	17	3	לייף סטייל מימון בע"מ ⁽¹⁾ המועדון של רמי לוי בע"מ
20%	18	4	

⁽¹⁾ החברה מטפלת בחברת לייף סטייל מימון בע"מ בהתאם לשיטת השווי המאזני, על אף ששיעור החזקתה בה הינו נמוך מ-20%, היות ומתקיימים סמנים איכותיים לקיומה של השפעה מהותית.

ביאור 15א - בניינים וציוד

במיליוני ש"ח

במאוחד

ההרכב:

סך הכל	אחר	ריהוט וציוד משרדי	כלי רכב	עלויות תוכנה ⁽¹⁾	מחשב וציוד היקפי	התקנות ושיפורים במושכר	
עלות נכסים:							
1,800	9	23	2	1,363	305	98	ליום 31 בדצמבר 2022
167	-	2	-	144 ⁽²⁾	20	1	תוספות
*-	-	-	*-	-	*-	-	גרועות
1,967	9	25	2	1,507	325	99	ליום 31 בדצמבר 2023
פחת שנצבר:							
1,345	7	6	1	1,065	257	9	ליום 31 בדצמבר 2022
160	*-	2	*-	131	20	7	תוספות
*-	-	-	*-	-	*-	-	גרועות
1,505	7	8	1	1,196	277	16	ליום 31 בדצמבר 2023
462	2	17	1	311	48	83	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2023
455	2	17	1	298	48	89	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2022
	25.0	10.0	15.0	25.0	26.7	5.2	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% בשנת 2023
	25.0	10.0	15.0	25.0	26.7	5.2	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% בשנת 2022

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) לרבות עלויות שהונו בקשר לפיתוח עלויות תוכנה לשימוש עצמי אשר עמדו ליום 31 בדצמבר 2023 על סך של כ-875 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 - 782 מיליון ש"ח).

(2) כולל עודף עלות בגין צירוף עסקים, לפרטים ראה ביאור 14 לעיל.

ביאור 15א - בניינים וציוד (המשך)

במיליוני ש"ח

חברה

ההרכב:

סך הכל	אחר	ריהוט וציוד משרדי	כלי רכב	עלויות תוכנה ⁽¹⁾	מחשב וציוד היקפי	התקנות ושיפורים במושכר	
עלות נכסים:							
1,706	5	23	2	1,276	302	98	ליום 31 בדצמבר 2022
163	-	2	-	140	20	1	תוספות
*-	-	-	*-	-	*-	-	גרועות
1,869	5	25	2	1,416	322	99	ליום 31 בדצמבר 2023
פחת שנצבר:							
1,264	3	7	1	990	255	8	ליום 31 בדצמבר 2022
154	*-	2	*-	125	20	7	תוספות
*-	-	-	*-	-	*-	-	גרועות
1,418	3	9	1	1,115	275	15	ליום 31 בדצמבר 2023
451	2	16	1	301	47	84	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2023
442	2	16	1	286	47	90	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2022
	25.0	10.0	15.0	25.0	26.7	5.2	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% בשנת 2023
	25.0	10.0	15.0	25.0	26.7	5.2	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% בשנת 2022

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

⁽¹⁾ לרבות עלויות שהוננו בקשר לפיתוח עלויות תוכנה לשימוש עצמי אשר עמדו ליום 31 בדצמבר 2023 על סך של כ-825 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 - 734 מיליון ש"ח).

ביאור 15 - חכירות

א. מידע בגין חכירות

החל מיום 1 בינואר 2020, מיישמת החברה את הוראות נושא 842 בקודיפיקציה בדבר חכירות. מרבית חוזי החכירה בהם מתקשרת החברה הינם חוזי חכירה תפעולית, במסגרתם חוכרת החברה נדל"ן (בעיקר שטחי משרדים).

תקופות החכירה ששימשו בחישוב הערך הנוכחי של תשלומי החכירה העתידיים, הינן התקופות החוזיות הנקובות בחוזי החכירה, בתוספת תקופות הנובעות מאופציות הארכה, שלהערכת החברה וודאי באופן סביר שתמומשנה. בקביעת סבירות המימוש של אופציות ההארכה, מתחשבת החברה בין היתר: בתשלומי החכירה בתקופות הארכה ביחס למחירי השוק, שיפורים משמעותיים במושכר, עלויות שיתהוו בסיום החכירה שבוצעו, עלויות המתייחסות לביטול החכירה (כגון קנסות והיטלים) וכד'.

מרבית חוזי החכירה בקבוצה, תשלומי החכירה המשתנים צמודים למדד המחירים לצרכן. כמו-כן, חלק מחוזי החכירה כוללים תשלומים בגין עלויות תחזוקה ושירותים אשר אינם מהווים רכיבי חכירה. בהתאם, בחרה החברה שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה בחוזי חכירה של נדל"ן.

שיעור ההיוון שנעשה בו שימוש הינו שיעור הריבית התוספתי של החברה.

ב. הוצאות בגין חכירות תפעוליות⁽¹⁾

במאות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
41	22	הוצאות בגין חכירות תפעוליות
1	3	הוצאות בגין חכירות תפעוליות – משתנות ⁽²⁾
42	25	סך הכל הוצאות בגין חכירות תפעוליות

⁽¹⁾ ההוצאות בגין חכירות תפעוליות מסווגות בדוח רווח והפסד כחלק מהוצאות התפעול, ראה ביאור 6 לעיל.

⁽²⁾ האמור מתייחס לתשלומי חכירה משתנים התלויים במדד המחירים לצרכן.

ג. מידע נוסף על חכירות תפעוליות

במאות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
37	29	תזרים מזומנים לפעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות
4	- *	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
18	17	יתרת תקופה משוקללת ממוצעת של התחייבויות החכירה (בשנים)
3.90%	3.93%	ריבית היוון משוקללת ממוצעת בגין חכירות תפעוליות

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 15 - חכירות (המשך)

במיליוני ש"ח

ד. תזרימי מזומנים לא מהוונים והתחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופות לפירעון

במאחד

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		תקופת הפירעון (שנים)
התחייבות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים	
33	33	33	34	עד שנה
26	28	24	26	מעל שנה עד שנתיים
20	22	19	22	מעל שנתיים עד 3 שנים
19	21	18	22	מעל 3 שנים עד 4 שנים
18	21	18	22	מעל 4 שנים עד 5 שנים
194	313	181	288	מעל 5 שנים
310	438	293	414	סך הכל

ביאור 16 - נכסים אחרים

במיליוני ש"ח

החברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
111	57	218	245	מסים נדחים לקבל, נטו (ראה ביאור 9 לעיל)
34	-	142	64	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
1	1	1	1	הוצאות הנפקה נדחות ⁽¹⁾
238	225	238	225	נכסי זכות שימוש בגין חכירה תפעולית ⁽²⁾
חייבים אחרים ויתרות חובה:				
5	4	5	4	הלוואות לעובדים
111	150	128	163	הוצאות מראש
8,344	9,543	-	-	חברות מוחזקות (במאוחד כלולות) קשורות
*-	1	20	14	חייבים בגין תווי קנייה וכרטיסים נטענים
67	73	91	101	אחרים
8,527	9,771	244	282	סך כל חייבים אחרים ויתרות חובה
8,911	10,054	843	817	סך כל הנכסים האחרים

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) הוצאות הנפקה נדחות בגין איגרות חוב מופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית. למידע נוסף, ראה גם ביאור 19 להלן.

(2) למידע נוסף ראה ביאור 15 לעיל.

ביאור 17 - אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים

במיליוני ש"ח

החברה		מאוחד		שיעור ריבית ממוצעת שנתית		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		2023		
2022	2023	2022	2023	לעסקאות בחודש האחרון	ליתרה ליום	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		%	%	
*_	*_	*_	*_	4.9	5.1	
385	1,364	390	1,367	4.0	4.0	
385	1,364	390	1,367			

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 18 - זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

החברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
16,177	14,572	17,629	16,159	בתי עסק ⁽¹⁾⁽²⁾
1	1	1	1	התחייבויות בגין פיקדונות
5	5	44	46	הכנסות מראש
22	15	89	80	תכנית הטבות למחזיקי כרטיס
91	77	116	100	הוצאות לשלם
155	124	200	170	הוצאות לשלם בגין בנקים ומועדונים
16,451	14,794	18,079	16,556	סך כל הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

(1) בניכוי יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) בגין ניכיון שוברים לבתי עסק והקדמות בסילוק מוקדם (שני המוצרים הינם סילוק מוקדם של התחייבות הסולק לבית העסק) בסך 1,110 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023 (31 בדצמבר 2022 – 1,154 מיליון ש"ח). במאוחד, בקיזוז יתרה קיימת עם חברה בת מוחזקת בגין ניכיון שוברים בסך של כ-2,273 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022 – 2,584 מיליון ש"ח).

(2) כולל המחאת זכויות על דרך המכר בסך של כ-714 מיליון ש"ח מצד ג' לבנק הפועלים ליום 31 בדצמבר 2023 (31 בדצמבר 2022 – 900 מיליון ש"ח).

ביאור 19 - אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים

במיליוני ש"ח

במאות ובחברה

החברה		מאוחד		שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾ ב-%	משך חיים ממוצע בשנים למועד הדוח ⁽¹⁾	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר				
2022	2023	2022	2023			
						אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים שאינן ניתנות להמרה במניות, במטבע ישראלי לא צמוד:
360	120	360	120	1.50	0.42	אגרת חוב (סדרה א)
-	150	-	150	5.71	0.25	ניירות ערך מסחריים (סדרה 1)
-	256	-	256	4.94	0.89	ניירות ערך מסחריים (סדרה 2)
360	526	360	526	4.48	0.60	סך הכל

(1) משך חיים ממוצע הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי. מח"מ זה הינו מח"מ יתרה מאזנית.

(2) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

א. ביום 16 באפריל 2019, הנפיקה החברה לציבור 1,078,133,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה א') של החברה על-פי דוח הצעת מדף שפרסמה החברה ביום 14 באפריל 2019 ("דוח הצעת המדף") וזאת מכוח התשקיף. התמורה הכוללת נטו (אחרי הוצאות הנפקה) שקיבלה החברה בגין אגרות החוב (סדרה א') שהוקצו על-פי דוח הצעת המדף הסתכמה לסך של כ-1,070 מיליון ש"ח.

אגרות החוב (סדרה א') נושאות ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.49%, אינן צמודות (קצב וריבית) לבסיס הצמדה כלשהו ואינן מובטחות בבטוחות כלשהן. קצב אגרות החוב (סדרה א') עומדת לפירעון בתשעה (9) תשלומים חצי שנתיים, כאשר שמונת (8) התשלומים הראשונים יהיו בשיעור של 11.11% מקצב אגרות החוב כל אחד וישולמו (או שולמו, לפי העניין) בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2023 (כולל), החל ביום 31 במאי 2020 ועד יום 30 בנובמבר 2023 (כולל), והתשלום התשיעי (9) והאחרון יהיה בשיעור של 11.12% מקצב אגרות החוב וישולם ביום 31 במאי 2024. הריבית בגין אגרות החוב (סדרה א') תשולם בתשלומים חצי שנתיים בימים 31 במאי ו-30 בנובמבר.

בחודשים מאי ונובמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2023 (כולל) נפרעו תשלומים של קצב אגרות החוב בסך של כ-120 מיליון ש"ח כל תשלום.

למועד הדוח, עומדת יתרת קצב אגרות החוב (סדרה א') על 119,888,390 ש"ח ערך נקוב (במח"מ שווי הוגן של כ-0.42 שנים) ומדורגת בדירוג Aa2.il באופן יציב של מידרוג. הוצאות הנפקת אגרות החוב והניכיון מופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית לאורך החיים הצפוי של המכשיר המונפק ומוצגות במאזן במסגרת סעיף נכסים אחרים.

במסגרת תנאי אגרות החוב (סדרה א') התחייבה החברה, בין היתר, בהתחייבויות שונות אשר עיקריהן הינם כדלקמן:

1. הרחבת סדרה ושיעבוד לטובת אחר: (1) הרחבת סדרת אגרות החוב (סדרה א') מותנית בתנאים שונים (לרבות בקשר עם דירוג הסדרה); (2) שיעבוד שוטף שלילי - החברה תהיה רשאית ליצור שיעבוד שוטף על כלל נכסיה לטובת צד שלישי, בכפוף ליצירת שיעבוד שוטף לטובת מחזיקי אגרות החוב (סדרה א') באותה דרגה ופרי פסו על-פי היחס בין חובות החברה על-פי שטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א') (המצורף לדוח הצעת המדף) ("שטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א')") ואגרות החוב לבין חובותיה כלפי הצד השלישי.

2. מגבלות פיננסיות שיחולו על החברה בהתקיים תנאים מסוימים: (1) היה ומסיבה כלשהי תחזל החברה להיות מחויבת בדרישות הלימות ההון הבנקאיות (כהגדרת מונח זה בשטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א')), כפי שיהיו מעת לעת, ולא יחולו על החברה דרישות רגולטוריות חלופיות אחרות בנושא מדידה והלימות הון מעצם היותה 'סולק' ו/או 'חברת כרטיסי אשראי', הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים לא יפחת מסך של 1.2 מיליארד ש"ח במהלך תקופה של שני רבעונים רצופים; (2) במקרה בו תתחייב החברה כלפי גורם כלשהו בהתחייבות בקשר עם עמידה באמות מידה פיננסיות, אזי בכפוף לתנאים מסוימים שנקבעו, תתחייב החברה בהתחייבות זוהי כלפי מחזיקי אגרות החוב (סדרה א'). ממועד הנפקת אגרות החוב (סדרה א') ולמועד חתימת הדוח, לא התקיימו התנאים המתלים להפעלת המגבלות הפיננסיות האמורות בס"ק (1) ו-(2) כאמור, ובהתאם הן אינן חלות על החברה.

ביאור 19 - אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים (המשך)

3. מגבלות על "חלוקה": החברה לא תבצע חלוקה (כהגדרת מונח זה בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות")) בהתקיים המקרים כדלקמן: (1) אם במועד ההחלטה אודות החלוקה היא אינה עומדת באמת מידה פיננסית בה החברה התחייבה כלפי המחזיקים (ככל שאמת מידה כאמור חלה על החברה במועד החלוקה); (2) אם מתקיימת עילת פירעון מידיי על-פי הוראות שטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א'); וכן (3) היה ומסיבה כלשהי תחדל החברה מלהיות כפופה להוראות הפיקוח על הבנקים (או הוראות רגולטור חלופי אחר כפי שייקבע בדין), אם הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים המפורסמים האחרונים, סקורים או מבוקרים, בניכוי סכום החלוקה, נמוך מ-1.4 מיליארד ש"ח. ממועד הנפקת אגרות החוב (סדרה א') ועד למועד חתימת הדוח, לא התקיימו התנאים המתלים להפעלת מגבלות החלוקה האמורות בס"ק (1) ו-(3) כאמור, ובהתאם הן אינן חלות על החברה.
4. Cross Acceleration: אם נושה כלשהו או מספר נושים יחד של החברה העמיד לפירעון מידיי אחד מאלה: (א) סדרת אגרות חוב אחרת שהנפיקה החברה (אם תנפיק); (ב) חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה (למעט חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מידיי של הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non-Recourse)) בסכום מצטבר העולה על 250 מיליון ש"ח; ו-(ג) חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מידיי של חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה ו/או הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non-Recourse) בסכום מצטבר העולה על 350 מיליון ש"ח. למועד הדוח, לא התקיים תנאי מתלה זה.
- ביום 13 במרץ 2019 ובהמשך, ביום 14 באפריל 2019, הודיעה מידרוג על דירוג Aa2.il באופן יציב לאגרות חוב שיונפקו על-ידי החברה בהיקף של עד 1,200 מיליון ש"ח ערך נקוב. מדי שנה, ולאחרונה ביום 19 בפברואר 2024, הודיעה מידרוג כי היא מותירה על כנה דירוג זה.
- ממועד הנפקתן ולמועד חתימת הדוח, עומדת החברה בהתחייבויותיה המהותיות בהתאם לשטר הנאמנות בגין אגרות החוב (סדרה א').
- ב. ביום 3 באפריל 2023 הנפיקה החברה לציבור (ורשמה למסחר בבורסה) 144,693,000 ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 1) של החברה (סדרה חדשה), בתמורה (ברוטו) לערכם הנקוב. התמורה הכוללת (נטו) אחרי הוצאות הנפקה שקיבלה החברה בגין ניירות הערך המסחריים (סדרה 1) שהוקצו כאמור הסתכמה לסך של 144,434,762 מיליון ש"ח.
- ניירות הערך המסחריים (סדרה 1) נושאים ריבית שנתית משתנה בשיעור ריבית בנק ישראל בתוספת מרווח קבוע בשיעור שנתי של 0.29%, אינם צמודים (קרן וריבית) לבסיס הצמדה או למטבע כלשהו ויפרעו בתשלום יחיד ביום 2 באפריל 2024. כמו-כן ניירות הערך המסחריים (סדרה 1) אינם מובטחים בבטוחות כלשהן.
- במסגרת תנאי ניירות הערך המסחריים (סדרה 1) התחייבה החברה, בין היתר, בהתחייבויות שונות אשר עיקריהן הינם, בין היתר, כדלקמן: (1) הרחבת סדרת ניירות הערך המסחריים (סדרה 1) מותנית בתנאים שונים (לרבות בקשר עם דירוג הסדרה); (2) היה ומסיבה כלשהי תחדל החברה להיות מחויבת ב-'דרישות הלימות ההון הבנקאיות' (כהגדרת מונח זה בתנאי ניירות הערך המסחריים (סדרה 1)), כפי שיהיו מעת לעת, ולא יחולו על החברה דרישות רגולטוריות חלופיות אחרות בנושא מדידה והלימות הון מעצם היותה 'סולק' ו/או 'חברת כרטיסי אשראי' ('דרישות הלימות ההון החלופיות'), הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים לא יפחת מסך של 1.2 מיליארד ש"ח במהלך תקופה של שני רבעונים רצופים; (3) החברה לא תבצע חלוקה (כהגדרת מונח זה בחוק החברות) בהתקיים איזה מהמקרים כדלקמן: (א) אם במועד ההחלטה אודות החלוקה היא אינה עומדת ביחסי ההון שיחולו עליה באותו מועד על-פי 'דרישות הלימות ההון הבנקאיות' (או על-פי 'דרישות הלימות ההון החלופיות', לפי העניין), או אינה עומדת בדרישת ה-'הון העצמי המינימלי' בה החברה התחייבה כלפי המחזיקים (ככל שאמת מידה כאמור חלה על החברה במועד החלוקה); (ב) אם מתקיימת עילת פירעון מידיי על-פי הוראות תנאי ניירות הערך המסחריים (סדרה 1), מבלי לקחת בחשבון תקופות ריפוי והמתנה בקשר עם אותן עילות; (ג) היה ומסיבה כלשהי תחדל החברה מלהיות כפופה להוראות הפיקוח על הבנקים (או הוראות רגולטור חלופי אחר כפי שייקבע בדין), אם הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים המפורסמים האחרונים, סקורים או מבוקרים, בניכוי סכום החלוקה, נמוך מ-1.6 מיליארד ש"ח; או (ד) אם החברה מפרה איזו מהתחייבויותיה המהותיות למחזיקי ניירות הערך המסחריים.
- ממועד הנפקת ניירות הערך המסחריים ועד למועד חתימת הדוח, לא התקיימו התנאים המתלים להפעלת מגבלות החלוקה האמורות לעיל; (4) החברה לא תהיה רשאית להעמיד את ניירות הערך המסחריים לפדיון מוקדם, מלא או חלקי; (5) עילת Cross Acceleration - אם נושה כלשהו או מס' נושים יחד של החברה העמיד לפירעון מידיי אחד מאלה: (א) סדרת ניירות ערך מסחריים אחרת או סדרת אגרות חוב שהנפיקה החברה (אם תנפיק); (ב) חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה (למעט חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מידיי של הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non Recourse)) בסכום מצטבר העולה על 250 מיליון ש"ח; או (ג) חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מידיי של חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה ו/או הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non Recourse) בסכום מצטבר העולה על 350 מיליון ש"ח.
- בימים 26 בפברואר ו-30 במרץ 2023 ובהמשך ביום 19 בפברואר 2024, קבעה מידרוג בע"מ דירוג P-1.il לניירות הערך המסחריים (סדרה 1). ממועד הנפקתם ולמועד חתימת הדוח, עומדת החברה בהתחייבויותיה המהותיות בהתאם לתנאי ניירות הערך המסחריים (סדרה 1).

ביאור 19 - אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים (המשך)

ג. ביום 21 בנובמבר 2023 הנפיקה החברה לציבור (ורשמה למסחר בבורסה) 255,000,000 ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 2) של החברה (סדרה חדשה), בתמורה (ברוטו) לערכם הנקוב. התמורה הכוללת (נטו) אחרי הוצאות הנפקה שקיבלה החברה בגין ניירות הערך המסחריים (סדרה 2) שהוקצו כאמור הסתכמה לסך של 254,568,915 מיליון ש"ח.

ניירות הערך המסחריים (סדרה 2) נושאים ריבית שנתית משתנה בשיעור ריבית בנק ישראל בתוספת מרווח קבוע בשיעור שנתי של 0.20%, אינם צמודים (קרן וריבית) לבסיס הצמדה או למטבע כלשהו ויפרעו בתשלום יחיד ביום 21 בנובמבר 2024. כמו-כן ניירות הערך המסחריים (סדרה 2) אינם מובטחים בבטוחות כלשהן.

במסגרת תנאי ניירות הערך המסחריים (סדרה 2) התחייבה החברה, בין היתר, בהתחייבויות שונות אשר עיקריהן הינם, בין היתר, כדלקמן: (1) הרחבת סדרת ניירות הערך המסחריים (סדרה 2) מותנית בתנאים שונים (לרבות בקשר עם דירוג הסדרה); (2) היה ומסיבה כלשהי תחזל החברה להיות מחויבת ב-'דרישות הלימות ההון הבנקאיות' (כהגדרת מונח זה בתנאי ניירות הערך המסחריים (סדרה 2)), כפי שיהיו מעת לעת, ולא יחולו על החברה דרישות רגולטוריות חלופיות אחרות בנושא מדידה והלימות הון מעצם היותה 'סולק' ו/או 'חברת כרטיסי אשראי' ('דרישות הלימות ההון החלופיות'), הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים לא יפחת מסך של 1.2 מיליארד ש"ח במהלך תקופה של שני רבעונים רצופים; (3) החברה לא תבצע חלוקה (כהגדרת מונח זה בחוק החברות) בהתקיים איזה מהמקרים כדלקמן: (א) אם במועד ההחלטה אודות החלוקה היא אינה עומדת ביחסי ההון שיחולו עליה באותו מועד על-פי 'דרישות הלימות ההון הבנקאיות' (או על-פי 'דרישות הלימות ההון החלופיות', לפי העניין), או אינה עומדת בדרישת ה-'הון העצמי המינימלי' בה החברה התחייבה כלפי המחזיקים (ככל שאמת מידה כאמור חלה על החברה במועד החלוקה); (ב) אם מתקיימת עילת פירעון מיידי על-פי הוראות תנאי ניירות הערך המסחריים (סדרה 1), מבלי לקחת בחשבון תקופות ריפוי והמתנה בקשר עם אותן עילות; (ג) היה ומסיבה כלשהי תחזל החברה מלהיות כפופה להוראות הפיקוח על הבנקים (או הוראות רגולטור חלופי אחר כפי שייקבע בדיון), אם הונה העצמי של החברה על-פי דוחותיה הכספיים המאוחדים המפורסמים האחרונים, סקורים או מבוקרים, בניכוי סכום החלוקה, נמוך מ-1.6 מיליארד ש"ח; או (ד) אם החברה מפרה איזו מהתחייבויותיה המהותיות למחזיקי ניירות הערך המסחריים.

ממועד הנפקת ניירות הערך המסחריים ועד למועד חתימת הדוח, לא התקיימו התנאים המתלים להפעלת מגבלות החלוקה האמורות לעיל; (4) החברה לא תהיה רשאית להעמיד את ניירות הערך המסחריים לפדיון מוקדם, מלא או חלקי; (5) עילת Cross Acceleration - אם נושה כלשהו או מס' נושים יחד של החברה העמיד לפירעון מיידי אחד מאלה: (א) סדרת ניירות ערך מסחריים אחרת או סדרת אגרות חוב שהנפיקה החברה (אם תנפיק); (ב) חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה (למעט חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מיידי של הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non Recourse)) בסכום מצטבר העולה על 250 מיליון ש"ח; או (ג) חילוט ערבויות והעמדה לפירעון מיידי של חוב ו/או התחייבות, אחד או יותר אחרים של החברה ו/או הלוואה ללא יכולת חזרה ללווה (Non Recourse) בסכום מצטבר העולה על 350 מיליון ש"ח.

ביום 15 בנובמבר 2023 ובהמשך ביום 19 בפברואר 2024, קבעה מידרוג בע"מ דירוג P-1.il לניירות הערך המסחריים (סדרה 2).

ממועד הנפקתם ולמועד חתימת הדוח, עומדת החברה בהתחייבויותיה המהותיות בהתאם לתנאי ניירות הערך המסחריים (סדרה 2).

ביאור 20 - התחייבויות אחרות

במיליוני ש"ח

החברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
-	-	-	1	עתודה למסים נדחים, נטו (ראה ביאור 9 לעיל)
84	54	85	55	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית (ביאור 21 להלן)
310	293	310	293	ההתחייבויות בגין חכירות תפעוליות ⁽¹⁾
זכאים אחרים ויתרות זכות:				
122	112	124	115	הוצאות לשלם בגין שכר והוצאות נלוות
92	84	107	98	ספקי שירותים וציוד
65	89	70	97	הוצאות לשלם
117	149	160	204	מוסדות
2,012	1,667	-	-	חברות מוחזקות (במאוחד כלולות)
10	5	32	21	הפרשה להפסדי אשראי בגין מסגרות חוץ מאזניות
120	128	138	141	זכאים בגין תווי קנייה וכרטיסים נטענים
7	7	7	7	המחאות נוסעים במחזור, נטו
3	4	15	22	אחרים
2,548	2,245	653	705	סך כל זכאים אחרים ויתרות זכות
2,942	2,592	1,048	1,054	סך כל ההתחייבויות האחרות

⁽¹⁾ למידע על התחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופות לפירעון, ראה ביאור 15 לעיל.

ביאור 21 - הטבות עובדים

במיליוני ש"ח

במאות

א. תיאור ההטבות

פיצויי פיטורין בגין סיום יחסי עובד מעביד: התחייבויות החברה לתשלום פיצויים, פנסיה והטבות אחרות, מטופלות כתכנית להטבה מוגדרת ומחושבות על בסיס אקטוארי ובהתחשב בהסתברויות על בסיס וניסיון העבר. המחויבות בגין הטבה חזויה מוצגת במאזן בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. התחייבות החברה לתשלום פיצויים לעובדים, מתבססת על משכורת חודשית אחת לכל שנת עבודה, כמקובל, מכוסה בחלקה על ידי הפקדות בקופות הפיצויים על ידי פוליסות ביטוח וקרנות פנסיה. התחייבות החברה כוללת התחייבות בגין עובדים אשר צפויים לפרוש בפרישה מוקדמת ואת ההטבות שהם צפויים לקבל במועד הפרישה או בתנאים מועדפים אחרים, ומחושבת על בסיס אקטוארי בהתחשב בהסתברויות וניסיון העבר, לרבות שימוש בהנחות אקטואריות המתאימות למועד הדיווח (שיעורי תמותה, שיעורי עזיבה, שיעורי גידול בתגמול וכד').

חופשה: עובדי החברה זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה מחושבת על בסיס השכר האחרון של העובדים וימי החופשה שצברו, בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות.

ב. הטבות בסיום ולאחר העסקה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
		פיצויי פיטורין בגין סיום יחסי עובד מעביד
243	225	סכום ההתחייבות
158	170	השווי ההוגן של נכסי התכנית
85	55	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית*

(*) נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ג. תכנית להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
232	243	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת שנה
21	22	עלות שרות
7	10	עלות ריבית
(11)	(3)	(רווח) הפסד אקטוארי
(35)	(47)	הטבות ששולמו ⁽¹⁾
29	-	אחר, לרבות הפסד מצמצום ⁽¹⁾
243	225	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף השנה*
211	199	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף השנה

(*) נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

⁽¹⁾ ראה סעיף ח' להלן.

ביאור 21 - הטבות עובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. תכנית להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצד המימון של התוכנית

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
172	158	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת שנה
(10)	13	תשואה בפועל על נכסי התכנית
16	18	הפקדות לתכנית על-ידי החברה
(20)	(19)	הטבות ששולמו
158	170	שווי הוגן של נכסי לתכנית בסוף השנה
85	55	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף שנה*

(*) נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ג. סכומים שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
16	4	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
16	4	יתרת סגירה בהפסד (רווח) כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
243	225	מחויבות בגין הטבה חזויה
211	199	מחויבות בגין הטבה מצטברת
158	170	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאור 21 - הטבות עובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. תכנית להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לשנה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
25	21	22	עלות שרות
5	7	10	עלות ריבית
(4)	(6)	(7)	תשואה חזויה על נכסי תכנית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:			
7	3	3	הפסד אקטוארי נטו
-	29	-	אחר, לרבות הפסד מצמצום ⁽¹⁾
33	54	28	סך עלות ההטבה, נטו

⁽¹⁾ ראה סעיף ח' להלן.

ב. שינויים בנכסי התכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(14)	5	(9)	(רווח) הפסד אקטוארי נטו בשנה
(7)	(3)	(3)	הפחתה של (הפסד) רווח אקטוארי
(21)	2	(12)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
33	54	28	סך עלות ההטבה נטו
12	56	16	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לשנה וברווח כולל אחר

ביאור 21 - הטבות עובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. תכנית להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
4.43%	4.94%	שיעור היוון נומינלי
2.63%	2.75%	שיעור עליית המדד
0.25%-35.75%	0.25%-35.75%	שיעור עזיבה
1.21%-12.05%	1.21%-12.05%	שיעור גידול בתגמול**

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה:

לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				
31 במרץ 2023	30 ביוני 2023	30 בספטמבר 2023	31 בדצמבר 2023	
עובדי החברה				
4.43%	4.72%	4.68%	5.00%	שיעור היוון נומינלי
4.52%	4.43%	4.73%	4.69%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית
1.21%-12.05%	1.21%-12.05%	1.21%-12.05%	1.21%-12.05%	שיעור גידול בתגמול**

לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				
31 במרץ 2022	30 ביוני 2022	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2022	
עובדי החברה				
*0.04%	3.43%	4.05%	4.52%	שיעור היוון נומינלי
*0.93%	1.51%	4.24%	4.61%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית
1.21%-12.05%	1.21%-12.05%	1.21%-12.05%	1.21%-12.05%	שיעור גידול בתגמול**

לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				
31 במרץ 2021	30 ביוני 2021	30 בספטמבר 2021	31 בדצמבר 2021	
עובדי החברה				
0.46%	0.41%	0.36%	0.21%	שיעור היוון ריאלי
1.10%	1.14%	1.10%	1.06%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית
0.92%-18.2%	0.92%-18.2%	0.92%-18.2%	1.21%-12.05%	שיעור גידול בתגמול**

(*) החל מהרבעון השני של שנת 2022 המחויבות בגין הטבות לזמן ארוך מחושבת באמצעות מודל אקטוארי נומינלי, בעוד שבתקופות קודמות חושבו הטבות אלו באמצעות מודל אקטוארי ריאלי.

(**) תחזית הגידול בתגמול הינה נומינאלית.

ביאור 21 - הטבות עובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. תכנית להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

ב. השפעה של שינוי בנקודות אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
קישון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	
במיליוני ש"ח		
19	(13)	
(3)	4	שיעור עליות מדד
(20)	15	שיעור עזיבה
(9)	16	שיעור גידול בתגמול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
קישון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	
במיליוני ש"ח		
24	(16)	
(2)	3	שיעור עליית מדד
(17)	12	שיעור עזיבה
(13)	23	שיעור גידול בתגמול

4. נכסי תכנית

השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים לעובדי הקבוצה:

% מסך נכסי התכנית		
ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2023	
11%	12%	מזומנים ופיקדונות בבנקים
23%	19%	מניות
		אגרות חוב:
36%	33%	ממשלתיות
6%	7%	קונצרניות
42%	40%	סך הכל
24%	29%	אחר
100%	100%	סך הכל

כספי הפיצויים של העובדים מופקדים במספר רב של קופות גמל אישיות / ביטוחי מנהלים אישיים בהתאם לבחירת העובדים. חלוקת נכסי התכנית המוצגת מבוססת על דיווחים הקיימים במדיה לגבי חלק מהקופות המהוות את עיקר הקופות הקיימות לעובדי החברה.

ביאור 21 - הטבות עובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. תכנית להטבה מוגדרת (המשך)

5. תזרימי מזומנים

1. הפקדות לעובדי החברה

הפקדות בפועל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		תחזית 2024*	
2022	2023		
16	18	18	הפקדות

(*) אומדן ההפקדות שהחברה צופה לשלמן לתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2024.

2. הטבות נטו שהחברה צופה לשלם בעתיד

עובדי הקבוצה	
5	2024
2	2025
3	2026
3	2027
3	2028
15	2029-2032
65	2033 ואילך
96	סך הכל

ד. יו"ר הדירקטוריון

גברת תמר יסעור מכהנת כדירקטורית בחברה החל מיום 1 בדצמבר 2020, וכיו"ר דירקטוריון פעילה החל מיום 13 בדצמבר 2020. ביום 12 באפריל 2021 אישרה האסיפה הכללית של החברה את תנאי העסקתה של הגב' יסעור החל מיום 1 באפריל 2021, בהתאם להסכם עבודה אישי עם החברה, אשר עיקרם: היקף משרה חלקי של 75%; תקופת הסכם בלתי קצובה (עם אפשרות לכל אחד מהצדדים להביא לסיומו קודם לכן בהודעה מוקדמת בת 90 יום); משכורת חודשית בסך של 130 אלפי ש"ח (בגין 75% משרה), צמודה למדד המחירים לצרכן בגין חודש ינואר 2021, בתוספת תנאים נלווים, לרבות חופשה שנתית, מחלה, דמי הבראה, ארוחות, הפרשות פנסיוניות וקרן השתלמות; תגמול הוני שנתי קבוע בשווי כספי קבוע של 22% מסך התגמול הקבוע לשנה, בגינו לא תבוצענה הפרשות סוציאליות, אשר יוענק בצורה של מניות רגילות של החברה (לפי הוראות מסלול רווח הון שבסעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 ("פקודת מס הכנסה")). המניות האמורות תוקצינה לאחר חלוף השנה בגין הן מוקצות (וחלק יחסי אם יו"ר הדירקטוריון הועסקה רק חלק משנה, לפי חישוב יומי), וזאת לאחר פרסום הדוח הכספי השנתי של החברה לגבי השנה בגין הן מוקצות, והן תהיינה חסומות למימוש למשך תקופה של שלוש שנים מתחילת השנה העוקבת לשנה בגין הן מוקצות.

תנאי ההעסקה האמורים לעיל עומדים בהוראות מדיניות התגמול של החברה.

התנאים כאמור לעיל הינם בהתאם למדיניות התגמול של החברה כפי שאושרה על-ידי האסיפה הכללית של החברה ביום 27 במרץ 2023 ("מדיניות התגמול"). תנאים אלו הינם בהתאם למדיניות התגמול שתעלה לאישור האסיפה הכללית אשר עתידה להתכנס ב-11 באפריל 2024.

ה. חוזה אישי מנכ"ל החברה

מר רן עוז מכהן כמנכ"ל החברה החל מיום 28 בנובמבר 2021 והחל מיום 1 בינואר 2023 מכהן גם כיו"ר פרימיום אקספרס, בהיקף משרה של 100%, לתקופת הסכם בלתי קצובה, כפוף לקבלת האישורים הנדרשים מעת לעת (ככל שיידרשו). במהלך השנתיים הראשונות לכהונת המנכ"ל, לכל אחד מהצדדים אפשרות להביא לסיום תקופת ההעסקה בהודעה מוקדמת בת שלושה (3) חודשים, ובכל מועד לאחר מכן בהודעה מוקדמת בת שישה (6) חודשים. במהלך תקופת ההודעה המוקדמת יהיה מר עוז זכאי לכל תנאי העסקתו כמפורט להלן.

כמו כן, שולם למר עוז מענק חתימה בגובה של שלוש (3) משכורות חודשיות (ללא סוציאליות) אשר הותנה בהשלמת תקופת עבודה של שניים-עשר (12) חודשים בחברה, ובעת סיום העסקתו הוא יהיה זכאי ל-100% פיצויי פיטורין (למעט בנסיבות שאינן מזכות בפיצויי פיטורין) ולמענק הסתגלות בגובה שש (6) משכורות חודשיות (ללא הפרשות סוציאליות).

החל מיום 1 באפריל 2022, מר עוז זכאי למשכורת חודשית בסך של 150 אלפי ש"ח (בסעיף זה: "המשכורת החודשית") צמוד לעליית מדד המחירים לצרכן בגין חודש מרס 2022, ולתנאים נלווים כמקובל בחברה ובקשר עם מעמדו, לרבות הפרשות פנסיוניות, קרן השתלמות, רכב או דמי אחזקת רכב, ימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, ותנאים נלווים בתחומי רווחה ובריאות. כמו-כן זכאי מר עוז לתגמול קבוע שנתי, בנוסף למשכורת החודשית, בגינו לא תבוצענה הפרשות סוציאליות, בהיקף שנתי של כ-200 אלפי ש"ח. התגמול הקבוע השנתי כאמור, ישולם מדי שנה (בתום השנה), וככל שמר עוז יועסק חלק משנה, סכום זה ישולם באופן יחסי (לפי חישוב יומי).

ו. תכנית המענקים למנכ"ל החברה

תגמול הוני למנכ"ל - החל משנת 2022, וכל עוד מר עוז משמש בתפקידו בחברה, הוא יהיה זכאי להשתתף בתוכנית התגמול ההוני של החברה, בכפוף לאישורי האורגנים הרלוונטיים מעת לעת, והכל בהתאם ובכפוף למדיניות התגמול של החברה כפי שתהיה מעת לעת. בהקשר זה יצוין, כי במהלך חודש ספטמבר 2022 הוקצו למר עוז 1,459,458 אופציות, הניתנות למימוש לעד 1,459,458 מניות רגילות של החברה (ראה להלן גם ביאור 22 לדוחות הכספיים), בהתאם למסלול רווח הון הקבוע בסעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה, אשר תנאיהן העיקריים: (א) האופציות תבשלנה בשלוש מנות שוות בימים 30 ביוני 2023 ו-30 באפריל של כל אחת מהשנים 2024 ו-2025, ובלבד שיתקיימו במועד ההבשלה או במועד מאוחר יותר שני תנאי הביצוע שלהלן, במצטבר: (1) עמידה ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי ויחס הון כולל מזערי (כפי שיוצג בדוחות הכספיים הרלוונטיים של החברה); ו-(2) עמידה ב-85% לפחות מיעד הרווח (כהגדרתו במדיניות התגמול של החברה)⁶⁸ ("יעד הרווח") שנקבע לגבי השנה שקדמה למועד ההבשלה הרלוונטי (ובמקרה של אי עמידה ביעד זה, תידחה בחינת העמידה בו לשנה הבאה, כל עוד לא פקעה האופציה וכפוף לעמידה בתנאי בס"ק (1) לעיל).

⁶⁸ קרי, רווח החברה לפני מס שנקבע כיעד בתוכנית העבודה של החברה לשנה הרלוונטית, בנטרול רווחים/הפסדים חד פעמיים בתוכנית העבודה.

ביאור 21 - הטבות עובדים (המשך)

ו. תכנית המענקים למנכ"ל החברה (המשך)

תקופת המימוש של כל מנת אופציות תהא שלוש (3) שנים ממועד ההבשלה הרלוונטי האמור לעיל (כפוף להוראות פקיעה מוקדמת); (ב) כפוף למנגנון 'מימוש נטו' ולמגבלות מדיניות התגמול, מחיר המימוש שישולם בגין כל אופציה נקבע על 13.05 ש"ח בגין מנת האופציות הראשונה, על 13.37 ש"ח בגין מנת האופציות השנייה, ועל 13.68 ש"ח בגין מנת האופציות השלישית; (ג) מנגנון 'מימוש נטו' – הקצאת מניות המימוש בגין האופציות ייעשה בגובה שווי ההטבה בלבד (אשר ככלל הינו ההפרש בין מחיר המימוש לבין מחיר הסגירה בבורסה של מניית החברה ביום המסחר האחרון שקדם ליום המימוש) מבלי שמר עוז ידרש לשלם את מחיר המימוש. למועד החלטת הדירקטוריון בדבר הקצאת האופציות האמורות למר עוז (בחודש אוגוסט 2022), הוערך שוויין ההוגן של האופציות בכ- 2.7 מיליון ש"ח.

מענק שנתי משתנה למנכ"ל - בנוסף לתגמול הקבוע, עשוי מר עוז להיות זכאי גם לתגמול שנתי משתנה אשר יינתן על בסיס רכיב תלוי ביצועים, ועשוי לכלול גם רכיב שיתבסס על הערכת הדירקטוריון, כדלקמן: (א) **רכיב תלוי ביצועים** - מענק שנתי בהיקף של עד 6 משכורות חודשיות של מר עוז, יחושב על-פי עמידה בשיעור של 80% עד 100% ביעד הרווח, וכן, בכפוף להחלטת ועדת התגמול והדירקטוריון, במדד חברה אחד או יותר מהמדדים: יעדים מבוססי הכנסות; גידול בהכנסות; גידול ברווח; תשואה להון; יחס הלימות הון; נתח שוק; יעדים מבוססי אשראי; יעדים מבוססים פיתוח קווי עסקים, יעדי שירות ערך מוסף או יעדי התייעלות; ויעדי תכנית אסטרטגית ("מדדי חברה"). ב-80% עמידה ביעדים יקבל מר עוז שתי (2) משכורות, ב-100% עמידה ביעדים יקבל מר עוז שש (6) משכורות, ובין 80% לבין 100% יקבל תשלום לפי חישוב ליניארי; (ב) **רכיב בשיקול דעת** – מר עוז עשוי להיות זכאי, בהתאם לשיקול דעת ועדת התגמול והדירקטוריון ו/או יעדי ביצוע (KPIs) שייקבעו על-ידי ועדת התגמול והדירקטוריון בתחילת כל שנה, למענק נוסף בהיקף של עד שלוש (3) משכורות חודשיות; (ג) **מענק מיוחד** - בשנה בה שיעור העמידה ביעד הרווח ובמדדי החברה הנוספים שנבחרו (על-פי ממוצע משוקלל) נמוך מ-80%,⁶⁹ מר עוז לא יהיה זכאי לרכיבי המענק המפורטים לעיל, אך עשוי להיות זכאי, בהתאם לשיקול דעת ועדת התגמול והדירקטוריון, למענק בהיקף של עד שלוש (3) משכורות חודשיות.

בהקשר זה יובהר, כי כלל מרכיבי שיקול הדעת בקביעת התגמול המשתנה של מר עוז, לא יעלו על היקף של שלוש (3) משכורות חודשיות לגבי שנה כלשהי, וסך המענק השנתי למר עוז לא יעלה על תשע (9) משכורות בשנה כלשהי.

הוראות מדיניות התגמול של החברה בנושא פריסה והשבה יחולו על רכיבי התגמול המשתנה של מר עוז.

סך עלות רכיבי התגמול הקבועים והמשתנים למר עוז (לרבות עלות רכיב התגמול ההוני (אשר תימדד לינארית על פני תקופות ההבשלה), ולמעט תנאי פרישה), לא יעלה על 4,600,000 ש"ח בשנה כלשהי, למעט בשנת 2022 בה תקרת התגמול עמדה על כ- 4,981,000 ש"ח. אם בשנה כלשהי יעלה סך עלות התגמול בגין רכיבי התגמול כאמור מעל לתקרה האמורה, ייקטם המענק השנתי לאותה השנה, כך שסך עלות התגמול בגין אותה שנה לא יחרוג מתקרת התגמול האמורה.

תנאי הכהונה וההעסקה של מר עוז כמנכ"ל החברה אושרו לאחרונה באסיפה הכללית של החברה מיום 27 במרץ 2023 (לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון החברה),⁷⁰ והם עומדים בהוראות מדיניות התגמול של החברה.

ז. מענקים

מדיניות התגמול לנושאי המשרה של החברה אושרה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה בחודש אפריל 2021 ועודכנה בחודשים ספטמבר 2022 ומרס 2023 ("מדיניות התגמול הקיימת" או "מדיניות התגמול"). ביום 1 במאי 2024 צפוי להסתיים תוקפה של מדיניות התגמול הקיימת ובהתאם לסעיף 267א לחוק החברות, החברה נדרשת לאשר מחדש את מדיניות התגמול. בעקבות בחינה שנערכה בחברה ובהתאם להוראות סעיף 267א לחוק החברות, הוחלט לאשר מחדש את מדיניות התגמול הקיימת, ללא שינוי בתנאיה המהותיים, למעט שינויים נדרשים בשל חלוף הזמן, בתוקף מיום 1 בינואר 2024 ולמשך שלוש שנים. ההחלטה לאשר את מדיניות התגמול המעודכנת כפופה למועד חתימת הדוח לאישור האסיפה הכללית אשר למועד חתימת הדוח מזומנת ליום 11 באפריל 2024 (וזאת לאחר אישורה בוועדת התגמול ובדירקטוריון החברה). מדיניות התגמול גובשה לאור הוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין של הפיקוח על הבנקים ("הוראה 301A").

⁶⁹ שיעור העמידה ביעד הרווח ובמדדי החברה הנוספים שנבחרו בשנת 2023 היה גבוה מ-80%.
⁷⁰ יצוין, כי עובר לכניסתם לתוקף של תנאי הכהונה וההעסקה האמורים לעיל, חלו על מר עוז תנאי תגמול דומים, למעט ביחס למספר רכיבי תגמול אשר עיקרם: (א) השכר החודשי הקבוע (הצמוד למדד המחירים לצרכן) עמד על 140 אלפי ש"ח והתגמול הקבוע השנתי שאינו נושא הפרשות סוציאליות עמד על 350 אלפי ש"ח (זאת חלק 150 אלפי ש"ח ו-200 אלפי ש"ח, בהתאמה, על-פי תנאי התגמול המעודכנים); ו-(ב) זכויות לתגמול הוני קבוע (מניות) (החל משנת 2022) חלק הזכויות להשתתף בתוכנית התגמול ההוני (אופציות) של החברה על-פי תנאי התגמול המעודכנים.

להלן פירוט עיקרי מדיניות התגמול של החברה בעניין מענקים (כפי שאושרו באסיפה הכללית של החברה בחודש מרץ 2023 כאמור לעיל):

האצת הבשלת אופציות - התאפשרה האצת הבשלה של תגמול הוני (כתבי אופציה, מניות חסומות וכו') בעקבות אירוע שינוי שליטה בחברה, כך שיבוטל התנאי המחייב כי האצה כאמור תוכל להתבצע רק אם חלפו שנתיים ממועד הענקת התגמול ההוני. כמו כן, הובהר כי לצורך חישוב תקרת התגמול המשתנה ההוני, המנות המואצות לא תיחשבנה כחלק מההטבה לשנה בה תשולמנה אלא בשנה המקורית בה היו מבשילות.

פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה – נוספה הוראה כי החברה תהא רשאית לרכוש פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, בגין אירוע או פעילות מסוימים ו/או מסוג Run Off לרבות אירוע מסוג של עסקת מיזוג, ובלבד שהכיסוי הביטוחי יהא בגבול אחריות עד לסך שלא יעלה על מאתיים (200) מיליון דולר ארה"ב, למקרה ולתקופת הפוליסה וזאת בגין תביעות שתוגשנה כנגד נושאי המשרה ככל שהן נובעות ממילוי תפקידם בחברה ובחברות הבנות.

להלן פירוט עיקרי מדיניות התגמול הנוגעים למענקים לנושאי המשרה בחברה (למעט דירקטורים ומנכ"ל החברה):

מנגנוני קביעת תקציב ומתכונת מענקים - ככלל, נקבעו מנגנונים נפרדים לקביעת תקציב ומתכונת מענקים לנושאי משרה בפונקציות עסקיות ולנושאי משרה ועובדים מרכזיים בפונקציות ניהול סיכונים, בקרה, ביקורת ופונקציות תומכות שונות ("פונקציות בקרה"), כדלקמן: המענק לחברי הנהלה שאינם פונקציית בקרה, ייקבע על פי תקציב אישי בטווח של 1 עד 8 משכורות חודשיות, אשר יחושב על-פי עמידה ביעד הרווח, וכן כפוף להחלטת ועדת התגמול והדירקטוריון, במדד/י חברה, בשיעור של 80% עד 120%. המענק השנתי לכל מנהל בשנה מסוימת יחושב על-פי מכפלה של התקציב האישי בציון שיוענק לכל מנהל בכל שנה, בין היתר, בהתאם לעמידה ביעדי ביצוע אישיים.

המענק לחברי הנהלה בפונקציית בקרה, ייקבע על-פי תקציב אישי בטווח של 1 עד 6 משכורות חודשיות, אשר יחושב על-פי עמידה ביעד הרווח של החברה, וכן כפוף להחלטת ועדת התגמול והדירקטוריון, במדד/י חברה, בשיעור של 80% עד 100%, בשונה מהמענק של יתר נושאי המשרה בחברה וזאת לאור רגישות תפקידים אלה בהיבט של הסיכונים של החברה.

הציון האישי של כל מנהל מורכב מרכיב המתבסס על עמידה ביעד הרווח של החברה ובמדד/י חברה (ככל שייקבעו), מרכיב המתבסס על עמידת המנהל ב-KPIs שנקבעו לו מראש ומרכיב הערכה בשיקול דעת שיוענק על-פי המלצת הגורמים הממונים באישור האורגנים הרלוונטיים בחברה, כאשר קיים הבדל בין היחס בין הרכיבים השונים של הציון האישי ביחס לחברי הנהלה שהינם פונקציות עסקיות לבין חברי הנהלה שהינם פונקציית בקרה.

תקרות ומגבלות

המענק השנתי לא יעלה על תקרות שנקבעו במדיניות התגמול. מרכיב שיקול הדעת בקביעת המענק השנתי לא יעלה על היקף של 3 משכורות של המנהל לגבי שנה כלשהי. במדיניות התגמול מגבלות נוספות, בין היתר, לגבי הוראות בהתאם להוראה 301A לעניין השבת סכומי מענק שנתי אשר שולמו לנושא המשרה במהלך 5-7 שנים לאחר תשלומם, וזאת בנסיבות חריגות במיוחד כגון בנסיבות שנושא המשרה היה שותף להתנהגות שגרמה נזק חריג לחברה, לרבות פעילות לא חוקית, הפרת חובת האמונים ועוד; סעיפי השבת סכומי מענקים במקרה של תיקון דוחות כספיים, סמכות ועדת התגמול והדירקטוריון להפחית עד 100% מהמענק השנתי מטעמים שינומקו ועוד, והכל בהתאם למדיניות התגמול של החברה.

מנגנון התשלום - פריסת המענק השנתי והתשלום השנתי

בהתאם להוראה 301A המענק השנתי ישולם כולו במזומן, אלא אם התגמול המשתנה של המנהל באותה שנה יעלה על 40% מהתגמול הקבוע ואז תחול החובה לפרוס את תשלום המענק השנתי. ככל שתחול החובה לפרוס את המענק השנתי, הוא ישולם כדלקמן: 50% מהמענק השנתי ישולם במזומן לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של החברה, ו-50% הנותרים מהמענק השנתי ישולמו בשלוש מנות שנתיות נדחות במזומן, בהתאם להוראות שנקבעו במדיניות התגמול.

סיום העסקה

במקרה בו יעבוד נושא המשרה או עובד מרכזי שאינו נושא משרה, רק חלק משנת המענק הוא יהיה זכאי לחלק יחסי מהמענק השנתי בהתאם לתקופה בה עבד בפועל בשנת המענק מתוך שנת המענק בכללותה (על בסיס חישוב יומי), ובלבד שעבד לפחות (א) תקופה של 180 ימים קלנדריים בתפקידו בשנת המענק, אם מדובר בשנת עבודתו הראשונה בחברה, או (ב) תקופה של 90 ימים בשנת המענק, אם מדובר בשנת עבודתו האחרונה בחברה (או תקופה קצרה יותר שלא תפחת מ-60 ימים, בהתאם להמלצת המנכ"ל).

סיום העסקה (המשך)

במקרה של סיום העסקה בנסיבות שאינן מזכות בפיצויי פיטורים או בנסיבות של הפרת הוראות צינון או אי תחרות, ככל שישנן, או במקרה אחר, בהתאם להמלצת המנכ"ל ואישור ועדת התגמול והדירקטוריון, לא יהיה זכאי נושא המשרה למענק שנתי בגין השנה בה הסתיימה העסקתו בחברה, ותפקע זכאותו למנות המענק השנתי הנדחות, ככל שישנן ושרם שולמו במועד זה.

1. מידע המתייחס לגופים הפיקוחיים על התגמול

1.1. גוף הפיקוח על התגמול הינו ועדת התגמול של החברה. לתאריך אישור הדוחות הכספיים, ועדת התגמול מונה ארבעה חברים כולם דירקטורים חיצוניים, בהתאם להוראות חוק החברות ולהגדרות הוראה 301A. יו"ר הוועדה הינו דירקטור חיצוני כאמור. סמכויות ועדת התגמול הן אלה שניתנו לה בהתאם לדין החל, ובין היתר בהתאם להוראות חוק החברות והוראות הפיקוח על הבנקים (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 והוראה 301A, כפי שאלה מתוקנים מעת לעת) וכפי שמוגדר בנהלי החברה.

ועדת התגמול מפקחת על יישום מדיניות התגמול, ומתייעצת לשם כך עם גורמי ניהול הסיכונים, הבקרה והביקורת בחברה. ועדת התגמול, לאחר התייעצות עם גורמי ניהול הסיכונים, הבקרה והביקורת בחברה, מעצבת את אמצעי הבקרה לשם הבטחת קיומם של עקרונות מדיניות התגמול, כך שניתן יהיה לוודא באופן שוטף שהתגמול בפועל לנושאי המשרה, מדדי הסיכון והביצוע ותוצאותיהם, עקביים עם מנגנוני התגמול שנבחרו ועם יעדי המדיניות וניתן יהיה לבצע התאמות על-פי הצורך.

1.2. הוועדה נעזרת בעבודתה ביועצים כלכליים ומשפטיים חיצוניים, המייעצים בבניית מדיניות תגמול ותכניות תגמול בהתאם לדין החל, בקשר עם המידע לו נדרשת הוועדה על מנת להחליט החלטות מושכלות, תהליכי אישור תגמולים בחברה, ובקורות שונות, והכל כנדרש על-פי הדין החל.

1.3. מספר העובדים שהינם נושאי משרה בכירה בחברה, נכון למועד חתימת הדוח, כהגדרתם בהוראה 301A, הינו 23 עובדים. נושאי המשרה הבכירה כוללים את חברי הדירקטוריון, חברי הנהלה, החשבונאי הראשי, מבקר הפנים וקצינת הציות. כמו-כן, מנהלת האשראי העסקי בחברה הינה עובדת מרכזית נוסף על נושאי המשרה הבכירה.

2. מידע המתייחס לתכנון ולמבנה של תהליכי התגמול

להלן מאפיינים עיקריים ויעדים, כפי שנקבעו במדיניות התגמול של החברה, לרבות התייחסות לדרך בה מבטיחה החברה כי עובדים העוסקים בניהול סיכונים ובציות מתוגמלים ללא תלות בעסקים עליהם הם מפקחים:

א. כללי – מדיניות התגמול יוצרת זיקה בין יעדי החברה ותוכניותיה האסטרטגיות לבין התגמול המשולם לנושאי המשרה בדרג הניהול וכך יוצרת מערך תמריצים ראוי לנושאי המשרה בדרג הניהול, וזאת בהתחשב, בין היתר, בהיקף, מאפייני ומורכבות פעילותה העסקית של החברה, בגודלה היחסי במשק, במדיניות ניהול הסיכונים שלה (תוך שאינה מעודדת לקיחת סיכונים חריגים או מעבר לתיאבון הסיכון), בשינויים בשוק העבודה וביעדים שהחברה שואפת להשיג מעת לעת.

ב. מטרותיה העיקריות של מדיניות התגמול הן להבטיח כי:

- תיווצר הלימה גבוהה בין האינטרסים של נושאי המשרה והעובדים לבין אלו של בעלי המניות של החברה, בהתחשב בגודל החברה ובאופי פעילותה.
- המדיניות תתרום לקידום מטרות החברה, תכניות העבודה שלה ומדיניותה בראיה ארוכת טווח.
- החברה תוכל לגייס ולשמר מנהלים בכירים בעלי יכולת להוביל את החברה להצלחה עסקית ולהתמודד עם האתגרים העומדים בפניה אל מול תנאי השוק והתחרות הגוברת.
- לנושאי המשרה ולעובדים תהיה המוטיבציה להשיג רמה גבוהה של ביצועים עסקיים תוך ניהול סיכונים מבוסס ואפקטיבי.
- המדיניות לא תעודד לקיחת סיכונים חריגים או מעבר לתיאבון הסיכון, ותאפשר שמירה על בסיס הון איתן.
- ייווצר איזון ראוי בין מרכיבי תגמול שונים – מרכיבים קבועים מול משתנים, ומרכיבים קצרי טווח מול ארוכי טווח.
- ייווצר קשר בין תרומתו של נושא המשרה והעובד להשגת יעדי החברה ולהשאת רווחיה והכל בראייה ארוכת טווח ובהתאם לתפקידו של נושא המשרה והעובד, לפי העניין.
- ייווצר קשר בין ביצועי מניית החברה לבין התגמול לנושאי המשרה והעובדים, באמצעות הענקת תגמול הוני.

ג. תגמול פונקציות ארגוניות המעורבות בפיקוח ובקרה נקבע על בסיס סטנדרטים הלוקחים בחשבון את חשיבות ורגישות התפקידים האלה בהיבט של ניהול הסיכונים בחברה.

ביאור 21 - הטבות עובדים (המשך)

ז. מענקים (המשך)

3. הדרכים שבהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול:

א. תגמול הבכירים משלב פרמטרים (KPIs) מעולם ניהול הסיכונים באופן שמתגמל בצורה שלילית על נטילת סיכונים עודפת דוגמת:

- הוצאות להפסדי אשראי

- אבטחת מידע וסייבר

- ממצאי דוחות ביקורת

- סיכון ציות

- חשיפה לסיכונים משפטיים

מדדי הסיכון נבנו באופן המקדם את השגת המטרה שלא לחרוג מתיאבון הסיכון של החברה. באופן זה נוצר איזון בין המוטיב העסקי למוטיב נטילת הסיכונים.

ב. קיימת הגבלה של התגמול המשתנה בתקרה ודחיית חלק מתשלום התגמול המשתנה והכפפתו לביצועים של קבוצת ישראל כרטישנים עתידית, כך שהמנהלים יהיו חשופים לתוצאות התמשות הסיכונים אותם לקחו ותגמולם ירד אם וכאשר הסיכונים יתמשו בעתיד.

ג. מנהל הסיכונים הראשי מיעץ לוועדת התגמול בכל הנוגע למדדי התגמול של הבכירים הן בהיבט המדד עצמו והן בהיבט המשקל שניתן למדד וזאת בהתחשב במטרות שתוארו לעיל.

4. תיאור הדרכים שבהן החברה יוצרת קשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול

מנגנוני המענק השנתי בחברה מבוססים על התפיסה שעיקרה תגמול על יצירת שווי כלכלי ארוך טווח, וכל זאת בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים של החברה:

4.1. היקף התגמול עבור כל מנהל (שאינו פונקציית בקרה ולמעט המנכ"ל) נגזר מתקציב אישי אשר נקבע בהתאם לעמידה ביעד הרווח, וכן בכפוף להחלטת ועדת התגמול והדירקטוריון, במדד/י חברה, בשיעור של 80% עד 120%. יעד הרווח הינו קורלטיבי לרווח בתכנית העבודה של החברה. תקציב המענק האישי יותאם לציון אישי המוענק למנהל בכל שנה ואשר נקבע על-ידי שימוש ביעדי ביצוע.

4.2. המענק השנתי למנהלים בפונקציית בקרה, ייקבע על-פי תקציב אישי אשר יחושב על-פי עמידה ביעד הרווח, וכן בכפוף להחלטת ועדת התגמול והדירקטוריון, במדד/י חברה, בשיעור של 80% עד 100%, בשונה מהמענק השנתי של יתר נושאי המשרה בחברה וזאת לאור רגישות התפקידים האלה בהיבט של ניהול הסיכונים של החברה. תקציב המענק האישי יותאם לציון שיוענק לכל מנהל בכל שנה, אשר ייקבע על-ידי שימוש ביעדי ביצוע.

4.3. בשנה בה שיעור העמידה ביעד הרווח ובמדדי החברה הנוספים שנבחרו (על פי ממוצע משוקלל) נמוך מ-80%, חברי ההנהלה הנכללים בתכנית לא יהיו זכאים למענק שנתי, אך הדירקטוריון יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, לאשר לחברי ההנהלה מענק בגובה של עד שלוש (3) משכורות.

4.4. למנהלים מדדי ביצוע אישיים הנגזרים מהיעדים האסטרטגיים הבאים לידי ביטוי בתכנית העבודה של החברה. מדדי הביצוע האישיים נקבעים בהלימה ליעדים של החטיבה הרלוונטית ועבור מנהלים בפונקציית בקרה בהלימה ליעדים הרלוונטיים לתפקידיהם, ומכילים מרכיבים כמותיים ואיכותיים אשר לכל אחד מהם נקבע משקל יחסי. עמידה ביעדי הביצוע משפיעה על היקף התגמול למנהל. בכל יעד נקבע מדד סף אשר אי הצלחה משמעה ציון אפס במדד זה. כפועל יוצא, מדדי ביצוע אישיים חלשים, יגרמו לזכאות למענק בסכום נמוך יותר.

4. תיאור הדרכים שבהן החברה יוצרת קשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול (המשך)

4.5. בנוסף, מדיניות התגמול מאפשרת הענקה של תגמול הוני שנתי קבוע בשווי קבוע שלא יעלה על 25% מסך התגמול הקבוע של נושא המשרה לשנה; וכן תגמול הוני משתנה, כגון אופציות, יחידות מניה חסומות וכדומה, אשר, בין היתר, הבשלתו תיעשה באופן לינארי על פני תקופה מינימאלית ותותנה בביצועים בתקופה זו ככל הנדרש על פי הדין, ואשר שווי ההטבה לנושא משרה במועד ההענקה לכל שנת הבשלה, לא יעלה על שש (6) משכורות ברוטו של נושא המשרה. ראה פירוט בהקשר זה תחת הכותרת "תגמול הוני קבוע" וכן ביאור 22 להלן. התגמול ההוני מוענק לפי הוראות מסלול רווח הון שבסעיף 102(ב)(2) ו-3(3) לפקודת מס הכנסה.

ברכיבי תגמול אלו יש כדי לחזק את הקשר שבין התגמול של נושאי המשרה לבין תרומתם לאינטרס של בעלי המניות של החברה בטווח הארוך.

5. תיאור הדרכים שבהן החברה מתאימה את התגמול כדי להתחשב בביצועים לטווח ארוך יותר

5.1. התגמול המשתנה לנושאי משרה כולל מענק שנתי אשר יהיה מותנה בביצועים פיננסיים של החברה אשר יתבססו על שיעור עמידה ביעד הרווח, וכן בכפוף להחלטת ועדת התגמול והדירקטוריון, במדד/י חברה. המענק השנתי ייקבע גם על-פי עמידה ביעדי ביצוע אישיים מדידים, כמותיים ואיכותיים.

5.2. בהתאם להוראה 301A, כל התגמול המשתנה ישולם (100%) לאחר פרסום הדוחות הכספיים של החברה, אולם אם סך התגמול המשתנה שהוענק בגין שנה כלשהי יעלה על 40% מהתגמול הקבוע באותה השנה, אזי 50% מהתגמול המשתנה ישולם לאחר פרסום הדוחות הכספיים של החברה לאותה שנה, ו-50% יפרסם על-פני שלוש (3) שנים וישולם כתלות בעמידה בתנאי ביצוע.

5.3. בהתאם למדיניות התגמול, התגמול ההוני הקבוע חסום למימוש לתקופה ארוכה (עד 3 שנים לאחר השנה בגינה הוא מוענק), והתגמול ההוני המשתנה יבשיל באופן לינארי על פני תקופה מינימאלית של 2-4 שנים ומותנה בביצועים בתקופה זו. בהתאם, תגמולים הוניים כאמור עשויים להוות תמריץ לקידום מטרות החברה ותוכניות העבודה שלה בראייה ארוכת טווח.

5.4. לפי מדיניות התגמול, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להפחית עד 100% מהמענק השנתי של נושא המשרה וזאת מטעמים שינומקו.

5.5. מדיניות התגמול קובעת כי, במקרה בו יתוקנו דוחותיה הכספיים המבוקרים של החברה לשנה כלשהי, באופן שלו היה סכום המענק שהגיע לנושא משרה בגין אותה שנה מחושב בהתאם לנתונים המתוקנים, היה מקבל נושא המשרה מענק בסכום אחר, ישיב נושא המשרה לחברה, או תשלם החברה לנושא המשרה, לפי המקרה, את ההפרש בין סכום המענק שקיבל, או שלא שולם לו על-ידי החברה, לפי המקרה, לזה שהיה זכאי לו עקב התיקון האמור, ובלבד שאם נושא המשרה פרש מהחברה, חלפו לא יותר משלוש שנים ממועד סיום העסקתו בחברה.

5.6. בהתאם להוראה 301A, במדיניות התגמול נקבעו הוראות לעניין השבת סכומי מענק שנתי אשר שולמו לנושא המשרה בתקופה של 5-7 שנים, וזאת בנסיבות חריגות במיוחד כגון בנסיבות שנושא המשרה היה שותף להתנהגות שגרמה נזק חריג לחברה, לרבות פעילות לא חוקית, הפרת חובת האמונים ועוד.

5.7. בקביעת מדיניות התגמול נבחן על-ידי ועדת תגמול היחס בין עלות התגמול הכולל של נושאי המשרה, לרבות תגמול קבוע ותגמול משתנה, לבין עלות התגמול הכולל של עובדי החברה (כולל שכר עובדי קבלן), תוך כדי בחינה של היררכיית התגמול בחברה ובחינת עלות התגמול הכולל בדרגים השונים של עובדי החברה, ויחסים אלה נמצאו סבירים בהתחשב בגודלה ואופי פעילותה של החברה. כן נבחנה השפעת היחסים האמורים על יחסי העבודה בחברה ונמצא כי הם לא צפויים להשפיע לרעה על יחסי העבודה בחברה.

6. תיאור צורות שונות של תגמול משתנה בהן משתמשת החברה ושיקולים לשימוש בצורות שונות כאמור

6.1. בקביעת התגמול הכולל של עובדים בחברה יילקח בחשבון היחס בין מרכיבים קבועים ומרכיבים משתנים של התגמול. הבחינה של התגמול הכולל תעשה תוך התחשבות בניסיון, מומחיות, כישורים, בכירות, אחריות וביצועי העובד וכן התחשב בצורך לעודד התנהגות התומכת במסגרת ניהול הסיכונים ובאיתנות הפיננסית ארוכת הטווח של החברה, סבירות הענקתו של כל מרכיב תיבחן גם ביחס למקובל בשוק.

ז. מענקים (המשך)

6. תיאור צורות שונות של תגמול משתנה בהן משתמשת החברה ובשיקולים לשימוש בצורות שונות כאמור (המשך)

- 6.2. לפי מדיניות התגמול, בכל מקרה התגמול המשתנה המירבי לגבי נושא משרה או עובד מרכזי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע. על-אף האמור לעיל, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לקבוע לגבי עובד ספציפי בשנה נתונה, מענקים (בנוסף למענק השנתי) בגין עמידה ביעדי פרויקט חד-פעמי או בשל התקיימות תנאים חריגים, באופן שהתגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 200% מהתגמול הקבוע. היחס בין התגמול המשתנה לבין התגמול הקבוע
- לגבי נושאי משרה ועובדים מרכזיים בפונקציות ניהול סיכונים, בקרה, ביקורת ופונקציות תומכות שונות, יטה לטובת התגמול הקבוע בהשוואה ליחס זה אצל נושא משרה או עובד מרכזי בפונקציות עסקיות.
- 6.3. ככל שתשלום התגמול המשתנה ייפרס בהתאם להוראה 301A, הזכאות לקבלת התשלומים הנדחים תלויה בשיעור עמידה של החברה במדד/י החברה.

תגמול הוני קבוע

- לעניין הוספת רכיב של תגמול הוני קבוע לדירקטורים בחברה, בחודש יולי 2023 הנפיקה החברה במסגרת הצעה פרטית 97,032 מניות חסומות (להלן בסעיף זה: "**המניות החסומות**"), ל-9 ניצעים, שהינם יו"ר דירקטוריון החברה (44,666 מניות חסומות מתוך כלל המניות החסומות), 8 דירקטורים של החברה ודירקטור לשעבר של החברה שסיים את כהונתו בה בשנת 2022 (להלן בסעיף זה: "**הניצעים**"), בגין כהונתם והעסקתם בחברה בשנת 2022.
- הקצאת המניות החסומות ליו"ר דירקטוריון החברה אושרה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה ביום 12 באפריל 2021, והקצאת המניות החסומות ליתר הניצעים אושרה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה ביום 22 בספטמבר 2022, כחלק מתנאי כהונתם והעסקתם בחברה. הקצאת המניות החסומות מהווה יישום של תנאי הכהונה וההעסקה שלהם.
- המניות החסומות הינן שוות בזכויותיהן לכל דבר ועניין למניות הרגילות ללא ע.ג. הקיימות בהן המניות המונפק והנפרע של החברה.
 - המניות החסומות שהוקצו לניצעים היוו מיד לאחר ההקצאה כ-0.045% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה (לרבות בדילול מלא לאותו מועד), מתוכן המניות החסומות שהוקצו ליו"ר הדירקטוריון היוו מיד לאחר ההקצאה כ-0.02% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה (לרבות בדילול מלא לאותו מועד).
 - הקצאת המניות החסומות לניצעים בוצעה בהתאם להוראות סעיף 102 לפקודת מס הכנסה, במסלול רווח הון עם נאמן.
 - תקופת החסימה של המניות החסומות שהוקצו: המניות החסומות שהוקצו חסומות למכירה או העברה במשך תקופה של שלושים ושישה (36) חודשים מתום השנה בגינה הוענקו (להלן בסעיף זה: "**תקופת החסימה**"). לאחר תום תקופת החסימה, תוסרנה המגבלות לגבי העברתן של המניות החסומות שהוקצו, למעט מגבלות הנובעות מהאיסור לגבי השימוש במידע פנים בהתאם למדיניות החברה באותה העת (ככל שרלוונטי). סיום ההעסקה לא ישפיע על המניות החסומות והזכויות בגינן ולא יקדים או ישנה את תקופת החסימה.

ביאור 21 - הטבות עובדים (המשך)

ה. תכנית התייעלות 2022

ביום 6 בדצמבר 2022 אישר דירקטוריון החברה תכנית התייעלות. כחלק מתכנית ההתייעלות בכוונת החברה היה לצמצם את מצבת המשרות בקבוצה (מועסקים, מיקור חוץ ומוקדי שירות חיצוניים) בכ-12% עד סוף שנת 2023 (כ-250 משרות). למועד חתימת הדוח, הקבוצה ממשיכה ביישום תכנית ההתייעלות.

עדכון ההתחייבות האקטוארית לעובדים בגין תכנית ההתייעלות בסך של כ-29 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) נזקפה מיידית לדוח רווח והפסד בשנת 2022 והוכרה כהוצאה חד פעמית בהוצאות השכר (בסעיפי הוצאות השכר השונים בהוצאות תפעול ומכירה ושיווק).

ט. הסכם עם ארגון העובדים

ביום 20 בדצמבר 2017 נחתם הסכם קיבוצי של הקבוצה אשר נכנס לתוקפו בחודש ינואר 2018 ועד ליום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "**ההסכם הקיבוצי המיוחד**"). ההסכם הקיבוצי המיוחד כולל הסכמות בנושאים ארגוניים וכלכליים ובכללם גם הסכמות בנוגע לתוספות שכר ולתנאים נלווים שיחולו על עובדי החברה ועובדי צמרת מימונים.⁷¹ כמו-כן, עודכן ספר התפקוד, הכולל הגדרות תפקידים ושכר רלוונטי. ההסכם כולל התחייבות של נציגות העובדים ל'שקט תעשייתי' (הימנעות מצעדים ארגוניים) בכל הנושאים המוסדרים בהסכם. ביום 9 בינואר 2024 הוארך ההסכם הקיבוצי המיוחד בשנה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2024 בתנאים דומים במהותם לתנאי ההסכם הקיבוצי המיוחד, לרבות 'שקט תעשייתי' עד ליום 31 בדצמבר 2024.

י. חופשה

דוחותיה הכספיים של החברה כוללים הפרשה בגין חופשה על-פי החוק והסכמי עבודה. ההפרשה חושבה על בסיס השכר האחרון של העובדים וימי החופשה שצברו בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. יתרת ההפרשה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2022 הסתכמה בכ-6 מיליון ש"ח וכ-5 מיליון ש"ח, בהתאמה.

⁷¹ לפרטים אודות מיוזג גלובל פקטורינג עם ולתוך צמרת מימונים, ראה ביאור 14 לעיל.

ביאור 22 - עסקאות תשלום מבוסס מניות

א. פרטים על סוגי עסקאות של תשלום מבוסס מניות

ביום 10 באוגוסט 2022 אישר דירקטוריון החברה להעניק אופציות הניתנות למימוש למניות החברה הרגילות, לפי תוכנית התגמול ההוני של החברה, לניצעים ובתנאים כפי שאישר הדירקטוריון ("האופציות"), וכפי שפרסמה החברה במסגרת מתאר ביום 11 באוגוסט 2022 (והבהרות לו מיום 15 בספטמבר 2022) ("המתאר"). הענקת האופציות הינה לניצעים שהינם עובדים בדרגים שונים, לרבות נושאי משרה בחברה, בעלות כוללת של כ- 41 מיליון ש"ח על פני שלוש (3) שנות התוכנית (בחלוקה שתיקבע על פי תנאי והיקף ההענקה בפועל). החל משנת 2022. החל משנת 2022, האופציות מחליפות את התגמול ההוני הקבוע שאושר לניצעים כהגדרתם בביאור 21.ז. לעיל (למעט לגבי יו"ר הדירקטוריון).

הדירקטוריון קבע באישורו הנ"ל מתווה כללי להענקה כאמור, ובין היתר נקבעו תנאי ביצוע מצטברים להבשלת האופציות:

1. עמידה ביחסי הון מינימליים.
 2. עמידה ב-85% לפחות מיעד הרווח השנתי בשנה שקדמה למועד ההבשלה. במקרה של אי עמידה ביעד זה, תידחה בחינת העמידה בתנאי זה לשנה הבאה, כל עוד לא פקעה האופציה וכפוף לעמידה בתנאי סעיף 1 לעיל.
- עוד נקבע במסגרת המתווה הכללי, בין היתר, כי האופציות תבשלנה על פני תקופה של עד שלוש שנים (בחלוקה למנות כפי שנקבע ביחס לכל קבוצת עובדים/נושאי משרה), וכי האופציות תהיינה ניתנות למימוש במהלך שלוש שנים לאחר מועד הבשלתן.
- הענקת האופציות לעובדים ונושאי משרה אושרה על ידי האורגנים המוסמכים של החברה (כאשר לגבי מנכ"ל החברה ההענקה אושרה על ידי האסיפה הכללית של החברה בחודש ספטמבר 2022), בהתאם לתנאי המתאר.
- בחודשים אוגוסט וספטמבר 2022 אושרה הענקה של עד 18,848,508 אופציות לפי המתאר למנכ"ל החברה, ל-13 נושאי משרה ונושאי משרה בכירה בחברה, ולעוד 236 מנהלים ועובדים בחברה – כולם מועסקים כעובדי החברה או חברה בשליטתה המלאה של החברה,⁷² והן הוקצו לניצעים ביום 29 בספטמבר 2022. בהנחת מימוש מלא של כל האופציות שאושרה הענקתן למניות החברה, ביחס של מניה לכל אופציה, היו מהוות מניות המימוש כ-9.4% מהונה המונפק והנפרע של החברה ומזכויות ההצבעה בה (מתוכן כ-0.67% למנכ"ל החברה). עם זאת, בעת מימוש האופציות למניות ייעשה שימוש במנגנון של "מימוש נטו", כך שבפועל תתקבל כמות של מניות אשר נמוכה משמעותית מכמות האופציות שהוענקו והשיעור שתהווה המניות שתנבענה מהאופציות מהונה המונפק והנפרע של החברה ומזכויות ההצבעה בה יהיה נמוך מהמצויין לעיל.
- החברה עשויה להקצות הקצאות עתידיות של אופציות לניצעים עתידיים והכל בתנאים כפי שפורטו במתאר.

א1. פרטים על סך עלות התגמול בגין הסדרי תשלום מבוסס מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
-	8	17	סך עלות התגמול בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות, לפני השפעת מס
-	(2)	-	השפעת המס המתייחס
-	6	17	סך עלות התגמול בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות, לאחר השפעת מס

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, סך עלות התגמול הכולל הקשורה למענקים שטרם הבשילו שעדיין לא הוכרה ברווח והפסד הינה בסך של כ-11 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 כ-32 מיליון ש"ח), והממוצע המשוקלל של התקופה שעל פניה היא צפויה להיות מוכרת הינו 0.8 שנים.

⁷² נכון למועד חתימת הדוח, חלק מהניצעים אינם עוד נושאי משרה/עובדים בקבוצה כאמור.

ביאור 22 - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ב. אומדן השווי ההוגן

הערכת השווי ההוגן של האופציות מבוססת על מודל בינומי לתמחור אופציות אשר עקבי עם מודל Black&Scholes, בהתחשב באומדנים ובפרמטרים הידועים, או ניתנים לאמידה, במועד ההערכה. להלן פירוט ההנחות העיקריות ששימשו לאמידת השווי ההוגן של אופציה בודדת למועד ההענקה:

מנה 3	מנה 2	מנה 1	
2.93%	2.91%	2.89%	ריבית חסרת סיכון
26.86%	28.58%	30.13%	סטיית תקן שנתית
קבוצה א – מנכ"ל			
486	486	486	כמות אופציות (באלפים) ⁽¹⁾
13.68	13.37	13.05	מחיר מימוש
4.33	3.33	2.50	זמן לפקיעת אופציות (בשנים) ⁽²⁾
1.95	1.84	1.74	שווי הוגן לאופציה בודדת
949	895	846	סך שווי הוגן למנה (באלפי ש"ח)
קבוצה ב – חברי הנהלה			
1,718	1,718	1,337	כמות אופציות (באלפים) ⁽¹⁾
12.80	12.50	12.21	מחיר מימוש
4.33	3.33	2.50	זמן לפקיעת אופציות (בשנים) ⁽²⁾
2.18	2.07	1.97	שווי הוגן לאופציה בודדת
3,746	3,557	2,635	סך שווי הוגן למנה (באלפי ש"ח)
קבוצה ג – מנהלי ביניים			
3,656	3,656	-	כמות אופציות (באלפים) ⁽¹⁾
11.91	11.63	-	מחיר מימוש
4.33	3.33	-	זמן לפקיעת אופציות (בשנים) ⁽²⁾
2.28	2.18	-	שווי הוגן לאופציה בודדת
8,337	7,971	-	סך שווי הוגן למנה (באלפי ש"ח)
קבוצה ד – טאלנטים ומצטיינים			
2,403	933	-	כמות אופציות (באלפים) ⁽¹⁾
11.91	11.63	-	מחיר מימוש
4.33	3.33	-	זמן לפקיעת אופציות (בשנים) ⁽²⁾
2.25	2.14	-	שווי הוגן לאופציה בודדת
5,406	1,996	-	סך שווי הוגן למנה (באלפי ש"ח)

⁽¹⁾ בניכוי אופציות שחולטו.

⁽²⁾ יתרת אורך החיים החוזי למועד הדיווח.

ביאור 22 - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ג. עסקאות תשלום מבוסס מניות מסוג אופציות למניות

2021		2022		2023		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש בש"ח	מספר האופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש בש"ח	מספר האופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש בש"ח	מספר האופציות	
-	-	-	-	12.14	18,400,567	קיימות במחזור לתחילת שנה
-	-	12.13	⁽¹⁾ 18,848,481	-	-	הוענקו במהלך השנה
-	-	11.79	447,914	12.24	1,519,633	חולטו במהלך השנה
-	-	-	-	-	-	מומשו במהלך השנה
-	-	-	-	-	-	פקעו במהלך השנה
-	-	12.14	18,400,567	12.13	16,880,934	קיימות במחזור לתום שנה

⁽¹⁾ הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך השנה במועד הענקה הינו 2.2 ש"ח.

ד. תזרימי מזומנים הנובעים מעסקאות תשלום מבוסס מניות

למידע נוסף בדבר תזרימי מזומנים מעסקאות תשלום מבוסס מניות, ראה דוחות על תזרימי המזומנים.

ביאור 23 - הון, הלימות הון ומינוף

א. הון המניות

ליום 31 בדצמבר				
2022		2023		
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום	
200,243,046	400,000,000	200,340,078	400,000,000	מניות רגילות ללא ערך נקוב

ב. שינויים בהרכב הון המניות

בחודש מרץ 2022 הנפיקה החברה 243,046 מניות ללא ערך נקוב. בחודש יולי 2023 הנפיקה החברה 97,032 מניות נוספות ללא ערך נקוב. למידע נוסף ראה ביאור 2.21 לעיל תחת הכותרת 'תגמול הוני קבוע'.

ג. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הלימות הון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון ("נב"תים 201-211") כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל III ("באזל III"). הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף" ("נב"ת 218") והוראת ניהול בנקאי תקין 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

יחס הון מינימליים

כחלק מתהליך אימוץ הוראות באזל III בישראל, ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "מדידה והלימות הון – מבוא, תחולה וחישוב דרישות". בהתאם לחוזר, בין היתר, תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9% וביחס הון כולל מזערי של 12.5%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2015.

בנוסף, ביום 2 במאי 2016, פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ("נב"ת 472"). ההוראה כוללת הקלה לעניין דרישת ההון העצמי מסולק בעל יתרת חייבים (כהגדרתה בהוראה זו) העולה על 2 מיליארדי ש"ח בדוח הכספי השנתי האחרון, אשר תחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

בחודש פברואר 2024 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון המזעריים.

להלן יעדי הלימות ההון המזעריים של החברה:

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 10%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 11.75%.

ביאור 23 - הון, הלימות הון ומינוף (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

א. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון לפי באזל III⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
1. הון לצורך חישוב יחס הון		
2,735	2,974	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1, לאחר ניכויים ⁽³⁾⁽²⁾
221	241	הון רובד 2 – הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי
2,956	3,215	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
17,583	19,079	סיכון אשראי
308	276	סיכוני שוק
2,980	3,346	סיכון תפעולי
20,871	22,701	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
13.1%	13.1%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.2%	14.2%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾
11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾

⁽¹⁾ מחושב בהתאם להוראות נב"תים 201-211 והוראת מעבר 299.

⁽²⁾ בחודשים ספטמבר 2023, מרץ 2023, אוגוסט 2022 ומרץ 2022, חילקה ישראל כרט דיבידנד לבעלי מניותיה בסכום של כ-42.3 מיליון ש"ח, כ-25.6 מיליון ש"ח, כ-28.6 מיליון ש"ח וכ-120 מיליון ש"ח, בהתאמה.

⁽³⁾ כולל התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחדות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2025.

ב. חברת בת משמעותית - פרימיום אקספרס

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
יחס ההון לרכיבי סיכון*		
22.4%	13.5%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
23.4%	13.8%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

^(*) בחודש מאי 2023 חילקה פרימיום אקספרס לישראל כרט דיבידנד בסך של 300 מיליון ש"ח.

ביאור 23 - הון, הלימות הון ומינוף (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ג. רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
הון עצמי רובד 1		
2,794	2,997	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
*-	*-	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות החברה לבין הון עצמי רובד 1
2,794	2,997	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
(37)	(4)	מסים נדחים לקבל
(22)	(26)	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים אחרים
-	7	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1**
2,735	2,974	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(**) התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2025. למידע נוסף, ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.

ד. השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
יחס ההון לרכיבי סיכון		
13.10%	13.07%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
-	0.03%	השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
13.10%	13.10%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

ביאור 23 - הון, הלימות הון ומינוף (המשך)

ג. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ה. יחס המינוף המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
א. בנתוני המאוחד		
2,735	2,974	הון רובד 1 (במיליוני ש"ח)
28,325	28,961	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
9.7%	10.3%	חס המינוף
4.5%	4.5%	חס המינוף המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים*
ב. חברת בת משמעותית		
פרימיום אקספרס		
12.8%	8.5%	חס המינוף

(*) ביום 20 בדצמבר 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יחס מינוף", המהווה עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218. בהתאם לחוזר, הוראת השעה שפורסמה במסגרת "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה" מיום 15 במאי 2022, לפיה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% (חלף 5% עובר לחוזר), הוארכה עד ליום 31 בדצמבר 2025.

ו. חלוקת דיבידנד

ביום 19 במרץ 2024, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-35% מהרווח הנקי המאוחד של החברה לחצי שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (חציון שני), בסך של 45.9 מיליון ש"ח, אשר ישולם בפועל ביום 16 באפריל 2024. ביום 19 במרץ 2024, אישר מחדש דירקטוריון החברה את מדיניות חלוקת דיבידנד בגין שנת 2024.

ביום 15 באוגוסט 2023, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-35% מהרווח הנקי המאוחד של החברה לחצי שנה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2023 (חציון ראשון), בסך של 42.3 מיליון ש"ח, אשר שולם בפועל ביום 3 בספטמבר 2023. ביום 12 במרץ 2023 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-35% מהרווח הנקי המאוחד של החברה לחצי שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (חציון שני), סך של 25.6 מיליון ש"ח, אשר שולם ביום 27 במרץ 2023. ביום 12 במרץ 2023 אושרה מדיניות חלוקת דיבידנד על ידי דירקטוריון החברה בגין שנת 2023. לפרטים אודות מדיניות חלוקת הדיבידנד שאושרה כאמור, ראה סעיף 2.3.10 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023. בחודש מרץ 2022 ובחודש אוגוסט 2022 חולק דיבידנד בסך של כ-120 מיליון ש"ח וכ-28.6 מיליון ש"ח, בהתאמה.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

במיליוני ש"ח

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

החברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:				
11,751	12,500	15,001	15,928	סיכון האשראי על החברה
21,289	25,851	26,344	31,219	סיכון האשראי על הבנקים
*_	*_	183	162	סיכון האשראי על אחרים
(9)	(5)	(15)	(8)	הפרשה להפסדי אשראי**
33,031	38,346	41,513	47,301	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו
ערבויות והתחייבויות אחרות:				
239	277	159	197	חשיפה בגין ערבויות אחרות ⁽¹⁾
-	-	68	49	התחייבות בגין פקטורינג לרבות פקטורינג רכש
25	15	524	444	חשיפה בגין התחייבויות אחרות
-	-	8	112	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
*_	*_	(17)	(13)	הפרשה להפסדי אשראי**
264	292	742	789	ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(**) החל מיום 1 בינואר 2023 מיישמת החברה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף, ראה ביאור 1.ג.2 לעיל.
 (1) במהלך חודש מרץ 2019, ישראל כרטב בע"מ ערבה להתחייבויותיה של פרימיום אקספרס לטובת ארגון אמריקן אקספרס. ערבות זו איננה מוגבלת בסכום, ותקפה לכל אורך חיי ההסכם הקיים בין פרימיום אקספרס לארגון אמריקן אקספרס, עד סוף שנת 2026. כמו-כן, במהלך חודש מרץ 2022, הועמדה ל-MC ערבות בנקאית אוטונומית (תוך התחייבות החברה לשיפוי הבנק מעמיד הערבות הבנקאית האמורה במקרה של מימושה), בתוקף עד ליום 6 במרץ 2025, בסכום שנקבע להבטחת התחייבויותיה של החברה כלפי הארגון לפרטים ראה ביאור 24.ח.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

החברה מתקשרת מעת לעת עם בנקים שונים בעסקאות מטבע חוץ מסוגים שונים לצרכי גידור של חשיפה לסיכונים מט"ח.

היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

מאוחד		
31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
נגזרים שאינם למסחר		
חוזי מטבע חוץ		
71	68	חוזי Forward
-	63	אופציות שנכתבו
-	29	אופציות שנקנו
71	160	סך הכל סכום נקוב

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

מאוחד				
התחייבויות בגין נגזרים ⁽¹⁾ ברוטו		נכסים בגין נגזרים ⁽¹⁾ ברוטו		
31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
-	*_	*_	6	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	סכומים שקוּוּזוּ במאזן
-	*_	*_	6	יתרה מאזנית

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) נגזרים שאינם למסחר.

3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד

מאוחד		
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים		
*_	6	חוזי מטבע חוץ

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) אחרות.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

4. פירוט מועדי פירעון – סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

מאוחד					
31 בדצמבר 2023					
סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
					חוזי מטבע חוץ
160	-	28	-	132	חוזי מטבע חוץ
160	-	28	-	132	יתרה מאזנית

מאוחד					
31 בדצמבר 2022					
סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
					חוזי מטבע חוץ
71	-	47	-	24	חוזי מטבע חוץ
71	-	47	-	24	יתרה מאזנית

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הסכם מקומי והליכי רגולציה

1. הסכם מקומי

ביום 25 באפריל 2018 ניתנה החלטת הממונה על התחרות בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל עד ליום 31 בדצמבר 2023, אשר הוארך עד ליום 31 במרץ 2024, ביחס להסכם התפעולי המסדיר את הפעלת הממשק המשותף בין החברה, מקס ו.כ.א.ל בכל הנוגע לכרטיסי המותגים מסטרקארד וויזה (בסעיף זה: "**ההסכם המקומי**"). הפטור כולל, בין היתר, התייחסות לחובת חברות כרטיסי האשראי לצרף להסכם המקומי, באופן שוויוני וללא עלות, כל מנפיק, סולק או גוף מטעמם שפעילותו נוגעת להסכם המקומי ושיבקש להצטרף להסכם המקומי, להעמיד לרשותו את כל המידע הדרוש לו לצורך הצטרפותו ופעילותו על-פי ההסכם המקומי, ולבצע התאמות סבירות ככל הנדרש באופן שיאפשר לשחקן חדש להצטרף להסכם המקומי ולפעול על-פי הוראותיו, וכן איסור על החברה, מקס ו.כ.א.ל לנקוט בפעולות העלולות להקשות על כניסה של מתחרים חדשים לתחום ההנפקה או לתחום הסליקה או על חדירה של אמצעי תשלום חליפיים לכרטיסי אשראי, כגון כרטיסי חיוב מידי, הכל כמפורט בתנאי הפטור. בנוסף כלל הפטור הוראה, לפיה החל מיום 1 ביולי 2021, העברת כספים בין מנפיק וסולק בגין עסקאות המבוצעות בתשלום בודד, תתבצע לא יאוחר מיום לאחר מועד שידור העסקה מבית העסק. בחודשים נובמבר 2020 ופברואר 2021 הצטרפו טרנזילה בע"מ וקארדקום בע"מ, בהתאמה, להסכם התפעולי האמור. ביום 10 בנובמבר 2019 התקבל בחברה מכתב מרשות התחרות, לפיו הממונה על התחרות החליטה להפעיל את סמכותה על-פי דין, ולקבוע כי על ההסדר הכובל האמור, וכן על כל הסדר כובל שעניינו סליקה צולבת של כרטיסי חיוב של המותגים Visa ו-MasterCard, לא יחולו פטורים המוענקים בכללי פטור סוג. הצדדים הגישו בקשה להארכת הפטור ורשות התחרות צפויה לתת החלטתה עד ליום 31 במרץ 2024.

מכתב דומה, בשינויים המחויבים, התקבל גם בנוגע לפטור בתנאים מאישור הסדר כובל ביחס להסדרים שעניינם מתן רישיון לכ.א.ל ומקס לסליקה של כרטיסי אשראי ממותג "ישראלכרט" מיום 16 במאי 2018, אשר הורחב ביום 15 בספטמבר 2022 לקארדקום בע"מ ולכל גוף שיקבל רישיון המאפשר לו לסלוק כרטיסי חיוב ושאינו החברה תחתום על הסכם שעניינו סליקה של כרטיסי אשראי ממותג "ישראלכרט". הסכמים כאלה קיימים עם מקס, כ.א.ל וקארדקום במסגרתם הוחלו תנאי ההסכם המקומי על מותג ישראלכרט. בחודש מרץ 2024 הודיעה רשות התחרות כי הוראה זו ביחס לכרטיסי מותג ישראלכרט מבוטלת, וכי בהקשר להסכמים אלו יחולו פטורי הסוג.

בחודש מאי 2021 הודיעה מחלקת מערכות תשלומים וסליקה בבנק ישראל לתאגידים בנקאיים ולסולקים, ביניהם החברה, כי בחנה את ההסכם המקומי, ומצאה כי יש מקום להכריז עליו כמערכת תשלומים מבוקרת כהגדרתה בחוק מערכות תשלומים, תשס"ח – 2008, ואיפשרה הגשת טענות ביחס לכך עד ליום 10 ביוני 2021. בהודעה האמורה של מחלקת מערכות תשלומים וסליקה הובהר, כי ככל שנגיד בנק ישראל יחליט להכריז בפועל על ההסכם המקומי, הרי שהפיקוח שיוטל בהתאם להכרזה כאמור יהיה על ההסכם המקומי כמערכת תשלומים מבוקרת ועל מפעיל מערכת זו, כאשר בנוגע למשתתפי המערכת, ובכללם החברה, הפיקוח יחול ביחס לפעילותם או השתתפותם בהסכם המקומי (במערכת) בלבד. למועד חתימת הדוח, מתקיימים דיונים בין משתתפי המערכת, שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (בסעיף זה: "**שב"א**") ובנק ישראל בנוגע לאופן קבלת החלטות במסגרת הממשק המשותף וכן נקבע כי שירותי שב"א תשמש כמפעילת המערכת.

2. הליכי רגולציה

להלן התפתחויות רגולטוריות משמעותיות, לתקופת הדוח ולמועד חתימת הדוח, הרלוונטיות לתחומי פעילות הקבוצה, ואשר להערכת הקבוצה הינן בעלות השפעה (או עשויות להשפיע, לפי העניין) באופן מהותי על עסקי הקבוצה. יובהר, כי התיאור להלן אינו מהווה רשימה ממצה של כלל ההוראות הרגולטוריות להן כפופה הקבוצה או של כלל השינויים שחלו בהוראות כאמור במהלך תקופת הדוח ועד למועד חתימת הדוח.

ריבוי הליכי הרגולציה, המפורטים להלן, ככל שיישמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק התשלומים והאשראי, ובכלל זה כניסת מאגדים, בנקאות פתוחה, שירותי תשלום וייזום תשלומים ופעילות אפליקציות התשלומים, וכן המגמות בשוק זה, עלולות להשפיע מהותית לרעה על הקבוצה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך בוודאות את היקפה והשלכותיה.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הסכם מקומי והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

[א] הליכי רגולציה הקשורים לעולם התחרות

הוראות ופרסומי בנק ישראל והפיקוח על הבנקים:⁷³

1. ביום 25 בנובמבר 2018 פורסם ברשומות **צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מיידי), התשע"ט-2018 ("צו הצולבת")**, בהמשך לפרסום בנק ישראל מחודש פברואר 2018 בדבר המתווה הסופי להפחתת העמלה הצולבת.⁷⁴ על-פי הצו, המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה נעשה כדלקמן: מיום 1 בינואר 2019 ירדה העמלה הצולבת מ-0.7% ל-0.6%; מיום 1 בינואר 2020 ירדה העמלה הצולבת מ-0.6% ל-0.575%; מיום 1 בינואר 2021 ירדה העמלה הצולבת מ-0.575% ל-0.55%; מיום 1 בינואר 2022 ירדה העמלה הצולבת מ-0.55% ל-0.525%; ומיום 1 בינואר 2023 ירדה העמלה הצולבת מ-0.525% ל-0.5%. המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב מיידי נעשה כדלקמן: החל מיום 1 בינואר 2021 ירדה העמלה הצולבת מ-0.3% ל-0.275%; ומיום 1 בינואר 2023 ירדה העמלה הצולבת מ-0.275% ל-0.25%. ציון, כי בהתאם לצו, עד ליום 1 בינואר 2022, שיעור העמלה הצולבת לגבי בתי עסק המהווים "מוסד ציבורי" כהגדרתו בצו האמור, היה 0.55%, וממועד זה חל על בתי עסק אלה שיעור העמלה הצולבת החל על כלל בתי העסק.

2. ביום 18 באפריל 2021 נכנסה לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368 בנושא **"יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל"** ("הוראה 368"), המגדירה לבנקים ולחברות כרטיסי אשראי כיצד ליישם תקן של בנקאות פתוחה, בהתאם לרגולציה החלה עליהם כצרכני מידע או כיוזמי שלומים, ואת החובות והכלים לניהול הסיכונים הן לצד מקורות המידע ומנהלי חשבון התשלום והן לצד ספקי צד ג' (הכל כמשמעותו ובהתאם לאמור בהוראה). ההוראה כוללת הוראות שונות, ביניהן תפקידי הדירקטוריון והנהגה הבכירה, נושא הסכמת הלקוח, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי כצרכני מידע וכיוזמי שלומים ועוד. בהמשך לפרסומו ברשומות בחודש נובמבר 2021 של חוק שירות מידע פיננסי – התשפ"ב-2021 ("חוק שירות מידע פיננסי"; ראה סעיף 17 להלן), בחודש פברואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה 368, על מנת להתאים את הוראה 368 להסדרים שנקבעו בחוק שירות מידע פיננסי. בחוזר שפורסם בצמוד לתיקון האמור נכתב, כי ההתאמות שנעשו בתיקון להוראה נוגעות לשירותי המידע ולא לשירותי ייזום שלומים (למעט הרחבת חובת הגישה גם לייזום לגופים המפוקחים ושקיבלו את אישור המאסדר שלהם לפעול בייזום שלומים). בתיקון האמור נכתב, בין היתר, כי ההוראות הרלוונטיות לענין מקור מידע פיננסי שהוא, בין היתר, סולק, יהיו לפי חוק שירות מידע פיננסי ובהתאם להוראותיו. בהתאם להוראות חוק שירות מידע פיננסי, החובה לאפשר גישה למידע אודות אשראי, ובכלל זה יתרת האשראי, הריבית והעמלות שהוסכמו לענין האשראי, מועדי פרעונם וקיום שעבודים שניתנו כנגד האשראי נכנסה לתוקף ביום 31 באוקטובר 2022; החובה לאפשר גישה למידע אודות כרטיסי חיוב, פירוט חיובים וזיכויים בכרטיסי חיוב והעמלות בעד השימוש בכרטיס, נכנסה לתוקף ביום 31 במרץ 2022; החובה לאפשר מידע שעל סולק לספק כמקור מידע לגבי תאגידים תכנס לתוקף ביום 14 בדצמבר 2023, למעט לגבי תאגידים שמחזור העסקים שלהם אינו עולה על חמישה מיליון ש"ח בשנה והוגדר בחשבונות שהם מנהלים אצל סולק מורשה חתימה אחד בלבד, שאז החובה כאמור נכנסה לתוקף ביום 31 בינואר 2023. במסגרת חוק הסדרת העיסוק בשירותי שלום וייזום שלום, התשפ"ג – 2023 ("חוק הסדרת העיסוק"), נקבע, בין היתר, כי לחוק שירות מידע פיננסי יתווסף **סל מידע חדש אודות נתוני סליקה**, בהתאם למפורט בחוק הסדרת העיסוק.

3. בחודש דצמבר 2022 פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 בנושא **"ניהול איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור"** לפיו, בין היתר, יראו כ'תעודת זהות' גם תעודות זהות הכוללת אמצעי זיהוי ביומטריים שתוקפה פקע, וזאת עד ליום 30 בספטמבר 2024.

⁷³ לעניין הוראות אלה, אלא אם נכתב או משתמע אחרת - תאגיד בנקאי - לרבות חברת כרטיסי אשראי או סולק.

⁷⁴ "עמלה צולבת" (או בכינויה האחר: "עמלת מנפיק"; קרי, עמלה בגין עסקה שנעשתה בכרטיס חיוב שהנפיק המנפיק ואשר נסלקה על-ידי הסולק).

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הסכם מקומי והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

[א] הליכי רגולציה הקשורים לעולם התחרות (המשך)

הוראות ופרסומי בנק ישראל והפיקוח על הבנקים (המשך):

4. בחודש פברואר 2023 פרסם בנק ישראל: (א) הודעה לעיתונות בנושא **"פתיחת מערכות התשלומים בישראל לפעילות נותני שירותי תשלום בינלאומיים"**. על פי ההודעה, בנק ישראל מאפשר את פתיחת מערכות התשלומים המבוקרות בישראל⁷⁵ לפעילות של נותני שירותי תשלום בינלאומיים בהתאם למפורט בהודעה. צעד זה יאפשר לגופים אלה לפעול באופן מיידי במערכות, ובכך להציע שירותים והצעות ערך לציבור בישראל בהתבסס על רישיון ממדינה זרה; ויתרום לקידום התחרות וההיצע של שירותי תשלום חדשניים ומגוונים לציבור הישראלי, ובהמשך, לקידום של שירותים פיננסיים נוספים שיתבססו על שירותי התשלום. צעד זה צפוי לתרום לקידום החדשנות בתחום התשלומים ולכניסת שחקנים חדשים לשוק; (ב) הודעה לעיתונות בנושא **"יעול החיבור של חברות פינטק וגופים נוספים למערכות התשלומים"**. על פי ההודעה, החל מסוף שנת 2023 יפורסמו לציבור מועדים בהם גופים חדשים, לרבות חברות פינטק, ביגטק, אגודות אשראי וחיסכון וגופי בנקאות רלוונטיים נוספים יוכלו להתחבר לתשתיות של זה"ב, מס"ב ושב"א, שבעבר היו נחלת הבנקים המסורתיים בלבד. הגישה תאפשר לגופים מצטרפים חדשים להציע שירותי תשלום לציבור.

5. בחודש יולי 2023 פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 (**"מגבלות על חובות של לווה ושל קבוצת לוויים"**) (**"נב"ת 313"**), לפיה חבות של קבוצת לוויים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה כפופה למגבלת "קבוצת לוויים בנקאית" ולא תכלול במגבלה המצרפית של לוויים גדולים וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2024. בחודש נובמבר 2023 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין שנועדה להחליף את נב"ת 313 ובה לא קיימת ההקלה האמורה.

6. בחודש יוני 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מספר 473 בנושא **"הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה"**, וזאת בהתאם לאמור בסעיף 17(ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981 (**"חוק הבנקאות שירות ללקוח"**). בדברי ההסבר להוראה נכתב, בין היתר, כי במסגרת ההוראה ייקבעו הוראות לעניין הפצת כרטיסי אשראי לפי סעיף 17 לחוק הבנקאות שירות ללקוח, וכי ההוראה אינה מתייחסת להסכמים אחרים בין מנפיקים ובין תאגידים בנקאיים וכן כי היא אינה מונעת התקשרויות אחרות או נוספות של תאגידים בנקאיים עם מנפיקים אחרים, שאינן בגדר הפצה על פי החוק האמור, והכל כמפורט בהוראה.

7. בחודש ינואר 2024 פרסם אגף הפיקוח על מערכות התשלומים בבנק ישראל, **מתווה להפסקת התמיכה בכרטיסים מגנטיים למשיכת מזומנים**, כך שהחל מחודש יוני 2026 לא יכובדו עוד כרטיסים מגנטיים במערכת ATM.

8. בחודש פברואר 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים **"קול קורא לקבלת התייחסות הציבור למתווה מדורג של רישוי ורגולציה מידתית לגופים חוץ בנקאיים לשם הגברת התחרות במערכת הבנקאית"**. על פי האמור בפרסום, בכוונת בנק ישראל להתוות מדיניות למתן רישיונות לתאגידים בנקאיים, שבמסגרתה יותאמו הרישיון והפיקוח הבנקאי לפעילות המבוקשת ולרמת הסיכונים בפעילות של הגוף מבקש הרישיון. במדיניות כאמור ייקבעו שלוש מדרגות של רישיון בנקאי, זאת בהתאם לסמכות הקיימת של נגיד בנק ישראל בחקיקה לתת רישיונות גם כיום. בנוסף, ימליץ הפיקוח על הבנקים על חקיקה ורגולציה מידתית, המותאמת לגודל ולמורכבות הפעילות של הגופים המבקשים רישיון בנקאי לצורך גיוס פיקדונות ומתן אשראי מתוכם ובאופן שלוקח בחשבון גם את דרישות היציבות.

הצעות חוק וחקיקה

9. בחודש יוני 2023 פורסם ברשומות חוק הסדרת העיסוק, המעגן בחקיקה את **הסדרת העיסוק בשירותי תשלום הניתנים על ידי גופים בנקאיים וחוץ בנקאיים**, וכולל הוראות שונות, ובכללן רישוי, תחומי עיסוק, שירות ייזום בסיסי ושירות ייזום מתקדם ועוד; הכל כמשמעותם או הגדרתם בחוק האמור. בין ההוראות המעוגנות בחוק הסדרת העיסוק:

א. **יתאפשר לגופים זרים לקבל פטור מחובת רישוי בישראל** על פי החלטת הרשות לניירות ערך, וזאת לפעילות ובהתאם לאמור בחוק הסדרת העיסוק.

⁷⁵ מערכת זה"ב, ומערכות המופעלות על ידי שב"א ומרכז סליקה בנקאי (מס"ב), הכל כמפורט בהודעה.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הסכם מקומי והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

[א] הליכי רגולציה הקשורים לעולם התחרות (המשך)

הצעות חוק וחקיקה (המשך)

ב. ניתנה סמכות לשר האוצר, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, עם הנגיד ועם הממונה על התחרות ובאישור ועדת הכלכלה, לקבוע תקנות על פיהן נותן שירותי תשלום יציבותי יעבור מפיקוחו של הפיקוח על הבנקים לפיקוח לפי דין אחר, ובכלל זה לפי חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום, אם שוכנע כי הדבר נדרש לשם קידום התחרות במערכת הפיננסית ובשים לב ליציבות המערכת הפיננסית ופעילותה הסדירה.

ג. סולק בעל היקף פעילות רחב (כהגדרתו בסעיף 36ב(א) לחוק הבנקאות (רישוי) יימחק מהגופים הנכללים באופן אוטומטי ברשימת הגופים הפיננסיים המשמעותיים שבחוק הריכוזיות ובחינת השתייכותו של סולק בעל היקף פעילות רחב ברשימת הגופים הפיננסיים המשמעותיים תיבחן על פי שווי כלל נכסיהם. תיקון זה ייכנס לתוקף בחודש ביוני 2024.

ד. במסגרת חוק הסדרת העיסוק עוגנה, בין היתר, ההרחבה שבמכתב מנכ"ל משרד האוצר, לפיה סולק כרטיסי חיוב גדול (כהגדרתו בחוק האמור) לא יסרב להתקשר גם עם מאגד שהוא סולק, בהתאם לאמור בחוק הסדרת העיסוק.

10. להלן פרטים ביחס להוראות שונות של החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשנ"ז-2017 ("חוק שטרם") המהווה שינוי רגולטורי משמעותי בקשר עם הקבוצה ותחומי פעילותה:

i. חל איסור על בנק בעל היקף פעילות רחב,⁷⁶ לעסוק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב ובסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב. עם זאת, בנק בעל היקף פעילות רחב רשאי להתקשר עם אחר לצורך תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב או להתקשר עם סולק כספק.

ii. ביום 30 בינואר 2023 אישרה ועדת הכספים את תקנות הבנקאות (רישוי)(בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 ("תקנות בנק בעל היקף פעילות רחב"). כך שעל אף האמור בהגדרה "בנק בעל היקף פעילות רחב" שבסעיף 11ב(א) לחוק (שיעור של 20%), השיעור לעניין ההגדרה האמורה הוא 10%.⁷⁷

iii. במהלך תקופת מעבר שתחל ביום התחילה (יום התחילה של תקנות בנק בעל היקף פעילות רחב; "יום התחילה") ותסתיים, לגבי בנק בעל היקף פעילות רחב, עד תום שלוש (3) שנים ממועד ההפרדה או עד תום חמש (5) שנים מיום התחילה, לפי המאוחר ("תקופת המעבר"), יחולו מגבלות כמפורט להלן:

- הבנק יבצע את תפעול הנפקה של כרטיסי החיוב שהוא מנפיק, באמצעות חברה מתפעלת, ויאפשר לחברה המתפעלת להיות צד לחוזה כרטיסי החיוב;

- בנק⁷⁸ לא יבצע באמצעות חברה מתפעלת אחת, תפעול הנפקה של יותר מחמישים ושניים אחוזים (52%) מסך כרטיסי האשראי החדשים (ללא כרטיסי חיוב מיידי) שמנפיק הבנק ללקוחותיו (לא כולל כרטיס אשראי שהונפק על-פי חוזה כרטיס אשראי שנחתם לפני יום התחילה וחודש במהלך תקופת המעבר).

iv. במהלך תקופת המעבר וביחס לבנק בעל היקף פעילות רחב:

- ככלל, הבנק רשאי לפנות ללקוח בעניין חידוש כרטיס אשראי שהוא מנפיק רק בתוך ארבעים וחמישה (45) ימי עבודה שלפני המועד לסיום חוזה כרטיס האשראי, למעט בתרחישים מסוימים כמוגדר בחוק שטרם. יצוין, כי בחודש ינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בנושא "כרטיסי חיוב" במסגרתו, בין היתר, התווספו הוראות בהמשך להוראות חוק שטרם בנושא של פניית בנק בעל היקף פעילות רחב ללקוח לפני הגיע 45 ימי העבודה שלפני מועד סיום חוזה הכרטיס, במקרים של שינוי מהותי במצבו הכלכלי של הלקוח או לשם הפחתה של מסגרת אשראי בכרטיס חיוב. הגנה זו הוארכה במסגרת תקנות הבנקאות (רישוי)(בנק בעל היקף פעילות רחב).

⁷⁶ למיטב ידיעת החברה, דובר על בנק הפועלים ובנק לאומי, אולם החל מיום התחילה של תקנות בנק בעל היקף פעילות רחב (כהגדרתו להלן) ייכללו, למיטב ידיעת החברה, גם בנק דיסקונט ובנק מזרחי בהגדרת "בנק בעל היקף פעילות רחב".

⁷⁷ למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח, מדובר בבנק דיסקונט.

⁷⁸ למיטב ידיעת החברה, כולל הבנק הבינלאומי.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הסכם מקומי והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

[א] הליכי רגולציה הקשורים לעולם התחרות (המשך)

הצעות חוק וחקיקה (המשך)

- v. במסגרת חוק הסדרת העיסוק תוקן סעיף 7ד(ב) לחוק הבנקאות שירות ללקוח, כך שתאגיד בנקאי יאפשר לגוף שמתפעל את הנפקת כרטיס החיוב שלו, במסגרת הסכם ההנפקה שבין התאגיד הבנקאי ללקוח, לקבל את הסכמת הלקוח לעשות שימוש במידע שהגיע לידי הגוף המתפעל אגב ביצוע ההנפקה או תפעול ההנפקה, לצורך מתן שירותים ללקוח שלגביהם מפקח הגוף המתפעל; ולא ימנע מהגוף המתפעל, במעשה או במחדל, לקבל את הסכמת הלקוח כאמור; הסכם ההתקשרות עם הלקוח להנפקת כרטיס החיוב לא יותנה במתן הסכמת הלקוח כאמור לגוף המתפעל. מועד התחילה של התיקון, הינו בחודש ספטמבר 2023.
- vi. בחודש מרץ 2024 הונחה על שולחן הכנסת הצעה לתיקון חוק הבנקאות (רישוי), אשר מציע לקבוע כי בנק בעל היקף פעילות בינוני, שהיקף נכסיו הם בין 5%-10% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל, לא ישלוט בתאגיד שהוא סולק בעל היקף פעילות רחב. בנוסף, הוצע לתקן את החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ולבטל את האיסור על גוף מוסדי גדול לרכוש ברכישה ראשונה אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב, מבנק בעל היקף פעילות רחב (ראה גם סעיף ג.2[א] 12 להלן). כמו כן, הוצע להאריך את המועד האחרון להיפרדות בנק דיסקונט מ.כ.א.ל בתשעה חודשים.
11. בחודש פברואר 2023 פורסם ברשומות צו להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) (שינוי השיעור והסכומים לעניין צמצום מסגרות אשראי לפי סעיף 9(ג) לחוק) (תיקון), התשפ"ג-2023, לפיו שונו השיעורים והסכומים שנקבעו בצו להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) (שינוי השיעור והסכומים לעניין צמצום מסגרות אשראי לפי סעיף 9(ג) לחוק), התשפ"ב-2022, כך שסך מסגרות האשראי בכרטיס אשראי של לקוחות בנק בעל היקף פעילות רחב המנפיק כרטיסי חיוב, בכל שנה, לא יעלה על 75% מסך מסגרות האשראי בכרטיסי אשראי של לקוחות הבנק כפי שהיה בשנת 2015; כי בחישוב סך מסגרות האשראי כאמור, יובאו בחשבון מסגרות אשראי של לקוחות הבנק הגבוהות מ-10,000 שקלים חדשים, וכי לא תופחת מסגרת אשראי של לקוח לסכום נמוך מ-10,000 שקלים חדשים רק בשל האמור בסעיף. בחודש יוני 2023 פורסם ברשומות חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, פרק בנקאות ואשראי, אשר בו סעיף 9(ג) האמור בוטל ביום 1 בפברואר 2024.
12. בחודש מאי 2023 פרסם משרד האוצר את "המלצות הצוות לבחינת החזקת גופים מוסדיים בחברות כרטיסי חיוב". הצוות קבע, בין היתר, כי לא הצטברו התנאים הנדרשים לצורך המלצה על איסור החזקת חברת כרטיסי חיוב בידו גוף מוסדי, והכל בהתאם למפורט במסמך ההמלצות (ראה גם סעיף ג.2[א] 10.vi).
13. בחודש יוני 2023 פרסם משרד המשפטים הצעה לתיקון חוק נתוני אשראי, תשפ"ג – 2023, אשר קובעת, בין היתר כי לשכת האשראי תוכל לקבל גישה למידע לא מזוהה הכלול במאגר, הדרוש לה לצורך שימוש סטטיסטי, לרבות פיתוח מודל סטטיסטי, וזאת לצרכים שונים, בין השאר כדי לשקף לנתוני אשראי ללקוחות, נתונים סטטיסטיים שיוכלו לאפשר להם לפעול בצורה מושכלת יותר.
14. בחודש ינואר 2024 אושר בקריאה שנייה ושלישית תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) (הודעה על סיום הטבה בנקאית), התשפ"ד – 2024, במסגרתו התאגידים הבנקאיים יחויבו לשלוח ללקוח הודעה בכתב ובאמצעי מידי ונגיש על סיום או שינוי הטבה בנקאית שניתנה לו לפחות 21 ימים לפני מועד סיום או שינוי ההטבה וכן לעניין שינוי או סיום של תכנית הטבות שאינן בנקאיות מסוג מועדוני לקוחות.
- הוראות ופרסומים של גורמים רגולטורים נוספים
15. בחודש נובמבר 2023 אושרו בוועדת הכלכלה תקנות שירותי תשלום (פטור מהוראות החוק), תשפ"ב-2022 – במסגרת התקנות ניתן פטור לחלק מסעיפי חוק שירותי תשלום. לעניין כרטיסים נטענים חד פעמיים ניתן פטור עד ליום 13 במאי 2025 ולעניין כרטיסים נטענים רב פעמיים ניתן פטור עד ליום 14 באוקטובר 2026.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הסכם מקומי והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

[א] הליכי רגולציה הקשורים לעולם התחרות (המשך)

רגולציה בקשר למלחמת "חרבות ברזל"

החל מפרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ביום 7 באוקטובר 2023, מפרסמים גורמים ורשויות רגולטוריות שונים (ביניהם הממשלה, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור) הוראות שונות וטיטות הוראות דין (בסעיף זה "ההוראות"), במסגרתן, בין השאר, ניתנו הנחיות מסוימות, לרבות לחברות כרטיסי האשראי, בעיקר על מנת לסייע לציבור בישראל נוכח קיומה של המלחמה והשלכותיה על הציבור בישראל, לעיתים תוך הבחנה בין אוכלוסיות שונות ורמת ההשפעה הפוטנציאלית של המלחמה על כל אחת מהן.

בין ההוראות וטיטות ההוראות העיקריות הרלוונטיות לחברה ניתן למנות את הוראת ניהול בנקאי תקין 251 בנושא "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה) והעדכונים לה; "מתווה מקיף שאומץ על ידי חברות כרטיסי האשראי לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל" ("מתווה הפיקוח") שפורסם על ידי בנק ישראל; חוק דחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (חוקה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד – 2023 ("חוק דחיית מועדים"); "מלחמת "חרבות ברזל" – הבהרות בנוגע לדיווחים למערכת נתוני אשראי" שפורסם על ידי הממונה על שיתוף בנתוני אשראי וחוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (החלטות מינהליות ופעולות כלפי רשות ציבורית, אומנה לילדים, תקופות כהונה, תאגידים, בתי דין מינהליים ותכנון ובנייה), התשפ"ד – 2023 ("חוק הארכת תקופות"). "חוק הגנה על מענקים מיוחדים" (חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 שמגן על מענקים הניתנים לאוכלוסיות מוגדרות מפני עיקולים.

ההוראות של הרגולטורים השונים כוללות בעיקר התייחסות לנושאים תפעוליים ברמת התאגיד הבנקאי; לדחיית כניסתן לתוקף של הוראות ניהול בנקאי תקין; לאיסור הלבנת הון ומימון טרור ולמתן הקלות ללקוחות התאגידים הבנקאיים כאמור.

להלן פירוט עיקרי מתווה הפיקוח, חוק דחיית מועדים וחוק הארכת תקופות:

16. מתווה הפיקוח על הבנקים

בחודש אוקטובר 2023 הודיע בנק ישראל על מתווה הפיקוח, אשר נכנס לתוקף ביום 31 באוקטובר 2023. לגבי אוכלוסיית המעגל הראשון (כמפורט להלן) – ככלל, מתווה הפיקוח קובע מתן פטור מגביית עמלות מסוימות לתקופה של שלושה חודשים וכן מאפשר דחיית תשלומי הלוואות בשלושה חודשים (כאשר לאחר תקופה זו תיבחן הארכה נוספת), עבור יתרות אשראי צרכני מצטבר בסכום של עד 100,000 ש"ח ויתרות אשראי עסקי מצטבר עד סכום של 300,000 ש"ח ללא עלות ריבית בגין סכום הדחייה.

קבוצת הלקוחות במעגל הראשון: יחידים ובתי עסק קטנים שמחזור הסליקה השנתי שלהם בחברת כרטיסי האשראי אינו עולה על 2 מיליון ש"ח, אשר מתגוררים או פועלים בטווח של עד 30 ק"מ מרצועת עזה, אוכלוסייה שפונתה על ידי גורם רשמי מביתה, אוכלוסיית משרתי המילואים ומגויסים בצו 8, או אוכלוסייה שהיא בעלת קרבה ראשונה (בני זוג, הורים וילדים) להרוגי המלחמה או לחטופים או לנעדרים.

לגבי אוכלוסיית המעגל השני (יתר לקוחות חברת כרטיסי האשראי) – ככלל, מתווה הפיקוח קובע כי תינתן האפשרות לדחות תשלומי הלוואות בשלושה חודשים (כאשר לאחר תקופה זו תיבחן הארכה נוספת), עבור יתרות אשראי צרכני מצטבר בסכום של עד 100,000 ש"ח ויתרות אשראי עסקי מצטבר עד סכום של 300,000 ש"ח במחיר הריבית ההסכמית על תקופת הדחייה.

- והכל בהתאם, בכפוף ובתנאים המפורטים במתווה הפיקוח ובקובץ שאלות ותשובות לגבי מיום 11 בנובמבר 2023.

בחודש דצמבר 2023 פורסם הפיקוח על הבנקים הודעה לעיתונות על הארכת המתווה תוך הרחבת אוכלוסיות היעד. למועד חתימת הדוח, המתווה בתוקף עד ליום 31 במרץ 2024.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הסכם מקומי והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

[א] הליכי רגולציה הקשורים לעולם התחרות (המשך)

17. חוק דחיית מועדים

ביום 25 באוקטובר 2023 פורסם ברשומות חוק דחיית מועדים, אשר לפיו, בין היתר, אם נקבע בחוזה מועד לעשיית פעולה בידי אדם הזכאי לדחיית מועד (כהגדרתו בחוק דחיית מועדים), והמועד האמור חל בתקופה הקובעת לפי חוק דחיית מועדים (שהיא החל מיום 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 7 בנובמבר 2023), רשאי האדם הזכאי או מי מטעמו להודיע לצד עימו התקשר בחוזה על דחיית המועד לעשיית פעולה כאמור בשלושים ימים, והכל בהתאם, בכפוף ובתנאים המפורטים בחוק דחיית מועדים. ביום 7 בנובמבר 2023 פורסם צו דחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (הארכת התקופה הקובעת ותקופת הדחייה), התשפ"ד – 2023, המאריך את התקופה הקובעת עד ליום 7 בדצמבר 2023, כך שתקופת הדחייה תהיה לשישים ימים או עד ליום 31 בדצמבר 2023, לפי המוקדם. בחודש דצמבר 2023 אושר תיקון ל"חוק דחיית מועדים" "הוספת תקופה קובעת שנייה". תיקון זה הגדיר מחדש את האוכלוסייה הזכאית לדחיית מועדים והאריך את תוקף הצו עד ליום 29 לפברואר 2024.

18. חוק הארכת תקופות

ביום 6 בנובמבר 2023 פורסם ברשומות חוק הארכת תקופות לפיו, בין היתר: (א) דירקטוריון חברה ציבורית, שהמועד האחרון לכינוס האסיפה השנתית שלה חל בתקופה הקובעת לפי הצעת חוק הארכת תקופות (התקופה מיום 7 באוקטובר 2023 ליום 7 בינואר 2024; בסעיף זה "התקופה הקובעת") רשאי להחליט כי האסיפה השנתית תתכנס במועד שלא יאוחר מתום שלושה חודשים לכינוסה לפי סעיף 60 לחוק החברות, התשנ"ט – 1999 ("חוק החברות"); (ב) חל היום האחרון של תקופת כהונתו של דירקטור חיצוני בתקופה הקובעת, רשאי הדירקטוריון להחליט להאריך את תקופת כהונתו בתקופה נוספת שלא תעלה על שלושה חודשים והארכה זו לא תיחשב לענין מגבלת תקופת כהונה הקבועה בחוק החברות; ו- (ג) דירקטוריון חברה רשאי להאריך בתקופה נוספת, שלא תעלה על שלושה חודשים, את תוקפו של אישור מדיניות התגמול של החברה, אשר אמור היה להסתיים בתקופה הקובעת.

[ב] הליכי רגולציה נוספים

הוראות ופרסומי בנק ישראל והפיקוח על הבנקים

19. בחודש מרץ 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 501 בנושא "ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות". בהתאם לאמור בדברי ההסבר להוראה, הוראה זו מעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות בערוצי השירות השונים כמפורט בה, וקובעת חובות בתחום הממשל התאגידי ותהליכי העבודה, על מנת לקדם תרבות ארגונית ששמה דגש על איכות וזמינות השירות והתמיכה הניתנים ללקוחות.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים ותלויות

נכון למועד הדוח, כנגד החברה וחברות מאוחדות שלה הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך עסקיהן הרגיל לרבות תביעות לבקשה להכיר בהן כתביעות ייצוגיות וכן תובענות ייצוגיות. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו כנגד החברה והחברות המאוחדות שלה, בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן "אפשרי" Reasonably Possible, הסתכם ליום 31 בדצמבר 2023 בסכום של כ- 265 מיליון ש"ח בהשוואה לסכום של כ-240 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2022. להערכת החברה, בהתבסס על יועציה המשפטית, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

1. בחודש יוני 2016 הוגשה בקשה לאישור תביעה כייצוגית בבית המשפט המחוזי מרכז. לטענת המבקשים, שלוש חברות כרטיסי האשראי הן צד להסדר כובל שלא קיבל אישור כדין, לפיו בעסקאות חיוב מידי ו-Prepaid החברות שלעיל מעכבות אצלן שלא כדין כספים המגיעים לבתי העסק וכן הן מחשבות את העמלה הנגבית מבתי העסק על בסיס עמלה צולבת כנהוג בעסקאות נדחות רגילות. כמו-כן נטען כי סעיפים בהסכם בית עסק הינם סעיפים מקפחים בחוזה אחיד. לאחר שבית המשפט המחוזי הביע עמדתו בדבר העדר סמכות לדון בחלק מהנושאים העולים בבקשה, ננקטו הליכים נוספים על ידי המבקש בבתי משפט אחרים, וכולם נדחו. למועד חתימת הדוח הסכם פשרה שגובש בין הצדדים הוגש וממתין לאישור בית המשפט.
2. בחודש דצמבר 2017 הוגשה כנגד החברה, פרימיום אקספרס ובנק הפועלים, בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקשים, גובה עמלת דמי הכרטיס ללקוחות בנק הפועלים הועלה שלא כדין תוך הפרת הסכם ההתקשרות, חוסר תום לב ועשיית עושר שלא במשפט. המבקשים מעריכים את גודל קבוצת התובעים ב-1.5 מיליון לקוחות, כאשר הנזק האישי הנטען הוא 29.4 ש"ח, והנזק המצטבר הוא כ-180 מיליון ש"ח. במסגרת הבקשה מתבקש החזר הסכום האמור, וכן קביעה כי שינוי מדרג ההנחות בטל. מדובר בבקשת המשך לבקשת אישור שהוגשה נגד בנק הפועלים בעבר.
3. בחודש יולי 2018, הוגשה כנגד החברה וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקשים, חברות כרטיסי האשראי העלימו עין במשך שנים ממדיניות ניצול ועושיק צרכנים קשישים על-ידי חברות שיווק ישיר, תוך שגרפו לכיסן עמלות סליקה בהיקפים גדולים. לטענת המבקשים, עילות התביעה הן הפרת חובה חקוקה, רשלנות, הפרת חובות אמון, עשיית עושר ולא במשפט, פגיעה באוטונומיה של הפרט, הפרת הסכם, והטעיה. לטענת המבקשים, כל עוד לא תבוצע בדיקת מומחה, אין ביכולתם להעריך ולכמת את היקף הנזקים שנגרמו. עם זאת, כיוון שלטענת המבקשים מדובר בתופעה ממנה נפגעו עשרות אלפי קשישים לאורך השנים, ובהתחשב בהיקף הנזק הנטען, הם מעריכים כי היקף ההשבה או הפיצוי המצטבר בגין הנזקים הממוניים יעמוד על מאות מיליוני שקלים. באשר לפיצוי בגין הנזקים הבלתי ממוניים, העריכו המבקשים כי הפיצוי יעמוד על סך של 1,000 ש"ח לכל אחד מחברי קבוצת התובעים. בחודש אוגוסט 2022 נדחתה בקשת האישור. בחודש נובמבר 2022 הגישו המבקשים ערעור על פסק הדין.
4. בחודש ינואר 2019 הוגשה כנגד החברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש, החברה גובה עמלת דמי כרטיס מבלי להודיע על כך עובר לתחילת גביית העמלה, ולמצער, מבלי שניתנת הודעה ברורה על כך כנדרש על-פי דין. בנוסף, נטען כי כאשר מבצעת החברה השבה ללקוחותיה כשהיא גובה מהם כספים שלא דין, הם אינם משוערכים כנדרש על-פי חוק פסיקת ריבית והצמדה. בהמשך, אושרה בקשת תיקון, כך שהתווספו מבקשת ומשיבה לבקשת האישור, כך שגם החברה וגם פרימיום אקספרס הינן משיבות לבקשה. המבקשת החדשה היא בעלת העילה כנגד ישראלכרט ולטענתה ישראלכרט התנהלה בחוסר תום לב בקיום החוזה, התעשרה שלא כדין והתרשלה. כמו-כן, המבקשת חוזרת על טענות המבקש לעיל ביחס להתנהלות ישראלכרט. לטענת המבקשים אין ביכולתם להעריך את נזקיהם של כלל חברי קבוצת התובעים.
5. בחודש ינואר 2020 הומצאה לחברה תביעה ובצדה בקשה מתוקנת לאישור התובענה כייצוגית. עניינה של בקשת האישור הוא בטענת המבקשים כי החברה התעלמה באופן מופגן ומתמשך מכמות ביטולי העסקאות ומפניות של לקוחותיהן בעניין בתי העסק מפה אינטרנט בע"מ ואי.טי.אי יוזמה ותיירות בע"מ, דבר שאפשר המשך חיובים שלא כדין, וכן שלא ביטלו את העסקאות כדין. הסעדים המבוקשים בבקשת האישור הם קביעת נהלים הולמים, השבה של הכספים שנגבו שלא כדין או פיצוי כספי בגובה הכספים שנגבו. מבקשי האישור מעריכים את הנזק של כלל חברי הקבוצה על בסיס אומדנה בסך של 7 מיליון ש"ח. עם זאת הם מבקשים מינוי בודק-חוקר מטעם בית המשפט לשם איתור חברי הקבוצה ואומדן גובה הנזק.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

6. בחודש דצמבר 2020 הומצאה לחברה תביעה ובצדה בקשה לאישור התובענה כייצוגית. עניינה של בקשת האישור הוא שימוש לכאורה שהקבוצה עושה במאגרי המידע שברשותה לצרכים מסחריים עם גורמים שלישיים, שלא במסגרת מערכת היחסים שבין לקוח לקבוצה. לפי הנטען, הקבוצה מחזיקה במאגרי המידע של לקוחותיה כך שהיא יכולה לבצע אנליזות שונות בהתאם לצרכים עסקיים של לקוחות שונים ולאפשר להם שיווק אפקטיבי ויעיל לקהל לקוחות ספציפי (Targeting). הבקשה כוללת עילות שונות בקשר לאמור. סכום התביעה האישית הינו 4,680 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית כנגדה הינו מעל 100 מיליון ש"ח. לאחר קיום תהליך גישור שלא צלח, נקבע קדם משפט נוסף בין הצדדים.
7. בחודש אפריל 2021 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית. הבקשה הוגשה כנגד 15 גופים פיננסיים, לרבות בנקים וחברות כרטיסי אשראי, ובכללם החברה וחברת הבת שלה, פרימיום אקספרס בע"מ. מטענת התובעים, בין היתר, הנתבעים מעבירים לצדדים שלישיים, ובפרט לחברת גוגל ולשירות הפרסומות שלה, מידע פרטי, אישי וסודי של לקוחותיהם, ללא הסכמת הלקוחות, ותוך פגיעה בזכות הלקוחות לפרטיות ובחובות המוטלות עליהם על פי דין. הנזק שנגרם לקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג מוערך "בסכומים המגיעים עד כדי מיליוני ש"ח ובכל מקרה מעל 2.5 מיליון ש"ח". הצדדים היו בהליך גישור שלא צלח, וההליך חזר להתנהל בבית משפט.
8. בחודש אפריל 2021 הומצאה לחברה תביעה שהוגשה כנגד החברה וכנגד נתבעים נוספים ובצדה בקשה לאישור תובענה כייצוגית. בבקשת האישור נטען כי החברה מבטיחה להעניק פטור מדמי כרטיס למשך שנה עבור לקוחות מצטרפים אשר יונפק להם כרטיס אשראי של החברה, בעוד שבפועל ניתן ללקוח פטור לתקופה קצרה יותר מהמובטח. בבקשת האישור נטען כי התנהגות זו של החברה מהווה הפרת הסכם, הפרת חובתה של החברה לנהוג כלפי לקוחותיה בתום לב, התעשרות שלא כדין על חשבון חברי הקבוצה ורשלנות. כן נטענו טענות שמקורן בחוק הגנת הצרכן. במסגרת בקשת האישור הוערך נזקו האישי של המבקש האוחז בטענות כנגד החברה בסך של 14.60 ש"ח ואילו הנזק הכולל לחברי שהם לקוחות החברה מוערך על-ידו בסך של כ- 13.5 מיליון ש"ח. על בסיס הטענות שבבקשת האישור, התבקש בית המשפט להעניק צו עשה המורה לחברה ולשאר המשיבות לתקן את התנהגותן מכאן ואילך כך שהבטחותיהן תתקיימנה, וכן התבקש בית המשפט להורות על השבת כל דמי הכרטיס שנגבו מחברי הקבוצה במהלך התקופה שבה היו זכאים הלקוחות לפטור, וזאת בתוספת הפרשי ריבית והצמדה וכן בתוספת פיצוי נוסף של 16 ש"ח לכל לקוח. הצדדים הגיעו להסכם פשרה הממתין לאישורו של בית המשפט.
9. בחודש אוגוסט 2021 הומצאה לחברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד ישראל כרטיס מימון בע"מ, פרמיום אקספרס בע"מ ובנק הפועלים. בבקשת האישור נטען כי המשיבות אינן שולחות ללקוח הסכם הלוואה בכתב בסמוך לביצוע עסקאות קרדיט בתשלומים, וכי התנהגות נטענת זו מהווה, בין היתר, הפרה של חוק אשראי הוגן, הפרה של הוראות ניהול בנקאי תקין, הפרה של הוראות חוק שירותי תשלום, הפרת הוראות חוק הבנקאות (שירות ללקוח), הפרת כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), הפרת הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), הפרת חובה חקוקה, התעשרות שלא כדין על חשבון חברי הקבוצה ורשלנות. במסגרת בקשת האישור הוערך נזק האישי של המבקשת בסך של כ-299 ש"ח, ואילו הנזק הכולל לחברי הקבוצה שהם לקוחות המשיבות מוערך על-ידה בסך של כ-10 מיליון ש"ח. בחודש יולי 2023 נמחקה בקשת האישור ונדחתה תביעתה האישית של המבקשת.
10. בחודש דצמבר 2021 הומצאה לחברת הבת, ישראל כרטיס מימון, תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית. בבקשה נטען כי שלחה מסרון שיווקי ללקוחותיה בלי שהתקבלה לכך הסכמתם המפורשת, ובכך הפרה את הוראות סעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב – 1982. במסגרת בקשת האישור נתבע נזק בלתי ממוני המוערך בסכום הנמוך מ-2.5 מיליון ש"ח. בחודש יולי 2023 הגישו הצדדים הסכם פשרה לאישורו של בית המשפט.
11. בחודש אפריל 2022 הומצאה לחברה תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית. בבקשה נטען כי ישראל כרטיס גובה עבור סליקת כרטיסי חיוב שהונפקו בבנק הדואר עמלת סליקה חו"ל ובכך הפרה את הסכם ההתקשרות, את חוק הגנת הצרכן וחוק הבנקאות. במסגרת בקשת האישור הוערך נזק האישי של המבקשת כ-16.57 ש"ח, ואילו הנזק הכולל לחברי הקבוצה הוערך על ידו בסך של כ-140 מיליון ש"ח. למועד חתימת הדוח הצדדים מצויים בהליך גישור.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

12. בחודש מאי 2022 הומצאה לחברה תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה כנגדה וכנגד חברת בת שלה. בבקשה נטען כי המשיבות חוסמות כרטיסי אשראי ללא מסירת הודעה מראש ללקוחות, וכי הן גובות דמי כרטיס שלא כדין בזמן תקופת ההקפאה. לשיטת המבקש בכך הפרו המשיבות את חוק שירותי תשלום, וכי בפעולותיהן יש משום הפרת חובת תום הלב בקיום הסכם, עשיית עושר ולא במשפט ורשלנות. במסגרת בקשת האישור הוערך נזקו האישי של המבקש ב-127.2 ש"ח ועוד 2,000 ש"ח בגין נזק לא ממוני. הנזק הכולל לחברי הקבוצה הוערך על ידו בסך של למעלה מ-2.5 מיליון ש"ח (כאשר הנזק הלא ממוני הוערך על ידו בסכום של 240 מיליון ש"ח). הצדדים היו בהליך גישור שלא צלח, וההליך חזר להתנהל בבית המשפט.
13. בחודש יוני 2022 הומצאה לחברה תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה כנגדה וכנגד חברה נוספת. בקשת האישור עוסקת בטענה כי לקוחות שביטלו את כרטיס האשראי המשווים למועדון ויקטורי לאחר שעמדו בתנאי קבלת הטבת קאשבק על סך 200 ש"ח, לא קיבלו את ההטבה. לשיטת המבקש, התנהגות החברה עולה כדי הפרת חוזה, עשיית עושר ולא במשפט, הטעייה, והפרת חובה חקוקה. כן נטען כי התניית ההטבה בהחזקת כרטיס אשראי בתוקף מהווה תניה מקפחת בחוזה אחיד. במסגרת בקשת האישור הוערך נזקו האישי של המבקש בסך של כ-200 ש"ח, ואילו הנזק הכולל לחברי הקבוצה שהם לקוחות המשיבות הוערך על-ידה בסך של כ-2.8 מיליון ש"ח.
14. בחודש יולי 2022 נודע לחברה, שהוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית על ידי בעל מניות כנגד החברה, כנגד חברי דירקטוריון שלה וכנגד בנק הפועלים. כעולה מהפרסומים, במסגרת הבקשה נטען, כי מדיווח מידי שפרסמה החברה ביום 18 ביולי 2022, בדבר הבנות שהושגו בינה ובין פרימיום אקספרס (בסעיף זה, "הקבוצה") לבין בנק הפועלים בקשר עם הנפקתם ותפעולם של כרטיסי חיוב של הקבוצה, עולה כי החברה הפרה את חובת הגילוי בקשר עם ההתקשרות הקיימת בינה לבין בנק הפועלים, לרבות במסגרת תשקיף ההנפקה של החברה ושל בנק הפועלים משנת 2019. על פי הפרסומים, המבקש בבקשת האישור מבקש לאשר שתי קבוצות תובעים, והנזק הכולל הנטען לחברי הקבוצות הוא בסך של כ-396 מיליון ש"ח. בחודש אוגוסט 2022 נמסרה לב"כ החברה בקשה בכתב לתיקון בקשת האישור לעיל. בחודש אוקטובר 2022 נמסרה לב"כ החברה בקשת האישור המתוקנת. במסגרתה של הבקשה המתוקנת צורף לבקשת האישור מבקש ייצוגי נוסף שרכש את מניות החברה במועדים 3 עד 17 ליולי 2022, אשר הינה, לטענת המבקש, תקופת זליגת מידע בדבר ההסכם המתגבש בין החברה לבין בנק הפועלים בע"מ; מנכ"ל החברה צורף כמשיב נוסף לבקשת האישור; ותוקן גובה הנזק, לכאורה, לבעלי המניות לסכום שנע בין 574.59 מיליון ש"ח ל-583.89 מיליון ש"ח, כך שיכלול גם את הנזק לכאורה בתקופה הנ"ל.
15. בחודש אוגוסט 2022 הומצאה לחברה תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה כנגדה וכנגד הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ. בבקשה נטען כי בעת שלקוח מבצע פעולת משיכת מזומן ממכשיר אוטומטי המצוי בשטחי הרשות הפלסטינית, נגבית מהלקוח "עמלת משיכה", וזאת אף על פי שמדובר במשיכת שקלים חדשים מחשבון שקלי בטרטוריה שאיננה מוגדרת "חוץ לארץ". בכך, כפי שנטען בבקשה, הפרה החברה את הוראות חוק הבנקאות (שירות ללקוח), את חוק החוזים וכן את חוק עשיית עושר ולא במשפט. במסגרת בקשת האישור הוערך נזקם האישי של המבקשים בסך של 33.32 ש"ח, ואילו הנזק הכולל לחברי הקבוצה הוערך על ידם בסכום של למעלה מ-2.5 מיליון ש"ח. בחודש יולי 2023 אושר על ידי בית המשפט הסכם פשרה בין הצדדים.
16. בחודש נובמבר 2022 הומצאה לחברה תביעה, בה נטען כי החברה לא הודיעה במועד הנדרש על רצונה שלא לממש תקופת אופציה של הסכם להשכרת מקומות חניה, ומכאן שהפסקת הסכם השכירות מהווה הפרה של ההסכם בין הצדדים. סכום התביעה הנטען אינו מהותי לחברה. בטרם הגישה החברה את כתב ההגנה מטעמה ביקש התובע למחוק את תביעתו, בית המשפט קיבל את הבקשה והתביעה נמחקה.
17. בחודש נובמבר 2022 הומצאה לחברה תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית בה נטען כי ישראלכרט אינה כוללת אזהרה ראויה בעת פרסום הלוואות בדבר ריבית הפיגורים ואפשרות פנייה להליכי הוצאה לפועל. בכך הפרה החברה, כך נטען בבקשה, את כללי הבנקאות, את חוק עשיית עושר ולא במשפט, ואת חוק החוזים. במסגרת בקשת האישור הוערך הנזק האישי בסך 1,200 ש"ח, ואילו הנזק הכולל לחברי הקבוצה הוערך על ידם בסכום של למעלה מ-2.5 מיליון ש"ח. בחודש מאי 2023 נתן בית המשפט תוקף של פסק דין לבקשת ההסתלקות של המבקשת מבקשת האישור ותביעתה האישית נדחתה.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

18. בחודש דצמבר 2022 הוגשה לפרימיום אקספרס תביעה ובקשה לאישור התביעה כייצוגית, בה נטען כי פרימיום אקספרס מפרה באופן שיטתי את הוראות סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב – 1982 ושולחת דברי פרסומת בלא קבלת אישור לכך. במסגרת בקשת האישור הוערך נזקו האישי של המבקש בסך של 250 ש"ח ואילו היקף הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה הוערך בסכום של 7.5 מיליון ש"ח. בחודש דצמבר 2023 ניתן פסק דין המורה על אישור בקשת הסתלקות מתוגמלת, דחיית התביעה האישית ומחיקת בקשת האישור.
19. בחודש דצמבר 2022 הומצאה לחברה תביעה ובקשה לאישור התביעה כייצוגית, בה נטען כי אתר האינטרנט של ישראלכרט אינו מוגש לאנשים עם מוגבלות, ובכך הפרה החברה את הוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות ותקנות נגישות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013. במסגרת בקשת האישור הוערך נזקו האישי של המבקש בסך של 2,000 ש"ח, ואילו היקף הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה הוערך בסכום העולה על 2.5 מיליון ש"ח. בחודש נובמבר 2023 ניתן פסק דין המורה על אישור בקשת הסתלקות מתוגמלת, דחיית התביעה האישית ומחיקת בקשת האישור.
20. בחודש מרץ 2023 הגישו חברות הפניקס אחזקות בע"מ והפניקס אשראי צרכני בע"מ (להלן: "**הפניקס**") תביעה כספית על סך 120 מיליון ש"ח נגד החברה, יו"ר דירקטוריון החברה ומנכ"ל החברה. בתביעה נטען על ידי הפניקס לאובדן רווחים ונזקים שנגרמו לכאורה לפניקס, כתוצאה מאי יציאתו לפועל של מיזם משותף בתחום האשראי הצרכני. על פי הנטען בכתב התביעה, ביום 1 בינואר 2023 הפניקס והחברה נקשרו במזכר הבנות להקמת מיזם משותף בתחום האשראי הצרכני. עוד נטען בכתב התביעה, כי התקשרות החברות אושרה בדירקטוריון הפניקס והחברה ואף דווחה לציבור על ידן, כך שהפניקס גילתה את רצונה לכניסה לתחום זה. על פי הנטען בכתב התביעה, שבוע לאחר החתימה על מזכר ההבנות החברה הודיעה כי התקבלה הצעה מהראל לרכישת מלוא מניות החברה מבעלי מניותיה. על פי כתב התביעה, שתי העסקאות - המיזם המשותף של הפניקס והחברה ורכישת החברה על ידי הראל - אינן יכולות להתקיים יחדיו. על פי כתב התביעה, הנתבעים ניהלו את המשא ומתן עם הפניקס בחוסר תום לב. הפניקס טענה בכתב התביעה כי נזקיה בגין המשא ומתן עם החברה שלא התממש עומדים על כ-87 מיליון ש"ח ונזקיה בגין אובדן רווחים או אובדן שווי הפעילות המשותפת עומדים על 120 מיליון ש"ח (הסכומים אינם נתבעים במצטבר). עמדת החברה, בהסתמך על ייעוץ משפטי שקיבלה, היא כי לא נפל כל פגם במעשיה ודין התביעה של הפניקס להידחות. בחודש יולי 2023 הוגש כתב ההגנה של החברה, יו"ר דירקטוריון החברה ומנכ"ל החברה. בחודש ספטמבר 2023 הגישה הפניקס כתב תשובה.
21. בחודש מרץ 2023 הוגשה כנגד החברה ו-9 דירקטורים שכינה בחברה במועד אישור עסקת המיזוג עם הראל (יחד: "**המשיבים**") תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן: "**הבקשה לאישור**"). בבקשה לאישור נטען, בין היתר, כי המשיבים פעלו שלא כדין, ובכלל זה סיכלו בהתנהלותם הצעת רכש של מנורה, לא פעלו להשאת התמורה לבעלי המניות, פרסמו לציבור מידע מטעה בנוגע לעסקת המיזוג וכל זאת בעודם מצויים בניגוד עניינים בקשר עם עסקת המיזוג. בבקשה לאישור נטען כי הנזק הכולל שנגרם לחברי הקבוצה מוערך בסך של כ-1.414-1.504 מיליארד ש"ח. בחודש פברואר 2024 ניתן פסק דין המורה על אישור בקשת הסתלקות, דחיית התביעה האישית ומחיקת בקשת האישור.
22. בחודש ספטמבר 2023 הומצאה לחברה ולחברות נוספות תביעה ובקשה לאישור התביעה כייצוגית, בה נטען כי מועדון הלקוחות daily+ הפסיק לפעול ללא שניתנה הודעה מתאימה ובלא שניתנה תקופת הזמן הנדרשת לניצול ההטבות שנצברו. בכך הפרה החברה את הוראות חוק הגנת הצרכן וחוק הבנקאות (שירות ללקוח). במסגרת בקשת האישור מוערך הנזק האישי בסך של כ-500 ש"ח, והנזק לכלל הקבוצה מוערך בסך של כ-2.6 מיליון ש"ח. בחודש מרץ 2024 נוכח הידברות בין הצדדים, הגיש המבקש בקשה להסתלקות מוסכמת מהתובענה. המבקש הגיש בקשת הסתלקות שממתינה לאישור בית המשפט.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

כמו-כן, תלויות ועומדות נגד החברה וחברה מאוחדת, לפי הענין, בקשות, פניות, הליכים משפטיים תובענות ובקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות, כמפורט להלן, שלדעת החברה, בהסתמך על יועציה המשפטית, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי ההליכים המשפטיים האמור ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה, וכן הליכים משפטיים וטרום משפטיים כמפורט להלן:

23. בחודש יולי 2023 הומצאה לחברה ולבנק הפועלים תביעה ובקשה לאישור התביעה כייצוגית, בה נטען כי כאשר לקוח מבטל את כרטיס האשראי שברשותו, לא ניתנת לו האפשרות לבטל את הכרטיס ללא קבלת כרטיס חלופי ובכך לקוחות נאלצים לשלם דמי כרטיס בגין כרטיס בו הם לא מעוניינים. במסגרת בקשת האישור מוערך הנזק האישי בסך של 40 ש"ח, והנזק לכלל חברי הקבוצה מוערך בסכום העולה על 2.5 מיליון ש"ח.

24. בחודש ספטמבר 2023 הומצאה לחברה תביעה ובקשה לאישור התביעה כייצוגית, בה נטען כי החברה אינה רשאית לגבות עמלת המרת מטח בעת משיכת מטבע חוץ בחו"ל או למצער אינה רשאית לגבות המלת המרת מט"ח על רכיב העמלה המשולמת על ידי הלקוח לנותן השירות בחו"ל. במסגרת בקשת האישור מוערך הנזק האישי בסך של 57.90 ש"ח והנזק לכלל חברי הקבוצה מוערך בסכום העולה על 2.5 מיליון ש"ח.

ה. שומות מע"מ

בחודש דצמבר 2016, למיטב ידיעת החברה בעקבות ביקורת רוחבית ענפית של מנהל מס ערך מוסף (להלן: "המנהל"), התקבלו בידי החברה שומות מס עסקאות ושומות מס תשומות אשר הוצאו על ידי המנהל לתקופות החיוב מינואר 2012 ועד יוני 2016 (להלן: "שומת העסקאות", "שומת התשומות" וביחד: "השומות בגין תקופת החיוב הראשונה").

בהתאם לשומות בגין תקופת החיוב הראשונה, חויבה החברה בסך של כ-70 מיליון ש"ח (לא כולל ריבית והצמדה).

במסגרת שומת העסקאות, חויבה החברה במע"מ בשיעור מלא הן בגין עמלות המתקבלות בידי החברה ממחזיקי כרטיסי האשראי בגין עסקאות המבוצעות על ידם אל מול בתי עסק בחו"ל (להלן: "עמלת חו"ל"), והן בגין עמלת מנפיק, המתקבלת על ידי החברה מהארגונים הבינלאומיים, וזאת בקשר לעסקאות שביצעו מחזיקי כרטיס של החברה אל מול בתי עסק בחו"ל (להלן: "העמלה הצולבת" וביחד: "העמלות"). כמו כן, במסגרת שומת התשומות, קבע המנהל כי אין החברה רשאית לנכות את המס על התשומות שנשאה בהן ואשר לטענת המנהל, יש לייחס לפעילות החברה באילת.

ביום 9 במרץ 2017 הגישה החברה השגה על השומות בגין תקופת החיוב הראשונה (להלן: "ההשגה") וביום 8 במרץ 2018 התקבלה על ידי המנהל החלטה בהשגה, לפיה לא רק שנדחתה ההשגה אלא שהחיוב בשומות בגין תקופת החיוב הראשונה גדל לסך של כ-93 מיליון ש"ח (לא כולל ריבית והצמדה), זאת בהתבסס על טיעונים חדשים מצד המנהל וללא שניתנה לחברה כל הזדמנות לטעון כנגד טיעונים אלו לגופם (להלן: "ההחלטה בהשגה").

החברה, בהתבסס על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, חולקת על ההחלטה בהשגה וביום 31 בינואר 2019 הגישה כתב ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בלוד (להלן: "ערעור החברה").

בחודש מרץ 2019 התקבלה בחברה הודעת בנק הפועלים (להלן: "הבנק") לפיה, ככל שתתקבל החלטה שיפוטית חלוטה, המטילה על החברה חבות מע"מ בגין עמלות חו"ל שנגבו מלקוחות הבנק בעבורו, ואשר הועברו לבנק על ידי החברה, הבנק יישא בתשלום המע"מ בגין עמלות חו"ל כאמור, בכפוף לתנאים שנקבעו, שעיקרם מתן זכות לבנק להשתתף בהליכים הנוגעים למחלוקת בנושא חיוב המע"מ בגין עמלות חו"ל.

ביום 3 בנובמבר 2019 התקבל אישור בית המשפט העליון לבקשה מוסכמת שהוגשה על ידי המנהל, על פיה הדיון בערעור החברה יאוחד עם ערעוריהן של החברות מקס איט פיננסים בע"מ וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ, העוסקים בסוגיות דומות, כך שיתבררו לפני מותב אחד, בבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו (להלן: "הערעור המאוחד" ו-"בית המשפט", בהתאמה). בחודש מרץ 2020 התקיים דיון קדם משפט בערעור המאוחד. במסגרת הדיון, עדכנה ב"כ המנהל כי בכוונת המנהל להפחית מקרן מס התשומות הכלול בהחלטה בהשגה את החלק היחסי הנוגע לשנות המס הנדונות בערעור המתייחס לפעילות החברה באילת.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. שומות מע"מ (המשך)

ביום 10 ביוני 2020 קיבל בית המשפט את בקשת המנהל לתיקון כתב התשובה מטעמו, במסגרתה ביקש המנהל להפחית את סכום החיוב בשומת העסקאות בסכום של כ-6 מיליון ש"ח וזאת בשל טעות סופר.

בתחילת חודש ספטמבר 2020 העבירה החברה לנציגי רשויות מע"מ והפרקליטות הצעת פשרה מטעמה לצורך יישוב המחלוקות בין הצדדים וסילוק הערעור, אשר נדחתה. נוכח דחיית הצעת הפשרה, עדכנו הצדדים את בית המשפט כי המגעים ביניהם בניסיון להגיע להסכמות מחוץ לכותלי בית המשפט בקשר לשומות בגין תקופת החיוב הראשונה לא הבשילו לכדי הסכמות. בהתאם, קבע בית המשפט כי החברה תגיש תצהירי עדות ראשית מטעמה וכי דיוני ההוכחות בערעור יתקיימו במהלך חודש מאי 2021.

בחודש אוקטובר 2019 הוצאו לחברת פרימיום אקספרס בע"מ (להלן: "**פרימיום**") שומות מס ערך מוסף לתקופות חיוב מספטמבר 2014 ועד ליוני 2019 בסך של כ-42 מיליון ש"ח (לא כולל ריבית והצמדה) (להלן: "**שומות פרימיום**"), אשר במסגרתן, חויבה פרימיום אקספרס במס בגין סוגיות זהות לאלו הנדונות בערעור המאוחד וכן בגין סוגיות נוספות. בחודש דצמבר 2019, בהתבסס על חוות דעתם של יועצי הממשפטיים, הגישה פרימיום למנהל השגה על השומות (להלן: "**השגת פרימיום**"). בחודש דצמבר 2020 התקבלה החלטה בהשגת פרימיום, אשר במסגרתה הופחתו שומות פרימיום בסך של כ-3 מיליון ש"ח, וזאת עקב קבלת המנהל את טענת פרימיום ביחס לחיוב בשומת מס העסקאות בקשר לעסקאותיה באילת. יתר מרכיבי ההשגה נדחו במלואם.

בתחילת חודש ינואר 2021 הגישו הצדדים לערעור המאוחד בקשה משותפת לבית המשפט לאיחוד הדיון בערעור שתגיש פרימיום (להלן: "**ערעור פרימיום**") עם הדיון בערעור המאוחד (להלן: "**הבקשה לאיחוד הדיונים**" ו-"**הערעורים המאוחדים**"), בהתאמה). ביום 15 בינואר 2021 אישר בית המשפט את בקשת הצדדים לאיחוד הדיונים וביטל את דיוני ההוכחות בערעור המאוחד. ביום 1 במרץ 2021 הוגש ערעור פרימיום לבית המשפט. דיון קדם משפט בערעורים המאוחדים התקיים ביום 24 במאי 2021, תצהירים מטעם החברה ופרימיום הוגשו ביום 22 בנובמבר 2021, דיוני הוכחות בערעורים המאוחדים התקיימו במהלך החודשים יוני – יולי 2022. בחודש ספטמבר 2022 הגישה החברה לבית המשפט ערעור על ההחלטה בהשגה על השומות בגין תקופת החיוב השנייה.

בחודש דצמבר 2020 הוציא המנהל לחברה שומת מס עסקאות ושומת מס תשומות לתקופות חיוב מנובמבר 2016 ועד ספטמבר 2020 (להלן: "**תקופת החיוב השנייה**" ו-"**השומות בגין תקופת החיוב השנייה**"), בהתאמה) הכוללות בעיקרן רכיבים הכלולים בשומות בגין תקופת החיוב הראשונה. סכום השומות בגין תקופת החיוב השנייה מסתכם לכ-140 מיליון ש"ח (לא כולל ריבית והצמדה). בחודש פברואר 2021, בהתבסס על חוות דעתם של יועצי הממשפטיים, הגישה החברה השגה על השומות בגין תקופת החיוב השנייה (להלן: "**ההשגה בגין תקופת החיוב השנייה**").

ביום 13 בפברואר 2022 התקבלה על ידי המנהל החלטה בהשגה לגבי תקופת החיוב השנייה, לפיה נדחתה ההשגה (להלן: "**ההחלטה בהשגה לגבי תקופת החיוב השנייה**") ועליה הגישה החברה ערעור (להלן: "**הערעור בגין תקופת החיוב השנייה**").

בחודש יולי 2022, בתום דיוני ההוכחות בקשר לתקופת החיוב הראשונה, עדכנו ב"כ הצדדים (המנהל, החברה, פרימיום אקספרס, החברות מקס איט פיננסים בע"מ וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ) את בית המשפט בדבר הליך משא ומתן ביניהם, במסגרתו מתגבשים עקרונות להסדר פשרה בין הצדדים, ונקבע כי תוגש הודעה לבית המשפט על תוצאות ההידברות ביניהם עד ליום 31 באוגוסט 2022 ובהתאם יוחלט על אופן המשך ניהול הערעורים. ביום 31 באוגוסט 2022 הוגשה לבית המשפט הודעת עדכון במסגרתה עדכנו הצדדים כי המגעים לפשרה ממשיכים להתקיים. במקביל, ביקשו הצדדים לקבוע מועדים להגשת סיכומים ונקבע כי סיכומי המערעורות יוגשו עד ליום 29 בנובמבר 2022 וסיכומי המנהל יוגשו עד ליום 27 בפברואר 2023.

ביום 17 בנובמבר 2022, הודיעה פרקליטות המדינה כי היא מעוניינת בהכרעה משפטית בתיק וכי הליך המשא ומתן לפשרה לא צלח. בהתאם, הגישו הצדדים בקשה לבית המשפט לאשר הארכת מועד להגשת הסיכומים בערעורים המאוחדים, וזאת עד ליום 29 בינואר 2023. על פי ארכה שניתנה, הוגשו סיכומי המערעורות ביום 14 במרץ 2023. לאחר מספר ארכות שניתנו למנהל עליו להגיש את סיכומיו עד ליום 13 במאי 2024.

ביום 28 בדצמבר 2022 אישר בית המשפט הסדר דיוני לפיו קביעות בית המשפט בערעורים המאוחדים תחולנה גם על הערעור בגין תקופת החיוב השנייה וזאת ביחס לסוגיות המשותפות להם (סוגיות החיוב בגין העמלות הנגבות על ידי החברה). ביום 30 ביוני 2023 אישר בית המשפט את ביטול קדם המשפט בערעור בגין תקופת החיוב השנייה לאור הודעת המשיב על ביטול החיובים בגין יתר רכיבי השומה בגין תקופת החיוב השנייה (ביטול חיוב בגין אי התרת מסי תשומות בגין פעילות באילת ובגין חדר אוכל).

יצוין, כי בין בנק הפועלים לבין הקבוצה קיימות הסכמות בקשר לסכום ההשתתפות של בנק הפועלים בקשר לערעורים. החברה מעריכה את סכום החשיפה שלה ושל פרימיום אקספרס ליום 31 בדצמבר 2023, אשר בגינו לא נכללת הפרשה בדוחותיה, בסכום של כ-417 מיליון ש"ח. יצוין כי ככל ועמדת הקבוצה בנוגע לשומות לא תתקבל בבית המשפט, תהיה הקבוצה חשופה לדרישות דומות גם בעתיד.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ו. פטור, שיפוי לדירקטורים ונושאי משרה

בחודשים אפריל ומאי 2018 אישרו האורגנים המוסמכים של החברה ושל פרימיום אקספרס הענקת כתבי שיפוי מתוקנים (בהמשך לכתבי שיפוי שהחלטה בדבר הענקתם לנושאי המשרה התקבלה בשנת 2012) וכתבי פטור מאחריות לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים בכל אחת מהחברות כאמור ולמי שמכהנים מטעמן כנושאי משרה בחברות מוחזקות (כפי שהוגדרו בנוסח כתבי השיפוי), והכל - כפי שיהיו מעת לעת, בהתאם לתנאי חוק החברות. סכום השיפוי המירבי שתעמיד החברה מכוח ההתחייבות כאמור לכלל הדירקטורים ונושאי המשרה האחרים בחברה במצטבר, בגין חבויות שהוגדרו בכתבי השיפוי, לא יעלה על 30% מההון המיוחס לבעלי המניות של החברה על-פי דוחותיה הכספיים (המאוחדים) האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני תשלום השיפוי בפועל (ובמסגרת כתבי השיפוי של פרימיום אקספרס - 50% מההון המיוחס לבעלי מניותיה).

ז. הסכמים עם חברות בנות

בין החברה לבין כל אחת מחברות הבנות: פרימיום אקספרס, ישראלכרט מימון, צמרת מימונים, גלובל פקטורינג (אשר ביום 31 בדצמבר 2023 מוזגה עם ולתוך צמרת מימונים), ישראלכרט נכסים וסוכנות הביטוח, הסכמים למתן שירותי תפעול/ניהול על-ידי ישראלכרט (באופן שבו רוב או חלק מהפעילות השוטפת של החברות האמורות מבוסס על תפעול/ניהול של ישראלכרט (באמצעות מערכותיה ועובדיה), לרבות העמדת קווי אשראי לצורך פעילותן). בתמורה לשירותים כאמור, משלמות החברות הבנות האמורות דמי תפעול/ניהול שונים הנגזרים מאופי שירותי התפעול/ניהול המועמדים על-ידי ישראלכרט לכל אחת מהחברות הנ"ל.

במהלך שנת 2023 ועד למועד חתימת הדוחות הכספיים, נחתמו הסכמים חדשים, בתוקף החל מיום 1 בינואר 2023, בין ישראלכרט לחברות הבנות פרימיום אקספרס, ישראלכרט מימון, צמרת מימונים וגלובל פקטורינג, המסדירים את מערכת היחסים המסחרית ביניהם וכן את מנגנון תמחור השירותים בין הצדדים, כך שיתאים לתנאי שוק עדכניים.

על-פי רוב, תקופת ההסכמים אינה מוגבלת בזמן אך הינה בכפוף לכך שחברות הקבוצה האמורות יהיו בבעלות ובשליטה מלאה של ישראלכרט וכן בכפוף לזכויות הצדדים לבטל את ההתקשרויות בהודעה מוקדמת מקובלת. כמו-כן, התחייבה החברה לשפות כל אחת מהחברות צמרת מימונים, גלובל פקטורינג, ישראלכרט מימון וישראלכרט נכסים בגין כלל התחייבויותיהן. השיפוי למי מהחברות האמורות יעמוד בתוקפו כל זמן שמי מהחברות האמורות תהייה בשליטתה המלאה של החברה וכן כי דרישות הפיקוח על הבנקים הרלוונטיות (כגון הוראות נוהל בנקאי תקין בנושאי מדידה והלימות הון) עדיין בתוקף.

ח. התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים

פעילות ההנפקה והסליקה של הקבוצה במותגי "Visa", "Mastercard" ו-"American Express", נעשית מכוח התקשרויות הקבוצה עם ארגוני המותגים הבינלאומיים האמורים ("הארגונים הבינלאומיים")⁷⁹, מכוח מעמדה של הקבוצה במסגרת רישיונות שהוענקו לה, וכן מכוח מעמדם של שותפיה העסקיים מול אותם ארגונים.

במסגרת ההתחשבנות של הקבוצה עם כל אחד מהארגונים הבינלאומיים נדרשת הקבוצה לתשלום עמלות שונות (כפי שנקבעות בכללים של אותו ארגון ובהסכמות עסקיות משתנות עם הארגון), חלקן קבועות וחלקן בשיעורים/סכומים משתנים, הנגזרות, בעיקר, ממחזורי פעילות סליקה והנפקה, וכן מגורמים נוספים, ביניהם בין היתר כמות כרטיסים, ולעיתים בהתאם למהלכים עסקיים שונים המבוצעים על-ידי הקבוצה להרחבת היקף הפעילות במותג (לעיתים כזיכויים/החזרים). כמו-כן, הפעילות עם הארגונים הבינלאומיים עשויה גם להיות מושפעת מהוראות רגולטוריות בקשר לפעילות סליקה/הנפקה במדינות/טריטוריות מסוימות בהן נעשית פעילות תיירות יוצאת על-ידי מחזיקי כרטיסים ממותגי הקבוצה (בין פעילות e-Commerce ובין פעילות ישירה מול בתי עסק במדינות חוץ), החלות למיטב ידיעת החברה גם על מתחרותיה.

החל מחודש אוקטובר 2020, קיבלה החברה את הסכמתה העקרונית של MC לשינוי מעמד, באופן שבו מעמד ה-Principal Member יהיה שלה.

החל מחודש מרץ 2019 בנק הפועלים והחברה הינם אחראים כלפי MC בחלוקה ביניהם, כאשר בנק הפועלים יישא באחריות בגין כרטיסי חיוב בהם בנק הפועלים הוא המנפיק/מנפיק במשותף (קיימים וחדשים) בעוד שהחברה תהא אחראית בגין יתרת הכרטיסים. להבטחת התחייבויותיה של החברה כלפי MC, הועמדה לארגון ערבות בנקאית אוטונומית באמצעות בנק הפועלים, בתוקף עד ליום 6 במרץ 2025, תחת התחייבות החברה לשיפוי הבנק במקרה של מימשה.

הרישיון שניתן לישראלכרט מארגון מסטרקארד בקשר להנפקת וסליקת המותג "Mastercard" כאמור אינו קצוב בזמן, וזאת בכפוף לשמירה וקיום על כללי ה-MC המהותיים.

⁷⁹ Mastercard Europe SA ("ארגון מסטרקארד"), Visa Inc. ("ארגון ויזה") וארגון אמריקן אקספרס.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים (המשך)

מותג Mastercard

מעט לעת, עשוי ארגון MC (לפי שיקול דעתו) לשנות את תעריפי ומבנה העמלות הקשורות להנפקת וסליקת כרטיסי Mastercard, באופן החל גם על החברה. שינויי תעריפים כאמור המהווים ייקור תעריפים עלולים להשפיע לרעה על תוצאות פעילות החברה.

עד ליום 1 באוקטובר 2019 הוסדרה מערכת היחסים העסקית בין הקבוצה לבין MC בין היתר במסגרת הסכם (בתוקף מיום 1 באוקטובר 2013) אשר הגדיר את התנאים הכלכליים הנוגעים, בין היתר, לעמלות המשולמות לארגון הבינלאומי, מנגנוני הפחתת עמלות, יעדים, ומתווים מסחריים לשיתופי פעולה (בסעיף זה: "**ההסכם הקודם**"). במהלך חודש נובמבר 2019 התקשרה החברה עם ארגון MC בהסכם המאריך ומעדכן את ההסכם המקורי, כך שתנאי ההסכם יחולו מיום 1 באוקטובר 2019 ובתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2024, כאשר לחברה קיימת אופציה להאריך את ההסכם, בכפוף למתן הודעה, בשנה (1) נוספת (היינו, עד יום 31 בדצמבר 2025). בדומה להסכם הקודם, מסדיר ההסכם את ההתחשבנות המסחרית בין הצדדים, לפיה נקבעים התשלומים נטו המשולמים ל-MC בתחומים שהוגדרו בהסכם ובגין פעילויות שונות, וכן מנגנוני שיתוף פעולה עסקי בתחומים שונים. היקף התשלומים הכלכליים נטו, יושפע, בין היתר, מסך מחזורי הפעילות, סוגי העסקאות, סוגי כרטיסי החיוב ועמידה ביעדים שונים על פני תקופות שונות בהסכם. עוד הוסדרו במסגרת ההסכם, היבטים הנוגעים לאופן ומועדי תשלום העמלות על-ידי החברה, ובכללם מנגנוני הפחתת עמלות המותנים בהשגת יעדים עסקיים בשיעורים ובמועדים שפורטו בהסכם (יצוין, כי אי עמידה ביעדים עסקיים תאפשר בתנאים מסוימים ל-MC להביא את ההסכם לסיומו), מתווים מסחריים שונים לשיתופי פעולה בין החברה ל-MC על מנת לקדם את המותג וכן חובות דיווח שונות.

למיטב ידיעת החברה, למועד הדוח, היא עומדת בתנאים המהותיים של כללי ה-MC ולא ידוע לה כי מי מבין ה-Affiliate Members תחת חסותה מצוי בהפרה מהותית של כללים כאמור.

מותג American Express

רישיון מותג "American Express" הינו בלעדי בישראל והינו בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2026 ("**רישיון Amex**"). בחודש יוני 2019 נחתם הסכם בין פרימיום אקספרס לבין Amex, אשר עידכן את ההסכם וההסכמות שהיו קיימים בין הצדדים עד אותו מועד (בסעיף זה: "**הסכם הבסיס**"), ובמסגרת זו הוסכם, בדומה להסכם הבסיס, כי בתמורה לזכויות המוענקות לפרימיום אקספרס במסגרת הרישיון ולשירותים הנוספים המוענקים על-ידי Amex לצורך תפעול, Amex תהיה זכאית לתשלומים ממחזור העסקאות של פרימיום אקספרס, שהיקפם בפועל יושפע, בין היתר, מסך מחזורי הפעילות, סוגי העסקאות וסוגי הכרטיסים. עוד הוסדרו במסגרת ההסכם היבטים הנוגעים לאופן ומועדי התשלומים על-ידי פרימיום אקספרס; יעדים עסקיים בשיעורים ובמועדים שפורטו בהסכם; שיתופי פעולה בין פרימיום אקספרס לבין Amex על מנת לקדם את המותג וכן חובות דיווח שונות. כמו-כן, כחלק מההסכם הוסדר נושא הבטחת התחייבויות פרימיום אקספרס כלפי Amex, לרבות ערבות החברה להתחייבויותיה של פרימיום אקספרס כאמור.

במסגרת פעילותה השוטפת של פרימיום אקספרס מכוח הרישיון, מעורבת Amex באופן פעיל בהליכי קבלת ההחלטות ביחס לנושאי תפעול שונים (לרבות שיווק, פרסום במדיה חיצונית, מתן הטבות ללקוחות, יחסי ציבור, גיוס כרטיסים, גיוס בתי עסק וכדומה).

למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח, פרימיום אקספרס עומדת בתנאים המהותיים של רישיון Amex.

מותג Visa

למועד חתימת הדוח, פעילות הקבוצה בתחום ההנפקה והסליקה של כרטיסי מותג "Visa" בישראל הינה מכוח חברותה של החברה בארגון ויזה, במעמד של Principal Member ועל גבי BINs בבעלות החברה.

הרישיון שניתן לחברה מארגון ויזה אינו קצוב בזמן, וזאת בכפוף לשמירה וקיום על כללי ארגון ויזה המהותיים. למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח, החברה עומדת בתנאים המהותיים של כללי ארגון ויזה ולא ידוע לה כי מי מבין הבנקים תחת חסותה מצוי בהפרה מהותית של כללים כאמור.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ט. התקשרויות עם בנקים שונים בהסדר הנפקת כרטיסי חיוב בנקאיים

כללי

למועד חתימת הדוח, קיימות התקשרויות והסכמות שונות (בין מכוה הסכמות בכתב ובין מכוה הסכמות מכוהן פועלים הצדדים בפועל) בין ישראלכרט ו/או פרימיום אקספרס (לפי העניין) לבין בנק הפועלים, בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי"), בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ, קבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, ו-וואן זירו הבנק הדיגיטלי בע"מ ("הבנק הדיגיטלי") (יחד: "הבנקים בהסדר" ו-"ההסדרים עם הבנקים בהסדר", בהתאמה), אשר מהותן הסדרת מערכות היחסים בין הצדדים בקשר עם הנפקת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב ממותגי הקבוצה (כולם או חלקם לפי העניין) ללקוחות הבנקים בהסדר, ובכלל זאת בקשר להתחשבנות הכספית בין הצדדים בקשר עם ההנפקה, התפעול, ההפצה והשימוש בכרטיסי החיוב ואחריות הצדדים לכיבוד חיובים ושימושים בכרטיסי החיוב כאמור.

הסדרים והסכמים עם בנק הפועלים

במהלך חודש נובמבר 2022 נחתם בין החברה לבין בנק הפועלים הסכם, המסדיר את תנאי ההנפקה ותפעול ההנפקה בקשר להנפקתם ותפעולם של כרטיסי חיוב בנקאיים של מותגי "ישראלכרט" "Mastercard" ו-"Visa" ללקוחות בנק הפועלים, לתקופה של שמונה שנים החל מחודש אפריל 2022, היינו עד ליום 31 במרץ 2030 (בסעיף זה: "ההסכם"). ההתקשרות האמורה הינה בהמשך להבנות עקרוניות מחודש יולי 2022 בין החברה ופרימיום אקספרס (בסעיף זה, ביחד ולחוד: "הקבוצה") ובנק הפועלים, להתקשרות בהסכמים חדשים להסדרת תנאי ההנפקה ותפעול ההנפקה של כרטיסי חיוב בנקאיים של מותגי הקבוצה ללקוחות בנק הפועלים, לרבות ההתחשבנויות הכספיות בין הצדדים בין היתר בקשר לשיעורים משתנים מתוך מחזור העסקאות ומתוך הכנסות מעמלות תעריפון כתלות בסוגי הכרטיסים ובמחזורי העסקאות בהם, ותשלומים משתנים בקשר לתפעול אשראי וכרטיסים (בסעיף זה: "ההסכמות העקרוניות").

ביום 19 במרץ 2023 חתמו חברת הבת פרימיום אקספרס ובנק הפועלים על הסכם מפורט חדש, המסדיר את תנאי ההנפקה, תפעול ההנפקה וזכויות וחובות הצדדים להסכם, בקשר להמשך הנפקתם ותפעולם של כרטיסי חיוב בנקאיים של המותג "American Express" ללקוחות בנק הפועלים, לתקופה של שמונה שנים החל מחודש אפריל 2022 ועד ליום 31 במרץ 2030, וזאת חלף תנאי התקשרות בין הצדדים בקשר להנפקתם ותפעולם של כרטיסי חיוב מהמותגים "ישראלכרט", "Visa", "Mastercard" ו-"American Express" (מחודש מרץ 2019)⁸⁰, ובקשר להסדרי הנפקה ותפעול הנפקה של החברה עם בנק הפועלים (מחודש פברואר 2021), כפי שחלו קודם לניסתם של ההסכם וההסכמות העקרוניות לתוקף.

הוראות ההסכם מחילות על הצדדים הוראות ביחס לנושאים שונים הקשורים לתפעול והנפקה של כרטיסי החיוב במהלך תקופת ההסכם, זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסכמות בתחומי התפעול והממשק שבין הצדדים. כמו כן, עיקרן של ההבנות הכספיות בין הצדדים הינן בקשר להתחשבנויות הכספיות השונות בין היתר בקשר לשיעורים משתנים מתוך מחזור העסקאות כתלות בסוגי הכרטיסים ובמחזורי העסקאות בהם, ותשלומים משתנים בקשר לתפעול אשראי וכרטיסים. ההסכם אינו מקנה בלעדיות לחברה בתפעול הנפקה לבנק הפועלים, ולצד זאת נקבעו בין הצדדים יעדים עסקיים ותמריצים להעמקת הפעילות.

לעניין הגשת תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית כנגד החברה, מנכ"ל החברה, חברי הדירקטוריון שלה וכנגד בנק הפועלים, בקשר להבנות האמורות בין הקבוצה לבנק הפועלים, ראה ביאור 14.ד.24 לעיל.

י. התקשרויות מיוחדות

ליום 31 בדצמבר 2023 קיימת לחברה התחייבות להשקעה בקרן Moneta Capital II L.P ("הקרן") שהינה שותפות מוגבלת זרה בסך של כ-33 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 – 47 מיליוני ש"ח) (בכפוף להתקיימות התנאים שבהסכם שבין החברה לקרן) וכן התחייבות בגין תחזוקת תוכנות בסך של כ-40 מיליון ש"ח.

⁸⁰ התקשרות אשר נעשתה לקראת ההפרדה של הקבוצה מבנק הפועלים ועל רקע התקשרותו מול מתפעלי הנפקה נוספים, וכן בשים לב להוראות חוק שטרומ.

ביאור 24 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

יא. התקשרויות עם מועדוני לקוחות

במסגרת פעילות מועדוני הלקוחות של הקבוצה, על-פי רוב, מתקשרת הקבוצה מעת לעת עם גופים שונים המייצגים קבוצות שונות של לקוחות, להנפקה ותפעול כרטיסים לאלו הנמנים על אותן קבוצות לקוחות ("עמיתי המועדון") ובחלק מהמקרים מוקמים ומנוהלים מועדוני הלקוחות על-ידי הקבוצה עצמה. התקשרויות מועדוני הלקוחות הינן לרוב לתקופה של כחמש עד עשר (5-10) שנים ועל-פי רוב הן מתחדשות (או ניתנות לחידוש) לתקופות נוספות אשר במהלכן מוקנות לצדדים, ככלל, זכויות לסיום ההסכם בהודעה מראש כפי שנקבע בכל הסכם.

התקשרויות להקמת מועדונים נעשות לעיתים אף בדרך של הקמת חברה משותפת במסגרתה מוסדרת מערכת היחסים בין הצדדים, ובכלל זאת שיעורי ההחזקה של כל צד בהון ובזכויות החברה המשותפת.

באופן כללי, במסגרת התקשרויות אלה ועל-פי ההסכמות הספציפיות בין הקבוצה לבין כל מועדון מעת לעת, משלמת הקבוצה למועדונים, על-פי רוב, תשלומים שונים (לרבות ולפי העניין, תשלומי התקשרות חד פעמיים) הנבדלים ביניהם הן בסוג התשלומים המשולמים לכל מועדון והן בסכומים/שיעורים המשולמים בגין כל סוג תשלום כאמור ו/או סוג כרטיס.

במסגרת התקשרויות הקבוצה עם מועדונים כאמור, נוהגת הקבוצה, מעת לעת ולפי מהותו של המועדון ונסיבות העניין, להתקשר עם הבנקים בהסדר (כולם או חלקם, לפי שיקול דעת החברה) בהסכמים להנפקת כרטיסים גם ללקוחותיהם כחלק מהסדר המועדון הרלוונטי, תוך קביעת הסדרים שונים בין הקבוצה לכל בנק מהבנקים בהסדר בקשר עם חלוקת ההכנסות שינבעו מכרטיסי המועדון הבנקאיים שיונפקו על-ידי הבנק בהסדר ללקוחותיו (בנוסף לעמלות המשולמות על-ידי הקבוצה למועדון) וכן בקשר להשתתפות הבנק בהוצאות המועדון בהן מחויבת הקבוצה. יצוין, כי תמהיל כרטיסי המועדונים (בחלוקה לכרטיסי מועדון בנקאיים וחוץ-בנקאיים) משתנה בין המועדונים השונים. כך למשל ישנם מועדונים שמרבית הכרטיסים בהם הינם בנקאיים וישנם מועדונים שמרבית הכרטיסים בהם הינם חוץ-בנקאיים.

בחודש יולי 2022, התקשרו ישראל כרטיס ופרימיים אקספרס עם שותפות המורכבת מהחברות הבאות: קבוצת גולף א.ק. בע"מ, סטימצקי (2005) בע"מ וסנוול ישראל בע"מ, בהסכם לתקופה של 10 שנים להקמה ותפעול של מועדון לקוחות משותף, לפיו, בין היתר, החברה תנפיק כרטיס אשראי חוץ בנקאי ללקוחות שיצטרפו למועדון האמור. ההסכם, כפי שעודכן בחודש דצמבר 2023, מתייחס, בין היתר, להקמת פלטפורמת נאמנות טכנולוגית ולתשלומים שונים כמקובל בהסכמים מסוג זה על פני תקופות ההסכם. להערכת החברה יש בהסכם שיתוף הפעולה בין הצדדים כדי לסייע לחברה לממש את מנועי הצמיחה שלה.

יב. שיתופי פעולה

הסכמים עם מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ ("מימון ישיר"):

בחודשים אוגוסט 2022, ינואר 2023 ואפריל 2023, התקשרה ישראל כרטיס מימון בע"מ ("ישראל כרטיס מימון"), חברה בת בבעלותה המלאה של החברה עם מימון ישיר בהסכמי המחאה לרכישת תיקי הלוואות רכב שהעמידה מימון ישיר ללווים (בסעיף זה: "תיקי ההלוואות" ו-"ההסכמים", בהתאמה). במועדי המחאה, המחאה מימון ישיר לישראל כרטיס מימון בהמחאה גמורה, מוחלטת ובלתי חוזרת (True Sale) – על דרך המכר, את כל זכויותיה והתחייבויותיה בהלוואות הכלולות בתיקי הלוואות, בהיקף של כ-150 מיליוני ש"ח כ-290 מיליוני ש"ח, וכ-300 מיליוני ש"ח בהתאמה (בסעיף זה: "ההלוואות המומחות") ובכלל כך את זכויותיה של מימון ישיר בביטחונות שניתנו על ידי הלווים למימון ישיר לשם הבטחת פירעון ההלוואות המומחות. בהתאם להוראות ההסכמים, בין היתר, נקבע כי החל ממועד המחאה מימון ישיר תעניק שירותי גבייה ומעקב בקשר עם ההלוואות המומחות, וזאת בתמורה לתשלום דמי תיפעול חודשיים למימון ישיר. החברה בוחנת מעת לעת רכישת תיקים נוספים ממימון ישיר בסכומים שונים.

יג. שיעבודים

ליום 31 בדצמבר 2023 לחברה ולחברות הבנות לא קיימים שיעבודים.

ביאור 25 - מגזרי פעילות

מגזר פעילות הוא מרכיב בקבוצה אשר עוסק בפעילויות שמהן היא עשויה להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. מתכונת הדיווח על מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ערוכה בהתאם לאופן שבו המידע מוצג למקבל ההחלטות התפעוליות הראשי של החברה, כאמור בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

בהתאם לגישת הנהלת החברה, החל מהרבעון הראשון של שנת 2023 פעילות הקבוצה מוצגת בשני (2) מגזרי פעילות מהווים את ליבת פעילותה (חלף שלושה (3) מגזרים כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2022 – קרי, מגזר ההנפקה, מגזר הסליקה ומגזר המימון), וזאת כדלקמן: **(א) מגזר לקוחות פרטיים** (ובכלל זה אשראי לאנשים פרטיים, הנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי חיוב) ו-**(ב) מגזר לקוחות עסקיים** (ובכלל זה אשראי מסחרי ופתרונות תשלום מתקדמים, לרבות סליקה של כרטיסי חיוב). הצגה מגזרית כאמור בנויה על תפיסה של שני שווקים מובחנים - קרי, לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים - להם מוכרת הקבוצה מוצרים פיננסיים וכן מוצרים משלימים ונלווים אגב הפעילות הפיננסית, תוך מתן מעטפת הכוללת מגוון פתרונות בהתאם לצרכי הלקוחות. הצגה זו תואמת את השינוי שעבר ועובר השוק בו פועלת החברה בשנים האחרונות, את ההתפתחויות הקיימות והצפויות בשווקים הרלוונטיים ואת התכנית האסטרטגית של הקבוצה.

הגילויים הנדרשים ומספרי השוואה, מוצגים בדוחות הכספיים לשנת 2023 בהתאם למגזרי הפעילות לעיל.

הקצאת הכנסות והוצאות

הכנסות והוצאות ישירות מיוחסות באופן ספציפי למגזר הפעילות אליו הן שייכות.

הוצאות עקיפות אשר ניתנות לייחוס למגזר פעילות ספציפי מיוחסות למגזר הפעילות אליו הן שייכות.

הוצאות עקיפות אשר אינן ניתנות לייחוס למגזר פעילות ספציפי, מיוחסות למגזרי הפעילות על פי מפתחות העמסה מתאימים (כגון: יחס עסקאות, יחס מחזורים, מספר עובדים וכד').

ביאור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

במיליוני ש"ח

במאות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			מידע על הרווח והפסד
סך הכל	לקוחות עסקיים	לקוחות פרטיים	
הכנסות			
2,159	1,288	871	עמלות מחיצוניים
-	(785)	785	עמלות בינמגזריות
2,159	503	1,656	סך הכל
932	227	705	הכנסות ריבית, נטו
59	38	21	(הוצאות) הכנסות אחרות
3,150	768	2,382	סך ההכנסות
הוצאות			
347	48	299	בגין הפסדי אשראי
1,141	383	758	תפעול
681	80	601	מכירה ושיווק
141	52	89	הנהלה וכלליות
503	-	503	תשלומים לבנקים
2,813	563	2,250	סך כל ההוצאות
337	205	132	רווח לפני מסים
84	51	33	הפרשה למסים על הרווח
253	154	99	רווח לאחר מסים
-	-	*-	חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
(1)	(1)	-	חלקם של בעלי מניות חיצוניים בהפסדים (רווחים) נטו
252	153	99	רווח לאחר מיסים של מגזרים ברי דיווח
8.7%	28.7%	4.2%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
25,159	6,108	19,051	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽²⁾
55	-	55	מזה: השקעות בחברות כלולות
14,343	2,885	11,458	יתרה ממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
14,468	3,163	11,305	יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי לסוף תקופת הדיווח
144	50	94	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
378	31	347	יתרת חובות בעיתיים אחרים
536	104	432	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
238	35	203	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
22,265	19,676	2,589	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽²⁾
22,704	4,193	18,511	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽³⁾

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

במיליוני ש"ח

במאות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			מידע על הרווח והפסד
סך הכל	לקוחות עסקיים	לקוחות פרטיים	
הכנסות			
2,087	1,243	844	עמלות מחיצוניים
-	(778)	778	עמלות בינמגזריות
2,087	465	1,622	סך הכל
565	150	415	הכנסות ריבית, נטו
(24)	5	(29)	(הוצאות) הכנסות אחרות
2,628	620	2,008	סך ההכנסות
הוצאות			
124	2	122	בגין הפסדי אשראי
1,035	351	684	תפעול ⁽¹⁾
630	89	541	מכירה ושיווק ⁽¹⁾
122	39	83	הנהלה וכלליות ⁽¹⁾
453	-	453	תשלומים לבנקים
2,364	481	1,883	סך כל ההוצאות
264	139	125	רווח לפני מסים
90	47	43	הפרשה למסים על הרווח
174	92	82	רווח לאחר מסים
3	-	3	חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
-	* -	-	חלקם של בעלי מניות חיצוניים בהפסדים (רווחים) נטו
177	92	85	רווח לאחר מיסים של מגזרים ברי דיווח
22	-	-	הוצאות לא מוקצות בגין תכנית התייעלות ⁽¹⁾
155	-	-	רווח לאחר מסים של מגזרים ברי דיווח
5.6%	-	-	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
6.4%	19.0%	3.7%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע) בנטרול תכנית התייעלות
22,675	6,246	16,429	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽²⁾
46	-	46	מזה: השקעות בחברות כלולות
10,762	1,908	8,854	יתרה ממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
12,829	2,704	10,125	יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי לסוף תקופת הדיווח
102	55	47	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
286	12	274	יתרת חובות בעיתיים אחרים
398	65	333	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
112	(4)	116	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
19,896	18,093	1,803	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽²⁾
19,774	3,452	16,322	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽³⁾

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

במיליוני ש"ח

במאות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			מידע על הרווח והפסד
סך הכל	לקוחות עסקיים	לקוחות פרטיים	
הכנסות			
1,838	1,185	653	עמלות מחיצוניים
-	(773)	773	עמלות בינמגזריות
1,838	412	1,426	סך הכל
430	90	340	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
35	41	(6)	הכנסות (הוצאות) אחרות
2,303	543	1,760	סך ההכנסות
הוצאות			
62	-	62	בגין הפסדי אשראי
872	281	591	תפעול
515	71	444	מכירה ושיווק
114	40	74	הנהלה וכלליות
257	-	257	תשלומים לבנקים
1,820	392	1,428	סך כל ההוצאות
483	151	332	רווח לפני מסים
147	46	101	הפרשה למסים על הרווח
336	105	231	רווח לאחר מסים
7	-	7	חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
343	105	238	רווח לאחר מסים של מגזרים ברי דיווח
13.1%	23.0%	11.0%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
23,198	3,239	19,959	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽²⁾
27	-	27	מזה: השקעות בחברות כלולות
9,258	1,949	7,309	יתרה ממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
9,877	1,874	8,003	יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי לסוף תקופת הדיווח
110	68	42	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
326	9	317	יתרת חובות בעיתיים אחרים
386	67	319	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
88	4	84	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
20,586	17,568	3,019	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽²⁾
18,420	3,215	15,205	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽³⁾

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

⁽¹⁾ תוצאות הפעילות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הושפעו מהותית מאירוע בעלי אופי חד-פעמי, בגין תכנית התייעלות בסך של כ-29 מיליון ש"ח (כ-22 מיליון נטו ממס), ראה ביאור 21 ט לעיל.

⁽²⁾ על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

⁽³⁾ כפי שחושבה לצורך הלימות הון.

ביאור 26 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2023						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
נכסים						
902	-	45	250	-	607	מזומנים ופיקדונות בבנקים
6,271	-	2	13	12	6,244	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
13,954	(6)	120	30	540	13,270	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
26	26	-	-	-	-	ניירות ערך
60	60	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
462	462	-	-	-	-	בניינים וציוד
838	427	-	4	5	402	נכסים אחרים
22,513	969	167	297	557	20,523	סך כל הנכסים
התחייבויות						
1,367	-	-	-	552	815	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
16,556	46	7	166	18	16,319	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
526	-	-	-	-	526	אגרות חוב סחירות
1,054	7	1	18	-	1,028	התחייבויות אחרות
19,503	53	8	184	570	18,688	סך כל ההתחייבויות
3,010	916	159	113	(13)	1,835	הפרש

ליום 31 בדצמבר 2022						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
נכסים						
1,854	-	49	220	-	1,585	מזומנים ופיקדונות בבנקים
6,928	-	7	31	15	6,875	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
12,466	(4)	119	51	134	12,166	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
66	66	-	-	-	-	ניירות ערך
49	49	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
455	455	-	-	-	-	בניינים וציוד
865	406	-	-	5	454	נכסים אחרים
22,683	972	175	302	154	21,080	סך כל הנכסים
התחייבויות						
390	-	-	-	133	257	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
18,079	44	4	197	21	17,813	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
360	-	-	-	-	360	אגרות חוב סחירות
1,048	5	1	6	-	1,036	התחייבויות אחרות
19,877	49	5	203	154	19,466	סך כל ההתחייבויות
2,806	923	170	99	-	1,614	הפרש

⁽¹⁾ כולל צמודי מטבע חוץ.

ביאור 27 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון⁽¹⁾

במיליוני ש"ח

במאות

ליום 31 בדצמבר 2023														
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים														
יתרה מאזנית ⁽²⁾														
שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽⁴⁾	סך הכל תזרימי מזומנים	מכל עשרים שנה	מכל עשרים עד שנה	מכל חמש שנים עד עשר שנים	מכל ארבע שנים עד חמש שנים	מכל שלוש שנים עד ארבע שנים	מכל שנתיים עד שלוש שנים	מכל שנה עד שנתיים	מכל 3 חודשים עד שנה	מכל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)														
9.75%	22,053	983	23,046	-	95	907	765	1,203	1,624	2,603	5,410	3,770	6,669	נכסים
1.66%	19,315	100	19,299	23	153	241	178	187	354	738	3,104	2,563	11,758	התחייבויות
-	2,738	883	3,747	(23)	(58)	666	587	1,016	1,270	1,865	2,306	1,207	(5,089)	הפרש
במטבע חוץ ⁽³⁾														
0.21%	460	-	460	-	-	-	-	-	-	2	142	12	304	נכסים
-	188	6	182	-	-	5	-	-	-	-	2	14	161	התחייבויות
-	272	(6)	278	-	-	(5)	-	-	-	2	140	(2)	143	הפרש
-	110	(6)	116	-	-	(5)	-	-	-	-	(1)	(2)	124	מזה: הפרש בדולר
סך הכל														
9.72%	22,513	983	23,506	-	95	907	765	1,203	1,624	2,605	5,552	3,782	6,973	נכסים**
1.65%	19,503	106	19,481	23	153	246	178	187	354	738	3,106	2,577	11,919	התחייבויות
-	3,010	877	4,025	(23)	(58)	661	587	1,016	1,270	1,867	2,446	1,205	(4,946)	הפרש
10.48%	20,225	(10)	22,211	-	2	846	753	1,186	1,612	2,587	5,431	3,697	6,097	*מזה: סכומים לקבל מבנקים וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו

(1) בביאור זה, מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבע, בהתאם לתקופות הנותרות לפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

(2) כפי שנכללה בביאור 26 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(3) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(4) כולל נכסים במטבע ישראלי שזמן פירעונם עבר, בסך 170 מיליון ש"ח.

(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 27 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון⁽¹⁾ (המשך)

במיליוני ש"ח

במאות

ליום 31 בדצמבר 2022														
יתרה מאזנית ⁽²⁾		תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים												
שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽⁴⁾	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר שנים עד שנה	מעל חמש שנים עד שנה	מעל ארבע שנים עד שנה	מעל שלוש שנים עד ארבע שנים	מעל שנתיים עד שלוש שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)														
7.89%	22,224	925	22,632	-	102	622	534	849	1,320	2,320	5,021	4,040	7,824	בכסים
0.69%	19,687	118	19,543	33	170	101	33	29	148	667	2,711	2,682	12,969	התחייבויות
-	2,537	807	3,089	(33)	(68)	521	501	820	1,172	1,653	2,310	1,358	(5,145)	הפרש
במטבע חוץ ⁽³⁾														
0.14%	459	*-	459	-	-	-	-	-	-	-	145	8	306	בכסים
-	190	6	184	-	-	6	-	-	-	-	2	1	175	התחייבויות
-	269	(6)	275	-	-	(6)	-	-	-	-	143	7	131	הפרש
-	100	(6)	106	-	-	(6)	-	-	-	-	2	8	102	מזה: הפרש בדולר
סך הכל														
7.85%	22,683	925	23,091	-	102	622	534	849	1,320	2,320	5,166	4,048	8,130	בכסים**
0.69%	19,877	124	19,727	33	170	107	33	29	148	667	2,713	2,683	13,144	התחייבויות
-	2,806	801	3,364	(33)	(68)	515	501	820	1,172	1,653	2,453	1,365	(5,014)	הפרש
8.73%	19,394	(29)	20,756	-	1	562	522	832	1,307	2,252	5,096	3,889	6,295	*מזה: סכומים לקבל מבנקים וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו

^(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

⁽¹⁾ בביאור זה, תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבע, בהתאם לתקופות הנותרות לפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

⁽²⁾ כפי שנכללה בביאור 26 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים שאינם מסולקים נטו.

⁽³⁾ לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

⁽⁴⁾ כולל נכסים במטבע ישראלי שזמן פירעונם עבר, בסך 96 מיליון ש"ח.

⁽⁵⁾ שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 28א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

ככלל, למרבית המכשירים הפיננסיים בחברה לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן למרבית המכשירים הפיננסיים נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי מההון בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון על-פי השיעורים בסמוך לתאריך המאזן היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים יתכן שהמכשיר הפיננסי יוחזק עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי החברה כעסק חי. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין חברות שונות.

2. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים עיקריים:

פיקדונות בבנקים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית בהם החברה ביצעה עסקאות דומות סמוך למועד הדיווח.

חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - השווי ההוגן של יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת החייבים פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה התקבולים העתידיים הונו בשיעורי ריבית המשקפים עסקאות דומות לתאריך המאזן.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות.

ניירות ערך - ניירות ערך שקיים לגביהן שווי הוגן זמין: לפי שווי שוק בשוק עיקרי. ניירות ערך שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין: לפי עלות בניכוי ירידת ערך המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית בהן מגייסת החברה אשראים דומים סמוך למועד הדיווח.

אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים - אגרות חוב אשר נסחרות בשוק פעיל. השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים.

ביאור 28א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

במיליוני ש"ח

במאות

3. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

ליום 31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן ^(א)				יתרה במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים:					
902	-	610	292	902	מזומנים ופיקדונות בבנקים
20,126	20,126	-	-	20,231	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
26	26	-	-	26	ניירות ערך ^(ב)
89	69	20	-	94	נכסים פיננסיים אחרים
21,143	20,221	630	292	21,253**	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות:					
1,344	-	1,344	*-	1,367	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
16,397	16,397	-	-	16,510	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
525	-	-	525	526	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
474	333	141	-	487	התחייבויות פיננסיות אחרות
18,740	16,730	1,485	525	18,890**	סך כל ההתחייבויות

ליום 31 בדצמבר 2022					
שווי הוגן ^(א)				יתרה במאזן	
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים:					
1,854	-	1,507	347	1,854	מזומנים ופיקדונות בבנקים
19,255	19,255	-	-	19,398	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
66	27	-	39	66	ניירות ערך ^(ב)
81	13	68	-	88	נכסים פיננסיים אחרים
21,256	19,295	1,575	386	21,406**	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות:					
385	-	384	1	390	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
17,935	17,935	-	-	18,035	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
353	-	-	353	360	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
468	330	138	-	482	התחייבויות פיננסיות אחרות
19,141	18,265	522	354	19,267**	סך כל ההתחייבויות

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(**) מזה: נכסים והתחייבויות בסך של כ-292 מיליון ש"ח ובסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, בהתאמה (ליום 31 בדצמבר 2022 נכסים והתחייבויות בסך 386 מיליון ש"ח ובסך של כ-1 מיליון ש"ח, בהתאמה), אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 28ב' ו-28ג' להלן.

(8) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי ירידת ערך, בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק בסך של כ-26 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022 - כ-27 מיליון ש"ח).

ביאור 28ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה - מאוחד

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2023			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל	
	(רמה 2)	(רמה 1)	
נכסים			
-	-	-	ניירות ערך – מניות שאינן למסחר
6	-	6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6	-	6	סך כל הנכסים
התחייבויות			
*-	-	*-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*-	-	*-	סך כל ההתחייבויות

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2022			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל	
	(רמה 2)	(רמה 1)	
נכסים			
39	-	39	ניירות ערך – מניות שאינן למסחר
*-	-	*-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
39	-	39	סך כל הנכסים
התחייבויות			
-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	סך כל ההתחייבויות

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 28ג - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה - מאוחד

לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולתקופות שהסתיימו באותו תאריך, לא היו קיימים בחברה פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה.

ביאור 29 - בעלי עניין וצדדים קשורים

במילוני ש"ח

א. יתרות

ליום 31 בדצמבר 2023										
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי החברה				בעלי עניין						
אחרים		חברות כלולות		אחרים		נושאי משרה		מחזיקי מניות		
היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	
נכסים										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזומנים ופיקדונות בבנקים
14	14	-	-	-	-	2	2	-	-	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ⁽¹⁾
26	26	-	-	-	-	-	-	-	-	ניירות ערך
-	-	60	60	-	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
-	-	6	3	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
התחייבויות										
-	-	-	-	168	-	-	-	-	-	אשראי מתאגידים בנקאיים
18	10	14	14	583	284	-	-	-	-	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
13	-	-	-	156	-	19	16	-	-	התחייבויות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מניות (כלול בהון)
-	-	-	-	-	-	8	8	-	-	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ערבויות שניתנו על-ידי הבנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ערבויות שניתנו על-ידי החברה

⁽¹⁾ עסקאות עם צדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גופים שאינם קשורים לחברה.

⁽²⁾ על בסיס היתרות לסופי החודשים.

ביאור 29 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

במיליוני ש"ח

א. יתרות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022									
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי החברה				בעלי עניין					
אחרים		חברות כלולות		אחרים		נושאי משרה		מחזיקי מניות	
היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה ⁽²⁾	יתרה לסוף שנה
נכסים									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	14	*-	-	-	-	2	1	-	-
26	26	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	49	49	-	-	-	-	-	-
-	-	3	3	-	-	-	-	-	-
התחייבויות									
-	-	-	-	336	168	-	-	-	-
15	11	8	8	715	473	-	-	-	-
11	-	-	-	129	129	25	18	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(3) עסקאות עם צדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גופים שאינם קשורים לחברה.

(4) על בסיס היתרות לסופי החודשים.

ביאור 29 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ליום 31 בדצמבר 2023						
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי החברה		בעלי עניין				
				מחזיקי מניות		
אחרים	חברות כלולות	אחרים	נושאי משרה	אחרים	בעלי שליטה	
-	-	20	-	-	-	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
-	-	-	-	(2)	-	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
1	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות
-	-	(3)	(3)	-	-	הוצאות תפעול
(51)	(30)	-	(10)	-	-	הוצאות מכירה ושיווק
-	-	-	(22)	-	-	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	-	-	-	-	תשלומים לבנקים
(50)	(30)	17	(35)	(2)	-	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2022						
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי החברה		בעלי עניין				
				מחזיקי מניות		
אחרים	חברות כלולות	אחרים	נושאי משרה	אחרים	בעלי שליטה	
-	-	31	-	-	-	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
*_	*(1)	-	-	(5)	-	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
17	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות
-	-	(9)	(5)	-	-	הוצאות תפעול
(44)	(24)	-	(9)	-	-	הוצאות מכירה ושיווק
-	-	-	(25)	-	-	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	-	-	-	-	תשלומים לבנקים
(27)	(24)	22	(39)	(5)	-	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2021						
צדדים קשורים המוחזקים על-ידי החברה		בעלי עניין				
				מחזיקי מניות		
אחרים	חברות כלולות	אחרים	נושאי משרה	אחרים	בעלי שליטה	
-	-	34	-	-	-	הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי
-	*(1)	-	-	(9)	-	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
7	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות
-	-	(1)	(6)	-	-	הוצאות תפעול
(40)	(21)	*-	(7)	*-	-	הוצאות מכירה ושיווק
-	-	*-	(22)	-	-	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	-	-	-	-	תשלומים לבנקים
(33)	(21)	33	(35)	(9)	-	סך הכל

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) בגין אשראי לבתי עסק.

ביאור 29 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. הטבות לבעלי עניין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
נושאי משרה ⁽²⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה		
מספר מקבלי הטבה	סך הטבות	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות	
18	30 ⁽¹⁾	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
8	5	-	-	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

⁽¹⁾ מזה: הטבות עובד לזמן קצר 26 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 4 מיליון ש"ח.

⁽²⁾ אנשי מפתח ניהוליים בהתאם לסעיף 4.ד.80. בהוראות הדיווח לציבור.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
נושאי משרה ⁽²⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה		
מספר מקבלי הטבה	סך הטבות	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות	
20	34 ⁽¹⁾	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
9	5	-	-	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

⁽¹⁾ מזה: הטבות עובד לזמן קצר 29 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 5 מיליון ש"ח.

⁽²⁾ אנשי מפתח ניהוליים בהתאם לסעיף 4.ד.80. בהוראות הדיווח לציבור.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
נושאי משרה ⁽²⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה		
מספר מקבלי הטבה	סך הטבות	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות	
18	31 ⁽¹⁾	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
8	4	-	-	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

⁽¹⁾ מזה: הטבות עובד לזמן קצר 27 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 4 מיליון ש"ח.

⁽²⁾ אנשי מפתח ניהוליים בהתאם לסעיף 4.ד.80. בהוראות הדיווח לציבור.

ד. מידע בדבר העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים

ראה ביאור 21 לעיל - הטבות לעובדים.

ראה ביאור 22 לעיל - עסקאות תשלום מבוסס מניות.

ראה ביאור 24 לעיל - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות.

ביאור 30 – אירועים לאחר תאריך המאזן

בחודש מרץ 2024 הודיעה החברה כי היא בוחנת מהלך של הנפקה לציבור ורישום למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ("הבורסה") של אגרות חוב (סדרה ב') של החברה, שאינן המירות למניות, נושאות ריבית קבועה ואינן צמודות למדד או לבסיס הצמדה כלשהו, סדרה חדשה, על-פי דוח הצעת מדף שיפורסם (ככל שיפורסם) מכח תשקיף המדף של החברה הנושא תאריך 18 במאי 2022. ההצעה לציבור של אגרות החוב, אם וככל שתוצענה, תיעשה בדרך של הצעה אחידה, במסגרת מכרז על שיעור הריבית.

נכון למועד הדוח אין כל ודאות לגבי ביצוע ההנפקה, עיתויה, היקפה ו/או תנאיה ואין באמור לעיל כדי להוות אינדיקציה או ליצור התחייבות כלשהי מצד החברה להנפקת סדרת אגרות החוב כאמור. כמו-כן, פרסום דוח הצעת המדף וביצוע ההנפקה, אם וככל שיבוצעו, כפופים, בין היתר, לקבלת כל האישורים הנדרשים על-פי דין, ובכלל זה אישור דירקטוריון החברה ואישור הבורסה לרישום למסחר של אגרות החוב בה.

ישראל כרט בע"מ והחברות המאחדות שלה
דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

רשימת טבלאות

עמוד	נושא	
270	שכר רואי החשבון המבקרים	טבלה 1
271	שכר והטבות לנושאי משרה ולבעלי עניין	טבלה 2
287	נתונים אודות משרות כוח האדם של הקבוצה	טבלה 3
287	נתונים אודות משרות כוח אדם של הקבוצה על בסיס חלוקה לחטיבות	טבלה 4
291	שיעורי הכנסות והוצאות של הקבוצה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	טבלה 5
295	דוחות רווח והפסד במאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני	טבלה 6
297	מאזנים במאוחד לסוף כל רבעון - מידע רב רבעוני	טבלה 7
299	דוחות רווח והפסד במאוחד - מידע רב תקופתי	טבלה 8
300	מאזנים במאוחד - מידע רב תקופתי	טבלה 9

1. הדירקטוריון וההנהלה

במהלך שנת 2023 המשיך דירקטוריון החברה את פעילותו בהתוויית האסטרטגיה, המדיניות והקווים העקרוניים לפעילותה של הקבוצה, תוך שהוא קובע הנחיות בנושאים השונים בהתאמה לדרישות החקיקה ובהתאם להוראה 301 של בנק ישראל. במסגרת זו קבע הדירקטוריון את מסגרות החשיפה לסיכונים והתווה את עקרונות המדיניות לפעילותן של חברות הבת המהותיות.

הדירקטוריון עסק, בין היתר, באישור הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים (בהמשך לדיון בנושא בוועדת הביקורת והמלצותיה), המבנה הארגוני של הקבוצה, קביעת מדיניות כוח אדם, שכר, תנאי פרישה ומערכת תגמולים לעובדים ולמנהלים בכירים, ובקיום פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת שמבצעת ההנהלה ועקביותה עם מדיניות החברה.

לדירקטוריון מספר ועדות: ועדת ביקורת, ועדת תגמול, ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית ועדה לניהול סיכונים. הדירקטוריון והוועדות מקיימים דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות החברה, לפי הצורך. כמו כן, בשנת 2023 הוקמה בחברה ועדה לבחינת הצעות רכישה אשר הוסמכה לפעול כוועדה ממליצה לדירקטוריון. בנוסף, בחודש פברואר 2024 מינה דירקטוריון החברה ועדת איתור מייעצת ובלתי תלויה (אשר סיימה את פעילותה במהלך חודש מרץ 2024) וזאת בקשר עם מינויים של דירקטורים בחברה.

במהלך שנת 2023 התקיימו 34 ישיבות של מליאת הדירקטוריון של ישראלכרט ו-47 ישיבות של ועדות הדירקטוריון של ישראלכרט.

שינויים בהנהלת ודירקטוריון החברה בשנת 2023 ועד למועד חתימת הדוח:

- ביום 2 באפריל 2023, החלה גב' אפרת לייזר ככהונתה כחברת הנהלה וסמנכ"לית לקוחות פרטיים.
 - ביום 9 במאי 2023, מר גיל טמיר, חבר הנהלה וסמנכ"ל מערכות מידע וטכנולוגיות סיים את כהונתו.
 - ביום 3 באוגוסט 2023, החל מר עופר לוינגר ככהונתו כחבר הנהלה וסמנכ"ל טכנולוגיות.
 - ביום 31 בינואר 2024, גב' מיכל מנצור חכם, חשבונאית ראשית בקבוצת ישראלכרט סיימה כהונתה.
 - ביום 1 בפברואר 2024, החל מר ניר כרמון ככהונתו כחשבונאי הראשי בקבוצת ישראלכרט.
- ביום 6 במרץ 2024 פרסמה החברה דוח לזימון האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה, אשר על סדר יומה, בין היתר, מינוי דירקטורים כדלקמן:

המועמדים שהובאו לאישור כהונתם כדירקטורים (או חידוש כהונה) על-ידי האסיפה הכללית, חולקו לשלוש קבוצות סיווג כדלקמן:

(1) קבוצת הדירקטורים החיצוניים (העומדים בתנאי הוראות חוק החברות והוראות נב"ת 301). בקבוצה זו הובאו לאישור האסיפה הכללית שני (2) הדירקטורים החיצוניים המכהנים בחברה למועד זה (ואשר כהונתם לקראת סיום); **(2) קבוצת דירקטורים 'אחרים'** (קרי, שאינם דירקטורים חיצוניים). בקבוצה זו הובאו לבחירת האסיפה הכללית ארבעה (4) מועמדים מתוך חמישה (5), מהם ארבעת (4) הדירקטורים 'האחרים' המכהנים בחברה למועד חתימת הדוח (ואשר כהונתם לקראת סיום) ובנוסף מועמד נוסף אשר הוגש מטעם קבוצת אחים נאוי בע"מ ("**קבוצת נאוי**") (בעלת מניות מהותית של החברה) ואשר טרם כיהן כדירקטור בחברה; ו-**(3) קבוצת דירקטורים בלתי תלויים** (על-פי הוראות חוק החברות) שאינם דירקטורים חיצוניים. בקבוצה זו מובאת לבחירת האסיפה הכללית מועמדת אחת מתוך שתיים, כאשר שתי המועמדות האמורות הינן מועמדות חדשות (שאינן מכהנות בחברה למועד זה).

שמות המועמדים שהובאו לבחירת האסיפה הכללית, בחלוקה על-פי הקבוצות כאמור לעיל הינם כדלקמן [שמות המועמדים בכל קבוצה מובאים לפי סדר ה-א"ב]:

שם המועמד	קבוצת הסיווג
נעמה גת (דירקטורית חיצונית מכהנת)	דירקטורים חיצוניים
צפרייר הולצבלט (דירקטור חיצוני מכהן)	סה"כ ימונו על-ידי האסיפה שני (2) דירקטורים חיצוניים
אילן כהן (דירקטור 'אחר' מכהן)	דירקטורים אחרים
אמנון דיק (דירקטור 'אחר' מכהן)	(שאינם דירקטורים חיצוניים)
בן שינף (דירקטור 'אחר' מכהן)	סה"כ ימונו על-ידי האסיפה ארבעה (4) דירקטורים אחרים
שחר אושרי (מועמד מטעם קבוצת נאוי לכהונה כדירקטור 'אחר')	
תמר יסעור (ז"ר דירקטוריון מכהנת)	
יעל שחם (מועמדת לכהונה כדירקטורית בלתי תלויה)	דירקטורים בלתי תלויים
ד"ר נעמי שפירר בלפר (מועמדת לכהונה כדירקטורית בלתי תלויה)	(שאינם דירקטורים חיצוניים)
	סה"כ תמונה על-ידי האסיפה דירקטורית (בלתי תלויה) אחת

למועד חתימת הדוח האסיפה הכללית האמורה מזומנת ליום 11 באפריל 2024. לפרטים נוספים, לרבות אודות המועמדים לכהונה, ראה דוח זימון האסיפה הכללית האמורה כפי שפורסם ביום 6 במרץ 2024 (אסמכתא מספר: 2024-01-022713) או כל דוח זימון מתקן/משלים שלו (ככל שיפורסם) ("**דוח זימון אסיפה מרץ 2024**").

1.1. דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

דירקטוריון החברה קבע כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בדירקטוריון, יהיה שלושה (3), וכי המספר המזערי הראוי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בוועדת הביקורת, יהיה שני (2) דירקטורים. נכון למועד הדוח, מספר הדירקטורים שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, הינו שמונה (8) דירקטורים, מתוכם ארבעה (4) דירקטורים המכהנים בוועדת הביקורת.

1.2. חברי דירקטוריון החברה למועד חתימת הדוח

שם הדירקטור	תמר יסעור	אילן כהן	אמנון זיק	בן שיזף	אהוד שניאורסון	אברהם הוכמן	דליה נרקיס	נעמה גת	צפריר הולצבלט
מספר ת.ז.	059764498	055494736	051770568	054773080	069733418	063930853	051928695	058401522	056755051
תאריך לידה	24.8.1965	16.09.1958	20.11.1952	25.6.1957	29.7.1969	13.3.1956	2.5.1953	30.11.1963	9.11.1960
מען להמצאת כתבי בי-דין	עצמון 59, מודיעין מכבים רעות	הושע 19, תל אביב	שדרות רוטשילד 82, תל אביב	אבן סינא 34, תל אביב	בית צורי 10, תל-אביב	הארז 19, רעננה	אהרון בקר 1, תל אביב	נחל צלמון 7, צור יצחק	לוי אשכול 14, גבעת שמואל
נתינות	ישראלית וגרמנית	ישראלית	ישראלית ואוסטרית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית
תפקיד בחברה	דירקטורית ויו"ר הדירקטוריון	דירקטור	דירקטור	דירקטור	דירקטור בלתי תלוי על-פי חוק החברות	דירקטור בלתי תלוי על-פי חוק החברות	דירקטורית חיצונית על-פי חוק החברות	דירקטורית חיצונית על-פי חוק החברות	דירקטור חיצוני על-פי חוק החברות
תאריך תחילת כהונה	1.12.2020	1.12.2020	2.12.2020	1.12.2020	18.12.2022	7.10.2019	16.1.2019	2.12.2020	2.12.2020
חברות בוועדת דירקטוריון של החברה	יו"ר הוועדה לבחינת הצעות רכישה	חבר ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית	חבר ועדת ניהול סיכונים	יו"ר ועדת ניהול סיכונים	יו"ר ועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית	יו"ר ועדת הביקורת; חבר בוועדת התגמול; חבר בוועדת טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית של חברת לבחינת רכישה	יו"ר ועדת התגמול; חברה בוועדת הביקורת	חברה בוועדת הביקורת; חברה בוועדת התגמול	חבר בוועדת הביקורת; חבר בוועדת התגמול; חבר בוועדת ניהול סיכונים; חבר בוועדה לבחינת הצעות רכישה
האם הינו דירקטור בלתי תלוי או דירקטור חיצוני	--	--	--	--	דירקטור בלתי תלוי על-פי חוק החברות	דירקטור חיצוני על-פי חוק החברות	דירקטורית חיצונית על-פי חוק החברות	דירקטורית חיצונית על-פי חוק החברות	דירקטור חיצוני על-פי חוק החברות
האם בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה	בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת כשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית	בעל מומחיות טכנולוגית* ובעל כשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית	בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת כשירות מקצועית	בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת כשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית
האם הדירקטור הינו עובד של החברה, של חברה בת או של חברה קשורה שלה או של בעל עניין בה והתפקיד שממלא	מכהנת בתפקיד יו"ר פעיל בשכר	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא
השכלה	תואר ראשון במינהל עסקים וסוציולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני במינהל עסקים, תואר שני בתאוריה ופילוסופיה של המדעים, האוניברסיטה העברית בירושלים.	תואר ראשון בכלכלה (בהצטיינות) וניהול, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני במינהל עסקים, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני בהיסטוריה ופילוסופיה של המדעים, אוניברסיטת תל-אביב.	תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני במינהל עסקים, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני בהיסטוריה ופילוסופיה של המדעים, אוניברסיטת תל-אביב.	תואר ראשון בכלכלה (כולל) וניהול, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני במינהל עסקים, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני בהיסטוריה ופילוסופיה של המדעים, אוניברסיטת תל-אביב.	B. תואר ראשון (B.A.) בגיאוגרפיה ופסיקה ומדעי האטמוספירה והחלל, ובהיסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה, אוניברסיטת תל-אביב (בהצטיינות); תואר שני (M.S.c.) בגיאוגרפיה ופסיקה ומדעים, אוניברסיטת תל-אביב (בהצטיינות יתרה); התמחות במודלים מתקדמים של שביטים ופולנטות.	BA בכלכלה – האוניברסיטה העברית בירושלים; MBA במנהל עסקים, התמחות במימון, האוניברסיטה העברית בירושלים; תעודת בורר	B.A. במנהל עסקים – המכללה למנהל; קורס ניהול עסקי בכיר – אוניברסיטת תל-אביב; קורס ניהול למנהלים בכירים – Insead; קורס דירקטורים – המרכז הבינתחומי הרצליה; קורס דירקטורים מתקדם – המרכז הבינתחומי הרצליה	תואר ראשון בפסיכולוגיה וספרות אנגלית, אוניברסיטת חיפה; לימודי תואר שני בשיווק, אוניברסיטת Marquette, מילווקי, ארה"ב.	רואה חשבון מוסמך (C.P.A.); תואר ראשון בכלכלה (בהצטיינות) וניהול, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני בשיווק, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני בהיסטוריה ופילוסופיה של המדעים, אוניברסיטת תל-אביב.

שם הדירקטור	תמור יסעור	אילן כהן	אמנון דיק	בן שיזף	אהוד שניאורסון	אברהם הוכמן	דליה נרקיס	נעמה גת	צפיריר הולצבלט
פירוט תאגידים נוספים בהם משמש כדירקטור וכן עיסוק בחמש (5) השנים האחרונות	דירקטורית חיצונית בשמיים אימפרוב בע"מ (משנת 2021); יו"ר אינטו השקעות בע"מ (משנת 2019 – ינואר 2021); דח"צית, מיטב דש השקעות בע"מ (מאוקטובר 2019 – מרץ 2021); יו"ר אגודת הידידים, להקת מחול בת שבע (משנת 2019); חברה בחבר הנאמנים וחברה בוועד מנהל, ידידי מרכז רפואי רבין (משנת 2010); דירקטורית ובעלים של תמרפורמיישן שירותי ייעוץ טרנספורמציה בע"מ (משנת 2019); דירקטורית ושותפה בפיטכ 3 פתרונות טכנולוגים בע"מ (חברת ייעוץ לחברות הזנק) (משנת 2020). ייעוץ לחברות שונות (2019-2020); סמנכ"לית בכירה, ראש החטיבה לבנקאות דיגיטלית, בנק לאומי לישראל בע"מ (2016-2019); יו"ר תפוח - עמותה לקידום עידן המידע בישראל (ע"ר) (2016-2018); יו"ר הוועד המנהל במעלה - עסקים מנהיגים אחריות חברתית (ע"ר) (משנת 2022).	דירקטור בקו צינור אירופה אסיה בע"מ (2020-2023); יו"ר ושותף, טמפראמד ישראל בע"מ (משנת 2019); דירקטור, מד שילד בע"מ (2016-2023); יו"ר מועצת מנהלים, אור לנגב ולגליל (ע"ר) (משנת 2015); יו"ר דירקטוריון בהתנדבות, מסע: פרויקט לעידוד תוכניות ארוכות בישראל לצעירי העם היהודי בע"מ (חל"צ) (2011-2023); חבר מועצה ארצית, באור ירוק - העמותה למאבק בתאונות דרכים בישראל (ע"ר) (משנת 2010 – מרץ 2021); חבר מועצת מנהלים, הקונסבטוריון הישראלי למוסיקה ת"א (ע"ר) (משנת 2010); חבר ועד מנהל, עיר דוד בע"מ (משנת 2010); מנכ"ל ובעלים, אילן כהן - השקעות ויזמות בע"מ (משנת 2006); מנכ"ל ובעלים, פי.א.סי. חברה להשקעות (1999) בע"מ (משנת 2006); חבר ב- Advisory Board תה ויסוצקי (ישראל) בע"מ (משנת 2006); Advisory Board בוויזארט - אונליין בע"מ (מפברואר 2021); יו"ר דירקטוריון בהיגומן בע"מ (בשנת 2021);	בעלים ומנכ"ל, אדסנסורי (יזום ניהול וייעוץ) – יועץ לחברות בין-לאומיות בתחומי מוצרי צריכה וטלקומוניקציה (משנת 1995); דירקטור, רדיו ללא הפסקה בע"מ, רדיו צפון אחזקות בע"מ ורדיו ללא הפסקה (ניהול 2008) בע"מ (משנת 1995); דירקטור חיצוני, בוק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ותברות בנות שלה (פלאפון, YES, בוק בינלאומי) (בין השנים 2018-2020); דירקטור חיצוני (301), בנק הפועלים בע"מ (2010-2018); נשיא אגודת היידידים והמועדון העסקי אקדמי של אוניברסיטת תל אביב; חבר הוועד המנהל של הקרן הישראלית למען יוניסף (ע"ר); חבר הוועד המנהל בקרן הקולנוע הישראלי (ע"ר) (משנת 2022).	מייסד ומנכ"ל, בי. פי. או. בע"מ (חברה העוסקת בייצור ופריקטים) (משנת 2019); משנה למנכ"ל הפניקס ומנהל תחום חסכון ארון טווח בקבוצת הפניקס (2008-2019); מנכ"ל יו"ר, הפניקס פנסיה (2018-2019); יו"ר דירקטוריון, הפניקס אקסלנס פנסיה וגמל בע"מ (2018-2019); יו"ר דירקטוריון, שקל סוכנות לביטוח (2008) בע"מ (2015-2018); דירקטור, אקסלנס השקעות בע"מ (2018-2019); דירקטור בחברות נוספות בקבוצת הפניקס (2008-2019).	בעלים ומנכ"ל של חברת אי-שניאור בע"מ (ייעוץ) (משנת 2017); יזם ושותף בחברת Paragon cyber, ומשמש בתפקיד יו"ר פעיל (משנת 2019); שותף בחברת הייעוץ וההשקעות NASH cyber – בין היתר הקמת החברות Hunters AL ו- Paragon cyber, וכן עבודות ייעוץ לגופים בינלאומיים שונים, כגון Samsung, Soft bank, TEMASEK (משנת 2018); יועץ בקרן הון סיכון AWZ (משנת 2020); עבודה בקרן הון סיכון אמריקאית Blumberg Capital Venture בתפקיד Partner (בין השנים 2018-2019).	דירקטור ויו"ר ועדת הביקורת בפרימיום אקספרס; דירקטור חיצוני בהרי נצרת – מפעלי מים וביוב בע"מ; דירקטור ב- 'משולחן לשולחן – לקט ישראל' (ע"ר); דירקטור בגשר אל הנוער' (ע"ר); חבר ועדת ביקורת בעמותה למען האזרחי הוותיק רעננה (ע"ר).	דירקטורית וחברה בוועדת הביקורת בפרימיום אקספרס; דירקטורית חיצונית בקבוצת שטראוס; דירקטורית ויו"ר ועדת הכספים בחברה למתנסי"ם (2014-2020); חברת ועדת מנהל במכללה האקדמית ת"א-יפו; חברת ועד מנהל בעמותת עלם; יו"ר המועצה הציבורית לספריות בישראל במשרד התרבות והספורט. דירקטורית חיצונית על-פי נוהל בנקאי תקין 301 וחברה בוועדת הביקורת ביורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (2019-2020); דירקטורית ב- E-shur (2017-2019).	סמנכ"ל מערך שיווק ופיתוח עסקי, אוניברסיטת בר-אילן (משנת 2018); דירקטורית באתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי-טפחות בע"מ (2016-2020); דירקטורית בשקמונה חברה ממשלתית - עירונית לשקום הדיור בחיפה בעמ (2016-2019); דח"צ, ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ (2014-2020); דח"צ, חברת מבנה נדל"ן (כ.ד.) בע"מ (2009-2018);	

שם הדירקטור	תמר יסעור	אילן כהן	אמנון דיק	בן שיזף	אהוד שניאורסון	אברהם הוכמן	דליה נרקיס	נעמה גת	צפריר הולצבלט
		יועץ ביוגינישן שירותים בע"מ (משנת 2021); חבר מועצה ארצית, באור ירוק - העמותה למאבק בתאונות דרכים בישראל (ע"ר) (2010-2021); חבר דירקטוריון, אינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ (בשימור) (2018-2019); שותף ומנהל פיתוח עסקי, הדקה התשעים בע"מ (1998-2019); יו"ר דירקטוריון בחברת גיגטון קרבון בע"מ (משנת 2023).							
האם הדירקטור דינו בן משפחה של בעל עניין אחר בחברה	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא
האם דירקטור שהחברה רואה אותו כבעל מומחיות חשובנאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12) לחוק החברות	כן	כן	כן	כן	לא	כן	כן	כן	כן

(*) בעל ניסיון ומומחיות בתחום אבטחת מידע וסייבר.

1.3. נושאי משרה בכירה למועד חתימת הדוח (שאינם דירקטורים)

שם נושא המשרה הבכירה ומס' תעודת זהות	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל העניין	האם בעל עניין בחברה או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה	השכלה		ניסיון עסקי בחמש (5) השנים האחרונות
					מוסד לימודים	המקצועות/התחומים בהם נרכשה ההשכלה; תואר אקדמי/תעודה מקצועית	
רן עוז 022832588	13.12.1966	28.11.2021	מנהל כללי בחברה, יו"ר דירקטוריון פרימיום אקספרס בע"מ	לא	האוניברסיטה העברית, ירושלים	בוגר כלכלה וחשבונאות	בין השנים 2021-2022 – יו"ר דירקטוריון, ישראלכרט מימון בע"מ; בין החודשים יוני 2022-אוגוסט 2022 דירקטור בחברות הבנות ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ, גלובל פקטורינג בע"מ וצמרת מימונים בע"מ; בין השנים 2021-2019 – מנכ"ל, מגדל חברה לביטוח בע"מ בין השנים 2021-2020 – יו"ר הדירקטוריון, מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ+יוזמה קרן פנסיה לעצמאיים בע"מ בין השנים 2021-2020 – דירקטור, מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ. בין השנים 2018-2019 – יו"ר דירקטוריון, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ. בין השנים 2015-2019 – יו"ר דירקטוריון, דיסקונט קפיטל בע"מ. משנת 2019 חבר בוועדת הביקורת בחוג ידידי מרכז רפואי שיבא; משנת 2022 חבר הוועד המנהל בעמותת עיגול לטובה.

שם נושא המשרה הבכירה ומס' תעודת זהות	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל העניין	האם בעל עניין בחברה או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה	השכלה		ניסיון עסקי בחמש (5) השנים האחרונות
					מוסד לימודים	המקצועות/התחומים בהם נרכשה ההשכלה; תואר אקדמי/תעודה מקצועית	
יפית גריאני 023608763	3.5.1968	15.6.2022	חברת הנהלה, משנה למנכ"ל לקוחות עסקיים בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ; יו"ר דירקטוריון בחברות גלובל פקטוריינג בע"מ וצמרת מימונים בע"מ; דירקטורית בחברת ישראלכרט מימון בע"מ; דירקטורית בחברת איזימץ בע"מ	לא	אוניברסיטת תל אביב אוניברסיטת בר אילן	תואר ראשון בכלכלה תואר שני בסטטיסטיקה וחקר ביצועים תואר שני במנהל עסקים, MBA, התמחות במימון	משנת 2022 דירקטורית באפריקה מגורים: בין השנים 2022-2023 יו"ר דירקטוריון גלובל פקטוריינג בע"מ בין השנים 2020-2022 סמנכ"ל בכיר בנק דיסקונט לישראל; בין השנים 2021-2022 דירקטורית בכרטיסי אשראי לישראל בע"מ; בין השנים 2014-2021 יו"ר דירקטוריון בדיסקונט גמל בע"מ; בין השנים 2016-2020 יו"ר דירקטוריון בדיסקונט ליסינג בע"מ; בין השנים 2014-2020 דירקטורית בבדל שירותי מחשב ומנהלה בע"מ; בין השנים 2014-2020 יו"ר דירקטוריון בחברת נדבך לנדל"ן והשקעות בע"מ; בין השנים 2014-2019 סמנכ"ל בבנק דיסקונט לישראל;
יונתן רגב 034541847	8.2.1978	4.4.2022	חבר הנהלה, סמנכ"ל ניהול סיכונים, מנהל סיכונים ראשי בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ	לא	אוניברסיטת תל אביב; האוניברסיטה העברית	תואר ראשון בכלכלה; תואר שני במינהל עסקים – התמחות במימון ובחשבונאות	בין השנים 2020-2022 דירקטור בחברות הבנות פרימיום אקספרס בע"מ, גלובל פקטוריינג בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וישראלכרט סוכנות ביטוח (2020) בע"מ; בין השנים 2021-2022 חבר בהנהלה הציבורית של העמותה לקידום החינוך תל אביב יפו; בין השנים 2018-2022 חבר הנהלה, סמנכ"ל מניעת הונאות ורגולציה בישראלכרט בע"מ; בין השנים 2018-2020 חבר הנהלה, סמנכ"ל מניעת הונאות ורגולציה בפרימיום אקספרס בע"מ וביורופיי בע"מ.

שם נושא המשרה הבכירה ומס' תעודת זהות	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל העניין	האם בעל עניין בחברה או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה	השכלה		ניסיון עסקי בחמש (5) השנים האחרונות
					מוסד לימודים	המקצועות/התחומים בהם נרכשה ההשכלה; תואר אקדמי/תעודה מקצועית	
לימור שאקו מנה 025002023	19.11.1972	1.10.2019	חברת הנהלה, סמנכ"ל משאבי אנוש בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ	לא	אוניברסיטת חיפה; הטכניון בית הספר לניהול להב אוניברסיטת תל אביב מישלב בית הספר ע"ש רקאנטי אוניברסיטת תל אביב	(כללי BA תואר ראשון) ומזרנות לימודי משאבי אנוש קורס דירקטורים קורס חשבי שחר לימודי דו"חות כספיים	משנת 2023 חברה בוועד המנהל של עמותת משאבי אנוש; מרצה אורחת בלימודי משאבי אנוש; בין השנים 2017-2022 דירקטורית במעלה – עסקים מנהיגים אחריות חברתית (ע"ר); בין השנים 2019-2020 חברה הנהלה, סמנכ"לית משאבי אנוש ביורופיי בע"מ; בין השנים 2017-2019 – סמנכ"ל משאבי אנוש ותפעול ברשת מדיה בע"מ.
רונית זלמן מלאך 022512305	11.7.1966	1.8.2022	חברת הנהלה, CFO בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ, יו"ר דירקטוריון ומנכ"לית ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ, יו"ר דירקטוריון בישראלכרט מימון בע"מ, דירקטורית בצמרת מימונים בע"מ ובגלובל פקטורינג בע"מ	לא	אוניברסיטת תל אביב מועצת ר"ח אוניברסיטת בר אילן	בוגרת (BA) כלכלה וחשבונאות; רו"ח – רישיון בראיית חשבון; מוסמכת (MBA) במנהל עסקים, התמחות במימון	דירקטורית בגילת רשתות לוויין בע"מ; בין השנים 2022-2023 דירקטורית בגלובל פקטורינג בע"מ בין השנים 2019-2022 דירקטורית בשירותי בריאות כללית; בין השנים 2019-2022 סמנכ"ל כספים במקורות חברת מים בע"מ; בין השנים 2017-2019 סמנכ"לית כספים ובקרה ומנהלת סיכונים ראשית בתעש מערכות בע"מ; בין השנים 2017-2019 דח"צ במיטב דש גמל ופנסיה בע"מ; בין השנים 2016-2019 דח"צ בוילי פוד השקעות בע"מ.
מנשה (מיני) אברהם 025528530	22.7.1973	1.5.2018	מבקר פנים בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ	לא	האוניברסיטה הפתוחה	תואר ראשון במדעי המחשב עם התמחות במתמטיקה	מעורבות במספר יוזמות לפיתוח מוצרים בתחום הפינטק בין השנים 2018-2020 מבקר פנים ביורופיי בע"מ

שם נושא המשרה הבכירה ומס' תעודת זהות	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל העניין	האם בעל עניין בחברה או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה	השכלה		ניסיון עסקי בחמש (5) השנים האחרונות
					מוסד לימודים	המקצועות/התחומים בהם נרכשה ההשכלה; תואר אקדמי/תעודה מקצועית	
נועה ניה 29319589	14.5.1972	19.7.2017	חברת הנהלה בחברה, סמנכ"ל מיום 19 ביולי 2017; יועצת משפטית ראשית החל מיום 30 באוקטובר 2008; חברת הנהלה ויועצת משפטית ראשית בחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ; יועצת משפטית ראשית בחברות הבנות צמרת מימונים בע"מ; בישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ; ובישראלכרט סוכנות לביטוח (2020) בע"מ	לא	אוניברסיטת בר אילן; לשכת עורכי הדין	תואר ראשון משפטים; עו"ד - רישיון עריכת דין משפטית ראשית ביורופיי בע"מ.	בין השנים 2017-2020 חברת הנהלה ויועצת משפטית ראשית ביורופיי בע"מ.
ניר כרמון 31756000	5.7.1974	1.2.2024	חשבונאי ראשי החל מיום 1 בפברואר 2024 בחברה; בחברות הבת פרימיום אקספרס בע"מ; בצמרת מימונים בע"מ; בישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ; בישראלכרט מימון בע"מ; בישראלכרט סוכנות לביטוח (2020) בע"מ	לא	אוניברסיטת תל אביב מועצת רואי החשבון בישראל אוניברסיטת תל אביב	תואר ראשון בחשבונאות ומדעי המחשב רואה חשבון – רישיון רואה חשבון תואר שני במנהל עסקים, התמחות במימון חשבונאות	בין השנים 2015-2023 סגן מנהל מחלקת תכנון ובקרה, בנק הפועלים בע"מ
עופר לוינגר 022466486	5.5.1966	3.8.2023	חבר הנהלה, סמנכ"ל טכנולוגיות בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ	לא	אוניברסיטת בר אילן אוניברסיטת חיפה	מהנדס מדעי המחשב; התמחות בסטטיסטיקה תואר שני במדעי המדינה	בין השנים 2019-2023 מנכ"ל חברת כובע לבן בע"מ; בין השנים 2018-2019 עצמאי, ייעוץ לגופים ומוסדות בארץ ובחו"ל בתחומי IT.
גילה להר 023834484	30.7.1968	1.6.2021	חברת הנהלה, סמנכ"ל אשראי בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ דירקטורית בחברת הבת צמרת מימונים בע"מ; מנכ"לית בחברת הבת ישראלכרט מימון בע"מ	לא	University of Dayton Ohio Southern Illinois University, Illinois	תואר שני במנהל עסקים (MBA). תואר ראשון במימון (BS).	משנת 2022 דירקטורית בחברת טקלנד טכנולוגיות מימון בע"מ. בין השנים 2022-2023 דירקטורית בגלובל פקטורינג. בין השנים 2018-2021 – מנכ"לית ובעלים של חברת ייעוץ; בין השנים 2016-2018 מנהלת סיכוני אשראי של החטיבה הבנקאית, בבנק לאומי לישראל בע"מ.

שם נושא המשרה הבכירה ומס' תעודת זהות	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	התפקיד שממלא בחברה, בחברת בת, בחברה קשורה או בבעל העניין	האם בעל עניין בחברה או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה	השכלה		ניסיון עסקי בחמש (5) השנים האחרונות
					מוסד לימודים	המקצועות/התחומים בהם נרכשה ההשכלה; תואר אקדמי/תעודה מקצועית	
עמית שגיא 024909020	6.3.1970	29.3.2022	סמנכ"ל דאטה, דיגיטל ושיווק דירקטור בחברות הבת פרימיום אקספרס בע"מ וישראלכרט סוכנות ביטוח (2020) בע"מ	לא	אוניברסיטת תל אביב	מוסמך בכלכלה בוגר במנהל עסקים, התמחות במימון ושיווק	בין השנים 2019-2017 סמנכ"ל שיווק בזאפ גרופ בע"מ; בין השנים 2022-2019 מנהל מערך דיגיטל ושיווק באלעל נתיבי אוויר לישראל בע"מ.
גילי הוך 032346702	6.11.1975	1.2.2022	חברת הנהלה, סמנכ"ל אסטרטגיה ופיתוח עסקי דירקטורית בחברות הבת פרימיום אקספרס בע"מ (חברה בוועדת הביקורת)	לא	אוניברסיטת ת"א האוניברסיטה העברית ירושלים	מוסמך במנהל עסקים תואר בוגר במדעי המחשב ופסיכולוגיה	משנת 2022 דירקטורית בחברת טקלנד טכנולוגיות מימון בע"מ; בשנת 2023 כיהנה כדירקטורית בחברת ישראלכרט סוכנות לביטוח (2020) בע"מ; בין השנים כיהנה כדירקטורית בחברת וויצ'ק בע"מ; בין השנים 2022-2021 – מנהלת השקעות ישירות ופינטק בחברת מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ; בין השנים 2021-2017 – יועצת עצמאית לסטארטאפים וארגונים בעולמות הטכנולוגיה והפינטק
אפרת לייזר 024603938	30.10.1969	2.4.2023	חברת הנהלה, סמנכ"ל לקוחות פרטיים בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ	לא	האוניברסיטה העברית ירושלים מכללת דרבי	תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה תואר שני במנהל עסקים	משנת 2023 דירקטורית במועדונים לייף סטייל מועדון נאמנות לקוחות בע"מ, לייף סטייל מימון בע"מ והמועדון של רמי לוי בע"מ. בין השנים 2022-1993 בנק דיסקונט לישראל, בין השנים 2019-2016 מנהלת מרחב ירושלים והדרום, בין השנים 2021-2020 ניהול אגף מטה החטיבה הבנקאית וסגנית ראש החטיבה הבנקאית

יצוין, כי בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, מינויים של נושאי משרה מסוימים בחברה כפוף לאישור הפיקוח על הבנקים.

2. מורשי חתימה עצמאיים

נכון למועד הדוח, בחברה אין מורשי חתימה עצמאיים (כהגדרת מונח זה בסעיף 37 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך")).

3. הביקורת הפנימית

המבקר הפנימי הראשי

בחודש מרץ 2018, אושר בדירקטוריון החברה מינויו של מר מנשה (מוני) אברהם כמבקר הפנימי הראשי של החברה. בחודש אפריל 2018 נתקבל אישור בנק ישראל למינוי כאמור וביום 1 במאי 2018, החל מר מנשה אברהם לכהן בתפקידו. מר אברהם מועסק במשרה מלאה במעמד חבר הנהלה, בעל תואר ראשון במתמטיקה ומדעי המחשב מהאוניברסיטה הפתוחה, והינו בעל ניסיון רב בתחומי הביקורת, הבנקאות והטכנולוגיה. יצוין, כי מר אברהם עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. מר אברהם אינו בעל עניין בחברה או בחברות הבנות שלה, ואינו ממלא תפקיד נוסף על תפקידו כמבקר הפנימי הראשי של החברה, בהתאם להוראות בסעיף 146(ב) לחוק החברות וסעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית.

מינוי עובדים לביקורת הפנימית והפסקת עבודתם, נעשים באישור המבקר הפנימי. עובדי הביקורת הפנימית מקבלים הוראות בענייני ביקורת רק מהמבקר הפנימי, או ממנהלים בביקורת הפנימית שהוסמכו על-ידו. ככלל, עובדי הביקורת הפנימית אינם עוסקים בתפקיד אחר זולת ביקורת פנימית. עובדי לשכת המבקר הפנימי מורשים לחתום בשם החברה רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת, לפי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 307 בנושא פונקציית ביקורת פנימית ("נב"ת 307").

זהות הממונה על המבקר הפנימי - הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הראשי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תכנית העבודה - הביקורת הפנימית פועלת על-פי תכנית עבודה שנתית ותכנית עבודה רב שנתית לתקופה של שלוש (3) שנים, אשר אושרה בחודש דצמבר 2022. תכנית העבודה לשנת 2023 נגזרה מתכנית העבודה הרב-שנתית, המתבססת, בין היתר על: הערכת סיכונים בישויות לביקורת; סקר סיכונים תפעוליים; מבנה ארגוני מעודכן של החברה; סבב ביקורות ביחידות השונות; וממצאים שהועלו בביקורות קודמות. לצורך התוויית תכנית העבודה, קיימה הביקורת שיחות והתייעצויות עם יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל החברה.

במסגרת תכנית העבודה של הביקורת נבחנים גם תהליכי אישור עסקאות מהותיות, במידה וקיימות, והכל מתוך ראייה כוללת של מיקוד בסיכונים.

לאחר שתכנית העבודה של הביקורת גובשה על-ידי הביקורת הפנימית, היא הובאה לדיון בוועדת הביקורת, ובהתאם להמלצותיה התקיים דיון בדירקטוריון והתכנית אושרה על-ידו.

למבקר הפנימי הראשי שיקול דעת לסטות מתכנית העבודה, כמענה לצרכים משתנים ובלתי צפויים. לעניין זה, במסגרת תכנית העבודה הוקצו לביקורת הפנימית גם משאבים לביקורות בגין אירועים מיוחדים וכן לביקורות לא מתוכננות, לרבות ביקורות, לפי דרישה, של גורמים מוסמכים, כגון: הדירקטוריון, ועדת הביקורת, גורמי ניהול בחברה וגורמים רגולטוריים. יובהר, כי שינויים מהותיים מתכנית העבודה מובאים לדיון ואישור ועדת הביקורת והדירקטוריון.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית מתייחסת גם לפעילות חברות הבנות.

היקף משאבי הביקורת - בחברה ובחברות הבנות שלה הושקעו בשנת 2023 כ-6.4 משרות מבקרים. היקף משאבי הביקורת הפנימית נקבע על בסיס תכנית העבודה השנתית.

תגמול – כאמור לעיל, המבקר הפנימי הינו עובד החברה. בגין שנת 2023 סך התגמול של המבקר הפנימי עמד על כ-1,583 אלפי ש"ח. לדעת הדירקטוריון, אין במתן התגמול האמור כדי להשפיע על שיקול דעתו המקצועי של המבקר הפנימי.

עריכת הביקורת - הביקורת הפנימית בחברה פועלת במסגרת החוקים, התקנות, הוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, ובכלל זה הוראות נב"ת 307, תקנים מקצועיים, הנחיות מקצועיות של לשכת המבקרים הפנימיים, והנחיות ועדת הביקורת והדירקטוריון.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, סבורים, כי הביקורת הפנימית של החברה עומדת בדרישות שנקבעו בתקנים המקצועיים ובהוראות הפיקוח על הבנקים.

גישה למידע - לביקורת הפנימית נתונה גישה חופשית לכל המידע בחברה, ככל שהדבר נדרש לביצוע עבודתה.

דיון וחשבון המבקר הפנימי - דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת הביקורת ולמנכ"ל החברה, ומופצים גם לחברי ועדת הביקורת. דוחות הביקורת נדונים בוועדת הביקורת בהשתתפותם של חברי ההנהלה הרלוונטיים.

סיכום פעילות הביקורת הפנימית - סיכום פעילות הביקורת לשנת 2023 הוגש לוועדת הביקורת בחודש דצמבר 2023, וסיכום פעילות הביקורת לשנת 2022 הוגש לוועדת הביקורת בחודש ינואר 2023.

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, ההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותכנית העבודה של הביקורת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בחברה.

4. שכר רואי החשבון המבקרים

טבלה 1 - שכר רואי החשבון המבקרים⁽¹⁾

החברה		הקבוצה		
2022	2023	2022	2023	
				(באלפי ש"ח)
				עבור פעולות הביקורת: ⁽²⁾
1,581	1,322	2,016	1,929	
				עבור שירותים הקשורים לביקורת:
32	80	35	87	
				עבור שירותי מס: ⁽³⁾
239	373	260	415	
				עבור שירותים אחרים:
229	306	249	332	
500	759	544	834	סך הכל
2,081	2,081	2,560	2,763	סך הכל שכר של רואי חשבון מבקרים

(1) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
(2) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, לרבות ביקורת על הבקרה הפנימית על דיווח כספי (SOX 404).
(3) כולל ייעוץ מס.

רואי החשבון המבקרים של החברה

בחודש דצמבר 2022 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה את הארכת תקופת כהונתו של משרד סומך חייקין, רואי חשבון (KPMG) כרואה חשבון מבקר בתוקף עד לתום האסיפה הכללית השנתית הבאה של בעלי המניות של החברה.

ביום 6 במרץ 2024 פרסמה החברה זימון לכינוסה של אסיפה כללית שנתית ומיוחדת ליום 11 באפריל 2024, שעל סדר יומה, בין היתר, אישור מינוי מחדש משרד סומך חייקין, רואי חשבון (KPMG) כרואה חשבון המבקר של החברה וזאת עד לתום האסיפה השנתית הבאה של החברה.

סומך חייקין, רואי חשבון (KPMG) - מרחוב הארבעה 17, תל אביב, מונו לראשונה כרואי החשבון המבקרים של החברה בחודש ינואר 1999.

5. שכר והטבות לנושאי משרה ולבעלי עניין

להלן נתונים אודות התגמולים שניתנו על-ידי החברה או על-ידי אחר, כפי שהוכרו בדוחות הכספיים של שנת 2023, לכל אחד מחמשת (5) בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בתאגיד בשליטתה, בקשר עם כהונתם בחברה או בתאגיד בשליטתה; לכל אחד משלושת (3) נושאי המשרה הבכירה בעלי התגמולים הגבוהים ביותר בחברה שהתגמולים ניתנו לו בקשר עם כהונתו בישראל כרצו (שאינו נמנה על מקבלי התגמולים הגבוהים ביותר הנזכרים לעיל); ולכל בעל עניין בחברה (שאינו נמנה על מקבלי התגמולים הגבוהים ביותר הנזכרים לעיל), למעט חברה בת של החברה, שהתגמולים ניתנו לו על-ידי החברה או על-ידי תאגיד בשליטתה, בקשר עם שירותים שנתן כבעל תפקיד בחברה או בתאגיד בשליטתה (אף אם אינו נושא משרה בכירה):⁸¹

טבלה 2 - שכר והטבות לנושאי משרה ולבעלי עניין

שנת 2023⁽¹⁾

פרטי מקבל התגמולים				תגמולים בעבור שירותים ואחרים (כאלי ש"ח)						הלוואות	
שם	תפקיד	דיוק משרה	שיעור אחזקה בדון החברה	משכורת	מענקים ותשלומים אחרים	עסקאות תשלום מבוסס מצות	עו"ד הטבות נוספות	פריזים תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה בטרם לאומי וכו'	סך הכל המשכורות וההוצאות הנלוות	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה	יתרה לתום התקופה של הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽²⁾
רן עוז ⁽³⁾	מנכ"ל, יו"ר דירקטוריון פרימיום אקספרס בע"מ	100%	-	2,088	831	1,201	161	476	4,757	-	24
תמר יסעור	יו"ר דירקטוריון ישראל כרס	75%	-	1,691	-	606	30	427	2,754	-	30
יפית גריאני	משנה למנכ"ל, סמנכ"לית לקוחות עסקיים	100%	-	1,115	279	648	185	307	2,534	-	12
גילי הוך	סמנכ"לית אסטרטגיה ופיתוח עסקי	100%	-	867	188	502	117	233	1,907	-	19
לימור שאקו מנה	סמנכ"לית משאבי אנוש	100%	-	876	197	478	89	237	1,877	-	25

⁽¹⁾ לפרטים נוספים אודות המענקים לשנת 2023 ועסקאות תשלום מבוסס מניות ראה ביאור 1.21-ו וביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

⁽²⁾ הנתונים מייצגים יתרות בכרטיסי חיוב במהלך העסקים הרגיל לתום התקופה הרלוונטית.

⁽³⁾ העלות המוצגת הינה ההוצאה החשבונית כפי שנרשמה בדוחות הכספיים. לצרכי חישוב תקרות ופריסות הקבועות במדיניות התגמול, חישוב ההוצאה מבוצע באופן ליניארי על פני שנות ההבשלה. בהתאם לכך, עלות מנת האופציות שהוענקה למנכ"ל בגין שנת 2023 הינה 895 אלפי ש"ח.

⁸¹ תנאי העסקתם של נושאי המשרה המפורטים בטבלה להלן מתוארים בהמשך סעיף זה. לעניין סעיף זה, "שכר", "תגמול" ו-"תשלום מבוסס מניות" – כהגדרתם בתקנה 21 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970. לפרטים אודות מדיניות התגמול של החברה, לרבות מנגנונים לקביעת תקציב ומתכונת מענקים לפונקציות שונות בחברה, ראה ביאורים 1.21-ו ו22 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

עלות העסקתם של נושאי המשרה בחברה כוללת שכר חודשי (הכולל בחובו רכיב קבוע) צמוד למדד בהתאם למנגנון המפורט בהסכם העסקה והטבות נלוות, לרבות רכב, חופשה, מחלה, דמי הבראה, הפרשות פנסיוניות וקרן השתלמות. בנוסף לאמור לעיל, נושאי המשרה בחברה עשויים להיות זכאים למענק שנתי, בכפוף לאישור הדירקטוריון ובהתאם לתכנית התגמול של החברה. כמו כן הינם זכאים (למעט יו"ר החברה) לתגמול הוני משתנה תלוי ביצועים, שהבשלתו נפרשת על פני לפחות שלוש (3) שנים, בכפוף לעמידה במדיניות התגמול של החברה. יו"ר החברה זכאי לתגמול הוני קבוע בגובה של 22% מסך התגמול השנתי הקבוע. לפרטים נוספים ראה ביאורים 21. ד.ז. ו-22 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

גב' תמר יסעור - בחודש דצמבר 2020 מונתה הגב' תמר יסעור כדירקטורית בחברה ונבחרה על-ידי דירקטוריון החברה לכהונה כיו"ר דירקטוריון פעיל של החברה. לפרטים אודות תנאי התגמול בגין כהונתה כאמור ראה ביאור 21. ד.ז. לדוחות הכספיים לשנת 2023.

מר רן עוז - לתמצית תנאי העסקתו של מר עוז, ראה ביאורים 21. ה.ו. ו-21. ד.ז. לדוחות הכספיים לשנת 2023.

להלן תמצית תנאי העסקת יתר נושאי המשרה המפורטים לעיל (לפי סדר הא'-ב')

גב' יפית גריאני - מכהנת כמשנה למנכ"ל ומנהלת חטיבת לקוחות עסקיים החל מיום 15 ביוני 2022 בהתאם להסכם עבודה אישי (עם אפשרות לסיים את ההתקשרות בהודעה מוקדמת בת תשעים (90) יום בנסיבות של סיום על-ידי החברה או סיום על-ידי העובדת, או בתקופה קצרה יותר בנסיבות מסוימות שנקבעו בהסכם ו-1 מאה שמונים יום (180) בתנאי של שנתיים ותק בחברה). בהתאם להסכם ההעסקה האישי עם גב' גריאני עלות העסקתה כללה שכר חודשי (הכולל בחובו רכיב קבוע), בהתאם למנגנון המפורט בהסכם העסקה וכן הטבות נלוות, לרבות רכב, חופשה, מחלה, דמי הבראה, הפרשות פנסיוניות וקרן השתלמות. בנוסף לאמור לעיל, גב' גריאני קיבלה מענק שנתי, בהתאם לתכנית התגמול. במהלך שנת 2022 הוקצה לגב' גריאני תגמול הוני משתנה תלוי ביצועים.

גב' גילי הוך - מכהנת כסמנכ"ל אסטרטגיה ופיתוח עסקי החל מיום 1 בפברואר 2022 בהתאם להסכם עבודה אישי (עם אפשרות לסיים את ההתקשרות בהודעה מוקדמת בת תשעים (90) יום בנסיבות של סיום על-ידי החברה או סיום על-ידי העובדת, או בתקופה קצרה יותר בנסיבות מסוימות שנקבעו בהסכם). בהתאם להסכם ההעסקה האישי עם גב' הוך עלות העסקתה כללה שכר חודשי (הכולל בחובו רכיב קבוע), בהתאם למנגנון המפורט בהסכם העסקה וכן הטבות נלוות, לרבות רכב, חופשה, מחלה, דמי הבראה, הפרשות פנסיוניות וקרן השתלמות. בנוסף לאמור לעיל, גב' הוך קיבלה מענק שנתי, בהתאם לתכנית התגמול. במהלך שנת 2022 הוקצה לגב' הוך תגמול הוני משתנה תלוי ביצועים.

גב' לימור שאקו מנה - מכהנת כסמנכ"ל משאבי אנוש החל מיום 1 באוקטובר 2019 בהתאם להסכם עבודה אישי. הסכם העסקתה של גב' שאקו מנה כאמור הינו לתקופה בלתי קצובה (עם אפשרות לסיים את ההתקשרות בהודעה מוקדמת בת תשעים (90) יום בנסיבות של סיום על-ידי החברה או סיום על-ידי העובדת, או בתקופה קצרה יותר בנסיבות מסוימות שנקבעו בהסכם). בהתאם להסכם ההעסקה האישי עם גב' שאקו מנה עלות העסקתה כולל שכר חודשי (הכולל בחובו רכיב קבוע), בהתאם למנגנון המפורט בהסכם העסקה וכן הטבות נלוות, לרבות רכב, חופשה, מחלה, דמי הבראה, הפרשות פנסיוניות וקרן השתלמות. בנוסף לאמור לעיל, גב' שאקו מנה קיבלה מענק שנתי, בהתאם לתכנית התגמול. לתנאי התגמול של גב' שאקו התווסף רכיב של תגמול הוני שנתי קבוע בשווי כספי קבוע של 25% מסך התגמול הקבוע לשנת 2021, בגינו לא בוצעו הפרשות סוציאליות, אשר הוענק בצורה של מניות רגילות של החברה. המניות הוענקו לפי הוראות מסלול רווח הון שבסעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה והן חסומות למימוש למשך תקופה של שלוש שנים מתחילת השנה העוקבת לשנה בגינה הוקצו. בשנת 2022 החליט דירקטוריון החברה להמיר את רכיב התגמול ההוני הקבוע לנושאי המשרה בחברה בכלל ולגב' שאקו מנה בפרט בתגמול הוני משתנה תלוי ביצועים.

חברי הדירקטוריון - בהתאם להחלטת האורגנים המוסמכים של החברה, החל משנת 2019, גמול הדירקטורים בחברה (לרבות דירקטורים חיצוניים, ולמעט יו"ר דירקטוריון פעיל של החברה) ייקבע בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ה-2000 ("תקנות הגמול"), באופן בו רכיב הגמול השנתי ורכיב גמול ההשתתפות בגין כל ישיבה יעמדו על הסכום המירבי לדירקטור חיצוני או לדירקטור חיצוני מומחה, לפי העניין, על-פי דרגתה של החברה על-פי אותן תקנות. כמו-כן, דירקטורים בחברה המכהנים גם בפרימיום אקספרס, יהיו זכאים בגין כהונתם כדירקטורים בה (וכל עוד היא בבעלות מלאה של ישראלכרט), לגמול הכולל רכיב גמול השתתפות בגין כל ישיבה, כאשר הגמול האמור נקבע על-פי 'הסכום הקבוע' בתקנות הגמול ובהתאם לדרגתה של פרימיום אקספרס על-פי אותן תקנות, ובלבד שסך הגמול לו יהיה זכאי דירקטור כאמור בשנה קלנדרית בגין כהונה בפרימיום אקספרס

⁸² צוין, כי בהסכמי ההעסקה הנוכחיים של כל נושאי המשרה המתוארים להלן, קיימת הוראה על-פיה הדירקטוריון רשאי לדון ולהתאים את תנאי התגמול אם ובמידה שישתנה הדין בנושא תגמול לנושאי משרה ומנהלים באופן שיחול על החברה, וזאת גם לנוכח הוראות המפקח על הבנקים בדבר האפשרות לדרוש השבת תשלומים משתנים שקיבלו נושאי המשרה מהחברה במשך תקופה קצובה של חמש (5) עד שבע (7) שנים לאחר התשלום. בנוסף, נושאי המשרה האמורים התחייבו, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, כי לא ייצרו הסדרי גידור פרטיים המבטלים את השפעת הרגישות לסיכון הגלום בתגמולים שניתנו על-ידי החברה.

לא יעלה על הקבוע בתקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה), תשס"ז-2006 (היינו, לא יעלה על סך רכיב הגמול השנתי המירבי לדירקטור חיצוני או לדירקטור חיצוני מומחה, לפי העניין, על-פי דרגתה של ישראל כרט על-פי תקנות הגמול).

עלות תגמול כלל הדירקטורים (בגין כהונתיהם כאמור לעיל), הסתכמה בשנת 2023 בכ-5.1 מיליון ש"ח. לפרטים אודות תגמול יו"ר הדירקטוריון בתקופה האמורה, ראה הפירוט לעיל. לפרטים אודות תגמול הוני קבוע לכלל הדירקטורים בחברה, ראו ביאור 6.ז.21. תחת הכותרת 'תגמול הוני קבוע' בדוחות הכספיים לשנת 2023.

ביטוח, שיפוי ופטור דירקטורים ונושאי משרה - לפרטים אודות פוליסות ביטוח לנושאי משרה שרכשה החברה, כתבי שיפוי וכתבי פטור לנושאי משרה בחברה, ראה סעיף 6.1 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023 להלן.

לצרכי השוואה, להלן נתונים אודות התגמולים שניתנו על-ידי החברה או על-ידי אחר, כפי שהוכרו בדוחות הכספיים של החברה לשנת 2022, לכל אחד מחמשת (5) בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בתאגיד בשליטתה באותה תקופה, בקשר עם כהונתם בחברה או בתאגיד בשליטתה; לכל אחד משלושת (3) נושאי המשרה הבכירה באותה תקופה בעלי התגמולים הגבוהים ביותר בחברה שהתגמולים ניתנו לו בקשר עם כהונתו בישראל כערצמה (שאינו נמנה על מקבלי התגמולים הגבוהים ביותר הנזכרים לעיל); ולכל בעל עניין בחברה באותה תקופה (שאינו נמנה על מקבלי התגמולים הגבוהים ביותר הנזכרים לעיל), למעט חברה בת של החברה, שהתגמולים ניתנו לו על-ידי החברה או על-ידי תאגיד בשליטתה, בקשר עם שירותים שנתן כבעל תפקיד בחברה או בתאגיד בשליטתה (אף אם אינו נושא משרה בכירה):

שנת 2022⁽¹⁾

הלוואות				תגמולים בעבור שירותים ואחרים (באלפי ש"ח)						פרטי מקבל התגמולים			
לחם	יתרה	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה			סך הכל המשכורות וההוצאות הנלוות	פירושים תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה ביטוח לאומי וכו'	שווי הטבות נוספות	עסקאות תשלום מבוסס מניית	מענקים ותשלומים אחרים	משכורת	שיעור אחזקה בהון החברה	היקף משרה	שם תפקיד
		התקופה של הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽³⁾	התקופה שניתנה במהלך התקופה	התקופה שניתנה במהלך התקופה									
105	-	-	-	-	2,646	408	48	582	-	1,608	-	75%	יו"ר דירקטוריון ישראלכרט
34	-	-	-	-	4,981	461	153	819	1,508	2,040	-	100%	מנכ"ל, יו"ר דירקטוריון פרימיום אקספרס בע"מ
44	-	-	-	-	2,461	681	179	-	623	978	-	40%	מנכ"ל (לשעבר), יו"ר דירקטוריון פרימיום אקספרס (לשעבר)
23	-	-	-	-	2,100	240	125	346	499	890	-	100%	חבר הנהלה, סמנכ"ל טכנולוגיות בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ
28	-	-	-	-	1,963	232	76	328	487	840	-	100%	חברת הנהלה, סמנכ"ל משאבי אנוש בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ
12	-	-	-	-	1,890	212	91	346	461	780	-	100%	חברת הנהלה, סמנכ"ל אשראי בחברה ובחברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ, דירקטורית בחברות הבת גלובל פקטורינג בע"מ וצמרת מימונים בע"מ, מנכ"לית בחברת הבת ישראלכרט מימון בע"מ

(1) לפרטים נוספים אודות המענקים לשנת 2022 ועסקאות תשלום מבוסס מניית ראה ביאור 1.21-ו וביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2023.
(2) ביום 31 בדצמבר 2022 ד"ר רון וקסלר סיים את כהונתו כיו"ר חברת הבת פרימיום אקספרס בע"מ.
(3) הנתונים מייצגים יתרות בכרטיסי חיוב במהלך העסקים הרגיל לתום התקופה הרלוונטית.

6. עסקאות עם צדדים קשורים

החברה פועלת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 312 בנושא עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים ("נב"ת 312"), בקשר עם עסקאות עם צדדים קשורים. כמו-כן, אימצה החברה כללים וקווים מנחים לסיווגן של עסקאות בעלי עניין בהתאם להוראות חוק החברות כעסקאות חריגות או שאינן חריגות; ולסיווגן של פעולות המנויות בסעיף 254(א) לחוק החברות כפעולות מהותיות או שאינן מהותיות. לפרטים נוספים בעניין זה ראה סעיף 6.2 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

6.1. ביטוח, שיפוי ופטור נושאי משרה

שיפוי ופטור

בחודשים אפריל ומאי 2018, אישרו האורגנים המוסמכים של החברה את התקשרויות החברה שלהלן בקשר עם שיפוי ופטור נושאי משרה:⁸³

(א) הענקת כתבי שיפוי לנושאי משרה בחברה, לרבות בגין כהונתם, על-פי בקשתה של החברה, כנושא משרה בחברה אחרת כלשהי שהחברה מחזיקה בה מניות, במישרין או בעקיפין, או שלחברה עניין כלשהו בה (לרבות חברה אחת של החברה) ("חברה קשורה"). וכן לעובדי החברה שהינם נושאי משרה בחברה קשורה (ואינם נושאי משרה בחברה) – והכל כפי שיהיו מעת לעת; על-פיהם התחייבה החברה לשפות את נושאי המשרה בשל כל חבות או הוצאה, שתוטלנה עליהם ו/או שיוציאו עקב פעולות שעשו, לרבות כל החלטה ו/או מחזל או כל נגזרת שלה ולרבות פעולותיהם של נושאי המשרה לפני מועד הענקת כתב השיפוי, ו/או שיעשו בתוקף היותם נושאי משרה בחברה ו/או בחברה קשורה, והכל עד כמה שמותר הדבר על-פי הדין ובגין אירועים, חבות ו/או הוצאה כמפורט בכתב השיפוי ובכפוף לתנאים שנקבעו בו.

סכום השיפוי המצטבר לכלל נושאי המשרה שתעמיד החברה מכוח כתבי השיפוי שהוענקו ו/או יוענקו לנושאי משרה כאמור, בגין חבות כספית שתוטל על נושא המשרה לטובת אדם אחר על-פי פסק דין, לרבות פסק דין שיינתן בפשרה או פסק בורר שיאושר בידי בית משפט, ובלבד שהחבות קשורה, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מן האירועים המפורטים בתוספת לכתב השיפוי, לא יעלה על 30% מההון המיוחס לבעלי המניות של החברה על-פי דוחותיה הכספיים (המאוחדים) האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני תשלום השיפוי בפועל.⁸⁴

(ב) הענקת כתבי פטור לנושאי משרה בחברה, לרבות בגין כהונתם, על-פי בקשתה של החברה, כנושא משרה בחברה קשורה, וכן לעובדי החברה שהינם נושאי משרה בחברה קשורה (ואינם נושאי משרה בחברה) – והכל כפי שיהיו מעת לעת; על-פיהם התחייבה החברה לפטור את נושא המשרה מאחריות כלפיה בשל כל נזק מכל סוג שנגרם או ייגרם, במישרין או בעקיפין, לחברה ו/או לחברה אחרת כלשהי בקבוצה, עקב כל החלטה, מעשה או מחזל (לרבות כל נגזרת של הנ"ל) המהווה הפרת חובת זהירות על-ידי נושא המשרה; והכל עד כמה שמותר הדבר על-פי הדין ובכפוף לתנאים שנקבעו בכתב הפטור.

על אף האמור לעיל, הפטור הנ"ל לא יחול ביחס למעשה או מחזל של נושא המשרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה לשעבר או לנושא משרה כלשהו בחברה יש בה עניין אישי, למעט כל מעשה או מחזל של נושא המשרה בנוגע להחלטה או עסקה כאמור הקשורה (במישרין או בעקיפין) ליישומו של החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשנ"ז–2017 ("חוק שטרות") ו/או הנעשית אגב או כחלק מההיערכות ליישומו ("הסייג"). למען הסר ספק מובהר, כי מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, כתב הפטור יחול ויעמוד בתוקפו (בכפוף לתנאיו), בין היתר, ביחס לכל מעשה או מחזל של נושא המשרה בנוגע להחלטה או עסקה שעניינן הליך מכירת מניות החברה לצד שלישי על-ידי בנק הפועלים (בעל השליטה לשעבר בחברה), חלוקתן כדידנד בעין (ככל ועד כמה שהדין מתיר לפטור בגינה) ו/או הצעתן לציבור על-ידי בנק הפועלים, מכירת החזקות הבנק בפרימיום אקספרס (ובכלל זה רכישתן על-ידי החברה) והתקשרויות בהסכמי תפעול והנפקה עם בנק הפועלים.

⁸³ "נושא משרה" - כהגדרת המונח בחוק החברות ולרבות יועץ משפטי ומזכיר חברה.

כן יצוין לשלמות התמונה, כי האורגנים המוסמכים של יורפיי (במועד הקודם למיזוגה לחברה) ופרימיום אקספרס אישרו החלטות דומות במהותן ביחס להענקת כתבי שיפוי וכתבי פטור, החלות בקשר עם נושאי המשרה בהן (לפי העניין) (לרבות, לפי העניין, ביחס לנושאי משרה בהן כאמור שהינם גם נושאי משרה בחברה עצמה).

⁸⁴ סכום השיפוי המירבי כאמור בכתבי השיפוי שאושרו להענקת נושאי משרה על-ידי פרימיום אקספרס הינו 50% מההון המיוחס לבעלי מניותיה על-פי דוחותיה הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני תשלום השיפוי בפועל.

בחודש פברואר 2019, אישרו האורגנים המוסמכים של החברה את התקשרויות/החלטות החברה שלהלן בקשר עם ביטוח נושאי משרה:⁸⁵

פוליסת Run Off

[א] כי עד המועד הקובע⁸⁶ וכן לאחריו לתקופה של 7 שנים, נושאי המשרה של החברה והחברות הקשורות ימשיכו להיות מכוסים בביטוח אחריות נושאי משרה של בנק הפועלים (בעל השליטה לשעבר בחברה), בהתאם לתנאי הפוליסה שיחולו על כלל נושאי המשרה בבנק (וכפוף לאישורים בבנק אם יידרשו) וזאת בגין כהונתם עד למועד הקובע. הכיסוי הביטוחי יהיה בהתאם ובכפוף לתנאי הפוליסה שתהא בתוקף במועד בו הוגשה הודעה על תביעה למבטח. הכיסוי הביטוחי כאמור כפוף להוראות הדין, לאישור האורגנים והמוסדות המוסמכים של הבנק ולאפשרות לקבל כיסוי משוק הביטוח. החברה תישא בכל העלויות הנוגעות להגשת תביעות למבטחים בגין אירועי עבר כנגד נושאי משרה בקבוצה, לרבות תשלומי השתתפות עצמית הנקובה בפוליסה הרלוונטית.

[ב] כי לאחר המועד הקובע, ובהתאם לזמיונות הכיסוי הביטוחי בשוק הביטוח למוסדות פיננסיים, החברה תהיה רשאית לרכוש כיסוי חלופי לפעילות העבר של נושאי המשרה (שיבוא במקום הכיסוי במסגרת הפוליסה של הבנק כאמור בסעיף [א] לעיל), המכהנים ושכינהו בחברה ו/או בחברה קשורה שלה לתקופה של 7 שנים מהמועד הרלוונטי לרכישת הפוליסה ("תקופת ביטוח ה-Run Off") והמכסה תביעות שתוגשנה במהלך תקופת ביטוח ה-Run Off, בגין פעילותם של נושאי המשרה כאמור בתפקידם ככאלה טרם ועד המועד הקובע ("פוליסת ה-Run Off") בגבולות אחריות הכיסוי הביטוחי שלא יעלו על 100 מיליון דולר ארה"ב למקרה ולתקופת הביטוח (בצירוף הוצאות משפט סבירות נוספות כחוק).

פוליסת POSI

[ג] בחודש מרץ 2019 התקשרו החברה, באמצעות בנק הפועלים וביחד עם הבנק, בביטוח מסוג POSI (Public Offering of Securities Insurance), המשותף לחברה ולבנק הפועלים, הכולל גם כיסוי לנושאי משרה בחברה בגין הנפקה של מניות וניירות ערך המיררים של החברה שהוצעו לציבור על-ידי בנק הפועלים, והנפקה ראשונה של אגרות חוב על-ידי החברה מיום 14 באפריל 2019, בגבול אחריות של 200 מיליון דולר ארה"ב (בצירוף הוצאות משפט סבירות נוספות כחוק). הפרמיה לתקופה של כחשע שנים, בה נשאה החברה, הינה בשיעור של 50% מהפרמיה בפוליסה, דהיינו כ-550 אלפי דולר ארה"ב. סכום ההשתתפות העצמית אשר תישא בו החברה לא יעלה על 200 אלפי דולר ארה"ב לתביעה בכל העולם, למעט ארה"ב/קנדה ו-500 אלפי דולר ארה"ב לתביעה בארה"ב/קנדה (וללא השתתפות עצמית לנושא המשרה). לנושאי המשרה תהא קדימות בקבלת תגמולי ביטוח על פני התאגידים המבוטחים. פוליסת ה-POSI כאמור הינה בתוקף עד ליום 31 בינואר 2028 ומכסה מכירת ו/או חלוקת מניות החברה על-ידי בנק הפועלים לציבור באמצעות תשקיף החברה שהתבצע עד ליום 1 בפברואר 2021, וכן הנפקת אגרות חוב על-ידי ישראל כרטס מיום 14 באפריל 2019 על בסיס התשקיף כאמור.

[ד] החברה תהיה רשאית לרכוש כיסוי POSI נוסף, לחברה לבדה, לתקופה של עד 7 שנים לביטוח הצעות ניירות ערך אחרות, ובהתאם לצרכיה של החברה. גבולות האחריות במסגרת פוליסת ה-POSI לא יעלו על 500 מיליון דולר ארה"ב ובשיעור מקובל ביחס להיקף ההנפקה/שווי החברה, לפי העניין. הפרמיה בה תישא החברה עבור פוליסת ה-POSI לא תעלה יחד עם הפרמיה הנזכרת בסעיף [ג] לעיל על 1,250 אלפי דולר ארה"ב. לנושאי המשרה תהא קדימות בקבלת תגמולי ביטוח על פני התאגידים המבוטחים. סכום ההשתתפות העצמית בה תישא החברה לא יעלה על 250 אלפי דולר ארה"ב לכל תביעה מחוץ לגבולות ארה"ב, ו-500 אלפי דולר ארה"ב בגין תביעות שיוגשו בארה"ב (וללא השתתפות עצמית לנושא המשרה).

מובהר כי התקשרויות החברה בפוליסות ה-POSI כאמור בסעיף זה לעיל יהיו כפופות לאישור של ועדת התגמול בלבד, לפני מועד ההתקשרות בהן.

⁸⁵ לעניין זה "נושא משרה" - כהגדרת המונח בחוק החברות ולרבות יועץ משפטי ומזכיר חברה, ולרבות (ככל שיהיה רלוונטי) נושאי משרה שהינם בעלי שליטה בחברה ו/או קרובם ו/או מי שלבעל שליטה בחברה יש עניין אישי בהכללתם בפוליסות ביטוח כאמור, והכל כפי שיהיו מעת לעת.

⁸⁶ "המועד הקובע" - המועד בו החברה חדלה להיות חברה בת של בנק הפועלים, קרי ביום 8 באפריל 2019.

[ה] רכישת פוליסה מעת לעת, לביטוח הפעילות החל מהמועד הקובע ואילך, במסגרתה תבוטח על בסיס מועד הגשת התביעה, אחריות נושאי משרה בחברה ובחברות בנות, וכן אחריות נושאי משרה המכהנים מטעם החברה ו/או החברות הבנות בחברות קשורות, כפי שיהיו מעת לעת. גבולות האחריות בפוליסת הביטוח כאמור לא יעלו על 200 מיליון דולר ארה"ב למקרה לתקופת הביטוח (בצירוף הוצאות משפט סבירות נוספות כחוק). פוליסת הביטוח תיעשה לתקופת ביטוח או למספר תקופות ביטוח אשר לא יעלו במצטבר על חמש שנים לאחר המועד הקובע. ככל שהפוליסה תורחב לכסות תביעות אחריות כנגד החברה עצמה (במובחן מתביעות כנגד נושאי המשרה בה) שעניינן ניירות ערך של החברה הנסחרים בבורסה בת"א (Entity Coverage for Securities Claims), להרחבה זו ייקבעו סדרי תשלום של תגמולי ביטוח, ככל שיגיעו כאלה, לפיהם זכותם של נושאי המשרה לקבלת שיפוי מהמבטחים קודמת לזכותה של החברה.

התקשרויות החברה בפוליסות ביטוח כאמור בסעיף זה לעיל יהיו כפופות לאישור של ועדת התגמול בלבד, לפני מועד ההתקשרות בהן.

יצוין, כי במהלך חודש נובמבר 2023, רכשה החברה פוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה לתקופה של 12 חודשים, בגבולות אחריות של 100 מיליון דולר ארה"ב למקרה ובסך הכל לתקופת הביטוח, בתוספת הוצאות משפט סבירות מעבר לגבולות האחריות, שתכסה את כל הדייקטורים ונושאי המשרה בחברה, ובחברות בנות שלה ובחברות קשורות עבור נושאי משרה המכהנים בהן מטעם החברה ו/או מטעם החברות הבנות בגין פעילותן החל מהמועד הקובע ואילך.

נושאי המשרה בחברה ובחברות הבנות ממשיכים להיות מבוטחים בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה של קבוצת בנק הפועלים בגין פעילותם עובר למועד הקובע.

ביטוח אחריות מקצועית ופשיעה

[ו] לפרטים אודות המשך ביטוח החברה וחברות הבנות שלה בביטוח אחריות מקצועית ופשיעה, בגין אירועי העבר עובר למועד הקובע, ראה סעיף 7.5 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

6.2. נהלים לאישור עסקאות חריגות ועסקאות זניחות

במהלך חודש ינואר 2024 אשררה ועדת הביקורת של החברה (תוך ביצוע עדכונים קלים), כללים וקווים מנחים שאימצה החברה בעבר לסיווגן של עסקאות בעלי עניין בהתאם להוראות חוק החברות (עסקאות תחת פרק חמישי לחלק השישי לחוק החברות, "עסקאות בעלי עניין"), כעסקאות חריגות או שאינן חריגות; ולסיווגן של פעולות המנויות בסעיף 254(א) לחוק החברות כפעולות מהותיות או שאינן מהותיות. כללים וקווים מנחים אלו ישמשו לבחינת היקף הגילוי בדוח התקופתי ובתשקיף (לרבות בדוחות הצעת מדף) ביחס לעסקאות כאמור והן לקביעת מתווה אישורן של עסקאות כאמור, לפי העניין. כמו כן, עשויות לשמש חלק מהוראות אלו גם כאמות מידה וקווים מנחים לעניין אישורן של עסקאות עם "איש קשור" בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

אחת לשנה ועדת הביקורת של החברה תבחן את הכללים והקווים המנחים שלהלן, ואת הצורך לעדכןם או לשנותם, ותאשרם מחדש, בין השאר, בשים לב להוראות הדין ושינויים בהן, למדיניות החברה, תחומי עיסוקיה וכיוצ"ב.

להלן עיקרי הכללים והקווים המנחים כאמור:

עסקה חריגה של החברה תיחשב כל עסקה שהינה עסקה שאינה במהלך העסקים הרגיל של החברה, או שאינה בתנאי שוק או שהינה עסקה העשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכוש או התחייבויותיה בהתאם לרפי המהותיות כמפורט להלן ("עסקה בעלת השפעה מהותית").

מהלך עסקים רגיל

ככלל, עסקה תיחשב כנעשית במהלך העסקים הרגיל של החברה אם היא קשורה ו/או משרתת, במישרין ו/או בעקיפין (ולרבות באמצעות חברה מוחזקת), לאחד או יותר מתחומי הפעילות (כהגדרתם להלן) ו/או אם היא נעשית במסגרת שגרת עסקיה של החברה בפועל, ולרבות אם היא משרתת את תחומי פעילותה. לעניין זה יראו בכל אחד מתחומי הפעילות שהותר ו/או יותר לחברה לעסוק בהם במסגרת רישיון הסולק שקיבלה לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (כפי שיעודכן מעת לעת) או רישיון עיסוק אחר שהוענק לחברה מכוח דין,⁸⁷ כ-"תחום פעילות", ובכלל זה (רשימה חלקית): הנפקה, תפעול וסליקה של כרטיסי חיוב או אמצעי תשלום; העמדת אשראי על סוגיו השונים, לרבות שירותי ניכיון (למעט אשראי לדיוור); ניהול מערכת תשלומים לרבות גביית כספים, העברתם והמרתם; קנייה ומכירה של מטבע חוץ; ניהול ותפעול מועדוני לקוחות ותוכניות נאמנות של לקוחות החברה; ניטור וניתוח דאטה פיננסית וניהול סיכונים; מתן שירותים ללקוחות ישראל כרטיס אגב רכישת מוצרים; ניהול חשבון תשלום; שיווק ומכירת ביטוח ושיווק פוליסות חיסכון קופות גמל להשקעה (ללא סיכוני חיתום); שירותי ערך מוסף לעסקים; וכן, כל פעילות אחרת הנלווית לתחומי הפעילות האמורים, או הנדרשת לשם ביצועם תיחשב גם כן כפעילות במהלך עסקים רגיל.

כל אחד מתחומי הפעילות של החברה יכול להתבצע באופן פיזי או מקוון, בין בעצמה, ובין בשיתוף פעולה עם צד שלישי.

מבלי לגרוע מכלליות האמור יראו בעסקאות שלהלן כעסקה הנעשית במהלך העסקים הרגיל:

התקשרות בקשר לרישיונות מותגי כרטיסי אשראי ו/או זכויות בהם; התקשרות בנוגע לתפעול תחומי הפעילות ו/או למתן שירותי תפעול בתחומי הפעילות של החברה; התקשרות בהסכם בית עסק וקביעת תנאיה, לרבות (אך לא רק) בנושא עמלות, קיזוזים, הקדמת תשלום, ניכיונות, זיכויים; התקשרויות בהבטחת המחאות וניכיון המחאות; התקשרות הקשורה להסכמי הפצה, לרבות (אך לא רק) הסכמים עם בנקים והסדרי מועדונים; התקשרויות בקשר למתן (או תיווך למתן) שירותים או מוצרים; התקשרות בהסכמים הקשורים להעמדת אשראי/פקטורינג לסוגיו השונים; התקשרות שעניינה שיווק ו/או דיור ו/או פרסום תחומי הפעילות ו/או מוצרי תחומי הפעילות; התקשרויות בהסכם עם סיטונאים וקמעונאים (B2B); התקשרות בקשר עם שירות לקוחות; התקשרות בקשר עם כרטיסים נטענים וכרטיסי מתנה; התקשרות בהסכמים טכנולוגיים ו/או לקבלת או להענקת שירותים טכנולוגיים, בקשר לתחומי הפעילות; התקשרות בנוגע לביטוח פעילות החברה לרבות ביטוח נושאי משרה; התקשרות בנוגע לניהול חשבונות בנק, כולל פעילות אקטיבה ופאסיבה; התקשרויות בקשר להעמדת מימון לחברה ועסקאות פיננסיות מסוגים אחרים (כגון עסקאות הגנה, עסקאות בנגזרים ועסקאות החלפת ריבית); התקשרויות עם גופים פיננסיים שונים בנוגע לניהול יתרות מזומנים ומקורות המימון; התקשרות בקשר עם שכירת נכסים לצורך תפעול תחומי הפעילות; עסקאות בקשר עם נכסי החברה ו/או רכוש קבוע של החברה; עסקאות בקשר עם שימוש, מכירה או רכישת מידע; התקשרויות הקשורות לפעילות מכירה ושיווק ביטוח.

⁸⁷ יצוין עם זאת, כי התקשרויות שעניינן כניסה לתחום פעילות מעבר למפורט ברישיון הסולק או כניסה לתחום פעילות חדש שאינו מ'תחומי הפעילות' כמפורט ברישיון הסולק, לא ייחשבו כשלעצמם (להבדיל מהתקשרויות לאחר שתחום הפעילות המורחב/החדש אושר כחלק מתחומי הפעילות המותרים לחברה) התקשרות במהלך העסקים הרגיל של החברה.

יובהר, כי עסקה עשויה להיחשב לעניין קריטריונים אלו כעסקה הנעשית במהלך העסקים הרגיל אף אם היא כוללת רכיבים נלווים לעסקה שאינם חלק מתחומי הפעילות, ובלבד שמרכיבי העסקה העיקריים (בהיבט כמותי ו/או איכותי) מקיימים את הקריטריונים כאמור לעיל בעניין עסקה הנעשית במהלך עסקים רגיל.

תנאי שוק

ככלל, תנאי שוק הינם תנאים שאינם מועדפים על התנאים המקובלים לגבי עסקאות עם צדדים שלישיים, שאינם 'גורם קשור' (קרי, אינו נושא משרה או מי שלנושא משרה עניין אישי בהתקשרות עימו ושאינו איש קשור כהגדרתו בנב"ת 312, לפי העניין).

עסקה תיחשב ככזו שנעשית בתנאי שוק אם המחיר ויתר תנאי העסקה העיקריים משקפים את המחיר והתנאים העיקריים של עסקה דומה לו הייתה מבוצעת בין החברה לבין צד שלישי שאינו גורם קשור או בין גורמים לא קשורים אחרים. ניתן לבסס קיומם של תנאי שוק, בין היתר, באחת או יותר מהדרכים הבאות:

מקום שהעסקה מחייבת את אישורה של ועדת הביקורת לפי הוראת נב"ת 312, תנאים שהוועדה מצאה כי הינם בגדר "תנאי שוק" על-פי המבחנים הנהוגים על-ידיה ובהתאם לחומר שהוצג בפניה; תנאי העסקה העיקריים דומים לתנאים של לפחות שתי עסקאות⁸⁸ דומות מבחינת סוגן ו/או מאפייניהן העיקריים, שערכה החברה (ככל שניתן ורלוונטי, בתקופה קרובה יחסית למועד ההתקשרות בעסקה הנבחנת), לרבות ציטוטים/הצעות מחייבות שהוצעו על-ידי החברה וכן הצעות מחייבות שהוצעו על-ידי צדדים שלישיים לחברה, אף אם לא הבשילו לכדי התקשרות מחייבת, ובלבד שנערכו (או צוטטו, לפי העניין) עם גורם לא קשור לחברה ולא התקיים בהן עניין אישי לבעל השליטה בחברה או לנושא משרה; תנאי העסקה נקבעו על בסיס 'חוקת פעילות' פנימית של החברה (לרבות אם הינה משתנה מעת לעת) החלה ביחס לסוג העסקאות מסוגה של העסקה הנבחנת, אשר הוראותיה (לרבות הנחות ו/או הגדרות הסטייה המותרת מהוראותיה) חלות על עסקאות שהחברה צד להן ללא הבחנה האם הגורם המתקשר עם החברה הינו גורם קשור; תנאי העסקה העיקריים דומים לתנאים של לפחות שתי עסקאות בשוק הרלוונטי, הידועות לחברה, והדומות מבחינת סוגן ו/או מאפייניהן העיקריים, שנערכו ככל שניתן ורלוונטי, בתקופה קרובה יחסית למועד ההתקשרות בעסקה הנבחנת, ובלבד שנערכו בין גורמים לא קשורים; תנאי העסקה העיקריים תואמים מחיר שנקבע בשוק מוסדר של מוכרים וקונים; על בסיס חוות דעת יועץ חיצוני מקצועי לפיה תנאי ההתקשרות העיקריים הינם בטווח המקובל.

אין באמור כדי לגרוע מסמכות ועדת הביקורת לקבוע כי מתקיימים תנאי שוק בנסיבות נוספות כפי שתמצא לנכון, וזאת על בסיס נימוקים שתקבע ובהתייחס בין היתר למאפייני ההתקשרות ואופן קביעת תנאי העסקה העיקריים.

מבלי לגרוע מהאמור לעיל, החברה קבעה כי:

- עסקת אשראי (צרכני או עסקי ולרבות ערבות ישראכרט) שניתן בהתאם לחוקת האשראי של החברה (צרכני, עסקי או ערבות, לפי העניין) החלה במועד הרלוונטי, תיחשב כעסקה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
- הנפקת כרטיס חיוב בהתאם לחוקת ההנפקה הנהוגה בחברה במועד הרלוונטי ביחס לסוג הכרטיס/קבוצת האוכלוסייה הרלוונטיים, תיחשב כעסקה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק. על העמדת ומסגרות אשראי בכרטיס יחולו החלטות החברה בנושא העמדת אשראי (צרכני או עסקי, לפי העניין).
- עסקת מכירת תווי קניה בהתאם לכללים הקבועים לכך בחברה במועד הרלוונטי, ובלבד שאינה בסטייה של מעל 10% ממדרג ההנחות הנהוג בחברה, תיחשב כעסקה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
- עסקה למכירת מוצרי ביטוח בהתאם לחוקת הביטוח הנהוגה בחברה במועד הרלוונטי ביחס למוצרים כאמור, תיחשב כעסקה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
- התקשרות בהסכם סליקה עם בית עסק הינה עסקה במהלך העסקים הרגיל של החברה, וככל שהעסקה אינה צפויה לתרום בראייה שנתית מעל 2% מסך הכנסות מעמלות בתי עסק בדוחות הכספיים המאוחדים (לאחר עמלות בינמגזריות), אזי לא יראו בהתקשרות כמהותית בהיבט כמותי. לעניין תנאי שוק – ככל שבקבוצת האיוכות (סגמנט הפעילות) אליו משויך בית העסק במערכות החברה, קיימים 15% לפחות (10% בשיקול סמנכ"ל החטיבה) בתי עסק שתנאי ההתקשרות עימם הינם בתנאי התקשרות מיטיבים לבית העסק, אזי תיחשב העסקה כעסקה בתנאי שוק.
- בחינת התקיימותם של התנאים הקבועים בסעיפים 1 ו-4(א) לנב"ת 312 (לפיהם עסקת איש קשור תיעשה בתנאים שאינם חורגים מתנאים המקובלים לגבי עסקאות דומות עם מי שאינם אנשים קשורים וכי אין לעשות עסקה עם איש קשור בתנאים מועדפים למקובל בעסקאות דומות שהחברה עושה עם אחרים) תיבחן בהתאם לאמות המידה שנקבעו לעיל לעניין בחינת תנאי שוק.

⁸⁸ בנסיבות ומטעמים מיוחדים ניתן יהיה לקבוע קיומם של תנאי שוק על בסיס עסקה (או הצעה מחייבת להתקשרות) אחת בלבד ובלבד שהינה עם גורם לא קשור. מובהר, כי אי קיומה של עסקה דומה קודמת (או הצעה מחייבת) אינה מעידה בהכרח כי העסקה הנדונה הינה עסקה שאינה בתנאי שוק ו/או כי המדובר בעסקה שאינה חלק ממהלך העסקים הרגיל של החברה.

מהותיות

בחינת מהותיות עסקאות בעלי עניין תיעשה על בסיס בחינה כמותית ואיכותית. ככלל, בחינת מהותיות כמותית תיעשה אל מול מדד רלוונטי, בהתאם לנסיבות העניין ובשים לב לאופי ההתקשרות.

למעט בעניינים המוסדרים במפורש בנוהל זה, בחינת מהותיות כמותית של עסקה לעניין סיווגה ואופן אישורה על-פי נוהל זה, תיעשה בהתאם לקריטריונים ורפים שנקבעו בנוהל החברה בעניין הכנה ופרסום של דוחות מיידיים לעניין בחינת מהותיות אירוע לצורכי דיווח מיידי.⁸⁹

בהמשך לאמור, בהיעדר שיקולים איכותיים מיוחדים העולים מכלל נסיבות העניין, רפי מהותיות כמותית לעניין עסקאות בעלי עניין מהסוגים המפורטים להלן, ייבחנו כדלקמן:⁹⁰

1. עסקה שיש עימה מתן אשראי

אשראי צרכני: העסקה תיחשב כזניחה לצורך הבחינה הכמותית.

אשראי שאינו אשראי צרכני (ולרבות 'ערבות ישראל' כרט'): עסקה כאמור תיחשב כעסקה בעלת השפעה מהותית אם בעקבותיה הגידול בחבות לאחר העסקה עולה על 2% מההון הפיקוחי לפי הדוחות הכספיים המאוחדים האחרונים של החברה, או שלאחר ביצועה סך החבות של הלווה (או קבוצת הלווה, לפי העניין) יעלה על 7.5% מההון של החברה (כהגדרתו בנב"ת 312) באותו מועד חתך, או רף החשיפה המוערכת בחברה מהעסקה עולה על 1% מההון הפיקוחי של החברה.

2. עסקת קבלת אשראי (לרבות מסגרת אשראי), 'עסקת הגנה', עסקה בנגזרים, וכן עסקת החלפת ריבית - תיחשב כעסקה בעלת השפעה מהותית בהתאם לרפים הקבועים בהנחיית רשות ניירות ערך בקשר עם 'אשראי בר דיווח' ביחס ל'הלוואה מהותית', כאשר לעניין זה 'סך ההלוואות' למועד החתך משמעו: יתרת המימוש המקסימלית בתקופת החתך של מסגרות אשראי בתוספת יתרת הלוואות אחרות למועד החתך.

3. עסקת שכירות תיחשב כעסקה בעלת השפעה מהותית אם היקפה במונחים שנתיים מהווה 1% או יותר מההון הפיקוחי.

4. התקשרויות בקשר לניהול חשבונות בנקאיים/במוסדות פיננסיים, הפקדת כספים בפקדונות:

ככל שתנאי ההתקשרות אינם טעונים אישור בהתאם לנב"ת 312 ו/או הינם בטווח התנאים המקובלים הנהוג בקשר עם התקשרויות דומות של החברה, עסקאות כאמור לא ייחשבו כעסקה חריגה.

5. עסקה למתן/קבלת שירותים, כגון (אך לא רק): שירותים תפעוליים או טכנולוגיים שונים, שירותים הקשורים לקבלת/מתן מידע, שירותי דיור, שיחות שימור לקוחות, שירותי פיתוח טכנולוגי, שירותי ניטור, רכישת כסוי ביטוחי – ייחשבו כעסקה בעלת השפעה מהותית אם היקפה במונחים שנתיים יהווה 0.5% או יותר מההון הפיקוחי.

6. התקשרות בקשר להנפקת כרטיס חיוב:

התקשרות ביחס לכרטיסי חיוב, למעט כרטיס רכש, תיחשב כזניחה לצורך הבחינה הכמותית.

התקשרות בקשר עם כרטיס רכש (שבו סיכון האשראי על החברה) תיבחן כמותית כעסקה שיש עימה מתן אשראי שאינו אשראי צרכני, כמפורט לעיל.

7. התקשרות בקשר לתווי קניה:

התקשרות כאמור תיחשב כעסקה זניחה לצורך הבחינה הכמותית בכל היקף כספי (בראייה שנתית) הנמוך מ-30 מיליון ש"ח.

⁸⁹ כאמור לעיל הרפים והספים כאמור ישמשו לסוגיית קביעת הליכי האישור המיוחדים העשויים להידרש ובהקשר לגילוי בדוח התקופתי ובתשקיף (לרבות בדוחות הצעת מדף), והכל ביחס לעסקאות בעלי עניין. יובהר, כי בהיעדר שיקולים אחרים הרלוונטיים לנסיבות העניין, לעניין רפי הגילוי בדיווחים מיידיים של החברה (שלא בהקשר של היותן של העסקאות עסקאות בעלי עניין) יחולו כללי המהותיות כפי שקבעה החברה בנוהל בעניין הכנה ופרסום של דוחות מיידיים לעניין בחינת מהותיות אירוע לצורכי דיווח מיידי.

⁹⁰ בחינת הרפים הכמותיים הנמדדים אל מול נתונים מהדוחות הכספיים של החברה, או נגזרים מהם, יימדדו אל מול הנתונים הרלוונטיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים האחרונים של החברה, אלא אם על-פי שיקול דעת סמנכ"לית הכספים של החברה בחינה השוואתית אחרת נאותה יותר בנסיבות העניין.

בחינה איכותית

במסגרת הבחינה האיכותית של האירוע תישקלנה בין היתר משמעויות והשלכות רלוונטיות של העסקה (ככל שישנן מעבר לפן הכמותי) לגבי החברה. מובהר, כי שיקולים איכותיים עשויים להשפיע על סיווגה של עסקה כעסקה בעלת השפעה מהותית/לא מהותית. כך למשל, עסקה שמאפייניה הכמותיים עולים מעט על הרפים שנקבעו לסיווג עסקה כעסקה בעלת השפעה מהותית, עשויה להיחשב כעסקה בעלת השפעה לא מהותית, אם מהבחינה האיכותית ובמכלול נסיבות העניין סביר לקבוע כי היא לא עשויה להשפיע באופן מהותי על החברה; ולהיפך.

הוראות כלליות לעניין אופן בחינת עסקאות

יצוין, כי מספר עסקאות דומות בסוגן ומאפייניהן, המבוצעות ברצף עם אותו צד קשור, או עסקאות שיש ביניהן תלות, באופן שמהוות בפועל חלק מאותה התקשרות, תיחשבנה לעסקה אחת, באופן שלצורך סיווגן של אותן עסקאות ייבחן הסכום המצטבר של העסקאות כאמור.

מהותיותן של עסקאות המבוצעות באופן תדיר, קבוע וחוזר לאורך תקופה תיבחן על-פי היקף העסקאות השנתי.

בעסקאות רב שנתיות יחושב היקף העסקה לצרכי בחינת המהותיות על בסיס שנתי.

עסקת בעל עניין שסווגה כלא מהותית, על-ידי חברה מוחזקת של החברה, תיחשב כלא מהותית גם ברמת החברה. עסקה כאמור אשר סווגה על-ידי החברה המוחזקת כמהותית תיבחן מול אמות המידה הרלוונטיות ברמת החברה.

אמות מידה לסיווג פעולות כמהותיות או שאינן מהותיות

פעולות שמבצע נושא משרה בחברה בניגוד עניינים (כגון: ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו בחברה לבין תפקיד אחר שלו או לבין ענייניו האישיים; תחרות עם עסקי החברה; ניצול הזדמנות עסקית של החברה) טעונות קבלת אישורים מיוחדים, כקבוע בסעיף 255 לחוק החברות, בהתאם לסיווגה של הפעולה כמהותית (פעולה העשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכוש או התחייבויותיה) או ככזו שאינה מהותית.

סיווגה של פעולה של נושא משרה כמהותית או שאינה מהותית בהקשר זה ייעשה בהתאם לקריטריונים כמפורט בנוהל זה לעיל, בשינויים המחויבים.

6.3. יוזמות רגולטוריות

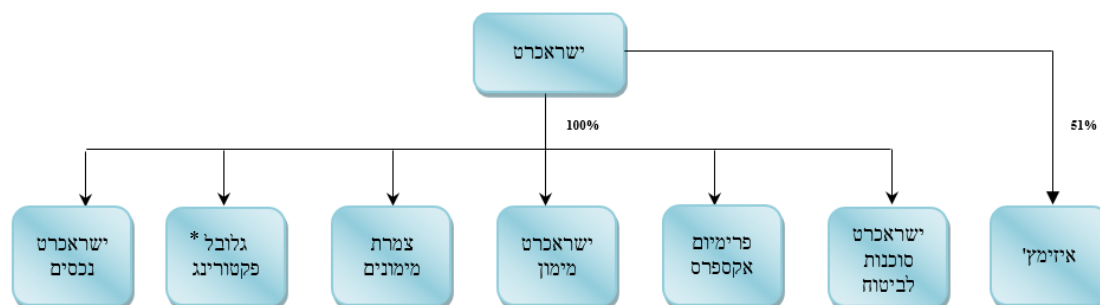
בנוסף למפורט בביאור 2.ג.24 לדוח הכספי לשנת 2023, להלן תמצית יוזמות ושינויים רגולטוריים הרלוונטיים לתקופת הדוח ועד למועד חתימת הדוח, אשר להערכת החברה משפיעים או יכולים להשפיע על עסקי הקבוצה. יובהר, כי יש לקרוא את הפירוט להלן יחד עם ביאורים 2.ג.24 האמור, וכי הם אינם מהווים רשימה ממצה של כלל ההוראות הרגולטוריות להן כפופה הקבוצה או של כלל השינויים שחלו בהוראות כאמור במהלך תקופת הדוח ועד למועד חתימת הדוח.

1. בחודש יוני 2022 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בדבר "שירותי תשלום מתקדמים", שעיקרה הסדרת היבטי הגילוי הניתן ללקוחות אודות פעולות תשלום המתבצעות באמצעות אפליקציות תשלום, וזאת במסגרת הגילוי הניתן על ידי מנהלי חשבון עו"ש ומנפיקי כרטיסי חיוב שבאמצעותם מתבצעת פעולת התשלום, הכל כמפורט בהוראה. כאמור בדברי ההסבר להוראה, ההוראה משלימה את הוראות חוק שירותי תשלום, התשע"ט – 2019, לענין פעולות תשלום, והיא קובעת גם כללים להעברת המידע בין התאגידים הבנקאיים ללקוחות ובין אפליקציות התשלום הבנקאיות לתאגידים הבנקאיים. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2023.
2. בחודש פברואר 2023 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים, בנושא "עיסוק בנכסים קריפטוגרפים פיננסיים". המכתב מפרט רשימה בלתי סגורה של סיכונים מרכזיים בתחום הקריפטו, כגון: סיכונים יציבותיים וסיכון התנהגותי. לפי האמור במכתב, בין היתר, על תאגיד בנקאי לפעול בזהירות מירבית בבואו לשקול פעילות בתחום הקריפטו, ובין השאר להודיע לפיקוח על הבנקים בכתב על כוונתו לעסוק בתחום הקריפטו כמפורט במכתב. בנוסף נכתב, כי ככוונת הפיקוח על הבנקים לבחון בקשות לפעילויות של תאגידים בנקאיים בתחום הקריפטו בזהירות המתבקשת.
3. בחודש יוני 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים להערוך הציבור הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים". לפי דברי ההסבר להוראה, ההוראה קובעת עקרונות על פיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול כדי לנהל בצורה מיטבית את חשיפתם לסיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, הכל כמפורט בהוראה. ההוראה תיכנס לתוקף שנתיים ממועד פרסומה.
4. ביום 21 בספטמבר 2023 פורסם תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון מס' 14), התשפ"ג-2023. מטרת התיקון היא לאפשר למפקח על נותני שירותים פיננסיים מוסדרים להעניק רישיונות לגופים אשר התאגדו מחוץ לישראל ועיסוקם מוסדר מכוח דין זר גם אם לא מתקיימים בהם כל התנאים הקבועים בחוק. ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק התשלומים והאשראי, וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך בוודאות את היקפם והשלכותיהם.

7. פרטים נוספים

7.1. תרשים אחזקות

להלן תרשים מבנה האחזקות של החברה בחברות מוחזקות עיקריות נכון למועד הדוח.

(*) לעניין השלמת מיזוגה של גלובל פקטורינג עם ולתוך צמרת מימונים ביום 31.12.2023 ראה סעיף 2.5 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

הסכמים בין חברות הקבוצה

לפרטים אודות הסכמים בין חברות הקבוצה, לרבות כתבי שיפוי שהעמידה ישראלכרט לחברות הקבוצה, ראה ביאור 1.24 בדוחות הכספיים של שנת 2023.

7.2. השליטה בחברה

החל מחודש מרץ 2020 ולמועד חתימת הדוח, החברה הינה תאגיד ללא גרעין שליטה ואין בה בעל שליטה או בעל מניות המחזיק בהיתר שליטה. עד אותו מועד היה בנק הפועלים בעל היתר השליטה בחברה מבנק ישראל.

לשלמות התמונה יצוין, כי בהתאם לפרסומים, ביום 29 בפברואר 2024 הודיע בעל עניין בחברה על כוונה להגיש לבנק ישראל בקשה לקבלת היתר אחזקת גרעין שליטה בחברה. אין בידי החברה פרטים נוספים בנושא.

לפרטים אודות ביטול הסכם מיזוג עם הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ראה סעיף 1.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

מגבלות מיוחדות על החזקה במניות סולק וחובת דיווח על אמצעי שליטה

על-פי חוק הבנקאות (רישוי), חלות על מחזיקי אמצעי שליטה בסולק הוראות מיוחדות, ובין היתר חל איסור על החזקה של יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בסולק (קרי, זכויות הצבעה באסיפה כללית ו/או הזכות למנות דירקטורים ו/או הזכות להשתתף ברווחים ו/או הזכות ליתרת נכסים בעת פירוק), אלא על-פי היתר מנגיד בנק ישראל ובכפוף לתנאים שייקבעו בהיתר כאמור ו/או על-ידי הפיקוח על הבנקים מעת לעת. לענין זה יצוין, כי בחודש פברואר 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה להערות הציבור של "מדיניות ותנאים כלליים למתן היתרי החזקה בתאגידים בנקאיים, בנותני שירותי תשלום בעלי חשיבות יציבותית ובתאגיד החזקה בהם, לגופים המנהלים כספי לקוחות", המעדכנת את מדיניות הפיקוח על הבנקים מחודש יוני 2016, כפי שעודכנה ביולי 2019, המאפשרת לבעלי שליטה בגופים המנהלים כספי לקוחות להגדיל עד 7.5% את החזקותיהם במניות של תאגידים שהחזקה בהם טעונה היתר מבנק ישראל, והכל כמפורט בטיוטה. בנוסף, חל בענין זה האמור במכתב הפיקוח על הבנקים מחודש מאי 2018 שכותרתו "קריטריונים ותנאים כלליים למבקש היתר לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בסולק ובחברת כרטיסי אשראי".

בנוסף, חוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד – 2013 מחייב, בין היתר, הפרדה בין תאגידים ריאליים משמעותיים לבין גופים פיננסיים משמעותיים וקובע מגבלות על החזקה של גוף פיננסי משמעותי ושל תאגיד ריאלי משמעותי (כהגדרתם בחוק האמור) בידי אותו בעל שליטה וכן מגבלות על החזקה של תאגיד ריאלי משמעותי בגוף פיננסי משמעותי.

7.3. בניינים וציוד

למועד הדוח, עיקר הרכוש הקבוע של הקבוצה הינו מערכות מידע ומחשוב (לרבות תוכנה), בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) וריהוט וציוד משרדי. להלן פרטים נוספים אודות הרכוש הקבוע של הקבוצה:

הרכוש המשוך לקטגוריה זו כולל בעיקר: מחשבים, מערכות ותשתיות מידע (חלק בפיתוח עצמי), ציוד תקשורת וציוד היקפי המשמשים את הקבוצה בתחומי פעילותה.

מערכות אלו כוללות מחשבי MainFrame (לרבות לצרכי גיבוי), מערכות פתוחות, חומרה ותוכנה המשמשות את הקבוצה לפעילותה השוטפת ועומדות בסטנדרטים גבוהים של אבטחת מידע והגנת סייבר הנדרשים לפעילות הקבוצה. באופן כללי, מערכות המידע והבקרה של הקבוצה מצויות בליבת הפעילות של הקבוצה וממוקמות בשני (2) אתרים מרכזיים עצמאיים, וכן באתר גיבוי נוסף המשמש למקרי חירום.⁹¹

בניינים וציוד

לפרטים נוספים אודות הבניינים והציוד של הקבוצה ראה ביאור 3.ב.1 וביאור 15א לדוחות הכספיים של שנת 2023. ההשקעות ברכוש קבוע בכל אחת מהשנים 2022 ו-2023, הסתכמו בכ- 167 מיליון ש"ח וכ-202 מיליון ש"ח, בהתאמה.

7.4. נכסים בלתי מוחשיים

הקבוצה הינה הבעלים של סימן המסחר "ישראלכרט" וכן בעלת רישיונות מהארגונים הבינלאומיים להנפקה וסליקה של כרטיסי חיוב מסוג "Visa", "Mastercard" ו-"American Express" בישראל. לפרטים אודות הרישיונות האמורים, ראה סעיף 1.6.1 לדוח הדירקטוריון של שנת 2023. יודגש, כי הרישיונות האמורים מהווים את הבסיס העיקרי לפעילות הקבוצה בתחומי ההנפקה והסליקה, ובהתאם, לפעילות הקבוצה בתחומים אלו תלות מהותית ברישיונות האמורים.

כמו-כן, לחברות הקבוצה זכויות במספר סימני מסחר רשומים הקשורים לפעילויות הקבוצה. מרבית סימני המסחר הינם ביחס להטבעים, הדפסים ולוגו המופיעים על כרטיס חיוב, ובקשר למיזמים של הקבוצה, פרסומי הקבוצה או מסמכים המשמשים כאמצעי תשלום וגבייה וכדומה.

בנוסף, הקבוצה מחזיקה במאגרי מידע בקשר עם תחומי פעילותה השונים. בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ולתקנות שהותקנו מכוחו, כפופה החברה, בקשר עם אותם מאגרים, להוראות בדבר אבטחתם, ניהולם התקין ורישומם. למאגרי המידע של הקבוצה השפעה מהותית על פעילותה. המידע מתעדכן ונשמר במאגרי הקבוצה בהתאם לצרכיה והוראות הדין.

7.5. ביטוח

הקבוצה מבטחת בפוליסות ביטוח שונות, בין היתר, לסיכוני ציוד אלקטרוני, ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נגד סיכוני פשיעה וסיכוני סייבר, חבות מעבידים, אש מורחב ורכוש.

החברה וחברות הבנות שלה מכוסות ותמשכנה להיות מכוסות בביטוח אחריות מקצועית ופשיעה, בגין אירועי העבר עובר למועד הקובע, בפוליסות ביטוח שיירכשו על-ידי בנק הפועלים בתקופה שעד שבע (7) שנים מהמועד הקובע, בהתאם לתנאי הכיסוי של יתר המבוטחים, וכל זאת כך שהכיסוי הביטוחי יהיה בהתאם ובכפוף לתנאי הפוליסה שבתוקף במועד ההודעה למבטח.

החברה תישא בכל העלויות הנוגעות להגשת תביעות למבטחים בגין אירועי עבר של החברה, לרבות תשלומי השתתפות עצמית. בחודש נובמבר 2023 חידשה החברה מערך ביטוחי המכסה מגוון סיכונים תפעוליים וכולל, בין היתר, פוליסת ביטוח בנקאית בגין פעילות החברה מהמועד הקובע ואילך וזאת לשם הקטנת נזקים אפשריים בעת התממשות הסיכון. בחודש מאי 2023, חידשה החברה פוליסת ביטוח סייבר עצמאית בגבול אחריות של 15 מיליון דולר למקרה ובסך הכל לתקופת ביטוח של 16 חודשים.

ביטוח הסייבר מכסה (בכפוף לתנאי ולגבולות כיסוי כקבוע בפוליסה), נזקים שנגרמים לחברה עצמה עקב אירוע סייבר וכן חבויות של החברה כלפי צדדים שלישיים וזאת לשם הקטנת נזקים אפשריים בקשר עם סיכוני סייבר. פוליסה זו מכסה את החברה ואת החברות הבנות שלה. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4.3 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

לפרטים אודות ביטוחים נוספים ראה סעיף 6.1 לעיל תחת הכותרת "ביטוח".

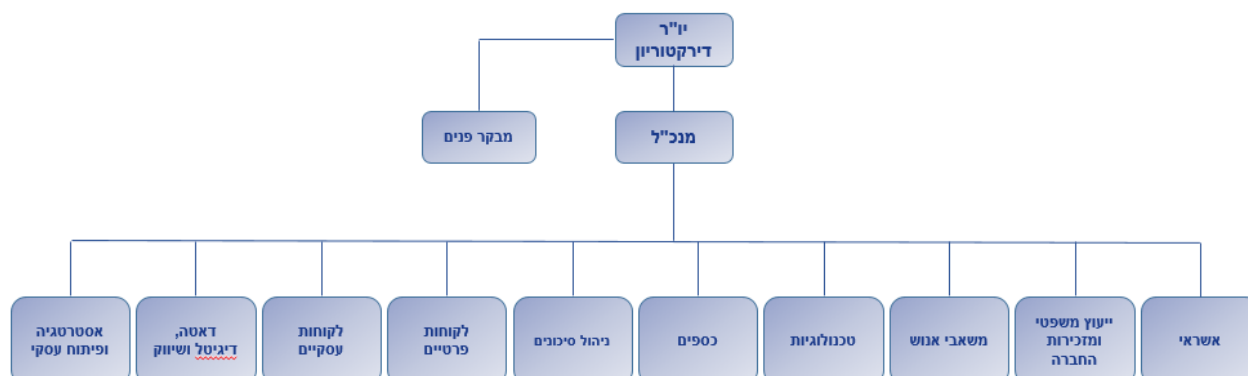
בהתבסס, בין היתר, על יעוץ שקיבלה, להערכת הנהלת החברה, בהתחשב בסיכונים בפניהם ניצבת הקבוצה ובהתאם לנהוג ולמקובל בעסקים דומים בישראל, ולתנאי שוק הביטוח, למועד הדוח הכיסוי הביטוחי האמור נאות.

⁹¹ יצוין, כי ההתקשרויות של ישראלכרט ביחס לאתרים האמורים הינן לתקופות זמן ארוכות (על-פי רוב חמש עד עשר (5-10) שנים בתוספת אופציות של ישראלכרט להארכתן). ביטול ההתקשרויות האמורות על-ידי הספקים הוגבלה למקרים חריגים שנבקעו.

7.6. הון אנושי

מבנה ארגוני

המבנה הארגוני של ישראלכרט מורכב מעשר (10) חטיבות אשר בראש כל אחת מהן עומד ממונה הכפוף ישירות למנכ"ל. ככלל, החטיבות כאמור (לפי העניין) כוללות מחלקות, תתי מחלקות ומדורים בהתאם לאופי הפעילות, הכפופים לממונה החטיבה. להלן המבנה הארגוני:

כמו-כן, המבנה הארגוני של הקבוצה כולל את פונקציית הביקורת הפנימית. לפרטים ראה סעיף 3 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023. החברה בוחנת מעת לעת את המבנה הארגוני של הקבוצה, כך שיאפשר להשיג את יעדיה בצורה המיטבית.

מערך משאבי אנוש

נכון למועד הדוח מערך משאבי אנוש בקבוצה מונה כ-1,945 משרות מאויישות.⁹² להלן פרטים אודות סך המשרות בקבוצה נכון למועד הדוח:

- (א) **עובדים בהסכמים קיבוציים.** מצבת העובדים אשר תנאי העסקתם הינם על-פי הסכמים קיבוציים מונה כ-1,041 משרות.
- (ב) **עובדים בהסכמי העסקה אישיים.** מצבת העובדים אשר תנאי העסקתם הינם על-פי הסכמים אישיים, ביניהם המנכ"ל, חברי הנהלה, ומרבית מנהלי המחלקות מונה כ-152 משרות.
- (ג) **כוח אדם חיצוני.** לקבוצה התקשרויות עם מבצעי עבודה אחרים שאינם נמנים על עובדיה, אך נמנים במצבת העובדים, כגון עובדי חברות כוח אדם ומיקור חוץ, עובדי חברות שירותים ומוקדי שירותים חיצוניים המונה כ-752 משרות.

⁹² לעניין זה משרה מוגדרת כ-100% משרה עבור עובדים במשרה חודשית או 180 שעות חודשיות עבור עובדים לפי שכר לשעה. מספר המשרות כולל גם תרגום למשרות של מספר שעות נוספות בניכוי שעות חוסר, בתוספת משרות כוח אדם חיצוני שאינם מעובדי הקבוצה, אך מספקים שירותי עבודה שנדרשה לוויסות כוח האדם במסגרת הפעילות השוטפת ולהטמעת פרויקטים.

הסכמים קיבוציים

מרבית עובדי הקבוצה מועסקים על-פי הסכמים קיבוציים ומיוצגים על-ידי הסתדרות המעו"ף ("ההסתדרות") (וועד עובדים), המהווה את ארגון העובדים היציג. בהתאם, בנוסף לחקיקת העבודה ולצווי הרחבה החלים על כלל המשק, תנאי העבודה של עובדי הקבוצה המאוגדים בהסכמים קיבוציים, מוסדרים בהסכמים קיבוציים מיוחדים הנחתמים מעת לעת בין הקבוצה לבין ארגון העובדים, כמפורט להלן:

הסכם קיבוצי לעובדי ישראלכרט - הסכם קיבוצי מיוחד משנת 2011 (כפי שהוארך ועודכן מעת לעת באמצעות הסכמים קיבוציים נוספים, מחודש דצמבר 2013, מחודש ינואר 2015 ומחודש דצמבר 2017) (יחד: "**ההסכמים הקיבוציים של ישראלכרט**") חל על כל עובדי ישראלכרט, למעט עובדים המשמשים בתפקידים המפורטים מפורשות בהסכם הקיבוצי של ישראלכרט כעובדים המוחרגים מתחולת ההסכם הקיבוצי כאמור, לרבות, נושאי משרה בחברה, יועץ משפטי, קצין ציות, מנהל סיכונים, מנהל הלבנת הון, מנהלי מחלקות מסוימים, מנהל השכר ועובדים בתפקידים ו/או במקצועות הדורשים השכלה ו/או ניסיון מקצועי בתחומים הקשורים לפעילותה של ישראלכרט ו/או לניהול עסקיה. יחסי העבודה עם עובדים אלו הוסדרו בהסכמים אישיים.

ההסכמים הקיבוציים של ישראלכרט מסדירים את תנאי העבודה וקובעים, בין היתר, סדרי עבודה, תקופת ניסיון, קביעות, אופן קבלת עובדים וקידומם, העברת עובדים מתפקיד לתפקיד, משכורת ותנאים סוציאליים (לרבות העלאות שכר), הפרשות וניכויים, הליכי פיטורים ופרישה, זכויות וחובות בסיסיות, טיפול בעבירות משמעת, כללי התנהגות ומשמעת, הליך פיטורים, לרבות פיטורי צמצום, וכן מנגנון ליישוב חילוקי דעות.

תוקפם של ההסכמים הקיבוציים של ישראלכרט הינו עד ליום 31 בדצמבר 2024 (כפי שהוארך באמצעות ההסכם הקיבוצי של הקבוצה, כמפורט להלן).

ההסכמים הקיבוציים של ישראלכרט חלים גם על עובדי צמרת מימונים.⁹³

הסכם קיבוצי לעובדי הקבוצה - בחודש דצמבר 2017 נחתם הסכם קיבוצי של הקבוצה ("**ההסכם הקיבוצי המיוחד של הקבוצה**") אשר נכנס לתוקפו בחודש ינואר 2018 למשך שש (6) שנים, קרי עד לסוף שנת 2023. ההסכם הקיבוצי המיוחד של הקבוצה האריך בנוסף את תוקפם של ההסכמים הקיבוציים של ישראלכרט לתקופת ההסכם הקיבוצי של הקבוצה. ההסכם הקיבוצי של הקבוצה מעדכן את התנאים הסוציאליים והשכר של עובדי הקבוצה, לרבות עדכון מכסת ימי ההבראה, תעריף דמי ההבראה, ימי חופשה מיוחדים, עדכון סך השתתפות החברה בתקציב וועד העובדים, עדכון שכר נוסף לעובדים מסוימים, תוספות שכר לכלל עובדי הקבוצה במהלך תקופת ההסכם, אופן קידום בשכר ועדכון שיעור ההפרשות לפנסיה. ההסכם כולל התחייבות של נציגות העובדים ל'שקט תעשייתי' (הימנעות מצעדים ארגוניים) בכל הנושאים המוסדרים בהסכם. ביום 9 בינואר 2024 הוארך ההסכם הקיבוצי המיוחד בשנה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2024 בתנאים דומים במהותם לתנאי ההסכם הקיבוצי המיוחד, לרבות 'שקט תעשייתי' עד ליום 31 בדצמבר 2024.

בהתאם להסכם הקיבוצי המיוחד של הקבוצה, תוספת השכר הממוצעת לעובדים במשכורת חודשית עומדת על שיעור של 3.6%, בנוסף לזכויות נוספות. התפתחות השכר לשנים הבאות תלויה במנגנון האמור בהסכם הקיבוצי, בתנאי השוק ביחס לרמות שכר, במצבת העובדים, מאפייניהם, תמהיל משרות, קידומי עובדים מעבר למנגנון עדכון השכר הקבוע וחקיקה רלוונטית.

טיבם של הסכמי העסקה אישיים

ככלל, הסכמי העסקה האישיים של קבוצת העובדים הרלוונטית, מסדירים את השכר ואת תנאי העסקה, בין היתר תפקיד, היקף משרה, שעות עבודה, זכאות לתנאים סוציאליים (לרבות ימי הבראה וחופשה שנתית), הפרשות פנסיוניות, קרן השתלמות, תשלומים בגין אחזקת רכב (או רכב), הסדר ארוחות, התחייבות לשמירת סודיות במהלך תקופת העסקה ולאחריה והתחייבות לאי תחרות ואיסור שידול. כמו-כן, כוללים הסכמי העסקה זכויות בסיום העסקה, לרבות פיצויי פיטורים ותקופת הודעה מוקדמת.

⁹³ לפרטים אודות מיזוג גלובל פקטורינג עם ולתוך צמרת מימונים, ראה סעיף 2.5.3 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

תכנית התייעלות

לפרטים אודות תוכנית ההתייעלות שאישר דירקטוריון החברה ביום 6 בדצמבר 2022 ראה ביאור 21.ט לדוחות הכספיים לשנת 2023. יצוין, כי בד בבד לתוכנית ההתייעלות גייסה ומגייסת החברה כוח אדם נוסף בקשר למימוש תוכניותיה העסקיות ופיתוח מנועי הצמיחה שלה.

התפתחויות במצבת העובדים

טבלה 3 - נתונים אודות משרות כוח האדם של הקבוצה:

מועד פרסום התשקיף/דוח הצעת המדף	31.12.2023 ⁽¹⁾⁽²⁾	31.12.2022 ⁽¹⁾⁽²⁾
ממוצע משרות על בסיס חודשי	1,989	2,070
סך המשרות לסוף התקופה	1,945	2,025

ראה הערות מתחת לטבלה 4.

טבלה 4 - נתונים אודות משרות כוח האדם של הקבוצה על בסיס חלוקה לחטיבות:

חטיבה	31.12.2023 ⁽¹⁾⁽²⁾	31.12.2022 ⁽¹⁾⁽²⁾
חטיבת לקוחות פרטיים	807	962
חטיבת טכנולוגיות	491	499
חטיבת לקוחות עסקיים (לרבות חברות בנות צמרת מימונים וגלובל פקטורינג)	230	204
חטיבת כספים	71	76
חטיבת ניהול סיכונים	57	59
חטיבת משאבי אנוש	58	59
חטיבת דאטה, דיגיטל ושיווק	64	48
חטיבת אשראי	111	60
חטיבת אסטרטגיה ופיתוח עסקי	14	12
פעילות מותג American Express	20	23
ייעוץ משפטי ומזכירות חברה	12	13
ביקורת פנים	4	4
לשכת מנכ"ל ויו"ר	6	6
סה"כ	1,945	2,025

⁽¹⁾ מספר המשרות למועד חתך מחושב כדלקמן -

עובדים בשכר שעתי (בעיקר נציגי שירות ומכירות) - על בסיס סך שעות העבודה החודשיות בחודש הקלנדרי שקדם למועד החתך, כשהן מהוות לנתוני משרות. עובדים בשכר חודשי - על בסיס כמות העובדים הפעילים נכון למועד החתך.

⁽²⁾ מספר המשרות כולל גם משרות כוח אדם חיצוני שאינם עובדי חברה אך מספקים שירותי עבודה שנדרשת לויסות כוח האדם במסגרת הפעילות השוטפת ולהטמעת פרויקטים, משרות של נציגי שירות ומכירות אשר הינם עובדי מוקדים חיצוניים המספקים שירותים לחברה, וכולל משרות של עובדים אשר עלות שכרם מהווה לרכוש קבוע בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

הפרויקטים המרכזיים בשנת 2023 היו:

- (א) המשך הובלת תוכנית ה"מאצים" לשינוי התרבות הארגונית בהתאמה לאסטרטגיה.
- (ב) הקמה והובלת קורס ניהול פרויקטים חוצה ארגון, למיסוד מתודולוגית ניהול פרויקטים אחידה ואפקטיבית.
- (ג) שמירת מערכת יחסי עבודה יציבה ושקטה וקיום דיאלוג מתמשך עם השותפים למערכת זו, מתוך הבנה של המטרה המשותפת וראייה ארגונית כוללת.
- (ד) פיתוח השותפות האסטרטגית עם החטיבות השונות במטרה לתמוך ביעדי הקבוצה.
- (ה) התאמת מדיניות משאבי אנוש במטרה להביא להתייעלות ולחיסכון בעלויות.
- (ו) עידוד התגייסות העובדים למצוינות ומקצועיות.
- (ז) עידוד מעורבות עובדים וחיבור ליעדים העסקיים של הקבוצה.
- (ח) טיפוח תחושת השייכות של העובד, תוך מתן דגש על ערכים של אמון וכבוד הדדי. גם השנה הציעה הקבוצה מגוון פעילויות רווחה לעובד ולבני משפחתו לאורך השנה.
- (ט) הובלת תהליכים חוצי ארגון לאור שינויים וכתמיכה באסטרטגיית הקבוצה, כולל התאמת תהליכי גיוס, הדרכה וליווי השינוי תוך תמיכה במנהלים לאור יישום תוכנית ההתייעלות והשינוי המבני. חיזוק ופיתוח סביבת למידה עצמית חווייתית, מגוונת וייחודית המותאמת ליעדי הקבוצה.
- (י) המשך הטמעת הקוד האתי, ומענה לתקנות רגולטוריות בנושא נגישות ואחריות תאגידית.
- (יא) העלאת ערך ההשקעה בקהילה באמצעות עידוד פעילות התנדבותית ותרומות.

הדרכה ופיתוח אירגוני

כשותפים אסטרטגיים המכוונים לתמיכה בהשגת היעדים של הארגון ככלל ושל היחידות העסקיות בפרט, מיושמת תכנית הכשרה מותאמת לכל יחידה עסקית, לרבות תכנית ממוקדת לעובדים על-פי צרכים שאותרו, ובין היתר מיושמת תכנית שנתית לליווי הטרנספורמציה הארגונית והתרבותית "מאצים".

בשנת 2023, המשיכה הקבוצה לשים דגש על התאמת ההכשרות לאתגרים ולסביבה העסקית המשתנה, שיפור מיומנויות השירות והמכירות והטמעת מוצרים ושירותים חדשים. בנוסף עסקה הקבוצה בהכשרה והעמקת הידע המקצועי של העובדים והמנהלים לתפקידים השונים ומתן כלים המעודדים יצירתיות ופתיחות לחדשנות, הקניית מיומנויות מכירה לאוכלוסיות שונות בקבוצה והעמקת ידע מקצועי.

בהמשך לתהליך שהחל בשנת 2022, מחזקת הקבוצה את תחום הלמידה הדיגיטלית ולימוד עצמי של כל עובד, מתוך רצון לחזק את ערך הלמדנות ומתן פתרונות נגישים ודיגיטלים ללמידה עצמית.

כמו כן, בשנת 2023 החלה תוכנית רב שנתית ליישום מתודולוגיית ניהול פרויקטים אחידה למנהלים ועובדים בכל החטיבות.

אחריות תאגידית, אתיקה ורגולציה

הקבוצה מחויבת להתנהלות עסקית ערכית ומכבדת עם כל שותפיה העסקיים ובעלי העניין. הקוד האתי של ישראל כרטיס מהווה את תעודת הזהות הערכית של הקבוצה, ומשקף את הערכים הייחודיים ואת כללי ההתנהלות שהקבוצה רואה עצמה מחויבת אליהם. גם בשנת 2023, שמרה הקבוצה על פעילות עסקית רציפה ופעלה במקצועיות, בשקיפות וברגישות מול כל שותפיה תוך מתן פתרונות עסקיים ואנושיים להתמודדות עם אתגרי התקופה.

ESG

ישראל כרטיס מחויבת לנושאי הסביבה, החברה, והממשל התאגידי (ESG), באמצעות יצירת סביבת עבודה מגוונת, מכילה ומכבדת; פיתוח והנגשת מוצרים למגוון לקוחות רחב ביותר; שמירה על אתיקה עסקית ואבטחת המידע לצד חדשנות. במסגרת כוונתה לקדם נושאים אלו תוך חיזוק הקשר עם מחזיקי העניין השונים וניהול הסיכונים הנגזרים, החברה אימצה אסטרטגיית ESG, המשתלבת בפעילות העסקית של החברה, זאת בליווי חברת ייעוץ חיצונית ותוך ביצוע תהליך עומק מקצועי, כחלק מראייה כוללת לטובת כלל מחזיקי העניין שלה. התהליך כלל גיבוש מטרות והצבת יעדים מדידים, שאותם החברה כבר מימשה במסגרת פעילותה העסקית במהלך שנת 2023.

במקביל, פרסמה החברה בחודש ינואר 2024 דוח ESG ראשון בו סקרה את פעילותה ועשייתה בנושאים אלו. שילוב נושאי ESG בפעילות החברה מבטאים את חשיבותם לחברה המסתכלת קדימה, ממפה את סיכונים ומנהלת אותם.

בחודש יולי 2023 הקבוצה זכתה זו שנה שנייה ברציפות בציון פלטינה בדירוג "מעלה" שהינו דירוג להערכה והטמעה של מחויבות חברתית בארגונים עסקיים של ארגון מעלה- ארגון גג של כ-120 חברות מהמובילות במשק הפועל לקידום נושאי אחריות תאגידית.

בחודש יולי 2022 אימץ דירקטוריון החברה מדיניות ייצוג הולם לשני המינים בדירקטוריון, לפיה, בין היתר, החברה תשאף לגיוון הרכב הדירקטוריון אשר עשוי לתרום לפלורליזם של דעות והעלאת איכות הדיונים ואף לשיפור ביצועי החברה והפחתת הסיכונים שבפעילות החברה. במסגרת זו, החברה תשאף לכך שדירקטוריון החברה ישקף ייצוג הולם לשני המינים (בשים לב בין היתר להיצע המועמדים, מאפייניהם, ניסיונם וצרכי החברה בעת הרלוונטית), באופן שבו לכל אחד משני המינים יהא ייצוג בדירקטוריון בשיעור של 40%-60% בהתאמה, וזאת מבלי לגרוע מעמידה בהוראות הדין, ביתר המאפיינים שמן העניין ובהתחשב בהיצע המועמדים במועד מינוי הדירקטורים.

מדיניות תגמול

לפרטים אודות עיקרי מדיניות ותכנית התגמול של החברה לשנת 2023, ראה ביאור 2.21 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

ישראלכרט בקהילה

כמובילה בתחומה בישראל, רואה עצמה הקבוצה מחויבת להשקעה בקהילה, ואף פועלת על פי מדיניות קהילה הכוללת התייחסות לשאיפתה של הקבוצה לפעול למען נושאים אשר בליבת פעילותה ותפיסת האחריות התאגידית שלה, כגון: קידום עסקים קטנים, עצמאות כלכלית ועוד, באופן בו פעילותה העסקית של הקבוצה תסייע ותעצים את ההשקעה בקהילה. בנוסף, הקבוצה פועלת בהתמדה להגברת המודעות של עובדיה לנושא המעורבות החברתית ומעודדת אותם לפעילות התנדבותית, מתוך תפיסה שהערך המוסף של ההשקעה בקהילה הוא חיזוק "גאוות היחידה" ותחושת ההזדהות של העובדים עם הקבוצה.

באופן שוטף, המעורבות בקהילה באה לידי ביטוי במגוון רחב של פעילויות, תרומות כספיות בחסות הקבוצה והתנדבות של העובדים, וביניהן: פעילות עם עמותות "גדולים מהחיים", שיתופי פעולה שונים עם ארגונים חברתיים ביניהם; משלוח ארוחות חג לניצולי שואה, התנדבות עובדי הקבוצה בשיתוף עם עמותת "לתת"; אריזת חבילות מזון ותרומתן עבור משפחות נזקקות וחילים בודדים; תמיכה ב"עידול לטובה" ע"י נציגי המוקדים בחברה, ליווי יזמיות בתחילת דרכן בשיתוף עמותות "יזמות עתיד" ו"קרן שמש". סיוע במניעת הונאות לאוכלוסיות הקשישים ביחד עם העמותה לקידום החינוך תל אביב-יפו ופעילויות רבות נוספות.

מלחמת "חרבות ברזל" - ישראלכרט למען תושבי הדרום, הצפון והחיילים

בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" המצב הביטחוני והירי המתמשך על תושבי רצועת עוטף עזה והצפון, נרתמה הקבוצה למאמץ החברתי ובכלל זאת: איסוף ואריזת ציוד לחיילים ולעובדי הקבוצה שנקראו לשירות מילואים, תרומות ריהוט, ציוד, צעצועים וטאבלטים למפונים מהדרום, הקמת קו ייעודי לתושבי הדרום לקבלת קדימות בפניות למוקדים הטלפוניים, הקמת מיזם התנדבותי שנועד לאפשר מרחב נוח וידידותי לפרסום יוזמות אזרחיות במגוון תחומים (איתור נעדרים, סיוע לוגיסטי, תמיכה נפשית, סיוע לפצועים ועוד), מתן מענה פרונטלי וישיר למפוני העוטף על ידי סירת שירות, שיחות טלפוניות לקשישים לחיזוק והקשבה, ייזום מהלך לקידום ופרסום מאות עסקים קטנים על ידי העמדת הנכסים הדיגיטליים של הקבוצה לרשותם, תמיכה בסל ייעודי לעמותות שאיתן הקבוצה בקשר בשוטף, סיוע פסיכולוגי לעובדים ולבני משפחותיהם במימון הקבוצה וכן תקשור מוצרים ושירותים מגוונים שיכולים להקל ולסייע בתקופה מורכבת זו. כל זאת תחת שליחות הקבוצה לתת מענה ללקוחות העסקיים והפרטיים על מנת לאפשר להם לשרוד את התקופה המורכבת הזו בדגש על המשכיות העסקית של המדינה.

עובדי הקבוצה נרתמים לעבודה בין אם מהבית ובין אם מהמשרד, ומתבצע תיגבור עובדי יחידות נדרשות תוך עיבוי והסטה של עובדים ממחלקות מסוימות למחלקות אחרות למשך התקופה שתידרש. בנוסף, היוזמות ההתנדבותיות של העובדים מהוות אחד ממעגלי ההשפעה החשובים שהקבוצה יכולה לספק כיום לחברה הישראלית, ולכן מאפשרת הקבוצה לכל אחת ואחד מהעובדים יום התנדבות בחודש על חשבונה במהלך תקופת המלחמה.

יחסי עבודה בקבוצה

אחד מנכסי הקבוצה העיקריים הינו ההון האנושי של עובדיה. בהתאם ובהתחשב בהיקף כוח האדם בקבוצה, תלותה של הקבוצה בקיום עבודה סדירה הינה גבוהה. עם זאת, הנהלת החברה סבורה כי אין לקבוצה תלות בעובד מסוים.

ארגון העובדים מהווה גורם דומיננטי ביחסי העבודה בקבוצה ולהערכת החברה, ככלל מערכת היחסים עימו טובה. הנהלת החברה מקיימת הידברות שוטפת עם ארגון העובדים על מנת להמשיך ולקיים מערכת יחסי עבודה טובה ותקינה. ראה גם סעיף 7.6.2 לעיל תחת הכותרת 'הסכם קיבוצי לעובדי הקבוצה'.

לפרטים נוספים אודות ההון האנושי של הקבוצה (לרבות תכניות תגמול ומענקים לעובדים ונושאי משרה ותשלום מבוסס מניות), ראה ביאורים 21 ו-22 לדוחות הכספיים לשנת 2023 וכן סעיף 5 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

7.7. הסכמים מהותיים

לפרטים אודות שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים של הקבוצה, ראה סעיף 1.6 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

7.8. מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים מהותיים

לפרטים אודות שינויים וחידושים במגבלות, חקיקה, תקינה וכן בהליכי הרגולציה החלים על הקבוצה, ראה סעיף 2.1.6 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023 וביאור 2.ג.24 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

8. תיאור עסקי החברה לפי מגזרי פעילות

לפרטים אודות מגזרי הפעילות של החברה (לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים), ראה סעיף 2.4 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

רן עוז
מנהל כללי

תמר יסעור
יו"ר הדירקטוריון

בני ברק, 19 במרץ, 2024.

9. נספחים לדוח השנתי

טבלה 5 - שיעורי הכנסות והוצאות של הקבוצה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים

2021			2022			2023			
שיעור ההכנסה (6)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית⁽²⁾									
0.06	1	1,552	0.46	13	2,805	1.23	19	1,545	פיקדונות בבנקים
									אשראי ⁽³⁾
9.23	367	3,976	9.83	441	4,484	11.64	806	6,925	אשראי לאנשים פרטיים
2.15	102	4,739	2.71	142	5,236	4.93	277	5,614	אשראי מסחרי ⁽⁴⁾
5.38	469	8,715	6.00	583	9,720	8.64	1,083	12,539	סה"כ אשראי
-	-	5	-	-	4	-	-	5	נכסים אחרים
4.58	470	10,272	4.76	596	12,529	7.82	1,102	14,089	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		3,981			4,690			5,287	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		11,121			6,738			6,727	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
		1,262			2,315			2,538	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
		26,636			26,272			28,641	סך כל הנכסים

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) יתרה ממוצעת כוללת יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) בגין ניכיון שוברים לבתי עסק ובתוספת יתרה עם חברת בת בגין ניכיון שוברים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בסך כולל של כ-3,482 מיליון ש"ח (לשנה שהסתיימה בימים 31 בדצמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2021 בסך של כ-3,597 מיליון ש"ח וכ-3,438 מיליון ש"ח, בהתאמה). שיעור ההכנסה הממוצעת ללא יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבות בגין ניכיון שוברים לבתי עסק ויתרה עם חברת בת לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023, 2022 ו-2021, הינה 9.28%, 6.87% ו-5.87%, בהתאמה.

(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(6) אשראי לאנשים פרטיים: מרווח הריבית מעל הפריים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הינו 5.63% (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 ו-2021 כ-7.08% וכ-7.93%, בהתאמה).

אשראי מסחרי: מרווח הריבית, ללא יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבות בגין ניכיון שוברים לבתי עסק ויתרה עם חברת בת, מעל הפריים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הינו 3.27% (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 ו-2021 כ-4.12% וכ-4.27%, בהתאמה).

טבלה 5 - שיעורי הכנסות והוצאות של הקבוצה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

2021			2022			2023			
שיעור ההכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
התחייבויות נושאות ריבית ⁽²⁾									
(1.04)	(27)	2,603	(5.06)	(22)	435	(5.67)	(158)	2,787	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים ⁽⁴⁾
(1.71)	(13)	761	(1.73)	(9)	521	(3.00)	(12)	400	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
-	* -	-	-	-	-	-	-	-	התחייבויות אחרות
(1.19)	(40)	3,364	(3.24)	(31)	956	(5.33)	(170)	3,187	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		19,947			21,601			21,501	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		714			936			1,059	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
		24,025			23,493			25,747	סך כל ההתחייבויות
		2,611			2,779			2,894	סך כל האמצעים ההוניים
		26,636			26,272			28,641	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
3.39			1.52			2.49			פער הריבית
4.19	430	10,272	4.51	565	12,529	6.62	932	14,089	תשואה נטו ⁽⁵⁾ על נכסים נושאי ריבית בישראל

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לרבות התחייבויות לא כספיות, מכשירים נגזרים והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(4) כולל יתרת אשראי לזמן ארוך, ניצול מסגרות אשראי לצורך מימון פעילות האשראי והצטרפות של בתי עסק לזיכוי יומי.

(5) תשואה נטו – הכנסות ריבית נטו, לחלק לסך נכסים נושאי ריבית.

טבלה 5 - שיעורי הכנסות והוצאות של הקבוצה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

2021			2022			2023			
הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	
מטבע ישראלי לא צמוד									
4.60	469	10,194	4.76	594	12,470	7.77	1,033	13,297	סך נכסים נושאי ריבית ⁽²⁾
(1.19)	(40)	3,359	(3.42)	(31)	907	(5.37)	(142)	2,646	סך התחייבויות נושאות ריבית ⁽³⁾
3.41			1.34			2.40			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד									
-	*-	5	3.92	2	51	12.43	64	515	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	*-	48	(5.18)	(28)	541	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			3.92			7.25			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע)									
1.37	1	73	-	*-	8	1.81	5	277	סך נכסים נושאי ריבית
-	*-	5	-	*-	1	-	*-	*-	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.37			-			1.81			פער הריבית
סך פעילות בישראל									
4.58	470	10,272	4.76	596	12,529	7.82	1,102	14,089	סך נכסים נושאי ריבית
(1.19)	(40)	3,364	(3.24)	(31)	956	(5.33)	(170)	3,187	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.39			1.52			2.49			פער הריבית

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) יתרה ממוצעת כוללת יתרות שעמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לפי FAS166 (נושא 860 בקודיפיקציה) בגין ניכיון שוברים לבתי עסק ובתוספת יתרה עם חברת בת בגין ניכיון שוברים בסך כולל של כ-3,482 מיליון ש"ח (לשנה שהסתיימה בימים 31 בדצמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2021 בסך של כ-3,597 מיליון ש"ח וכ-3,438 מיליון ש"ח, בהתאמה).

(3) כולל יתרת אשראי לזמן ארוך.

טבלה 5 - שיעורי הכנסות והוצאות של הקבוצה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 לעומת שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

שיעור נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽¹⁾		
	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			
			נכסים נושאי ריבית⁽²⁾
			פיקדונות בבנקים
6	21	(15)	
			אשראי
365	81	284	אשראי לאנשים פרטיים
135	116	19	אשראי מסחרי
500	197	303	סה"כ אשראי
-	-	-	נכסים נושאי ריבית אחרים
506	218	288	סך הכל הכנסות ריבית
			התחייבויות נושאות ריבית⁽²⁾
136	3	133	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
3	7	(4)	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
139	10	129	סך הכל הוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 לעומת שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

שיעור נטו	גידול (קטון) בגלל שינוי ⁽¹⁾		
	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			
			נכסים נושאי ריבית⁽²⁾
			פיקדונות בבנקים
12	6	6	
			אשראי
74	24	50	אשראי לאנשים פרטיים
40	27	13	אשראי מסחרי
114	51	63	סה"כ אשראי
-	-	-	נכסים נושאי ריבית אחרים
126	57	69	סך הכל הכנסות ריבית
			התחייבויות נושאות ריבית⁽²⁾
(5)	105	(110)	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
(4)	-	(4)	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
-	-	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(9)	105	(114)	סך הכל הוצאות ריבית

⁽¹⁾ השינוי בכמות חושב לפי ההפרש בין היתרות הממוצעות בתקופות כפול שיעור ההכנסה/הוצאה בתקופה. השינוי במחיר חושב לפי היתרה הממוצעת של תקופה מקבילה כפול הפער בין שיעורי ההכנסה/הוצאה בין התקופות.

⁽²⁾ לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

טבלה 6 - דוחות רווח והפסד במאוחד לרבעון – מידע רב רבעוני

בשנת 2023				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח				
				הכנסות
540	555	586	478 ⁽¹⁾	מעסקאות בכרטיסי אשראי
219	233	244	236	הכנסות ריבית, נטו
18	12	12	17	הכנסות (הוצאות) אחרות
777	800	842	731	סך כל ההכנסות
				הוצאות
92	69	105	81	בגין הפסדי אשראי
281	296	292	272 ⁽²⁾	תפעול
173	176	170	162 ⁽²⁾	מכירה ושיווק
37	36	32	36	הנהלה וכלליות
124	129	136	114 ⁽²⁾	תשלומים לבנקים
707	706	735	665	סך כל ההוצאות
70	94	107	66	רווח לפני מסים
17	28	26	13	הפרשה למסים על הרווח
53	66	81	53	רווח לאחר מסים
2	1	(1)	(2)	חלק החברה ב(הפסדים) רווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
				רווח נקי
55	67	80	51	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
* -	(1)	* -	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
55	66	80	51	המיוחס לבעלי מניות החברה
0.27	0.33	0.40	0.26	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) הקיטון בהכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי ברבעון הרביעי בהשוואה לרבעון השלישי לשנת 2023 נובע מירידה במחזורי פעילות בכרטיסי אשראי לאור מלחמת "חרבות ברזל".

(2) הקיטון בהוצאות תפעול, מכירה ושיווק ותשלומים לבנקים ברבעון הרביעי בהשוואה לרבעון השלישי לשנת 2023 נובע מירידה בהוצאות הנובעות ממחזורי פעילות.

טבלה 6 - דוחות רווח והפסד במאוחד לרבעון – מידע רב רבעוני (המשך)

בשנת 2022				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח				
הכנסות				
463	534	558	532	מעסקאות בכרטיסי אשראי
111	123	148	183**	הכנסות ריבית, נטו
(11)	(18)	(5)	10	הכנסות (הוצאות) אחרות
563	639	701	725	סך כל ההכנסות
הוצאות				
31	12	32	49	בגין הפסדי אשראי
253	263	255	286(1)(2)	תפעול
122	156	161	198(1)(3)	מכירה ושיווק
32	29	29	32	הנהלה וכלליות
54	126	133	140	תשלומים לבנקים
492	586	610	705	סך כל ההוצאות
71	53	91	20	רווח לפני מסים
22	21	31	9	הפרשה למסים על הרווח
49	32	60	11	רווח לאחר מסים
1	* -	* -	2	חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
				רווח נקי
50	32	60	13	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
50	32	60	13(4)	המיוחס לבעלי מניות החברה **
0.25	0.16	0.30	0.07	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)

(*) סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(**) מזה: הכנסות ריבית, נטו אשראי לאנשים פרטיים כ-131 מיליון ש"ח וכ-46 מיליון ש"ח אשראי מסחרי.

- (1) הוצאות השכר והנלוות אשר נכללו בסעיפי הוצאות התפעול ומכירה ושיווק והנהלה וכלליות גדלו ברבעון הרביעי לשנת 2022 בהשוואה לרבעונים הקודמים בשנת 2022, בהיקף של כ-29 מיליון ש"ח, כתוצאה מתכנית התייעלות, כמפורט בביאור 21. לדוחות הכספיים לשנת 2023.
- (2) העלייה בהוצאות תפעול ברבעון הרביעי בהשוואה לרבעון השלישי לשנת 2022, מוסברת בעיקר מגידול בהוצאות שכר ונלוות (כמפורט בסעיף קטן 1 לעיל), גידול בהוצאות פחת הנובעים מהפסדים מירידת ערך שהוכרו בגין הפחתה של פרויקטים טכנולוגיים שונים, מגידול בהוצאות נזקים משימושים לרעה בכרטיסי אשראי (כמפורט בביאור 6 לדוחות הכספיים לשנת 2023) ומקוטן בתשלומים לארגונים הבינלאומיים.
- (3) העלייה בהוצאות מכירה ושיווק ברבעון הרביעי בהשוואה לרבעון השלישי לשנת 2022, מוסברת בעיקר מגידול בהוצאות פרסום, מגידול בהוצאות שכר ונלוות (כמפורט בסעיף 1 לעיל) ומגידול במבצעי מתנות למחזיקי כרטיס.
- (4) רווח מנוטרל לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 מסתכם לסך של כ-46 מיליון ש"ח, שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע הסתכם לכ-6.5% (כ-1.8% שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע ללא ניטרול).

טבלה 7 - מאזנים במאוחד לסוף כל רבעון - מידע רב רבעוני

בשנת 2023				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח				
				נכסים
3,162	1,413	880	902	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,037	6,996	7,266	6,271	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילויות בכרטיסי אשראי, נטו
14,168	14,987	15,166	14,468	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(463)	(468)	(516)	(514)	הפרשה להפסדי אשראי
13,705	14,519	14,650	13,954	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
26	26	26	26	ניירות ערך
53	54	62	60	השקעות בחברות כלולות
464	463	464	462	בניינים וציוד
22	22	22	21	מוניטין
902	898	887	817	נכסים אחרים
25,371	24,391	24,257	22,513	סך כל הנכסים
				התחייבויות
1,384	1,609	1,459	1,367	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
19,707	18,469	18,411	16,556	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
361	386	389	526	אגרות חוב סחירות
1,085	1,021	1,045	1,054	התחייבויות אחרות
22,537	21,485	21,304	19,503	סך כל ההתחייבויות
2,822	2,893	2,940	2,997	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
12	13	13	13	זכויות שאינן מקנות שליטה
2,834	2,906	2,953	3,010	סך כל ההון
25,371	24,391	24,257	22,513	סך כל ההתחייבויות וההון

טבלה 7 - מאזנים במאוחד לסוף כל רבעון - מידע רב רבעוני (המשך)

בשנת 2022				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
במיליוני ש"ח				
				נכסים
5,263	4,007	3,722	1,854	מזומנים ופיקדונות בבנקים
6,478	6,597	7,145	6,928	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילויות בכרטיסי אשראי, נטו
10,114	10,672	11,951	12,829	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(354)	(336)	(343)	(363)	הפרשה להפסדי אשראי
9,760	10,336	11,608	12,466	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
65	64	59	66	ניירות ערך
44	46	46	49	השקעות בחברות כלולות
411	424	436	455	בניינים וציוד
-	-	-	22	מוניטין
706	804	812	843	נכסים אחרים
22,727	22,278	23,828	22,683	סך כל הנכסים
				התחייבויות
419	378	446	390	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
18,032	17,745	19,166	18,079	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
602	480	482	360	אגרות חוב סחירות
956	921	941	1,048	התחייבויות אחרות
20,009	19,524	21,035	19,877	סך כל ההתחייבויות
2,718	2,754	2,793	2,794	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
-	-	-	12	זכויות שאינן מקנות שליטה
2,718	2,754	2,793	2,806	סך כל ההון
22,727	22,278	23,828	22,683	סך כל ההתחייבויות וההון

טבלה 8 - דוחות רווח והפסד במאוחד - מידע רב תקופתי

2019	2020	2021	2022	2023	
במיליוני ש"ח					
					הכנסות
1,864	1,606	1,838	2,087	2,159	מעסקאות בכרטיסי אשראי
376	433	430	565	932	הכנסות ריבית, נטו
15	13	35	(24)	59	הכנסות אחרות
2,255	2,052	2,303	2,628	3,150	סך כל ההכנסות
					הוצאות
168	247	62	124	347	בגין הפסדי אשראי
850	844	872	1,057	1,141	תפעול
498	503	515	637	681	מכירה ושיווק
112	97	114	122	141	הנהלה וכלליות
300	223	257	453	503	תשלומים לבנקים
1,928	1,914	1,820	2,393	2,813	סך כל ההוצאות
327	138	483	235	337	רווח לפני מסים
87	50	147	83	84	הפרשה למסים על הרווח
240	88	336	152	253	רווח לאחר מסים
4	5	7	3	-	חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
					רווח נקי
244	93	343	155	253	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
244	93	343	155	252	המיוחס לבעלי מניות החברה
1.22	0.46	1.72	0.78	1.26	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה (בש"ח)

טבלה 9 - מאזנים במאוחד - מידע רב תקופתי

2019	2020	2021	2022	2023	
במיליוני ש"ח					
					נכסים
206	125	4,631	1,854	902	מזומנים ופיקדונות בבנקים
14,114	13,468	7,071	6,928	6,271	סכומים לקבל מבנקים בגין פעילויות בכרטיסי אשראי, נטו
9,797	9,705	9,877	12,829	14,468	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(294)	(375)	(354)	(363)	(514)	הפרשה להפסדי אשראי
9,503	9,330	9,523	12,466	13,954	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
63	69	64	66	26	ביירות ערך
11	17	42	49	60	השקעות בחברות כלולות
363	363	408	455	462	בניינים וציוד
-	-	-	22	21	מוניטין
460	545	697	843	817	נכסים אחרים
24,720	23,917	22,436	22,683	22,513	סך כל הנכסים
					התחייבויות
5,104	4,296	503	390	1,367	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
15,549	15,630	17,615	18,079	16,556	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1,079	840	600	360	526	אגרות חוב סחירות וניירות ערך מסחריים
561	705	941	1,048	1,054	התחייבויות אחרות
22,293	21,471	19,659	19,877	19,503	סך כל ההתחייבויות
2,427	2,446	2,777	2,794	2,997	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
-	-	-	12	13	זכויות שאינן מקנות שליטה
2,427	2,446	2,777	2,806	3,010	סך כל ההון
24,720	23,917	22,436	22,683	22,513	סך כל ההתחייבויות וההון

מילון מונחים

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
1.	ALM (נ"ה)	Asset and Liability Management (ניהול נכסים והתחייבויות)	ניהול נכסי החברה והתחייבויותיה במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונה בטווח הארוך.
2.	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לחברה במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
3.	FRA	Forward Rate	אקדמה על ריבית זמן עתידית מסוימת. חוזה שבו הצדדים מסכימים ביניהם על שער ריבית שיחול על קרן עתידית, בסכום ולתקופה מוסכמים מראש על מנת להקטין את החשיפה לסיכונים הכרוכים בשינוי שערי הריבית.
4.	IRS	Interest Rate Swap (חוזה החלפת שיעורי ריבית)	עסקה המאפשרת ללקוח החלפת תזרים מזומנים עתידי של תשלומי ריבית בעלי בסיס שונה (ריבית קבועה וריבית משתנה) וזאת על בסיס של קרן הנקבעת במועד ההתקשרות.
5.	KPIs	Key Performance Indicators (מדדי ביצוע עיקריים)	מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון ולקביעת דרכי פעולה.
6.	On-Call		אשראי שניתן למס' ימים ונפרע על-פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
7.	אמצעי שליטה		כמשמעו בחוק בנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
8.	אשראי חוץ מאזני		כל ערבות פיננסית והתחייבות למתן אשראי.
9.	באזל 2/באזל 3		הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
10.	בעל עניין		לפי סעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.
11.	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
12.	הון פיקוחי		בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
13.	הון רובד 1		כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי
14.	הון עצמי רובד 1		הון על בסיס מתמשך - כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות.
15.	הון רובד 1 נוסף		מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 202.
16.	הון רובד 2		כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
17.	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות; כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית
18.	הפחתת סיכון אשראי	CRM (Credit Risk Mitigation)	בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 203 -מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי
19.	הקדמות בסילוק מוקדם		המוצר הינו סילוק מוקדם של התחייבות הסולק לבית העסק
20.	סיכון התאגיד	אשראי	סיכון של החברה להפסד כתוצאה מהאפשרות שלוה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי החברה, כולן או חלקן, כפי שסוכמו.
21.	חבות		כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313 – מגבלות על חבות של לוזה ושל קבוצת לוויים.
22.	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של החברה.
23.	חוב בעייתי		חוב המסווג כפגום (לרבות חוב פגום בארגון מחדש של חוב בעייתי), נחות או בהשגחה מיוחדת.
24.	חוב נחות		סיכון אשראי מאזני נחות מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור נדרש שתהיה חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב.
25.	חוב פגום		חובות שהחברה צופה כי לא תוכל לגבות את הסכומים המגיעים לה לפי הסכם החוב, לרבות מקרים שבהם החוב נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר. כמו-כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום
26.	חוב מיוחדת		חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגין נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם חולשות אלה לא יטופלו, התוצאה עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון סיכון האשראי המאזני או במעמד במעמד של החברה כנושה בתאריך עתידי מסוים.
27.	חח"ד	חשבון חוזר דביטורי	חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.
28.	יחס הון כולל לנכסי סיכון		ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על-ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
29.	יתרת חוב רשומה		יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנוקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונית בעבר. בשונה מיתרת חוב נטו, אין לנכות מיתרת החוב הרשומה הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. מובהר כי ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה, לא תיכלל ביתרת החוב הרשומה; כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.
30.	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, המונפק על-ידי החברה.
31.	כרטיס חיוב מיידי (דביט)		הינו כרטיס בו מחזיק הכרטיס מחויב בחשבון הבנק בסמוך לאחר ביצוע העסקה ובכפוף ליתרה מספקת בחשבון הבנק.
32.	כתבי התחייבות נדחים		כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של החברה, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג; כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.
33.	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ביום ה-15 של כל חודש ומודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית "סל קבוע" של מוצרים ושירותים, שמחיריהם ניתנים למדידה סדירה. "סל" זה מייצג את תצרוכתה של אוכלוסיית משקי הבית.
34.	מודל בלק אנד שולס Black-Scholes model		מודל לתמחור אופציות הכולל טכניקת ערך נוכחי ומשקף את ערך הזמן והערך הפנימי של האופציה.
35.	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של המכשיר הפיננסי לאורך חייו ועד לפדיון הסופי.
36.	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
37.	מכשירים נגזרים/מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים, שהינו בעל שלושת המרכיבים הבאים: א. בסיסים (underlying), אחד או יותר וסכומים נקובים, אחד או יותר או הוראות תשלום, או שניהם יחד הקובעים את סכום הסילוק, ב. ההשקעה הראשונית נטו היא קטנה או כלל לא נדרשת; ג. ותנאיו דורשים או מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים. כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631
38.	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		
39.	יחידות פנטום		מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן על המבוסס שווי מניה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.
40.	מנפיק		אדם, לרבות תאגיד, המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם לקוח והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על-ידו.
41.	מסגרת אשראי		סכום הניצול המירבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
42.	שירותי ניכיון		כהגדרתם בסעיף 7א(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981.
43.	סולק		כהגדרתו בסעיף 36ט לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.
44.	ערבות		כהגדרתה בסעיף 1 לחוק הערבות, התשכ"ז-1967.
45.	פיחות/ייסוף		החלשות/התחזקות ערכו של מטבע ביחס למטבעות אחרים.
46.	צד קשור		כמשמעו בסעיף 1 הוראות הדיווח לציבור.
47.	קבוצת לווים		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין, מס' 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
48.	רווח נקי בסיסי למניה		הרווח הבסיסי למניה יחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם (מונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה), במהלך התקופה.
49.	רווח נקי מדולל למניה		חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות.
50.	ריבית בנק ישראל		הריבית שקובע בנק ישראל במסגרת ההחלטות המוניטריות התקופתיות, והמשמשת את הבנק לצורך מתן הלוואות לתאגידים הבנקאיים או לצורך קבלת הלוואות מתאגידים בנקאיים, כשעורה מזמן לזמן.
51.	שוק פעיל		שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
52.	שעבודים		בטחונות הניתנים למלווה על-ידי לווה כערובה להבטחת תשלום שהוא חייב לו.
53.	תאגיד בנקאי		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.
54.	תאגיד עזר		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.
55.	תביעה ייצוגית		כהגדרת המונח "תובענה ייצוגית" בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.
56.	תכנית המשכיות עסקית		תכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות החברה במקרה של שיבושים (כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית).
57.	תקופת הבשלה	Vesting	התקופה שבה נדרש לקיים את כל התנאים המוגדרים להבשלה של הסדר תשלום מבוסס מניות.
58.	תקריט קיברנטית (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משוכצות מחשב על-ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לחברה) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל (כהגדרת "אירוע סייבר" בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 361 – ניהול הגנת הסייבר).
59.	תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981.

פרטים נוספים על החברה בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים) תש"ל-1970

תוכן העניינים

<u>סעיף</u>	<u>עמוד</u>
-	תקנה 25א: פרטי החברה
1	תקנה 10ג: שימוש בתמורת ניירות הערך שהונפקו
2	תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בת ובחברות כלולות מהותיות של החברה לתאריך הדוח על המצב הכספי
3	תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות בת וחברות כלולות מהותיות של החברה
4	תקנה 13: רווחים והפסדים של חברות בת וחברות כלולות מהותיות של החברה והכנסות החברה מהן בשנת הדוח (באלפי ש"ח)
5	תקנה 14: רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך הדוח על המצב הכספי, אם מתן ההלוואה היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד
6	תקנה 20: מסחר בבורסה
7	תקנה 21: שכר והטבות לנושאי משרה בכירה ובעלי עניין
8	תקנה 21א: השליטה בחברה
9	תקנה 22: עסקאות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה עניין אישי בהן
10	תקנה 24: החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה
11	תקנה 24א: הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים
12	תקנה 24ב: מרשם בעלי המניות
13	תקנה 26: הדירקטורים של החברה
14	תקנה 26א: נושאי משרה בכירה
15	תקנה 26ב: מורשי חתימה עצמאיים
16	תקנה 27: רואי החשבון המבקרים של החברה
17	תקנה 28: שינוי בתזכיר או בתקנון החברה במהלך שנת הדוח (או לאחריה)
18	תקנה 29א: המלצות הדירקטורים בפני האסיפה הכללית, והחלטותיהם שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית, והכל במהלך שנת הדוח (או לאחריה)
19	תקנה 29ב: החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות הדירקטורים בעניינים המפורטים בסעיף 18 לעיל, במהלך שנת הדוח (או לאחריה)
20	תקנה 29ג: החלטות אסיפה כללית מיוחדת במהלך שנת הדוח (או לאחריה)
21	תקנה 29א: החלטות החברה במהלך שנת הדוח (או לאחריה)

שם החברה:

בעברית: ישראל כרטיס בע"מ

באנגלית: Isracard Ltd

מס' החברה ברשם החברות:

510706153

משרדה הרשום של החברה (תקנה 25א):

בר כוכבא 12 בני ברק 5126105

כתובת הדואר האלקטרוני של החברה (תקנה 25א):

ykweller@isracard.co.il

טלפון (תקנה 25א):

03-6895166

פקסימיליה (תקנה 25א):

03-6895374

תאריך הדוח על המצב הכספי:

31 בדצמבר 2023

מועד הדוח:

19 במרץ 2024

תקופת הדוח:

1 בינואר 2023 - 31 בדצמבר 2023

1. תקנה 10ג: שימוש בתמורת ניירות הערך שהונפקו

להלן פרטים אודות ניירות ערך שהנפיקה החברה לציבור עובר למועד הדוח, ואשר הינם במחזור למועד הדוח:

מועד פרסום התשקיף/דוח הצעת המדף	אסמכתא	ניירות הערך שהונפקו	כמות (ע.ג.) ניירות ערך שהונפקה	תמורה כוללת ברוטו (במיליוני ש"ח)	יתרת ע.ג. ניירות ערך מהסדרה, למועד הדוח
14 באפריל 2019 (דוח הצעת מדף)	2019-01-033987	אגרות חוב (סדרה א')	1,078,133,000	כ-1,078	119,888,390
30 במרץ 2023 (דוח הצעת מדף)	2023-01-032221	ניירות ערך מסחריים (סדרה 1)	144,693,000	כ-144.4	144,693,000
20 בנובמבר 2023 (דוח הצעת מדף)	2023-01-105124	ניירות ערך מסחריים (סדרה 2)	255,000,000	כ-254.6	255,000,000
סה"כ			1,477,826,000	כ-1,477	519,581,390

בהמשך לאמור בביאור 19 לדוחות הכספיים לשנת 2023, תמורת הנפקת אגרות החוב וניירות הערך המסחריים צורפה ליתרות הנזילות הקיימות של החברה, אשר משמשות ו/או תשמשנה את החברה לצורך התאמת מבנה ההון שלה ולגיוון והרחבת מקורות המימון העומדים לרשותה, בין היתר, לצורך מימון פעילותה העסקית השוטפת וצמיחתה, החלפה או פירעון (מלא או חלקי) של התחייבויות (לרבות ולפי העניין הלוואות מבנק הפועלים) וביצוע השקעות שונות בהתאם להזדמנויות עסקיות שתאשרנה. למועד חתימת הדוח, התמורה כאמור לעיל שימשה ותשמש את החברה בהתאם לייעוד התמורה כמפורט לעיל.

2. **תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בת ובחברות כלולות מהותיות של החברה לתאריך הדוח על המצב הכספי**^{94,95}

שם החברה	שיעור ההחזקה של החברה בהון המניות המונפק, בכוח ההצבעה ובסמכות למנות דירקטורים	סוג המניות או ניירות הערך ההמירים	מספר המניות או ניירות הערך ההמירים	שוויים הנקוב של המניות או ניירות הערך ההמירים (בש"ח)	ערך מאזני (באלפי ש"ח)	אגרות החוב וההלוואות ליום 31 בדצמבר 2023 כפי שמופיעים בדוח על המצב הכספי של כל חברה מוחזקת (באלפי ש"ח)			
						יתרה בספרים	פירעון מועד	שיעור ריבית	בסיס הצמדה
פרימיום אקספרס בע"מ	100%	מניה רגילה 1 ש"ח ערך נקוב	139,326	139,326	404,000	-	-	-	-
ישראלכרט מימון בע"מ	100%	מניה רגילה 1 ש"ח ערך נקוב	10,000	10,000	832,000	7,349,000	ללא מועד פירעון	-	-
צמרת מימונים בע"מ	100%	מניה רגילה 1 ש"ח ערך נקוב	3,000	3,000	188,000	1,852,000	ללא מועד פירעון	לפי ריבית 3% לתקנות מ"ה / ריבית	-
גלובל פקטורינג בע"מ	100%	מניה רגילה 1 ש"ח ערך נקוב	2,000,000	2,000,000	71,000	313,000	ללא מועד פירעון	החוב של ישראלכרט, לפי הגבוה מבניהם	-
ישראלכרט סוכנות לביטוח (2020) בע"מ	100%	מניה רגילה 1 ש"ח ערך נקוב	100	100	(29,000)	29,000	ללא מועד פירעון	-	-
איזימץ בע"מ	51%	מניה רגילה 0.01 ש"ח ערך נקוב	20,000	200	11,000	-	-	-	-
ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ	100%	מניה רגילה 1 ש"ח ערך נקוב	10,000	10,000	29,000	-	-	-	-

3. **תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות בת וחברות כלולות מהותיות של החברה**

לפרטים אודות שינויים בהשקעות בחברות בת ובחברות כלולות מהותיות של החברה, ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

⁹⁴ יצוין, כי למועד הדוח לחברה קיימות השקעות לא מהותיות בתאגידים נוספים, כמפורט בביאור 14 לדוחות הכספיים של החברה לשנת 2023.
⁹⁵ ביום 31.12.2023 התקבל אישור רשם החברות למיזוגה של גלובל פקטורינג עם ולתוך צמרת מימונים, לפרטים ראה ביאור 1. לדוחות הכספיים לשנת 2023.

4.

תקנה 13: רוחים והפסדים של חברות בת וחברות כלולות מהותיות של החברה והכנסות החברה מהן בשנת הדוח (באלפי ש"ח)⁹⁶

הכנסות החברה מהחברה המוחזקת						רווח (הפסד) של חולל אחר של החברה המוחזקת	רווח (הפסד) של החברה המוחזקת	שם החברה המוחזקת ⁽¹⁾
מריבית	שנתקבל ה בשנת 2023	שנתקבלו לאחר יום 31.12.2023 או שהחברה זכאית לקבלה (הכל בגין שנת 2023 או בגין תקופה שלאחר מכן)	מדימי ניהול	שנתקבלו בשנת 2023	שנתקבל לאחר יום 31.12.2023 או שהחברה זכאית לקבלו (הכל בגין שנת 2023 או בגין תקופה שלאחר מכן) ומועד התשלום	שנתקבל בשנת 2023	שנתקבל לאחר יום 31.12.2023 או שהחברה זכאית לקבלו (הכל בגין שנת 2023 או בגין תקופה שלאחר מכן) ומועד התשלום	שנתקבל בשנת 2023
-	-	-	67,000	-	300,000	-	27,000	פרימיום אקספרס בע"מ
-	305,805	-	19,035	-	-	-	2,000	ישראלכרט מימון בע"מ
-	84,181	-	25,552	-	-	-	8,000	צמרת מימונים בע"מ
-	14,036	-	9,088	-	-	-	2,000	גלובל פקטורינג בע"מ
-	1,168	-	24	-	-	-	(2,000)	ישראלכרט סוכנות לביטוח (2020) בע"מ
-	-	-	-	-	-	-	2,000	איזימץ' בע"מ
-	-	-	-	-	-	-	1,000	ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ

(1) לפרטים אודות שיעורי האחזקה בחברות האמורות, ראה תקנה 11.

5.

תקנה 14: רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו על ידי הקבוצה לתאריך הדוח על המצב הכספי, אם מתן ההלוואה היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד
ראה ביאור 12א לדוחות הכספיים לשנת 2023.

6.

תקנה 20: מסחר בבורסה
בשנת 2023 ועד למועד הדוח לא חלו הפסקות מסחר בניירות הערך של החברה (למעט ולפי העניין הפסקות מסחר קצובות).

7.

תקנה 21: שכר והטבות לנושאי משרה בכירה ובעלי עניין
לפרטים ראה סעיף 5 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

8.

תקנה 21א: השליטה בחברה
החל מחודש מרץ 2020 ולמועד פרסום הדוח, החברה הינה תאגיד ללא גרעין שליטה ואין בה בעל שליטה או בעל מניות המחזיק בה בהיתר שליטה. ראה גם סעיף 7.2 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

9.

תקנה 22: עסקאות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה עניין אישי בהן
אין.

10.

תקנה 24: החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה
לפרטים, למיטב ידיעת החברה, אודות החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בחברה במניות החברה ובניירות ערך אחרים שלה למועד חתימת הדוח, ראה דיווח מידי של החברה על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 7 בינואר 2024 (אסמכתא מספר: 2024-01-002329) ודיווחים מיידיים על מי שהחלו להיות בעלי עניין בחברה לאחר מועד מצבת האחזקות האמורה, אשר פורסמו בימים 24 ו-25 בינואר 2024 (אסמכתאות מספר: 2024-01-009735, 2024-01-010161, 2024-01-010164-1, בהתאמה) הכלולים בדוח זה על דרך ההפניה.⁹⁷

⁹⁶ יצוין, כי למועד הדוח לחברה קיימות השקעות לא מהותיות בתאגידים נוספים, כמפורט בביאור 14 לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לשנת 2023.
⁹⁷ כמו-כן יצוין, כי למועד פרסום הדוח מחזיק מר ניר כרמון, המכהן כחשבונאי הראשי של קבוצת ישראלכרט החל מיום 1 בפברואר 2024, במניות החברה בשיעור זניח.

11. תקנה 24א: הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים

סמוך למועד חתימת הדוח, הון המניות הרשום של החברה הינו כדלקמן:

הון רשום - 400,000,000 מניות רגילות ללא ערך נקוב ("מניות רגילות"); הון מונפק – 200,340,078 מניות רגילות (217,221,012 מניות רגילות בדילול מלא); ניירות ערך המירים – 16,880,934 אופציות לא סחירות הניתנות למימוש לעד 16,880,934 מניות רגילות.⁹⁸

לפרטים נוספים אודות ההון של החברה, ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

12. תקנה 24ב: מרשם בעלי המניות

למרשם בעלי המניות של החברה, ראה סעיף 5 לדיווח מידי של החברה מיום 1 בינואר 2024 (אסמכתא מספר: 2024-01-000051), הכלול בדוח זה על דרך ההפניה.

13. תקנה 26: הדירקטורים של החברה

לפרטים אודות הדירקטורים בחברה למועד הדוח, ראה סעיף 1.2 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

14. תקנה 26א: נושאי משרה בכירה

לפרטים אודות נושאי המשרה בחברה למועד הדוח, ראה סעיף 1.3 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

15. תקנה 26ב: מורשי חתימה עצמאיים

למועד הדוח לא קיימים בחברה 'מורשי חתימה עצמאיים' (כהגדרת מונח זה בסעיף 37 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968).

16. תקנה 27: רואי החשבון המבקרים של החברה

לפרטים אודות רואי החשבון המבקרים של החברה והשכר ששולם להם בגין השנים 2023 ו-2022, ראה סעיף 4 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

17. תקנה 28: שינוי בתזכיר או בתקנון החברה במהלך שנת הדוח (או לאחריה)

בשנת 2023 ועד למועד חתימת הדוח לא חל שינוי בתקנון החברה.

18. תקנה 29(א): המלצות הדירקטורים בפני האסיפה הכללית, והחלטותיהם שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית, והכל במהלך שנת הדוח (או לאחריה)

(א) תשלום דיבידנד או ביצוע חלוקה, כהגדרתה בחוק החברות, בדרך אחרת או חלוקת מניות הטבה:

לפרטים אודות חלוקת דיבידנד בסך של 25.6 מיליון ש"ח ובסך של 42.3 מיליון ש"ח בחודשים מרץ ואוגוסט 2023 בהתאמה, ודיבידנד בסך של כ- 45.9 מיליון ש"ח אשר יחולק בחודש אפריל 2024, ראה סעיף 2.3.10 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023.

(ב) שינוי ההון הרשום או המונפק של החברה:

אין.

(ג) שינוי תזכיר או תקנון של החברה:

אין.

(ד) פדיון ניירות ערך בני פדיון, כמשמעותם בסעיף 312 לחוק החברות:

אין.

(ה) פדיון מוקדם של אגרות חוב:

אין.

⁹⁸ יצוין, כי בעת מימוש האופציות ייעשה שימוש במנגנון של "מימוש נטו", כך שבפועל תתקבל כמות של מניות אשר נמוכה משמעותית מכמות האופציות האמורה.

(1) עסקה שאינה בהתאם לתנאי השוק בין החברה לבעל עניין בה, למעט עסקה של החברה עם חברה בת שלה:

- בחודש פברואר 2023 אישר דירקטוריון החברה (לאחר קבלת המלצת וועדת דירקטוריון מיוחדת מיום 12 בפברואר 2023, ובכפוף לאישור האסיפה הכללית של החברה), את התקשרות החברה בהסכם מיזוג (אשר בוטל בחודש ינואר 2024) בין החברה לבין הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל") והראל מיזוגים 2023 בע"מ ("חברת היעד"), חברה בת בבעלותה המלאה של הראל, לרבות כל הפעולות בקשר עם ביצוע ההסכם, אשר במסגרתו חברת היעד תתמזג עם ולתוך החברה, כך שעם השלמת המיזוג חברת היעד תתחסל והחברה תהפוך לחברה פרטית בבעלותה המלאה של הראל. לפרטים ראה סעיף 1.1 לדוח הדירקטוריון לשנת 2023 ודוח מידי (מתקן) של החברה מיום 27 בפברואר 2023 (אסמכתא מספר: 2023-01-018535).

- יצוין כי במהלך חודש יוני 2023 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה, למען הזהירות בלבד (לאור חשש שעלה לעניין חוזקת האמצעים לגיבוש תנאי שוק), את התקשרות החברה עם הראל חברה לביטוח בע"מ, לחידוש ביטוח תאונות אישיות קבוצתי לעובדי ישראלכרט (בהיקף לא מהותי).⁹⁹

19. תקנה 29(ב): החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות הדירקטורים בעניינים המפורטים בסעיף 18 לעיל, במהלך שנת הדוח (או לאחריה)

אין.

20. תקנה 29(ג): החלטות אסיפה כללית מיוחדת במהלך שנת הדוח (או לאחריה)

לפרטים אודות החלטות אסיפות כלליות מיוחדות שקיימה החברה במהלך שנת הדוח, ראה דיווח החברה לזימון האסיפה הכללית מיום 21 במרץ 2023 (דוח מתקן) (אסמכתא מספר: 2023-01-029793) ודוח תוצאות האסיפה האמורה מיום 27 במרץ 2023 (אסמכתא מספר: 2023-01-028753).

21. תקנה 29א: החלטות החברה במהלך שנת הדוח (או לאחריה)

(א) אישור פעולות לפי סעיף 255 לחוק החברות

אין.

(ב) פעולה לפי סעיף 254(א) לחוק החברות אשר לא אושרה, בין אם הובאה לאישור לפי סעיף 255 לחוק החברות ובין אם לאו:

אין.

(ג) עסקאות חריגות הטעונות אישורים מיוחדים לפי סעיף 270(1) לחוק החברות:

במהלך תקופת הדוח (ועד חתימתו) לא אושרו על-ידי החברה עסקאות (אשר עשויות להיחשב חריגות) שלנושאי משרה (או מי שהיו נושאי משרה במועד אישורן, לפי העניין) עשוי להיות למען הזהירות עניין אישי בהן.

עם זאת, לשלמות התמונה יצוין, כי במסגרת תרומות החברה לארגונים שונים, תורמת החברה מעת לעת (ולרבות בשנת 2023) לעמותות/ארגונים שנושאי משרה בה הינם בעלי תפקיד בהן ו/או עשויים להיחשב קשורים להן, בסכומים זניחים לחברה.

(ד) פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי לנושא משרה, שבתוקף למועד הדוח:

לפרטים אודות החלטות החברה בדבר פטור, ביטוח והתחייבות לשיפוי נושאי משרה, ראה סעיף 6.1 לדוח ממשל תאגידי לשנת 2023.

⁹⁹ יובהר בהקשר זה, כי ועדת הביקורת קבעה, בין היתר, כי העסקה הינה במהלך העסקים הרגיל של החברה, אינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, וכי נראה כי תנאיה אינם תנאים מועדפים על-פני התקשרויות דומות של החברה עם גורמים שאינם 'קשורים' או בעלי עניין אישי בהתקשרות ומהווים תנאי שוק, כך שהעסקה אינה 'עסקה חריגה'; יחד עם זאת, בנסיבות העניין ולמען הזהירות והגם שלא מדובר בעסקה שסווגה כ-"חריגה", קבעה ועדת הביקורת כי מתווה אישור העסקה יהיה על-ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה.

שמות החותמים:

1. תמר יסעור - יו"ר דירקטוריון.
2. רן עוז - מנכ"ל.
3. רונית זלמן-מלאך - סמנכ"לית כספים, CFO.
4. ניר כרמון - חשבונאי ראשי.